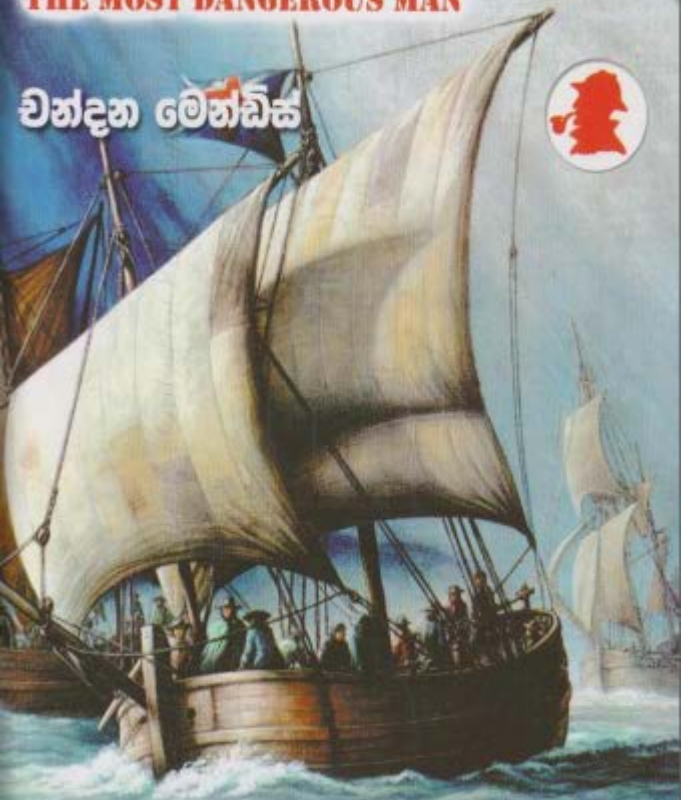

හයානක මිනිසා

සහ තවත් ෂර්ලොක් හෝම්ස් කථා

THE MOST DANGEROUS MAN

චන්දන මෙන්ඩිස්

ක්‍රිස්තාන්‍ය ආර්ථික හමුදාවට අයත් "අලුතිම" නම් රැවුල් නැව
විසිදුම් කලාපයක් තුළ දී අතුරුදන් වූයේ කෙසේ ද?

ශර්ලොක්
හෝම්ස්ගේ
රහස්‍ය ලේඛන 2
THE SECRET FILES OF SHERLOCK HOLMES 2

හයාහක මිනිසා

සහ හදිස්

ඔරලොක් හෝම්ස් කථා

භයානක මිනිහා

සහ තවත්

පර්ලොක් හෝමිස් කථා

අසංකීර්ණ පරිවර්තනය

චන්දන මෙන්ඩිස්

චන්දන මෙන්ඩිස් ප්‍රකාශන

141/2, දුටු පාර, බැඳ්දහන, කෝට්ටේ

© වත්දාන සමාජය

ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ 2006

ප්‍රකාශිත මිනිසුන් 2010

ISBN 955-97776-8-8

මෙම ග්‍රන්ථය ක්‍රි. ව. 2003 (සංස්කර්මය) මුද්‍රිතය දේශන පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා නීතිය යටතේ සහ 2002 සාකච්ඡාකාරී නීතිය යටතේ ආවරණය වේ. මෙම පොත සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ පොතකින් උපුටා ගැනීම, ප්‍රිය, ලිඛිත, ඉලෙක්ට්‍රොනික හෝ විද්‍යුත් චුම්බක ආදී කවර හැඩයකින් හෝ සලකිමින්, විකෘතය කිරීම, ඡායාරූපයක් කිරීම, අර්ථහීනව නාට්‍ය කඳහා අනුර්ථකයක් කිරීම සහ වාග් ලෙස සැකසූ පිටපත් අලෙවි කිරීම සම්පූර්ණයෙන් සහනම් වේ. පොතට අදාළ සියලු කාර්යයන් සඳහා කවිකාලයේ ලිඛිත අවසරය ලබාගත යුතුය. අනවසරයෙන් එවැනි කටයුතු සඳහා මෙම පොත යොදාගන්නන්ට එරෙහිව නීතිමය පියවර ගත ලැබේ.

මෙම නිවේදනය වැඩිහිටි පොත් මුද්‍රණයටත්
පොත් පොත් මෙම හට්ටිනත්, පොත්පොත්පොත් පොත්

2003 ජනවාරි මාස 360 F දරණ අදාළ ගිණිකම් පතක අනුව වාග්
සොයාත් ත්‍රිලංකා සිරිසි, විජිති, පවුලාදාලා පාමාලාගිති රාජියල් පත්
ලක්ෂයක (රු. 500,000) දඩයන් හෝ මාස හයක සිර දඬුවමක් හෝ ඒ
අතරින් දඩවම් පලක ලැබිය හැකි වරදක් වන්නේය.

All rights reserved. No paragraph of this publication may be reproduced, copied or transmitted save with written permission or in accordance with the provisions of the Copyright Act 2003 (as amended). Any person who does any unauthorised act in relation to this publication may be liable to criminal prosecution and civil claims for damages.

විවිධාංගීකරණය සහ අන්තර්-සංයෝජනය
සඳායී සහතිකය

മുദ്രണം
 താമര ക്രിസ്തിയ,
 തവിഴലരിൽ താമ,
 താമിഴ്ത, തിരുവനമി

පටුන

1. භයානක මිනිසා 13
The Most Dangerous Man
2. අඛණ්ඩ පවුලේ අවුල 22
The Dreadful Business of the Abernety Family
3. අඳුරු සිත තම රුහුල් කළේ කොට 85
The Disappearance of the Cutter Alicia
4. ආන්ස්වර්ත් මාලිගයේ මිනීමැරුම 121
The Arnsworth Castle Business
5. තරුණ අධිකාරිවරයා 171
The Adventure of the Young Barrister
6. හරිම භයානක මිනිසෙක් 227
The Mystery of James Phillimore

ඔර්ලොක් හෝම්ස්ගේ හදිසි "අභාවය"

1891 මැයි මස 04 වැනි දින ස්විට්සර්ලන්තයේ රයිනෝන් දිය ඇල්ල අසලදී සිදුවූ ජාත්‍යන්තර පොරබැදීම පිළිබඳව අපේ සාධකයන්ට මතක ඇතුළුවා තිබූකය. එහිදී බිහිසුණු ප්‍රජාතය තුළට ඇද වැටුණු ඔර්ලොක් හෝම්ස් ගැන කිසිදු ආරංචියක් නොලැබිණි. ඉමහත් කම්පාවට පත් දෙස්තර වොට්සන් ලියා තිබූ කථානුසාරයක් මගින් වෙන යළි ඉදිරිපත් කිරීමට කැමැත්තෙනි.

"විශේෂඥයන් කිහිපදෙනෙකු විසින් රයිනෝන් දියඇල්ල සම්පයේ අධිපාර අවට පරීක්ෂණ කරන ලදී. හෝම්ස් හා මොරියාට අතර ඇතිවූ පොර බැඳීමේදී දෑත් පටලවා ගෙන සිටී දෙදෙනාම භයානක ප්‍රජාතයට ඇදවැටෙන්නට ඇති බවට සැකයක් නොමැති බැව් විශේෂඥයෝ පැවසූහ. මළසිරුරු සොයාගැනීමට උත්සාහ දැරීම කිසිසේත් කළ නොහැකි නිශ්චල ක්‍රියාවක් බව දැනගන්නට ලැබිණි.

රයිනෝන් දියඇල්ල සම්පයේ ගැඹුරු ප්‍රජාතයේ, උතුරන ජලකඳ හා සුදෝසුදු පෙණකැටි මධ්‍යයේ, නිසිය සුදකීම සඳහා හැමදා ක්‍රියා කළ වත්මන් පරපුරේ ශ්‍රේෂ්ඨතම පුද්ගලයා ද භයානකම අපරාධකාරයා ද සදකල්හි වැළලී තැබෙනු ඇත."

- අන්තරාය අවධානය

මෙය සිදුවූයේ 1891 දී යයි පැවසුණත් එය ලොවට හෙළිකිරීම සිදුවූයේ, ස්ටැන්ඩ් සඟරාවේ 1893 නොවැම්බර් කලාපයෙනි. එය සඳහන්වූයේ මෙසේයි.

"ඔර්ලොක් හෝම්ස් මහතා මියයයි! ඔහුගේ මරණය පිළිබඳ තොරතුරු අපගේ නත්තල් (දෙසැම්බර්) කලාපයේ පළවේ."

"විට්ට්ට්ස්" නම් සඟරාවක මෙසේ පළ වී තිබිණ. "ඔර්ලොක් හෝම්ස්ගේ අකල් මරණයෙන් මුළු මහත් සාධක ලෝකයම කම්පාවට පත්වී ඇත. ගෝතය දනවන සංගීතය වාදනය කරන බැන්ඩ් වාදක කණ්ඩායම්, ලන්ඩන් නගරයේ කිහිපතැනක අපට දක්නට ලැබිණ. විදේශීය-ප්‍රවෘත්තත් පවා මේ ආරංචිය ඔවුන්ගේ ප්‍රධාන ප්‍රවෘත්තිය ලෙස මුල්පිටුවේ පළකළහ. ස්ටැන්ඩ් සඟරාවේ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයේ රැස්වීමේදී, සභාපති සේස්ට් නිවුන්ස්, මෙම "ගෝතජනක" ප්‍රවෘත්තිය හෙළිකළේය. එවිට සෙසු සාමාජිකයෝ සිය විරෝධතා එල්ලකරමින් කටාවට බාධා කළහ.

“මා පාරටත් ඇවිත් නැව් තැනම හෙවිවා. මගේ සැමියාට දුණි බඳුන් කැල්
 ආදියද විදිසෙන් එළිකට ආස්ස සහ, මග දවල් අතුරුදන් වෙලා!”
 (හට්ම නායකාන ඩිනිසෙනා)

“හෝමස් මහතාගේ ජීවිතය බේරාදෙන මෙන් අපි බැහැරත්වා, නොතවත්වා ම ඉල්ලා සිටියා. එහෙත් එය ප්‍රතික්ෂේප වූ බැව් මම දන්නවා සිටින්නේ ඉමහත් සිත්වේදනාවෙන්” කිවුන්ස් කීය.

“පැරණි මිත්‍රයෙකු නොසිතූ මොහොතක අප අතරෙන් සමුහානිම ගැන අපගේ සිත්වල ඇතිවූයේ දැඩි ශෝකයකි” විවිධිට්ස් සඟරාව ම කීය.

සමහර පුවත්පත් හා සඟරාවල අවමගුල් දැන්වීම් හා ශෝකය පළකරමින් ලියූ කවි පංති පළවිණි.

“..... කොතන් බොයිල් මහතා ලොවට බිහිකළ විරයාගේ වික්‍රමාත්මක ක්‍රියා මාසයක් ගණනේ කියවමින් සිටි පාඨකයෝ ඔහුගේ අකල් විශෝවෙන් හිතියවත්, සංවේගයටත් පත්ව සිටිති. මෙම වෛද්‍යකයා මරණය ස්වයන්තිරී සිදුවී ඇත.” දෙසැම්බර් 20 වැනිදා “ස්පෝට්” සඟරාවේ ලිපියක සඳහන් විය.

“මාරක ලියුම රැගෙන ගිය ස්විස් ජාතික කරුණයා කෝ?” යනුවෙන් ස්වයන්ති සඟරාවේ පළ වූ ලිපියක, මෙසේ ද සඳහන් විය. “..... මෙම ශ්‍රේෂ්ඨ රහස් පරීක්ෂකයාගේ මරණය ඇසින් දුටුවෙකුගේ නිවැරදි සාක්ෂි නොමැත.”

හෝමස්ගේ ‘මරණය’ පිළිබඳ පුවත ඇමරිකාවේ පැතිර යද්දී “නාපර්ස් වික්ලි” සඟරාවේ මෙසේ සඳහන් විය.

“..... ඔර්ලොක් හෝමස් මහතා මියගිය බවට ආරංචියක් පැතිර ගියත් ඔහුගේ මළසිරුර මෙතෙක් නමුඛී නොමැත. කෙසේ වෙතත් මේ කරුණ හයාතක ප්‍රත්‍යාසංකප ඇද වැටුණු ඔහු බරපතල කුමාර ලබා මියයන්නට ඇතැයි විශ්වාස කළ නැත. හෝමස් මහතා කුමන තත්ත්වයෙන් හෝ ජීවත්වූ අතර සිට තමුමේ යයි, ලොවපුරා සිහුගේ මිත්‍රයෝ අපේක්ෂාවෙන් බලා සිටියහ.”

1894 දී ආතර් කොතන් බොයිල් ගැන පුවත්පතකට ලියූ ලිපියක බව, ඔප්. ඩෝස්න් මෙසේ සඳහන් කරයි.

“..... බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිතයට අයත් රටවල විනිශ්චයකාරවරු පූර්ව ඇමරිකාවේදී ඔර්ලොක් හෝමස්ගේ කියමන් උපුටා දක්වීමට පසුබට නොවූහ. සමහර අදහෂ පොලිස් නටයන් සාක්ෂිදීමේදී ගොත ගසමින් කරුණු පවළුවා ගත්විට, ඔවුන් ලන්ඩනයේ මහේස්ත්‍රාත්වරුන්ගේ දැඩි දෝෂ දර්ශනයට ලක්විය. “ගිහිං ඔර්ලොක් හෝමස් නම්බවෙලා මේ අවුල ලිහාගෙන එතවා. එතකොට ඔහුගේ මොළේ පැදෙව්” විසඳාගත නොහැකි වූ

“ඉතිරියට තර මිනිස්සු පොඩි, කෝ මෙ මිනිස්සු!”
(තර ම හයානාක මිනිස්සුන්)

අතිරහස් හා සොරකම් ගැන කථා කෙරුණු සෑම විටකම කාලේන් දෙකොලාග රැවිදන් තම වූයේ පර්ලොක් හෝමිස් යන්නය.

හෝමිස් "සාතනයට" ලක්වීම ගැන වැඩියෙන්ම රොස්ටරොස් ඊල්ල වූයේ. මොරියාවට නොව කොනන් වොයිල්ට බව රහස් කොටේ.

"උඹ නම් මහා තිරිසනෙක්....." එක් වියස්ගත කාන්තාවක් වොයිල්ට ලියා එව්වාය. තමාට හිමිවූ දෝෂාරෝපණ ගැන 1896 දී කොනන් වොයිල් නිදහසට කැරුණු දක්වමින් කියා සිටියේ,

"..... හෝමිස් මහත්තයාගේ මරණය ගැන බොහෝ දෙනා මට පෝදනා ඊල්ල කරන්නේ ඉතාම අකාරුණික හා කර්තෘ අසුරෙන්. නමුත් මෙය සාමාන්‍ය මිනිසුරුමක් හෝ ආත්මාරක්ෂාව සඳහා කළ මිනිසුරුමක් බව කියනු කැමැත්තෙමි. එද මා මුහු මරා නොදමුවා නම්, ඔහු 'අතින්' මා ඉක්මනට මරණයට පත්වෙනු නිසැකය. නිරීක්ෂණ හා නිගමන දමයක් ලෙස එකට අමුණමින්, නොනවත්වාම අතිරහස් කථා ලිවීම පහසු කටයුත්තක් නොවේ." හෝමිස් මියගියා නම් එහාම ඔහුගේ මරණ සහතිකය ඉදිරිපත් කරන්නැයි ඉල්ලමින් ලිපි යොමුකළ පාඨක සංඛ්‍යාව ද සුළු පවු නොවේ.

1893 දෙසැම්බර් 30 වැනිද "වුමේ" නම් පුවත්පතේ කාවුන් වික්‍රයක් පළවිය. ස්ටිෆන්ඩ් සඟරාවේ ප්‍රධානියා වූ ජෝර්ජ් නිවුන්ස් පියාන විවාහ කළ මිනිසෙට්ටියක් දෙස බලාසිටියේ ඉමහත් කම්පාවෙනි. කොනන් වොයිල් ද මඳක් ඇත සිට එදෙස බලාසිටියේය. මිනිසෙට්ටියේ නිවුණේ පර්ලොක් හෝමිස්ගේ මළසිරුරය.

එහි සඳහන්ව තිබූ දෙබස මෙසේය.

ජෝර්ජ් නිවුන්ස් : දෙසියනට මස්සු වෙව්වාටෝ වොයිල් මහත්තයෝ, පර්ලොක් හෝමිස් මැරිලද?

පර්ලොක් හෝමිස් : (මිනිසෙට්ටියේ සිට නිවුන්ස් අමතමින්) මෙතන ඒ කරමි අවුලක් නෑ ලොක්කා. මට පණදෙන්න පොවන්න මිනකරන බෙහෙත මොකක්ද කියල දෙස්තර මහත්තයා දන්නවා!

වන්දන මෙන්ඩිස්

“ප්‍රීතානං නාවික නමුදාව සාතරය පිරවීන් ‘ඇලිසියා’ නෞකාවට
 අත්පිණි ඉපයම නැත කොයා සැලුවා.
 අපි දින හතරක් මුහුද මැද ගත කළා.....”
 (ඇලිසියා නම් වැව්ල් නැව)

භයානක මිනිසා

මහාචාර්යතුමා යෙදී සිටියේ බැරෑරුම් කටයුත්තකය. ඔහු නළල රැළි කරගෙන ඒ ගැන වැඩිදුර කල්පනා කළේය. තමා ලෝක ගණිතඥයන්ගේ සමුළුවේදී ද්විපද සමීකරණ පිළිබඳ සිද්ධාන්තය ඉදිරිපත් කළේ සැහෙන කලකට පෙරදී බව ඔහුට සිහිවිය. ඔහු කරුණු සකසමින් සිටියේ එහි තවත් පියවර කිහිපයක් ඉදිරියට තැබීමේ අරමුණෙනි. ඔහුගේ සිනිවිලිවලට බාධාකරමින් ඇතිවූ බවදයකි. එය ඉතා කියුණු හඬක් නොවේ. එහෙත් මහාචාර්යතුමාගේ කන් ඇසීම ඉතාම හොඳය. ඔහුගේ ශ්‍රවණ ඉන්ද්‍රිය ඉතාම සංවේදීය. එබැවින් සියුම් බවදය පවා ඔහුට ඇසිණි. කාමරයේ දොර තිබුණේ වසා අගුළු දැමූ ගමන්ය. පුටුවෙන් නැගී සිටි මහාචාර්යතුමා දොරවෙත ගියේය.

"කවුද?" ඔහු ඇසීය.

"මේ මම ඩිවිහින්ස්. මහාචාර්යතුමා අවිත්ත දෙර!"

අගුළු ලිහිල්කොට දොර විවෘත කළ මහාචාර්යතුමා, ගැස්ලාමිපුවේ එළිය ටිකක් වැඩි කළේය.

"තවුසෙ මං හිතුවට වඩා කලින් ආව නේ" මහාචාර්යතුමා කීය. "වැඩකටයුතු සක්කොම හරිගියාද?"

ඩිවිහින්ස්ට තිබුණේ කෙටිවූ උස සිරුරකි. කපුටු කුඩුවක් මෙන් අවුල් වූ හිසකෙස් තිබූ ඔහුගේ, මුහුණපුරා වැඩුණු රැවුලකි. ඔහුගේ ඒ පෙනුම නිසා ඕනෑම තැනකදී, වෙළඳ නියෝජිතයෙකු මෙන් පෙනීසිටීමට ඩිවිහින්ස්ට හැකිවිය. ඒ ආකාරයෙන්ම කතාබහ කිරීමට ද දක්ෂතාවයක් ඔහුට තිබුණේය. මහාචාර්යතුමා මේ බව හොඳින් දනසිටියේය. එවැනි කටයුතුවලදී ඩිවිහින්ස් යොදවා, ඒවා සාර්ථකව ඉටුකරගැනීමට මහාචාර්යතුමා හැමවිටකම සමත් විය.

"වැඩේ හරියටම හරි මහාචාර්යතුමා" ඩිවිහින්ස් කීය. "මං ආව්නේල්ඩ් ඇන්ඩර්ස් හමුවෙන්න ගියා. මගේ අවශ්‍යතාවය ගැන මං ඔහුට කිව්වා. ඔහුට අපි ගෙවන්න සුදනම් මුදල ගැන කිව්වාම මිනිසා එකපාරටම කැමැතිවුණා."

"විශිෂ්ටයි ඩිවිගින්ස්" මහාචාර්යතුමා කීවේ තම සාක්ෂ්‍යවෙන් කුඩා සටහන් පොතක් එමුයට අදිමිනි. ඔහු එහි යමක් ලියාගත්තේය. "එහෙම නම් හෙට හැන්දෑවේ අපේ අන්තිම රැස්වීම පවත්වමු. හැමදෙනෙක්ම ඒකට එන්න ඕන. ඒ බව දන්වලා ඔවුන් ගෙන්වා ගැනීම හමුකෙටි බාරයි"

"ඒව ඔක්කොම හරි මහාචාර්යතුමා" කී ඩිවිගින්ස් දෙර වසාගෙන කාමරයෙන් පිටවී ගියේය.

තමා කාමරයේ තනිවූ පසු, මේ උස, සුදුමැලි මිනිසා ගියේ ජනේලය ළඟටයි. ඒ තුළින් ඔහු තෙත් යොවුනුකුළේ මහමගට පිවිසි ඩිවිගින්ස් පදික වේදිකාව දිගේ ඉදිරියට ඇදෙන අයුරු වෙතය. ඔහු තම ගිවිසුම් දෙනෙකින් තීක්ෂණ බැල්මක් හෙළවේ. ඩිවිගින්ස් පසුපස කිසිවෙකු ගමන්ගන්නේ දැයි පරීක්ෂා කිරීමටයි. අවුල් වූ සිසුකෙක් සහිත තම සහචරයා කොයි මොහොතේ හෝ පොලීසියේ අවධානයට ලක්වීමට ඉඩ ඇත. ඩිවිගින්ස් නොපෙනී යනතුරු බලාසිටියත්, කිසිවෙකු ඔහු පසුපස නොගිය බව මහාචාර්යතුමා වටහාගත්තේය. ඔහුගේ සිසුම් සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා තවමත් කිසිදු අවදානමක් හෝ බාධාවක් නැත.

පසුවද හැන්දෑවේ මහාචාර්යතුමාගේ කාමරයේ පැවැත්වූ සාකච්ඡාව සඳහා පස්දෙනෙක් සහභාගිවූහ. ඔවුන් අතර සමාජයේ විවිධ තරාතිරමිවල අය සිටියෝය. ඔවුන් සතුව තිබුණු හැකියාවන් විවිධය. මේ බැඳුරුම් කටයුත්ත පිණිස ඔවුන් තෝරා ගැනුණේ ද ඒ නිසාමයි. තමන්ට අදාළ ක්ෂේත්‍රයේ ඔවුන් විශිෂ්ට දක්ෂම් දක්වා තිබිණි.

ඩිවිගින්ස් ළඟින්ම වාඩිවී සිටියේ කොක්ස් නම් පුද්ගලයෙකි. ඔහු, බැංකු කඩා මුදල් භාරකම් කර ගැනීම ගැන නම් දැරූ භොරෙකි. ඔහු ළඟම සිටි කැනැත්තා ක්වින් නම් විය. මිනිස් සිරුර තිබුණු ආයුධවලින් කැපීමට ඔහුට මනා හැකියාවක් තිබිණ. එහෙත් ඔහු ශල්‍ය වෛද්‍යවරයෙකු නොවේ. ක්වින් දක්ෂ වූයේ පිහියෙන් ඇතිමි, දැලිපිහියෙන් හා කඩුවෙන් කැපීම් වැනි වැඩවලටය. ලන්ඩන් නගරය මධ්‍යයේ කපාකොටා කළ මිනීමැරුම් ගණනාවකටම, පොලීසිය තමා සැක කරන බව ක්වින් පැවසුවේ ආවමිබරයෙනි. මෙම කණ්ඩායමට යුද්ධ හමුදාවේ කලින් සේවය කළ නිලධරයෙකු ද අයත් විය. ඔහු හිටපු කප්තල් වරයෙකි. ඔහුම

ගිනිඅවියකින් ඉලක්කයට වෙඩිතැබීමට ඔහු අතිදක්ෂයෙක් විය. තම ජීවිතයට ඇති අවදනම ගැන හොඳලකා තීරණයට එවන්වැදීම ගැන ඔහුට තීරණිතාමයක් ලැබී තිබිණ. අවසන් පුද්ගලයා වූ ජෙත්තින්ස් ප්‍රකට පුද්ගලයෙකු නොවීය. ඔහු සාකාල ලෝකයේ මැරවරයෙකි. අස්වකරන්න ලෙගයෙන් පැදවීමට ඔහු අතිදක්ෂයෙකි.

"හොඳයි" මහාචාර්යතුමා කීවේ තමා ඉදිරිපස අසුන්වල සිටි අය දෙස නිපුණු බැල්මක් හෙළමිනි. "අප මේ සුදනම් කරගෙන තියන කටයුත්ත ඉතාම සාර්ථක ලෙස ඉටුකරන්න මින"

"ඒ කවදද? හෙටද?" කොත්ස් වීමසුවෙය.

"ඔව්" කියමින් මහාචාර්යතුමා හිස පෙලවීය. "ඔව්. හෙට ජනවාරි 23 වැනිදා සිටි ඇන්ඩ් සබ්අරබන් බැංකුවේ ප්‍රධාන කාර්යාලයෙන්. ඒ ගොල්ලන්ගේ ගාබාවලට මුදල් ප්‍රවාහණය කරන දවස හෙට. හෙට සිකුරාදා නිසා නොචරදවාම මුදල් පටවාගත් අස්වකරන්නය නියමිත වෙලාවට පිටත්වෙනවාමයි! ඒක කෙරෙන්නේ කොහොමද කියලා මං කියන්නම්. හොඳින් අනගන්න.

අස්වයින් දෙදෙනෙකු බැඳපු ඔවු ප්‍රවාහණය කරන වර්ගයේ ලොකු අස්වකරන්නයක් තමා මේකට යොදාගන්නේ. මේ කරන්නය ආර්ථිකයේ වීදිය දිගේ ඇවිත් පටු හරස් පාරකට හරවනවා. ඒ පාර වැටෙන්නේ බැංකුවේ පිටුපස දෙරටුවට. නරියටම උදේ නවය වෙද්දී අස්වකරන්නය දෙරටුවට ළඟාවෙනවා.

ආවිබෝල්ඩ් ඇන්ඩර්ස් කියන මිනිහගේ හෙදර තියෙන්නේ. මේ පටුමකට මායිම්වෙලා. ඔහුගේ හෙදර උඩතට්ටුවේ සඳරතලයේ ඉදහෙන පහත බලන කෙනෙකුට, ඒ පටුමගේ ගමන් කරන වාහනවල චක්‍ර අතින් අල්ලන්න පුරවිනි. මං ඒ කීවි ඇන්ඩර්ස් උන්නැහේ හෙට උදේ වරුවෙමි හෙදර හැ. ඒ කටයුත්ත සකස් කළේ අපේ ඩවිහින්ස්. කමිසෙ ඒක කළේ කොහොමද කියලා, මේ අයට විස්තර කරනවා ඩවිහින්ස්"

අවුල් වූ නිසකෙස් තිබූ ඩවිහින්ස් ඒ ඉල්ලීමට වහා ඊකඟ විය. "මං ටියෙ හවස ඇන්ඩර්ස් නම්බෙන්න නිසා. දන් ටික දවසක ඉඳල මිනිහට හරිහැට් රස්සාවක් තිබිල නැහැ. මං ඒ බව දනහිටියා. මං ඔහුට පෙන්නුවා. මං කුර්බඩු බෙදහැටීමේ යෙදිල ඉන්න ව්‍යාපාරිකයෙක් හැටියට.

"ඇන්ඩර්ස් මහත්මයා," මං කිව්වා. "මං මේ කුර්බඩු අලෙවිකිරීමේ ව්‍යාපාරය පටන් අරගෙන දන් ගැහෙන කාලයක්

වෙනවා. මේක හුඟක් ලාභ ලබන්න පුළුවන් ව්‍යාපාරයක්. මගේ සාප්පු ගණනාවක් තියෙනවා. මං බලාපොරොත්තු වෙනවා මේ අවර්ත - ඒ කියන්නේ ඔක්ස්ෆර්ඩ් විවිදයෙන් ශාඛාවක් අරින්න. තවුත් පොඩ් පුස්තකයක් තියෙනවා. ඔබ දන්නවානේ මේ කාලෙ ඕනෑම ව්‍යාපාරයක් කරන්න ගියාම, හරියට කරගතාරයො එනවා කියලා, මට ඕනකරන්නේ අනික් කුළුබඩු වෙළෙඳුන්ගේ මිලට වඩා අඩු මිලකට අලෙවිය පටන්ගන්නයි."

"එතකොට මොකක්ද ඔබ මගෙන් බලාපොරොත්තු වෙන්නේ?"

"මිත්‍රයා, මං ඔබට පත්කරනවා, මගේ අලෙවි පර්යේෂකයා හැටියට"

"ඒ කියන්නේ?"

"ඔබට කරන්න තියෙන්නේ, මේ පළාත්වල කුළුබඩු අලෙවිකරන කෑම තැනකටම ගිහිං, ඔවුන්ගේ මිල ගණන් සටහන් කරගැනීම පමණයි. මහක ගියාගන්න. මං ඒ වැඩේට ඔබට ගෙවනවා පවුම් දහයක්."

"මොනවා?"

"ඇත්තෙන්ම ඔව්, මේ තරම් විශාල මුදලක් මං ඔබට ගෙවන්නේ, මගේ රාජකාරිය නිසි අයුරින් කළයුතු නිසා. ඔබ පටන්ගත යුතුයි කොට්ඨාසවල උද්‍යානයේ වෙළඳපොළෙන්, හරියට උදේ අටට එතැනට යන්න. ගිහින් පාර දෙපැත්තේම තියෙන හැම වෙළඳසලකම, කුළුබඩුවල මිල සටහන් කරගෙන එන්න. දවාලට අපි මෙහේදි තවුමෙමු" ඇන්ඩර්ස් නිවසෙන් පිටතීරීමට කමා යෙදූ උපාය ඩිවිගින්ස් පැහැදිලි කළේය.

"හරියට හරි" මහාචාර්යතුමා සතුට පළකළේය. "මිනිහට හැකිවෙච් කුළුබඩුවල මිල නියම ආකාරයට හොයාගන්න. මිනිහගේ ගෙදර දෙපේ අතුළු කඩලා ගෙට ඇතුළුවෙන වැඩේ කොක්ස්ට හාරයි. ඒක තවුමෙම අමාරුවෙන එකක් නෑ නේද? තවුමෙම ඒ දෙයෙන් ඇතුළට යායුතු වෙලාව මේන්න. හරියටම උදේ අටයි හිතට. ඊළඟට බැංකුවේ පිටුපස දොරටුව පෙනෙන පනේලය ළඟට වෙලා පහරු කොදිසියෙන් ඉන්නවා."

අශ්වකර්මකය පිරිවෙන්නම් සල්ලි මුදු පට්ටාගත්තට පස්සෙ, ඒක පමානොවී බැංකුවෙන් පිටත්වෙනවා. ඒක පවුමිග දිගේ ගෙමින් ඉදිරියට එන හැටි තවුමෙම පෙනෙච්, උන් හොඳටම ළං වෙන තුරු

තමුසෙ සුදනමෙන් බලාගෙන ඉන්න ඕන, නියම වෙලාව ආවම තමුසෙ සදර්තලයට ඇවිත් කරත්තය උඩට පනිනවා.

මං තමුසෙලට කලින් කිව්වා සල්ලි කරත්තයට පටවන වෙලාවට මංකොල්ලකන්න පිළිවෙළක් නැහැ. ඒ මොකද ආයුධ ගත්තු ආරක්ෂකයින් දෙන්නෙත් ඒකට හොඳ සුදනමෙන් ඉන්නෙ. ඊළඟට අස්වකරත්තය පටුමට පහුකරගෙන ගිහින් මහාමාර්ගයට වැටුණාම අපට මොකුත් කරන්න බෑ. ඒක බොහොම විවෘතයි. පොලිස්කාරයෝ වැඩියි. වාහන වැඩියි. මුහුණසයෝ ගැටසෙනවා වැඩියි.

බැංකුවෙන් සල්ලි ගෙනියන මේ ක්‍රියාවලිය අවුරුදු ගණනාවක් තිස්සේ කෙරෙන්නේ ඒකම ක්‍රමයට. මං ඒක හොඳට නිරීක්ෂණය කළා. මේ ක්‍රමයේ ලොකු අඩුසාදුවක් තියෙන්නේ ඒකම තැනකදී වීකරයි. ඒ කොතැනද?

සල්ලි වීක කරන්නෙට පටවලා ඉවරවුණාම ඒකෙ දෙරවල් වහලා, ඉබියතුරු දමනවා. ඊළඟට ආයුධ ගත්තු ආරක්ෂක හටයන් දෙදෙනා තහිනවා තවත් අස්වකරත්තයකට, ඒක ගමන්කරන්නේ සල්ලි පටවාගෙන යන ඒකට ඉදිරියෙන්. ඒ තියාම මුලදී වාහන දෙක ගමන්කරන්නේ ඉතාම හෙමින්. අන්න ඒ කාරණය තමයි තමුසෙලට ඇති පහසුව. ඇන්ඩර්සන්ගේ උඩතට්ටුවේ, සදර්තලයේ ඉදලා හෙමින් යන කරත්තයේ වහල උඩට පනින ඒක බොහොම ලේසි වැඩක්.

"මට සමාවෙන්න මහාමාර්ගයකුමා" කොත්ස් කිය. "මම කිව හැමදෙයක්ම මට හොඳින් පැහැදිලියි. තමුත් මේ වීක මට තේරුම් කරල දෙන්න. අපි සල්ලිකරන්නෙ යටත් කරගත්තු බව තේරුම් ගත්තාම, අප ආයුධ ගත් ආරක්ෂක හටයෝ මොනව කරාවිද?"

මහාමාර්ගයකුමාට මේ ප්‍රශ්නයට සිතා පහළ විය.

"ඒ හැමදේකටම අපේ තියෙනවා තුරුම්පුවක්" ඔහු කිය. "අපි ඒකත් හිතට අරගෙන හොඳට සැලසුම් කරගෙනයි ඉන්නේ. මේ ඉන්න ජෙන්කින්ස් කුලීරියක් තියාගෙන පාර අයිනෙ රැඳී ඉන්නවා. නියම වෙලාව ආවම - ඒ කියන්නෙ, තමුසෙලා දෙන්න සල්ලි ගෙනියන කරත්තය උඩට පැන්න වහාම ජෙන්කින්ස් ක්‍රියාත්මක වෙනවා. එයාගෙ කරත්තයේ අස්වයා කුලප්පුවෙලා, උං පාරට පනින්නේ සල්ලි කරත්තයත්, ආරක්ෂක හට කරත්තයත් අතරට.

බලාගෙන ඉන්න කෙනෙකුට පෙනෙන්නේ කුලපුටුණු අත්වයෙන් සහිත කුලීරිය, අර කරන්න දෙක අතරට පැන්න විධියයි.

එතකොට සල්ලි කරන්නයේ වෙන්නෙ මොකක්ද කියලා, ආරක්ෂක හටයන්ට බලාගන්න බෑ. උන්ට කරන්න දෙයකුත් නෑ. සල්ලි කරන්නයේ විද්‍යුරා ගැන ක්විත් බලාගනිවි. ඒ අතරේ විද්‍යුරාට දෙසියන්හේම පිහිටයි.

විළඟට කමුසෙලා මොකක්ද කරන්නේ? සල්ලි කරන්නේ වහාම ආපහු හරවා හන්නවා. හරවාගෙන ආවිංඩත් වීදියේ විරුද්ධ දිශාවට අධික වේගයෙන් ගමන් කරනවා. පෙන්නිත්ස් හේ අවතිරයෙන් බේරෙන්න ආරක්ෂක හටයන්ට සැකෙන වෙලාවක් ගතවෙවි. උන් කමුසෙලව පුහුබෑද ඒවි. කමුත් උන් ගැන බලාගන්නෙ අපේ කර්නල්. ඔහු ළග තියෙනවා රයිෆලයක්."

"මේක සිදුවෙනකොට මහාචාර්යතුමා කොහේද ඉන්නේ?" ක්විත් ඇසිය.

"ඔය සිදුවීම වෙද්දි මායි ඩව්නින්සුයි ඒ කිව්වුවෙත්ම සුදනමින් ඉන්නවා. කමුසෙලා වැඩේ හරියට කරලා පැන යද්දි, අපි එනවා ඒ පිටිපස්සෙන්." කරාව මඳකට නැවැත්වූ මහාචාර්යතුමා අල්මාරියක් ඇතුළතින් ඩිකැප්ටරයක් හා විදුරු කිහිපයක් එළියට ගත්තේය.

"ඉතින් මහත්වරුනි. හෙට අපට කරන්න තියෙන ඒ රාජකාරිය සාර්ථක වෙන්න කියලා ප්‍රාර්ථනා කරමු. අපි දන් වඩන් ටිකක් බිලා සවිදිය පුරමු."

පසුවද උදයේ අටට මඳ වෙලාවකට පෙර, ආර්මේල්ඩ් ඇන්ඩර්ස් කම් තිවසේ දෙර වසා දමා පිටවී ගියේය. පාරේ අනෙක් පැත්තේ සැඟවී සිටි මහාචාර්යතුමා හා ඩව්නින්ස්, ඇන්ඩර්ස් යන අයුරු බලාසිටියේය. ඒ ජනවාරි මාසයේ අදුරු උදෑසනකි. වේගයෙන් හමා ආ අධික ශීතල සුළඟෙන් බේරීමට මහාචාර්යතුමා කම් කබායේ කොලරය උඩට දිගුකරගෙන සිටියේය.

"මරලෝසුවක් වැඩකරනවා වගේ නියම පිළිවෙළට වැඩේ ගනවා" ඩව්නින්ස් කීවේ ඇන්ඩර්ස් මතමග නොපෙනී ගිය පසුය.

"බොහොම හොඳයි" මහාචාර්යතුමා කීවේ තම සාක්කු මරලෝසුව අතට ගනිමිනි. "කොක්ස් ක්විත් දෙන්නට පිටත්වෙන්න වෙලාව හරි" ඔහු කීවේ වෙලාව පරීක්ෂා කරමිනි.

මහාචාර්යතුමා තම සහයා සමග කවදුරටත් පරීක්ෂාවෙන් බලාසිටියේය. මහමග වාහන තදබදය වැඩිවන සැටිත්, රැකියාවලට පයින් යන පිරිස මග දෙපස ගමන්කරන අයුරුත් ඔවුහු බලාසිටියහ.

හරියටම අවසි තිහට ඔවුන්ගේ සහයන් දෙදෙනා දක්නට ලැබිණි. ඔවුහු ආවිබෝල්ඩ් ඇන්ඩර්සන්ගේ නිවස වෙතට ක්‍රමයෙන් දොරටු වූහ. මිනිස්සු පහකට පසු තත්ත්වය විමසීම සඳහා ඩිවිගින්ස් පිටත්ව ගියේය.

"ඔක්කොම හරි මහාචාර්යතුමා" නඟිදමමින් ආපසු පැමිණි ඩිවිගින්ස් කීය. "මං දක්කා කොක්ස්, ක්වින් දෙන්නා උඩතට්ටුවේ ඉන්න හැටි. ඔවුන් කවමත් ජනේලයට ඇතුළුවන්නේ ඉන්නේ."

"එතකොට කවනල් මොරාන්?"

"ඔහු දුන් කමයි නියම කැනට ආවේ. ඔහු පටුමගේ අනෙක් අයිතට වෙලා සෝදිසියෙන් ඉන්නවා. අර රයිෆලය එයාගේ දිග ලිහිල් ලෝම කඩය ඇතුළේ හංගාගෙනයි ඉන්නේ"

"එතකොට ජෙක්කින්ස්?"

"එයා එයාගේ කුලීරිය නියම කැන කවත්වාගෙන ගිවියා"

මහාචාර්යතුමා හිස කැලීය. හැමදෙයක්ම සැලසුම් කළ අයුරින් ක්‍රමයෙන් සිදු විය.

හරියටම නවය පසුව මිනිස්සු හයට අක්වයින් දෙදෙනෙකු විසින් ඇදගෙන එනු ලැබූ ලොකු අක්වකරත්තයක් ඇවිටත් විදිය දිගේ පැමිණ පටුමාවතට ඇතුළු විය. ඒ පිටිපස ආ අක්වරියක ආයුධ රැගත් නමුදුහටයෝ දෙදෙනෙක් වූහ. මේ සිදුවීම දෙස මහාචාර්යතුමා දඩ අවධානයකින් බලාසිටියේ කටුස්සකු මෙන් හිස දෙපසට සොලවමිනි.

ඔහු තම කිසුණු දෙතෙතින් මග යන එන අය පරීක්ෂාවට ලක්කළේය. කරදරයක සේයාවක් වත් නැත. එහෙත් එක්වරම.....!

"ඩිවිගින්ස් !"

"ඇයි මහාචාර්යතුමා?"

"අර සෙනෙ මැදදෙන් පාරදිගේ, ඉක්මන් ගමනින් යන මිනිසා පෙනෙනවා හේද? ඒ අර මිනිසා - ආවිබෝල්ඩ් ඇන්ඩර්සන්ද? ඔයතරං ඉක්මනට ඒ යකා ආපසු එන්නෙ ඇයි? උං ගෙදර එනවා වස්ද?"

"දෙසියෝ සාක්ෂි! උදා ඇත්තියැයි කමා. යමු යමු. ඉක්මනට මිනිසරු නවත්වමු"

පිටුහු වහා පාර හරහා ගොස් ඇත්තියැයි පිරිසට දිවයින.

"ඒමි ඒමි! මං තවමත් සල්ලි ගෙවල වැඩක් කර දුන්න හේද කරන්න? හෝ මම තවමත් ඒ රක්ෂාව කරන නැව්ද?"

මහ නැවතුණු ඇත්තියැයි මේ දෙදෙනා දෙස බලමින් යමක් කීවේ උත්සාහ කළේය.

"මං..... මං..... මං....."

"කරාකරමං මිනිසෝ ඉක්මනට" චිත්තීන්ස් කැහැසිය. "මේ ඉන්නේ මගේ කුරුමු වහාපාරයේ අතින් හවුල්කාරයා. කෝ? මිය ඉක්මනින් මිය ආපහු ආවේ මිල ගණන් දැනගෙනද?"

"නැතැ මහත්මයා" ඇත්තියැයි කෙදිරි ගැවිණි. "මගේ මේ වැඩේට පවුම් දුන්නේ ගෙවිවාරි මම හිතුවේ ඒක විසාල මුදලක් කියලයි. ඉතින් මං මේ ගැන මගේ යාවටමුට කිව්වා. එයා දෙස්සර කෙනෙක්. එයා ගෙදරක ගෝවාසිකාව ඉන්නේ. ඒ ගෙදර අතින් බෝඩිංකාරයා විශේෂඥ අපරාධ පරීක්ෂකයෙක්ල. ඔහු කියනවා මෙතැන මොකක් හරි ගැටයක් ඇතිලු....."

"උදා මේනට ආවොත් හෙම....." මහාචාර්යයා කුමාට කැහැසිය.

තවුන් මේ වහවිටත් පිටුන් සැලසුම් කළ අයුරින් සියලු කටයුතු සිදුවෙමින් තිබිණි.

"මහාචාර්යයා" චිත්තීන්ස් කීය. "අන්න ආරක්ෂක හටයො කරන්නට නැත්තා. අන්න උන් පිටත්වෙලා යියා. මන්න ඊට පිරිසක්ගෙන් රනවා අපේ....."

"කොත්ස් හා කවින් දෙදෙනා ජනේලය විවෘත කරගෙන සදරතලයට පිවිසියහ. මහාචාර්යයා ඒ දෙස බලාගෙනම සිටියේය. එක් ක්ෂණයකින් පිටුහු මුදල් ගෙනගිය කරන්නෙයේ වහල මතට පිණුන්"

ඒ මොහොතේම පොලිස් නළා හඬ නතර වෙමින් ඇසෙන්නට විය. ඒ අත්වකරන්නය මුදල්වලින් තොරව තීල ඇදගෙන් සැරසුණු, ආයුධ ගත් පොලිස් හටයන්ගෙන් පිරි ඇති බවක් දිස්විණි. කොත්ස් හා කවින් දෙදෙනා පොලිස්හටයන් දක දෙදොස් දෙනෙකුගේ ග්‍රහණයේ තිරවූ නැටි බලාසිටිද්දී මහාචාර්යයා තිබියෙන් හල්ගැසිණි.

"ඉක්මන් කරපන්" ඔහු කීවේ ඩව්ගින්නයි. "අපි වහාම පැනගන්න මින"

"එතකොට අනෙක් මිනිස්සු?"

එතෙක් ඔවුන් ප්‍රමාදවුවා වැඩිය. කුලීරිය නවත්වාගෙන සිටි ජෙන්නින්නස් බිමට පැන්නේ පැනදිවීමේ අදහසිනි. එතෙක් ගිරාගොටක් වැනි නාභයක් තිබූ උස මිනිසෙක් ජෙන්නින්නස් අල්ලා ගත්තේය. යකඩ අඩුවකට ගිරවුවාක් මෙන් ජෙන්නින්නස්ට කැලවීමක් නොවීය.

"උන් ප්‍රමාද වැඩියි" මහාචාර්යතුමා කීය.

"මොරාන්ටවත් පැනගන්න පුරවන් වේවිද බලමු"

"අපේ මුර කැලෑස්ම ම පොලීසිය නොහොමද මේ තරම් ඉක්මනට හොයාගත්තෝ" ඩව්ගින්නස් ඇසීය.

"අර..... අර මිනිසා! උං තමයි ඔක්කොම කළේ..... උං යක්කොක්" මහාචාර්යතුමා කීවේ දැඩි කෝපයෙනි.

"අර ජෙන්නින්නස්ට අල්ලා ගත්තු උස එකා. ඇන්ඩර්ස්නේ හේ ළඟම බෑංකු භාඩාවක් තියෙන බව දැනගත්ත මෙන් මිනිසා ඔක්කොම හේරුම් ගන්න ඇති." මහාචාර්යතුමා කීය.

"මේ ඔක්කොම අවුලට මුල. අපි ඇන්ඩර්ස්නට පවුම් දහයක් දුන්නු එක. කවුද මහාචාර්යතුමා, ඔබතුමාවත් පරාජය කළ ඒ උස මිනිසා?"

"ඔහුගේ නම පේලෙක් හෝමස්" මහාචාර්ය මොරියාට් පිළිතුරු දුන්නේය. "ඔහු තමයි මේ ලන්ඩනයේ ඉන්න තයානතම මිනිසා"

ඇමතෙට් පවුලේ අවුල

දිනය 1885 වර්ෂයේ ජනවාරි මාසයේ 14 වැනිදා බව මගේ සටහන් පොතේ සඳහන්ව ඇත. ගිත සතුටු පැමිණීමත් සමගම උත්ඛන් නගරය වෙත ඇදී ආවේ කත පැහැති සහ මිදුමකි. මෙයින් නගරවාසීන්ට ඇතිවූ හිරිහැරය වචනයෙන් විස්තර කිරීමට පවා අපහසුය. මහමත ගමන්ගත් අශ්වකරත්ත ඊකිනෙක ගැටිම් නගරයේ සෑම දෙසින්ම වාර්තා විය. වාහනවල හැපී පාරේ ගමන් කළ මගීහු කිහිපදෙනෙක්ම මියගියහ.

මිදුමෙන් ඇතිවූ ප්‍රමාදය නිසා පුවත්පත් අප වෙත ලැබෙන විට ද එදා උදේ දනය පමණ වී තිබිණි. පුවත්පත් කිහිපයක් ඉක්මනින් පෙරලා බැලූ මගේ මිත්‍රයා, ඒවා ඉවත දමා පුපුරුදු තාත්තිපුටුවේ වැසිරුණේය. මිළකට සිහු පයිප්පය ද දල්වාගෙන දෙනෙත් අඩවත් කරගත්තේය. ඔහු මෙලෙස කල්පතාවට වැටෙන්නේ යම්කිසි ගැටලුවක් විසඳීමට බව දන්නා නිසා ඔම නිහඩව "මෝතිං ක්‍රොනිකල්" පුවත්පත අතට ගනිමි. එහි ප්‍රධාන සිරස්තලය හා පේළි කිහිපයක් කියවූ පසු පුවත්පත කියවීමට මගේ ඇති උනන්දුව අඩුවී ගියේය. එය මා අතින් අතහැරී බිමට වැටෙද්දී නොයෙක් කරුණු මගේ සිහිටට නැගෙන්නට විය. සිහිවිලි සාකාරයේ කිමිදෙමින් සිටි මා සිගැස්සී අවදිවූයේ මගේ මිත්‍රයා කළ ප්‍රකාශයටයි.

"සබ් හිතුවා හරි වොට්සන්" ඔහු කීය. "සුද්ධයෙන් වෙත ජීවිත තානියක් ධන විනාශයක් නිසා, මිනිසා තව තවත් දුක්ඛිත තත්ත්වයටම ඇදවැටෙන්නවා. කුරිරු සුද්ධයෙන් පරම්පරා නැත්තටම නැතිවෙලා, අතුගැවිලා යනවා. ඒක මොන කාරම් බෙදන්න කරුණක්ද?"

මෙය ඇසූ මම අතිශයින්ම පුදුමයට පත්විමි. මගේ හිතේ ක්ෂණිකව ඇතිවී, මිනිත්තු කිහිපයක් රැඳුණු සිහිවිලි පවා හෙළිකරන්නට හෝමිස් සමත්වූයේ කෙසේද?

"හැමදමත් සබ් අතින් අයගේ සිතේ ඇතිවෙන සිහිවිලි ඉන්ද්‍රජාලිකයෙකු වගේ හෙළිකරනවා" මම කීවෙමි. "ඒත් මම

නැමදමත් පරාදයි. ඔබ මේ කියූ දේවල් නැම එකක්ම මගේ හිතට නැතුණු බව ඇත්තයි. ඒත් ඔබ ඒවා තේරුම් ගත්තේ කොහොමද කියන එක මට නම් හිතාගන්නවත් බැහැ.”

“ඒක වයතරම් පැටළිලි සහගත දෙයක් වෙන්න බැහැනේ මිත්‍රයා” හෝමිස් කීය. “හරිම සරලයි. හිතන්න ඔබ කළ කී දේ. “මෝනිං ප්‍රොනිකල්” පත්‍රය අතට ගත්තා. ඔබ කියෙව්වේ එහි සිරස්තලය. ඊළඟට ඔබ මිනිස්තුවක් ගතකළේ නැ. පත්‍රය ඉවතට දමමා. ඊතෙත් මං තේරුම්ගත්තා ඔබ ඒ ප්‍රචාන්තියේ පේළි දහයක් දෙළහත් කියවන්නට ඇති බව, මොකක්ද ඒ ප්‍රචාන්තිය? ඉන්දියාවේ යළිත් කලකෝලාහල පටන්ගෙන ඇති බව. සුදුසානිකයන්ට එරෙහිව කැරලි ගසන්න ස්වදේශිකයන් සංවිධානය වෙතටදු. මේක කියවූ ගමන් ඔබට පුවත්පත කියවීමත් එපාවුණා. ඔබට සිහිවුණේ ඇඟහිස්පානු යුද්ධයට ඔබ සහභාගි වුණු හැටි. ඔබේ අත ගිණේ ඒ යුද්ධයෙන් ඔබ ලැබූ තුවාලය වෙත.....”

“එතැනට එනතුරු හරි” මම කීවෙමි. “ඒ වුණත් මගේ හිතේ ඊළඟට ඇතිවුණු හිනිවිලි ඔබ දැනගත්තේ කොහොමද? පරම්පරාවෙන් පරම්පරාව තීරණයක යුද්ධයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විනාශ වෙත බව, ඇත්තටම මගේ හිතේ ඇතිවුණා. ඒ පිටුම් නැගීම පවා ඔබ දැනගත්තේ කොහොමද?”

“ඔබේ අයියාට හිටි එකම පුත්‍රයාගේ අර ඡායාරූපය වෙත, ඔබේ දෙනෙත් යොමුවුණේ ඔබට නොදැනීම” හෝමිස් කීවේ හිනිඋදුන් පටිය වෙතට අතදිගු කරමිනි. “ඔහු යුදහමුද්‍ර පේටියට පුහුණුව ලබන අතර හදිසි අනතුරකින් අකාලයේ මියගිය අයුරු ඔබට සිහිවුණා. අකාරුණික යුද්ධය නොවෙන්න, ඔහු කවමත් ජීවතුන් අතර. එහෙම නේද වොට්සන්?”

මම ඔහු සමග එකඟවුයෙමි. මේ වෙලාවේ උඩුමහලට නැග ආ කිසිවෙකු අපේ විසිත්ත කාමරයේ දෙරට තට්ටු කරන තඩ ඇසිණ. ඒ සමගම “හෝමිස් මහත්මිය” කියනු ඇසිණ. ඒ තඩසත් මහත්මියගේ කටහඬය. “ඔබ හමුවෙන්න අමුත්තෙන් ඇවිත් ඉන්නවා. කාන්තාවක්, මං ආවේ ඇය පිළිගන්න ඔබ සුදනම්ද කියල දැනගන්න.....”

“තව මිනිස්තුවකින් අපි සුදනම් තඩසත් මහත්මිය” හෝමිස් කීය. ඔහු එතා නැගිට විසිත්ත කාමරයේ තැන් කැන්වල විසුරුවා තිබුණු

ප්‍රවිෂ්ටත් එකතුකොට ටිපොටත් මතට දමමිය. මෙසය මත වූ
 ඔහුගේ රසායන විද්‍යා පරීක්ෂණ උපකරණ, එහි කෙළවරකට
 තල්ලුකොට, කාමරය උණුසුම් වන අයුරින් ගිනි උදුන සැකසුවේය.
 නිවසට ආ අමුත්තන්ගෙන් කරුණු විමසද්දී හෝමිස් ඔවුනට
 සුවසහසු අසුනක් දීමට අමතක නොකළේය. ඔහු ද අසුනෙන්
 නැගිට මගේ මිත්‍රයාට සහායවූයෙහි. ඒ අතර ඔවුන් තරස්පුර නැග
 ඉහළට එන හඬ අපට ඇසිණ.

"කරුණාකර ඇතුළට එන්න" හෝමිස් කීවේ දෙරට තට්ටු කළ
 තට්ටු පිළිතුරු වශයෙනි.

නවසන් මහත්මිය පිටුවසින් අමුත්තා අපේ විසින්ක කාමරය
 තුළට පානැගුවේ එතරම් දොරටුවකින් නොවන බව ඔහු
 එටහාගනිමි. ගිනිඋදුන අසල සිටි ඔහු සුවසහසු පුවුවේ වාඩ්වෙන
 මෙන්. හෝමිස් ඇයට සංඥා කළේය.

ඔට එක්වරම් පැහැදිලිව පෙනුණේ ඇය හැඳිමි කළුම කළු
 පැහැති ඇඳුමය. කළු ඇඳුම මැද, සුදු පැහැති මුහුණ හා අත්වැසුම්
 පැහැදි අත් වඩාත් කැපී පෙනිණ. මුහුණ සුදුරත් වඩා රත්පැහැයට
 හැරී තිබිණ. ඒ ඇගේ සිහි කැලඹු හැසීම නිසා විය යුතුය. ඇය
 ලත්වනායේ සාමාන්‍යයෙන් දකින්නට ලැබෙන කාන්තාවකට වඩා
 උසින් වැඩි වූවාය. එය අඩි පහයි අතල් අටක්වත් වන්නට ඇත.
 ශෝභා සම්පන්න මුහුණ වඩාත් අලංකාර වූයේ දුම්රු පැහැති කෙස්
 කළඹ හා සිහින් සිරුර නිසාය. ඇගේ වයස අවුරුදු විසිතුනකට හෝ
 විසිනහරකට වැඩිවිය නොහැකි යයි ඔහු අනුමාන කළෙහි. නවසන්
 මහත්මිය අප සමග අසුන් ගනිද්දී මොහොතක් බලාසිටි තරුණ
 කාන්තාව, එය එසේ නොවන බව දක, ඇයට නියමිකළ අසුනේ
 ගිණුණේය.

තම හාත්පිපුටුවට බරවූ හෝමිස් දෙනෙත් අඩවත් කරගෙන,
 දෑගේ ඇඟිලිතුටු එකට තබාගෙන නිහඬව බලාසිටියේය. කථාව
 ඇරඹීම අනුග්‍රාහිතාවට හාරදී හෝමිස් ඇය නිරීක්ෂණය කළ බැව්
 ඔහු පෙන්වා දුන්වේ.

"හෝමිස් මහත්මිය" ඇය කථාව පටන්ගත්තේ මිනිස්සු දෙකක
 පමණ නිහඬතාවයකින් පසුවය. "ඔබ ගැන ඔට කිව්වේ
 කෝඩෙලියා එදෙව්ම මහත්මියයි. ඇගේ සැමියා අතුරුදන් වූ
 වෙලාවේ, ඔහු මියගියින් සියලු පොලිසිය සියදිත් ඔහු සොයා

දෙන්නට එක සමත්වුණාලු. ඉතින් නොපමාව ඇවිත් නැමදෙයක්ම
එකට කියන්න කියා ඇය මට ආයාචනය කළා. ඇගේ කුඩාදරුවා
මේ දිනවල සරම්භ රෝගය වැලැදී තද උණෙන් පෙළෙනවා.
එහෙම නොවෙන්න ඇය අද මා සමග නොඇවිත් ඉන්න නෑ.”

“..... කෝටේලියා එදෙවිච්?” හෝමිස් ඇසුවේ මිඳක් කල්පනා
කරමිනි. “එක සම කියන්නේ එදෙවිච්..... එදෙවිච්..... හව් දන්
මට මතකයි. මං හිතන්නේ අවුරුදු පහකට පමණ කලින් අප
යෙදුණු පරීක්ෂණයක්, වොට්සන් එක එය සටහන් කරගත්තා හේද?
තවුත් ඒ කථාන්තරය ගිවිස පාඨකයන්ට ඉදිරිපත් කළ බවක් මට
මතක නෑ. කොහොම වුණත්..... දන් මං කැමැතියි ගිවිස ගැටලුව
ගැන අපට කියනවා නම්, මුලින්ම එක ගැන සම්පූර්ණ විස්තරයක්
කරන්න. එකට සය ගැටලුව ඇතිවුණේ කොහොමද කියන එක
වටපස්සේ කියන්න.”

“හෝමිස් මහත්මයා, මං එකට ඒ නැමදෙයක්ම කියන්නම්” කී
තරුණිය පුටුවේ පිටුපසට හේත්තුවී හිදගන්නාය. “මගේ නම්
මිසුරියෙල් වෙයිලි. ඒ මගේ විවාහයට පෙර. දන් මගේ වයස
අවුරුදු විසිපහයි, මගේ පියා අයිරිෂ් ජාතික වෛද්‍යවරයෙක්. ඔහුට
සහ මගේ මවට සිටින එකම දරුවා මමයි. කාලයක් බෝල්ටන්
රෝහලේ සේවය කළ මගේ පියා, විශ්‍රාම ගත් පසු සිලැක්ෂර්න්
අසල පෞද්ගලික වෛද්‍යවරයෙක් ලෙස කටයුතු කරනවා.

මුලින් මං ඉගෙනුම් ලැබුවේ බෝල්ටන්හි ගර්භසන් උසස්
බාලිකා පාසලේ. උසස් අධ්‍යාපනයට මම ලන්ඩන් විශ්වවිද්‍යාලයට
ඇතුළුවුණා. මං එහිදී හැදෑරුවේ නාට්‍ය හා රංග කලාව. මේ නැම
ප්‍රශ්නයකටම මුල්වුණු ආචාර්ය වාල්ස් ඇබ්නෙට් මට හමුවුණේ ඒ
සරසවියෙහි.

ඔහු නාට්‍ය හා රංගකලාව පිළිබඳ ජ්‍යෙෂ්ඨ
කර්තෘචාර්යවරයෙක්. උපතින් කැනේටියානු ජාතිකයෙකු වූ ඔහු,
එංගලන්තයට සංක්‍රමණය වී තිබුණේ අවුරුදු දහයකට කලින්. ඔහු
වයස අවුරුදු 37 ක් වුණු විවාහකයෙක්. ඔහු සිරිඳ සමග පදිංචිව
සිටියේ ප්‍රොයිඩ්න්වල - ඔවුන්ගේම නිවසේ. ඔවුන්ට ළමයි
හිටියේ නෑ.

කුඩා කාලයේ සිටම ගේක්ස්ටියර්ගේ නාට්‍ය ගැන මගේ ලොකු
ඇල්මත් තිබුණා. වැනිසියේ වෙළෙන්දා, මැක්බත්, හැම්ලට්, 12 වැනි

රාත්‍රිය ආදී නාට්‍ය අපි පාසලේදී නැවත නැවතත් රඟ දක්වුවා. මේ නිසා ඒ නාට්‍යවල පාඨ මට කටපාඩමිව තිබුණා. ආචාර්ය ඇබනෙට් සරසවි සිසුන් යොදාගෙන ඒ නාට්‍ය නිෂ්පාදනය කොට රඟදක්වුවා. ඒ නිසා අප අතර ඇතිවූ සුභද්‍ර බව නොදැනීම ආදරයකට පෙරළුණා. අප ආශ්‍රයෙන් ළංවෙද්දී ඔහුට උවමනා වුණා, ඔහුගේ බිරිඳ දික්කසාද කරලා මා විවාහ කරගත්තා. මුලින් මං ඒකට කොහොමවත් කැමැති වුණේ නැහැ. මට වඩා අවුරුදු දෙළහත් වයසින් වැඩි, කලින් විවාහකයෙක් සමග එක්වීම ගැන මගේ දෙමාපියන් දඩුවම් විරුද්ධ වුණා. නමුත් මගේ හිත ඔහු වෙත ඇදුණේ ආදරය අත්බිසි කියන කියමන තහවුරු කරමින්.

සරසවිගේ මගේ අවසන් විභාගය පැවැත්වෙන කාලයේ, අප දෙදෙනා අතර සම්බන්ධය ගැන ඇබනෙට් මහත්මියගේ බිරිඳ හෙලන්ට දැනගන්න ලැබිල තියෙනවා. මේ ගැන ඇය ඔහුගෙන් ප්‍රශ්න කළා. ඔහු පැවසුවාලු හෙලන්ගෙන් දික්කසාද වී, මා විවාහකරගන්නා බව

"මට මේ කරුණ කියන්න" හෝමිස් කථාවට බාධා කළේය. "ඔබ සමග විවාහවෙන බව ආචාර්ය ඇබනෙට් බිරිඳට දැනුම්දුන්නෙ කොයි කාලෙද?"

"මං සරසවිගේ අවසන් විභාගයට පෙනී සිටිය දිනවල..... ඒ කියන්නේ ගිය අවුරුද්දේ ජූලි අන්තිමේදී විතර"

"ඔහුගේ, ඔබේ කථාව දිගටම කියන්න" කී හෝමිස් එම දිනය කොළයක සටහන් කරගත්තේය.

"ඒ ඇසු හෙලන් ඔහුට දෙස් පටරලාවත් බැණ වැදිලාවත් නැහැ. ඇයත් කැනේඩියානු ජාතික කාන්තාවක්. ඇය ආපසු කැනඩාව බලා යාමට තීරණය කළාලු. 84 සැප්තැම්බර් මාසයේ ඇය, ඔහු අත්හැර දමා කැනඩාව බලාපිටත් වී ගියා."

"හෙලන් ඇබනෙට් මහත්මිය ගියේ කවුරුත් ළඟවද, කැනඩාවේ කුමන ප්‍රදේශයකටද යන්න, මහත්මිය ඔබට කියා තිබුණද?" හෝමිස් විමසුවේය.

"ඔව්. ඔවුන් කැනඩාවේ වැන්කුවර් දූපතේ වික්ටෝරියා නගරයේ පදිංචිකරුවන්ලු. ඇගේ සොයුරු සොයුරියන් කීපදෙනෙක්ම එහි ජීවත්වෙන නිසා ඇය එහි යන්න ඇතිබවයි ඔහු කීවේ"

"හොඳයි. කථාව දිගටම කියන්න"

“හෙලන් පිටත්වෙලා ගියාට පස්සේ ඔහුගේ දික්කසාදය ගැනීම පහසුවෙන බව වාලි කීව්වා. ඉතින් අපි සැප්තැම්බර් මාසයේ මුල එක්වුණා. ප්‍රොසිඩන්ට්වල ඔවුන්ගේ නිවස හෙලන් වසා දමා යාටි කියලයි ඔහු කීව්වේ. ඒ නිවස විකුණාදමන්න ඔහු බලාපොරොත්තු වුණා. කොහොම වුණත් ඒ ගෙදර පදිංචි වෙන්න අපි දෙන්නගෙම කැමැත්තක් තිබුණේ නැ. ස්කොට්ලන්තයේ පදිංචියට යන්න අපි තීරණය කළා.

රංග කලාව පිළිබඳ වාලිට තිබුණු ප්‍රසිද්ධිය නිසාම, ඔහුට ස්කොට්ලන්තයේ ග්ලාස්ගෝ සරසවියේ පත්වීමක් ගැනීම අපහසු වුණේ නැහැ. පුවත්පත්වල පළවූ දත්විමකින් අපි ගෙයක් හොයාගත්තා. ග්ලාස්ගෝ වරාය පෙනෙන තෙක් මාතයේ මුහුද අපිගේ ඒ පුංචි නිවස අපි කුලියට ගත්තා.

ස්කොට්ලන්තයේ අධික ගිනල දේශගුණය මට ටිකක් නුහුරු දෙයක්. ඒ වුණත් කැනඩාවේ උපත ලබා, එහිම දීර්ඝ කාලයක් ජීවත් වූ වාලිට ගින කැතුවේ හිම අමුතු දෙයක් වුණේ නැහැ. ඇත්තෙන්ම අපි ඒ කාලය ගතකළේ හරිම සන්තෝෂයෙන්. අපි දෙන්නා අතර අවුරුදු 12 ක වයස් පරතරයක් තිබුණත්, මට එවැන්නක් මතක්වුණේ එක් නැහැ. උදේම අවදිවුණු ඔහු, උදේ කෑම පිළියෙල කළේ මං අවදිවෙන්නත් කලින්. වාලි රැකියාවට යන්න පටන්ගත්තට පස්සේ මට කරමක පාරවක් දුනුණා. නමුත් අපේ අසල්වැසින් සමග ඇතිකරගත් හොඳ ගින නිසා දවල් කාලය ගෙවාගැනීම අපහසුවුණේ නැහැ.

මාස දෙකක පමණ කාලයක් අපි බොහොම සන්තෝෂයෙන් ජීවත්වුණා. ඔහු කීව්වේ “මෙහෙම සතුටෙන් කාලය ගතවුණු යුගයක් ගැන මතක්කරන්නවත් බැහැ” කියලයි. නිවාඩු දවස්වලට අපි රූපල්මරුවල තැගිලා මුහුදේ යාත්‍රාකළා. බෝට්ටුවලින් ගිහින් ස්කොට්ලන්තයේ විශාල පිල්වල මසුන් ඇල්ලුවා. ගින කාලයක් වුණත් සමහර දිනවල දීප්තිමත් හිරුඑළියක් තිබුණා. අත්ලන්කින් සාහරයේ රැල්ල ගහන හඩ අපේ දෙසවන්වලට ගෙන ආවේ කන්කලු හඩක්. අපේ සතුවට කාගෙන්වත් කිසිම බාධාවක් ආවේ නැහැ. ඒත් එක දවසක් ඒක සිදුවුණා.

එදා අපි දෙන්නා උදේ කෑමට මේසෙට වාඩිවෙලා ඉදිදි ලිටුම් බෙදන්නාගෙ සිත්‍ර හඩ ඇහුණා. පුරුදුවීඩියට ලිටුම් ගන්න ගියේ

මගේ සැමියා, මිනිස්සු කිහිපයකින් ආපසු එද්දී ඔහුගේ මුහුණේ සිටි සිනාව අතුරුදන් වෙලා, ඔහුගේ අතේ තිබුණා විදේශයකින් එවූ ලියුමක්, කිසිවක් කතා නොකර ඔහු මේසයට හිඳගත්තේ නිසා කැලඹුණු හටියෙන්.

"කාගෙන්ද ලියුම?" මං ඇහුවා.

"කැනඩාවෙන්" ඔහු කිව්වා.

"එහෙනම් හෙලත්තෙන් වෙන්න ඇති?" මං කිව්වා. "මොකද මුණ නරක්කර ගෙන?"

"සමාවෙන්න" හෝමස් කීය. "මට පොඩි බාඩා කිරීමක් කරන්න සිදුවෙනවා, මේ ලියුම ලැබුණු දිනය ඔබට කියන්න පුළුවන්ද?"

"ඔව්, නොවැම්බර් මාසය මැද හරියෙය. මං හිතන්නේ නොවැම්බර් 15 නැත්නම් 16 වනර විය යුතුයි"

"හොඳයි. ඔබේ කථාව දිනටම කියන්න".

"මේ ලියුමේ පිල් වැදිලා තියෙන්නේ වෑන්කුවර්ට්ලින්" ඔහු කිව්වා. "එක් මේ හෙලත්තේ අත්අඩුරු නෙමෙයි"

මදවෙලාවක් නිහඬව සිටි ඔහු ලියුම ඇරලා කියවලා බැලුවා. කතා මොන එක නවත්වලා මං බලාගෙන සිටියේ මගේ සැමියාගේ මුහුණ වෙනස්වුණු ආකාරය. ඔහුගේ කථා බාගෙට ඇරුණා. පුදුමවෙලා වගේ ලිපිය දිනා බලාහිටි ඔහුගේ අතින් ලිපිය හිළිහි ගියා. ඔහුගේ කළලට ධනදිය දලා, මුහුණ පුදුමැලි පුංචි අවතාරයක් දකලා වගේ. ඊළඟට ඔහු මං දිනාට දෙනෙත් හැරෙව්වේ හරිම කම්පනයකට පත්වෙලා.

"..... ඇය මියගියා!" අත්කිමිදි ඔහු කිව්වා.

"කවිද? හෙලත්තද?" මං ඇහුවා.

"ඔව්..... මොනවා වෙලාද දන්නෙ නෑ. හෘදයාබාධයකින් මියගිය බවයි කියලා තියෙන්නේ..... ලියුම ලියල තියෙන්නේ ඇගේ අත්කා ඇත්"

"හෙලත්ත මොකක් හරි හදවතේ අසනීපයක් තියෙන්න ඇති." මං කිව්වේ ඔහුගේ හිතේ අස්වැසිල්ලක් ඇතිකරන අදහසින්.

"එහෙම මොකුත් ලෙඩක් ඇයට තිබුණේ නෑ. ඇය මට වඩා නිරෝගිව සිටියේ" ඔහු කිව්වේ මේසය උඩින් කැබු අතේ නිකට රඳවාගෙන. "..... දෙවියනේ මං අතින් සිදු වුණු දේ....." එහෙම කියූ ඔහු එතැනින් එතාට කිසිදෙයක් කථාකළේ නැහැ. කැම

කන්තෙන් නැතිව පුටුවෙන් නැගිටිවා. "විශ්වවිද්‍යාලයට දුරකතන ඇමතුමක් දීල කියන්න, මං අද වැඩට එන්නේ නැහැ කියලා..... මට අසනීපයි කියන්න" එහෙම කියූ වාලි ගෙදරින් එළියට බැහැලා ගියේ මුහුදු වෙරළ පැත්තට.

මහ නියම කළ විටියට දුරකතන පණිවුඩය දුන් මම, මුහුට එකතු වෙන්න වෙරළට ගියේ නැහැ. ගෙදර සඳරතලයට නැගලා මහු ගිය පැත්ත බලාගෙන හිටියා. මුහුද අයිතට ගිය මගේ සැමියා වෙරළේ ගලක් උඩ වාඩිවෙලා මුහුද දිසා බලාගෙන කල්පනා කරන හැටි මම දුටුවා. මහු හෙලත් සමග විවාහ වෙලා අවුරු දහයක් බව මං අහල තිබුණා. නමුත් ඒ කාලය ගැන විස්තර මා එක්ක කවදවත් කිව්වේ නැහැ. මං මුහුගෙන් ඇහැව්වෙත් නැහැ.

දවල්වෙද්දී ගෙදර පා වාලි කෑම කාල ඇදේ වැසිරුණා. මහු නිදාගන්න තැත්කළත් එය මහුට අපහසු වූ බව මට පෙනුණා. මහුගේ හිතට කරදරයක් වීමට ඉඩ ඇති නිසා, මං මහු සමග කතාකරන්න උත්සාහ කළෙත් නැහැ.

දවසක් දෙකක් ගතවෙද්දී මං හිතු හැටියටම මේ තත්ත්වය ක්‍රමයෙන් මගහැරීල ගියා. හැත්තෑවට අසල්වාසී කිහිපදෙනෙකු අපේ ගෙදරට ඒමේ පුරුද්දක් තියෙනවා. තැත්තම් අපි ඔවුන්ගේ ගෙවල්වලට යනවා. ඒ කාඩ් ක්‍රීඩාවේ යෙදීමට. බාහිර පෙනුමෙන් වාලි යවා තත්ත්වයට පත්වුණා වගේ පෙනුණත්, ඇත්තෙන්ම එහෙම වුණේ නැහැ. ඒක වෙත කාටත් වඩා හොඳින් මම දන හිටියා.

කැනඩාවෙන් ලිවුම ලැබීලා මාස එකහමාරක් පමණ ගතවුණු තැන අපේ සිත් අවුල්කළ තවත් ලිපියක් ලැබුණා. නත්තල් සුබපෑතුම් සමග එය ලැබුණේ. ලන්ඩනයේ විදුලිසංදේශ දෙපාර්තමේන්තුවෙන්. වාලිගේ ලන්ඩන් විශ්වවිද්‍යාලයේ ලිපිනයට යවා තිබූ එම ලිපිය එතැනින් හරවා එවා තිබුණා. ඒ තිබුණේ ක්‍රොයිඩන්හි මහුගේ නිවෙස් දුරකතන බිල. ඔවුන් තුන්මසකට වරක් එවන දුරකතන බිල මේ කලිනුත් අපට ලැබුණා. අපි එය ගණන් ගත්තේ නැහැ. බිල නොගෙවන කොට ඔවුන් එය විසන්ධිකර දමාපි කියලයි වාලි කිව්වේ. මෙවර එය එවා තිබුණේ විශාල දඩයකුත් ගෙවීමට නියමිතවලා. ඒක ඉක්මනින් නොගෙව්වොත් දුරකතනය විසන්ධි කරන බවට අනතුරු අඟවා තිබුණා. එද වැඩට

ගිහිත් වාලි ආපන ආවේ ටිකක් රැ වෙලා. එද රැ කැමි කන ගමන්
මිත්ත මේ ගැන කතාකළා.

"මේක හරි වැඩක් නේ" මිත්ත කීව්වා. "අපට විශාල දඩයකුත්
ගෙවන්න නියමි කරලා"

"විකුණන්න හදන ගෙදර දුරකතනයෙන් අපට ඇති ප්‍රයෝජනය
මොකක්ද?" මං ඇහුවා "ඔක එකලම විසන්ධිකරුවාවේ.
බාගවෙලාවට දුනටමත් විසන්ධි කරල ඇති. ඔක දුනගන්න තියෙන
පහසුම ක්‍රමය, ක්‍රොයිඩන්වල ගෙදර අංකය කරකවල බලන්න.
තවමත් විසන්ධිකරල නැත්නම් සිනුව නාදවෙව් නේද" මං කීව්වා.
ඊළඟට කැමි මේසයේ තිබුණු භාජන සියල්ල එකතු කරගෙන මං
කුස්සියට ගියේ ඒවා සෝදන්නයි. මගේ සැමියා කල්පනා කරමින්
දුරකතනය වෙත යන හැටි මං දුටුවා. නමුත් කුස්සියේ වැඩ ගොඩක්
ඉතිරි වෙලා තිබුණු නිසා, මට ආපන එන්න සෑහෙන වෙලාවක්
ගතවුණි."

"කොයිතරම් වෙලාවක් ඔබ කුස්සියේ ගතකළාද?" තෝමස්
විමසුවේය.

"මට හරියටම කියන්න අමාරුයි මහත්මයා. මිනිත්තු විස්සක්
නැත්නම් පැය භාගයක් මං කුස්සියේ ඉන්න ඇති"

"ඊළඟට ඔබ මොකද කළේ?"

"කුස්සියේ බිම පොළුණු නිසා එය පිසදමා, මම එළියේ
නානකාමරයෙන් දෙපා සෝදගත්තා. ඊළඟට ගේ ඇතුළට ආවේ
පාවහන් ඉවත් කරලා. ඊටපසු සාලයේ පාපිස්සෙන් දෙපා පිස
දමද්දී මට වීසිත්ත කාමරය දෙසින් වාලිගේ කටහඬ ඇහුණා.

"අනේ දෙවියනේ....." මිත්ත කීව්වා "හැබැට? මං ඒ බවක්
දනගෙන ගිටියෙ නැතැනේ....." මිත්ත දුරකතනයට කොදුරන හඬ
මට පැහැදිලිවම ඇසුණා. "මට හරිම කණගාටුයි..... ඇත්තෙන්ම
කණගාටුයි. දෙවියනේ!" මිත්ත කිපසැරයක්ම කීව්වා.

ස්වාමීපුරුෂයාගේ වුණත් දුරකතන සංවාදයකට රහසේ කන්දීම
අවිනිත ක්‍රියාවක් කියා මට හිතුණා. ඉතින් මම යළිත් වරක් කුස්සියට
ගිහිත්, පාවහන් පැළඳගෙන ගබ්දයක් නැගෙන සේ ගේ තුළට ආවා.
මිත්ත වහාම දුරකතන රිසිවරය ආපන කඩන හඬ මට ඇහුණා.

"දුරකතනය විසන්ධිකරලද?" මං ඇහුවේ වෙනසක්
නොපෙන්වමින්.

“නැතැ” යන වචනය පමණක් සිටි ඔහු මුහුණ තරන් කරගෙන නිශ්ශබ්දව ඔහේ බලාගෙන හිටියා. මදවේලාවකින් ඔහු එතැනින් නැගිටලා ගෙයින් එළියට ගියා. එද රැයක් පසුවද සවස්වරුවමත් ඔහු ගතකළේ නිහඬව කල්පනා කරමින්, ස්වාමිපුරුෂයෙකුගේ හෝ පිරිදකගේ මෙවැනි හසිහුණ වෙනස්වීමත්, පවුලක සමහර නැතිකරන්නා හොඳම ප්‍රමාණවත්, ඒත් මම හිතුවා කවි විකත් ඉවසීමෙන් කටයුතු කළ යුතුයි කියලා.

මේ අතරේ සරසවියේ ඉගැන්වීමේ කටයුතු වාලි අතින් කොහොම ඉටු වුණාද කියන එක මං දන්නේ නැ. වෙනදට තම ඔහු වීමේක වෙලාවලට ඊළඟ දවසේ කිසිවෙක දේශනාවලට සුදුනම් වුණා. පොත්පත් පෙරලා බලමින් කරුණු සටහන් කරගන්නා අමතක කළේ නැ. තමුත් හෙලන්නේ මරණය ගැන දත්වා කැනඩාවෙන් ලියුම් ආව දවසේ ඉඳලා, ඔහුගේ ස්වභාවය වෙනස්වුණා. ඉගැන්වීමේ සටහන් අතින් ඇල්ලුවේ නැතැ. පුළුවන් නැම වෙලාවකම කළේ හෙදවින් එළියට බැහැලා මුහුදු වෙරළට යාම; නැතිනම් කල්පනා කර කර හෙදර වන්නේ ඇවිදීම.

ඊළඟට දින දෙකකට පස්සේ රැ මම උඩුමහලේ නිදන කාමරයට ගියේ තනියම. පසුවද කළයුතු දේශන වගයක් සඳහා සුදුනම්වීමට කිසිවෙක බව වාලි කීව්වා. ඔහු මේසය උඩට පොත් කිහිපයක් තා ලිපිගොනුත් අරගෙන සිටී නිසා, මම ඔහුට ඉඩදීලා නිදන කාමරයට ගියා. මට පැයක් පමණ තිත්ද ගිහින් ඇහැරෙන්න ඇති. ඊළඟට මං දුටුවේ වාලි කවමත් ඇදට ඇවිත් නැති බව, මේ අදහස සිදුවීම මොකක්ද කියලා හිතට එතකොට මට තිත්ද ගියේ නැතැ. මම පාවහන් නොමැතිව නිදන කාමරයෙන් එළියට ඇවිත්, තරප්පුවේ උඩම පඩිය ළඟට ආවා.

මුහුදේ ගබ්දය හා සුළං හමන හඬ ඇරුණාම මුළු හෙදරම කිසිවෙක් නිහඬ බවත්, විසින්ක කාමරයේ මේසය ළඟ පහත දල්වා ඇති බව මට තරප්පුව උඩට පෙනුණා. ඔහුගේ වැඩකටයුතුවලට බාධා නොවෙන්න මම තරප්පු දෙකක් හෝ තුනක් පහළට බැස්සා. එවිට දකින්න ලැබුණු දෙයින් මම පුදුමයට පත්වුණා. මගේ කැමියා ලියන මේසය අසල වාඩිවී සිටියේ නැතැ. ඒ වෙනුවට ඔහු සිටියේ දුරකතනය ළඟ. ඒ අසල පුටුවේ වාඩිවෙලා ඔහු විසිවරය කතේ තබාගෙන ඉන්න අන්දම මා දුටුවා. ඔහු සිටියේ මට පිටුපාලා නිසා,

මා කරපුවා බැහැ එන හැටි සිහු දුටුවේ නැහැ. අනෙක් කෙළවරේ කවුරුත් හෝ කළ කතාබහකට වාලි පිළිතුරු දෙමිනුයි හිටියේ.

"අනේ දෙවියනේ..... අනේ දෙවියනේ!" සිහු කීවා. "මං මේ බවක් කොහොමටත් දැනගෙන හිටියෙ නැහැ..... මට නරිම කණහවුයි.... මං මොනවා කරන්නද..... ඇත්තෙන්ම මට දරාගන්න බැරි දුකක්....." එහෙම කියූ සිහුට නැවුණේ ඉතිරිසමිත්.

තවදුරටත් ඒ කතාබහට සවිත් දෙන්න කොඉද මං උඩතට්ටුවට ගියේ තීරණයකට ඇවිත්. මට කොහොමටත් නිදාගන්න හැකියාවක් තිබුණේ නැහැ. පැයකට පමණ පස්සේ සිහු නිදන කාමරයට ආවා.

"මොකක්ද වාලි මේකෙ තේරුම?" මං ඇහුවා. "කැතඩාවෙන් ලියුමක් ලැබුණු ද ඉඳන් පියා ටික ටික වෙනස්වෙන්න පටන් ගත්තා. ඒ වුණත් මො කිව්වෙ හෙලන් මියගියා කියල තේද? ලියුමේ සඳහන් වුණේ එහෙමයි. නමුත් ඇත්තටම ඇය මියගියාද? නැත්නම් මේක මොරුවක්ද? ඇය ආපසු ක්‍රොයිඩන්වල ගෙදර පදිංචියට ඇවිත්ද? කවුරුත් එක්කද මේ නිතර නිතර හොරෙන් කතාබහ කරන්නේ? ඇයි මොට මේම මාත් එක්ක කියන්න බැරි? මාත් එක්ක ජීවත්වෙන එක මොට කරදරයක් නම් අපි වෙන්වෙමු" මං නොතවත්වාම කියාගෙන ගියා.

මං එහෙම කියද්දී සිහු පුදුමයකට පත්වෙලා එතේ දෙඇත් ලොකු කරගෙන මා දිනා බලාහිටියා. ටිකවෙලාවක් යනතුරු සිහුගේ කවිත් එක වචනයක් වත් පිටවුණේ නැහැ. ඊළඟට සිහු මෙතෙම කීවා.

"මට සතියක් කල්දෙන්න මිටුවියෙල්. මේ පුස්තක විසඳාගන්න මට ඉඩදෙන්න. සතියක් හෙවුණට පස්සෙන් මම කලින් හිටි වාල්ස් ඇබ්නෙට් නොවෙයි නම් මාව අත්හැර දමන්න. ඔබට ඒකට නිදහස තියෙනවා. මං කියා සමග අමනාප නැ. මගේ මේ වෙනසට හේතුව පියා දුන් මගෙන් අහන්න එපා. ඒක මං මොට පස්සෙ කියන්නම්. මේ හැමදෙයක්ම කියන බවට මං පොරොන්දුවෙනවා."

මෙතෙම කියූ සිහු ඇදට වැටුණා. නමුත් සිහුටත් මටත් පත්‍රවදට එළිවෙනතුරු නින්දක් ගියේ නැහැ. ඊළඟ දවසේ වාලි රැකියාවට යාමට පුදුනම් වුණා. සිහු නිවසින් පිටවී යනතුරු මං බලාගෙන හිටියේ නොඉවසිල්ලෙන්.

හෙලන් මියගියබවට එවූ ලියුම් බොරුවක්ද? මං ලියුම් යවුන් වරක් කියවා බැලුවා. ඒක ලියලා තිබුණේ ඇගේ සොහොයුරියක්. සැතපුම්වලට ආව ඉක්මනින් ක්ලාන්ත ගතියෙන් ඇදවුණු හෙලන්ගේ, හිරුගේ පැත්තක් එක්වරම අප්‍රාණික වුණා. ඉන්පසු සිහිවිසඳු වූ බවත්, සති කිහිපයකින් ඇය මියගිය බවත් ලියුමේ සඳහන් කර තිබුණා. මේ ලියුම කියව්වාම මට හිතුවේ හෙලන් ඇත්තටම මියයන්න ඇති කියලයි. නමුත් එහෙම නම් දන් ක්‍රොයිඩන්වල නිවසේ ඉන්නේ කවුද? ඒ හෙදරට හරි වෙත හෙදරට හරි දුරකතනයෙන් කතාකරමින්, වාලි වැලපෙන්නේ ඇයි? මට කියන්න බැරි ප්‍රශ්නයක් මේ දවස් විකට ඔහුට මතුවුණේ කොහොමද? මට මේ කිසිදෙයක් තේරුම් ගන්න බැරිවුණා. මේකට කළ හැකි එක දෙයක් තමයි, ක්‍රොයිඩන්වල හෙදරට දුරකතනයෙන් කතාකර බැලීම. මේවිට දවසක් ඒක මගේ හිතට නො ආ එක ගැන මට පුළුල් හිතුවා.

ඒ හෙදර අංකය මම කටයාදමින් දැකගියා. ඒත් එතැනට යද්දි මගේ කකුල් වෙවුලන්න ගත්තා. වාලි හෙලන් සමග ක්‍රොයිඩන්වල නිවසේ ඉන්න කාලෙ, මං ඔහුට දුරකතනයෙන් කතාකරල තිබුණා. ඒ නිසා හෙලන්ගේ කටහඬ හඳුනාගන්න හැකිවෙලි කියල මට හිතුවා. දුරකතනයේ අංකය කරකවද්දී මගේ අත් හිරිවැටුණා වගෙයි මට දකුණේ. එහා කොණේ දුරකතන සිතුව නාදවුණා. විසිවරය කතේ නිසාගෙන මං අහගෙන හිටියේ නොඉවසිල්ලෙන්. කරාකරන කෙතෙකුට කුමක් කිව්වකුද කියලා මං හිතාගෙන හිටියෙ නැහැ. සිතුව නාද වෙත එක හැටකුණේ ඒ කෙළවරේ කවුරු හරි විසිවරය අතටගත් නිසා. මං වහාම මෙහෙම ඇහුවා "මය ක්‍රොයිඩන්හි 384028 ද?" ඒ පැත්තේ තිබුණේ නිශ්ශබ්දතාවයක්. ඊළඟට කවුදෝ දිග සුසුමක් හෙරු හඬ මට ඇහුණා. මම මදවෙලාවක් බලාගෙන හිටියා. ඔහු හෝ ඇය කරාකළේ නැහැ. මම "හලෝ හලෝ" කීවත් පිළිතුරක් ලැබුණේ නැහැ. මදවෙලාවකින් විසිවරය ආපසු නවා කතාව විසන්ධි කළ හඬ මට ඇසුණා.

ඒ පැත්තේ ඉන්නේ කවුරු වුණත් මගෙන් ඇමතුවත් කොයි වෙලේ හෝ ඒව කියල ඒකට සුදනමෙන් ඉන්න ඇති. ඒකයි පිළිතුරක් නොදී නිහඬව අහගෙන හිටියෙ.

එදා සවස වාලි ගෙදර එද්දී විකක් ය බෝවී තිබුණේ. "මියුරියෙල්" ඔහු කීවේය. "උවමනාවකට මට ලත්විනයට යන්න සිදුවෙලා තියෙනවා. මං හෙට උදේ පිටත්වෙනවා. මං දවසකින් නැත්නම් දෙකකින් ආපහු එනවා. ඔයාට මේ ගෙදර තනියම ඉන්න නැහැ. අපේ අසල්වාසියෙකුගේ ගෙදර තවකින්න. මැක්ඩොනල් තෝනලා ගේ හෝ මැකින්ටයර්ලාගේ ගෙදර තවාතැන් ගන්න ඔයාට නැකිවෙයි."

"ඔයා ඉක්මනින් ආපහු එනවා නම් මට පුරවිනි මැකින්ටයර්ලාගේ ගෙදර තවකින්න" මං කීවේය. "ඒ වුණත් මාත් කැමැතියි ලත්විනයට යන්න. ඔයාගේ වැඩ කටයුතු ඉවරවෙන තුරු මට සරසවියට ගිහිං, මගේ යාච්චන් හමුවෙලා එන්න පුරවිනි. නැත්නම් මගේ අම්මලට බලන්න යනනැකි"

"ඒක කරදරයි" කීව් ඔහු මගේ කීමට එකඟවුණේ නැහැ. "මං හෙට උදේ දුම්රියට ආසනයක් වෙන්කරගෙනයි ආවෙ. දුම්රිය මාර්ගයේ අතරමග නැත් දෙකකම අලුත්වැඩියාවන් තියෙනවාලු. ඒ නිසා දුම්රිය ලත්විනයට ළඟාවෙන්න අම්මර පැය 3 ක 4 ක ප්‍රමාදයක් වෙන්න පුරවන්නලු. මේ කරදර ඉවරවුණම ඔයාගෙ යාච්චන් සහ දෙමව්පියන් බලලා එන්න යමු. මං ගෙදරට නොආවත් මං ඔයාව දෙස්තර වොයිලිගේ ගේ ළඟම එක්කගෙන යන්නම්"

ඔහු එහෙම කීව්වේ මේ විවාහය නිසා අපේ දෙමව්පියන් වාලි සමග නොදටම් අම්මාපයෙන් සිටී නිසා. නාත්තා සිටියේ මා සමගත් තරගෙන්. අම්මා ඉඳහිට මා එක්ක දුරකතනයෙන් සතා කළා. ඒත් වාලි එක මොහොතකටවත් බිලැක්කිරින්නි අපේ ගෙදර එනවට ඇය කැමැතිවුණේ නැහැ.

අප ජීවත්වුණු ඇත පළාතේ ඉඳලා ලත්විත් නගරයට මුළු දවසටම යන්නේ එකම ගිණුණකි දුම්රියයි. ඔහු උදෙන්නි යන දුම්රියට ආසනයක් වෙන්කරගෙන තිබුණු නිසා, අපේ අසල්වාසි මැකින්ටයර් පවුලට මේ ගැන දැනුවත්වන කියලා මං කැමියාගෙන් ඉල්ලා ගිවියා. අවමන් මැකින්ටයර් හා ඔහුගේ පිරිස ජුලියට, වයසක පස්වූවක්. ඔවුන්ගේ දරුවන් විවාහවෙලා ගියාට පස්සේ ඔවුන් ගිවියෝ පාරවෙන්. ඒ නිසා අප සමග "විස්ට්" ක්‍රීඩාකිරීමට හා විනෝද ගමන් යෑමට ඔවුන් හරි කැමැත්තෙන් සහභාගි වුණා. මං

මෙමගින් හෙදර දින කිහිපයකට නවාතැන් ගන්නා ඒම ගැන මැකින්ටොස් මහත්මිය සොහොම සතුටු වූණි.

පසුවද උදේ පාන්දරම, ඒ කියන්නේ පසුගිය ජනවාරි 10 වැනිදා වාලි පිටත්වෙලා ආවා. ලන්ඩන් නගරයට ගිය හැටියේම මට දුරකතනයෙන් කතාකරන බවට සිහු පොරොන්දු වුණි. ඊළඟට සිහුගේ වැඩකටයුතු කෙරෙද්දී හැමදාම රැටි මට කතාකරන බව කිව්වා. මං මැකින්ටොස්ලගෙ හෙදර දින හතරක් ගතකළා. නමුත් වාලි මට එක්වරක් වත් කතා කළේ නැහැ. සිහු නවතීය්නේ ලන්ඩනයේ මොන හෝටලයේදී කියන එක මට කිව්වෙත් නැහැ. මං ලන්ඩන් සරසවියේ රංගකලා පීඨයේ මහාචාර්යතුමාට දුරකතනයෙන් කතාකළා. ලන්ඩනයේ හැමර්ස්මිත්වල පදිංචිව ඉන්නවා දිගු කාලයක් තිස්සේ වාලි අදහන, සිහුගේ ළඟ මිත්‍රයෙක් පෝන් ඩොල්බි කියලා. සිහුටත් කතා කළා. නමුත් මේ සාමුදායයට වාලි ලන්ඩනයට ආව බව දන්නේ නැහැ.

ඉතින් හෝමස් මහත්මිය, කළයුත්තේ මොකක්ද කියන එක ගැන මට හිතාගන්න බැරිවුණි. අන්තිමේදී මං තීරණය කළා සිහු හොයාගෙන ලන්ඩන් නගරයට එන්න. මැකින්ටොස් මහත්මිය ඒකට කැමැති වුණේ නැහැ. ඇය කිව්වේ "වාලි අද නැත්නම් හෙට ඒවි. දින හතරක් කියන්නේ එව්වර දින කාලයක් තෙමෙයි. තව ටිකක් ඉවසලා බලන්න" කියලයි. නමුත් වාලිට මොකක් හරි කරදරයක් වෙලාද කියලා මගේ හිතට සැකයක් ආවා. එහෙම නොවෙන්න සිහු මට කතා නොකර ඉන්නේ නැහැ.

මං උදේ දුම්රියෙන් ග්ලාස්ගෝවලින් පිටවෙලා ඇවිත් කෙළින්ම ගියේ ක්‍රොයිඩන්වලට. කලින් එහි ගිහිත් තිබුණු නිසා, එතැන හොයාගැනීම මට අමාරුවුණේ නැහැ.

ඊයේ හවස මං එහි යද්දී ඇද්වි වැටිලා. ඒක තරමක් ලොකු දෙමහල් නිවසක්. එහි ගේට්ටුව වසා තිබුණි. ඇතුළේ සාමුදායයේ වාසය කරන බවට ලකුණක් තිබුණේ නැහැ. පහන් දල්වා තිබුණේ නැහැ. ගේට්ටුවෙන් ඇතුළට යා නොහැකි නිසා, මං ගේට්ටුව කුරුණේ වූ සිහුව තාද කළා. සිහුව සිටවරක් තාද කළත් කිසිවෙකු හෙදර ඉන්නා බවට සලකුණක් තිබුණේ නැහැ. මම මිනිත්තු දහයක් විසර බලලා ආපසු එන්නා තීරණය කළා. ඊළඟට ආපසු ලන්ඩනයට ඇවිත්, ඊයේ රැ කොස්මොපොලිටන් හෝටලයේ නවාතැන් ගත්තා.

විදුහතර් මට මතක්වුණා එදෙවියන් මතක්මියගේ සැමියා නොයාදෙන්න
 ඔබ ඇයට උදව් කළ බව. ඇගෙන් විමසුවාම ඇය තමා කිව්වේ
 පොලීසියට නොගිහින්න මෙතෙක් එන්න කියලා”

මියුරියෙල් ඇබෙනට් මතක්මියගේ දීර්ඝ කතාවට සවන්දෙද්දී,
 හෝමස් දල්වාගෙන සිටී. පයිප්පය නිව්ගොස් කිබිණි. ඔහුගෙන්
 ලැබෙන පිළිතුර කුමක්ද යන්න දනගැනීමට ඇය ඉතා විමසිලිමත්ව
 ඔහු දෙස බලාසිටියාය. එහෙත් හෝමස් නිහඬව මිනිත්තු
 කිහිපයක්ම සිටියේ තම තළල්තලය පිරිමදිමිනි.

“මං මුලින්ම දනගන්න කැමැතියි” හෝමස් කීය. “ආචාර්ය
 ඇබෙනට්ගේ අතුරුදන්වීම් ගැන ඔබ පොලීසියට දනුම්දුන්නාද
 කියලා”

“මගේ මිත්‍රයා කීවා, මගේ පැමිණිල්ල පොලීසිය ගණනකට
 ගන්න එකක් නැතැ කියලා”

“ඔව්, ඇය කී කාරණයෙන් ඇත්තක් කියෙනවා.” මගේ මිත්‍රයා
 එකතවිය. “ඒ වුණත් මේ ගැන පොලීසියට දනුම්දීම ඔවුන් දනුවත්
 කරලා, ඔවුන්ගේ පොත්වල මේ සිදුවීම් වාර්තා කර තැබිය යුතුයි.
 ආපසු යන ගමන් ඔබ ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් එකට ගිහිං පැමිණිල්ලක්
 කරන්න.”

“පොලීසිය හා නීතිමය කටයුතු ගැන මං කිසිම දෙයක් දන්නෙ
 නැ මහත්මයා”

“දනුවත් උච්ඡතා නැහැ” හෝමස් කීය. “එතැන පොලීස්
 පරීක්ෂක ලෙස්ට්‍රෙඩ්, ටෝඩ්ස් ග්‍රෙස්සන් හෝ ස්ටැන්ලි
 නොස්ටින්ස් හමුවෙන්න. කියන්න ඔබට ඔවුන් වෙත යොමුකළේ
 මා බව”

“හොඳමයි මහත්මයා”

“මෙන්න මේ කාරුණ මම මුලින්ම දනගන්න කැමැතියි” හෝමස්
 කීවේ නිව් ගිය පයිප්පය පැවත දල්වා ගනිමිනි. “ඔබ ආචාර්ය
 ඇබෙනට් සමග නිත්‍යානුකූලව විවාහ වුණාද?”

“ඔව්” ඇය පිළිතුරු දුන්නාය. “ඒකට අවහිරයක් ඇති බව මුලින්
 ඔහුගේ නිතිගැයින් කිව්වා. නමුත් හෙලන් ඔහුගෙන් වෙන්වී
 කැනඩාවට යන නිසා ප්‍රශ්නයක් නොවෙන බව නිතිගැයින් පසුව
 කිව්වා. දවෛස සහගතව අත්හැරයාම කියලා නඩුවක් පැවරීම
 ප්‍රමාණවත් බවයි ඔවුන්ගේ මතයවුණේ. අපි එහෙම කටයුතු කළා”

"එපමණයි?"

"නැහැ, නිසිඤා සමාගමෙන් සියලුම දේ විසඳා අවසන් කර ඇතිබවට ලියවිලි පසුව චාලිට ලැබී තිබුණා"

"මං මේ කාරණය ඇසුවේ ආචාර්ය ඇඩ්වෙන්ට්ට අයත් නිවසට ඇතුළුවෙලා පරීක්ෂා කරන්නා, අපට නැතිද කියල දනගන්නයි. ඔහුගේ බිරිඳ ඔබ නිසා දත් එය පරීක්ෂා කිරීමට අපට විශේෂ අවසරයක් උවමනා නැහැ. ඇඩ්වෙන්ට් මහත්මිය. ඔබේ කැමියාට ලන්ඩන් නගරයේ සතුරන් කවුරුන් හෝ සිටියද?"

"මං දන්නා තරමින් කිසිම සතුරෙක් හිටියේ නැහැ" ඇය කීවාය. "ඔහු සරසවියේ ඉතාම ජනප්‍රිය, කවුරුන්ගෙන් හොඳ හිත දිනාගත් ආචාර්යවරයෙක්. ඔහු සමග යන්නමින් හෝ අමනාපයෙන් නිව් කෙනෙක් ගැන මතක් කරන්නන් අමාරුයි."

"ඔබ කීවා ඔහුගේ කලින් බිරිඳ කැනඩාවේ වැන්නුවර්වලින් බව?" හෝමස් ඇසීය. "ඇගේ සහෝදරයින් හෝ ඇතින් කවුරුන්වි එංගලන්තයේ වාසය කරනවාද? සමහරවිට ඒ ගැන ඔහු ඔබට කියා තියෙන්න ඇති?"

"හෙලන්ගේ මාමා කෙනෙක් සහ නැන්ද කෙනෙක් අයර්ලන්තයේ ජීවත්ව සිටියාලු. ඒ බෙල්ෆාස්ට් නගරයේ. මාමා වයස්ගතව මාස හයකට පමණ පෙර මියගියාලු. ඔහුගේ බිරිඳ ඉන්නේ සාන්තු නිවාසයක, චාලි දිගටම ඔවුනට මුදලින් උපකාර කළා"

"හෙලන් ඔහුගෙන් පෙන්වී කැනඩාවට ගිය පසුවත්?" මම ඇසිමි.

"ඔව් දෙස්තර මහත්මිය" ඇය කීවාය. "ඔහු අනුන්ගේ දුෂ්කරී හරියට හිත උණුවෙන කෙනෙක්. අසනීප වුණු අය, වයස්ගත අය, ආබාධිත අය ගැන ඔහු හරියට අනුකම්පා කරනවා. ලන්ඩන් සරසවියේ ඉදිරිදී අසරණයින්ට පිහිටවීමට සාත්ත මේරි අරමුදල පවත්ගන්න මුලික වෙලා තියෙන්නේ ඔහු. සෑම අවුරුද්දකම දින පහක් සරසවි සිසුන් එකතුවී හේත්ස්පියර්ගේ නාට්‍ය වේදිකා ගත කරනවා. ඒ චාලිගේ ප්‍රධානත්වයෙන්. ඒකෙන් ලැබෙන මුදල් සෑම පැන්සයක්ම ඒ අරමුදලට පරිත්‍යාග කරනවා. සුවකළ නොහැකි රෝගීන් සිටින වික්ටෝරියා සාන්තු නිවාසයටත්, අංග විකල දරුවන් සිටින කොඩිට්ටන් ළමා නිවාසයටත් ඒ මුදල් ලබාදෙනවා."

මගේ මිත්‍රයා මදවේලාවක් කල්පතා කරමින් සිටියේය.

"මේ තරම් දිනක් ඔබේ සැමියාගෙන් ඇමතීමක් නොලැබුණම, ඔබ ක්‍රොයිඩන්වල ඔහුගේ නිවසට දුරකතනයෙන් අමතා බලන්න ඇති?"

"ඔව් හෝමස් මහත්මයා, දුරකතන සිතුව දිගටම තදවෙන හැටි ඇහෙනවා, නමුත් මෙවර කිසිවෙක් එක අරගත්තේ නැ"

"ආචාර්ය ඇබ්නෙට් මුලින් විවාහ වෙලා කොයිතරම් කාලයක් වෙනවාද?"

"අවුරුදු දහයක් පමණ ගෙවුණු බවයි මට කිව්වේ" ඇය පිළිතුරු දුන්නාය.

"ඔවුන් එංගලන්තයේ පදිංචියට ඇවිල්ලත් අවුරුදු දහයයි?"

"ඔව්"

"ඒ කියන්නේ ඔහු කැනඩාවේදී වයස අවුරුදු 27 දී විවාහවුණා. ඒ ඉන්මනිත්ම එංගලන්තයේ පදිංචියට ආවා. වයස 37 දී පළමු ඩිවර්සයෙන් වෙන්වී යළි විවාහ වුණා. එහෙම හේද?"

එයට වචනයෙන් පිළිතුරු නොදුන් ඇබ්නෙට් මහත්මිය තිස කොලවා ඒ බව අනුමත කළාය.

"ඔවුන් එංගලන්තයේ පදිංචියට ආව කාලෙ ඉඳලමද ක්‍රොයිඩන්වල පදිංචි වුණේ? එහෙමත් නැත්නම් වෙනත් කොහේ හරි හිටි බවක් ඔබ දන්නවාද?"

"මට මතකයි ඒ නිවස ගැන කියද්දී චාලි මය කාරණය කිව්වා" ඇය පිළිතුරු දුන්නාය. "මුලින් ඔවුනට ලන්ඩන් සරසවියේ ආචාර්ය නිල නිවාසයක් ලැබිල තිබෙනවා, එහි ජීවත්වුණේ මාසයක් දෙකක් පමණයි. ඒ ජීවිතයට හෙලන් කැමැති වෙලා නැහැ. ඒ තින්ද කුලියෙයක් හොයද්දී ක්‍රොයිඩන්හි නිවස ගැන පුවත්පතක දැන්වීමක් දැක තිබෙනවා. එතෙකාට එය කවුරුත් පදිංචි නොහිටි අයුත්ම ගෙයක්ල. එහි කුලියට ඉඳල තිබෙනවා. පත්‍රකාලෙක ගෙය අයිතිකරුවා එය විකුණන්න හිතුවල. ඒ වෙලාවේ චාලිල ගෙය මිලට ගත්තල"

"තරමක් පෞද්ගලික කාරුණික වුණත් මේ දෙයත් මං දනගත යුතුයි ඇබ්නෙට් මහත්මිය" මගේ මිත්‍රයා කීය. "ඔබේ සැමියාගේ ආදායම් මාර්ගය වුණේ කටිකාචාර්ය තනතුරෙන් ලැබුණු වැටුප විතරමද? නැත්නම් ඔහුට ආදායම් ලැබෙන වෙනත් ක්‍රම තිබුණද?"

"හෝමස් මහත්මයා, ඔහු ග්‍රීක නාට්‍ය පිළිබඳ විශේෂඥ දැනුමක් ඇත්තෙකු නැවියටයි සැලකෙන්නේ" ඇය කීවාය. "ඒ ක්ෂේත්‍රයේ ඔහු ලියූ පොත්පත් ගණනාවක් ඇමරිකාවේ ප්‍රකාශන සමාගමක් මගින් ප්‍රකාශයට පත්කර තිබෙනවා. ඒවා සම්හරණ කරසවිටල භාවිතයට තිරිඳිල්ට ග්‍රන්ථ. ඉතින් ඒවායේ කර්තෘත්‍ය නැවියට සැනෙත මුදලක් අවුරුදු පතා අපට ලැබෙනවා. ඒ නිසා ඇත්තෙන්ම රැකියාවක් නොකර වූණත්....."

"සැමියාගෙන් වෙන්වී ආපහු කැනඩාවට ගිය හෙලන් ඇබනෙට් මහත්මියටත් ඔබේ සැමියාගෙන් යම් මුදලක් හිමිවුණද?"

"ඔහුගේ පොත් කිහිපයක කර්තෘ හිමිකම් හෙලන්ට පවරා ඇති බව වාලි මට කිව්වා. ඒවා ඇය නමට ලැබෙන්න ඇති. නිතිපතා මුදලක් ඇයට ගැව්වද කියන කරුණ මා දන්නේ නැතැ"

"හොඳයි ඇබනෙට් මහත්මිය" හෝමස් කීය. "මං මේ කියන දෙයින් ඔබේ හිත කලකල කරගන්න එපා. මේක කාරණා හරිනැව් තේරුම් ගැනීමට මං කරන උපකල්පනයක් විතරයි. ඔබේ සැමියා අන්තිම කැමැති පත්‍රයක් ලියා තිබුණද?"

"නැතැ"

"හදිසියේ ඔහු මියගියා නම් ඔහුගේ මුදලය අයිති විය යුත්තේ කාටද?"

"ඔබ මෙතෙම අහන්නෙ ඇයි හෝමස් මහත්මයා?" කී කරුණ කාන්තාවගේ දෙනෙත්වලින් කදුරු කැට කිහිපයක් කවා හැළිණි. "ඔහුට මොකක් හරි කරදරයක් වෙලා කියලද ඔබට හිතෙන්නේ?" ඇහූ ඇය දකුණතින් දෙනෙත් වසාගෙන මුහුණ පහතට හරවා ගත්තාය.

"මං එතෙම දෙයක් සැක කළා හෙවෙයි." හෝමස් කීය. "මං ඔබට කිව්වේ මේ ප්‍රශ්නය විසඳන්න පටන්ගන්න නම්, ඔබේ සැමියා වටා ඇති හැම කරුණක්ම මං හොඳින් දන සිටිය යුතුයි."

"මං මේ කියන්නේ මේ රටේ නීතිය අනුව මං දන්නා කරමින්" ඇය කීවේ ඉතිහසා හඬමිනි. "..... ඔහුට කලින් විවාහයෙන් දරුවන් හිටියේ නැතැ. සිව්දත් මියගියහ. ඔහුගේ දෙමව්පියන් මියගියත් නියෝගයෙන් වාලි කරුණ කාලෙමයි. එතකොට ඒ දේපොළවලට හිමිකාරිය මා වෙන්නැති"

"ඔබගේ සැමියා ප්‍රොයිවන්හි පදිංචිව සිටි කාලයේ ඒ අවට අසල්වාසීන් කවුරුත් හෝ ආශ්‍රය කරන්න ඇති. ඔහු ලන්ඩන්

සරසවියේ ආචාර්ය මණ්ඩලයේ අය ආශ්‍රය කරන්න ඇති, මේ පුද්ගලයින් කවුද කියා සිටිමින් කියන්න පුළුවන්ද? ඒ මොකද මේ අය හමුවෙලාත් මං හොඳලා බලන්න හිත”

“ආචාර්ය ජෝන් ඩොල්බි ගැන මං සිතට කලින් තිබ්වා” කාන්තාව කියද්දී හෝමස් එය සටහන් කර ගත්තේය. “ඒ හැරෙන්න ඔහු ළගින් ආශ්‍රය කළේ පුද්ගලයන් දෙකක් දෙකයි. ළඟදී විශ්‍රාම ගත් මහාචාර්ය ලුඩොවයික් එක්කෙනෙක්. වාලි සේවයට බැඳුණේ දීර්ඝ කාලයක් සේවය කළෙන් මහාචාර්ය ලුඩොවයික් යටතේ. ඔහු පදිංචි ක්‍රොයිඩන් කීට්ටුව කියා දෙදෙනා අතර ළඟ ආශ්‍රයක් තිබුණා. ඒ හැරෙන්න කවත් කටිකාචාර්යවරයෙක් තිබියාලු. විවි රර්ගසන් කියලා. ඔහු මෙහෙත් අත්වෙලා මිස්ට්‍රිලියාවේ පදිංචියට ගියාලු. ඒ මං සරසවියට බැඳෙන්නත් ඉස්සර, වාලි හා හෙලන්, ක්‍රොයිඩන්වල ආශ්‍රය කළ අසල්වායින් කවුද කියලා තම මං දන්නේ නෑ”

“හොඳයි සිතට ස්තූතියි ඇබ්නෙට් මහත්මිය. ආ..... කවත් එක් දෙයක්. ඔබේ සැමියමේ පෙනුම හැඩහැරුණාම කොහොමද කියලා විස්තර කරන්න”

“ඔහු අපි නයක් පමණ උසයි. තරමක් තරසාරුයි. මුහුණ හා හම හැනෙනහිර පූරෝවීයයකුගේ මෙන් රතුපාටයි. සම්පූර්ණයෙන්ම රැවුල බාලා. හිස මුදුනේ හා ඉදිරිපස සම්පූර්ණයෙන්ම කට්ටය පැදිලා. හිසේ දෙසැත්තේ හා පිටුපස කරකෙස් ස්වල්පයක් තියෙනවා..... ආ මා ළඟ ඇති ඡායාරූපය” කී ඇය අත්බැගය විවෘතයකට කැබිනට් ප්‍රමාණයේ ඡායාරූපයක් එළියට ගත්තාය.

“මේක ළඟකදී ගත්තේ ග්ලාස්ගෝ සරසවියේ නාට්‍ය සඟරාවේ පළකිරීමට”

“සිතට බොහොම ස්තූතියි ඇබ්නෙට් මහත්මිය. මේ පිළිබඳ මගේ සම්පූර්ණ අවධානය යොමුකරන්න මං පොරොන්දු වෙනවා. ඔබ හැවරී සිටින හෝටලයේ කාමර අංකය හා දුරකතන අංකය මට දී යන්න. තොරතුරු මොනවා හරි දැනගත් වහාම මං සිතට දන්වන්නම්. ඒ වගේම සම්මතවීම මට ඔබ හමුවෙන්නත් උට්මනා වේව්”

“හෝමස් මහත්මිය මට අවංකව කියන්න” තරුණ කාන්තාව කීවේ අසුනෙන් නැගිට මගේ ඡිත්‍රයා ඉදිරියට පැමිණ ඔහුගේ මුහුණ

දෙස එක එල්ලේ බලමිනි. "ඔබ තිතන්නේ මගේ සැමියාට මොනවා හරි විපතක් වෙලා කියලද? එහෙමත් නැත්නම් කවුරු හරි ඔහුට සැහැරගෙන ගිහින් බලෙන් සහවාගෙන ඉන්නවා කියලද? එහෙමත් නැත්නම් ඔහු මාව අත්හැර ගිහින්ද? මට ඇත්ත කියන්න හෝමිස් මහත්මිය"

මගේ මිත්‍රයා ඇබ්නෙට් මහත්මියගේ උරහිසට තට්ටු කළේ ඇය දෙවරක් කරවන අයුරෙනි. "මේ මගේ මිත්‍ර දෙන්නර වෙට්සන්ට මම නිතරම කියන කාරණාවක් තියනවා" හෝමිස් කීය. "ඒ තමයි ප්‍රමාණවත් කරම් දන්න නොමැතිව නිගමනයකට ඒමට හුදුරුවත් බව. අපට ලැබී ඇති සාක්ෂි අනුව අපි පරීක්ෂණ අරඹන්න හිත. යම්කිසි හෝටලයකට ලැබුණොත් ඒ මස්සේ පරීක්ෂණ ඉදිරියට ගෙන යා යුතුයි. යම්කිසි නිගමනයකට එළඹෙන්න පුළුවන් වෙන්නෙන් ඒ අනුව තමයි. ඔබ මේ ගැන කල්පනා කරන්න එපා. යම් විධියකින් ඔහු ඔබ තමට හිතාමතාම ලිපියක් යැව්වොත්? එහෙමත් නැත්නම් දුරකතන පණිවුඩයක් දුන්නොත්?"

"මං ඒ ගැනත් අමතක කළේ නැහැ මහත්මිය" ඇය කීවාය. "මගේ ලියුම් මැකින්ටයර් මහත්මිය මා තමට කරවා එව්වා. මං ආපසු හෝටලයට ගිය ගමන් ඔබේ නමුදු බව කියලා ඇයට පණිවුඩයක් දෙනවා. මොනවා හරි ආරංචියක් ලැබුණොත් ඇය මට නොදන්නවා ඉන්නේ නැහැ. මා නවාතැන් ගන්නේ කොත්මලොලිටත් හෝටලයේ. ඒ බව ඇය දන්නවා. ඔබගෙන් සතුටුදායක ආරංචියක් ලැබෙන තුරු මං එහි බලා ඉන්නවා" ඇගේ කාමර අංකය හා දුරකතන අංකය හා ක්‍රොයිඩන්හි නිවසේ ලිපිනය ලියා දුන් ඇබ්නෙට් මහත්මිය, අප දෙදෙනාම ආහාර කොට පිටවී ගියාය.

ඒ වහාම යළිත් අසුනේ හිඳගත් හෝමිස් වම් අත්ලේ මුහුණ රඳවාගෙන හිස පැත්තකට ඇලකර ගත්තේය. නළල රැළිකරගෙන ඔහු කල්පනා කළ ආකාරයෙන් හෝමිස් ගැමුරු කල්පනාවකට වැටුණු බැව් මම පෙරුම් ගතිමි. ඔහුගේ එම සිහිවිලිවලට බාධා නොකොට සිටීමට මම තීරණය කළෙමි. පැය කාලක් පමණ නිහඩව සිටි මගේ මිත්‍රයා එක්වරම අසුනෙන් නැගිටවේ යමක් කදිසියේ සිහිවූ අයුරෙනි.

"වෙට්සන්" ඔහු කීය. "ඔබේ හිසට ඉහළින් තිබෙන රාක්කයෙන් ජාත්‍යන්තර චරිත විශ්වකෝෂයේ පළමුවැනි වෙළුම ගන්න. ඒක

මුල් පිටු කිහිපයෙන් එකක ආචාර්ය ඇබෙනෙට් ගැන සඳහන්ව ඇති. ඉස්සරවෙලාවේ මේකෙ තියෙන්නේ මොනවද කියලා දනගන්න එක ප්‍රයෝජනවත් වෙලාවේ" ඔහු පැවසුවේ එම ග්‍රන්ථය අතට ගනිමිනි.

"ත්ම. මේ තියෙන්නේ තොරතුරු ස්වල්පයක්" මම අසුනෙන් නැගිට හෝම්ස් සිටි තැනට ගොස් ඔහුගේ උරහිසට ඉහළින් පොත දෙසට තෙත් යොමු කළෙමි. එහි මෙසේ සඳහන් විය.

ඇබෙනෙට් උපත	- වාල්ස් ඇලිස්ටෙයා, ආචාර්ය 1848 කැනඩාවේ මැනිටෝකා ප්‍රාන්තයේ විනිපෙග් හි.
අධ්‍යාපනය	- විනිපෙග් හි බෙන්නැම් උසස් පාසල විනිපෙග් විශ්වවිද්‍යාලය
ආචාර්ය උපාධිය	- 1873 දී එක්සත්ප්‍රාන්තයේ මිනසෝටා විශ්වවිද්‍යාලයෙන්.
දරු තනතුරු	- කටිකාචාර්ය - වෑන්කුවර් විශ්වවිද්‍යාලය - 1873- 1875 ජෝර්ජ් කටිකාචාර්ය - ලන්ඩන් විශ්වවිද්‍යාලය 1875-
විශේෂ ක්ෂේත්‍රය	- ග්‍රීක නාට්‍ය හා රංග කලාව.
ලියා ඇති පොත්පත්	- රංග කලාවේ මූලධර්ම, වේදිකා පරිපාලනයට අත්පොතක්, ග්‍රීක රංග කලාවේ ඉතිහාසය, සම්භාව්‍ය ග්‍රීක් නාට්‍ය, කොකොක්ලිස් හා ග්‍රීක ගෝකාන්ත නාටක, ගේස්ස්පියර් හා අපරදිග දායක නාට්‍ය. ආදී ග්‍රන්ථ විස්සක් පමණ වේ.
විනෝදය ලිපිනය	- විස්ට් ක්‍රිඩාව හා බිලියඩ් ක්‍රිඩාව - අංක 37, ලින්ඩ්සේ බාලිකා විදුහල් මාවත, ක්‍රොයිඩන්

"ඒ කරමි වැදගත් තොරතුරු මොනවත් නැහැ" පොත වසාදමින් හෝම්ස් කීය. "හැර පැළඳගන්න වොට්සන්. අපි ක්‍රොයිඩන්වල ගෙදරට ගිහිත් බලමු. අපේ පරීක්ෂණය පටන්ගන්න සුදුසුම තැන එකැන. සීතලෙන් ආවරණය වෙන්න අමතර කඩායක් ඇද ගත්තොත් හොඳයි."

දෙවැනි විවෘත කිරීමට අවශ්‍ය ඉස්කූලයක් නිසා සහිත ආයුධ නව්‍යීකරණය සහ ලොකු යතුරු කැපීලිලත් හෝමස් තම කඩා කැපීමට දායකත්වය. "මේකට පොලිසියක් කැපවීමක් නැති මං මුලින් තිබුණේ" මගේ මිත්‍රයා කීවේ අප මහමංගල පිටිසි පසු කුලියකට සංඥාකරමිනි. "නමුත් ලෙස්ට්ටේ ඊතතුරු ප්‍රමාදවීමේ හේතුවෙන් නැත. මාගවෙලාවට අපි හිතන තරම් බැරැම් අවුල් කෙරුණ නැතිව පවත්නාත් පිළිවන්."

අයහපත් කාලයකදී සමහර වරින්වර ගලා ආ සහ මිදුම් නිසා මාර්ගය වරින්වර අවහිර විය. එබැවින් ක්‍රියාත්මක දක්වා යාමට සෑහෙන වේලාවක් ගතවිණි. කුලියට නැතුණු මොහොතේ සිට දිනෙන් දිනටම මගේ මිත්‍රයා කල්පනා කළේය. මා සමඟ කතාබස් කිරීමට ඔහු උනන්දුවක් දක්වුයේ නැත.

"අප තිදෙනාගේ ලිහිල්ලක් බාලිකා විද්‍යාලය" ඔහු කීවේ අපේ ගමනාන්තයට ළංවෙන සලකුණු දක්වමිනි. "විද්‍යාලය උත්තරයේ. ඔය පාසල ළඟින්ම තිදෙනා පාසේ ඉදිරියට යමු. අංක 37 තිදෙනාගේ වැඩ ඇතක වෙන්න බෑ"

අප සිතු අයුරින්ම එම නිවස තිබුණේ පාසල් ගේට්ටුවට යාට සියයක පමණ දුරින්. ඇඟවීමට මහත්මිය පැවසූ දෙමහල් නිවස තදනානැතිම අපහසු නොවීය. සහ පැහැති තීන්ත ආලේප කොට තිබූ එම නිවස, මා කාලයේ ගොඩනැගූ එකක් බව අපි දුටුවෙමු. එහි ගේට්ටුවට ප්‍රකාරිමට පෙර කුලිය නවතා, අපි එය හරවා ගැටුවෙමු.

"අයහපත් කාලයකදී තිබුණේ එක අතකින් ආශීර්වාදයක් වෙමින්" මගේ මිත්‍රයා කීවේ ගේට්ටුව වෙත ළං වෙමිනි.

"ඇයි ඔබ එතෙම කිව්වේ?"

"මේ වගේ දවස්වලට මිනිස්සු ගෙවල්වලින් එළියට බහින්නෙ නෑ. නැත්නම් මේ වහල තිදෙනා ගෙයක් ළඟ නාඳුනන මිනිසුන් ගැටසකන කොට, අසල්වාසීන් පොලිසියට පැමිණිලි කරන්න ඉඩ තිබෙනවා."

ගේට්ටුව වසා තිබුණත් එහි ඉඩියතුරු ලිහිල් කර තිබූ බැව් අපි දුටුවෙමු. ගේට්ටුව විවෘත කළ හෝමස් ගේට්ටු කණුවට ළඟින්ම පා කඩා වත්තට ඇතුළු වී, ඔව් ද එලෙස පැමිණෙන ලෙස සංඥා කළේය. මුලින්ම ඔහුගේ අවධානය යොමුවූයේ ගේට්ටුව හා නිවස අතර වූ බිම්කඩ වෙතය.

"මේ ගෙදර අයිතිකාරයාට නොදළ දෙන්න කියලා ඔහුගේ බිරිඳයි අපෙන් ඉල්ලා ගිවිස්සෙන." හෝමස් කීය. "ඒ හින්දා අපේ කටයුත්ත නිසි විරෝධී එකක් නෙමෙයි"

කලකට පෙර දෙපස මල් වගා, මැදින් මුහුදු වැලි අතුරා තිබූ මෙහි, දන් වල්පදුරු හා තණකොළ තරඟයට මෙන් වැඩි තිබුණු අයුරු අපි දුටුවෙමු. වානේ කහඬුවලින් සකසා තිබූ හේට්ටුව වැසු පසු, මිදුලේ කොටසක් පාරට නොපෙනෙන සේ ආවරණය විය. ඒ අසලම බිම් වැසිරුණු මහේ මිත්‍රයා වැලි පස් හා තණකොළ සහිත බිම්කෑටි සෑම වර්ග අඟලක්ම පරීක්ෂා කිරීමට පටන්ගත්තේය. ඒ සඳහා තම මුහුණ පොළොවට ලංකිරීමට ඔහුට සිදුවිය. මට තිසිවක් නොතිබූ හෝමස් නිවසේ තරප්පට දක්වාම පොළොව පරීක්ෂා කරමින් ඉදිරියට ගියේය. බිම් තිබූ ගිනිකුරු කැබැල්ලක් හෝ දෙකක්, සිංරටි කොට දෙකක් හෝ තුනක් අනුලාභෙන, ඔහු ඒවා කවරයක් තුළට දමාගත්තේය. අනතුරුව තම සටහන් පොත අතට ගෙන යම් යම් කරුණු ලියා ගත්තේය.

මිළතට අපි නිවසේ ඉදිරි දෙර වෙත පැමිණියෙමු. එය වසා තිබුණත් සතුරු දමා නොතිබිණි.

"මං හිතුවා හරි" හෝමස් කීය. "ගෙදරට කවුරු හරි යාම් එම් කරලා තියෙනවා, නමුත් ඒ පිටුපස දෙරෙන්."

ඉන්පසු අපි මිදුල තරතා ගොස් පිටුපස දෙරටුව අසලට පැමිණියෙමු. වසා තිබුණත් එය ද අතුරු දමා නොතිබිණි.

"හො හෝ" හෝමස් කීය. "මං හිතුවා මෙතෙම දෙයක්. ඒ වුණත් කවුද මේ ගෙදරට ආපවා?"

දෙර මෝලය කරකවා එය පල්ලු කරද්දී ඔබ්බෙන් නංවමින් පිටුපස දෙර විවෘත විය. මඳ අඳුරු බවක් තිබුණත් ජනේලවලින් ගෙය තුළට කැනෙන තරම් ආලෝකයක් වැටිණි. අප ඇතුළු වූයේ කුඩා සාලයක් නැතිනම් කැමිසන කාමරයක් බඳු තැනකටය. මේක රෙදි කිසිවක් නොතිබූ මේකය අපවිත්‍රව තිබිණි. මෑතකදී කවුරුන් හෝ එම මේකයට වාඩිවී, ආහාර ගෙන තිබූ බවට සාක්ෂි එහි විය. මේ මාස හතර පහකට පෙර ආචාර්ය ඇබ්නෙට් හා ඔහුගේ බිරිඳ නිවසේ වාසය කරද්දී ඉතිරි වූ ඒවා නොවේ.

මිළතට අපි කුස්සිය පරීක්ෂා කර බැලුවෙමු. එහි සාස්පාන් තුනක්, හැඳි හා පිහන් කෝපල කිහිපයක් විය

"තැනැදිලිවම ළඟකදී කවුරු හරි මේ ගෙදර පදිංචිවෙලා ඉඳල තියෙනවා. එහෙම හේද හෝමිස්?" මම ඇසිමි.

"ඔබේ නිරීක්ෂණය හරි මිත්‍රයා" ඔහු කිය. "කවුරුත් පුවත් බොහොම මැනකදී මේ ගෙදර ඉඳල තියෙන්නෙ"

"ඒ වුණත් කවුද මේ ගෙදර තාවකාලිකව පදිංචියට ආවෝ? මොන අරමුණකින්ද එහෙම ආවෝ?" මම විමසුවෙමි.

"අන්න ඒක තමයි අතට විකදගන්න වෙලා තියෙන අලුත් ගැටලුව" හෝමිස් කීවේ සාක්කුවෙන් උත්තල කාවය අතට ගෙන කුස්සියේ සෑම කැනක්ම හා ලීබඩුවක්ම ඉක්මන් පරීක්ෂාවකට ලක් කරමිනි.

"මේ සාක්පාත් පිහත් කෝප්ප මේ ගෙදරම තිබුණු ඒවා. පාවිච්චි කළ අය ඒවා අරගෙන තියෙන්නෙ මේ අල්මාරිවලින්" කී ඔහු එම අල්මාරියක පියන වසා දම්මේය. මිළතට අප පිරිසියේ තිව්වේ විසින්න කාමරයටය. කලකට පෙර ඉතා කුමානුකූලව, පිරිසිදුව තබාගත් තැනක් යයි සිතිය හැකි විසින්න කාමරය අවුල් වී තිබිණි. පුටු හා සෝපාන එක් එක් තැන්වලට ඇඳ දමා තිබූ අතර, මැද වූ දිගු ටීපෝටක් මත පුවත්පත් සියල්ල රෝල් කර එකට ඇවිගසා ගත්තේය.

"මෝනිං ප්‍රොනිකල්, ඩේලිමේල්, ග්ලෝබ්, ස්ටාර්, ටයිම්ස්" ඔහු කීවේ ඒවා එකින් එක අතට ගෙන බලමිනි. මිළතට කුස්සියෙන් තුල් කැබැල්ලක් සොයාගත් ඔහු පුවත්පත් සියල්ල රෝල් කර එකට ඇවිගසා ගත්තේය.

"මං විශ්වාස කරනවා මේවා මට නූතන් ප්‍රයෝජනවත් වේවි කියල"

"ඒ මොකටද?"

"කවුද දන්නෙ. බාහුවෙලාවට මේ ගෙදර රැදී හිටි පුද්ගලයා, මේ පුවත්පත්වල "පොද්ගලික" තීරයේ දත්වීමක් දකින්න බලාපොරොත්තුවෙන් හිටියා වෙන්න පුළුවනි. ඇයි වොට්සන් අඩුම වශයෙන් අපි කරපු එක පරීක්ෂණයකදීවත් එවැනි සිද්ධියක් තිබුණා. අප ඉතාලි....."

"හරි. දන් මට මතකයි"

මිළතට අප අවධානය යොමු කළේ නිවසේ නිදන කාමර වෙතය. ඒවා උඩුමහලේ පිහිටා තිබිණි. යාබද ඇඳත් දෙකක් සහිත

ප්‍රධාන නිදහස කාමරය, මැහකදී පාරිච්ඡිදයට ගැනීම නිසා අවුල් වී ගොසින්නය. එහි පොළොවේ බුමුතුරුණක් අතුරා සිබීම නිසා සා සටහන් කිසිවක් දැකීම අපහසු විය. ඇඳේ එළා තිබූ රෙදි හා කොට්ට කිළිටි වී ගොසිනි. ඇඳ යට පරික්ෂා කළ හෝමිස් පිහරව කොට කිහිපයක් හා ගිනිතුරු ඇසිරීමට යොදාගත් කුඩා පෙට්ටියක් කොයා ගත්තේය. මිළහට මුහු එවා කවරයක දමා සාක්කුවට මධ්‍ය ගත්තේ වැඩිදුර පරික්ෂා කිරීමට කාලය ගත නොකරමිනි.

අනතුරුව තම උත්තල කාමය අතටගත් මගේ මිත්‍රයා ඇඳ දෙපස පොළොව, කණ්ණාඩි මේසය, හිස කැබු කොට්ට, ඇදුම් අල්මාරිය ද කෙර්දියට ලත් කළේය. තමාටම යමක් මුමුණාගනිමින් සිටි මුහු එතරම් සැහිමකට පත් නොවූ ආකාරයක් මම දැටුවෙමි. අල්මාරියේ තිබුණේ පාරිච්ඡිදයට නොගත් ඇඳරෙදි කිහිපයක් පමණි.

"මෙහෙත් අපට සොයාගන්න වෙන කිසිවක් නෑ වොට්සන්" හෝමිස් අන්තිමේදී කීවේ තම දිරිස නිහඬකාමය බිඳ දමමිනි. "අපි යළි පහත කට්ටුවට"

ඇතුළට සා දෙරෙන්ම අපි නිවසෙන් එළියට ගියෙමු. පුළුන්පත් පොදිය අතට ගැනීමට හෝමිස් අමතක නොපෙනළේය. ආපසු ඒමේ අරමුණෙන් එළියට බැස අප පියවර දෙකක් පමණ ඉදිරියට එන්නට ඇත. "ඔ, මට තවත් කැන් දෙකක් බලන්න අමතක වුණා" හෝමිස් කීවේ ආපසු හැරෙමිනි. "වොට්සන් බලන්න පිටිපස ගෙවත්තෙන් සැක කටයුතු මොනවා හරි නොයාගන්න පුළුවන්ද කියල. ඒ අතරේ මං නානකාමරයයි, ගබඩාකාමරයයි කුස්සියයි කෙර්දියි කරල එන්නමි"

එය වර්ග අඩි හාරසියයක් පමණ තරම් වූ විශාල ගෙවත්තක් විය. කලකට පෙර නම් එය ඉතා අලංකාර කැනක් වන්නට ඇත. කුඩා පලතුරු ගස්වල ගෙඩි වවුලන් විසින් කා දමීම නිසා බිම විසිරී තිබිණි. කැන් කැන්වල වැටුණු සමහර වල් පැළෑටිවල උස අඩි දෙකක් කුනක් පමණ විය.

වැඩි පමාවක් නොමැතිවම හෝමිස් එළියට ආවේය. "අපි ඉක්මන් කරල යමු වොට්සන්. හිම කුණාටුවක් ළඟ එහවා, ඊට කලින් කුලීරියක් අල්ලා ගත්තොත් දවල් කෑමට බේකර් වීරියට යනහැකි. හිම වැටෙන්න පටන්ගත්තොත් අපි ලොකු අමාරුවකයි වැටෙන්නෙ." ඉක්මනින් ආපසු යාමට මගේ මිත්‍රයාට තිබුණේ

තවදවත් නොතිබූ කලබලයකි. කළු වලාකුළුවලින් අහස වැසී තැනින් තැන විදුලිකෙටිම්ම ලකුණු ද දක්නට ලැබිණි.

කුලිරියක් අල්ලා ගැනීමට අපට සෑහෙන වෙලාවක් බලාසිටීමට සිදුවිය. අන්තිමේදී අපි කුලිරියට නහිඳිදී තමා ආ කුණාටුව සමග හිම වැටෙන්නට පටන් ගත්තේ ය. ආවාර්ය ඇබ්නෙට්ගේ නිවසේ තවත් පමා නොවී ඒම, මොන තරම් නැණවත් ක්‍රියාවක් ද යන්න මට වැටහුණේ එවිටයි. හිම හා මිදුම් නිසා අපේ ගමනේ වේගය බොහෝ දුරට අඩුවිය.

"මේක මං නිකුටාට වඩා සංකීර්ණ ගැටලුවක්" අන්තිමේදී මගේ මිත්‍රයා කථාව ඇරඹුවේ දීර්ඝ නිහඩතාවයක් බිඳ දමමිනි. "මේකෙ අපට තවමත් කේරුම් ගන්න අමාරු පැත්තක් තියෙනවා වොට්සන්. මට නම් හිතෙන්නේ මිදුරියෙල් ඇබ්නෙට් මහත්මියගෙන් අපට වැදගත් කාරණා හුඟක් දැනගන්න ලැබුණේ නැහැ කියලයි. එක්කො ඇය මේවා දන්නේ නැහැ. නැත්නම් සිතාමතා....." මගේ මිත්‍රයා තදල රැළි කරගෙන කල්පනා කළේය.

"චාල්ස් ඇබ්නෙට් කියන්නේ අපට පුළුවන දිස්වෙන, රංගකලාව පිළිබඳ කටිකාවාර්ය වරයාම ද? නැත්නම් බොහොම නොපැහැදිලි සංකීර්ණ වර්තයක් ද?"

"සාමාන්‍යයෙන් නම් විශ්වවිද්‍යාලවල ආවාර්ය මණ්ඩලයේ අය අපරාධකරුවන් හා පාඨාල ලෝකය සමග සබඳතා ඇති අය නොවෙයි. ඔවුන් උගත් බුද්ධිමත් අය නැටියටයි....." මම කීවෙමි.

"ආ ආ මනුෂ්‍යයෝ" හෝමිස් මගේ කරාවට බාධා කළේය. "ඇයි වොට්සන්? ඔබට මහාචාර්ය මොරියාට් අමතකවුණු හැටිගේ පුදුමය. ඒ විධියේ සරසවි ඇදුරන් ගේ නම්, මං කියන්නම් දුසිම් දෙකක්"

"හෝමිස්, එතකොට ඔබ කියන්නේ ඇබ්නෙට් අහිංසක මුහුණක් පෙන්වාගෙන හිටියට තත්කඩියෙන් කියලද?"

"නෑ නෑ මිත්‍රයා, එතෙම දෙයක් කියන්න තරම් සාක්ෂි මට ලැබිල නැහැ. නමුත් ඔහුගේ නිවසේ කවුරුත් හෝ පදිංචි වෙලා ඉඳපු බව ඇත්තයි. ඒ වුණත්....." කී හෝමිස් යළිත් වරක් තදල රැළි කරගෙන කල්පනා කරන්නට පටන්ගත්තේය.

"හෝමිස් මෙතෙම දෙයකුත් තියෙනවා" මම කීවෙමි. "චාලි ඇබ්නෙට් බොහොම රහසෙන් දුරකතනයෙන් කතා කළ බව

මහලේ කිරිද කිව්වා. මම නම් හිතෙන්නෙ ඔහු කතාකරන්න ඇත්තේ මේ ගෙදර ඉඳුනු පෙනෙත් සමග විය යුතුයි."

"අපි කොහොමද එහෙම කියන්නෙ වොට්සන්? ඔහු දුරකතනයේ මේ ගෙදරට අයත් අංකය කරකවනවා ඇබෙනට් මහත්මිය බලාගෙන තිබියදී? නැහැනේ. කවුද දන්නේ ඔහු දුරකතනයෙන් කතා කළේ කාටද, මොන ගෙදරටද කියලා. හෙලන්ගේ මරණයට, පසු එළියට ආවට, මේවා ඒ කාරණයට සම්බන්ධ වෙන්නත් පුළුවන්, නොවෙන්නත් පුළුවන්. ඇබෙනට්ගේ අසල්වාසීන් ගැන හෝ ඔවුන් සමග සිටුණු පාත්‍රය ගැන කිසිවක් අලුත් කිරිද දන්නෙ නැ. ඔහුගේ සරණ මිතුරෙක් පවුල පිටින්ම සිස්ට්‍රියාවට සංක්‍රමණය වුණානු. මේවගේ ඇත්ත බොරු, කවුරුවත් දන්නෙ නැ. මෙතැන තියෙන්නේ අවුල්වුණු, පැටරිණු, ගැටගැසුණු නුල් බෝලයක්. මේක ලිහන එක ලේසි වෙන්නෙ නැ."

"ආචාර්ය ඇබෙනට් දුරකතනයෙන් දුන්නු විළිතුරු ගැන ඔබට මොනවද හෝමිස් හිතෙන්නෙ?"

"මොන විළිතුරුද?"

"ඇයි ඔහු කියල තිබුණේ - අපේ දෙවියනේ..... ම. මේම මොකුත් දනගෙන තිබිය යුතු නැ..... මට හරිම කණගාටුයි. - ඔහු ඒ කවුරුත් සමග ද සටාකළේ?"

"ඒක තමයි වොට්සන් මවත් හේරුම්ගන්න අමාරු" හෝමිස් කීය. "ඇබෙනට් මහත්මිය හිතාගෙන තිබියේ සැමියා ක්‍රොයිඩන් හි ගෙදරට සටා කළ බවයි. ගෙදරට කවුරුත් හෝ කඩාවැදී පදිංචි වී තිබී බවත් ඇත්තයි. ඒක අපට දන් දකින්න ලැබුණා නේ. මේ වගේ දේවල් ලන්ඩනයේ අනන්තවත් සිදුවෙනවා. ගෙයක් වහල දල මුරකරයෙක් නැතුව මාසදෙක තුනක් තියෙන කොට මොකක්ද සිදුවෙන්නෙ? සමාජයේ දුෂිත කොටස්, ඒ ගෙදර වැරදි වැඩවලට යොදාගන්නවා. හොරුත් මංකොල්ලකරුවන්, මිනීමරුවන් ආදී අයට මෙහෙම ගෙවල් හරි ප්‍රයෝජනවත්. ග්‍රිත්විලේස් බැංකුව, ඔවර්සිස් වාට්ඩ් බැංකුව ආදී බැංකු කොල්ල කාලු හොර කල්ලි කියත්. මේ වගේ ගෙවල්වල හැංගිලා තිබියදී මහාචාර්ය මොරියාවගේ පාතාල ලෝකයේ හොර වංචාකාරයින් දනටත් මේවැනි ගෙවල්වල හැංගිලා ඉන්න බව සත්‍යයක්"

"හෝමිස්, ඔබ කියන්නේ මේ ගෙදර හැංගිලා තිබී අය ආචාර්ය ඇබෙනට්ගේ අතුරුදන්වීමට සම්බන්ධ නැහැ කියලද?" මම ඇසිමි.

"මට ඒක තවමත් කියන්න බැහැ" හෝමස් කීය. "මෙන්න මේ, අරගෙන යන දුම රික, සත්තර සිටුම් සොදිසියකට ලත් කරල මසත් මට මොකුත් කියන්න බැහැ." මගේ මිත්‍රයා කීවේ ඔහු අත තිබූ පාර්සලයට තට්ටු කරමිනි.

අප බෙකර් වීරියේ නිවහනට ළඟාවෙද්දී මිදුම් මදක් අඩුවී තිබූවැටීම නැවතී තිබූ බැව් අපි දුටුවෙමු.

"අපට හමුවෙන්න ලෙස්ට්‍රෙඩ් ඇවිත්. ඔහු උඩුමහලෙ බලාගෙන ඉන්නවා" හෝමස් කීවේ අත්විකරන්නෙයෙන් බිමට බැස, පියවර ගිහිපයක් ඉදිරියට තබමිනි.

"කොහොමද ඒ බවත් දනගන්නෝ? ලෙස්ට්‍රෙඩ් ඉන්න බවත් මට නම් පෙනුණේ නෑ" මම කීවෙමි.

"මට පෙනුණේත් නැහැ" හෝමස් කීය. "බලන්න ඔය හිම හා මඩපස් මත තිබෙන අලුත් සටන්තු අඩි. මේවා පොලිසියේ අයට රජයෙන් නොමිලේ සපයන සටන්තුවල අඩි සලකුණු. ඒක මට යාය්‍යාන හතරක් ඇත ඉදගෙන කියන්න පුළුවනි."

"ඒකෙන් කියන්න පුළුවනි පොලිසියේ නිලධරයෙක් කියලා. ඒත් ලෙස්ට්‍රෙඩ්ම කියලා කොහොමද.....?"

"බලන්න ඔය සටන්තු ළඟම, සැරයටියක යට කෙළවරේ ඇති යකඩ වීල්ලේ සලකුණ. මේ වර්ගයේ මැද සිදුරක් සහිත වීල්ලක් තිබෙන සැරයටිය පාවිච්චි කරන පොලිස් පරීක්ෂකයන් දෙදෙනයි. අපේ යාච්චා ලෙස්ට්‍රෙඩ් හා ඇතල්නි ජෝන්ස් පමණයි. නමුත් ඇතල්නි ජෝන්ස් සැරයටිය ගෙනයන්නේ එතා මෙතා පද්දවමින්. ඉදිරියට පියවර තුනක් හතරක් කබද්දී ඔහු සැරයටිය බිම ගහන්නේ එක්වරයි. නමුත් මේ බලන්න, දකුණු කකුල අසලින්, නැම පියවරකදීම ඔහු සැරයටිය බිම තියලා."

මගේ මිත්‍රයා කී ලෙසම ස්කොට්ලන්ඩයාට රහස්පොලිසියේ පරීක්ෂක ලෙස්ට්‍රෙඩ් අප හමුවීමට පැමිණ වීසිත්ත කාමරයේ බලාසිටියේය.

"ආයුබෝවන් හෝමස් මහත්මයා" ලෙස්ට්‍රෙඩ් කීය. "මං මෙතේ ඇවිත් හුඟක් වෙලා. අද මිදුමත්, හිමවැටීමත් නොතකා ඔබ දුරගමනක් ගිහිත් වගෙයි"

"ඔව් ලෙස්ට්‍රෙඩ්" හෝමස් පිළිතුරු දුන්නේය. "අපි යනකොට වැස්සක ලකුණු තිබුණේ නෑ. මං හිතන්නේ..... ඔබ එන්න ඇත්තේ"

අර ආචාර්ය ඇබ්නෙට් ගේ අතුරුදන් වීම ගැන ඔහුගේ බිරිඳ කළ පැමිණිල්ල ගැන....."

"ඔත්තා ජර්ලොක් හෝමිස් ඔහත්තයටත් වැරදුණා" පොලිස් නිලධාරියා කීවේ ඔහුගේ සිතාපොත්විනි. "ඒ කාන්තාව උදේම ඇවිත් ඔට පැමිණිලි කළ බව ඇත්තයි. ඒ වුණත් මං මේ ආවේ ඒක ගැන කතාකරන්න නෙමෙයි. මේ ලත්ඔත්තා නගරයේ ඔහත්තතුරු නොහලා කොයිතරමත් අතුරුදන් වෙන්නවද. ඔව් ගැන පැමිණිලි ලැබෙන වාරයක් ගණනේ ඒව කෝදිසි කරන්න හිතුවොත් අපට වෙන වැඩක් හිටින එකක් නෑ. ඒ මිනිසා කැනේඩියානු ජාතිකයෙක්ලු. මේ ගැනත් එක්ක මෙතේ ජීවිතේ එයා වෙලා තමන්ගේ රටට යන්න ඇති"

"ඔබ ඒ අදහස ඇබ්නෙට් ඔහත්තයට කිව්වද?"

"මට කියන්න කට්ටත් ආවා" ලෙස්ට්‍රෙඩ් කීය. "ඒ වුණත් මං ඒ විධියටම කිව්වේ නෑ. මං කිව්වා කව් සතියක් දෙකක් බලලා, නැති වුණොත් ඇවිත් කියන්න කියලා. මං මේ ආවේ ඊට වඩා හදිසි, ඊට වඩා වැදගත් කාරණයක් දැනුම් දෙන්න."

"ඒ මොකක්ද ලෙස්ට්‍රෙඩ්?"

"ඔබට මතකද වැනි මොරිසන් සහ ඇල්බට් මහරිස් දෙන්නා?"

"මේ කියන්නේ තොර නොව්වු මුද්‍රණය කරලා හිරේ හිය වැනි මොරිසන් සහ දරුණු මිනීමරුවා මහරිස් තේද?" හෝමිස් ඇසීය.

"හරියට හරි හෝමිස් ඔහත්තයා. අපරාධකාරයින් පිළිබඳ ඔබේ මතකය නම් විශ්වකෝසයක් වගේ. මහරිස් හිරියේ දිවි ඇති තෙක් හිරේ. අනිකා අවුරුදු දහයකට හිරේ. පෙරේද රැ ඔවුන් දෙන්නා හිරෙන් පැහලා!"

"මොනවා?"

"ඔව් හෝමිස් ඔහත්තයා. උන් දෙන්නාම හිරියේ පුත්ස්වවුන් බන්ධනාගාරයේ. සිරමැදිරිවල යකඩතුරු කපාගෙන එළියට ඇවිත් කියෙනවා. ඊළඟට හිරගෙදර වහලට නැගලා ඒක දියේ හිහිත් විශාල එල්ම් ගහක අත්කකට නැගලා පැහල හිහිත්"

"උන් අල්ලාගැනීම නම් ඒ තරම් පහසුවෙන එකක් නෑ" හෝමිස් කීය. "ඉතින් ඔහෙන් මොනවද කෙරෙන්න ඕන?"

"මහත්මයා" පොලිස් නිලධාරියා කීවේ අසුනෙන් නැගී සිටිමිනි. මං මේ ආවේ ඔබෙන් උදව්වක් ඉල්ලාගෙන නෙමෙයි. මං ආවේ

මමට විකන් පරෙස්සම් වෙන්න කියන්නයි. මේ අපරාධකාරයින් දෙන්නාමි අල්ලාගත්තේ මමයි දක්ෂකාවය නිසා. උන් හිටේ යවන්න හැකිවුණේ මම සොයාදුන් සාක්ෂි නිසා. ඒ බව පිළිගන්න මං ලැජ්ජා වෙන්නේ නැහැ. උන් මහ දරුණු මිනිස්සු. මමත් පළිගන්න....."

"මව්. ඒ ගැන හිතලා මට දකුම් දීම ගැන මං මමට කානගු වෙන්නවා ලෙස්වෙයි. නමුත් ප්‍රශ්නය වෙන්නේ ජය අපරාධකාරයන් දෙන්නෙක් හිටෙන් පැන්නා කියල, මට මේ හෙදර අත්හැරලා වෙත යන්න නැතකුත් නැ. මං ඔදිනෙදා යෙදෙන වැඩකටයුතු වල නොයෙදී ඉන්න නැටියකුත් නැ."

"හෝමස්" මම ඔහුගේ කතාවට බාධා කළෙමි. "මගේ හමුදා විවේච්චරය මං දෙන්නම් මමට. ඒක උණ්ඩ පුරවලා සුදනමින් තබාගැනිම කොයි ඊකටත් හොදයි"

"ඒක ගැන කල්පනා කිරීම ගැන ක්තුහිසි මගේ හිතවත් වොටසන්."

"මමට අමතර ආරක්ෂාවක් ලබාදෙන්න. සාමාන්‍ය ඇඳුමෙන් සැරසුණු සන්නද්ධ පොලිස් නටයෙක් අපි මේ ගෙය පෙනෙන හෙත් මාතයේ රැඳෙව්වා. පැහැකටයුතු කෙනෙක් මේ නරියේ ගැටසුණෙක් ඒ ගැන ක්‍රියාකරන්න ඔහුට උපදෙස් දීමයි නියෝගෙන."

"මමට මං ක්තුහිවන්න වෙන්නවා ලෙස්වෙයි"

අසුනෙන් නැගී සිටි පොලිස් නිලධරයා අපට ආචාරකොට වහා පිට වී ගියේය.

"වොටසන් මම හවස් වරුගේ මොකද කරන්නේ?" මගේ මිත්‍රයා ඇසුවේ අප සවස කුනට පමණ දහවල් ආකාරය ගනිමින් සිටියදීය.

"මට නියෝගවා මගේ රෝගීන් දෙදෙනෙකු බලල එන්න. කොටිංගිල් පැත්තට යන්න. ඇයි මමට මගෙන් මොකක් හරි උදව්වක් උවමනාද?"

"මව් මිත්‍රයා" ඔහු කීය. "මට මගේ සුපුරුදු දුම්කොළ වර්ගයෙන් අවුත්ස හතරක් එවන්න කියලා, යන ගමන් බිඳිවලි සාප්පුවට දකුම්දීමෙන යන්න. පැනගිය අපරාධකාරයන් ගැන හිතන්න මට වෙලාවක් නැ. මේ ඇබ්බේට් ගැටලුව එන්න එන්නම් සංකීර්ණ වෙන බවයි මට පෙනෙන්නෙන"

"එක අතකින් මම නිවහනෙන් බැහැර වී ඉදිම මබව පහසුවක් වේවි" මම කීවෙමි. "නිවි සැනසිල්ලේ කල්පනා කරන්නා මබව නිතරමනාවය අවශ්‍ය බව මම හොඳින් දන්නවා. මං අමතක නොකර තිබේවිලියාව පණිවුඩය දෙන්නමි"

"ස්තූතියි මිත්‍රයා"

නොට්-කිල් හි මගෙන් ප්‍රතිකාර ලැබූ රෝගීන් දෙදෙනා වූයේ වයස්ගත අයුතුමි පුවළකි. සැමියා දියවැඩියා රෝගයෙන් පෙළුණු අතර බිටිද ආකර්ශනීය (සන්ධි ප්‍රදාහයෙන්) පීඩාවෙන්ද ය. මවුන්ගේ සොයාගත තත්ත්වය පරීක්ෂා කොට ප්‍රතිකාර අවසන් කළ ද, නිවසෙන් පිටවී ඒවට සිටුනු මව අවසර කුණුක. මවුන්ගේ ප්‍රකූන් දෙදෙනා දියමන්ති ආකර්ශන රැකියාවට දකුණු අප්‍රිකාවට සංක්‍රමණය වී සිටි බැවින්, දෙමහල්ලේ පාරවෙන් කාලය ගතකළහ. මව ගේ පැනින් සංක්‍රමණයවීන්, නොකඩවා කතාබහේ යෙදුණු මවුන්ගෙන් සම්මතයකට මව සිතක් නොවීය. මා ආපසු සෙසුකරී විවිධව ළඟාවතාවට රාත්‍රී අට පමණ වී තිබිණි. එවිට හෝමස් නිවසේ නොසිටියේය. හිමි වැටෙන්නට පටන්ගෙන තිබුණ ද, එය නොතකා හෝමස් කුලියික නැගී පිටත්වී ගිය බව හඬසන් මහත්මිය පැවසුවාය.

පුවත්තක් සියල්ල කියවා අවසන් කර තිබූ නිසා, හෝමස් එතතුරු කළයුතු කටයුත්තක් මව නොකිබිණි. මගේ සිතට එක්වරම හැඟුණේ ආධාරය ඇබහිවෙමින් අතුරුදන්වීම පිළිබඳව ය. ලෙස්ට්‍රෙඩ් පැවසූ අයුරින් ඔහු එංගලන්තය හැරදමා කැනඩාව බලා පිටවී ගොසින්ද? කලින් බිටිදත් මියගොස් නිසා එසේ කටයුතු කළා යයි සිහිම අපහසුය. අනෙක මෙතරම් තරුණ වයසේ ඔහු සරසවියේ රැකියාව අත්හැර දමා නොයනු ඇත. ඔහු යම්කිසි අපරාධයකට පැවළු සැකව සිටිනවාද? එසේත් නැතිනම් කල්පම් ඉල්ලන පාතාලලෝකයේ කල්ලියක් මගින් පැහැරගෙන ගොසින්ද? සිදුවීමට වඩාත් ඉඩ ඇත්තේ එයයි. කල්පම් ඉල්ලන අපරාධකරුවන් මැනක සිට ඒ සඳහා දුරකතනය යොදාගන්නා බව ප්‍රකට කරුණකි. අනෙක ඔහු ධනවතෙකු බව ක්‍රොයිඩන්හි ප්‍රසිද්ධ කරුණක් වීමට ඉඩ ඇත. කිසිවක් ගැන නිශ්චිත තීරණයකට ඒමට මව තැනිවුයේ නැත.

මගේ මිත්‍රයා ආපසු එනවිට රාත්‍රී නවය ද පසු වී තිබිණි. දින කිහිපයකට පෙර සංගීත ප්‍රසංගයක අප ඇසූ වාද්‍ය බණ්ඩාක කාලයට හෝමස් සිවුරුහන් කරමින් සිටියේය.

"සැකයක් නෑ හෝමිස්, ඔබ ගිය කටයුත්ත ඉතාම සාර්ථක ලෙස ඉටුවෙලා" මම කීවෙමි.

"මගේ හිතවත් වොට්සන්, ඇයි ඔබ එහෙම අනුමාන කළේ?"

"මං අනුමාන කළා නෙමෙයි, මං නිරීක්ෂණ මගින් නිගමනයකට පැමිණියා" යයි මා කියද්දී ඔහුට සිතාපහළ විය.

"මොනවද ඒ නිරීක්ෂණ?"

"ඔබ අද හවස ගියේ සංගීත ප්‍රසංගයකට නෙමෙයි, නමුත් ආපසු එන්නේ දින කිහිපයකට පෙර ඇසු සංගීත බණ්ඩයක් සිවුරුහන් කරමින්, එයින් කේරේන්නේ, ඔබ ඉන්නේ ඉතාම සතුටෙන්, මේ හිමිවැටෙන රාත්‍රියේ හිතලේ ගැහි ගැහි ආපසු එන ඔබ, මේ කරම් සතුටෙන් ඉන්නෙ ඇයි? සාක්ෂි ලැබිලා"

"විශිෂ්ටයි! විශිෂ්ටයි" ඔහු කීවේ උස් හඬින් සිනාසෙමිනි. "මගේ හිතවත් වොට්සන්, අද නම් ඔබේ නිරීක්ෂණත් නිවැරදියි, නිගමනයත් නිවැරදියි, මුහුණකට කෝදගෙන කෑම කන අතරේ මගේ ප්‍රගතිය ගැන කියන්නමි."

රාත්‍රි ආහාරයෙන් පසු හෝමිස් පයිර්පය ද දල්වාගෙන කාන්සිපුටුවේ වැහිරුණේය. කාමරය හොඳින් උණුසුම් වන පරිදි මම ගිනි උදුනේ ගිනි අතුරු සැකසුවෙමි.

"ඔබේ පණිවුඩය අනුව ඔරැඩ්ලිලා ඉක්මනින් දුම්කොළ එවල තිබුණා" ඔහු කීය. "ක්‍රොයිඩන්හි නිවසෙන් අපට ලැබුණේ පුරි හෝඩුචාවත් කිහිපයක් පමණක් බව ඔබට ඔතක ඇති, ඒ සිගරට් කොට හත අටක්, සිගරට් අට, පුවත්පත් දහයක් දෙළහක්, හිස් වූ ගිනිපෙට්ටියක් ආදිය පමණයි. මේවා හුඟක් ප්‍රයෝජනවත් හෝඩුචාවත් බව ඇත්තයි, නමුත් ඒවායින් මේවා පාරිච්චි කළ පුද්ගලයා නිශ්චිතව හඳුනාගන්න බැහැ"

"මොකක්ද ඔබ එයින් අදහස් කරන්නේ?"

"එයින් මම අදහස් කළේ, එම දේවල් පැවුරුම් කෙතෙකුගේ පුද්ගල ස්වභාවය පෙන්නුම් කරන්නේ නෑ, උදහරණයක් වශයෙන් කෙතෙකුගේ උපැය සුලභ, නැත්නම් සැරයටිය නැත්නම් හිස්වැස්ම එගේ දේසීන් අපට තොරතුරු රැසක් හොයාගන්න පුළුවන්, ඔබට ඔතක ඇති ඉන්ද්‍රනීල මාණිකරය පරීක්ෂණයේ හෙන්ට් බේකර් ඔතත්මයාගේ හිස්වැස්මෙන් අපි ඔහු පිළිබඳ තොරතුරු රැසක් හෙළිකරගත් හැටි."

“හොඳයි මොනවද, ඔබට අද නොයාගන්න හැකිවුණු තොරතුරු?”

“ඊට කලින් මං කියන්නම් වොටයන් මේ කරුණ. අද නැන්දැවේ හයට පමණ මං ගියා කොස්මොපොලිටන් හෝටලයට. ඒ අපේ අනුග්‍රාහිකාව මිසුරියෙල් ඇබෙනට් මහත්මිය හමුවෙන්න. එද අපට නොකිව් කරුණු කිහිපයක් අද මට ඇහෙන් දනගන්න ලැබුණි. ඇපේ සැමියා සමග අමනාප අය කවුරුත් නැහැ කියල එද ඇය අපට කිව්වා හේද?”

“වග්?”

“එද ඇයට අමතකවුණාට, ඇපේ සැමියා සමග ජන්මාත්තර දේශ්‍රයකින් පසුවෙන පුද්ගලයෙක් ඉන්නවු. ඔහු ක්‍රොයිඩන්හි ව්‍යාපාරියෙක්. නම එරික්සන්, මොහුත් සැතේඩියාත් ජාතිකයෙක්. එංගලන්තයට සංක්‍රමණය වෙලා තියෙන්නේ අවුරුදු තුනකට කලින්. ඒ කාලේ ඔහු වාල්ස් ඇබෙනට්ගේ පවුලේ හිතවත් මිත්‍රයෙක්ම සිටියලු. එක රටකින් ආව මිනිස්සු, පිටරටකදී හොඳ හිතවත්කම් ඇතිකරගැනීම පුද්ගලයන් හෙමෙයි. මේ එරික්සන් සැතේඩියාවේ පමණක් නොවෙයි. ඔහු හෙලන්ගේ ගම් පුද්ගලය වන වැන්කුට්ට් ප්‍රාන්තයේ කෙනෙක්. මුලින් ඔහු සැතේඩියාත් සැව් සමාගමකට අයත් සැව්ත කාර්යයෙක් සැව්ට ඉඳලා පසුව රැකියාවෙන් ඉවත් වෙලා, ඊළඟට ඔහු ක්‍රොයිඩන්හි පදිංචිවෙලා ව්‍යාපාර කටයුතු අරඹලා. ඒවට පවා උදව්කරල තියෙන්නේ ඇබෙනට්.”

“කොහොමද ඉතින් තරගකාරයෙක් වෙලා තියෙන්නේ?” මම ඇසිමි.

“ඔවුන් දෙදෙනාම ක්‍රොයිඩන්වල “ත්‍රි ලයන්ස්” සමාජගාලාවේ සාමාජිකයන්ලු. මේතැන මුදල් ගිවිසුමට කඩ ක්‍රීඩා පැවැත්වෙන තැනක්. මේවැනි අවස්ථාවක මේ එරික්සන්, ඇබෙනට් සමග සන්ධිවක් ඇතිකරගත්තලු. සමාජගාලාවල කඩ ක්‍රීඩා විශාල වශයෙන් මුදල් ඒ මේ අතට ගලන ක්‍රීඩා බව, ඔබට අමුතුවෙන් කියන්න උවමනා නැහැනෙ. සන්ධිව දුර දිග ගිහින් එරික්සන් ඇබෙනට්ට ඉතාම නින්දිත වීඩියෝ බැණවැදිල තියෙනවා. එයින් කෝපයට පත්වුණු ඇබෙනට්, එරික්සන්ට නොසැහෙන්න පහර දුන්නලු. ඔබ මේ කරුණ නිරීක්ෂණය කරල තියෙනවද මං දන්නෙ

හැ වොට්සන්, තිතරම් තරහා ගන්නා අය වගේ නෙමෙයි. හැම තිස්සෙම ඉවසන, ඉහාම කලාතුරකින් කේන්තිගන්නා පුද්ගලයා. කේන්ති ගියොත් බොහොම දරුණු වෙන්න පුළුවන්. ඇබෙනට් හැඩ්දයි සිරුරක් ඇති කෙනෙක් නිසා එවිත්සන්ට සැහෙන සංග්‍රහයක් ලැබෙන්න ඇති. පහර කාල බිම වැටුණු එවිත්සන් තර්ජනය කළාලු, දවසක මේකට පළිය ගන්නවා කියල. ඇබෙනට් හා මිසුරියෙල්ගේ විවාහයට මාසෙකට විතර කලින්, එවිත්සන් පණිවුඩයක් එවල තියෙනවා ඇබෙනට්ට. තමන්ට අවසන් කළයුතු ගනුදෙනුවක් තියෙනවා. ඒකට සුදනම් වෙන්න කියලා."

"එවිත්සන් මොන රැකියාවක නියුතු කෙනෙක්ද?"

"මං ඒ ගැන හොඳල බැලුවා. ඔහු සමාජශාලාවලට මිත්පැන් සපයන්නෙක්. ඒ මගින් බොහොම ඉක්මනින් ධනවත්වුණු කෙනෙක්.

මිලතට මං ඇබෙනට් මහත්මියගෙන් අහල බැලුවා ඇගේ සැමියාගෙ මිත්පැන් පානය හා දුම්පානය පිළිබඳව. ඔහු මිත්පැන් බිල තියෙන්නේ ඉහාම ස්වල්ප වශයෙන්. ඒ කියන්නේ උත්සව අවස්ථාවලදී පැමිණෙන්න, ජෙට් හෝ බීර් ස්වල්පයක් පානය කළ කෙනෙක්. නමුත් දුම්පානය නම් අධික වශයෙන් කළාලු. කැනඩාවේ සිතල දේශගුණය නිසා ඔහු හැටවර විශේෂීම්පි දුම්පානය පටන්ගෙන තියෙන්නේ"

"ඇයි හෝම්ස් ඔබට සිතුවේ ආචාර්ය ඇබෙනට්ගේ දුම්පානය හා පුරාපානය ගැන හොඳන්න?"

"මට දැනගන්න උවමනා වුණේ මෙයයි" හෝම්ස් කීය. "පහුගිය මාසයකට වැඩි කාලයක් ඔහු ගතකළේ හිතේ අප්‍රමාණ කැලඹීමෙන් කියල ඔහුගේ බිරිඳ කිව්වා. එහෙම ඉඳහු පුද්ගලයා ලන්ඩනයට තනියම ආවේ මාස කිහිපයකට පස්සෙ. ඔහු ලන්ඩන් විශ්වවිද්‍යාලයට හෝ එහි මිතුරන් හමුවෙන්න ගිහිං. නැහැ, එහෙනම් හිතේ සමාජශාලාවකටද? ගිහිං අධික වශයෙන් මිත්පැන් බිලා කෝලාහලයකට පැටරණාද? නැත්නම් සතුරෙකුගේ ගොඳුරක් වුණාද? එකයි මට දැනගන්න උවමනා වුණේ, මේක සමාජයේ බොහොම වෙලාවට සිදුවෙන දෙයක්. නමුත් වාසනාවකට වගේ, මොහු මිත්පැනට නැඹුරුවුණු කෙනෙක් නෙමෙයි."

"ටිලතට දුම්පානය?"

"ඔහු ඉරුවේ පසිඳපය ද සුරුවටු ද සිතරටි ද, එහෙත් ඒ මොන වර්ගයද කියන එක දැනගන්න මට උචිතයා වුණා. චාලි ඇබ්නෙට් සිතරටි පමණක් භාවිත කළ හෙතෙක්. එංගලන්තයේ ගතකළ අවුරුදු දහයටම ඔහු භාවිත කරල කියෙන්නේ "චාලිමන්ට්" නම් සිතරටි වර්ගය පමණයි. ඒක වැදගත් සොයා ගැනීමක් වුණා."

"ඒ කොහොමද?"

"ක්‍රොයිඩන්හි ඔහුගේ නිවසේ තිබී මා අනුලාභය සිතරටි කොට අපෙන් තුනක් පමණයි "චාලිමන්ට්" වර්ගය"

"එතකොට එහෙත්වා?"

මේ මොහොතේ අපේ කතාබහට බාධාවක් ඇතිවිය. දෙවරට හට්ටු කළ හට්සන් මතක්මිය. එය විවෘත කරගෙන ඇතුළට ආවේ විදුලිපුවතක් ද අඟැහිවිය. එය කියවා බැලූ හෝමස් විදුලි පුවත හතරට නමා සාක්කුවේ දමාගත්තේය.

"මේක ස්කොට්ලන්තියාඩ් එකේ මධ්‍යම අපරාධ භාරකරු අංශයෙන්" හෝමස් කීය. "මං අහලා යැව්වා ක්‍රොයිඩන්හි වේ එව්ස්සන් ගැන භාරකරු. ඔහු මීට මාස දෙක තුනකට පෙර, තමන්ගේ සහෝදරයෙකු ද හවුල්කරගෙන සන්ඩ්වික්ට් පැට්‍රිලා, සුදුහමුදා හට්සන් දෙදෙනෙකුට පහරදීලා රත්මිත බන්ධනාගාරයේ හිටියලු"

"ඒ කියන්නේ දැන් නිදහස් ද?"

"ඇප පිට නිදහස් කර යවලලු. උසාවිවල වැඩකටයුතු පටන්ගන්නා තුරු. ඔහු සයානක හිනිඅව් නිතර ළඟ තබාගන්නා හෙතෙක් ඔට් පොලිසියේ පොත්වල සඳහන්ලු"

"එහෙත්ම අපට ඔහු ගැනත් අමතක කරන්න බෑ?"

"මව් වොට්සන්" හෝමස් කීය. "අහිංසක යොමුවී කියෙන්නේ මං හිතුවාට වඩා වෙනත් පැත්තකටයි. දැන් ඉතින් මට සිදුවෙනවා මේ ගැන කල්පනාකිරීම මුල ඉඳලම පටන්ගන්න."

"ඒ ඇයි?"

"අපි මෙහෙම හිතමු. ආචාර්ය ඇබ්නෙට්ගෙන් පළිගන්න හිතන හතුවෙකුට, ඒක කරන්න සුදුසු, ස්කොට්ලන්තයේදී නෙමෙයි ලන්ඩනයේදී. ඔහු බිරිඳගෙන් වෙන්කරගෙන ලන්ඩනයට ගෙන්වා ගත්තොත් ඒ කටයුත්ත ඉතාම පහසුයි"

"නමුත් ඔහු ගෙන්වා ගැනීම ඒ තරම් පහසු කටයුත්තක් වුණා කියලා අපට හිතන්න බැහැ"

"මම කියන දේ හරි වොට්සත්" මගේ මිත්‍රයා කීය. "නමුත් මෙහෙම දෙයක් ගැනත් අපට අමතක කරන්න බැහැ. එපිත්තත් ජීවත්වෙන්නෙන් ක්‍රොයිඩන්වල. ඇබනෙට්ගේ කලින් මිතුරෙකු වීම නිසා පවුලේ භාරකරුවන් හොඳින් දන්නවා. ඇබනෙට් පසුගිය කාලයේ මුහුණදුන් පොද්ගලික ගැටලු හා වෙනස්වීම් ක්‍රොයිඩන්වල මිතුරන් අතර රහසක් නෙමෙයි. ඔහු ගියේ කොහේද, අලුතින් විවාහවූණේ කවුරුත් සමග ද ආදී භාරකරු සොයාගැනීම අපහසු නැහැ. ඇබනෙට් ලන්ඩනයට ගෙන්වා ගැනීමට, ඔහුගේ ක්‍රොයිඩන්ගේ නිවස යොදාගෙන, කුටුම්භයක් යෙදුවා වෙන්නත් පුළුවනි. ඔහු දුරකතනයෙන් කතා කළ බව ඇත්තයි. නමුත් ඔහු කතා කළේ කවුරුත් සමගද? කුමක් ගැනද? ඔහු ලන්ඩනයට ගියේ කුමන අරමුණකටද කියා කිව්දට කිව්වේ නැහැ. ගිහින් නමුච්චන්නේ කවුරුත්ද, නවකීන්නේ කොහේද කියලා කිව්වේත් නැහැ. ඒ ගැන ඔබට මොනවද හිතෙන්නෙ වොට්සත්?"

"මටත් කේරෙන්නවා ඔබ මගේ කියන කාරණාවේ ඇති වැදගත්කම" මම කිවෙමි. "ඔහුගේ කලින් කිව්වේ නැතිවනුත් එංගලන්තයේ පදිංචි නැත්නම්, ඇගේ මරණය ගැන දන්නත් ඔහු ලන්ඩනයට ආවේ ඇයි? ඔහු කැනඩාවට ගියා නම් ඒක වෙනම දෙයක්. තරුණ කීර්ති සංකාරිලත්තයේ අතරමං කර දමා එහෙම ගියා කියලා හිතන්න අමාරුයි. එහෙත්ම ඔහුට සිදුවූණේ මොකක් ද?"

"අන්න ඒක තමා අපට හිතාගන්න අමාරු. ඒ වුණත් මට දකින්න ලැබුණු සම්භව කාරණා..... මේ ගැන කවත් ගැඹුරට මං කල්පනා කර බැලිය යුතුයි වොට්සත්" කී හෝමිස්ට් තවදුරටත් මා සමග කතාබහක යෙදීමට උවමනාවක් නොතිබූ බැව් මම තේරුම් ගත්තෙමි. මම එතැනින් ඉවත්වී කාමරයට ගොස් නවකතා පොතක් කියවීමට පටන්ගනිමි. මද වේලාවක් යඳ්දී මට තද නිදිමකක් දනිණි. මගේ මිත්‍රයා ඒ වන විටත් විසිත්ත කාමරයේ භාත්සිසුවුවට වී පයිප්පයෙන් දුම් වළලු පිටකරමින් කල්පනාවේ වෙළී හුන්නේය.

පසුවද උදෑසන මා අවදි වන විට හෝමිස් කල්කබා අවදිවී රැවුල බාමින් සිටියේය.

"ඉන්මනින් මුහුණ සෑදගෙන සුදනම් වෙන්න වොට්සත්. අපට අද වැඩ කටයුතු රාශියක් තියෙනවා. මං ලෙස්ට්‍රේට්ටත් දන්වල තියෙන්නේ අප සමග ගමනට සහභාගී වෙන්න කියලා."

"කොහොටද අපි යන්නේ? ඒ මොන අරමුණකින්ද?" මම ඇසිමි.
 "ඒ ගැන අපි යන ගමන් කථා කරමු" හෝමිස් පිළිතුරු දුන්නේය.

මම ඉක්මනින් සුදනම් විමට පටන්ගනිමි. අප උදේ ආහාරය ගනිමින් සිටියදී අක්විකරන්තයක් අපේ නිවහනේ දොරටුව අසල තවත්වන තඩ ඇසිණි.

"මය එන්නේ ලෙස්ට්ට්ට්" හෝමිස් කීය. "මං කිව්වා උදේ තවය වෙද්දී එන්න කියලා. ඔහු එක මිනිස්සුවක් වත් ප්‍රමාද නෑ." හෝමිස් කිවේ හිනිඋදුන් පඩිය මත වූ සිරලෝසුවට දෙනෙත් යොමු කරමිනි.

තරස්තුව නැග උඩුමහලට ආ පොලිස් නිලධරයා, දොරටු තට්ටු කරගෙනම ඇතුළුවිය. "හෝමිස් මහත්තයා" ඔහු කීය. "මමේ විදුලිපුවත මගේ අතට ලැබුණේ මං පොලිස් මූලස්ථානයේ තරස්තුව පෙළ නගිද්දී. සේවකයෙක් එය මගේ අතට ගෙනවිත් දුන්නා. ඔබ දීල තිබුණු උපදෙස් අනුව කටයුතු කරල මං වහාම ආවා. ඇයි මොකක්ද පුත්තේ?"

"කෝපි කෝප්පයක් ඩිලම් කතාකරමු ලෙස්ට්ට්ට්" මගේ මිත්‍රයා කිවේ කෝපි පෝච්චිය අතට ගනිමිනි. "ඉස්සර වෙලාව මට කියන්න අර ගැටලුව ගැන ඊට පස්සෙ ලැබුණු ආරංචි මොනවද කියල"

"ඩැනි මොට්සන් හා මොට්ස් දෙන්නා ගැනද? උං හිරෙන් පැන්නා පැන්නාමයි. කිසිම ආරංචියක් නෑ. ඇයි අහන්නේ? උන් මේ පැත්තෙ ආවා වත්ද?"

"උන් ගැන නෙමෙයි මනුස්සයෝ මං ඇහුවේ" මගේ මිත්‍රයා කිවේ උස් තඩින් සිහාසෙමිනි. "මං ඇහුවේ අර තරුණ කාන්තාවක් ආවතේ ඇගේ සැමියා අතුරුදන්වෙලා කියල. ඔබට පැමිණිලි කරන්න..... ඇගේ නම මිසුරියෙල් ඇබ්නෙට්..... අර විශ්වවිද්‍යාලයේ කටීකාර්‍යාධිපතිවරයෙක්.....?"

"ඔව් ඔව් මට මතකයි." ලෙස්ට්ට්ට් පිළිතුරු දුන්නේය. "ඇය ඊට පස්සෙ නම ආවේ නැහැ. බාගවෙලාවට ඇගේ සැමියා ආපහු ගෙදර එන්න ඇති"

"මට පොඩි ආරංචියක් ලැබුණා" හෝමිස් කීය. "ඔහු ඇවිත් ඉන්නවායු ක්‍රොයිඩන්වල ඔහු කලින් පදිංචි වෙලා ඉඳු පොරොට."

"ඔයා මතකෙන් හෝමිස් මහත්තයා මං කලින් කිව්වේ. ඒ යනා කොහෙද හිඟින් ඉඳල කියෙන්නේ?"

"කොහේ ගිහින් ගිවියද මම දන්නෙ නෑ." හෝමස් පිළිතුරු දුන්නේය. "ඒ වුණත් දන් ඉන්න තත්ත්වෙ හැටියට ඔහු වැඩිය කැමැතිවු ප්‍රතිත්ම පොලිසියට කට උත්තරයක් දීල ඉන්න. මට මොකුත් හෙළිකරන්න කලින්"

"හැබැට?" ලෙස්ට්‍රේඩ් කීවේ පුදුමයෙනි. "මිනිස විශ්වවිද්‍යාලයක කට්ඨාසාරිය තෙතොත් හේ. උගත් මිනිස්සු එතෙම කමයි. ආවට ගියාට වැඩකරන්නේ නෑ. කාරණා කළුපුතු නිසි පිළිවෙළ ඔවුන් දන්නවා"

"එතෙතම අපි පිටත්වෙමු හේද වොට්සන්?" මහේ මිත්‍රයා කීවේ ඔහුගේ ගමන්කරිය හැදෑරෙන්නි.

ලෙස්ට්‍රේඩ් පැමිණ සිටියේ රෝද හතරේ ලොකු කුලියකිනි. අප පිටත්ව යාමට සුදනම් වෙද්දී එතැනට පැමිණි පුවත්පත් අලෙවිකරුවෙකුගෙන් හෝමස් "ඩෙලි එක්ස්ප්‍රස්ස්" පුවත්පතක් මිලට ගත්තේය. එයට තෙත් යොමු කළ ඔහු, මිලටට පුවත්පත හැරවූයේ ලෙස්ට්‍රේඩ් දෙසටය.

"දෙසියන්ට ඔප්පුවෙව්වාටෝ!" ලෙස්ට්‍රේඩ්ට කැහැසිණ. "මේතෙම දෙයක් මං දන්නෙ නිව්වෙ නැහැන"

"ඔබට ඒක දන්නන්න වෙලාවක් වුණේ නැහැ. මේ පුවත්පතේ අලුයම් මුද්‍රණය" අත්වකරන්නයේ අසුන්ගේ වහාම අපි පුවත්පතේ මුල්පිටුවට තෙත් යොමු කළෙමු.

ඩෙවොන්ගි පුංචි පුද්ගයක්!

අපරාධකරුවන් හා පොලිසිය වෙඩි නුවමාරුවක,
එතෙක් පොලිස් වෙඩි පහරින් මියයයි.

පින්ස්ටවුන් ඔන්ධනාගාරයෙන් දින කිහිපයකට පෙර පැනගිය ඩැනි මොරියන් සහ ඇල්බට් මහරිජ් නම් අපරාධකරුවන් දෙදෙනා කුමඩ්ලෙයි හි පොද්ගලික නවාතැන් පොළක සැහව් සිටින බවට පොලිසියට ආරංචියක් ලැබී තිබේ. ඊයේ රාත්‍රී දෙදහට පමණ, ආපුට සන්නද්ධ විශාල හට හමුදාවක් සමග මෙම ස්ථානය වැටලීමට පොලිසිය කටයුතු කර ඇත. අපරාධකරුවන්ට යටත්වීමට දන්වා සිටියත් ඔවුහු එසේ නොකොට පොලිසියට වෙඩිපුහාර එල්ල කළහ. පැය දෙකක කාලයක් පමණ පැවැති මෙම

සටනේදී කුප්‍රකට අපරාධකරුවෙකු වූ ඇල්බට් මහරිච් පොලිස් වෙඩි පතරින් මියගියේය. කුමාරු ලැබූ මොරිසන් නිර්භාරයට ගැනීමට පොලිසිය සමත්වීය....."

"මිනි ගණනක් මැරූ මහරිච්ට මේ සැරේ නම් නිසි දඩුවම් ලැබිලා" හෝමිස් කීවේ පුවත්පත තැනෙමිනි.

එතැන් සිට හෝමිස් හා ලෙස්ට්‍රේඩ් අතර සාකච්ඡාවේ මාතෘකාව වූයේ අපරාධකරුවන් දෙදෙනා විසින් සිදුකළ අපරාධ හා ඔවුන් නීතියෙන් ගැලුම් ගිය ආකාරයයි. වරක් මහරිච් තැබූ වෙඩිපතරින් කමා අනුනවයෙන් දිව්ගෙවාගත් හැටි ලෙස්ට්‍රේඩ් විස්තර කළේය. අප යන ගමනේ අරමුණ දනගැනීමට මා ආයාචනා කිරීමත් ක්‍රියාත්මකවීමට ළඟාවෙනතුරු එයට ඉඩක් නොලැබිණ. ලිත්ඩ්ගේ බාලිකා විදුහල්මානවන දිගේ ගොස් අපි ගමනාන්තයට ළඟාවීමු. ක්‍රියාත්මකවීමට පොලිසියේ තරුණ පරීක්ෂකවරයෙක්, පුළුල් සේවකයන් දෙදෙනෙකු සමඟ ආචාර්ය ඇබ්නෙට්ට් අයත් නිවස වෙත පැමිණ සිටියේය.

"සර්ලොස් හෝමිස් මහත්මයා" ඔහු කීය. "ඔබ විදුලිපුවතෙන් දී තිබූ උපදෙස් අනුව මං සේවකයන් දෙදෙනෙකුත් රැගෙන ආවා" ඔහු කීවේ අපට ආචාර කරමිනි.

"හොඳයි. එහෙත්නම් අපි මුලින්ම ගේ සොදිසි කිරීම පටන්ගනු. ඔබ දෙදෙනා උඩු මහලෙන් පටන්ගන්න. ඒ අතරේ මං බලන්නම් ගෙවත්තෙන් මට හොඳාගන්න පුළුවන් හෝඩුවාවන් මොනවාද කියලා"

"හෝමිස් මහත්මයා, ඔබ කීව්ව නේද....."

"කලබල වෙන්න එපා ලෙස්ට්‍රේඩ්. මගේ කීමට ඔබ උඩුමහල සොදිසි කරන්න"

පොලිස් නිලධාරීන් දෙදෙනා උඩුමහලට නගිද්දී හෝමිස් පා හැකුවේ ගේ පිටුපස වූ ගෙවත්තටය. ඔහු පුළුල් සේවකයන් දෙදෙනා ද අප සමඟ කැඳවාගෙන ගියේය. ගල්කටු දෙකක්, සවල් ආදී පොළොව හැරීමේ උපකරණ මේ සේවකයන් ගෙනැවිත් තිබිණ.

කුස්සියෙන් එළියට යන පඩියට පා තැබූ හෝමිස් සාක්කුවෙන් තරමක් ලොකු බුරුසුවක් එළියට ගත්තේය. පතේලවල හිත්ත ආලේප කරන සේවකයන් භාවිත කරන බුරුසුවකට සමාන වූ එය

අගල් තුනක් පමණ පුළුල් එකකි. ඕළකට ඔහු බුරුසුවෙන් ගෙවත්තේ තිබු කොළරොඩු පිසදමීම පටන්ගත්තේය. ඔහු එම කටයුත්තේ යෙදුණේ, පුරාවිද්‍යාඥයකු පොළොවේ වැළලී ගිය පුරාවස්තුවක් ඔහුකර ගැනීමට, කොළරොඩු ඉවත්කරන තරම් සිරුවෙනි. උඩින් වැටී තිබූ වියළි කොළ ඉවත් කළ විට, ඩීම වැටී තිබූ තණකොළ හා වල්පැළෑටි ඔහුගේය. හෝමස් වමකට ගත් කාරියෙන් ඒවා පරීක්ෂා කිරීමට පටන් ගත්තේය. ඒ අනුව ඔහුට යම් හෝඩුවාවක් ලැබුණු බැව් පෙනිණ. ඩීම දණගසා ගත් ඔහු, බුරුසුවෙන් පොළොව පිරිසිදු කරමින් ඉදිරියට ගමන් කළේය. කොළරොඩු ඉවත්වෙද්දී දකින්නට ලැබුණු දෙයින් හෝමස් සතුටට පත්වූ බව මම විටහාගත්තෙමි. මේ අයුරෙන් ගෙවත්තේ කෙළවරටම ගිය ඔහු, සේවකයන් දෙදෙනා එතැනට කැඳවුවේය. එතැන අඩි පහක් දිග, එපමණම පළල කොටුවක් සලකුණු කළ මගේ මිත්‍රයා, එතැන භාරත මෙන් සේවකයනට නියම කළේය.

මම පුදුමයෙන් එතැනට වී බලාසිටියෙමි. පොළොවේ පස්වල එතරම් තද බවක් නොවීය. එබැවින් එතැන හැරීම සේවකයන්ට අපහසු නොවූ බැව් දුටුවෙමි. පොළොව භාරත්තේ කුමන අරමුණකින්ද යන්න හෝමස් මට පැවසුවේ නැත. එබැවින් මම නිහඬව බලාසිටියෙමි.

අඩි හතරක් පමණ යටට භාරද්දී දකින්නට ලැබුණු දෙයින් මම මව්තයට පත්විමි. දුර්ගන්ධය හමමින් ඔහුටුයේ මිනිස් අතයි.

"අපි ඉලක්කයට ළඟාවුණා වොට්සන්" හෝමස් කීය. "දන් අපි පොලිස් පරීක්ෂක මහත්වරු කැඳවමු."

එළු හැරීම දිනටම කිරීමට සේවකයනට නියම කොට හෝමස් නිවස තුළට දිව ගියේය. ඔහු "ලෙස්ට්‍රේඩ් ලෙස්ට්‍රේඩ්" යනුවෙන් කැහැසන හඬ මට ඇසිණ. උඩුමහලෙන් පහළට බැස පොලිස් නිලධාරියෝ පහළ කට්ටුවට පැමිණියහ.

"ලෙස්ට්‍රේඩ්, මං ඔබට කිව්වා හේද ආචාර්ය ඇබ්බෙට් ඔබට ප්‍රකාශයක් කරන්න සුදනම් කියලා?" හෝමස් ඇසීය.

"ඔව්, කිව්ව නම් තමයි. ඒත් කෝ දන් ඔහු?" ලෙස්ට්‍රේඩ් ඇසුවේ විමසීමෙන් වට පිට බලමිනි.

"අන්න ඔහු ඉන්නවා වත්ත පහළ. ගියොත් හමුවෙන්න පුළුවනි."

හෝමස්ගේ ඒ වචනත් සමග පොලිස් පරීක්ෂකවරු සේවකයන් පොළොව භාරමින් සිටි තැනට දිවගියෝය.

“දෙසියෝ සාක්කි!” ලෙස්ට්ටේට්ට් කැනැස්සේ. “සිහුව මරාදමලා”

මේ වන විට වළ කාරා අවසන්ව තිබූ බැවින් දඩ දුර්ගන්ධයක් හැම්මට පටන්ගෙන සිටිණි. අඩ වශයෙන් ඇඳ රෙද්දක සිතා තිබූ මහා වේරය, පොලිස් නිලධාරියාගේ අතින් ගොඩට ගන්නා ලදී. මළසිරුර කඩාය සහිතව සම්පූර්ණ ඇඳුමෙන් සැරසී සිටිණි. ලේ ගලායිය කැතක් හෝ ආයුධයකින් වුණු කුඩාලයක් එක්වරම මිළි තුදුටුවේ.

“ලෙස්ට්ටේට්” හෝමස් කීවේ තම කඩායේ ඇතුළු සාක්කුවකට අත දමා ඡායාරූපයක් එළියට ගනිමිනි. “සිත්ත මං සිබට වුණු පොරොන්දුව ඉටුකළා. මං කිව්වහේ සිබට ඇඳගෙනට් මුණගස්වනවා කියලා. ඔහුගේ බිරිඳ මට ලබාදුන් ආචාර්ය චාල්ස් ඇඳගෙනට් ඡායාරූපය මේ කියෙන්නෙ. මේ මළසිරුර ඔහුගේ බවට කිසි සැකයක් නැ”

ඒ දිනවල කැබැති අධික සිතලත් පොළොවට හිම වැටීමත් නිසා මළසිරුර එතරම් තරත් වී නොසිටිණි. පටකවල යම්තරමක ඉදිමීමක් තිබුණත් ඒ මළසිරුර ඡායාරූපයේ ඉන්නා පුද්ගලයාගේ බවට හඳුනාගැනීම අපහසු නොවිය.

මළසිරුරේ කඩායේ හා කලියම් සාක්කු පරීක්ෂා කළ හර්ලොක් හෝමස් ඒවායේ තිබූ දෑ පොලිස් පරීක්ෂකයාට භාරදුන්නේය. දුම්රිය ටිකට් පතක අඩක්, මුදල් පසුම්බිය, ලේන්සුව, රත්රන් පරලෝසුවක්, සිගරට් පැකට්ටුවක් හා ගිනිපෙට්ටියක් ඒ අතර විය. මුදල් පසුම්බියේ පවුම් දෙසියකට නොඅඩු මුදලක් තිබූ බැව් ද අපි දුටුවෙමු. ඊට අමතරව එහි මිදුරියෙල් ඇඳගෙනට් මහත්මියගේ අලංකාර ඡායාරූපයක් ද විය. ඒ සමගම ඔහුට ග්ලාස්ගෝ සරසවියෙන් නිකුත් කළ හැඳුනුම්පතද අපි දුටුවෙමු.

“හෝමස් මහත්මයා” ලෙස්ට්ටේට් කීවේ දකුණු අත්ල තළලේ තබාගනිමිනි. “මමගෙම දෙයක් මං හිතෙකිං වත් හිතුවෙ නැ. මං හිතුවේ මේ මනුස්සයා ගැනිට අන් ඇරල කැතඩාවට පැතල යන්න ඇති කියලා. දන් ඉතින් ප්‍රශ්නය වඩාත් සංකීර්ණ වෙනවා. හෝමස් මහත්මයා, අපරාධකාරයා කවුද කියලා භෝයන එතටත් මට සිබේ උදව් ඕනෑ කරනවා. ඒ වුණත් මට හේරෙන්නේ නැ ඒක සොයන්න පටන්ගන්නද කියලා”

“එහෙතම අපි යමු වොට්සන්” හෝමස් කීවේ තම උපකරණ අත් බැගය තුළට දමාගනිමිනි.

"ඔබ ඔය යන්නද හදන්නේ?" සකොට්ලන්ඩියාඩ් පොලිසියේ නිලධාරියා විමසුවේ විමසියට පත්විය. "මං මෙතෙක අහක් මුලක් දන්නෙ නෑ මහත්මියයා. ඔබ මාව මෙතෙම අතරමං කරල දල ගියාම....."

"මෙතැන සිට නැමදෙයක්ම පොලිසියට අයිති වැඩ රාජකාරි. පස්වැන් මරණ පරීක්ෂණයේදී තීරණය වුණේ මොකක් ද කියන එක මට දනුම්දෙන්න. ඊට පස්සේ මං ඔබට උදව්කරන්නම්." හෝමස් කීය.

අපි සිවුන්ගෙන් සමුගෙන ආපසු ඒමට පිටත්වුණෙමු. අභවකරන්නගේ නැගී ආපසු එන අතරේ මම මගේ මිත්‍රයා ඇමතුමෙහි, "හෝමස්, සාමාන්‍යයෙන් නම් ඔබේ පිළිවෙළ මෙතෙම නොවෙයි කියලයි මට මතක. සභාවා තිබුණු මාතෘගිරියක් හමුවුණාම එයත්, ඒ අවටත්, ඔබ සිසුම් පරීක්ෂණයකට ලක්කරනවා හේද? ඇයි අද එතෙම නොකළේ?"

"මළසිරුරේ සාක්ෂි පරීක්ෂා කළාම මට පෙනී ගියා, එතැන වැදගත් යමක් නොමැති බව" හෝමස් කීය. "ඒකට හේතුව මෙකයි. සාක්ෂිවල වැදගත් යමක් තිබුණා නම් මළසිරුර වළදමු පුද්ගලයා හෝ පුද්ගලයින් ඒවා ඉවත්කරගෙන, මුදල් සහිතව මුදල් පසුම්බිය සහ රන්කිරිලෝසුව ඉතිරිව තිබීමෙන් පෙනෙන්නේ මෙය මංකොල්ලකෑමේ අරමුණින් කළ මිනීමැරුමක් නොවන බව. ඔහුගේ අනන්‍යතාවය දන්නා නිසාත්, අතුරුදන් වූ දිනය දන්නා නිසාත් මළසිරුර කෝදිසි කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් නැත. මං හිතන්නේ මට ප්‍රමාණවත් තරම් හෝවුවාවත් ලැබිල තියෙනවා කියලයි. නමුත් ඔහු මියගියේ කොහොමද කියන එක වැදගත්. පස්වැන් මරණ පරීක්ෂණය මගින් ඒක තීරණය කරන්නේ පොලිස් කලාප වෛද්‍යවරයා. ඒකට තවත් පැය කීයක් ගතවේද කියල මට කියන්න බෑ. ඒ අතරේ මං කළයුතු වැඩ තියෙනවා. අපි එතැන කවදුරටත් රැඳී සිටීම කාලය නාස්තියිරීමක්. එතෙම හේද වොට්සන්?"

"මොකක්ද ඔබ මිළඟට කරන්න සිලාපොරොත්තුවෙන්නේ?" මම ඇසිමි.

"ඒක කොයිතරම් කණගාටුදයක පණිවුඩයක් වුණත් අපි ආබනෙට් මහත්මියට දනුම්දිය යුතුයි. ඊළඟට අපි බලමු මෙතැනින් ඉදිරියට යන්නෙ කොහොමද කියලා"

අපි ඇය හමුවීමට කොස්මොපොලිටන් හෝටලයට ගියෙමු. එතෙක් ඇය එහි නොසිටියාය. කෙසේ වෙතත් පේලොන් හෝමස් මහතා පැමිණියහොත් ඔහුට දෙන මෙන් ලිපියක් ඇය හෝටලයේ කළමනාකරු අතට දී තිබිණි.

“හෝමස් මහතාණනි,

මගේ සැමියාගෙන් මට තවමත් ලිපියක් නොමැත. ඔහු ගැන කිසිදු ආරංචියක් හෝ ඔහුගෙන් දුරකතන පණිවුඩයක් හෝ නොලැබුණු බව මැනින්ටයර් මහත්මිය වියේ රැ පැටසුවාය. අද උදේ මම මගේ වෙ හමුවීමට යන්නෙමි. හවස පහ පමණ වෙද්දී ආපසු එමට බලාපොරොත්තුවෙමි. එවිට සතුටුදායක ආරංචියක් ගෙන එන ඔබ හමුවීමට බලා සිටිමි.

විදුරියෙල් ඇබෙනට් මහත්මිය”

“ඇයට කියන්න වෙන ආරංචිය නම් කොහොමවත් සතුටුදායක වෙන්නෙ නෑ. ඒ වුණත් හවස ගිහිත් ඇය හමුවෙන්න යින” හෝමස් සීවේ ආපසු එමට අප කුලීටියට නගිද්දීය.

“මිත්‍රයා, ඔබට හිතෙන්නේ මේක අර එරික්සන්ගෙ වැඩක් කියලද?” මම ඇසිමි.

“ඒ ගැන මට තවමත් කිසිවක් කියන්න බෑ වොට්සන්. හැම දේකටම කලින් මරණයට හේතුව හට්ගැට් දනගන්න ඕන. එතෙක් මම මගේ මහස වීවාතට තබාගෙන ඉන්නේ. තරියට යායුත්තේ කොසි පැත්තටද කියල හොඳන්න අතෙතත්, මංසන්ධියක හිටගෙන ඉන්නවා වගේ, පමානොවී මරණ පරීක්ෂණය කළොත් වහාම ඇවිත් මා හමුවෙන බවට ලෙස්ට්‍රෙඩ් පොරොන්දුපුණ. එතෙක් ඉවසමු”

මේ අහිරහස හෝමස් විසඳන ආකාරය දැකීමට මට තිබුණේ නොඉවසිල්ලකි. මරණ පරීක්ෂණ වාර්තාව රැගෙන ලෙස්ට්‍රෙඩ් එනතුරු මම බලාසිටියෙමි. මගෙන් ප්‍රතිකාර ලැබූ ආබාධිත වයස්ගත කාන්තාවක පරීක්ෂාකිරීමට බ්‍රික්ස්ටන් වෙත යාමට මට තියමිතව තිබිණ. කාලගුණය හවත් අයහපත් අතට හැරුණොත්, මා ලොකු අමාරුවක වැටීමට ඉඩ ඇති බැව් මම තේරුම් ගනිමි. එබැවින් ලෙස්ට්‍රෙඩ් ගැන තවත් නොබලා සවස පහට ගෙදරින් පිටවුයෙමි. එම වෛද්‍ය රාජකාරි අවසන් කොට මා ආපසු එනවිට

රාත්‍රී නවයට ළංවී තිබුණි. මහේ මිත්‍රයා නිවහනේ නොසිටියේය. ඔහු මා වෙනුවෙන් ලියූ ලියුම් කැබැල්ලක් හෝ දත්තට නොවිය. හෝමස් රාත්‍රී ආහාරය ද නොගෙන හතයි සිතට පමණ නිවසින් පිටවී ගිය බැව් හඬසන් මහත්මිය පැවසුවාය. රාත්‍රී දහයයි හිත වන තුරු බලාසිටියත් ඔහු ආපසු පැමිණෙන ලකුණක් හෝ නොවිය. මම රාත්‍රී ආහාරය ගෙන තිත්දට ගියෙමි.

"මං ආපසු එද්දී ඊයේ හුඟක් රැ වුණා වොට්සන්" පසුවද උදේ මහේ මිත්‍රයා කීවේ තම කෝපයට කෝපි වත්කරගනිමිනි. "ඒ හින්දා මං ඔබට දවදි කළේ නෑ"

"ඔබ එතතුරු මං රැ දහයමාර දක්වා බලා තිටියා. කොතොමද ගිය වැඩේ කාර්මකද?"

"ඒ හැත මට කවමක් මොකක් කියන්න බෑ" ඔහු පිළිතුරු දුන්නේය. "අපි උදේ ආහාරය ගන්න බලා නොඉඳ හැකි ඉක්මනින් යමු. බාගවෙලාවට මම දනටමත් ප්‍රමාදද දන්නේ නෑ" හෝමස් කීවේ වහා හැඳපැළඳ ගනිමිනි. රැවුල බැමටවත් පමා නොවී මම ද ඉක්මනින් සුදනම් වූයෙමි.

"ඊයේ ඔබ හිඟින් පැය බාගෙකට විතර පස්සේ ලෙන්වෙඩි ආවා" හෝමස් කීවේ අප බේකර් විවියෙන්ම කුලීරියක් නවතාගෙන එයට ගොඩනැගුණු වහාම ය.

"අපි පොරොන්දුවෙන්ම එවනේ, ඉම්පීරියල් හෝටලයට යමු." ඔහු විශ්වාසයට අණ දුන්නේය.

"පස්වන් මරණ පරීක්ෂණයෙන් මොනවද දනගන්න ලැබුණේ?" මම ඇසිමි.

"අපි පිටවෙලා ඇවිත් පැයක් ඇතුළත ඒ කටයුතු සිදුවුණාය" හෝමස් කීය. "ඔවුනට හැකිවෙලා තියෙනවා පොලිස් බලා වෙද්දවරයා ඉක්මනින් කැඳවාගන්න. මොකක්ද දන්නවද මරණයට හේතුව? කෑදාබාධයක්ද?"

"හැබැට? අහන්නත් පුළුමයි"

"එක අතකින් පුළුම කමා" හෝමස් කීය. "නමුත් මය කරුණ මටත් හිතුණා. ඒ මොකද ශරීරයේ ලේ ගැලීමක් හෝ ආයුධයකින් තුවාල සිදුවුණු බවත් පිටතට පෙනෙන්න තිබුණේ නැහැ. ඒ වගේම හුස්ම ගිරවීමෙන් වුණු මරණයක ලක්ෂණක් මුහුණේ හෝ දෙනෙත්වල අප දුටුවේ නැහැ. එහෙම හේතු වොට්සන්?"

“මව් එක නම් ඇත්ත”

“මරණ පරීක්ෂණයට පැය දෙකකට වැඩි කාලයක් ගතවුණු බවයි ලොස්ට්ටේඩ් කිව්වේ. කවරයේ බාහිර හෝ අභ්‍යන්තර කුඩාල කිසිවක් නොමැති බවට මරණ පරීක්ෂණ වාර්තාවේ සඳහන් වෙනවා. මරණය සිදුවුණු තැනම මළසිරුර පැය කිහිපයක් තිබුණු බවත්, ඉන්පසු, ඒ කියන්නේ සිරුර දරදවු වූ පසු එය බිම දිගේ ඇදගෙන ගිහින් තිබෙන බවත්, ඒ නිසා ඇතිවූ සුළු සිරිමත් හමු වූවාට ඇති බවත් වෛද්‍යවරයා කියනවා. ආචාර්ය ඇබනෙට්ට් දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ හදවතේ රෝගී තත්ත්වයක් තිබී ඇති බව ස්ථිරයි.”

“නමුත් ඔහුගේ බිරිඳ ඒ බවක් දනගිටියේ නැහැ නේද?”

“ඊයෙ හැන්දෑවේ මං ඇය හමුවෙන්න ගියානෙ” හෝමස් කීය. “මරණය ගැන දනගත් වහාම ඇය හවා වැලපෙන්න පවත්ගත්තා. අවුරුදු පහකට හෝ හයකට පෙර පසුවේ කැත්තුවත් ඇතිවෙලා ඔහු රෝහල් ගතවෙලා ඉඳලා තියෙනවා. ඇය ඒ ගැන විස්තර අනන්‍යවාව වත් ඔහු කැමැතිවෙලා නැහැ.”

“ඔහුට හෘදයාබාධයක් වැලඳුණු එකේ එක් අතකින් පුදුමයක් නැහැ” මම කිවෙමි.

“ඇයි දෙස්තර මහත්මිය එහෙම කියන්නෙ? ඔහුට වයස අවුරුදු 37 යිනේ.”

“වෛද්‍ය විද්‍යාවේ අද දවසෙ ලබා තියෙන දක්ෂමතා හැටියට පුදුමයක් නැ. ඔහුගේ සිරුර හුඟත් තරබාරුයි. අවිචිතය නිසා ගාර්වික ව්‍යායාම කරන්න ඔහුට ඉඩක් ලැබෙන්න නැතුව ඇති. අනෙක මෑත කාලයේ ඇතිවුණු මානසික පීඩාව. මේ හැම එකකටම වඩා අධික දුම්පානය.”

“දුම්පානය?”

“ඔව්. ඔබම නේද කිව්වේ ආචාර්ය ඇබනෙට් හැට්ටර් කාලෙ ඉඳලම සියරට බිමට ඇබ්බැහි වෙලා ඉඳල තියෙන බව?”

“ඔව්. ඉතින්?”

“දත් ඉන්නා වෛද්‍ය විශේෂඥයින් කියන්නේ දුම්පානය නිසාත් හෘදරෝග ඇතිවෙන්න පුළුවන් බව. මේ සතියේ බ්‍රිතාන්‍ය වෛද්‍ය සභාවේ තියෙනවා ශ්‍රීමත් ජෝන් හැන්ට්ට්ල් ඒ ගැන ලියූ දීර්ඝ ලිපියක්. මං ඔබට දෙන්නම් කියවා බලන්න. ඔහු කියනවා තව

අටුණු පනහක් හැටක් යද්දී ලෝකය පුරාම දුම්බිම තිබියෙන් තහනම් කරවිලු”

“වාසනාවකට වගේ අපි එව්වර කල් එවත්වෙන්නෙ නෑ මිත්තයා” හෝමස් කීවේ උස් හඬෙන් සිතාසෙමිනි.

“ඒක නෙමෙයි හෝමස්, කවුද මේ සරසවි ඇඳුරා මේ ආකාරයට ගුමදන කළේ? මොකක්ද එහෙම කිරීමට හේතුව?”

මගේ ප්‍රශ්නය හෝමස්ගේ දෙසවණට වැටුණු බවක් නොපෙනිණ. කඩා සාක්කුවෙන් ඔරලෝසුව එළියට ගෙන වෙලාව පරීක්ෂා කළ ඔහු, දෑගේ ඇඟිලි දිග හරිමින් හකුළමින් සිටියේය. ඒ, සිතේ පැවැති කැලැබිලි ගතිය නිසාද අධික ශීතල නිසාද යන්න තේරුම් ගැනීමට මට හැකියාවක් නොවීය.

වේගයෙන් යමත් කළ කුලීරිය තවත් මිනිත්තු දෙකක් ගතවෙද්දී ගමනාන්තයට ළඟා වූ බැව් පෙනිණ.

“මහත්මිය, ඉම්පිරියල් හෝටලය” රියාඳුරා ශබ්ද නගා කීවේ විය නඩත්වමිනි. ඔහුගේ කුලිය ගෙවීම මට පැවරූ හෝමස් අධිකට දෙකට හෝටලයේ ආලින්දයට කඩා වැදුණේය. කුලීරිය යවා මම ද එහි ගියෙමි. කළමනාකරුගෙන් යමක් විමසා ඔහුගේ කාමරයෙන් එළියට ආ හෝමස්, මගේ අතින් අල්ලා ඇදගෙන, බිම් තට්ටුවේ විශේෂකාමර කිසි එක් කෙළවරක් වෙත වෙගයෙන් යාමට පටන්ගත්තේය. කාමර අංක පරීක්ෂා කරමින් ගිය ඔහු අංක 15 කාමරය ළඟ කැවැති දොරට තට්ටු කළේය.

“කවුද?” ඇතුළතින් විමසනු ඇතිණ.

“මහත්මිය, උදේ කෑම” හෝමස් පිළිතුරු දුන්නේ කටහඬ වෙනස් කරමිනි.

“ඇයි මේ තරම් උදෙන්?” ඇතුළෙන් කියනු ඇතිණ. “මං කලින්ත් කිව්වා උදේ නවයට විතර.....” මෙසේ කියමින් කාමරයේ සිටි පුද්ගලයා දොර විවෘත කළේය.

එම වාතය සම්පූර්ණ කිරීමට ඔහුට ඉඩ නොහඬාම මගේ මිත්තයා දොර කල්ලු කරගෙන එයට බරවුයේ, එයට හවුල් වෙත මෙන් මට ද සංඥා කරමිනි.

කාමරය තුළ සිටි පුද්ගලයා දොර වැසීමට තැත් කළත්, එය නිශ්ඵල කටයුත්තක් බව දැක පසෙකට විය.

“මොකක්ද මේ වැඩේ තේරුම?” ඔහු කෝපාවිෂ්ටව ඇසුවේ වෙවුලන ස්වරයකිනි. “බහිනවා එළියට, මං පොලිසිය කැඳවන්න කලින්”

"එරළු කෙනෙක් මහත්මයා" හෝමස් කීවේ මුහුණට සිනාවක් නොගනිමිනි. "එබ් කැමැති පොලිසිය කැඳවලාම රාජකාරි පටන්ගන්නද? එහෙම නම් මගේ අකමැත්තක් නැහැ. ඒ මොකද ක්ෂොට්ලන්ඩියාඩ් පොලිසියේ පරීක්ෂක ඊ. ලෙස්ට්‍රෙඩ් මේ දිනවල එබ්ව හොයමිනුයි ඉන්නේ"

"තමුහෙ මගේ කාමරයට කඩාවැදුණේ එහෙම කියලා මාව භය කරන්නද? එහෙම කරලා මගෙන් කප්පමක් ගන්නද? පොලිසිය මොකටද මාව හොයන්නේ?"

"ආචාර්ය වාල්ස් ඇබ්නෙට්ගේ මරණය ගැන....."

හෝමස්ට ඒ වාතය සම්පූර්ණ කිරීමට ඉඩක් නොලැබිණ. එරළු කෙනෙක් නමින් ඔහු හැඳින්වූ පුද්ගලයාගේ මුහුණ සුදුමැලි වූයේ අවතාරයක් දුටු කලක මෙනි. ඔහුගේ කට බාගෙට ඇරුණේ යම්ක් පැවසීමට විය යුතුය. එහෙත් එයින් පිටවූයේ කෙදිරියක් පමණි. ඉතා සිතලි උදෑසනක් පුවත් ඔහුගේ නළල ධනදියෙන් වැසිහිය අසුරු මම දුටුවෙමි. තව මොහොතකින් ඔහු ක්ලාන්ත වෙතැයි මට සිතිණ. හෝමස් ඉදිරියට පෑන අමුත්තා අල්ලාගෙන මුහුට තාත්සිපුටුවක වැසිරීමට කැලැස්විය.

"බලන්න වොට්සන් මදාසාර කැබිනෙට්ටුවේ බිඳන්ඩි තියෙනවද කියලා" මගේ මිත්‍රයා කියද්දී මම කාමරය ඇතුළුම ගියෙමි. තවත් කෙනෙකු ඇදක වැසිර සිටි බව මට දකින්නට ලැබුණේ එවිටය. මුට සිරුරම පොරෝණාවකින් වසාගෙන මුහුණ පමණක් විවෘත කරගෙන ඔහු පුදුමයෙන් අප දෙස බලාසිටියේය. ඒ අවුරුදු දෙළහක පමණ පිරිමි ළමයෙකු බැව් මම තේරුම් ගනිමි. හෝමස් මට කී දෙය ක්ෂණිකව තේරුම් ගත් දරුවා ඇඳෙන් ඉහළට එසැව් මදාසාර කැබිනෙට්ටුව දෙසට අත දිගු කළේය.

"කෙනෙක් මහත්මයා" හෝමස් කීවේ බිඳන්ඩි දුමු වීදුරුව අමුත්තාගේ මුටට ළං කරමිනි. "එබ් හිත කලබල කරගන්න එපා. මම පොලිස් ඡිලධාරියෙක් නෙමෙයි. මම පොද්ගලික රහස් පරීක්ෂකයෙක් පමණයි. එබ් සිතේ තිගැස්සීමක් ඇති කිරීම ගැන මං සමාව අයදිනවා"

බිඳන්ඩි ස්වල්පයක් පානය කිරීමෙන් පසු අමුත්තාගේ සුදුමැලිව තිබූ මුහුණ ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්විය. ඔහු ඇසිපිය නොහෙළා මගේ මිත්‍රයා දෙස බලාසිටියේය. අත්තිමේදි වචන කිහිපයක් කතාකළේ දුර්වල භවකිනි.

"මොකක්ද ඔබේ නම? පොලීසියේ නෙමෙයි නම් ඇයි ඔබ මේකට සම්බන්ධ වුණේ?"

"මගේ නම පර්ලොක් හෝමිස්. මට මේ කටයුත්ත භාරදුන්නේ ආචාර්ය ඇබ්නෙට්ගේ බිරිඳ මියුරියෙල්. අතුරුදන්වුණු ඇගේ සැමියා සොයා දෙන්න කියලා ඇය මගෙන් ඉල්ලා හිටියා."

කාමරයේ දොර වසා දමා අසුන්වල හිඳගන්නා මෙන් කෙනෙකු මහතා අපට සංඥා කළේය. ඒ සමගම කාමරයේ සිටිලීම දෙසට තෙත් යොවුකරගෙන නළල රැළිකරගත්තේය. කතාව පටන්ගත යුත්තේ කොතැනකින්දැයි ඔහු සිතුවා වන්නට ඇත.

එරට් කෙනෙකු නමින් හෝමිස් හැඳින්වූ මොහුට හිටුණේ කෙසෙසු සිරුරකි. වයස අවුරුදු හතළිහ නොඉක්ම වූවන්. කාලයත් තිස්සේ ගෙවූ දුක්ඛිත ජීවිතයක ලකුණු බුහුණේ පෙනෙන්නට තිබිණි. හිසකෙස් මෙන්ම රැවුල ද තැනින් තැන පැසි සුදු පැහැයට හැරී ඇති බැව් මම දුටුවෙමි. දැන්වල හා නළලේ නහර ඉල්ලී හිටුණේ කයවෙහෙසා වැඩකරන්නෙකු බැව් පෙන්වමිනි. මේ වනවිට කෙනෙකු මහතාගේ පුත්‍රයා ඇදේ හිඳගෙන, සිරුර බිත්තියට හේන්තු කරගෙනය. එතෙක් ඔබ්බෙන් පහළ, තවමත් පොරොණාවෙන් ආවරණය කරගත් ගමන්ය.

"මහත්මයා, මේ මගේ පුතා." කෙනෙකු මහතා කතාව ඇරඹුවේ තම පුතා දෙස ආදරයෙන් බලමිනි. "මට හේරෙන්නවා ඔබ හැමදෙයක්ම දන්නා බව. ඒ නිසා තවදුරටත් කාරණා හැඟීමෙන් පලක් නැහැ. මේව ඔක්කොම හෙළිකරලා මගේ හිත නිදහස් කරගන්න එක හොඳයි. මං අපරාධකාරයෙක් කියලා ඔබ හිතනවා නම් මට කැමැති දඬුවමක් ලබාදෙන්න. ඒත් මං ඔබෙන් එක ඉල්ලීමක් කරනවා. මගේ මේ පුතා අහිංසකයි. ඔහුට ආපසු කැනඩාවේ ඔහුගේ ගැහින අතරට යන්න ඉඩ දෙන්න. මං ඔබෙන් ඉල්ලා හිටින්නේ එපමණයි. ඊට පස්සේ මට මොනවා වුණත් කමක් නැ."

"කෙනෙකු මහත්මයා" හෝමිස් කීය. "ආචාර්ය ඇබ්නෙට් මියගියේ ඔබ ඉදිරියේදී බව මං දන්නවා. කතාව සම්පූර්ණයෙන්ම, මූල ඉදලම් මට කියන්න. මේ මගේ හිතමිත්‍ර දෙස්තර පෝත් වොට්සන්. ඔහුත් ඉන්නවා සාක්ෂියට. සිදුවුණේ මොකක්ද කියලා දැනගත්තම අපට කියන්න පුළුවනි. මේ මරණය ගැන ඔබ ඉන්නා තැන"

"මහත්මිය, මං ඔබට නැම දෙයක්ම මුල ඉඳලම කියන්නමි" කෙනෙකු මහතා කතාව ඇරඹුවේය. "අපි පරම්පරා ගණනක් කැනඩාවේ වැත්තුවර් දූපතේ පදිංචිකාරයෝ. මගේ තාත්තා වික්ටෝරියා නගරයේ සුළු වෙළඳසලක් පවත්වාගෙන ගියා. තාත්තා මියයද්දී එය මට උරුමවුණා. මේ ව්‍යාපාරය එතරම් මුදල් ඉපයූ සාර්ථක එකක් නොවෙයි. නමුත් වෙන ජීවත්වෙන්න ක්‍රමයක් නොතිබුණු නිසා මං වෙළඳසල දිගටම පවත්වාගෙන ගියා.

මට අවුරුදු 21 ක් වෙද්දී, ඒ කියන්නේ 1865 දී පමණ මං විවාහවුණා. මං විවාහවෙන්න තෝරා ගත්තේ මගේ වයසේම රුමක් තරුණියක්. ඇගේ නම හෙලන් ස්මිත්. ඇය වික්ටෝරියා නගරයේ ධනවත් ව්‍යාපාරික පවුලක දියණියක්. මගේ දුප්පත් කම් නිසා මුලදී ඇගේ පවුලෙන් මේ විවාහයට කැමැත්තක් තිබුණේ නැහැ. නමුත් පසුව ඔවුන්ගේ ආශීර්වාදය මට ලැබුණා. අපි වික්ටෝරියා හි සාත්ත බර්නාදෙන් දෙව්මැදුරේදී අතිපතා ගත්තා. අපි විවාහවෙලා අවුරුදු දෙකක් පමණ හතවෙද්දී මගේ ව්‍යාපාරය ක්‍රමයෙන් දියුණුවෙන්න පටන් ගත්තා. අපේ ගමන්බිමත් සඳහා පරණ අක්වකරත්තයක් මිලට ගන්න මට හැකිවුණා. '66 අවුරුද්දේ හෙලන්ට දියණියක් ලැබුණා. අපට මේ පුතා ලැබුණේ තවත් අවුරුදු හයකට පස්සේ. මං ඉතිරි කරගත් මුදලින් වික්ටෝරියා නගරයේම පුංචි ගෙයක් මිලට ගෙන අපි බොහොම සන්තෝසයෙන් ජීවත්වුණා.

අපේ පුතාට වයස අවුරුද්දක් වෙද්දී නොහිතු විධියට අවාසනාව අපේ පවුල යුහුබැඳ එන්න පටන්ගත්තා. පුතා බරපතල ලෙස අසනීපවුණා. ඔහුට වැලදී තිබුණේ පෝලියෝ හෙවත් බාලක පක්ෂාසාන රෝගය. ඒ බව අපට දනගන්න ලැබුණේ සතිකිහිපයකට පසුව. අවුරුද්දකට කිහිපු කාලයක් ඒ රෝගයෙන් දුක්විත්ද මගේ පුතා අත්තිමේදී සුවය ලැබුවා. ඒත් ඔහු සුවය ලැබුවේ සදකාලීන ආබාධිතයෙකු බවට පත්වෙමින්."

මෙහිදී කරාව නැවැත්වූ කෙනෙකු මහතා දැනින් ඉහුණ වසාගෙන තවත්තට පටන්ගත්තේය. ඔහු යළි කතාව ඇරඹුවේ මිනිත්තු කිහිපයකට පසුවය.

"ඔහුගේ කතුල් දෙකම සම්පූර්ණයෙන්ම අප්‍රාණිකවුණා. මේ හේතුව නිසා මාත් මගේ බිරිඳ හෙලන්ගේ ශෝකයෙන් විසරා වූ බව

සබව අනුකූලවත් කිවයුතුය. මගේ ව්‍යාපාර ක්‍රමයෙන් ඇදවැටෙන්නා පවත්නාහොත්, ජීවත්වීම සඳහා මා මිලට ගත් නිවස විකුණාදමන්න සිදුවුණා. අන්තිමේදී අපි රජයේ කුලී නිවසක පදිංචියට ගියා. මගේ දියණියගේ හා පුතාගේ කටයුතු හෙලත් කළේ තනියම. ඒ අතරේ මං මගේ ව්‍යාපාරය දියුණුකරගන්නා උත්සාහ දරමින් සිටියේ, මේ කාලයේ අපේ පවුලට යළිත් වරක් අවාසනාව ළඟාවුණේ මා කඩලෙන් ලිටට ඇද දමමින්.

මේ කාලය වනවිට අපේ දුඛ පාසලේ ඉගෙනීම අරඹා අවුරුද්දක් පමණ ගතවී තිබුණා. ඇගේ පාසලේ විවිධ ප්‍රසංගයකට ප්‍රධාන අමුත්තා ලෙස ඇරඹුම් කර තිබුණේ, වැන්කුවර් විශ්වවිද්‍යාලයට අලුතෙන් පැමිණි තරුණ කථිකාවාරයවරයෙකුට, ඔහු තමා වාල්ස් ඇබ්නෙට්, ඔහු ඒ කාලයේ බොහොම කඩවසම් අවිවාහක තරුණයෙක්. ළදරු පාසලේ උත්සවවලට ආශීය ඇබ්නෙට්ට මගේ බිරිඳ හමුවීමත් සමග අපේ පවුල් ජීවිතය දෙදරා ගියා. මගේ බිරිඳ හෙලත්, ඔහුගේ කඩවසම් පෙනුමටත් කතාබහටත් වසඟවුණා, දරු දෙදෙනා සහ මා අත්හැර දමලා ඔහු සමග යන්න ඇයට අමාරු වුණේ නැහැ. මා අත්හැරියත්, දෙකකුල් පණනැති පුංචි දරුවා අත්හැර දමලා ඇයගේ මොහොත හිතකින්ද කියලා මට හිතාගන්න බැරිවුණා. ඇගේ පවුලේ ගැහිත් පවා ඇයට අත්හැර දමමා.

ආචාර්ය ඇබ්නෙට් ඇය සමග වැන්කුවර් විශ්ව විද්‍යාලයේ රැඳී සිටියේ ටික කාලයයි. ඔහු හෙලත් සමග ඉක්මනටම ඔහුගේ උපන්ගම වන විනිපෙග් බලා ගිය බවත්, එතැනින් එංගලන්තයට සංක්‍රමණය වුණු බවත් අපට දනගන්න ලැබුණා.

විවාහ ජීවිතය ගැන මං අන්තිමටම කලකිරුණා. තරුණ වයසේ සිටියත් මං කළේ විවාහවීම නොවෙයි. මගේ දරුවන් දෙදෙනා හදවතා ගැනීමයි. ඒකට මගේ වයස්ගත මවගේ පිහිටත් මට ලැබුණා. වෙළඳ ව්‍යාපාරය අසාර්ථක වුණාට පස්සේ මං අත්වකරන්න විශාලරෙක් ලෙස රැකියාවට බැඳුණා. කැනඩාව වැනි අධික ගිහල රටක කුලීරට විශාල රු රැකියාව ඉතාම දුෂ්කර එකක්.

අපට අත්හැරදමා ගිය හෙලත් ගැන අවුරුදු දහයක කාලයක් සිසිම ආරංචියක් අපට ලැබුණේ නැහැ. ඇය එංගලන්තයට වෙලා දරුමල්ලත් හඳගෙන සැපයේ ජීවත්වෙනවා ඇති කියලයි මං හිතුවේ. වැන්කුවර්හි ජීවත්වුණු ඇගේ පවුලේ අය, මගේ දරු

දෙදෙනා ජීවත්කරන්න දිගටම මුදලින් උදව්කළා. හෙලන් ගැන කිසිම ආරංචියක් ඔවුන් පවා දැනගිටියේ නැහැ. ඒත් මෙන්න එක දවසක් උදේම හෙලන්ගේ අක්කා ඇත්, මා හමුවෙන්න කුලීරට ගාලට ආවා.

"එරල්, මට කියන්න කියෙනවා ඔබට කාරණයක්" ඇය කීවා.

"ඉතිං කියන්න"

"මෙහෙම කියන්න බැහැ අපි අරහෙට යමු" ඇය කීවේ අනෙක් වියදුරන්ට නොඇසෙන කැනකට යායුතු බවට ඉතිකරමින්.

"හෙලන් ගැන ආරංචියක් ලැබුණා" ඇත් මට කීවේ මා දෙස ඇසිපිය නොහෙළා බලා සිටිමින්.

"මොකක්ද ආරංචිය?"

"හෙලන්, වාලි ඇබ්නෙට් ගෙන් වෙන්වෙලායු," ඇත් කීවා.

"ඇය ආපසු කැනවාවට එනවු. අද හෙටම නැව් නගින බව දන්වලා මට ලියමක් එවා තිබුණා."

දවසක ඔහොම දෙයක් සිදුවෙන බව මං දැනගිටියා. ඒ වුණත් මේක අහල මං පුදුමයට පත්වුණා. මගේ හිත විහාම දිවගියේ අවුරුදු දහයකට කලින්වුණු සිද්ධියට. එද මං ඇයට කළ ආයාචනය නොතකා තමයි, ඇය අපට අත්ඇරල ගියේ. දන් ඉතින් ඇය භාරගන්න මගේ හිතේ කැමැත්තක් තිබුණේ නැ.

"ළමයි පුංචි කාල හෙලන් උන්ට දල ගියේ. දන් අම්මට භාරගන්න ඔවුන් කැමැතිවෙන එකක් නැහැ" මං ඇත්ට කීවා.

"එහෙම කියන්න එපා එරල්. මොනවා කළත් ඇය මේ දරුවන්ගේ අම්මා. කළ වැරදි අම්මක කරලා අපි ඇයට භාරගමු"

ඒ කථාවට මං පිළිතුරක් දුන්නේ නැහැ. ඊට සහි දෙකකට තුනකට විතර පස්සෙ හෙලන් ගෙදර ආ බව කියලා ඇත්ගෙන් මට පණිවුඩයක් ලැබුණා. ළමයින් දෙදෙනාත් අරගෙන මං ඔවුන්ගේ ගෙදරට ගියා. එද හෙලන් මා ළඟ දඹින් වැටිලා සමාව ඉල්ලුවා. කොතරම් කාලයක් ඔවුන් හැරදමා ගිහින් හිටියත් ඇය දරුවන්ගේ අම්මාමයි. දරුවන් දෙන්නා අම්මාව ආදරයෙන් පිළිගත්තා. එද අපි පැය ගණනක් කදුළු වගුරුවමින් හඬන්න ඇති.

හෙලන් අප සමඟ සිටියට ආවා. නමුත් ඇය දවස ගත කළේ හැඩු කළලෙන්. අපෙන් ඇයට ලැබුණු ආදරයේ අඩුවක් නම් වුණේ

නැත. ඇය හඬන්න ඇත්තේ කමින් ගැනමි නිසි කලකිරීමෙන් වෙන් නැති කියලයි මට හිතුණේ. කිහිපිකරුවලින් ඇවිදීමත් කමින්ගේ වැඩකටයුතු කරගත්තු ප්‍රකාර වත්, පාසල් ගිය දුරට වත් හෙලන්ගේ උදව් උපකාර අවශ්‍ය වුණේ නැත. දරුවන්ට ඇගේ උදව් උවමනා කාලේ ඔවුන් අත්හැරියාම ගැන ඇගේ හිත පසුතැවීමෙන් තඩාවැටෙන්න ඇති, හෙලන් එංගලන්තය ගැන කිසි විස්තර අහන්න දරුවන් දෙන්නා හරියට ආශා කළා. ආබාධිත තත්ත්වය නිසා හරිතැව් ඉගෙනීමකට නොයැවුණු ප්‍රකාර කමයි. විශේෂයෙන්ම ඇගේ ළඟට වෙලා නොදන්න රටක විස්තර ඇහුවේ. ලන්ඩනයේ අව් රස්මිය ඇති ගිම්හාන කාලය ගැන, ලන්ඩන් නගරයේ ක්‍රියාකාරීත්ව ඇය පදිංචි වෙලා හිටි හෙදර ගැන විස්තර, එංගලන්තය පුරා ඇති සුන්දර, පෞරාණික තැන් ගැන ඔවුන් අහගෙන හිටියේ පුරංගතා කතා අහනවා වගෙයි. අපේ ආදරය කොතරම් ලැබුණත් සිත්තැවුලෙන් කාලය ගතකළ හෙලන් නොහිතු විධියට අසනිට වුණා. ඇවිත් මාස දෙකක් යද්දී ඇයට ඇදෙන් නැගිට ගන්න බැරි තත්ත්වයට ඇය පත්වුණා. කමින් කුඩා කාලයේ දුක සැප නොබැඳුවත්, දරුවන් දෙන්නා ඔවුනට හැකි පමණින් අම්මාට පිහිටවුණා, දුප්පත් අපට හෙදර වැඩට සේවක සේවිකාවන් හිටියේ නැත. හෙලන්ගේ පටිපාටි අය සමග ගිහින් නවතින්නත් ඇගේ කැමැත්තක් තිබුණේ නැත. රැකියාවට පිටත් වී යන්න පෙර ඇගේ හැමදෙයක්ම කෙරුණේ මා අතින්. සති කීපයක් ලෙඩ ඇදේ ගතකළ ඇය, ගිය මාසයේ අපේ ගෙදරදී අවසන් හුස්ම හෙළුවා”

කතාව මදකට නැවැත්වූ කෙනෙක් මහතාගේ තෙතගින්න කළුළක් මතු වෙන අයුරු මම දුටුවෙමි. මිනිස්තු දෙකකට පසු ඔහු යළිත් කතාව ඇරඹුවේය.

“හෙලන්ගේ මරණයෙන් පස්සේ මගේ මේ ප්‍රකාර අම්මා ජීවත්වූ එංගලන්තය බලන්න යමු කියලා හැමදමත් මට කරදර කරන්න පටන්ගත්තා. අත්ලන්තික් සාගරය හරහා, නැවක ඔහු අරගෙන එන්න තරම් වත්කමක් මට තිබුණේ නැත. ඇවිත් එංගලන්තයේ හෝටලයක දින කිහිපයක් නවාතැන් ගන්න කොයිතරම් මුදලක් උවමනාද. නමුත් මගේ ප්‍රකාරයේ ආබාධිත තත්ත්වය ගැන කල්පනා කළ ඔහුගේ මාමලා, ඔහුට මුදලක් පරිත්‍යාග කරන්න කැමැති වුණා.

මං ඔබට කලින් කිව්වා වගේ මවුන් වික්ටෝරියා නගරයේ ධනවත් ව්‍යාපාරිකයන්.

නාවික ගමනාගමනය ගැන මට කිසි වැටහීමක් තිබුණේ නැහැ. නවාතැන් සඳහාත් ලොකු මුදලක් වියදම් විමට ඉඩ ඇති නිසා, අපි ආවේ කුන්ටැනි පංතියේ මගීන් ලෙස. අපි වික්ටෝරියා සිට ක්විබෙක් දක්වා ආවේ දුම්රියෙන්. එතැන සිට අත්ලන්තික් සාගරය තරහා ගමනට නැව් නැග්වා. මේ කාලයට නැව් ගමනාගමනය සිදුවෙන්නේ ඉතා අඩුවෙන්ලු. ඒ බව මා දනගත්තේ පසුව. සන මිදුම්, සාගරයේ පාවි එන අයිස් කඳු හා රළු ප්‍රවණව රැළී නිසාලු නැව් අඩුවෙන් ගමන් කරන්නේ. කොහොම හරි ඒ නැව් කරදරයක් නොවී අපි එංගලන්තයට ළඟාවුණා.

හෙලන් ඇබනෙට් සමග පදිංචිව ගිවි ගෙදර, ඇය වසා දමලයි ඇවිත් තිබුණේ. ගෙදර යතුරු පවා ඇය පුතා අතට දී තිබුණා. ගෙය විකුණා දමන බව ඇබනෙට් ඇයට කිව්වලු. පුතාට මුලින්ම උවමනා වුණේ අම්මා පදිංචිව ගිවි ගෙය බලන්න. ලන්ඩනයට ආව දවසේ රාත්‍රියේ හෝටලයක නැවතීලා පත්‍රවිදු උදේ ඒ ගේ කොයාගෙන අපි ක්‍රොයිඩන් නම් ප්‍රදේශයට ගියා. ඒ නිවස කොයාගැනීම නම් අපට අමාරුවුණේ නැහැ. ඒත් අපේ බය තිබුණේ නිවස විකුණා එහි කවුරු හරි පදිංචි වෙලාද කියන එකයි. නමුත් වාසනාවකට වගේ එහි කිසිවෙක් පදිංචි වෙලා ගිවියෙ නැහැ.

ළඟ තිබුණු යතුරු කැරැල්ලෙන් හේට්ටුවේ ඉබ්බා ඇරගෙන, ඊළඟට ඉස්සරහ දෙරක් ඇරගෙන අපි ගියේ හිතේ ලොකු සැකයකින්. එංගලන්තයේ පොලිස් හටයෙකු ඇවිල්ලා කොයිවෙලාවේ අපට අත්අඩංගුවට ගනිවිද කියලා හිතේ වකිතයකුත් තිබුණා. ගේ ඇතුළුව ආවට පස්සේ හිතට දකුණේ ලොකු සහනයක්. හෙලන්ගේ ඇඳුම් අල්මාරියේ ඇගේ ඡායාරූප අඩංගු ඇල්බම් කිපයක් තිබුණා. ඒ දුටු පුතා අඩන්න පටන් ගත්තේ අම්මා සිහිවෙලා.

කලකිරීමෙන් එංගලන්තය නැරඳුමා ගිය හෙලන්, මේ ගෙදර තිබුණු ඇගේ පොත්පත්, ඇඳුම් පැළඳුම්, සිහිවටන, ඡායාරූප කිසිවක් අරගෙන ගිහින් තිබුණේ නැහැ. මගේ පුතා කදුරු සලමින් ඒවා එකතු කළේ ගෙදර ගෙනියන්න. මට ඒ සඳහා අමතර ට්‍රන්ක පෙට්ටි කිහිපයක්ම මිලට ගන්න සිදුවුණා.

උවමනා කරන කෑම දෙයක්ම ඒ ගෙදර තිබුණු නිසා ආපහු හෝටලයට යන්න පුතාගේ කැමැත්තක් තිබුණේ නැහැ. ඔහුගේ ආශාව තිබුණේ අම්මාගේ ඔටුබාහිරාදිය අතපත ගාමින් අම්මාගේ ගෙදර කාලය ගතකරන්න. උන්ඩතයේ පුන්දර තැන් පාරකින්න යන්න එක් ඔහුට උවමනාවක් තිබුණේ නැහැ. අනෙක් අතට මේ ගෙදර, නීතිවිරෝධී ලෙස නවාතැන් අරගෙන එන මෙහෙ, සංචාරය කිරීම අවදනම් වැඩක් බව ඔටු පෙනුණා. මං රාත්‍රියේ හෝටලයට ගිහින් ගාස්තු ගෙවලා අපේ බඩු අරගෙන ආවා.

අපි ඒ ගෙදර දින ගණනක් ගතකළා. අපුරු වැටුණාට පස්සේ කාට්ටක් නොපෙනෙන්න මං පිටිපස්සෙ දෙරෙන් ගෙදරින් පිටවෙලා ගියා. පිළු කෑම සාර්සල් අඩන්තල්වලින් අරගෙන ආවා. සමහර දේවල් යන්නමට උයාගෙන කැවා. අපි රැට ඉටිපන්දමක් එක් දල්වුවේ අවසාම වුණාත් විතරයි.

අපි මෙහේ ඇවිත් දෙවැනි හෝ තුන්වැනි දවසේ, මං කෑම ගේන්න ගිය අතරේ දුරකතනය කාදවුණාලු. මං ගෙදර ගිටියා නම් එයට පිළිතුරු දෙනවා නිසා එය අතට ගන්නේවත් නැහැ. නමුත් මේ ප්‍රංච්ලමයට කිසිදෙයක් තේරෙන්නෙ නැහැනෙ. ඔහු, දුරකතනයෙන් ඇමතු පුද්ගලයා සමග දිගටම කතාකරල තියෙනවා. තමන් කවුද, ඇයි මෙහේ ආවේ කියන එකත් පුතා කිව්වු. හෙලත් ලෙඩවුණු ආකාරයත්, ඇය රෝගීව උන් වීදුනු හැටින් පුතා කිව්වු. හෙලත්ගේ මරණය ගැන විස්තරත් ඔහු පවසා තියෙනවා.

මං ගෙදර ආවම ඇබ්නෙට් මහත්මිය දුරකතනයෙන් කතා කළ බව පුතා කිව්වා. මේ වීඩියෝ කිහිපවාරයක්ම රැහැ දවල් වෙලාවේ ඇබ්නෙට් පුතා සමග කතා කළා. ඔහු එක්වාරයක් මා සමඟත් කතා කළා. දිගින් දිගටම විස්තර ඇහුවේ හෙලත්ගේ අසනීපය ගැනත් ඇගේ අන්තිම දවස් ගැනත්. ඊළඟට ඔහු අප බලන්න ඒ ගෙදරට එන බවට පොරොන්දුවුණා. ඒ සමඟම කිව්වාලු කවුරු හරි ගැහු කෙනෙක් දුරකතනයට කතා කළොත් මෙහෙන් කතා නොකරන ලෙසට.

අප එංගලන්තයට ආවේ සතියක් පමණ මෙහේ ගතකරලා ආපහු යන අදහසින්. නමුත් හෝටලයක නවාතැන් ගත්තෙ නැති නිසාත්, රටතොට බලන්න නොගිය නිසාත් හිතු තරම් මුදල් වියදම් වුණේ නැහැ. කෑමබීමට සුළු මුදලක් විතරයි ගියේ. ඒ හින්දා සැහෙන

දවසක් මෙතෙක් ගතකළා, මිළඟට ඒ ගෙදරින් පිටවෙලා තෝටලයකට ගිහින් ලන්ඩනයේ වැදගත් කැනුන් බලලා ඉක්මනින් ආපසු යාපුතු බව මං ප්‍රකාශ කිරිමි.

ඒත් එක දවසක හැන්දෑවේ අපි නොහිතු මොනොතක, වාලි ඇබනෙට් ක්‍රොයිඩන්හි ඒ ගෙදරට ආවා. මට දකින්න ලැබුණේ මං අවුරුදු දහයකට කලින් දුටු කවචසම් කරුණයා තෙමෙයි. ඔහුගේ කවචය පැදිලා සිරුර හුඟක් තරබාරු වෙලා තිබුණා. කුලීරියෙන් බැහැලා ගෙට ඇවිද ආ ටිකටත් ඔහු හතිදම්මා. ඔහුට දහගන්නා උවමනා වූණේ හෙලත්ගේ අසනීපය ගැන තොරතුරු. ඇගේ අන්තිම කාලයේ අංගභාගය හැදිලා, ඇගෙන් නැගිටින්න බැරුව දුක්විත්ද හැටි, මං ඔහුට කීවිමි. හෙලත් ඇගේ අන්තිම දවස්වලත් වාල්ස් ගැන මතක් කළා මිසක්, ඔහුට එක වචනයකින්වත් දෙස් කිව්වේ නැහැ. ඒ විස්තර අහලා ඔහු ඉතිහාසමිත් තඬා වැළදුණේ පොඩි ළමයෙක් වගේ. ඔහු ඇත්තෙන්ම දුකින් හැඩුවද මම දත්තෙ නැ. තමුත් මට නම් හිතුවේ මෙක අපේ අනුකම්පාව දිනාගන්න කළ බොරු රහපැමික් කියලයි. ඔහු නාවෑ නා රංග කලාව පිළිබඳ ආචාර්යවරයෙක් බව මට අමතක නැ. මගේ හිතට ආවේ දරාගන්න බැරි කෝපයක්. මගේ පවුල විනාශකිරීම ගැන මං ඔහුට බැණවැදුණා. "දන් තමුසෙ බොරුවට අවමන් පොඩි ළමයෙක් වෙන්න හදනවා" මං කීවිමි. "තමුසේ තමයි අපේ පවුල විතරක් තෙමෙයි, හෙලත්ගේ ජීවිතයම විනාශ කළේ. ඇගේ දුක්කිත අවසානයට තමුසෙ සම්පූර්ණයෙන්ම වගකිව යුතුයි. තමුසෙ මිනීමරුවෙක්" මං කීව්වේ ඉවසා දරාගන්න බැරි කෝපයකින්.

මං කී දේට වචනයකින් තෝ පිළිතුරු නොදී ගල්ගැහිලා වගේ ඔහු බලා හිටියා. ඊළඟට ඔහුගේ මුහුණ සුදු මැලී වුණා. ඊට පසු ඔහු දකුණු අත එක්වරම පපුවේ වම්පැත්තට තදකරගෙන පුවුවේ පිටුපසට හේත්තුවුණා. හිස පැත්තකට කඩාවැටුණා. මං හිතුවේ ඔහු ක්ලාන්ත වුණා කියලයි. මුහුණට වතුර ටිකක් ඉහලා ඔහුව නැගිටවන්න හැටුවා. මිනිත්තු තුන හතරක් උත්සාහ දරුවත් කිසිම පලක්වුණේ නැහැ. එතකොටයි මට හේරුණේ ඔහු මියගියින් බව.

අප මුහුණදුන් කත්තුවේ බරපතල කම ටික වෙලාවක් ගතවෙද්දීයි මට වැටහුණේ, අපි නාඝනන රටකට ඇවිත් නොරෙත්ම ගෙදරක පදිංචි වෙලා, ගෙදර අයිතිකාරයා අප

හමුවෙන්න ඇවිත් මියගියා. කෙනෙකුට නිසැකවම හිතේවි මං ඔහු මරා දමුවා කියලා. තරුණ කාලෙම මගේ බිරිඳ පැහැරගෙන, අපේ ජීවිත කඩාකප්පල් කළ පුද්ගලයාත් ඔහු වීම නිසා, ඔහු මගේ අතින් මරණයට පත්වුණා කියලා නිතිගැසින් කියාපි. මට පෙරකයෙන් මෙතා ගැළවීමක් නැ කියලා මට හිතුණා. දැන් කරන්න කියෙන්නේ මෙතැනින් පැන ගිහින්, වහාම රටෙහුත් පැනයාමයි. ඒත් කළුවර වැටෙන තුරු මොකුත් කරන්න හැකියාවක් තිබුණෙ නැ. ඒකටත් තව පැය දෙකකුත් බලාගෙන ඉන්න සිටුවුණා.

ඒ අතරේ මං කල්පනා කළා, ඇබ්නෙට්ගේ සිරුර මෙතෙම කියලා ගියාත්, ඒක ඉක්මනින් කුණුවෙනවා. එතෙකට අසල්වාසීන් පොලිසියට ඉක්මනින් දුනුම් දෙන බව සහතිකයි. අපේ ආපත්ත ගමනට නැවත විකට ලබාගන්න තව දින කීයක් ගතවෙවිද දන්නෙ නැ. එතෙක් රැඳී ඉන්න වෙන්නේ ලන්ඩනයේ. නමුත් පිටුපස ගෙවත්තේ වළක් භාරලා මළසිරුර වළ දමීමෙන්, වික කාලයකට වත් ඔහුගේ මරණය වසන් කරන්න පුළුවන් වෙවි කියලා මට හිතුණා. උවමනා කරන ආයුධ හැම එකක්ම ගබඩා කාමරයේ ඇති බව මං කලින් දක තිබුණා. නමුත් පුත්තය වුණේ මේ තරඹාලා පුද්ගලයාගේ සිරුර මං කොතොත්ද සිසවා ගෙන යන්නේ කියන එකයි. අනෙක ගෙවත්තේ වළක් භාරදී අසල්වාසීන්ට ගබ්දය ඇහෙන්න පුළුවනි.

මධ්‍යම රාත්‍රිය පසුවෙන තුරු මං බලාගෙන හිටියා. ඊළඟට හැකි තරම් අඩු ගබ්දයකින් පිටුපස ගෙවත්තේ වළක් භාරන්න පටන්ගත්තා. පොළොවේ තිබුණු තද බව නිසා වැඩිය යටට භාරන්න හැකියාවක් තිබුණේ නැහැ. රාත්‍රියේ එළියේ තිබුණු අධික සීතල නිසා වැඩිවෙලා ගතකරන්න පුළුවන් කමක් තිබුණෙත් නැහැ. අත්හිමට මම ඇබ්නෙට්ගේ සිරුර ඇදරෙද්දක් මතට පෙරලලා, එය ඇදගෙන ආවා. කළුවරේම එය ගෙයින් එළියට ඇදගෙන ඇවිත් වළට දමලා වැහුවා. ඊළඟට බිම ඇදගෙන ගිය පාර හා අලුත් පස් නොපෙනෙන විධියට පරණ කොළ රොඩු එකතු කර දමලා, ඒ ලකුණු වසා දමමා.

අප මුහුණදීල තිබුණු තත්ත්වයේ බරපතල කම් පුතාට තේරුණේ නැහැ. මොනතරම් හදිසි පැන යාමක් කරන්න තිබුණත් පුතා එකතු කරගෙන තිබුණු, තෙලන්ගේ ඇඳුම්, පොත්පත්, ඡායාරූප ඇල්බම්

අත්හැරලා යන්න ඔහු කැමැතිවුවේ නැත. එදා රිස්සේ පුදනම් වෙලා, පහුවද පාන්දර එළිය වැටෙද්දී මං ගිහින් අමාරුවෙන් කුලීරියක් කැඳවාගෙන ආවා. ඒ ඇවිත් මේ හෝටලයේම නවාතැන් ගත්තේ.

මං මුලින්ම ගියේ කැනඩාව බලා යාත්‍රා කරන නැවක කුටියක් වෙන්කරගත්ත. නමුත් මං ඔබට කළිනුත් කිව්වා වගේ මගි ප්‍රවාහණ නොකා මේ කාලයේ ගමන් ගත්තේ අඩුවෙන්. මට ටිකට පත් ලබාගන්න නැතිවුවේ දින 5ක් ඉදිරියට ගමන්කරන නැවක. ඒ කියන්නේ අපි යාත්‍රා කරන්න ගිවියේ ජනවාරි 15 ද - ඊයේ රාත්‍රි. නමුත් නැවේ බොයිලේරුවක හදිසි අලුත්වැඩියාවක් තියෙනවා කියල පිටත්වීම තව දිනකින් එහාට දමමු. ඒ කියන්නේ අද රාත්‍රියට.

ඉතින් මහත්වරුනි මං ඔබට හෙළිකළේ සම්පූර්ණ සත්‍යයයි. මං ඒ මිනිසාට මරාදමමේ කැන. ඔහු මගේ පවුලටම අවාසනාව ළඟාකළා. ඊළඟට මාවත් විනාශකරන්න මගේ දෙපාළඟට ඇවිත් මියගියා."

කරාට අවසන් කළ කෙනෙක් මහතා මේසය වෙත ගොස් වතුර විදුරු දෙකක්ම පානය කළේය. අනතුරුව ඔහු අප දෙස බලා සිටියේ කැලඹුණු මුහුණෙනි. ඔහුගේ සියලු බලාපොරොත්තු අත්හැර දමා ඇති අයුරක් එහි මේ දුටුවෙමි.

මදවේලාවක් තිහඩුව කල්පනා කළ පේළොත් හෝමස්, ඒ අවාසනාවත්ත පුද්ගලයා ඇමතුවේය. "කෙනෙක් මහත්මියය. ඔබ කියූ හැම වචනයක්ම ඇත්ත බවට මගේ සැකයක් නැ. ආචාර්ය ඇබනෙට් මියගොස් තිබුණේ නාදයාචාර්යයාගේ සිටි පත්තිය මරණ පරීක්ෂණයේදී කනවුරු වුණා. නමුත් පොලීසිය මේ දිනා බලන්නේ වෙනත් ඇසකින්. මරණය හැන පොලීසියට නොදන්වීම හා අවසර නොමැතිව එය භූමිදන කිරීම හැන ඔබට විරුද්ධව චෝදනා එල්ල වෙයි. ඒකෙන් මහා ආන්දෝලනයක් ඇතිවෙලා අපකීර්තියක් ඇතිවෙන්නේ එක් පක්ෂයකට විතරක් නෙමෙයි. ඔබේ මියගිය බිරිඳටත්, ආචාර්ය ඇබනෙට්ටත්, ඔබේ පවුලටත් අප හරුණ ඇබනෙට් මහත්මියටත් හැමෝටම මෙයින් ලැබෙන්නේ අපකීර්තියක් අවමානයක් පමණයි.

ඔබ මේ තරම් කාලයක් තිස්සේ විද ඇති දුක් වේදනා කරදර අප්‍රමාණයි. තව තවත් ඒවා ඔබේ හිසමතට පටවන්න අප පුදනම්

තැනැ. අද හවස පිටත්වෙන "මේමල් ලීම්" නොහොඳවත් කැනඩාව බලා යාත්‍රාකරන්න නියමිත ඔබට මගෙන් අවහිරයක් නැ. සියල්ල, අමතක කර දමා ඔබේ සම්පන්නව ඔබට අනාගතයට මුහුණදීමට කැසිටේවී කියල මං විස්වාස කරනවා."

අසුනෙන් නැගී සිටි හෝමස් සමුහානිමට සුදුනම් විය. හෝමස් ගේ දකුණත ඇතිත්ම බෙද ගතිදී කෙනෙකුගේ දෑසින් කදුරු කැට කඩාහැළිණ. තම පොරොණය ඉවත දමූ කුඩා දරුවා කිහිපිකරා දෙසෙත් වගස අප සිටි තැනට පැමිණ ආවාර කළේය.

"මේකට අදහස පුද්ගලයින් කවුද කියන එකක් මවුන් හෝටලයක සැගවී ඉන්න බවත් ඔබ දනගන්න කෙනෙකුමද හෝමස්?" මා ඇසුවේ එද රාත්‍රියේ කේතර විදියේ අපේ නිවහනේදීය.

"මං ඔබට කලිනුත් කිව්වා වගේ මේක තරමක් සංකීර්ණ ගැටලුවක් වුණා වොට්සන්" ඔහු කීවේ හිනිඳුනෙන් හිනි අතුරක් ගෙන පයිර්පය දල්වා ගෙන හාන්සි පුටුවේ හිදගනිමිනි. "මොනවද ඇබනෙට් මතක්මය අපට නිසු ඒවායින් ගැටලු හැටියට පෙනුණේ? තමන්ගේ සැමියා ක්‍රොයිඩන්වල වහල තිබුණු ගෙදරට දුරකතනයෙන් කතා කළා. ඊට පස්සේ ඔහුගේ වෙනසක් ඇතිවුණා. ගෙදර තුළියට දීලත් නැත්නම්, විකුණලත් නැත්නම් කවුද ඔහු සමග කතාකළේ? ඊළඟට ඔහු ඇත්තවම මේ ගෙදරටද කතාකළේ?"

මේකෙ අපට තේරුම් ගන්න අමාරු පැත්තක් තිබෙන්න ඉඩ ඇති බව මට වැටහුණා. එක්කෝ ප්‍රයෝගකාරී එකක්. නැත්නම් මායාකාරී එකක්."

"මොකක්ද ඒ කතාවේ තේරුම?" මම ඇසිමි.

"මේක අවස්ථාවෙන් ප්‍රයෝජන අරගෙන ඇබනෙට්ගේ සතුරෙකු බොහොම කැලසුම් සහගතව සිදුකළ වැඩක් වෙන්නත් පුළුවනි. එහෙම නැත්නම් අපට හිතාගන්න බැරි විධියට, අහම්බෙන් වුණු එකක් වෙන්නත් පුළුවනි. හෙලන් ඇබනෙට් ඇගේ කැමැත්තෙන් කැනඩාවට ආපසු ගිය බව ඇත්තද? ඇය මියගිය බවට කළ දන්වීමත් ඇත්ත නම් ඊළඟට? ආචාර්යවරයා ඔහුගේ තරුණ බිරිඳගෙන් සමුගෙන ආ පිළිවෙළට, ඔහු ඇය අත්හැර දමීමා හෝ රටින් පැහරිගා කියල හිතන්න අමාරුයි. මේතන මොකක් හරි

ලොකු පටළාපිල්ලක් තිබුණු බව නම් පැහැදිලියි. එකකොට දවස් පහක් පිරිදට කතාකරන්න. විදුලිපුවතක් නැත්නම් ලියුවක් නොඑවන්න. මොකක්ද ඇතිවුණු අවුල?

මිබට මතක ඇති එදා ප්‍රොයිඩන්වල ගෙදර. ගේට්ටුව ළඟ ඉඳලා ඉදිරිපස මිදුල දක්වා මා පරීක්ෂා කළ අන්දම. ගිය අවුරුද්දේ අගෝස්තු හෝ සැප්තැම්බරයේ පමණ අත්හැර දමා ගිය ඒ මිදුල මතවැසි කියකට තෙමෙන්න ඇත්ද? ඒ කාලයේ වැදුණු පා සටහන් හැම එකක්ම සැප්තැම්බර් සිට නොවැම්බර් දක්වා තිබුණු මත වැසිවලින් මැකී යා යුතුයි. නමුත් මැකකදී පොළොවේ ඇතිවුණු පැහැදිලි පා සටහන් කිහිපයක්ම මට දකින්න ලැබුණා. එක් පා සටහන් වර්ගයක් වැලි පසේ ගැඹුරට කැපී තිබුණා. ඒ පියවර අතර දුර ගැන සිතුවාම ඒවා අඩි හයක් පමණ උස පුද්ගලයෙකුගේ ඒවා. මේ පා සටහන් එංගලන්තයේ නිෂ්පාදනය කරන "ජෝන්ටයිට්" වර්ගයේ අතල් තමය ප්‍රමාණයේ අලුත් පාවහන්වලින් ඇතිවූ ඒවා. ගැඹුරට ඒ ලකුණු කැපී තිබුණේ, පාවහන් අලුත් නිසා මෙන්ම පුද්ගලයා තරබාරු නිසා. ඔහු ගෙදර ඇතුළට ආව මිසක් ආපහු ගිය පාසටහන් තිබුණේ නැහැ. එකකොට මොකක්ද අපට කළ හැකි උපකල්පනය?

"උසින් වැඩි තරබාරු එංගලන්තයේ මහත්මයෙක් මේ ගෙදරට ඇවිත් තියෙනවා, දින කිහිපයකට කලින්" මම කීවෙමි.

"ඔව් වොට්සන්" හෝමිස් කීය. "ආවා විතරක් නෙමෙයි. ආපහු ගිය ලකුණකුත් නැහැ. මේ ආව පුද්ගලයා වාලි ඇබ්නෙට් සියලා අපි උපකල්පනය කළොත්?"

මීට අමතරව තවත් පැහැදිලි පාවහන් සලකුණු කීපයක් තිබුණා. නමුත් ඒවා මේ එංගලන්තයේ දකින්න ලැබෙන පාවහන් මෝස්තරයක් නෙමෙයි. ටයර් සලකුණු වගේම පාවහන් රටා තිස්පහකට වැඩිගණනක් මං දන්නවා. නමුත් මේවා මං කඩදවත් දක නැති විදේශීය වර්ගයක්. ඒ වගේම මේ විදේශීය පුද්ගලයා ඉදිරිපස මිදුල හරහා ඉහළ පහළ ගමන් කළේ දෙකුත් ඩාරයක් පමණක් බව මට පෙනුණා. නමුත් ඒ සලකුණු ඉතා විශාල සංඛ්‍යාවක් දකින්න ලැබුණා වෙනත් තැනක. ඒ කොහේද? ගෙදර පිටුපස දෙර අසල, සිත්තිය හා කාප්පය අසල පැත්තේ වූ බිම් හිරුවේ, සහ වෙළෙඳුන් සඳහා වූ පැතීමේට්ටුව අසල.

මිලිතට හෙදර ඇතුළත්, කුස්සියෙන් විසිත්ත කාමරයෙන් මව සමග රැදුණු ඒ සාවහන් ලාංඡනය මා දුටුවා. මීට අමතරව ඉදිරිපස මිදුලේ දෙවරක් හා හේ ඇතුළේ තවත් සලකුණු වර්ගයක් තිබුණා. ඒවා කිහිපිකරු පුනළත් නිසා ඇතිවූ ඒවා බව හඳුනාගැනීම අපහසුවියේ හැක. නමුත් ඒවා තිබුණේ ළඟ ළඟම. එයින් නියත්න පුළුවනි, කිහිපිකරුවලින් ගමන්කර ඇත්තේ, උසින් අඩු කෙනෙක් - සොහොව්ව ළමයෙක්.

මබ දන්නවා දුම්වැටි හා අළු වර්ග පිළිබඳව මා පොත්පිංවත් පවා ලියා තිබෙන බව. මේ හෙදර හා මිදුලේ තිබී මට හමු වූ සිගරට් කොට් දෙවත්, තුනක් හැර අනෙක්වා විදේශීය වර්ගයක. ඒවා "සබ්බර්" නම් සිගරට් වර්ගය බව නොදැනුණු කොටසක මා දුටුවා. එය එක්සත් ජනපදයේ හා කැනඩාවේ ජනප්‍රිය, මිල අඩු සිගරට් වර්ගයක්. අනෙක් සිගරට් කොට් තුන එංගලන්තයේ නිෂ්පාදිත 'පාලිමන්ට්' නම් වර්ගය. විසිත්තකාමරයේ තිබූ දුම්ගිය සිගරට්පුවක් මම පහසුවෙන් හඳුනාගත්තේ, එහි අළුවලින්, මං විශ්වාස කරනවා ඒක ඇබනෙට් දල්වා ගන්න ඇත්තේ හෘදයාබාධය හැඳෙන්න මිනිස්තු කිහිපයකට කලින්. ඒ මොකද දෙතුන්වරක් පමණක් උරා තිබූ ඒ සිගරට්පුව, පුවුව අසලම බිමවැටී දිගටම දැවී ගොස් අළුබවට පත්වී තිබුණා. අනෙක් සිගරට් කොට් දෙක මා සොයාගත්තේ නානකාමරයෙන්. ඒවා ඇබනෙට් මාස ගණනකට කලින් පාවිච්චි කළ සිගරට්වල කොට් විය යුතුයි. ඒ මොකද ඒවා හොඳටම දුර්වර්ණ වී තිබුණා.

මබට මතක ඇති එදා විසිත්තකාමරයේ තිබූ පුවත්පත් පොදිය, මං ඉතා ආශාවෙන් එකතු කරගත් හැටි. එංගලන්තයේ පුවත් පත් හැම එකක්ම මෑත කාලයේ ඒවා. එනම් '84 දෙසැම්බර් 30 සිට '85 ජනවාරි 9 වැනි ද අතර කාලයේ ඒවා. මේ හෙදර කවුරුත් හෝ රැ දී සිටි කාලය ගැන අපට එයින් යම්කිසි අදහසක් ලැබෙනවා. මබට මතක ඇති ආචාර්ය ඇබනෙට් ලන්ඩන් බලා ආවේ ජනවාරි 10 වැනිද බව මිදුරියෙල් මතක්මිය කීවා. මං හිතුවා මේ පුවත්පත්වල පොද්ගලික තිරයේ මොහොත හරි වැදගත් දෙයක් ඇති කියලා - කවුරුත් හෝ හමුවීමට උවමනා බව කියලා පළකළ දන්වීමක්. නමුත් එතෙම දෙයක් තිබුණේ නැ. නමුත් වැදගත්ම සාක්ෂිය ලැබුණේ කුස්සියේ කුණුකුවයේ තිබිලා."

“ඒ මොකක්ද?”

“මම දන්නවා ඇති නොකාටල ගමන්ගන්නා මගිනට, නොමිලේ බෙදා දෙන කුඩා පුවත්තක් ගැන. බාල කඩදසියක, කුඩා මුද්‍රණ යන්ත්‍රයකින් මුද්‍රණය වෙන මෙහි අඩංගුවෙන්හෝ, නැවේ මහත්තන කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු, හිය අවුරුද්දේ දෙසැම්බර් 07 ද සිට දෙසැම්බර් 26 වැනිද, අතර දින 19ක කාලයේ බෙදා දුන් පුවත්තක් නවයක් එතුන කිවුණා. ඒ “ක්වීන් වාලට්” නොකාටල පුවත්තක බව සඳහන්ව තිබුණා.

“ක්වීන් වාලට්” දෙසැම්බර් 7 වැනිද, නමත් අරගින කිවුණේ ක්වීබේක්වලින්, කාන්ත ලෝරන්ස් මුහුදු මාර්ගය දිගේ අත්ලන්තික් සාගරයට ආ නැව නිව්සෝක් වරායට ඇවිත්, එතැනින් තමයි එංගලන්තය බලා යාත්‍රා කරල තියෙන්නේ. ඔවුන් දෙසැම්බර් 25 වැනිද බෙදුන් නත්තල් අතිරේකය සඳහා එතුන කිවුණා.”

“ඒවා නොකොමිද කුණු කුඩයට ගියේ?”

“එරිල් කෙනෙයි මහත්මිය පිටින් ගෙනා කෑම හෝ උයාගත් කෑම කාල තිබුණේ කුස්සියේ මේසයට තියාගෙන. ඊළඟට මේසය පිසද දමන්නත්, අත පිසදමීමත් ඔවුන් යොදාගෙන තිබුණේ ඒ පුවත්තත්”

“ඒකෙන් ඔබට ලොකු පහසුවක් වුණා?”

“ඇත්තෙන්ම සිව් වොට්සන්” හෝමිස් කීය, “මට ඔබට කියන්න බැව්වුණා ගිනිපෙට්ටිය ගැන. ඒක හෝටල්වලදී අමුත්තන්ගේ පාවිච්චියට නොමිලේ දෙන ගිනිපෙට්ටියක්. ඒකෙ කිවුණා නොදම්බලන්ඩ් මාර්ගේ ඉම්පීරියල් හෝටලයේ තම.

මට මුලින් තිබුණේ මේ අය හෙලත් ඇබෙනෙට් මහත්මියගේ සහෝදරයන් හෝ එවැනි කවුරුහරි වෙන්න ඇති කියලයි. ඔවුන් මේතරම් දුරක් ගොඩාගෙන එංගලන්තයට ආවේ, තමන්ගේ සහෝදරියට සිදුවූ අසාධාරණයට පළිගැනීමටද? නැව් කටයුතු පිළිබඳ ලොයිඩ්ස් ආයතනයෙන් නොයා බැලුවාම තවත් තොරතුරු දනගන්න ලැබුණා. “ක්වීන් වාලට්” ලන්ඩනයට ඇවිත් තියෙන්නේ දෙසැම්බර් 26. ඒකෙ මගී ලැයිස්තුවේ, එක් කාමරයක ලැබුණු ගෙන ගිවි පියෙක් හා ඔහුගේ පුතා වෙත් කරගන්න ඔට් හැකිවුණා. ඒ එරිල් කෙනෙයි හා 12 හැවිරිදි පිරිමසි කෙනෙයි.

ක්වීබේක්වලින් ඔවුන් නැවට නැගල තියෙන්නේ දෙසැම්බර් 7 වැනිද, එතකොට කැනඩාවේ වැන්කුවර්වලින් පිටත්වෙන නැවකට

නැගලා නැහැ. ඒ, ඉතා විශාල රවුමක් පැනමාව හරහා එන්න වෙන තිසා. ඔවුන් ඉම්බියෙන් ස්විට්සර්ලන්තය දක්වා එන්න ඇති.

චාලි ඇබ්නෙට් ලන්ඩනයට ආවේ ජනවාරි දහය. එදා රැ හෝ ඊළඟ දවසෙවත් ඔහු බිරිඳට දුරකතනයෙන් කතාකළේ නැ. එහෙම නම් අපි උපකල්පනය කළොත් ඔහු මිය ගියේ ජනවාරි 10 වැනි දිනයි. ඒක ඒ තරම් වැද්දක් වෙන්න බෑ. එදයින් පස්සෙ අත්ලන්තීක් සාගරය හරහා කැනඩාව දෙසට ගිය නැව් මොනවාද කියලා මං හොඳලා බැලුවා. ඒ මොකද අපරාධයක් කළා හරි නැතුව හරි, එයට සම්බන්ධ අය උත්සාහ කරන්නේ පැන යන්න. ජනවාරි 12 "ලුසියානා" නම් නැවක් නිව්යෝක් බලා පිටත්වෙලා තිබුණා. තවුත් ඒකෙ කාමර සියල්ල ජනවාරි 03 ද වෙද්දී වෙන්කරගෙන ඉවරයිල. ඊට පස්සෙ යන නැව "මේසල් ලීෆ්". එරල කෙනට් හා ඔහුගේ පුතා ඒකෙ කුටියක් වෙන්කරගෙන තිබුණේ 11 වැනිද, එතෙකට අප හිතු හැටි හරි. ඊළඟට අප හෙදර තිබිල මට තවුපුණු ගිනිපෙට්ටිය නොදැමිලත්ති මාවතේ ඉම්බියල් හෝටලයේ එකක් බව මං ඔබට කිව්වා. ඉතින් ඔවුන් බොහෝවිට ආපසු යන්න ආත්තේ එතැනටම බව මං හිතුවා. කලින්ද රාත්‍රියේ එතේ ගිහින් බැලුවාම ඒක නිවැරදි බව තහවුරු වුණා.

"චාලි ඇබ්නෙට්ගේ මිනිසු ගෙවත්තේ ඊළ දමා ඇති බව ඔබ හේරුම් ගත්තේ කොහොමද?"

"ඇත්ත කියන්නම් වොට්සන්" හෝමිස් කීය. "මුලදී මට ලොකු වැද්දීමක් වුණා. මං කටයුතු කළේ මේ සෙනෙගාල ආව ආධුනිකයෙක් පිටියට. ඒකට හේතුව මගේ හිතේ මුලින් සැකයක් ඇතිවුණේ. ආචාර්ය ඇබ්නෙට්ගේ මරණය සිදුවන්න ඇත්තේ ලන්ඩන් නගරයේ ඔහුගේ සතුරන් අතින් කියලයි. මිදුවියෙල් ඇබ්නෙට් නොදන හිටියට එහෙම අය ඉන්න පුළුවනි. ලන්ඩන් නගරයේ සතුරන් අතින් ඇබ්නෙට්ටි හිරිහැරයක් වුණා නම්, මිලිපිරුර ඒ හෙදර ගෙවත්තේ අපට දකින්න ලැබෙන්නේ නැහැ. මොකද පොලීසියට අසුනොවෙන්න එය වෙන කොහෙතට් සැඟවීම ඔවුන්ට අපහසු නැ. ඒකෙනුයි මම මුලදී වැද්දි පාරක ගියේ. අපොස එද මහවැස්සක් ඒව් කියල කලබලෙන් ඒ හෙදරින් පිටවෙලා ආවා. මට බැව්වුණා ඒ වෙලාවේ පිටුපස ගෙවන්න සෙයිසි කරන්න. අපේ වාසනාවට මිනිසු මිළ දීගේ ඇදගෙන ගිය ලකුණුවලට හිමවැටීමෙන් හානියක් වුණේ නැ.

ප්‍රොසිඩන්හි සම්බන්ධතාම නැති විදේශිකයෙක් අතින් ඇබනෙට් මියයා නම් එහු මොකද කරන්නේ? පහසුම හා නුචණ්ඩිම වැඩේ ගෙවන්නේ වළ දැමීම. මුල් දවසේ ගබඩා කාමරය පරීක්ෂා කළ පෙලාපෙලා පාසුම් තිබෙනු මං දැවුවා. නමුත් ඒවල පස් වියළි ගිහිත් තිබුණේ. ඉතිරිවිය හැමදෙයක්ම ගබ් දන්නවා."

මට කීමට ඇත්තේ තවත් කැරැණි ස්වල්පයක් පමණි. හෙලන් ඇබෙනට්ගේ පළමු විවාහයේ පොරතුරු දැනගත් පසු මිසූරියෙල් ඇබෙනට් මහත්මිය අතිශය කම්පාවට පත්වූවාය. තම මියගිය කැමියා අතින් සිදුවූ වරදට කැඩී කරමින් ඔවුනට වන්දියක් ගෙවිය යුතු බව ඇයගේ මතය විය. ක්‍රොයිඩන්හි නිවස විකුණා දුමු ඇය, ඒ සියලුම මුදල් වැන්කුවර්හි කෙනඩි පවුල වෙත යැවීමට කටයුතු කළාය. මුලින් සහකාර කටිකාචාර්යවරියක ලෙස ස්ලාස්ගෝ විශ්වවිද්‍යාලයට බැඳුණු ඇය අවුරුදු කිහිපයක් එහි සේවය කළාය. ඉන්පසු ඓතිහාසිකවේදියක හා විවාහවූ මිසූරියෙල් ඩොයිලි කටිකොන්තයට සංක්‍රමණය වූ බැව් පසුව අපට දැනගන්නට ලැබිණි.

ඇලුසියා නම් රුවල් නැවේ කථාව

එය අතිශයින්ම උෂ්ණාධික වූ සැස්තැම්බර් මාසයක් විය. අපේ ජනේල වල පියන් සියල්ල හැරදමා තිබිණ. ඩේකර් විටිය හරහා හමා ආ පුළුණේ තිබුණේ එහරම් පුසන්න සුපුදුක් නොවේ. මේ අසාමාන්‍ය උණුසුම් තිසා කිසිවෙකු නොරුස්සනා ස්වභාවයකට පත්ව සිටි මහේ මිත්‍රයා සෝපාවේ වැහිර සිටියේය.

මට නිතැතින්ම සිහිවූයේ මා ඉන්දියාවේ ගතකළ කාලයයි. නොවැම්බර් දෙසැම්බර් හා ජනවාරියේ. ඉන්දියාවේ මතු සිතලත් ඇති බව කැබැය. එහෙත් ඉතිරි මාස තාවයම ඉන්දියාවේ ඇත්තේ පෝරණුවක මෙන් උණුසුම් බවකි. ඊට පුරුදුව සිටි මට, ලන්ඩනයේ උණුසුම් වීදුරා හැනීමට හෝමිස්ට් වඩා හැකියාවක් තිබිණි. කලින් මගේ බලාපොරොත්තුව වී තිබුණේ, මේ සතිදෙක විවේක නිවාඩුවක් සඳහා යෝන්සෙරයට යෑමටයි. එහෙත් මගෙන් දිවින් දිවම ප්‍රතිකාර ගත් පවුලක කරුණ ගැබිනි මවක්, සිය කුරුදුල් දරු පුසුතියට ළංවී සිටියාය. අධික රුධිර පීඩනයට ද යොදුරුවී සිටි ඇයගේ පුසුතිය, සංතීර්ණ එකක් වෙතැයි මට හැඟී තිබිණි. එහෙයින් ඇය ගැන නොබලා නිවාඩුවක් ගතකිරීමට ලන්ඩනයෙන් පිටතට යාමට මට සිතක් නොවීය.

සේවක ළමයා ගෙන ආ ලියුම් කැබැල්ල කියවූ හෝමිස් එය ඉවතට විසිකළේය. කථාකිරීමට පටන්ගනිද්දී ඔහුගේ කටහඬේ තිබුණේ කැලැල්ලුණු ස්වභාවයකි.

"අපි නොහිතු වියේ කාරණයක් සිදුවෙන්නයි යන්න පොටසන්"

"ජ මොකක්ද?"

"තවසත් මතත්මිය හඳුන්වන අපි දෙන්නම මේ ගෙදරින් එළවා දමන්නයි!"

"මොනවා? ඔබ තවත් අවුරුද්දක් ඉදිරියටත් ගෙවල් කුලී සම්පූර්ණයෙන්ම ගෙවල නිසෙද්දී?"

"කලබලවෙන්න එපා මිත්‍රයා" හෝමිස් කීය. "අපට එළියට දමන්න හඳුන්වන කාට්කාලිකව. ඇය අපට මේ ගැන පුසත්"

කල්තියා දැනුම් දුන්නා. ඒ බව පෙනීම මතකද මං දන්නෙ නෑ. අපි යොදාගත්ත මතකද මේ කාලෙ ග්‍රීසියේ විනෝද වාරිකාවක යෙදෙන්න? නමුත් කාරණා කටයුතු යෙදුණු නැටියට අපට ඒ ගමන යන්නත් බැරිවුණා. නමුත් ගෙදරින් එළියට නම් යන්න වේවි මිත්‍රයා....."

"ඒ මොකටද?"

"ආය මේ මුර ගොඩනැගිල්ලම අලුත්වැඩියා කිරීමේ කටයුත්ත. මයිකල් බැක්ස්ටර් සහ සමාගමට භාරදීලලු. ඒ කටයුතු ලබන සතියේ මුලදී පටන්ගන්නවලු. අප ලියුම් කැමැල්ලක් එවල තිබුණ ඒ නැත දැනුම් දීල. සති දෙකක කාලෙකට අපට නිවහනක් නැතිවෙනවා වොට්සන්. දත් ඉතින් අලුත් නවාතැනක් සොයාගත යුතුයි..... ඒත්... ඒක මෙතැනින් සොයොත් ඇත තැනක් වෙන්ත බැනෑ. මගේ අනුග්‍රාහකයින්ට පහසුවෙන්ම යන්න එන්න පුළුවන් තැනක් විය යුතුයි. ඒ වගේම ඉඩකඩ සහිත තැනක් වෙන්තත් වෙන... මගේ රසායන විද්‍යා පරීක්ෂණ... මගේ අණවික්ෂය....." හෝමස් කතාව නවත්වා කල්පනා කිරීමට පටන්ගත්තේය.

මේ අයුරින් පදිංචිය වෙනස් කිරීමට සිදුවීම මට දකුණේ මහා විධියක් ලෙසය. විවේක නිවාඩුව සඳහා යාමට නොලැබීම හා දඩ උණුසුම් නිසා මම කලකිරීමට පත්වී සිටියෙමි. ඒ සමගම ලැබුණු මේ ආරංචියෙන් මගේ කලකිරීම වඩාත් උග්‍රවිය. මම කෝපයට පත්වූයෙමි.

"ලන්ඩනයේ ඔහෙම අපරාධකාරයෙක් කැමැති වේවි මෙහෙම අවස්ථාවකින් ප්‍රයෝජන ගන්න" මම කීවෙමි. "කවුද දන්නෙ? මය මයිකල් බැක්ස්ටර් සමාගම මෙහෙයවන්නෙත් මහාධාරය මොරියාට්ද නැත්නම් තවත් ඒ වගේ එක්කෙනෙක්ද කියලා?"

"මගේ හිතවත් මිත්‍රයා" හෝමස් කීවේ ඔහුගේ මුළු ජිවිත පයිස්පය අතට ගෙන එහි අළු ඉවත් කළෙහි. "මං හිතන්නෙ නෑ මගේ ජීවිතකාලය තුළදී මහාධාරය මොරියාට් වගේ තවත් අපරාධකාරයෙක් බිහිවෙව් කියල. ඒ වුණත් අපි ක්‍රමයක් කල්පනාවෙන් සිටිය යුතු බව මමත් පිළිගන්නවා. ඒක නෙමෙයි වොට්සන්. අපට නවාතැන් ගන්න සුදුසු හෝටලයක්වත් මේ හරියෙ නැනෑ. එහෙම පහසුකමක් ලබාදෙන්න පුළුවන් මිත්‍රයෙක් හරි... කිසිකෙනෙක් මේ අවට නැනෑ." කී හෝමස් පයිස්පයට

අලුතෙන් දුම්කොළ පුරවා එය දල්වා ගත්තේය. "කල්පනා කරල බලමු. අපි මේ ගැටලුව විසදිය යුත්තේ කොහොමද කියලා"

නළල රැළි කරගෙන ඔහු කල්පනා කරද්දී මම නිහඩව බලාසිටියෙමි.

"හව්! මට හොඳ අදහසක් ආවා. වොට්සන්.... අපි හඬකන් මහත්මියගෙන්ම අහල බලමු. උඩුමහලක් කුලියට දෙන්න පුළුවන් ඇයගේ අසල්වැසියෙක් ඉන්නවාද කියල" කී ඔහු ඔහුව නාඳ කළේය.

අපගෙන් කැඳවීමක් ලැබෙනැයි සුදුනමෙන් බලාසිටියාත් මෙන්, හඬකන් මහත්මිය වහා උඩුමහලට දුව ආවාය. අපගේ ප්‍රශ්නය ඇයට ඉදිරිපත් කළෙමු.

"මහත්වරුනි, එබ් කැමැති නම් වෝෂෙට් විව්ගේ මගේ නැනාගේ ගෞරව ඔබට හවාතැන් ගන්න හැකිවේවි. ඒ අංක 2 වෝෂෙට් විව්ය. ඇගේ නිවස හොඳට ඉඩකඩ තියෙන පිරිසිදු එකක්. ගේ පිටිපස්සෙ මල්උයනක් තියෙනවා. ඇගේ කෑම ඉවිම නම් විකක් ප්‍රංශ මෝස්තරවට කමයි."

"ඇයත් ඔබ් වගේ නිශ්ශබ්ද කෙනෙක් ද? ඕනෑම දෙවීමට පොයන, කාරණා කටයුතු රහසිගතව තියාගන්නා කෙනෙක්ද?"

"ඒ ගැන කිසි බයක් වෙන්න එයා හෝමිස් මහත්මිය" හඬකන් මහත්මිය කීවාය. "ඇය මගේ මැරුණු මහත්තයාගේ නංයි. ඒ නිසා ඇය ගැන මං හොඳට දන්නවා. එක විවනයක්වත් කවුරුවත් එක්ක දෙඩවන්න යන්නෙ නෑ. මට පුළුවනි ඒ ගැන සහතික වෙන්න."

"බොහොම හොඳයි හඬකන් මහත්මිය" හෝමිස් කීය. "එහෙනම් අපි ඒක ඒ විධියට තීන්දු කරගමු. සිකුරාදාට අපි බඩු ඉවත් කරගෙන යෑම පටන්ගන්නවා. අලුත්වැඩියාවට එන සේවකයන්ට පුළුවනි. ඒ කටයුතු සදාට පටන්ගන්න"

ඉරිදි හැන්දෑවේ අපි වෝෂෙට් විව්ගේ අපේ අලුත් නවාතැනට සංක්‍රමණය වූයෙමු. එය ඉතා සිත් ඇදගන්නා තැනක් විය. අපේ කාමර වල පහේල විවෘත වූයේ අලංකාර මල් වර්ග වඩා සිඳු රමණීය උද්‍යානයකටය. මල් පිටි තිබු විස්වේටියා පළුරු රැසක් අපේ සදරහලය දක්වා විහිද තිබිණි. අපේ ගෙහිමි කාන්තාව වූ ඇන්ටෝනිඩ් මහත්මිය, ලැන්කෑයර් ප්‍රාන්තයේ උපත ලැබූ

තැනැත්තියක වූවාය. ඇය පැවසුවේ අප දෙදෙනා රැකබලා ගැනීම ඇයට හිමිවූ භාරවයක් බවය. ආහාර පිළියෙල කිරීමේදී ඇය පෙන්වූ වෙනසට ද අපි කැමැතිවූයෙමු.

එද අපි උදෑසනෙන්ම අවදිවූයෙමු. අපේ උදේ ආහාරය සඳහා එවා තිබූ 'ග්‍රෙන්ච් ටෝස්ට්', බේකන් හා සිත්තර ආහාරයට ගෙන අවසන් කොට, සිනි දියරයේ තැම්බූ පරුන්ස් නම් පලතුරු වර්ගය අතුරුපස ලෙස රසවත්වූයෙමු. අප ගේ පානය අවසන් කරද්දී ඇත්රොයිඩ් මහත්මිය තරුණ කාන්තාවක ද සමග උඩුමහලට පැමිණියාය.

"හෝමස් මහත්මිය ඔබ හමුවෙන්ම අමුත්තෙක්" ඇත්රොයිඩ් මහත්මිය කීවාය. "ඇය ඔබ හමුවෙන්ම බේකර් වීඩියට ගියාය. තොන්ටියා - එහේ නෑනා කිරිවලු මෙහේට එන්න කියලා."

අමුත්තා අවුරුදු විසිදෙකක් පමණ වයසක තැනැත්තියක යයි මට සිහිණ. අලංකාර ඇඳුමකින් සැරසී සිටි ඇය අපි පහතරතට එවා උස, කෙටිවූ සිරුරක් තිබූ එකියකි. ඇයගේ හිසේ වූයේ නව මාදිලියේ හිස්වැස්මකි. එය අතට ගනිද්දී ඇය රන්වන් පැහැති කෙස් කලහක් තිබූ තැනැත්තියක බව දුටුවෙමි.

හෝමස්ගේ සංඥා අනුව සැපපහසු පුටුවක වාඩිවූ ඇය, තම අතේ තිබූ ලොකු මල්ල පුටුවක් උඩින් කැබුරාය. පුටුවේ හරිබරිකැසි හිඳගත්තත්, තම පුත්තය හෝමස්ට පැවසීමට ඇයට හදිසියක් තිබූ බවක් නොපෙනිණ.

"මෙතෙවි" හෝමස් කීවේ ඇත්රොයිඩ් මහත්මිය අපේ විසින්ම කාමරයෙන් පිටවී ගිය පසුය. "අපි ඔබේ කථාවට සවන්දෙන අතරේ දුම්පානය කිරීම නැත, ඔබේ විරුද්ධත්වයක් නැතිවෙව් කියල මං විස්වාස කරනවා. මේ ඉන්නේ මගේ හිතවත්ම මිත්‍රයා දෙස්තර වොට්සන්. මගේ පටික්කේ කටයුතු වලදී සහය වෙන්නෙත් ඔහු"

"හෝමස් මහත්මිය" ඇය කීවේ සිනාමුසු මුහුණෙනි. "ඔබත් දෙස්තර වොට්සන්ගේ මට මීට පෙර හමුවී තියෙනවා. නවියටම සියනවා නම් මීට අවුරුදු අහසකට පෙර... මං අවුරුදු එකොළහක දුමයෙක් කාලෙ"

"මොනවා? ඔබ පුංචිදමයෙක් තැටියට මා හමුවෙන්ම ආවා? ඒ මොකටද?"

මගේ මිත්‍රයා විමසුවේ අතිශය පුද්ගලිකව පත්වය.

"මං ඔබට ඒ හැමදෙයක්ම කියන්නම් මතත්මයා" කරුණිය කීවේ ඇගේ අත්බෑගය තුළින් ලේන්සුවත් අතට ගනිමිනි. මුළින් ඇගේ දෙනෙත් අතට එකතු වූ කදුළු බිඳවත් පිස දමූ ඇය, තත්පර කිහිපයක් නිහඬව සිට යළිත් කරාව සටන් ගත්තාය.

1894 අවුරුද්දේදී, ආශ්‍රිසි මඩයේ සිට උතුරු මුහුද දෙසට යාත්‍රා කරද්දී අතුරුදන්වුණු රුවල් නැව ඔබට මතකද මතත්මයා?"

"ඔබ කියන්නේ ඇලිසියා හම් රුවල් නැව ගැනද? මිදුම් කලාපයත් තුළට යාත්‍රාකරලා, කිසිම සලකුණක් ඉතිරි නොකර අතුරුදන්වුණු කැරි ගැනද?"

"ඔව් මතත්මයා" කරුණිය කීවාය, "ඒ ඇලිසියා නැවේ කපිතාන් ලෙස කටයුතු කළේ මගේ ආදරණීය පියා - විලියම් මේගන්. ඒ කණ්ණාඩුදයක සිදුවීම ගැන ඔබෙන් උපදෙස් ලබාගන්න. මගේ මාණියත් මා සමග ඔබ හමුවෙන්න ආවා. ඒ බේකර් වීරියේ සිටි නිවහනට. ඔබ අපේ දුක්ඛිත කරාවට සවිත් දුන් හැටි මට අද වගේ මතකයි."

"මේගන් මතත්මයා සමග පුංචිදියක ආ බව මටත් මතකයි" හෝමස් කීවේය. "මං මාස ගණනාවක් දැවී උත්සාහයක් දරුවා. නමුත් අවාසනාවකට වගේ ඇලිසියා රුවල් නැවටවත්, එහි කාර්ය මණ්ඩලයටවත්, ඔබේ පියාණන්ටවත් සිදුවුණු දේ, මට හොඳාගන්න බැව්වුණා. ඔබ එද කුඩා දරුවෙක්. ඒ සිද්ධිය ගැන හැමදෙයක්ම ඔබ දන්නවද?"

හෝමස්ගේ ඒ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරක් නොදී කරුණිය මොහොතක් නිහඬව සිටියාය. ඇය පරාතිරීමට කිරණය කළේ ඉන්පසුවය.

"මතත්මයා. මං තිකන්නේ හැ ඔබට දැනගන්න ලැබුණු තොරතුරු හැම එකක්ම මං දන්නවා කියලා. මං අද මේ ආවේත් ඒ සිද්ධිය ගැනමයි. මගේ ආදරණීය කාන්තාව මට හොඳට මතකයි." දිගු සුසුමක් හෙරු කරුණිය කීවාය. "ඔහු නාවික හමුදාවේ උසස් නිලයක් දරා බවත්, මේ බේදර්නක සිදුවීම නිසා අපට අවාසනාවන්ත ඉරණමකට මුහුණපාන්න වුණු බවත් මං දන්නවා. රජෙත් වගේ හිටි අපේ තාත්තට අත්වුණු ඉරණම දරාගන්න බැරුව, අම්මා දැවී කම්පනයකට පත්වුණා. ඇය අවුරුදු ගණනක් යනතුරු ගෙදරින් එළියට බැස්සේ නැහැ. කවුරුවත් ඒ සිද්ධිය ගැන විස්තර අහනවාටවත් ඇය කැමතිවුණේ නැහැ. කාත්තට එල්ලවුණේ

මොන වගේ වෝදනාවක්ද කියන එක මට පසුකාලයක ඇතින්නේ අහන්න ලැබුණා. තාත්තා නැවත් අරගෙන විදේශ රටකට පලාගියා කියලා සමහරු වෝදනා කළාලු. ඔහුගේ නොසැලකිල්ල නිසා නැව ඉහුදේදී විනාශයට පත්වුණා කියලා තවත් සමහරු වෝදනා කළාලු. එහෙම හේද හෝමිස් මහත්මිය, නමුත් ඇත්ත වශයෙන්ම සිදුවුණේ මොකක්ද කියලා...."

"මෝගන් මෙනෙවිය," හෝමිස් කීය. "මේ සිද්ධිය ගැන අපට දැනගන්න ලැබුණු තොරතුරු මං කෙටියෙන් කියන්නම්. මේ ගැන ඔහුගේ සාධකයන්ට වාදනාවක් ලියනවා නම් මගේ මිත්‍ර දෙස්තර වොට්සන්ටත් ඒ තොරතුරු ප්‍රයෝජනවත් වේවි."

තම හාත්පසින්ම පිටුපසට හේත්තුවී මගේ මිත්‍රයා දෙනෙත් පියාගත්තේය. මිනිස්සුන්ට පමණ ඔහු නිහඬව සිටියේ කාරණා සියල්ල පිළිවෙළින් ගොනුකර ගැනීමට මෙනි.

"කපිතාන් විලියම් මෝගන් තමා ඒ කාලයේ ඩිනාතාන නාවික නමුදුවේ හිටි දක්ෂම නිලධාරයන් කිහිපදෙනාගෙන් ප්‍රමුඛයා. ඔහුගේ කාර්ය කර්මය නිසාත්, රට වෙහුවෙන් කර තිබූ සේවය නිසාත් ඔහු උසස්වීමක් ලැබීමට නියමිතව සිටියේ. ඇලිසියා රුවල් නැව එදා සවුත්තැම්පත් වරායෙන් පිටත්වී ගියේ ඔට්ටර් සමුද්‍ර සන්ධිය හරහා ඕලන්දයේ රොට්ටර්ඩෑම් වරායට ළඟාවීමේ අරමුණෙන්. මේ කාලයේ දේශපාලනයේ ප්‍රධාන වෙනසක් ඇතිවී තිබුණා. උත්තර ධ්‍රැවය දිශාවෙන් වෙහවත් කැඩහුළං හමා එන්නට පටන්ගෙන තිබුණා. ඒ සමගම භූගෝලීය වැඩිදියුණු. උතුරු අක්ෂරාංශයේ සාගරයන්, උතුරු ඔසුදැත්, ඉංග්‍රීසි ජීවය අවට පෙදෙසත් සහ මිදුම් කලාපවලින් වැඩිවියා.

එදා හවස් වරුවේ ඉංග්‍රීසි මිනිසුන් හරහා යාත්‍රා කළ ඇලිසියා නෞකාව, වෙනත් නෞකා සුනඛවම දකින්න ලැබී තිබුණා. සවස 4ට පමණ "කේප් ඇලන්සන්ඩ්‍රා" නැව දකුණට යාත්‍රා කරලා තිබුණේ "ඇලිසියා" නැවට බොහොම සමීපයෙන්. සයනපත් කාලයේදී ගැන "ඇලන්සන්ඩ්‍රා" නැවේ කාර්ය මණ්ඩලය "ඇලිසියා" නැවට සංඥා කළාලු. ඊට අමතරව රොට්ටර්ඩෑම් වරායේ සිට බඩු පටවාගෙන දකුණට යාත්‍රා කළ "ජේනරාල් ග්‍රාන්ට්" නම් ඇමරිකානු නෞකාවෙන් "ඇලිසියා" නැව දකින්න ලැබීලා තිබුණා. ඒ හවස 4.45 ට පමණ. සවස 5.30 ට පමණ කමඩි "ඇලිසියා" අවසන් වරට දකින්න ලැබීලා තිබුණේ. ඒ "ප්‍රින්සස් ක්‍රිස්ටිනා" නම්

සෙත්තාත් නොසලකා හැරීම. ඔවුන් කෙරෙහිවත් ඉතා දකුණට යාත්‍රා කරදී. මිදුම් නිසා දිගටම කරදර විදින්නා සිදුවී තිබුණි. මේ හේතුව නිසා සහ මිදුම් කලාපයක් තුළට යමින් තිබූ "ඇලිසියා" නැවට ඔවුන් දිගටම සංඥා කළාය.

කොහොම වුවත් කපිකාන් විලියම් මෝගන්ගේ "ඇලිසියා" නැව රොට්ටර්ඩෑම් වෙත ළඟාවූයේ නැත. මිදුම් කලාපය තුළදී ඔවුන් සම්පූර්ණයෙන්ම අතුරුදන් වූණි.

මිදුම් තැනිවෙදී දිනාතා නාවික නමුදු සාහරය පිරමින් සොයාගැනුවා. ඒ සඳහා හිට "ලිට්ටර්ලාස් ස්ටාර්" නොනාවේ මමත් හිටා. අපි දිනාතාරක් මුහුද මැද ගතකළා. ඒත් "ඇලිසියා" නැවට අත්වූණු ඉරණම ගැන කිසිදු ආකාරයක හෝබුරාවක් අපට ලැබුණේ නැ.

හෝමස් කපාට් අවසන් කළ පසු අපේ විසින්ම කාමරය තුළ මිනිස්තුවක දෙකක නිහඬතාවයක් පැවතීම. අනතුරුව මෝගන් මෙනෙවිය කපාට් ඇරඹුවාය.

"මගේ අම්මා හැමදමත් පදව සලමින් තිබී දෙයක් තිබුණි." ඇය කීවාය. "තාත්තා තරම් කමත්ගේ රට. ආතම හා රැජිණිය උතුම් තොට සැලකූ වෙන කිසි කෙනෙක් ගැන ඇය දනතිටියේ නැතැ කිව්වා. කමත්ගේ පවුල හෝ මිලමුදල් වලට වඩා සතු හැමවිටම මුල්තැන දුන්නේ රාජකාරියටය. හැමවිටම නිකුළේ ජාතියේ ගෞරවය රැකගැනීම ගැනද. ඒ නිසා මං පුංචි කාලෙම දවී අධිස්ථානයක් ඇතිකරගත්තා හෝමස් මහත්මයා. ඇලිසියා නැව සම්බන්ධ රහස්‍ය කාලය සමග වැළඳී යන්න ඉඩතොදී, ඒක කවදනට හෙළිකරගන්න මගේ සම්පූර්ණ උත්සාහය යොදන්න මං ඉටාගත්තා."

"එබේ ඒ අරමුණ ඉතා ශ්‍රේෂ්ඨ ඒකක් මෝගන් මෙනෙවිය." හෝමස් කීය. "මටත් සියයට සියක් විස්වාසයි. කපිකාන් මෝගන් අවංක කෙනෙක් වූ බව, ඉතින් අපට කියන්න මොන ආකාරයෙන්ද ඔබට උදව් කිරීමට අපට හැකිවෙන්නේ කියල"

යළිත් වරක් පිරිසට නිහඬ වූ තරුණිය තිකට් කසමින් කල්පනා කළාය.

"හෝමස් මහත්මයා" ඇය කීවාය. "මේ ගැන ඔබට ඉතා පැහැදිලි වැටහීමක් ලබා දෙන්න නම් කපාට් මුල ඉඳලම පටන්ගත යුතුයි කියලයි මට හිතෙන්නේ. ඒක තරමක් දිගු කපාට්ක්..."

“කමක් හැ” මගේ මිත්‍රයා කීය. “අපට සිතෙන තරම් කාලය කියෙනවා. විස්තර හැම එකක්ම කියන්න. එවිට මේ ගැටලුව ලිහාගැනීමට කුමන හෝ එළියක් වැටේවි.”

අපුගේ සුවසහසු ලෙස හිඳගත් මෝගන් මෙහෙතෙය මා දෙස ද එක් වරක් බලා කථාව පටන් ගත්තාය.

“අපි ඒ කාලෙ පදිංචිවෙලා හිටියේ ලින්කන්සෙර් ප්‍රාන්තයේ. අපේ මම ක්ශේත්‍රවෙල් වලට හැතැක්ම පහළොවක් පමණ ඇතිත් සිංබෙන කිව්වෙහි නම් හම්මානාය. ගොවිපොළ හා කණබිම් වලින් වටවුණු මෙය කවමින් තොදියුණු පළාතක්. මගේ සීයා හෙන්රි මෝගන්. ඔහු රාජකීය කාලතුවක්කු හමුදාවේ ඩ්‍රිගේට්ස් වරයෙක්ව ඉඳලා ක්‍රිමියන් යුද්ධයේදී මියගියින් කියෙනවා. ඔහුට සිටි එකම පුතා මගේ තාත්තා. ඔහුට පරම්පරාවෙන් උරුමවුණේ අක්කර හතළිහක් පමණ විශාල ඉඩමක් පැද පිහිටි වලව්වක්. අපේ වත්තේ එක් මායිමක් වත්තේ විදුම් ගමේ අතු ගංගාවක්. තාත්තා නාවික හමුදාවේ සේවය කළ නිසා, ඔහුට නිතර නිතර හෙදර එන්න අවකාශ ලැබුණේ නැහැ. ඒ වගේම අපේ ඉගෙනීමේ කටයුතු සඳහා සුදුසු පාසල් ඒ හරියේ තිබුණේ නැහැ.

මේ කියන කාලෙ වෙනතොට මගේ වයස අවුරුදු එකොළහයි. මගේ මල්ලි නයිපල්ගේ වයස අවුරුදු දහයයි. පාසලකට යන්න පහසුකම් තිබුණේ නැති නිසා, අපට උගන්වන්න ගුරුතුමියක් අපේ හෙදර පදිංචිවෙලා හිටියා. ඒ ගුරුතුමිය වුණේ මාර්තා. ඉතාම කාරුණික පැහැත්තියක් වූ ඇය අපේ යාච්චෙන් වගේ. මගේ අම්මා දිව්‍යකාලිනව ඉරුවාරදයෙන් පෙළුණු කැහැත්තියක්. ඉතින් අපේ හැම උවමනාවක්ම අපි කිව්වේ මාර්තට.

විවාහවීම සඳහා මාර්තා අපේ හෙදර රැකියාවෙන් අස්වෙලා යන්න අවසර ඉල්ලුවා. ඒ බව එක් හැන්දාවක අම්මා අපට දනුම් දුන්නා. ඒ වෙනුවෙන් අපුපෙන් අපේ ගුරුවරිය විධියට එන්නේ පරිමන් ජාතික කාන්තාවක් බව කියද්දී අපි පුදුමයටත් පත්වුණා. මේ පරිමන් ගුරුතුමිය ගැන අම්මාට දනගන්න ලැබී තිබුණේ ඇගේ මිතුරියක වුණු ඇස්ටර් ආර්යාවගෙන්.

අපුත් ගුරුතුමිය අම්මා සෙවූ කාලෙම කෙනෙක්. ඒ කියන්නේ ඒව විදහාව, ගණිතය, සංගීතය, ප්‍රංශ හා පරිමන් භාෂා සහ මැහුම් ගෙතුම් උගන්වන්න පුළුවන් කෙනෙක්. ඒ බව දනගත්තාම අම්මා

තරියට සන්තෝෂ වුණා, නමුත් ජර්මන් ජාතිකයන් ගැන කිසිම දනුමක් නොතිබුණු මිල්ලිස් මමත් හිටියේ හිතේ හරි කැලඹීමෙන්.

"ජර්මන් කාරයන්ගේ පෙනුම මොන වගේද දන්න නෑ, තේද අක්කෝ?" ඔහු ඇහුවා.

"පෙනුම ගැන මං දන්න නෑ" මං කිව්වා. "ඒ වුණට එයාගෙ ඉංග්‍රීසි දනුම කොහොමද දන්න නෑ. එයා කැඩිවිට ඉංග්‍රීසි වලින් උගත්වන්න හිතෙත් අපට කිසිදෙයක් තේරුම් ගන්න බැරිවේවි."

"කවුද දන්න එයාට අපේ ගෙදර එන්න ඉඩ ලැබෙව්ද කියලා?" මිල්ලි කිව්වා. "භද්දියේ එයා එන කෝච්චිය හැප්පුණොත්?"

"මව්. ඒකත් කියන්න බැහැ"

අපේ අලුත් ගුරුතුමිය එක් ඉරිදි දවසක හවස අස්වකරන්නයකින් අපේ ගෙදරට පැමිණියා. පියැලූ අස්වකරන්නයෙන් ලොකු ප්‍රන්ත පෙට්ටි දෙකක් බිමට බෑවා. ඊට අමතරව ඇගේ අතේ ලොකු කැන්වස් බෑගයකින් තිබුණා.

"මෙයා රෙබෙකා.... පුතා කයිල්" අම්මා අපට ඇයට හඳුන්වලා දන්නා. "මේ මයාලගෙ අලුත් ගුරුතුමිය- ඇනලි වොයිට් මෙනෙවිය."

ඇයට තිබුණේ උස කෙටිවූ සිරුරක්. ඇගේ දුඹුරු පැහැති කොණ්ඩය තොටට කපා තිබුණා. ඇගේ මුහුණේ නම් මාර්තාගේ වගේ ප්‍රසන්න සිතාවක් තිබුණේ නැහැ. කරටාට අත්වැසුම් පැළඳ හිටි ඇය, අපට අපට අත දෙද්දී ජර්මන් බසින් මොනවාදෝ මිනිසුන්. කයිල් නම් ඇගේ අත ඉබ්බා, දෙකට නැමිලා මුලු හුඟක් පහත් කරලා ආවාරකළා. ගුරුතුමියට වෙන් කර තිබූ කාමරයට අම්මා ඇයට එක්කරගෙන යද්දී, අපි හෙයින් එළියට බැස්සේ සෙල්ලම් කරන්න.

"එයා දිනා බලන්නත් බයයි තේද අක්කෝ?" මිල්ලි ඇහුවා.

"මං හිතුවා ඇනලි ගුරුතුමි මයාගෙ හිතට ඇල්ලුවා කියල. ඇයි මයා ඒ ගැනිගෙ අතත් ඉම්බෝ?" මං කිවා.

"ඒ හිතට අල්ලලා නෙමෙයි. ඇය දක්ක ගමන් මට හයත් ඇතිවුණා" කයිල් කිව්වා.

මේ තරම් කාලයක් අපේ ගෙදර ඉගැන්වූ මාර්තාට අපේ හිත්වල කිසිම හයත් තිබුණේ නෑ. අපි ක්‍රිඩාකරන වෙලාවලට, ඇය අපත් සමග එකතු වෙලා ක්‍රිඩාවල යෙදුණා. මට මමට මෙනෙත් වෙලා කියන්න බැරිවුණු දෙයක් මේ වෙලාවේ මං මතක් කරන්න ඕන.

අපේ චක්ක ඉතා විශාල එකක් බව මං සිතට තිබ්වා. ඡේ අවට අක්කරයක පමණ ප්‍රදේශයක් සේවකයකු අතින් මල් හා පලතුරු විශාකර තිබුණා. ඇපල් හා පෙයාස් ගස් වටලා තිබුණේ ඒ වගාවේ අන්තිම කෙළවරේ. එතැනින් එතාට කිසිවක් වගාකර තිබුණේ නෑ. එතැන සිට නංගුටුර දක්වාම විහිදුණේ විශාල තණ පිට්ටනියක්. නමුත් තැනින් තැන තරමක කැලෑරොදටල් තිබුණා. තණපිට්ටනියේ අපේ සීයා, සිහුණේ මිතුරන් සමග ක්‍රීඩාට ක්‍රීඩාවේ යෙදුණු බව අපේ කාන්තා සිටිවා මට මතකයි. එක දවසක් මමත් මල්ලිත් වල් කාපෙනු පසුපස්සේ එළවෑගෙන සීයා, උං කැලෑරොදට වැදුණාම අපි උං පස්සෙන් කැලෑවට වංගුවා. එක්වරම අපට දකින්න ලැබුණේ කැලෑරොද මැද තිබුණු අසුරු ගෙයක් වගේ එකක්.

එක සිමෙන්තියෙන් හඳු කපරාටු කර තිබුණු වටකුරු හැඩේ එකක්. ඒකට ඇතුළුවෙන දෙර හොයාගන්න අපට ඒක වගේ රවුම් දෙක තුනක් යන්න සිදුවුණා. ඒකේ දෙර ඉසියතුරු දමා විහල තිබුණා. බිම තිබුණු ගලකින් ගාහු ගමන් ඉබ්බා කැඩී ගියා. දෙවේ ලැලිත් හොදටම දිරා ගිහින්න තිබුණේ. අපි දෙර කල්ලු කළාම විකස් අපහසුවෙන් වුණත් දෙර විවෘතවුණා.

දෙර ඇරුණු ගමන් මොකක්දෝ ගබ්දයක් ඇහුණා. ඒක සතෙක් පැන දිවූ නඩත් වෙන්න ඇති. "හොල්මන! හොල්මන!" මල්ලි කැහැහුවා. වික වෙලාවක් බලාගෙන ඉඳලා ගබ්දයක් නොමැති නිසා අපි ඒකට ඇතුළුවුණා. මඳ අඳුරක් තිබුණත් සිත්සියේ ඉහළින් තිබුණු කවුළු දෙකකින් ඒකට හිරු එළිය වැටුණා.

එය විෂ්කම්භය අඩි දහයක් පමණ වුණු වටකුරු පුංචි ගබඩාවක්. එහි තිබුණේ උද්‍යානයේ වැඩට ගන්නා ආයුධ. මල්පෝච්චි හත අටක්, කැඩීගිය පුටු, මිල කෑ වුත්ත පෙට්ටියක් ආදිය. උද්‍යාන උපකරණන් හොදටම දිරාගොස් තිබුණා. මේක වෙත මොකක් නෙමෙයි. උද්‍යාන උපකරණ හා මල්පෝච්චි ගබ්බා කරන්න යොදාගත් කැනක්. නමුත් මල්ලි මේකට නම් දමීමේ "හොල්මන් හෙදර" කියලා.

"මේක අලිබ්බා සහ හොරු හතළිහ කපාවේ වස්තුව පිරුණු ගුහාව වගේ කැනක්" මට කියවුණා. මේක අපට කෑගෙන්න සෙල්ලම් කරන්න ඉතා හොඳ රහසිගත කැනක් බව අප තේරුම් ගත්තා. ගෙදර ගුරුතුමිය සමග කරන පාඩම් ඉට්ටවෙද්දී අපි දිව්වේ

හොල්මන් ගෙදරට. අනෙක් පැත්ත තැරවූ මල්පෝච්චි දෙකක් තමා අපේ ආසන වූණේ.

තෝමස් මහත්මයා, මං ඔබට කලින් කියමින් තිටියේ අපට ලැබුණු අයුත් ගුරුතුමිය ගැන. ඇය අම්මා සමග බොහොම නිතවත් වුණා. නමුත් අපට බොහොම තදින් තිටියා. ඇනලි වොයිට්ට විදේශික උච්චාරණයක් තිබුණත් හොඳට ඉංග්‍රීසි කරාකරන්න හැකියාව තිබුණා. ඇයේ අම්මා ඉංග්‍රීසි ජාතික කාන්තාවක්ල. ඇනලි එංගලන්තයට එවීමෙන් අපේ රටේ සිටිත් විටින්, හා කානාව හොඳින් ඉගෙන ගත්තල. ඇනලියේ අම්මා කුඩා දරුවන්ට උගන්වන්න පරිමතියට ගියාල. එහිදී විවාහ වී ඇය එහිම පදිංචිවී තිබෙනවා.

මේවිටත් කාලයක් නිදහසේ සෙල්ලම් කරමින් මි යි අපි පාඩම් වල යෙදුණේ. නමුත් වොයිට් මෙනෙවිය ඉගැන්වීම පටන්ගත්තේ අපට කාලසටහනක් දීලා. ඇවිදින්න ගැමට, සෙල්ලම් සඳහා හා මල් කඩන්න යන වෙලාවල් රතුපාටින් ලියා තිබුණා. පාඩම් සඳහා වෙලාව කරා පාදෙන්. කැමැති හවස නයේ සිට හයයි හිත දක්වා ආහම සිහිකිරීමට සහ දඩුවම් වලට. කාලසටහනේ අපට සතුවත් ගෙන දෙන වෙලාව වූණේ හවස 2 සිට 4 ට. ඒ කාලයේදී වොයිට් ගුරුතුමිය නිදන කාමරයට වෙලා විවේක ගන්නා නිසා, ඇයට බාධා නොකළ යුතු බවට මටත් මල්ලිටත් තදින් කීව්වා. ඇයේ අම්මාට ලියුම් ලිවීමටත්, පොද්ගලික මැනුම් ගෙවුම් සඳහාත් ඒ කාලය අවශ්‍ය බව ඇය කීව්වා. ඒ නිව් විධියටම ඇය නිතිපතා ලියුම් ලියූ බවයි පෙනුණේ. ඒ මොකද ඒ ලියුම් තැපැල් කරන්න ගමේ තැපැල් කන්තෝරුවට ගියේ ඇයමයි. තැපැත්ම දෙකක් දුටින් පිහිටි තැපැල් කන්තෝරුවට ඇය කාමානායෙන් ගියේ සෙනසුරාද දිනවල උදේ වරුවේ. ඒ වෙලාවත් අපට විවේකයක් ලැබීම ගැන අපි බොහොම සතුටුවුණා.

රැකියාව නිසා අපේ කාන්තව නිකරම් ගෙදර එන්න හැකියාවක් තිබුණේ නැතැ. සම්හරවිට මාස තුනකට වරක් වත් ගෙදර එන්න ලැබුණාද මම දන්නේ නැතැ. ඔහු ගෙදර ආවත් දවස් තුන හතරකට වඩා අප සමග කාලය ගතකළේ නැතැ. ඉක්මනින්ම රාජකාරි සඳහා පිටත්වෙලා ගියා.

මං ඔබට කලිනුත් කීව්වා වගේ මගේ අම්මා ඉරුවාරදය රෝගයෙන් පීඩා වින්ද, ඒ නිසා ඇය ඇදට වී සිටින වෙලාවට අපි

ඇයට කරදර කරන්න හිසේ නැහැ. ඒ වෙනුවට අපි දෙන්නා කළේ, ගහ කිරිවුට පිටිමකියට දුටුගිනිත් සෙල්ලම් කිරීම. නැත්නම් අපි හිසේ "හොල්මන් හෙදරට"

ඇනලි වොයිට් ගුරුතුමිය කරුණාවන්ත හදවතක් නොතිබුණු නමුත් ගැහැනියක බව අපට ඉක්මනින් වැටහුණා. ඇය අම්මා සමග බොහොම හිතවත් වුණා. ඒ වුණාට අපට දඩුවම් කරන්න සලකමු වුණේ නැහැ. මල්ලිට යම් තරමක සහනයක් දුන්නත් මට නම් අනුකම්පා කළේම නැහැ. මගේ කොණ්ඩය පිරින්න බැට්ටෙලා අවුල් වී තිබුණාත් සිටි හොඳම බැණ වැටුණා. ඇය මීට කලින් ගුරුවරියකට හිටී හෙදර "පුංචි මිනෙලි" ගැන නිතරම කිවවා.

"මිනෙලි හරි ලස්සනයි, මිනෙලි හරි කිකරුයි, මිනෙලි හරි ආචාරශීලීයි, මිනෙලි හරි දක්ෂයි" ඇය කිවවා. එහෙම සියතකොට කවදවත් දකල නැති මිනෙලි ගැන අපේ හිත්වල ඇතිවුණේ දැඩි චෛරයක්.

කල් ගතවෙද්දී ඇනලි වොයිට් ගුරුතුමියගේ නමුත්තම තවත් වැඩිවුණා. සංකීත පාඨමේදී පියානෝ වාදනය වැඩද්දවොත්, ඇය මගේ අත්දෙසෙම ඇසිලි කරුවලට අවිච්ඡිද්‍යවත් ගැහුවා. ඇය මට බැණ වදිද්දී වහාම මිමි බලාගත යුතු බවටයි ඇය නියම කළේ. නමුත් මං කළේ ඇගේ ඉහුණ දිනාම බලාගෙන ඉදීම. ඒ වැඩද්දවත් ඇය මට දඩුවම් කළා.

මේ විධියට ගතවුණු මාස පහක හයක කාලයක සිදුවුණු හැමදෙයක්ම මිමි සිටිම කියන්න යන්න නැ. තක්කල් අලුත් අවුරුදු ඉවර වෙලා පෙබරවාරි මාසෙ ඉගාටුණා. තව දින කිහිපයකින් තාත්තා හෙදර එත බවට අපට ලියමක් ලැබී තිබුණා. ඉතින් අම්මාත් අපිත් හිරියේ හරිම සත්තෝසෙන්. ගුරුතුමිය පාඨම් සඳහා පාසල් කාමරයට යන්න සියද්දී මල්ලිත් මිමිත් හෙදවත් එළියට දිවවා. අපි ගිනිත් නැවතුණේ "හොල්මන් හෙදර". ඇය අපේ පස්සෙන් ඒවී සියලු අපි ඉක්මනට දෙර වසා දමමා.

"අපට අද නම් ලැබෙන්නේ කවදවත් නොලැබුණු ලොකුම දඩුවමක්" මං කිවවා.

"අක්සේ. ගුරුතුමි අපි දෙන්නාට ගුරුසෙට කියල ඇණ ගහව්" මල්ලි කිවවා. "ඊළඟට අපි මැරෙන හැටි බලාගෙන ඉදිවි. හෙට උදේ වෙතකොට අපි මැරිල ඉදිවි"

ඔහු කිසි දෙයට මගේ හිතේ මැවුණේ හයානක වික්‍රයක්. "අපේ අම්මා නිදන කාමරේ ඇදට වෙලා නළලට මිටිකොලොං දමාගෙන නිදගනිව්, මේ කිසි දෙයක් දන්නෙ නැතුව" මං එහෙම කිව්වාම මල්ලිට ඇඩුණා. ඊට පස්සේ අපි දෙන්නා බදාගෙන ඉසිගහ ගහ ඇඩුවා.

කොතොම් වුණත් පත්‍රවද අපි හිතු විධියට ගුරුතුමියගෙන් දඩුවම් ලැබුණේ නෑ. ඇය හිටියේ හරි කලබලයෙන්. ඇගේ අම්මා අසනිපවෙලා කියල ඇයට ලියුමක් ලැබිලා. ඒ ගැන විස්තර ඇගේ ගැහියෙකුට දනුම් දීමට, ලන්ඩනයට යාමට උවමනා බව ඇය කිව්වා. ඒකට අම්මාගෙන් දින දෙකක නිවාඩුවක් ඉල්ලාගෙන, උදේම ගෙදරින් පිටත්වෙලා ගියා.

දින දෙකක් ගතවෙද්දී තාත්තා ගෙදර ආවා. ඒ නිසා අපේ හිත්වල ඇතිවුණු සන්තෝසයට, ගුරුතුමිය ගැන අපට මතක්වුණේ වත් නෑහැ. අපි ඒ දවස් කීපය හරි විනෝදයෙන් කාලය ගතකළා. ඒත් තාත්තා දින තුනකින් පිටත්වෙලා යන බව අහලා අපට ඇතිවුණේ ලොකු දුකක්. මෙවර නැවේ මෙන පිටත්වී ගිහිං තාත්තා ඉක්මනට ආපත්‍ර එන බව අම්මා කිව්වා. ඒ ආවාම තාත්තාට උසස්වීමක් ලැබෙන බවත්, එතකොට නැව්වල යාත්‍රාකරන්නේ නැතුව ලන්ඩනයේ මූලස්ථානයේම ඉන්න පුළුවන් බව අම්මාගෙන් දනගන්න ලැබුණා. ඒක අපට හරි සතුටුදායක ආරංචියක් වුණා.

තාත්තා ගෙදරින් පිටත්වී යන්න නියමිතව තිබුණේ, පෙබරවාරි 10 වැනිදා උදේ පාන්දරම. එහෙමදට ඔහු ගෙදරින් පිටත් වී යන්නේ පාන්දර තුනට, අපේම අත්වකරන්නයෙන්.

පෙබරවාරි 9 වැනිදා රැ ඇනලි වොයිට් ගුරුතුමිය ආපත්‍ර ආවා.

ඊට පස්සෙන්ද උදේ පාන්දරම තාත්තා පිටත්වෙලා ගියා. ඒ ගියා ගියාමයි. පෙබරවාරි 10 වැනිදා පිටත්වී ගිය ඇලිසියා නොකාව මගේ අසරණ තාත්තාත් රැගෙන සම්පූර්ණයෙන්ම අතුරුදන්වුණා. "මෝගන් මෙනෙටිය කථාව අවසන් කොට දිග සුසුමක් හෙළවාය.

"ඔබේ ඒ ගුරුතුමිය - වොයිට් මෙනෙටිය තවත් කොපමණ කාලයක් ඔබේ ගෙදර සේවයේ ගිටියද?" හෝමස් විමසුවේය.

"හෝමස් මහත්මිය" කරුණිය කීවේ තම බෑගය විවෘත කොට කඩදසි කිහිපයක් එළියට ගනිමිනි. "ඔබට ඒ නැමදෙයක්ම මං කියන්නම්. මං ඒකටයි මේ සුදුනම් වුණේ.

පෙබරවාරි 10 වැනිදා දවස මුළුල්ලේම ඇය උගැන්වීමේ කටයුතු වල නිරතවුණේ නැත. දෙර අයුරු දමාගෙන ඇගේ කාමරයටම වෙලා හිටියා. අම්මා නම් කිව්වේ වොයිට් මෙනෙවියගේ මවගේ අසනීපය නිසා ගෝතයෙන් ඇති. ඒ නිසා අපට උගන්වන්න කරම් හිත එකඟකරගන්න බැරැව් ඇති කියලයි. නමුත් කයිපල් දෙවරක්ම ගිහින් හොරෙන්ම ගුරුතුමියගේ කාමරය ඇතුළත බලා තිබුණා. ඇගේ කාමරයේ ජනේල වලට උඩින් වාතාශ්‍රය සඳහා කැටයම් කළ මල්ලැලි තිබුණා. කුස්සියේ දුම්කඩුවේව පිහිටි වහලට නැගලා වහල දිගේ ගියාම, මල්ලැල්ලකින් කාමරය ඇතුළු බලාගන්න පුළුවන් තැනක් සිහු දැනපිටියා.

එක් වාරයක් මල්ලි බලද්දී ඇය පොතක් දිග නැරඹෙන මොහොතකදී ලියුවාලු. දෙවැනි වර බලද්දී ඇය පුත්ත පෙට්ටි වලට හා බැග් වලට ඇගේ බඩ අසුරමින් සිටියාලු. කයිපල් ආපසු ඇවිත් මව ඒක කිව්වේ බොහොම සත්කෝසෙත්.

"අක්කේ. ගුරුතුමිය අපේ ගෙදරින් අස්වෙලා යන්න වගෙයි හදන්නේ. සමහරවිට එයාගෙ අම්මා මැරෙනවා හිතෙන් දත්තද දන්නෙ නෑ. ඒ හින්දා යන්න සුදුනම් වෙතවා වෙන්න ඇති"

පෙබරවාරි ඊළඟදායෙහිදී උදේ සිටිත්තටදී ඇය කෑම මේසෙට ආවා. එදා අපුරු වලාකුළු වලින් අහස වැසී තිබුණු දවසක්. සීතල සුළඟකුත් හමුමින් තිබුණා.

"රෙබෙකා, කයිපල්" ඇය කිවවා. "මියාල දෙන්නට මේ පියේ හොඳ දිග නිවාඩුවක් ලැබුණා. දන් ඉතින් අද ඉඳන් ආයෙත් පාඩම් වැඩ පටන්ගනි" ඇය කීවේ තමන්ගේ කෝපයට හේ වත්කර ගනිමින්.

"මගේ ලියුම් කිහිපයක්ම තැපැල් කරන්න කියෙනවා. ඒකට මං හවස තැපැල් කරන්නේම යන්නයි හිටියේ. නමුත් මේ එන වැහිකුණාවුවේ හැටියට අද හවස්වරුවම වහින්න ඉඩ තියෙනවා. ගෙදරින් එළියට බිහින්න බැව්වේ. මං දන් තැපැල් කරන්නේම වහින්න එනවා. එතෙක් මියාල පාඩම් කාමරයට වෙලා පාඩම් වැඩකරන්න. රෙබෙකාට මං කලින් කියාදුන් සංගීත බණ්ඩා පියාගෙන්වේ පුහුණුවෙන්න. කයිපල්ට මං ගණිතය පුත්ත පත්තරයක් දිල ඇති. ඒකෙ ඔක්කොම ගණන් වික හදල ඉවර කරන්න. අද හවස කෑමෙන් පස්සේ විවේකය මං ගත්තේ නෑ. ඒ

හින්දු දවල් දෙකට දෙන්නාම එන්න ඕනෑ පාඩම් කාමරයට" එහෙම කියූ ඇය පුටුවෙන් නැගිටලා ඇගේ කාමරයට ගියා.

අපි දෙන්නා ඔහුණට ඔහුණ බලාගෙන හිටියේ පුදුමයෙන්. භාත්‍යා ගෙදරින් පිටවී ගිය නිසා කණහාටුවෙන් සිටී අපට පාඩම් වැඩ පටන්ගන්න හිතක් තිබුණේ නෑ.

උදේ හේ බිම මල්ලි ඉක්මනින් අවසන් කළා. "ගුරුතුමි ඕන දඩුවමක් දීපුවාටෙ අක්කෙ. මං ගණන් හදන්නේ නෑ. මං යනවා හොල්මන් ගෙදරට" එහෙම කියූ ඔහු මිදුලට බැස්සා. මාත් ඒ එක්කම එළියට ගියේ "මාත් එනවා හොල්මන් ගෙදරට" කියමින්.

ගෙදරින් එළියට ආවත් අපි එක්වරම දිව්වේ නැහැ. ඒ මොකද හතරවටින්ම අහස කපකප තිබුණා. ළඟ එන වැස්සක පෙර නිමිති පෙන්වමින්, ඇහක අහස ගොරවන හඬත් අපට ඇහුණා.

"නව ටිකකින් වොයිට් මේනෙටිය ඇඳ පැළඳ ගෙන එළියට බහිටි. වහින්නත් පුළුවනි. ඊට ඉස්සර වෙලා අපි යමු" කී මම හොල්මන් ගෙදර පැත්තට දිව්වා. මල්ලිත් මගේ පිටුපස්සෙන් දුවගෙන ආවා.

අපි ගිහින් හොල්මන් ගෙදර ඇතුළට වැදී හති අවින කොට, එහි වහලට වතුර බිංදු එක දෙක වැටෙන හඬ ඇහුණා. විදුලි කෙටීම පටන් අරගෙන ඇති බවත් අපි ජනෙල් කවුළු තුළින් දුටුවා.

"ගුරුතුමි දීපු ගණන් පත්තරයේ එක ගණනක් වත් මට හදන්න බැරිවුණා" මල්ලි කීව්වා. "මං හිතුවේ ඇය, ඇගේ අම්මාගේ අසනීපය නිසා අඩ අඩා ඉදිවී කියලයි"

ඔහු එහෙම කියද්දීම පිටතින් මහා ශබ්දයක් ඇහුණා. "මොකක්ද ඒ ශබ්ද?"

ඒ හෙණ පුපුරන හඬක්. අප හිටි හොල්මන් ගෙය ළඟමයි ඒ අතුණ වැදුණේ. ඊළඟට නොනවත්වා අහස ගොරවන්න පටන් ගන්නා. ඒ අතරම විදුලි කෙටීමත් ළඟපාත අතුණු ගහන හඬත් ඇහුණා.

"මට බයයි අක්කේ" නයිසල් මාව බදගත්තා" අපි ගෙදර යමු"

"ගෙදර යන්නේ කොහොමද?" මං ඇහුවා. "අතුණු ගහන වෙලාවට, හෙණ පුපුරන වෙලාවට එළියට බහින්න එපා කියලා අම්මා නියම කරල තියෙනවා. ඒක අම්මාකද?"

මං එහෙම කියද්දීම තවත් සැරයක් අතුණක් ගැහැට්වේ ළඟින්ම. වැස්ස වහින්න පටන් ගත්තේ ඊට පස්සෙයි. ඒක ඉක්මනින් මහා

ධාරානිසාන වර්ෂාවක් වුණා. අපේ හොල්මන් ගෙදර වහල හැමතැනකින්ම ඇතුළුව වතුර එන්න පටන්ගත්තා.

"අක්කෙ අපි යමු" නයිපල් කීවා. "මේකෙ ඇතුළෙ හිටියත් අපට වැස්සෙන් වෙරෙන්න බෑ..." නමුත් ඔහුගේ කථාව නැවතුණේ තවත් හෙණ පුපුරන ගබ්දකින්. ඔට මහක හැටියට එද පැයක විතර කාලයක් නොනැවතී වැස්සා. අපි ගෙදර දිව්වේ වැස්ස නැවතිලා අවිච්ඡිකකුත් වැටෙද්දී.

අපේ ගෙදර කාලයේ කුන් හතර දෙනෙක් ඉන්නවා දකලා අපි හරි පුද්ගලයකට පත්වුණා. අම්මා ඇස්දෙකේ කදුළු පුරවාගෙන ඉස්කෝප්පුවට වෙලා බලාගෙන හිටියේ තරමක් සේන්හියෙන්.

"කොහේද ඔයාල දෙන්න හිහිත් හිටියේ?" ඇය ඇහුවේ උස් නඩත්.

"අපි පෙල්ලම් කරන්න. හොල්මන් ගෙදරට ගියා. අහස ගොරවමින් වැස්ස නිසා එළියට එන්න බැරුව හිටියේ" මං කීවා.

ගෘහ සේවිකාවන් දෙදෙනාත්, උද්‍යාන සේවකයාත්, ගෙදර ප්‍රධාන මෙහෙකරුවාත් එතැන හිටියා. ඔවුන්ගේ මුහුණවල තිබුණේ අමුතු පෙහුමක්. අසාමාන්‍ය නිහඬබවක්. මොකක් හරි බරපතල දෙයක් සිදුවී ඇති බව අපට පෙරුණා.

"ඔයාලගෙ බරුකුමී..." අම්මට කථාකරගන්න බැරුව ඉතිහාසුණා.... "වොයිට් මෙහෙවිය මියගියා!"

"මියගියා? ඇයි මොකද වුණේ එකතාරටම?" මං ඇහුවේ පුද්ගලයෙන්.

අම්මා එයට පිළිතුරු දුන්නේ නෑ. පිළිතුරු ලැබුණේ ගෘහසේවිකාව, ඇලිස්ගෙන්.

"අපේ නෝනා එපාම කියද්දී, බරුකුමී කැපැල් කන්කෝරුවට යන්න ඕන කියල පිටත්වෙලා ගියා. ඇය ගතට කිව්වුව තණපිරිටනියට ළංවෙද්දී විදුලිකොටමින් හෙණ පුපුරන්න පටන්ගත්තලු. තණකොළ කපමින් හිටි බුටුන්ගේ හිමිහාන මණ්ඩපයක් ඇතුළට දිව්වලු. ඔහු දකල තියෙනවා හෙණයක් පුපුරලා, හිනි බෝලයක් වොයිට් මෙහෙවිය වෙතට පහත්වෙනවා. ඇය විලාප නගමින් ඇද වැටුණලු. ඊටපස්සේ බුටුන්ගේ තමා මහා වැස්සෙම ඇයට මතවාගෙන මෙහේ ගෙනාවේ"

"දන් ඉතින් මොකද කරන්නේ?" මං ඇහුවා.

"බාසිස් අත්වසරන්නෙන් ගියා දෙස්තර මහත්තයා එක්ක එන්න. ඒත් මං හිතන්නේ නෑ වැඩක් වේව් කියල" ඇලිස් පිළිතුරු දුන්නා.

එවේලේම අපට නිදන කාමරයට යැවූ අම්මා, පසුවද උදේම අපට අත්වසරන්නෙන් ඊඩ්න් නැන්දගේ ගෙදර යැව්වා. එය කිවුණේ තැනැත්ම දහයක් විසර දුර. දින දෙකකින් අපි ආපසු එද්දී ඇනලි වොයිට් ගුරුතුමියගේ අවමතුල් කටයුතු අවසන්වෙලා, තාත්තා යාත්‍රා කළ නැව අතුරුදන් වූ බව අපට ආරංචි වුණේ එදා හවස."

මේ අවස්ථාවේ ඇගේ කතාවට බාධාකරමින් ඇත්රොයිට් මහත්මිය විසින් කාමරයට ඇතුළුවූයේ කෝපි පෝච්චියක් සහිත බන්දේසියක් ද අතැතිවය. අමුත්තාට සංග්‍රහ කිරීමට මිනිත්තු කිහිපයක් ගතවිණි.

"ජෙලොක් හෝමිස් මහත්මිය" රෙබෙකා මෝගන් යළි කතාව ඇරඹුවාය. "ඒක සිදුවුණේ අවුරුදු දහයකට කලින්. ඊළඟට මං ඔබට කියන්නම් ගිය සතියේ වුණු සිදුවීමක්.

වොයිට් ගුරුතුමියගේ කාමරය කිවුණේ, අපේ ගෙදර උඩතට්ටුවේ බටහිර පැත්තේ අංගනයක. ඒ පැත්තේ කව නබඩා කාමර කිහිපයක් හා සේවිකාවන්ගේ නිදන කාමර තියෙනවා. ගිය සතියේ ඒ කොටසේ හදිසි ගින්නක් ඇතිවුණා. ඒක නිවා දමීමේ බොහොම අමාරුවෙන්. ගුරුතුමියගේ කාමරයෙන් කොටසකුත් නබඩාකාමර දෙකකුත් ගින්නට අසුවුණා.

ගින්න නිවා දමුවට පස්සේ අම්මාත් මමත් ගුරුතුමියගේ කාමරයට ඇතුළුවුණා. අවුරුදු දහයක් තිස්සේ මේ කාමරයට ඇතුළුවෙන්නටත් කාටවත් උවමනාවක් තිබුණේ නැහැ. මෙට්ටය පිළිස්සුණත් ඇගේ යකඩ ඇඳ ඉතිරිව තිබුණා. ඇඳ යට තබා තිබූ යකඩ වුත්ත පෙට්ටි දෙක ද ගින්නෙන් ආරක්ෂා වී තිබුණා. ඒවායේ පිටත "ඇනලි වොයිට්" නමින් සිත්තෙන් කළ පින්තාරුව පවා ගින්නෙන් විනාශ වෙලා තිබුණේ නැහැ.

"රෙබෙකා ඔයාට මතකද ඔයාලට අත්තිමට හිටි ගුරුතුමිය? මේ ඇගේ ටුන්ක පෙට්ටි" අම්මා කීවා.

"මට මොකද එයා අම්මක වෙන්නෙ?" මං කීවා. "ඒ දවස්වල අපි ඇයට වෙර තළ කරමින්... ඇය අම්මා එක්ක හොඳට යාවෙලා හිටියට මහා නපුරු ගැහැනියක්" මං කීව්වා.

"එද අකුණු සැරෙන් ඇය මියගියා ඔබට මතක නේ" අම්මා කීව්වා. "මරණය ගැන ඇගේ නැදැහිතමිතුරන්ට දනුම් දෙන්න මං

ලොකු උත්සාහයක් දරුවා, පොළිසියෙන් ඇගේ මරණය ගැන පුවත්පත් වල දැන්වීමක් පළකරලා හෙවවා. පරිමන් තානාපති කාර්යාලයෙන් හෙවවා. මට ඇයව රෙකමිදරු කළ ඇස්ටර් ආර්යාවගෙන් විමසුවා. ඒත් කිසිම තොරතුරක් හොයාගන්න බැරිවුණා. වොයිට් මෙතෙව්‍ය මා ළඟට එන්න කලින් සේවය කළා කිව්වේ කොලිංවුඩ් ආදිපාදවරිය ළඟ. ඇය ලිපු සහතික ඇතැයි මට පෙන්වුවා..."

"මය කියන්නේ අර මිලේගේ අම්මා වෙන්න ඇති. ඉතිං....?"

"මං ආදිපාදවරියට ලිපුමක් ලියා. ඇය එයට පිළිතුරු එවා තිබුණා. ඇය ඇතැයි වොයිට් කෙනෙක් ගැන අහලවත් තිබුණේ නැහැ. ආර්යාවක් සේවයේ යොදවාගන්න කොලිංවුඩ් ආදිපාදවරියට කවදවත් උවමනා වුණේ නැතිවු. ඒ මොකද ඇයට ළමයි හිටියේ නැති නිසා."

"ඒක හරි පුදුම කරාවත් හේ" මං කිව්වා.

"මට ආයයි ඇගේ චුන්ක පෙට්ටිවල තියෙන්නේ මොනවද බලන්න" අම්මා කිව්වේ කුතුහලයෙන් "ඇය මියගියත් හරි. අපි කවදවත් මේ කාමරේ ඇරලාවත් බැලුවේ නැහැ."

අපේ ගෘහසේවිකයා චුන්කපෙට්ටි වල ඉකියතුරු කඩා දමීම කර දුන්නා. පිටතින් මලබැඳි තිබුණත් ඒ පෙට්ටි ඇතුළතින් මල බැඳි තිබුණේ නැහැ. ඇඳුම් කිහිපයක්, හිස්වුණු චිලවුන් බෝතල තුන හතරක් හැරෙන්නට, එහි තිබුණේ පොත්පත් හා ලියකියවිලි පමණයි. මං ඒ පොත් හා ලිපි බඩ වෙත අරගෙන ආවා. "නී තරුණිය ඇගේ අගේ තිබූ මල්ල විවෘත කොට දුම්රු කඩදියකින් ඔතා තිබූ පාර්සලයක් එළියට ගත්තාය."

"මෝගත් මෙතෙව්‍ය" හෝමස් කීවේ පයිප්පය පසෙකින් තබා පාර්සලය අතට ගනිමිනි. "මට තියෙනවා ඔබගෙන් අහන්න පුත්තයක්. අවුරුදු දහයකට පෙර මියගිය ගුරුතුමියගේ ලියවිලි මා ළඟට ගෙන ආවේ මොන අරමුණකින් ද?"

"හෝමස් මහත්මිය" තරුණිය කීවාය. "ඇගේ මරණය ගැන මගේ හිතේ සැකයක් වත් දුකක්වත් නැති බව ඇත්තයි. නමුත් මගේ ආදරණීය තාත්තාගේ අභිරහස් අතුරුදන්වීම මට අමතක කරන්න බැහැ. ඒ සිදුවීම නිසා අපේ පවුල සම්පූර්ණයෙන්ම අසරණ වුණා. මං ඔබට කලිනුත් කිව්වා වගේ ඒ ගැන සෙවීම මං අත්ඇරලා

නැතැ යමක් හරිහැටි සොයාගන්නා තුරු ම- ඒ සෙවීම අත් අරින්නෙන් නැතැ.

දන් මට මෙහෙම දෙයක් හිතෙනවා. ඇතළි වොයිට් අපේ ගෙදරට තුරුකුමියක් හැටියට ආවට ඇත්තටම ඇය කවුද? සොලිංඩ්ට් ආදිපාදවරියගේ නම සඳහන් කරමින් බොරු සහතික අරගෙන අපේ ගෙදරට ආවේ ඇයි? ඒ කාලයේත් එංගලන්තය හා ජර්මනිය අතර එකරම් හොඳ තිත්ක් නොතිබුණු බව ම- අතල භියෙනවා. ඒ නොහොඳ දන් කළින්ටත් වඩා වැඩි බව මබ දන්නවා. මට දනගන්න උවමනා මේකයි. ඇලිසියා නැවේ අතුරුදන් වීමත්, ඇතළි වොයිට් අතරත් සම්බන්ධයක් තියෙනවාද? මට දනගන්න උවමනා එයයි"

මගේ මිත්‍රයා මිනිත්තු කිහිපයක් මෝගන් මෙනෙවිය දෙස බලා සිටියේ වචනයක් හෝ කථා නොකරමිනි. එතෙක් ඔහුගේ දෙනෙත් වල කිවු දීප්තිය මට පැහැදිලිව පෙනිණි. ඔහු කථාව පටන් ගත්තේ යළිත් වරක් පයිත්පය දල්වාගත් පසුවය.

"මෝගන් මෙනෙවිය" හෝමිස් කිය. "මබ කටයුතු කර ඇති ආකාරය ඉතාම ප්‍රශංසනීයයි. ඉතාම බුද්ධිමත්. ඒ බව මට නිර්භයව කියන්න පුළුවනි. ඇයි ම- එහෙම කියන්නේ?

අවුරුදු දහසකට පෙර නැව අතුරුදන්වුණු වෙලාවේ මගේ හිතේ ලොකු සැකයක් ඇතිවුණා. අපේ නාවික හමුදාවේ ශක්තිය ගැන, එද සමහර රටවල් ඊර්ෂ්‍යාවෙන් හිටි බව රහසක් නෙමෙයි. ඇලිසියා නැව විනාශ වුණේ කවුරුහරි සතුරන් විසින් යෙදු උපක්‍රමයක් නිසාද? ඒක මට එද තදින්ම හිතුණු දෙයක්. තමුත් මේ කරුණ සිප්පු කරන්න මට සාක්ෂි තිබුණේ නැතැ. මගේ හිතේ තිබුණු සැකය ගැන ම- එවක ආරක්ෂක ලේකම්ව හිටි ජෝන් ජාට්ස්ට් දන්නවා. ඔහු මා දෙස අවශ්‍යවෙන් බලල හිනාවුණා. වෛද්‍යවරයෙක් වෙන්න පුහුණුව ලබල, කාලයක් රෝහලක සේවය කළ ජාට්ස්, මෙවැනි තනතුරකට පුදුසු පුද්ගලයෙක් වුණේ නැතැ. අපේ අවාසනාවට එද මේ රටේ හිටි ආමැනි බුද්ධියෙන් දුර්වල, අංක එකේ මෝඩයෙක්. ඔහු මවේ හිටවු ඉන්නක් වගේ ඒ පැත්තට මේ පැත්තට වැනි වැනි හිටියා මිසක් කඩදාවත් බුද්ධිමත් කිරණයක් ගත්තේ නැතැ.

ජර්මනිය එද මොකක්ද කළේ? ඔකුපිටින් අප එන්න සාමයක් පවත්වා ගෙන යමින් යටින් යටින් ඔවුන්ගේ හමුදා ශක්තිමත් කළා.

සුදු උපකරණ හා නොහොඳ වැඩිවැඩියෙන් නිපදවිණි. අපේ රහස් මත්තු සේවා මගින් මේවා හැන නොරතුරු එංගලන්තයට එවිණි. නමුත් අවාසනාවකට එහේ ඒවා සේරුම් ගන්නා මොළයක් අපේ අගමැතිට තිබුණේ නැ. ආරක්ෂක ලේකම් ජෝන් ජාවිස්ට තිබුණු එකම ඉලක්කය, දුර්වල අගමැති එතැනින් කල්ලුකර දමල ඒ පුටුවේ වාඩිවීම. තව අවුරුදු කිහිපයකින් ජර්මනිය අපට විරුද්ධව යුද්ධ ප්‍රකාශ කරල එංගලන්තයේ කොටසක් ආක්‍රමණය කළත් මං පුදුමයට පත්වෙන්නේ නැ.

ඉතින් මෝගන් මෙනෙවිය. මේ සිද්ධිය යළි විවෘත කිරීම ගැන මං මබ්ට කෘතඥ වෙතවා. මට විකුත්ත බැරිවුණු ඇලිසියා නැවේ අතුරුදන්වීම මට අමතක වෙලා ගියේ නැහැ. කපිකාන් මෝගන් ඇතුළු නාට්‍යයන්ට ලොකු අසාධාරණයක් සිදුවුණු බවයි මගේ විශ්වාසය. මට සති දෙකක් කල්දෙන්න. මේ ලියකියවිලිවලින් යම්කිසි කරුණක් සොයන්න පුළුවන්ද කියල මං උත්සාහ කරල බලන්නම්. ඔබේ ලිපිනය මට ලියල දීල යන්න."

තම ලිපිනය කොළයක ලියු රෙබෙකා මෝගන් මෙනෙවිය අප දෙදෙනාට ආචාරකොට පිටවී ගියාය.

තමන් හිඳගෙන සිටි අසුනෙන් නැගී නොසිටි මගේ මිත්‍රයා පයිල්පය උරමින් දිගටම කල්පනා කළේය. මෝගන් මෙනෙවිය අපට ලබාදුන් පාර්ශ්වය පරීක්ෂාකිරීමට වත් ඔහුට උනන්දුවක් තිබූ බවක් නොපෙනිණ. හෝමස්ගේ සිහිවිලි දමය බිඳ නොදමා, මම එතැනින් ඉවත්වූයෙමි.

කලින් ද හැන්දෑවේ මා සොයා ආ මිතුරෙකු මා අතට පත්කළ විකට්පත් ගැන මට සිහිවූයේ එවිටය. 19 වැනි සියවසේ අගභාගයේ ඉන්දියාවේ හා ඇෆ්ගනිස්ථානයේ සටන්වැදී ආබාධිත වූ රණවිරුවන්ට හා සටන්බිමේදී මියගිය හටයන්ගේ පවුල්වලට ආධාර පිණිස, සංගීත ප්‍රසංගයක් කිංස්බරියේ වින්ඩිසර් ශාලාවේ පැවැත්වීමට නියමිතව තිබිණි. ඒ සඳහා මා විකට්පත් දෙකක්ම මිලට ගත්තේ මගේ මිත්‍රයා ද එහි කැඳවාගෙන යනු පිණිසය. නමුත් බලාපොරොත්තු නොවූ අයුරින් ඔහුට ලැබුණු මෙම ගැටලුව නිසා, එහි යාමට ඔහු කැමැතිකරවා ගැනීම අපහසු වන බව මම දැන සිටියෙමි.

පැයක් පමණ ගතවුවත් මගේ මිත්‍රයා සිටි තැනින් නැගිටින බවක් නොපෙනිණි.

“හෝමස් අද නවස සංගීත ප්‍රසංගයකුත් තියෙනවා...”

මා කීවේ ඔහුගේ සිනිවිලි වලට මොනොතකට බාධාකරමිනි.

“කණගාටුයි. මට එන්න හැටියක් නෑ වොට්සන්. මට මේ ලැබිල තියෙන්නේ සංගීත ප්‍රසංගයකට වඩා සිත් ඇදගන්නා ගැටලුවක්” ඔහු පිළිතුරු දුන්නේ සිනිවිලිවලට බාධා කිරීම ගැන අමතාපයට පත් ස්වරයෙනි.

කලින් දිනේ මා කියවමින් සිටි නිම කිරීමට නොහැකිවූ නවකතා පොත ගැන මට සිහිවිය. එය ද අපට ලැබී තිබුණු පුවත්පත් කිහිපයක දැමෙන මම මගේ නිදන කාමරයට ගියෙමි.

දහවල් ආහාරය වෙලාවට මා කාමරයෙන් එළියට එද්දී හෝමස් සිව්නෙන් නොසිටියේය. ඉක්මනින් ආපසු එන බව පවසා ඔහු හදිසියේ පිටත්වී ගිය බව ඇත්තේයයි මහත්මිය පැවසුවාය. එහෙයින් මගේ මිත්‍රයා එනතුරු මදවේලාවක් බලා සිටීමට මම ඕරණය කළෙමි. මෝගන් මෙනෙවිය ගෙනැවිත් දුන් පාර්සලය හෝමස් විවෘත කර, එය පරීක්ෂා කර ඇති බව, මා දුටුවේ එවිටය. පාර්සලයේ තිබූ දෑ විසින්ම කාමරයේ මේසය ඔතවිය. මම ඒ අසලින් හිඳගෙන මගේ අවධානය එම දේවල් වෙත යොමු කළෙමි. සංගීතය, ජීව විද්‍යාව, ගණිතය, මැනුම් ගෙනුම්, යුරෝපා ඉතිහාසය, ඉංග්‍රීසි භාෂා ව්‍යාකරණය ගැන ජර්මන් භාෂාවෙන් ලියැවුණු පොතක් ආදී පොත් ගණනාවක් එතැන විය. ඊට අමතරව ජර්මන් - ඉංග්‍රීසි බෙදුනෝසෙන් හා බයිබලයක් ද තිබිණි.

පොත් හැරුණුවිට එතැන තිබුණේ දුර්වර්ණ වූ විශාල ලියුම් කවරයක් පමණි. මම එය විවෘත කර බැලිමි. එහි වූයේ ලියකියවිලි අඩංගු ලිපිගොනුවකි. දුම්රිය ගමනාගමනය පිළිබඳ කාලසටහනක්, එංගලන්තයේ සුන්දර තැන් පිළිබඳ විස්තර අඩංගු පත්‍රිකා, එංගලන්තයේ සිහියමක්, තැන් කිහිපයක් පැත්සලෙන් ලකුණු කර තිබූ ලන්ඩන් නගරයේ සිහියමක් හැරුණුවිට එහි තිබුණේ, එකට අමුණා තිබූ ලියුම් හත අටකි.

ලියුම් ලියා තිබුණේ පැහැදිලි ඉංග්‍රීසියෙනි. එහෙයින් ම එහි අඩංගු වූ දෑ වටහා ගැනීම අපහසු වූයේ නැත. සිය දියණියගේ ඉංග්‍රීසි දනුම් වර්ධනය කරනු පිණිස ලිපි ඉංග්‍රීසියෙන් ලියූ බව වොයිට් මෙනෙවියගේ මට සඳහන් කර තිබිණි. වොයිට් මෙනෙවිය ගැන සැකයක් ඇතිකරගත හැකි කිසිවක් ඒ ලියුම්වල නොවිය.

නොකාමය අතරැදන්වීමට ගුරුවරයා සම්බන්ධ යයි සිතිය හැකි නිසිවත් ලියුම් වල නොමැත. කෙසේවෙතුවත් ක්ලෝරයිඩ් හෝ කොපර් සල්ෆේට් වැනි රසායනික ද්‍රව්‍යවල තනුක ද්‍රාවණයක් උපයෝගී කරගෙන කඩදසිවල යමක් ලියා ඇතිද? එය දැකගැනීමට නම් ලිපි හිනි අතුරු වලට උඩින් අල්ලා උණුසුම් කළ යුතුය. නැත්නම් රෙදි ඔදින ස්ත්‍රීක්ෂයකින් උණුසුම් කළ යුතුය. එසේ කිරීමට නම් මගේ මිත්‍රයාගේ අවරසය ලබා ගත යුතුවේ. ඔහු එතතුරු මද වේලාවක් බලාසිටීමට මම සිතුවෙමි.

වැඩි ප්‍රමාදයක් නැතිව කෙමිස් ආපසු පැමිණියේය. මෝනන් මෙනෙවිය ගෙන ආ ලියුම් මගේ පරීක්ෂාවට ලක්වී ඇති බව දුටු ඔහුගේ මුඛයට සිහාවක් නැතිණ.

"හොඳයි වොට්සන්, ඔට් කියන්න බලන්න. ඔය ලියුම් වලින් මොනවද ඔබට හොයාගැනීමට හැකිවුණේ කියල. මෙන්න මගේ ප්‍රබල උත්තල කාවය. ඒකෙකුත් පරීක්ෂා කරල බලන්න" ඔහු කීවේ ඇඳුම් මාරුකරගෙන විසින්න කාමරයට පැමිණ තම භාණ්ඩ පුටුවේ හිඳහනිමිනි.

"මේ ලියුම්, ඇය අතට ලැබුණු පිළිවෙළට එකට අමුණා ඇති බවයි පෙනෙන්නේ" මම කීවෙමි. "මේ හැම එකකම තියෙන්නේ එකම අත්අතුරු. ඒට එවල තියෙන්නේ එකම පුද්ගලයෙක්. ඒවායේ යටින් අත්සන් කරල තියෙන්නේ 'ආදරණීය අම්මා' කියල."

"වෙන මොනවද වොට්සන් ඔබට කියන්න පුළුවන්?"

"පළමුවැනි ලියුමේ දිනය සැප්තැම්බර් 01" මම කීවෙමි. "විෂ්‍රාන්ත වර්ෂයට සහිත දෙකෙන් දෙකට ලියුම් ලියා තිබෙන්නේ... සැප්තැම්බර් 15, 29, ඔක්තෝබර් 6, 20 ඒ ආදී වශයෙන්"

"ඒක හොඳ නිරීක්ෂණයක් මගේ මිත්‍රයා කිය. 'වෙන මොනවද ඔබට කියන්න පුළුවන්?'

"හැම එකක්ම ලියා තිබෙන්නේ ඉංග්‍රීසියෙන්"

"ඔව්. ඒක විකක් අසාමාන්‍ය වගේ පෙනෙන්න පුළුවනි." හෝමස් කීවේ ලිපි කිහිපයක් යළිත් පෙරලා බලමිනි. "නමුත් මේ ලියුම් හැම එකකම මුල් වාක්‍යය බලන්න. - දුවගේ ඉංග්‍රීසි භාෂාව වැඩි දියුණුවීම සඳහා මම ඉංග්‍රීසියෙන්ම ලියන්නම් - කියල තියෙන්නේ. මේ අත්අතුරු ගැන ඔබට මොනවද කියන්න පුළුවන්?"

"සැකයක් නැ. ගැහැනු අත් අතුරු"

"එතෙකොට කඩදසිය? තිත්ත?"

මම කඩදසිය ආලෝකයට අල්ලා බැලිමි. එහි දියකලකුණු කිසිවක් නොවීය. මිළහට මම ලිපිය අනෙක් පස හරවා බැලිමි. එහි තිදුණේ එකක් යට එකක් පිහිටි මුද්‍රිත වචන රාශියකි. වැඩිදුර කියවා බැලීමේදී ඒවා, ලොව පුරා ප්‍රසිද්ධ නගර ගණනාවක කාමලේඛනයක් බව දකගත හැකිවිය. මම අනෙක් ලියුම් ද අනෙක් පස හරවා බැලිමි. ඒ හැම එකකම එක යට එක මුද්‍රිත, නගරවල නමය.

"මොකක්ද වොටයන් ඔබට ඇතිවුණු ගැටලුව?" හෝමිස් සිනාමුසු මුහුණෙන් ඇසුවේ, ලියුම්වල පිටුපස පැත්ත කියවූ මා විෂයට පත්වූ බව දැකීමෙනි.

"මට හිතෙන කැටයම මේ ලියුම් ලියලා තියෙන්නේ" මම කීවෙමි. "භූගෝල විද්‍යාව පොතකින් කඩාගත් පිටුවල අනෙක් පැත්ත"

"එතෙම ලියන්න හේතුව?" මගේ මිතුරා විමසුවේය.

"ලියුම් ලියන කඩදසිවලට මුදල් වියදම් නොකර, කියත් නරි ඉතිරිකරගන්න" මම කීවෙමි. "මේට අනක දමන කඩදසි වෙන්ත ඇති. ජර්මන් කාරයො කොහොමත් නරි අරපිරිමැස්මෙන් කටයුතු කරන අයගේ. ඇයි. මං කොයාගත් කරුණුවලට අමතරව ඔබට වෙනත් යමක් පෙනෙනවාද හෝමිස්?"

"මිත්‍රයා. ඔබට කාරණා හුගත් මහනැව් ඇතිබවයි මට පෙනෙන්නේ" කි හෝමිස් ලියුම් සියල්ල ආපසු තම අතට ගත්තේය. ඉන් පසු තම කාවයෙන් ලිපිවල ලියා තිබූ දේ තවත් වරක් පරීක්ෂා කළ ඔහු, කඩදසිය අනෙක් පැත්තේ මුද්‍රිත අතුරු ද පරීක්ෂා කළේය. මිළහට ඔහු කතාව පටන්ගත්තේ කඩදසි පසෙකින් තබා වටිල්පය දල්වාහැනීමෙන් අනතුරුවය.

"මුලින්ම මං කියන්න ඕන, මේගෙන් නිවසේ සේවය කරල තියෙන්නේ ගුරුවරියක් නොවන බව..."

"මොනවා? එතෙතමි කවුද?"

"මේ ලියුම් පරීක්ෂා කිරීමෙන්ම මට ඒ බව කිව හැකියි. ඇය හිමිකියෙත් එංගලන්තයට එවූ රහස් සන්නිවේදනයකි"

"දෙයියෝ සාක්කි!" මට කියැවිණි.

"මව් වොට්සන්" හෝමිස් කිය. "සති දෙකකට වරක් ඇගේ මවගෙන් ලැබෙන ලියුම් කියලා, ඇයට ලැබිල තියෙන්නේ ජර්මන් රහස් තත්තු සේවා මූලස්ථානයෙන් එවූ පණිවුඩ. ඊට පිළිතුරු වශයෙන් වොයිට් මෙනෙවිය, එංගලන්තයේ රහස් මොනවා ලියල යැව්වද කියල දෙවියො තමයි දන්නේ"

"ඔබ කොහොමද හෝමිස් එහෙම කියන්නේ? මේ ලිපිවල එහෙම රහස් පණිවුඩයක් අඩංගු වෙන ආකාරයක් මට නම් හිතාගන්නවත් බැහැ"

"මේකෑන තියෙනවා ඇය එංගලන්තයේ ගත කළ මාස පහට ලැබුණු ලියුම් අටක්" හෝමිස් කිය. "එකක දෙකක ඇරෙන්න අතින් හැම ලියුමකම අම්ම ලියල තියෙනවා - ද්වයේ ඉංග්‍රීසි භාෂා දනුම් වැඩිදියුණු කරගැනීම සඳහා මං ලියුම් ඉංග්‍රීසියෙන් එවනවා - කියල. ඒක මොකටද හැම ලියුමකම ලියන්නේ? ඒ අපට රැවටීමට කළ වැඩක්. වොයිට් මෙනෙවිය ගැන සැකයක් ඇතිවෙලා, කවුරුත් හෝ ලියුම් කියවා බැලුවොත් සැකය ඉක්මනින් ඉවත්වෙන්නයි ඒ විධියට ලිව්වේ."

ඊළඟ කාරණය තමා මෙය ලියූ තැනැත්තිය මොහොට්ට තරුණ කෙනෙක්. වයස අවුරුදු දහඅටක් තිස්සෙන් අතර වයස් කාණ්ඩයේ කාන්තාවක්. මං එහෙම කියන්නේ අත්අතුරු ගැන මං සැහෙන කාලයක් තිස්සේ අධ්‍යයනය කර ලබාගත් දනුමෙන්. අත්අතුරුවලින් පුද්ගලයින්ගේ චරිතය හා ස්වභාවය ගැන මං ලියූ පොත් පිංච කියවන්න, ඔබට අවස්ථාවක් ලැබී තිබෙනවද කියන්න මං දන්නේ නෑ වොට්සන්.

කෙනෙකුගේ ජීවිතයේ හතළිගේ දශකය ගතකරද්දී මුළු ඔරියයේම ඉන්ද්‍රියයන් හා පටක ඉතාම සියුම් ලෙස වෙනස් වෙන්න පටන්ගන්නවා. ඔබ වෛද්‍යවරයෙක් නිසා මේ කරුණ මං අමුතුවෙන් කියන්න උවමනාත් නෑ. ඇස්වල පෙනීම දුර්වල වෙන හැටි හා හිසකෙස්වල වර්ණය වෙනස් වෙන හැටි කවුරුත් දන්නවා. අස්ථිවල හා කන්ධ වල වෙනස්කම් ඇතිවෙනවා. හමේ ප්‍රත්‍යස්ථතාව අඩුවෙනවා. මාංශ පේශිවල ක්‍රියාකාරීත්වය දුර්වල වෙනවා. ඇතිලි සියුම් ලෙස ක්‍රියා කරවන කුඩා මාංශ පේශිවල තත්තු වාද්ධ වීම සිදුවෙනවා. ඒවා තමයි වයස යඳි අත්අතුරු වෙනස් වෙන්න ප්‍රධානම හේතු. අපේ ඇතිලිවලට සම්බන්ධ සන්ධි

එක්සත් පමණ කියෙනවා නේ. වයස යඳ්දි මේවායේ ඇති නම්‍යශීලී බව අඩුවීම තවත් හේතුවක්. ඊළඟට වයස යඳ්දි අත්ලේ පහළ කොටසේ වැඩිපුර මේද තැන්පත් වෙන නිසා, අකුරු ලියද්දි වැඩිපුර පීඩනයක් යොදන්න වෙනවා. මව මනක හැටියට රයිනේට් ප්‍රශේෂිතාව පරීක්ෂණයේදී අදාළ පුද්ගලයින්ගේ අත්අකුරු විමසුමේදීත් මේ කරුණු සම්භරක් මං ඔබට කිව්වා. කිව්වේ නැ? එහෙනම් ඒ වෙලාවේ මං අතින් එය අපහසු වෙන්න ඇති.

ඊළඟට බලන්න ලියල කියෙන දේ. ලියුම් හතකම කියන්නේ මේ දිනවල ජර්මනියේ දේශගුණය මෙහෙමයි, එංගලන්තයේ දේශගුණය කොහොමද? ඊළඟට අම්මා නැවත නැවතත් දුවට කියා තියෙනවා ඉගැන්වීමේ කටයුතු හොඳින් කරන්න. අඩුම ගණනේ ලියුම් හයකවත් කියෙනවා වැඩි දිනවලට තෙමෙන්න එතා, අසම්ප්‍රතිශ්‍යාව නැද්මට ඉඩ ඇති බව.

ජර්මනියේ ඉන්න වයසක අම්මා කෙතෙක් කරුණ වයසේ ඉන්න දුවකට ලියා එවන්නේ මේවද වොට්සන්? අනික බලන්න, හැමදමත් ලියුම් එකම කොළයයි. ඒකෙ පළල අඟල් අටයි, දිග අඟල් දෙළහයි. සති දෙකකට වරක් අම්මා දුවට එවන ලියුමේ පිළිවෙළ මෙහෙම නම්, අම්මා දුවට එව්වර ආදරෙයි කියල අපිට හිතන්න බෑ. එහෙම නේද? කෝ අම්මා තමන්ගේ අසනීප ගැන එක වචනයක් සඳහන් කරලා තියෙනවද? දුවට එම අසනීප දැනුම් දුන්න නැහැ කියල හිතමු. පවුලේ ඉන්න අනික් සාමාජිකයන්ගේ අසල්වැසියන්ගේ තොරතුරු, මවුන්ගේ ආර්ථික ප්‍රශ්න, නැගැයින්ගේ තොරතුරු, මරණ නැත්නම් මිතුල්? දුවට දක්වලා එවන්න මාස පහක කාලයක් තුළ මේවා මොනවත්ම කිවුණේ නැද්ද? නැහැ වොට්සන්. මේක ලොකු ප්‍රයෝගයක්.

ඇතලි වොයිට් මෙනෙට්‍රිය කියූ හැටියට ඇගේ අම්මා ඉංග්‍රීසි ජාතික කාන්තාවක්ල. එංගලන්තයේදී සම්පූර්ණයෙන් අධ්‍යාපනය ලබලා ජර්මනියට ගියේ රැකියාවටල. නමුත් මේ ඉංග්‍රීසි ජාතික කාන්තාව වාක්‍ය නැතීමේදී වචන ගළපා ඇති හැටි බලන්න. ව්‍යාකරණ වැරදි තියෙනවා. අක්ෂර වින්‍යාසයේ වැරදි තියෙනවා."

"ඔව් ඒකෙ අස්වාභාවික බවක් මටත් පෙනුණා" මම කීවෙමි. "හෝමස් ඔබ කියන හැටියට මේක ව්‍යාජ ලියුමක් නම්, මේකෙ රහස් පණිවුඩය තියෙන්නෙ කොතැනද?"

"මිය ලියුම් අනෙක් පැත්ත හරවන්න මිත්‍රයා"

"මොනවා? මේක අපි කලින් දුටුවා නේ. මේ භූගෝල විද්‍යාව ගැන ලිවූක පොතක..."

"රහස කියෙන්නේ අන්න එතැනයි" මගේ මිත්‍රයා කීය. "බැලූ බැල්මට නම් පෙනෙන්නේ භූගෝල විද්‍යාව පිළිබඳ පොතක පිටුවක් වගෙයි - ලෝකයේ නගර වල නම් සඳහන් කළ පිටුවක්, නමුත් මිය පිටුවල අංක කියෙන්නවද බලන්න. අංක නැතැ. එක් එක් පිටුවේ නගරවල නම් සඳහන් වෙන්නේ එකිනෙකට වෙනස් ආකාරයකට"

WALES	MADRID	ZAGREB	HALIFAX	NAIROBI	ZAGREB
LEBLANC	HANOVER	VENICE	KEV	WALES	HAWANA
ZURICH	BRINDISI	LONDON	OSLO	BUCHAREST	ZURICH
STOCKHOLM	BUDAPEST	HALIFAX	MIAN	HALIFAX	MIAN
BRINDISI	BUCHAREST	WALES	HALIFAX	MADRID	ZURICH
MADRID	ROME	BRINDISI	MADRID	ROME	TOKYO
BUDAPEST	LONDON	FLORENCE	VENICE	HANOVER	CAROL
HALIFAX	HALIFAX	HALIFAX	HANOVER	HALIFAX	HALIFAX
NEWYORK	WALES	LILLE	HALIFAX	LONDON	
TOKYO	ROME	BRINDISI	HAMBURG	VICTORIA	
AMSTERDAM	ANTWERP	LONDON	HAGUE	LEBLANC	
STOCKHOLM	BUDAPEST	VENICE	HAMBURG	ZURICH	
BUDAPEST	HALIFAX	HALIFAX	VENICE	WALES	
HALIFAX	CULCUTTA	MISTEK	WASHINGTON	BUCHAREST	
CULCUTTA	COPENHAGEN	VICTORIA	MADRID	LILLE	
STOCKHOLM	HALIFAX	HANOVER	WARSAW	HALIFAX	
HALIFAX	ZURICH	BUCHAREST	MEXICO		
	VICTORIA	NICE	OYONNAX		

"නගර මෙහෙම සටහන් කිරීමේ ඇති වැදගත්කම මොකක්ද? එක්කෝ ඒවල වාර්ෂික වර්ෂාපතනය, හැත්තම් උෂ්ණත්වය කියෙන්න ඕනෑ. හැත්තම් ජනගහනය. ඒ මොකක්වත් නෑ. මේක පොතකින් කඩාගත් එකක් බව පෙනෙන්න වම් දරයේ කඩහොලු කැන් දෙකක් කියෙන්නවා"

"හොඳයි ඔබ කියන්නේ මේක රහස් පණිවුඩයක් කියලා නේ. මොකක්ද ඒ රහස් පණිවුඩය?" මම ඇසිමි.

"වොටසන්. අන්න ඒක හොයාගැනීම තමා ප්‍රශ්නේ" හෝමස් කීවේ සිනාමුසු මුහුණෙනි. "මං බොහොම කැමැතියි මේ වගේ අභියෝග ආරෝපණ. මේක පයිල්ප තුනක් බිල වසඳුන්න වෙත ප්‍රශ්නයක් වගෙයි."

කිසිවෙකු තරස්පුව නැග උඩුම්තලට එන ගව්දයක් ඇසිණ. මම වහාම දොර විවෘත කර බැලිමි. ඒ ඇත්රොයිඩ් මහත්මියගේ නිවසේ කුඩා සේවිකාවයි.

"වොටසන් දෙස්කර් මහත්මිය කැඳවාගෙන යන්න කියලා අණවිකරන්නයක් ඇවිත්" ඇය කීවාය.

තද්දී රෝගීනට ප්‍රතිකාර ලබාගැනීම සඳහා මේ අයුරින් මා කැඳවාගෙන යාමට පුද්ගලයින් පැමිණෙන්නේ කලාතුරකිනි. මම පිටකඩාය ඉවත්කර, ගමන් කඩායක් හැඳගෙන ඉක්මනින් සහළු තට්ටුවට බැස්සෙමි. මගේ භාරයේ සිටි ගැබ්බි මවට යළිත් ප්‍රතිකාර ඇවැසි වී තිබූ බැවින්, මා කැඳවාගෙන යාමට ඇගේ සැමියා පැමිණ සිටියේය. මාගේ අඩංගු බැගය ද යනතුන මම නිවසෙන් පිටවීමට සූදනම් වුයෙමි.

"මං ආපහු එද්දී ඔබට මේක විසඳලා ඉවර කරන්න හැකිවෙව් කියලා මං විශ්වාස කරනවා" මම කීවෙමි.

"මං උත්සාහ කරලා බලන්නම්" හෝමස් කීවේ මෙතෙක් වැහිර සිටි හාත්පි පුටුවෙන් කැහිටිමිනි.

මගේ වෘත්තීය කටයුතු කිසි එද මට අසාමාන්‍ය ලෙස අවිච්ඡි දිනයක් විය. දහවල් ආහාරය සඳහා නිවසට පැමිණීමටම මට විවේකයක් නොලැබිණි. දහවල් ආහාරය අවන්හලකින් ගෙන මම යළිත් වරක් රෝගීනට ප්‍රතිකාර කිරීම සඳහා ගියෙමි. වින්ඩසර් ශාලාවේ පිහිටි සංගීත ප්‍රසංගයට මා ගියේ තනිවම ය. මගේ වැඩකටයුතු අවසන්කොට මා නිවසට පැමිණෙද්දී රාත්‍රි අට පමණ විය. මගේ හිතමිත්‍රයා රාත්‍රි ආහාරය කල්තබාම ගෙන නිවසෙන් පිටවී ගිය බැව් ඇත්රොයිඩ් මහත්මිය පැවසුවාය.

නිවසේ උඩුම්තලට පිවිසෙද්දීම මට රසායනික ද්‍රව්‍ය වලින් නැගෙන සුගන්ධයක් දුනිණ. වෙනදා දෙනෙත පයිල්ප දුම ඉක්මවා යන රසායනික ගන්ධයක් ඇතිවුණේ කෙසේද? මගේ මිතුරා අලුත්

තවත්තැනේදී ද තම රසායනික පරීක්ෂණ අරඹා ඇති බව එයින් පැහැදිලි වේ.

විසින්ත කාමරයේ මේසය මත, රසායනික ද්‍රව්‍ය අඩංගු බෝතල්, ජලාස්තු, නොයෙක් වර්ග වල රසායනික ද්‍රව්‍ය දැමූ බිකර් හා පරීක්ෂණ කළ සහිත රාක්ක දක්නට ලැබිණි. රෝස පැහැති තුඩක් මේසය පුරා විසිරී තිබිණි. මගේ මිත්‍රයාගෙන් ලියුම් කැබැල්ලක් හෝ නොතිබුණු නිසා මම රාත්‍රි ආහාරය ගෙන ඇදේ වැහිරුණෙමි. අධික විඩාව නිසා මට ඉක්මනින් නින්ද යන්නට ඇත.

පසුවද උදෑසන ඔහු මට කළින් අවදිවී රැවුල බාමින් සිටි අයුරු මම දුටුවෙමි.

"මං එන්න හුඟක් රැ වුණා වොට්තන්" ඔහු කීය. "මං එන්නොට ඔබ හොඳටම නිදි. ඔබට හුඟක් වැඩ තියෙන්න ඇති. මට පෙනුණේ ඔබ බොහොම විඩාපත්වී සිටි බවක්"

"ඔව්. හුඟක් වැඩ තිබුණා" මම කීවෙමි. "ඒක නෙමෙයි, ඔබ අර ගැටලුව විසඳුවද?" මම ඇසිමි.

"ඔව්. ඒක ඒ කරමි අමාරු වුණේ නැහැ" හෝමස් කීය. "මොනොක්ලෝරො ෆිනෝල් ජින්ද දෙකක් එකතු කළ ගමන් ගැටලුව විසඳුණා." ඔහු කීවේ තම මුහුණේ සබන් තවරමිනි.

"මොනවා" මා ඇසුවේ මවිතයට පත්විය.

"ඒ ගැටලුව කොනොමිදු මොනොක්ලෝරො ෆිනෝල්වලින් විසඳුණේ?"

"මොනොක්ලෝරො ෆිනෝල් ප්‍රොපයිල් කැලිසිලේට්වලට එකතු කළාම..."

"නෑ නෑ හෝමස්" මම සිහුණේ කථාවට බාධා කළෙමි. "මං ඇහුවේ ඔබේ රසායන විද්‍යාත්මක පරීක්ෂණය ගැන නෙමෙයි. මං අදහස් කළේ අර මෝගත් මෙනෙවිය අපට ගෙනැවිත් දුන් ලියුම් ගැන? ඇලිසියා නොකෑවේ අතුරුදන්වීම..."

රැවුල බැම අවසන් කළ ඔහු මුහුණ සෝද පිස දමාගෙන විසින්ත කාමරයට පැමිණ මා අසලම අසුන්ගත්තේය. "මට සමාවෙන්න වොට්තන්." හෝමස් කීවේ තම වැරද්ද ගැන සිහිවී මුවට සිතාවක් නැගෙද්දීය. "ඒක ඒ කරමි අමාරු වුණේ නැහැ මිත්‍රයා. මං ඔබට කලිහුත් කිව්වා වගේ ඇතැයි වොයිට් මෙනෙවියට නැත්නම් ඒ නමින් පෙනී ගිටි රහස් ඔත්තුකාරියට ලැබුණේ, ඇගේ"

අම්මා එයට ලියමි නොවෙයි. ඒවා යම්කිසි රහසිගත ආකාරයකට ලියා රහස් පණිවුඩ.

මමට මතක ඇති මේ හැම ලියමනම තිබුණේ ලෝකය පුරා නගර හෝ රටවල් ගණනාවක නම්. මේ නගර ලෝක සිතියමේ වීසිරි ඇති පාඨාරයෙන්. මොනවා හරි හෝටලාවක් උඩගන්නා පුළුවන්ද කියල මං මුලින් බැලුවා. ඒක නවීනියේ නෑ. ඊළඟට එම වචන වල අකුරු අග සිට මුලට, පහළ සිට ඉහළට ආදී ක්‍රම අනුවත් පමණ අත්හදා බැලුවා. මේ විදියට බලාගෙන ගියාම අන්තිමට මට හැසිවුණා මේකෙ රහස් සූත්‍රය නොයාගන්න. ඒක ඒ කරමි සංකීර්ණ එකක් නෙමෙයි, ඒ මගින් මට හැසිවුණා ගැටලුව විසදාගන්න. ක්‍රමය මොකක්ද කියල මමට අනුමාන කරන්න පුළුවන්ද?

"මට කොතොමටවත් ගිහාගන්න බෑ"

"මේක පණිවුඩයක් නම් එය එවා ඇත්තේ පරිමන් භාෂාවෙන් බවට සැකයක් නෑ" හෝමස් කීය. "නමුත් එම පණිවුඩයේ වචන වෙන්කර ගැනීම අවශ්‍යයි. මේ වචන පේළි හොඳින් පරීක්ෂාකරලා බැලුවොත් පෙනෙවි. සමහර වචන වල මැද හරියේ අකුරක් විකස් වෙනස් වර්ගයක අකුරක් බව. මේ අකුර හැමිවිටම තිබුණේ H A L I F A X කියන වචනය සමග. නොසැලකිලිමත් ලෙස අකුරු අමුතන්නෙකු අනිත්‍රස් මේ දේ වෙන්කර පුළුවනි. නමුත් රහස් පණිවුඩයක් එවීමේදී ගිහාමිකාමත් මෙය කළහැකියි. ඊළඟට මට සොයාගැනීමට හැසිවුණා මෙහෙම දෙයක්. අර නගරවල අවසාන අකුර පමණක් අරගෙන, උඩ සිට පහළට කියවීමෙන් පරිමන් වාක්‍යයක් සම්පූර්ණ වන බව. උදාහරණයක් වශයෙන්

SCHMIDT KOMMT AM DRITTEN SEPT AN

යන වාක්‍යය හැඳෙනවා, මුල්ම ලිපියේ මුල්ම වචන පේළිය ඉහළ සිට පහළට කියවීමෙන්.

එහි තේරුම නම්ව ඒවා සැප්තැම්බර් 3 වැනිදා, ඊළඟට කියනවා මෙහෙම

HABEN SIE EINE KARTE VON DER GEGEND ඒ කියන්නේ මම මග ඉන්න පැත්තේ සිතියමක් මම ළග තියෙනවාද?"

ඊළඟට කියෙන වාක්‍යය WO IST DER NACHSTE BAHNHOF

ඒ කියන්නේ ළඟම තියෙන දුම්රිය පොළ කුමක්ද?"

"එක හරි විකිණීමට සොයාගැනීමක්" මම කීවෙමි. "එහෙම නේද මිත්‍රයා? එහෙම නම් ඔබට ගැනිවෙන්න ඇති මේ ගැටලුව සැලකෙන තරම් දුරට විසඳාගන්න?"

"ඔව්. මේ ආකාරයෙන් වාසනා රාශියක් සොයාගන්න මට හැකිවුණා. නමුත් ඔවුන් අදහස් කළ හේ නොදින් පෙරුම් ගැනීමට මට තවත් කෙතෙකුගේ ආධාරය උවමනා වුණා. මං ඊයෙ තැන්දැවේ හිටේ ඒ කටයුත්තට. කැමිගඩ විස්වවිද්‍යාලයේ පුරෝගාමාණය අධ්‍යයන අංශයේ මහාචාර්ය ජැන් රූඩොල්ෆ් ගැන ඔබට මතක ඇති. කලකට පෙර ඔහු ඔහුගේ එක්තරා ගැටලුවක් මං සාර්වකව විසඳා දුන්නා. ඒ උදව්ව මට මේ වෙලාවේ ප්‍රයෝජනවත් වුණා. ලිපිවල සඳහන්ව තිබූ පණිවුඩ මොනවාද කියලා මහාචාර්ය රූඩොල්ෆ් පෙරුම් කරලා මට ඉංග්‍රීසියෙන් ලියා දුන්නා. මෙන්න ඔබම කියවා බලන්න" හෝමස් කඩදසියක් මා අතේ තැබුවේය.

මා ඔබට දුන් ඉදිරිපත් කරන්නේ හෝමස් විසින් සොයාගත් රහස් පණිවුඩ, මහාචාර්යතුමා ඉංග්‍රීසියට පරිවර්තනය කළ ආකාරයෙනි. එහි දිනය ලෙස මා යොදා ඇත්තේ ඇතැම් වොයිට්ගේ ලිපියට ඇසේ "මව" යොදා ඇති දිනයයි.

සැප්තැම්බර් 1

ජේම්ස් එන්ගේ සැප්තැම්බර් 3 වැනිදා ඔබ ළඟ ඔය පළාතේ සිටියමක් තියෙනවාද? ළඟම තියෙන ඉම්බ්‍රොපොළ කුමක්ද? තවමත් ඖෂධ එවීමට ක්‍රමයක් නැ.

සැප්තැම්බර් 15

ජේම්ස් පදිංචි නැගෙනහිර ලන්ඩනයේ කැම්බල් උද්‍යානය අසල. උද්‍යාන මාවතේ අංක 7 දරන නිවසේ උඩුමතලේ. ඔබ සිටි දෙතාගේ හමුවක් සැලසුම් කරමින් සිටිමි.

සැප් 22

විල්හෙල්ම් ඖෂධ රැගෙන ඔක්තෝබර් පළවැනිදා පිටත්වෙනවා. ඔහු එන්ගේ නිරීක්ෂණ කෙළවරේ ප්ලිමත් කිව්වුවට ඔත් 6

විල් පිටත්කර එව්වා. තවමත් ඔහුගෙන් ආරංචියක් නැහැ. ආවේ ඩිවරයකු ලෙස. පුවත්පත් වල පළවෙන තොරතුරු ගැන සොදිසියෙන් ඉන්න. ඔහුට කරදරයක් නැත්නම් ජේම්ස් හමුවීම ඔත්. දෙළොස්වැනිදා.

වක් 20

විල්ගෙන් සතුටුදායක ආරංචියක් ලැබුණා. ඔහුට ජම්බු හමු වුණා. ඔහුට නිරුපද්‍රිතව ගබඩාකරගත්තා. ඔබේ ලියුම් සියල්ල ලැබෙනවා. ඒවා කවුරුවත් විවෘතකර නැති බවට විශ්වාසයි.

නොවැ 3

මාර්ටින් බ්‍රොසොරොන්තු වුණු රැකියාව හරි. ඒ බ්‍රසිලන් නගරයේ. ඔබට ලියුමක් එවාවි. තල්මසා කවම මුහුදේ බට දකගන්නා ලැබුණා. ගොඩච්ඡා දිනයක් දන්නේ නැ.

නොවැ 17

දන් තල්මසා ආපසු ගමනේ. නවවසරට ගමට ළඟාවෙව්. තත්තල් නිවාඩුවට ජම්බුවේ නිවහනේදී සිටියදහා හමුවෙන්න. සැලසුම් ඔහු ළඟ.

දෙසැම්බර් 1

සියල්ල සුදනම් බව විල් දන්නවා. ඔබෙන් ලිපියක් නැතැ.

දෙසැම්බර් 15

ඔබෙන් තවමත් ලිපියක් නැතැ. සියල්ල තිසි ලෙස සිදුවෙනවාද? එහාම අප දනුවත් කරන්න.

දෙසැ 29

ඔබේ කලින් ලිපි පමාවි ලැබුණා. අනෙක් තිදෙනා සුදනම්. ඔබ කෙසේද?

ජනවාරි 12

තල්මසා පෙබරවාරි හය ගමට ඒමට නියමිතයි. සියල්ල සුදනම්ද? එහා දන්නන්න.

ජනවාරි 26

සාකච්ඡාව පෙබරවාරි නවය. හැමදෙනෙකුම සුදනම් බව දන්වා ඇත. දේශයේ නාමයෙන් ක්‍රියාත්මක වීමට දන් ඔබට වාරයයි. ඔබට ජය. මේ ඔබේ අවසන් ලිපියයි.

"ලිපි වික පිළිවෙළින් කියවද්දී ඔබට හැමදෙයක්ම හේරෙනවා ඇති වොටසන්. ඇතලි වොයිට් නමින් පෙනී ඉඳල තියෙන්නේ ජර්මන් ඔත්තුකාරියක් බව මේකෙන් හොඳට පැහැදිලිවෙනවා. මේ

ලියුම් කල්තබා අප අතට පත්වුණා නම් මහා බේදවාචකයන් වළක්වාගන්න තිබුණා”

“නල්මසා යනුවෙන් හඳුන්වා දුන් හඳුන්වාලා තියෙන්නේ ඇලියියා නොකාට වෙන්න ඇති. ඔවුන් හතරදෙනෙක් හොඳට සැලසුම් කරලා නැව විනාශකර ඇති බවයි පෙනෙන්නේ. එහෙම හේද හෝමස්?” ඔහු ඇසීය.

“ඔව් වොට්සන්. උතුරු මුහුද, ඉංග්ලිසි මිඩිය අවට, බෝබර් සමුද්‍රයන්හි පෙනෙන්නේ ඇලියියා නැව සැරිසරන එක ඔවුන්ගේ රහස් පුද්ගලයෙකුට ප්‍රබල තර්ජනයක් වෙන්න ඇති. ඩ්‍රිනානාගේ මැනකර් බිහිවුණු දක්ෂ නාවික හමුදා නිලධාරියා විලියම් මෝගන් බවට සාක්ෂි දෙකක් නැ. ඔහුත් සමගම නැව විනාශ කරනවා කියන්නේ ඒමින් ආධිපත්‍යය පියවර ගණනකින් ඉදිරියට යෑම. පියවර තෙමෙයි. හැකුක්ම ගණනකින් නිව්වොන් වඩාත් නිවැරදියි. ඔහු එහෙම කියන්නේ...”

මේ වෙලාවේ මගේ මිත්‍රයා කරාට එක්වරම නැවැත්විය. ඒ කිසිවෙකු තරල්පුර නැග එන බවද සවන් යොමුකරමිනි. මොහොතකින් අපේ විසින්ම කාමරයේ දොරටු කිසිවෙක් තවමු කළේය.

“මෝගන් මෙහෙවිය කරුණකාර ඇතුළට එන්න” හෝමස් කීවේය.

දොර විවෘත කරගෙන ඇතුළට පිවිසියේ රෙබෙකා මෝගන් මෙහෙවිය ය. “හෝමස් මහත්මිය, ඔබ එවු විදුලිපුවත මට ලැබුණා.” ඇය කීවේ ඔහුගේ සංඥාව අනුව පුටුවක හිඳගනිමිනි. “ඔබට හැකිවුණාද ඇගේ පොත්පත් හෝ ලියුම් වලින් සැක කටයුතු යමක් නොයාගන්න?”

“ඔං ඒ ගැන ඔබට විස්තර සහිතව කියන්නම්” මගේ මිත්‍රයා කීවේ මෙසය මතට පොත්පත් හා ලියුම් දෙකට අතදිගු කරමිනි. “ඊට කලින් මට ඔබෙන් දැනගතයුතු කාරණා එකක් දෙකක් කිවෙහවා. බොහොම කාලයක් ගතවෙලා තිසාත්, ඒ ඔබේ ළමා අවදිය තිසාත් ඔං දන්නේ නැ ඔබට මේවා මතක තියෙවිද කියලා.

ඔබ කිව්වා කපිතාන් මෝගන් ගෙදරින් පිටත්වුණු පෙබරවාරි 10 වැනිදාට කලින් ද. ඇතැම් වොයිට් මෙහෙවිය ඔබේ ගෙදරට ආපසු ආවා කියලා. එහෙම හේද?”

"මව"

"ඇය ආව කුලීරයා ඔබේ නිවස ඉදිරිපිට හුඟක්වෙලා නවත්වා තිබුණද?"

තරුණිය මදවෙලාවක් නිහඩව කල්පනා කළාය. "ඒ ගැන නම් මට කිසිම මතකයක් නෑ මතක්මයා"

"ඇය සමග වෙනත් තාදුනන කෙනෙකු ඔබේ හෙදරට ආවෙත් නැහැ?"

"නෑහැ"

"ඔබේ පියා ගමනට ගෙනයන ඇඳුම් පැළඳුම් හා අනෙකුත් බඩුබාහිරාදිය, ගමන්මලු ආදිය සාමාන්‍යයෙන් බඩබා කරල තිබුණේ කොහේද?" හෝමිස් විමසුවේය.

"මට මතක නැවියට....." කී තරුණිය නිශ්චයදව කල්පනා කළාය. ඇයට ඒ ගැන හරිහැටි මතකයක් නොමැති බැව් අපි තේරුම් ගත්තෙමු.

"මං මෙහෙම ඇහුවොත් හෝමිස් කිය, "මං කිසු ඒ ගමන්මලු ආදිය තිබුණේ රාත්‍රිකාලයේ රහසිගතව කිසිවෙකුට ළංවියහැකි තැනකද?"

"නෑහැ මතක්මයා" ඇය කීවාය. "තාත්කාලීන පොද්ගලික අවිආයුධ හා රාත්‍රි ලිපිලේඛන හැමවිටම, තිබුණු බව අම්මා කියනවා මට මතකයි. ඒ නිසා ගමන්මලු කොයිවෙලෙක් යතුරු දමිය හැකි කාමරයක දමා හොඳින් අගුරු දමා තැබුවාලු."

කථාව නැවැත්වූ හෝමිස් යළිත් වරක් කල්පනා කිරීමට පටන් ගත්තේය. තළල රැළිකරගෙන සිටි අයුරෙන් ඔහු හැටලුවකට මැදිරි ඇති බැව් මම වටහා ගතිමි.

"බොහොම කාලයක් ගතවී ඇති නිසාත් හෝමිස් අන්තිමේදී කිය, "ඔබ ඒ කාලයේ කුඩා ළමයෙකු වීම නිසාත් මේ දේවල් අමතකවීමේ පුද්ගලයක් නැහැ. මං මේ ප්‍රශ්න ඉදිරිපත් කරන ඕන ඔබේ මවට."

ඇතළි වොයිට් ඔබේ පියා තොදාහුවත්වම කොහොම හරි ඇගේ පාර්සලයක් නැත්නම් ගමන් මල්ලක් කපිකාන් මෝගන්ගේ බඩුබාහිරාදිය අතරට දමා තිබෙනවා. ඒක මට හොඳවම විශ්වාසයි..."

"බොහොම ඉන්න හෝමිස් මතක්මයා" තරුණිය කථාවට බාධාකළාය. "ඔබ එහෙම කියද්දී මට මේ කරුණ මතක්වුණේ."

ඇය ඇගේ ලොකු පාර්සලයක් බාරදුන්නා මගේ තාත්තට,
පුරෝපයේ කුමන හෝ වරායකින් තැපෑලට භාරදෙන්න කියලා”

“මොකට?”

“... ඔව් මට මතකයි. අම්මා ඒක පත්‍රකාල වලදීත් මතක් කළා.”

“මොකක්ද?”

“තාත්තා යනදව කලින්ද යි ඇය ලත්වත් තහරයේ ඉඳල ආපසු
ආව බව මං ඔබට කිව්වා නේ. ඇගේ අම්මාට වැලඳී තිබුණේ
සුවකළ නොහැකි රෝගයක්ල. වොයිට් ශරීරාකූමිය ඒ බව අපේ
අම්මාට කියා තිබුණා. ශරීරාකූමිය එංගලන්තයට එද්දී, අපේ රටේත්
යම් යම්දේ, විශේෂයෙන්ම ප්‍රොන්ටේ සහෝදරියන්ගේ සහ වාල්ස්
විකල්පයේ තවකරා ඇගේ අම්මා වෙත යවන බවට පොරොන්දු
ළුණාල. ‘අවිචේති බව නිසා ඒවා අම්මාට යවන්න ඇයට
නැතිවෙලා නැහැ. මැණියන්ගේ අන්තිම මොහොතක් තරි ඒ දේවල්
අඩංගු කුඩාපෙට්ටිය ඇයට යැවිය හැකි නම් විශාල උපකාරයක් බව
වොයිට් ශරීරාකූමිය අපේ අම්මාට කිව්වා. තැපෑලෙන් යවන්න
හිසයක් සති කීපයක් ගතවීමට ඉඩ ඇති නිසා තාත්තා යද්දී,
පුරෝපයේ කුමක් හෝ වරායකට - මිලන්දයේ, බෙල්ජියමේ හෝ
ප්‍රංශයේ තැනකට භාරදිය හැකි නම්, එය කියා නිම කරන්න බැරි
තරම් උපකාරයක් බව අපේ අම්මාට කිව්වාල. අම්මා ඒ ඉල්ලීම
ගැන තාත්තාට දනුම් දී තිබෙනවා. නමුත් ඔහු ඒකට තැමැති වෙලා
නැහැ. රාජකීය තාවක හමුදාවට අයත් යාත්‍රාවක වෙනත්
කෙනෙකුගේ පෞද්ගලික බඩු ගෙන යාම තහනම්.

“මේ වෙලාවේ ඇයට මේ උපකාරය කරන්න විලියම්” මගේ
මැණියන් කිව්වාල. “වොයිට් මෙහෙවිය මේ තැනි පාර්සලය
යවන්නේ අසනීප වෙලා ඉන්න ඇගේ අම්මාට. මේ යවන්නේ ඒ
මරණාසන්න ගැහැනිය බලා ඉඳපු යම් යම් දේවල්ල. වොයිට්
මෙහෙවිය අපේ ළමයින්ගේ ඉගෙනීම, හැසිරීම් ගැන හොඳට
හොයා බලනවා. ඇය ඒ කටයුතු හොඳින් කරන බවට මගේ හිතේ
ලොකු විශ්වාසයක් තියෙනවා. ඇයට අවශ්‍යම මොහොතක අපි
මේ උදව්ව නොහොඳෙක් ඇගේ හිත තරක් වෙලි. මේක මං
වෙනුවෙන්, දරුවන් වෙනුවෙන් කරන උපකාරයක් හැටියට හිතලා
කරන්න විලියම්” අම්මා බැහැරත්ව තාත්තට ආයාචනා කළාල.
එතෙකට බැරිම තැන තාත්තා ඊට අකමැත්තෙන් එකඟවෙලා
කියෙනවා.”

"හව්! හෝමිස් කිවේ ජයග්‍රාහී හැඩෙනි. "මට දැනගන්න උවමනා එළමණයි. මෝගන් මෙනවිය. ඔබේ අසරණ පියාට වැදගත් අන්න එතැනදී"

"මොනවා හෝමිස් මතත්මයා?"

"ඔව්. මට හොඳටම විශ්වාසයි. ඇලිසියා නොකාවට විනාශය ගෙන ආවේ අන්න ඒ පෙට්ටියෙන් කියල. ඒකෙ කියෙන්න ඇත්තෙ කාල බෝම්බයක්!"

"නමුත් හෝමිස් ජර්මන්කාරයින්ට පහසුවෙන්ම කිවුණා ඇලිසියා නැව් ටෝපියෝ වෙඩිල්ලක් මගින් විනාශ කරන්න. එහෙම නොකර මේ කරම් දුන්නර ඒ විශේෂ අවදානම් මගකට යොමුවුණේ ඇයි?"

"ඔව් එහෙම කළා කියල හිතමු" මගේ මිත්‍රයා කිවේ ලිපි සියල්ල ලිපියොනුවකට දමා වසමිනි. "එහෙම කරද්දී එක් නාවිකයෙක් හෝ පණ බේරාගත්තොත් මොකද වෙන්නෙ? නැවට අත්වුණු ඉරණම මොකක්ද කියන එක හෙළිවෙනවා. එතකොට මහා බ්‍රිතාන්‍යය ජර්මනියට එරෙහිව යුද්ධ ප්‍රකාශ කරන්න මොහොතක්වත් පමාවෙන්නෙ නැ. නමුත් ඔවුන් යොදගත් මේ ක්‍රමයෙන් නැව විනාශ කළාම, කෙළින්ම ජර්මනියට එරෙහිව ඇහිල්ල දිගු කරන්න අපට බෑ. එහෙම නේද?"

"නැව් විනාශ කරන්න ඔවුන් යොදගත්තෙ කුමන පුපුරන ද්‍රව්‍යයක් කියලද ඔබ හිතන්නෙ?"

"ඒකට යොදගත්තෙ කුමන පුපුරන ද්‍රව්‍යයද කියන්න මට අමාරුයි. නමුත් කුඩා පෙට්ටියක තිබූ රාත්තල් අටක් හෝ දහයක් ප්‍රමාණවත් වෙන්න ඇති. නැවේ අඩියේ විශාල පිපිරීමක් සිදුකරන්න. අඩිබල පුපුරන ද්‍රව්‍ය ගැන පුරෝචයේ සිටි ඉහළම විද්‍යාඥයින් දෙදෙනා මැනකදී මියගිය ස්විඩනයේ නොබෙල් සහ ජර්මනියේ පෝල් ෂුමාකර් දෙදෙනා. ෂුමාකර්ගේ දකුණු තිබෙන විද්‍යාඥයින් තවමත් අපට නැති බව කණගාටුවෙන් වුණත් පිළිගත යුතු සත්‍යයක්. කාල බෝම්බය පැය 72 කදී පුපුරා යන ආකාරයට විශේෂ ඔරලෝසු දුනු හා දැනගැනීම ඔවුන් ජර්මනියෙන්ම සකස්කරගෙන එන්න ඇති"

"සිද්ධිය මේ තරමින් එක් අපට හෙළිවුණේ ඇතැම් වොයිට් අකුණු පහරකින් මිය යාම නිසා" මම කිවෙමි. "එහෙම නොවෙන්න මේක සදාකාලික රහසක් වෙන්න තිබුණා"

“ඇත්තෙන්ම නව” නෝමිස් එකකවිය. “ඇගේ පැත්තෙන් බැලුවාම පරිමිතිය වෙනුවෙන් ඇය කරන්න ඇත්තේ ඇගේ රාජකාරිය වෙන්න පුළුවනි. නමුත් ජිනානාගේ අපට නම් ඇය කළේ මහා අපරාධයක්. ජීවිත ගණනාවක් විනාශ කළ සමාජ දිය නොහැකි අපරාධයක්. ඒකට නිසි අඩුවම් ලබාදෙන්න දෙවියන් එව්වර කාලයක් ගත්තේ නෑ. කොහොම වුණත් සත්‍ය තොරතුරු දුන්වත් හෙළිවීම යිනේ පවුලට විකාල සහනයක් වෙව්. එහෙම හේද මෝගත් මෙතෙවිය?”

“දැන්කෙත්ති ඩිට් කෝමස් මහත්මිය” මෙතෙක් වේලා තිහවඩ සියල්ල අසා සිටි තරුණිය පැවසුවේ සැනසුම් සුසුමක් හෙළවිණි. “මමත් තාත්තාගේ නිදෙස් බව දැන්වත් හෙළිකිරීම හැක අපේ කාතෘභාවය මිබව කොහොම පිරිනමන්නද කියල මට හිතාගන්න බැහැ”

අරලොක් හෝමස් විසින් සොයාගත් තොරතුරු සියල්ල
 ක්‍රියාකාරී ආරක්ෂක ලේකම්වරයා වෙත දැනුම් දෙන ලදී. ඒ පිළිබඳ
 සවිස්තර වාර්තාවක් ආරක්ෂක අංශීකීවරයා විසින්
 සාර්වජිකවේදයට පත්කරන ලදී.

ඒ අනුව රට වෙනුවෙන් දිවි පිදු කපිකාන් විලියම් පමානන්
ආතුරු භාවිතයන් වෙනුවෙන් විරුද්ධතා විකුරුණෙන් පැවැත්වූ
කාර්යාලාර්ථය ෮෧෧෧ පිළිබඳව පාඨකයන්ට කවමක් මතක ඇතුළත්
නිසැකය. අතිරේකය හෙළිකර ඇතිමට හෝමිස්තෙන් සිදු වූ සේවය
ඇතිමින් ලෙස මගේ මිත්‍රයා වින්ඩිසර් රජමාලිකයට කැඳවනු
ලැබිණ. එහිදී සහරජකුමාගෙන් හෝමිස්ට පිහිටිමයක් ලෙස තැනි
ලැබුණු කහ පුළුරුණයක් සහිත මුද්ද දකින්නට ලැබුණේ අප
සිහිපෑරෙනකට පමණි.

කපිතන් මෝගන් සියලු වර්ගභාවලින් නිදහස් කිරීම වෙනුවෙන්, මෝගන් මහත්මිය, රෙබෙකා මෝගන් මෙතෙවිද තා කයිපල් මෝගන් දෙදෙනා ද කැටුට් අපේ නිවහන වෙත පැමිණ, තම කෘතඥතාවය පිරිලොක් හෝමිස් වෙත ප්‍රකාශිතව අමතන තොහොමය.

ආන්ස්වර්ත් මාලිගයේ මිනීමැරුම

1894 වසරේ හේමන්ත සෘතුයේදී මහේෂ්වරී විහිත්සාගාරය විතුණ දැවු බව මම ලේ සලකුණ කරාවේදී සඳහන් කළෙමි. ඉන්පසු මා කළේ මහේ හිතවත් පර්ලොක් හෝමස් සමග විසීමට බේකර් විටියේ ඉපේ නිවහනට සංක්‍රමණය වීමය.

1891 දී මහාචාර්ය ජෝමස් මොරියාට් සමග රයිනෝකස් දිය ඇල්ල අසල ඇතිවූ සටහන් පසු, හෝමස් යළිත් මතුපිට ද 1894 දීය. මියයන්නට ඇතුළු සැකසූ විශේෂය, රහස්‍යවත්තයා මෙසේ පැමිණීමත්, එංගලන්තයේ පමණක් නොව මුළු බටහිර යුරෝපයේම ඉමහත් ආන්දෝලනයක් ඇතිවිය. නීතිය හා සාමය ගරුකරන සහයෝගී එම ආරංචියෙන් අතිශය ප්‍රීතියට පත්වූහ. හෝමස්ගේ ආපසු පැමිණීම නිසා පාසාල ලෝකයේ අපරාධකරුවන් හිසියට පත්වූ බව ද රහස්‍ය නොවේ. අවුරුදු තුනක නිහඬතාවයෙන් යළි මතුපිට පර්ලොක් හෝමස් වෙත. අහිංසා සටන්ගේ හා ගැටලු වැඩි වැඩියෙන් ලැබීම. එහෙයින් ඔහු දවසේ වැඩිපාලයක් ගතකළේ. නිවස තුළ නොව ඉන් පිටතය. ඉපේ විසිත්තසාමරයේ ගිනි උදුන අසලට වී, එක දිනට පැය ගණන් මම කතිවම ගතකළෙමි.

මා මේ සඳහන් කරන දිනයේ උදේ වරුවේ සිටම පැවතියේ වැහිබර කාලගුණයකි. සවස් වේදීදී වේගවත් කුණාටුවක් හමන්නට පටන්ගත්තේය. මදවේලාවකින් ධාරානිපාත වර්ෂාවක් කඩාහැළිණි. අවුරුදු දහහතරකට පෙර මයිඩාන්ඩිහි ඇතිවූ සටනේදී මහේ කතුලේ ඇතිවූ කුඩාලය මේ එනවිට සම්පූර්ණයෙන්ම සුළු වී තිබුණු බව සැබෑය. එහෙත් ජෝමස් කළ නොහැකි කුමන හෝ හේතුවක් නිසා, ගිහල කාලගුණය සමග මෙම කුඩාලය සිදුවූ කැතින් දැව වේදනාවක් දැනිණ.

හෝමස් ආපසු නිවස වෙත එන වේලාවක් මම දැන නොසිටියෙමි. එබැවින් කුමක් හෝ පොතක් කියවමින් කාලය ගතකිරීමට මම තීරණය කළෙමි. ඒ සඳහා ගිනි උදුන අසල පොත්

රාජ්‍යයෙන් අහල් කුනක පමණ ගතකමක් තිබූ පොතක් අතට ගත්තෙමි. එය පොතක් ලෙස පිටතට පෙනුනත් ඇත්තටම එය පොතක් නොවූ බව මා දුටුවේ එය විවෘත කළ විටය. ඒ යම් යම් දේ රහසිගතව ගබඩාකිරීමට සකස්කළ පෙට්ටියකි. එහි තිබූ දෑ එකින් එක අතට ගෙන මම පරීක්ෂා කර බැලීමි.

මුතු ඇට ඇල්ලූ කන් ලිංක් පෝටුවක්, කඩදාසි කුට්ටමක්, කලා කැඩි ගිට පිහියක් මෙහි විය. මේවා හෝමිස්ට යම් යම් පරීක්ෂණවලදී භාවිත කාණ්ඩය. මේ කිසිවක් මගේ මතකය අවදිකිරීමට සමත් නොවීය. එහෙත් පෙට්ටියේ එක් කෙළවරක දැක්වීමට ලැබුණු දෙයින් මගේ මතකය අලුත් විය. ඒ මංගල කේන් කැබැල්ලක් දැමීමට යොදාගත් කුඩා කාඩ්බෝඩ් පෙට්ටියකි. එහි පිටත මුද්‍රිතව තිබූ වචන මම යළිත් කියවා බැලීමි.

මේමි මැක්ඇලිස්ටර්

සහ

සාප්තට් ජේකබ් පියර්ස්

ෆ්රංගිස් පටුමගේ

බැප්ටිස් දෙව්මැදුරේදී

1886 දෙසැම්බර් 10

"දෙවියනෝ මෙක සිදුවෙලා අවුරුදු අටක් ගතවුණාද?" මම සිතුවෙමි. "එයේ සිදුවුණු දෙයක් තරමට හැමදෙයක්ම මට තවම මතකයි"

මගේ මිත්‍රයා තරප්පුඩි නැග එන තඩ මේවෙලේ මට අසන්නට ලැබිණ. ඔහු විසින්ම කාමරය තුළට පිවිසෙද්දී මගේ අතේ තිබූ කේන් පෙට්ටිය වෙත හෝමිස්ගේ දෙතෙන් යොමුවන්නට ඇත.

"වොට්සන්, අපේ මුල් කාලයේ ඔබ සාර්ථකව විසඳු ගැටලුවක පුත්ලුන් ගිවෙ අතට පත්වෙලා වගෙයි" මගේ මිත්‍රයා කීවේ ප්‍රීතිමත් හඬෙනි. ඒ දිනවල ඔහු යෙදෙමින් සිටියේ හිටපු ජනාධිපති පුළාන් මුරිලෝ ගැන පරීක්ෂණයකය. ඔහුගේ මුහුණේ නැඟුණු සතුටුසිතාව එම පරීක්ෂණය සාර්ථක අයුරින් සිදුවන බවට ලකුණකි.

"මං සාර්ථකව විසඳු ගැටලුවක් තෙමෙයි හෝමිස්, ඔබ සාර්ථකව විසඳු එකක්"

"එහෙම කියන එක වැද්දිමි මිත්‍රයා" ඔහු කීය. "මේකට හුහන් මහත්සි වෙලා ඇපකැප වෙලා කටයුතු කළේ ඔබ. පියර්ස් මහත්සිය

බලාපි ර් සේවය ඇත්තෙන්ම අගය කළා. ඒකෙන් ඇය ඇගේ වැඩිමහල් පුතාගේ 'දෙව් පියා' නැවියට ඔබව නම්කළේ. එවිටර විතරක්ද? ඔබට ගෞරවයක් නැවියට ඒ දරුවට නම් දීමෙන් පෙන්න කියල"

හෝමස් එහේ කියද්දී එම අතිත සිද්ධියේ පවතිනා එකත් පිටිපස එකත් මගේ සිහියට නැගිණි.

මේම මැක්ඇලිස්ටර් මෙතෙක්ම හෝමස් හමුවීමට බෙකර් විරියේ නිවහන වෙත පැමිණියේ 1882 නොවැම්බර් මාසයේ දවසකය. ඇය "පැමිණියා" යයි මා කිවත් ඇගේ ආගමනය සිදුවූයේ වෙනස් අයුරකිනි. තරුණිය අපේ තරපය පෙළ දිගේ ඉහළට හා ඉත්පසු විසිත්ත කාමරය තුළට තල්ලු කරගෙන එන ලද්දේ හඬකත් මහත්මිය වියිනි. ඒ සදහා ඇය දැඩි වෙනස මහත්සියක් දරා බව අපි දුටුවෙමු.

මේම මැක්ඇලිස්ටර් ඉතා රුමත් නවයොවුන් තරුණියක් වූවාය. ඇය ගම්බද දුප්පත් පවුලක උකියක බව ද අපට සිතාගත නැති විය. මේ වෙලාවේ ඇගේ ලිපිපත් රත් පැහැයට හැරී තිබිණි. ඒ නොකඩවා ගෝකයෙන් හඩා වැලපීම් නිසා බව තේරුම් ගැනීම මට අපහසු වූයේ නැත.

විසිත්ත කාමරයට පිවිසී තරුණියට සුචරතල අසුනක හිඳගන්නා මෙන් හෝමස් සංඥා කළේය. තරුණිය තවමත් හඩා වැලපෙමින් සිටි නිසා ඇය වෙනුවෙන් කපාකිරීමට ඉදිරිපත් වූයේ හඬකත් මහත්මියයි.

"හෝමස් මහත්මිය" ඇය කීවාය. "මේ කෙල්ල නැතමට මගේ ගැහි දියණියක් වෙතවා. ඇය රැකියාව කරන්නේ ආත්ස්වර්ත් වලව්වේ."

"මය කියන්නේ මුමක් රිශ්බ් ආත්ස්වර්ත්ගේ වලව්වද?" හෝමස් විමසුවේය.

තරුණිය හිඟ සොලවා එය ස්ථිර කළාය.

"ඉතින් මොකද මේ දුමය අඩා වැලපෙන්නෙ? මුමක් රිශ්බ්ගෙන් මොකක්ද ඔබට සිදුවුණු හිරිහැරේ?"

"හිසුගෙන් මට හිරිහැරයක් වූයේ නැතැ මහත්මිය" තරුණිය කළුර වතුරුවමින්ම කීවාය. "මට..... මට ඉවසගන්න බැරි..... වෙරන්ස්" වාක්‍යය සම්පූර්ණ නොකළ ඇය යළිත් ඉකිසමින් හඬන්නට පටන්ගත්තාය.

"ඔබ කියන්නේ වෙරන්ස් බ්ලැක්ද?"

"වේ මහත්මයා"

"වහෝ.....!" හෝමිස් කීය. "බාගවෙලාවට ඔහු මගේ යහළුවන් වෙන්න ඇති?"

"වේ..... මහත්මයා" තරුණිය කීවේ හැඳුම් මධ්‍යයේය. "අපි දෙන්නා..... විවාහ ගිවිසගෙන ගිවියේ..... මේ මාසය අන්තිමට කසාද බදින්න....."

"ඒ ගැන මට හුඟක් කණගාටුයි" මගේ මිත්‍රයා පිළිතුරු දුන්නේ හෝකි ස්වරයෙනි.

"මං ඇයට කිව්වා හෝමිස් මහත්මයා" හඩසන් මහත්මිය කතාකළාය. "ඇය වෙනුවෙන් මොනවා හරි දෙයක් කරන්න පුළුවන් නම්, ඒ පරිලාක් හෝමිස් මහත්මයාට විතරයි. කියලා මං මේ කෙල්ලට කිව්වා"

පරිලාක් හෝමිස්ගේ හෝනාකුල දෙනෙත් දෙස මම බලාසිටියෙමි. ඒරණයක් ගැනීමට අපහසු වූ කලක මෙන් ඔහු නිහඬව කල්පනා කරමින් සිටියේය. ඒ දිනවල මගේ මිත්‍රයා ලන්ඩන් නගරයේ සිටුවූ අතිරාජ් ජීනිමැරුමක් විසදීමට උත්සාහ දරමින් සිටියේය. එය ඉතාම සංකීර්ණ වූ හැටිවැඩකි. එබැවින් එය විසදීමට ඔහු රැ දවල් කොබලා වෙනෙසෙමින් සිටී බව මම දනසිටියෙමි. මේ තිසා දුන් ඔහු මුහුණයාන ප්‍රශ්නය, මේ තරුණියගේ හැටිවැඩ භාරගතයුතුද නැද්ද යන්නයි. මේ හෝමිස් අතිරාජ් පරීක්ෂණ ක්ෂේත්‍රයට පිවිසි මුල් කාලයයි. ලන්ඩනයේ ඉහළම පෙළේ බැංකුවකට අදාළව සිටුවූ අපරාධය විසදීමෙන්, තම ජීවිතාව ගෙනයාමට වාසියක් සැලසෙන බව ඔහුට වැටහෙන්න ඇත. එය අනහැර මේ දුප්පත් ශාන්තස්විතාවගේ හැටිවැඩ බාරගත්තොත්?

මගේ මිත්‍රයා මිනිත්තු කිහිපයක් නිහඬව කල්පනා කළේය. දෙනෙත්වල කදුරු පුරවාගෙන තමා දෙස බලාසිටී තරුණිය ගැන ඔහුගේ සිතේ අනුකම්පාවක් ඇතිවන්නට ඇත.

"අපි මට පුළුවන් කරම් උදව් කරන්න බලන්නම්" ඔහු කීවේ තරුණියට හා හඩසන් මහත්මියටය. "මේ වෙලාවේ මට මහ භාරදුර රාජකාරියක් පැවරිලා තියෙනවා. ඒ තිසා මගේ ප්‍රශ්නයට පොද්ගලිකව මැදිහත්වීම මට ටිකක් අමාරුයි. ඒ වූණත් මගේ

හිතමිත්‍රයා දෙස්තර වොට්සන්, මේ ගැන මූලික පරීක්ෂණයක යෙදේවි. පුවත්පත්වල පළනොවී යටපත්වුණු කරුණු භෞදාගන්ත ඔහුට හැකිවෙත බවට සැකයක් නැ. සැහවුණු රහස් මතු වෙද්දී ඔහු ඒවා මට දන්වා එවාවි. එතකොට අපට පුළුවනි මේක ගැඹුරෙන් විමසා බලන්න.

"ඔබ හරිම කරුණාවන්තයි හෝමස් මහත්මයා" හඬසන් මහත්මිය පැවසුවේ තරුණිය වෙනුවෙනි. "මේක අපට ලොකු සහනයක්. මේ ප්‍රශ්නය ගැන භෞදාගන්ත ඔබට මේ තරම්වත් කාලයක් තියෙවි කියල අප හිතුවේ නැ." අපෙන් සමූහයේ ඔවුහු තරළපුපළ බැස පහළ හට්ටුවට ගියහ.

"හෝමස්, තරුණිය නම් කැමැතිවෙව් ඔබ කෙළින්ම මේකට මැදිහත්වුණා නම්" මම කීවෙමි. "ඇයට කියන්න දෙයක් නැතිවුණා. හඬසන් මහත්මිය මේ පිළිවෙළට එකඟවුණු තියා"

"ඔබේ හැකියාවන් එහෙම අඩු කන්සේරුවකට ලක් කරන්න එපා වොට්සන්" හෝමස් කීය. "අපි බලමු මේ සිද්ධිය ගැන පුවත්පත්වල පළවුණු තොරතුරු මොනවාද කියල"

ඔහු පුවත්පත්වලින් කපා එක් රැස්කර තිබූ වාර්තා පරීක්ෂා කර බැලීය.

"මේ ගැන හොඳම විස්තරය තියෙන්නේ "ත්ලෝබ්" පුවත්පතේ. ඔබ ඒ විස්තර තැවකත් කියවා බලන්න. දැන් මං ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් එකට යුවල එන්න ඕන. ඒ අතරේ නගරයේත් සම්පූර්ණ කළයුතු වැඩ රාශියක් තියෙනවා" කී ඔහු කැපැළඳ ගැනීම සඳහා කාමරයට ගියේය. මම ත්ලෝබ් පුවත්පත අතට ගනිමි.

ආන්ස්ටින් මාලිගමේ බේදවාචකය

පුවත්පතේ සිරස්තලය වූයේ එයයි. ඔවුන් කථාන්තරය අරඹා තිබුණේ ආන්ස්ටින් මන්දිරය හිමි. ප්‍රභූ පැළැත්තියේ අයෙකු වූ ශ්‍රීමත් රිස්බ් ආන්ස්ටින් ගැන විස්තරයකිනි. මේ බේදවාචකයේදී මරණයට පත් අසරණයා ගැන විස්තර පළනොතොට, නිවස හිමිකරුගේ ඉහළ නිලතල හා වත්පොහොයක් කම්වලට මුල්තැනක් දීම ගැන මම පුද්ගලයට පත්වූයෙමි.

"..... ඔක්තෝබර් 7 වැනිද මැදියම් රැය පසුවුණු ඉක්මනින් ශ්‍රීමත් රිස්බ්ට නින්දෙන් ඇහැරිණි. ඒ විස්තෝලයකින් නිකුත් වූ වෙහි හඬකටය. එවිට ඔරලෝසුව දෙස බැලූ ඔහු යුවුවේ වේලාව පාන්දර

එක පසුව මිනිස්තු කිහිපයක් බිටිය. තමා පසුපස නොරින මෙන් බිටිද්ව නියම කළ ඔහු, ගබ්දා ඇසුණු දිශාවට දිවගියේය. ඒ මැදුරේ දකුණු කොටසේ පිහිටි බරාදයයි. අමුත්තන්ගේ නිදහසාමර වැඩිහිණිනක් තිබුණේ ද මේ බරාදය දෙපසය.

ශ්‍රීමත් රිච්ඩ් ආන්ස්ටර්න්ට අයත් වතුයායේ දඩබිම, වළිකුකුළන් හා හබන්කුකුළන් විශාල වශයෙන් ගැවසෙන කැලාවක් බව ප්‍රසිද්ධ කරුණකි. කුරුලු දඩයම් සඳහා ආන්ස්ටර්න් පවුලේ මිතුරන් මෙහි පැමිණීම නිතිපතා සිදුවන්නකි. මෙම දිනයේ ද කුරුලු දඩයම් සඳහා පැමිණි අමුත්තන්ගෙන් ආන්ස්ටර්න් මාලිගය හෙවත් මැදුර පිරි පැවැතිණ. දඩයම් කාලයට මැදුරට පැමිණෙන අමුත්තන් සංඛ්‍යාව ඉතා විශාලය. මොවුන්ට සංග්‍රහකිරීමට මැදුරේ සාමාන්‍යයෙන් සිටි සේවක සංඛ්‍යාව ප්‍රමාණවත් නොවිණි. එබැවින් මේ කාලය සඳහා සේවකයන් බඳවාගැනීම වෙනදට ද සිදුකෙරෙන්නකි. මරණයට පත් වෙරන්ස් බිලැක් නම් කරුණයා ද එලෙස භාවිතාලීන සේවකයෙකු ලෙස බැඳුණු පුද්ගලයෙකි.

ඔහු මියගොස් සිටියේ හරියටම රුසියානුවර් මහත්මිය ලැබුම් ගත් කාමරයේ දෙරටුව ඉදිවසය. ඔහු බරාදය හරහා වැටී සිට ඇත. ශ්‍රීමත් රිච්ඩ් සාක්ෂිදෙමින් පැවසුවේ, බරාදය අදුරේ පැවැති නිසා, කලබල වී දිව ආ තමා, බිම වැටී සිටි බිලැක්ගේ සිරුරේ කකුල පැටළී ඇදවැටීමටත් ඉඩ තිබූ බවයි. වෙඩිපහර බිලැක්ගේ පසුවේ වම්පසට එල්ල වී තිබිණි. කෙළින්ම තදවතට ඇතුළු වූ මුණිස්සම් නිසා වෙරන්ස් බිලැක් ක්ෂණිකව මියයන්නට ඇති බැව් පැහැදිලිය.

අප කලින් සඳහන් කළ කැරොලයීනා රුසියානුවර් මහත්මිය ධනවත් කාන්තාවකි. දකුණු අප්‍රිකාවේ දියමන්ති ආකර ගිම්මෙකුට සිට නැසිගිය එඩ්වඩ්ගේ රුසියානුවර් ධනකුමරයෙකු ලෙස ලෝක ප්‍රකටය. රුසියානුවර් මහත්මිය ඔහුගේ වැන්දඹු බිරිඳ ය.

වෙඩිපහර මේ තරම් උස් හඬින් නිකුත්වූවත් රුසියානුවර් මහත්මියගේ කාමරයේ දෙර විවෘතවූයේ නැත. කාමරය ඇතුළතින් ද කිසිදු ගබ්දයක් නොඇසිණ. ශ්‍රීමත් රිච්ඩ් කිහිපවාරයක් ඇගේ දෙරට තවටු කළේය. එතෙත් ඇතුළතින් පිළිතුරක් නොලැබිණි. අන්තිමේදී ඔහු දෙරබෝලය කරකැවූයේ එතරම් සිතාමතා නොවේ. ඔහු මවිතයට පත්කරමින් ඇතුළතින් අතුරු දමා නොතිබුණු දෙර විවෘත විය.

දෙර ඇරුණු විනාමි ඔහුට දකින්නට ලැබුණේ, කාමරයේ ජනේලය සම්පූර්ණයෙන්ම නැරදිමා ඇති අයුරයි. එපමණක් නොව එළියේ සිට කාමරයේ ජනේලය දක්වා තිබූ ඉණිමහන, ඉහළ කොටස ද ඔහු දුටුවේය. මේ විනවිට නිවසට පැමිණ සිටී අමුත්තෝ සිහිපදෙනෙක්ම එතුනට ළඟා වී සිටියහ. ඊට අමතරව මැදුරේ ප්‍රධාන ගානපේටකයා වූ පිටර්සන් හා ආත්ස්වර්ත් ආර්යාව ද අප්‍රමාදව එතුනට පැමිණ සිටියහ.

නැතිනම් රුසියානුවර් මහත්මිය අවදිකරවාගෙන එන මෙන්, ශ්‍රීමත් රිච්ඩ් තම බිරිඳට දන්වා ඇත්තේ මේ අවස්ථාවේදීය. ඇය විනාමි එම කාමරයට පිවිසියාය. රුසියානුවර් මහත්මිය අවදිකිරීම එතරම් පහසු කටයුත්තක් නොවන බව ගෙහිමි කාන්තාවට වැටහුණේ එවිටය. කෙසේ වුවත් ඉතා අපහසුවෙන් අවදි කළ රුසියානුවර් මහත්මිය සිටියේ ඔහු ස්වභාවයකිනි. ඇතිවී තිබූ සිද්ධියේ බරපතල කම තේරුම් ගැනීමට නැතිකාරයන් වත් ඇයට නොවීය.

මේ අවස්ථාවේ ශ්‍රීමත් රිච්ඩ් ඉතා හැනාන්විතව කටයුතු කළේය. නින්දෙන් අවදි කළ කාන්තාව බලාගැනීම ඔහු තම බිරිඳට භාර කළේය. රුසියානුවර් මහත්මියගේ කාමරය හා බරාදය මුර කිරීම ඔහු පිටර්සන්ට භාර කළේය. කලකට පෙර හමුදා හටයෙකුට සිටී පිටර්සන්, එයට පුදුසුම පුද්ගලයා බැව් ශ්‍රීමත් රිච්ඩ්ට වැටහෙන්නට ඇතුළුවා තිබුණය. මිළඟට ඔහු අමුත්තන් සියලුදෙනාටම තම තමන්ගේ කාමරවලට යන මෙන් ආයාචනය කළේය. අනතුරුව ඔහු තම සේවකයෙකු දුටුකාමී පොලිස් ස්ථානය වෙත විනාමි යැව්වේය.

පුට්ස්පෙන් වාර්තාකරුවා මිළඟට තම අවධානය යොමුකොට තිබුණේ මරණ පරීක්ෂණ විභාගයේදී අසන්නට ලැබුණු කරුණු වෙතය.

"මෙහිදී අපගේ සිත්වලට නැගෙන එක් ප්‍රධාන ප්‍රශ්නයකි. ටෙරන්ස් සිලැක් මේ මහ රුසියානුවර් බරාදයට පැමිණියේ කුමන අරමුණකින්ද? මැදුරේ ඇතුළත සේවය කළ සේවක මිඩ්ල්ලට්, නේවාසික පහසුකම් සලකා තිබුණේ දෙදෙනාමය. පිරිමි සේවකයාට මැදුරේ බටහිර අංශනයේ කාමර හිමිවී තිබිණ. ඔවුන් එහි ලැබුම් ගෙන සිටියේ ප්‍රධාන සේවකයා වූ පිටර්සන්ගේ

සුපරික්ෂාකාරී සෝදිසිය යටතේය. සේවිකාවනට තේවාසික පහසුකම් සැලසුණේ මැදුරේ තැනෙනහිර පැත්තේ අංගනයේයි. ප්‍රධාන ගෘහසේවිකාව වූ ඩානාඩී මහත්මිය සිය සේවිකාවන්ගේ හැසිරීම්, යාමීරීම් ගැන සැමවිටම අවධානයෙන් සිටියාය.

වෙරන්ස් බ්ලැක්ට් කම් නිදහසාමරයේ සිට, ඔහු මියගිය තැනට යාමට, විශේෂ ගමනක් යා යුතු විය. එනම් ඔහුගේ කාමරය තිබූ බටහිර අංගනයේ පිටුපස තර්ජපු පේළියෙන් පහළට බැස, යළිත් වරක් ප්‍රධාන තර්ජපු පෙළ දිගේ ඉහළට නැගිය යුතුය. රාත්‍රියේ මෙවැනි ගමනක් යාමට ඔහුට තිසිදු අවසරයක් නොතිබිණි.

කාමර වඩාත් හොඳින් සෝදිසි කිරීමේ දී තවත් වැදගත් කරුණක් හෙළිවිය. එනම් රුයිස්ලැන්ඩර් මහත්මියගේ කාමරයේ දෙර අතුළේ තිබූ පිත්තල කැබැල්ල රහසිගතව ඉවත්කර ඇති බවය. කවුරුත් හෝ රහසිගතව කර ඇති මේ ක්‍රියාවෙන් සිදුවන්නේ කුමක්ද? දෙර වසා යතුර කරකැවූවත්, එළියට තල්ලුවන පිත්තල කැබැල්ල නොමැති නිසා දෙර අතුරේ නොවැටේ. වෙනත් වටහවලින් කියතොත් කාමරයේ පදිංචිකාරිය දෙර වසා යතුර කරකැවූවත්, ඕනෑම පෙනෙනකුට දෙර විවෘත කිරීමට තිසිදු බාධාවක් නොමැත.

මීට අමතරව රුයිස්ලැන්ඩර් මහත්මිය ප්‍රබල නිදාකාරක සෘෂ්ටියකින් ඔත්කර තිබූ බව අවදාන සාක්ෂිවලින් හෙළිවිය. ඒ කැමෙන් පසු පිළිගත්වන ලද කෝපි කෝප්පය යි මිනිත්තු කිහිපයක් ගතවෙද්දීම, තමාට අධික නිදිමත්ත් දනුණු බැව් රුයිස්ලැන්ඩර් මහත්මිය පවසා ඇත. මේ පිළිබඳව සාක්ෂි විමසද්දී ආත්ස්වර්ත් ආර්යාවගෙන් පැවසුණේ මෙවැන්නයි.

"..... අපි කැමමේසෙදි කාලබිල ඉවර කරල, සාලෙට ඇවිත් වාඩිවුණාම, කෝපි පිළිගැන්වීම සාමාන්‍ය සිරිත නේ. නමුත් පිරිමි කවරිය බොහොම වෙලාවට මොකද කරන්නේ? වසින් බිබි. කැම කන්න හුඟක් වෙලා ගතකරනවා. මං ඒකට කැමති නෑ. මං ඒ පුරුද්ද අනුමත කරන්නේ නෑ. පිරිමි කවරිය බලාපොරොත්තු වෙන්නේ ඊයාල කැමකාල ඉවරකරලා සාලෙට එනතුරුම කෝපි බත්දෙසි අල්ලන්නේ නැතැ කියලයි. නමුත් අපි කැම කාල මිනිත්තු විස්සක් ඇතුළත කෝපි යේන්න කියලා මං සේවකයන්ට සංඥා කළා."

"මරණ පරීක්ෂක - රුයිස්ලැන්ඩර් මහත්මියට කෝපි කෝප්පය පිළිගැන්නුවේ කවුද කියලා ඔබට මතකද?

ආර්යාල - මම හොඳට මතකයි. ටෙරන්ස් බ්ලැක් නම ඇයට කෝපි ඇල්ලුවේ”

මේ අපරාධය සිදුවූ ආකාරය පිළිබඳව අපට සිතාගත නැත්තේ මෙවැන්නකි. රුසියානුවන්ට මහත්මිය සතු දියමන්ති හොරකම් කිරීමට ටෙරන්ස් බ්ලැක් සහ ඔහුගේ ආධාරකරුවෙකු (තවමත් හඳුනා නොගත්) සැලසුම් කරගෙන සිට ඇත. ඇගේ කෝපි කෝප්පයට නිදි බෙහෙත් දමන්නට ඇත්තේ ද දෙර අගුළේ පිත්තල කැබැල්ල ඉවත් කරන්නට ඇත්තේ ද බ්ලැක් විසින් බව නිසැකය. අන්තිම මොහොතේ සොරුන් දෙදෙනා අතර ආරවුලක් හටගෙන ඇති බැව් පෙනීයයි. ඔහුගේ හවුල්කාරයා බ්ලැක්ට වෙඩිතබා කාමරයේ ජනේලයට හේක්තූකර තිබූ ඉණිමගෙන් පහළට බැස පලාගොස් ඇති බව පැහැදිලිය.

මේ අනුව මරණ පරීක්ෂණය අවසානයේ දී සිත්දුටත් ලැබිණ. “මෙය හඳුනා නොගත් පුද්ගලයෙකු හෝ පුද්ගලයන් විසින් සිදුකර ඇති මිනීමැරුමකි” මෙය විසඳීමට අපහසු සංකීර්ණ ගැටලුවක් බව පෙනීයයි. ඒ අනුව මෙය විසඳීම සංකීර්ණයෙන්ම වෙනස් විය හැකි නිසා, එහි තරුණ පොලිස් පරීක්ෂකයෙකු වන හර්බට් එඩ්මන්ඩ්ස්ටන් හා අපරාධ පරීක්ෂණ අංශයේ ලෙනාඩ් බ්ලැන්ට් වෙත එම තාරුණ කාර්යය පැවරී තිබේ.”

මගේ මිත්‍රයා ආරක්ෂා කිරීමට වෙත පැමිණි පසු මේ අපරාධය විසඳීමට පොලිසියෙන් කටයුතු කෙරී ඇති ආකාරය ගැන විමසුවෙමි.

“තවමත් කටයුතු මොනවත් කෙරිල නැ” හෝමස් කීය. “හර්බට් එඩ්මන්ඩ්ස්ටන් කියන්නේ හිස උළුම්මවාගත් අඟුන තනනවා වෙන්න. ඔහුගේ පරම්පරාවම පොලිසියේ රැකියා කළ අයය. ඒ වුණට මේ වගේ බුරු මොළයක් තියෙන පොලිස් නිලධාරියෙක් මට මිට කලින් හවුලේලා නැහැ. ලෙනාඩ් බ්ලැන්ට් නම් සැහෙන තරම් දක්ෂයෙක්”

හෝමස් මගේ හිසමත පැටවුයේ ඉතා බැරැහැම් කටයුත්තකි. මෙය පටන්ගත යුත්තේ කොතැනකින්දැයි මට තවමත් නිතාගත නොහැක. මම ඒ ගැන දිගින් දිගටම කල්පනා කළෙමි.

“විස්තර සියල්ලම පත්තරෙන් දැනගන්නා හේද වොට්සන්?” මගේ මිත්‍රයා ඇසුවේ පිටකථාය ගැඳගෙන. දල්වාගත් පයිප්පය ද කටේ ගසාගෙන මා ඉදිරියෙන් හිඳගනිමිනි.

“ඔව්”

“එහෙත්නම් ඔබ මේ කටයුත්ත සඳහා වහාම පිටත්වීමයි කරන්න තියෙන්නේ. ඔබට නඩාඟාත් ගැනීමට තැනක් ඔන්න හඬගත් මහත්මිය පුද්ගලයෙක් කරලා. කෝඩ් නගරයේ මහවිදියේම තියෙනවා. “සිංස් ආමිස්” නම් වැදගත් තානායමක්. එහි ඔබ වෙනුවෙන් සුවසහසු කාමරයක් වෙන්කර අවසන්.”

“මොනවද මං හිතන්න ඕනෑ?”

“මේ අපරාධය ගැන වැඩිදුර කැරුණු සමහර කරගැනීමට ආත්ස්වර්ත් මන්දිරයට යන්න ඕන” හෝම්ස් කීය. “ඒකට කවුරුවත් ඔබට අවහිර කලාවී කියලා මං හිතන්නේ නෑ. ඊළඟට ඒ වලව්වේ හැම කෙනෙක් සමගම මිත්‍රශීලීව කතාබහ කරන්න. සේවකයන් වගේම ස්වාමිපක්ෂය හැතන් බලන්න. කවුරුහරි කෙනෙක් ගැන ඔබේ හිතේ සැකයක් ඇතිවෙනවිද කියලා, හොඳ කල්පනාවෙන් හොඳා බලන්න.”

“එහෙම කෙනෙක් මේ වලව්වේ ඇතුළත ඉන්නවා කියලා ඔබට තිහෙතවද හෝම්ස්?”

“ඒක මට සහතිකෙන්ම කියන්න බෑ වොට්සන්” ඔහු කීය. “ඒ සැකකටයුතු පුද්ගලයා ඉන්නේ වලව්ව ඇතුළේ සේවක මණ්ඩලයේ වෙන්තත් පිළිවත්. ඔහු පිරිස සේවකයෙක් වෙන්තත් පිළිවත්. එහෙමත් නැත්නම් ඔහු මොනම අයුරකින් හෝ වලව්වට සම්බන්ධයක් නැති කෙනෙක් වෙන්තත් පිළිවත්”

“වෙන මොනවද මගෙන් කෙරෙන්න ඕන?”

“ඔබ මේම මැක්ෂැල්ස්වර් සමග වැඩිදුර සාකච්ඡා කරන්න ඕන” ඔහු කීය. “මට හොඳටම විශ්වාසයි කියන්න තියෙන හැමදෙයක්ම ඇය අප සමග කිව්වේ නෑහැ. ඇගේ මියගිය පෙම්වතා, ඇය හිතාගෙන ඉන්න තාලේ කෙනෙක් නොවෙන්නත් පුළුවනි. ඔහු ඇත්තවම මොන විධියේ කෙනෙක්ද කියන එක, අපි තවම හරිහැටි දන්නේ නෑ. ඔහු අහිංසකයෙක් කියලාම ඇය කියන්නේ. මේ පටිඥාපිල්ලෙන් ඔහුගේ නම් නිර්දෝෂ කරන්නට නම්, ඇය අවංකව හැම දෙයක්ම අපට කිව්වකුයි.”

මගේ මිත්‍රයාගෙන් උපදෙස් ගෙන මම කෝඩ් නගරය බලා පිටත්වී තියෙමි. එහි “සිංස් ආමිස්” තානායමේ මට කාමරයක් වෙන්කර තිබිණි. මම තානායමිකරුවා, ඔහුගේ බිට්ටු හා සේවකයන්

මෙහි සුභද්‍රාව කතාබහේ යෙදී, කරුණු කිසිවක් හෙළිකරගැනීමට හැකිවෙයිදැයි බැලීමි. මීට අමතරව තානායමට කිරි හා අනෙක් ආහාර ද්‍රව්‍ය ගෙන එන ගම්වාසීන් සමග ද කතාබස් කළෙමි. එහෙත් සතුටුදායක කිසිවක් මට සොයාගැනීමට නැතිවුයේ නැත.

මත්තෝබර් අත්තිම සතියේ මෙම අපරාධය සිදුවූයේ වළි කුකුළන් හා හඬන්කුකුළන් දඩයම් කිරීම සඳහා අමුත්තන් ආත්ස්වර්ත් මැදුරට පැමිණි අවස්ථාවේදීය. දෙසැම්බර් දෙවැනි සතිය වල්පාත්කයින් හා කොරවකුන් දඩයම් කරන කාලයයි. කලින් වතාවේ මෙන් මෙවර ද ඒ සඳහා අමුත්තන් පැමිණෙන බව මට දැනගන්නට ලැබිණ. මෙවර වඩාත් විශාල කණ්ඩායමක් පැමිණෙන බව වලව්වේ සේවකයෙක් මට දැනුම් දුන්නේය. එනම් මහත්වරු හා තෝනා මහත්වරු හතළිස් දෙනෙක් ආත්ස්වර්ත් පවුලට සේවක මවුල්ල තවත් විශාල කරගැනීමට සිදුවනු ඇත.

"රුසිස්ලාන්වර් මහත්මිය මෙවරත් පාත්ත දඩයමට එනවද?"

"අපොයි මව්" සේවකයා කීය. "අමුත්තන්ගේ ලැයිස්තුවේ උඩින්ම තිබුණේ ඇයේ නම"

"එහෙනම් පියවර විදින්නට සිදුවුණු අත්දැකීමෙන් ඇය කිසිම කැලහීමකට පත්වෙලා නැහැ වශේ.....?" මම ඇසිමි.

"මව්, ඒ වගෙයි පෙනෙන්නේ" සේවකයා පිළිතුරු දුන්නේය.

මුලින් තමා මුහුණදුන් සිදුවීම නිසා මෙවර ආරක්ෂක කටයුතු කරකිරීමට ශ්‍රීමත් රිත්ඛි පියවර ගත්තේය. වලව්වත් එය අසල පිහිටි කැලෑරොදත් වටවන සේ, උස කටුකම්බි වැටක් කහන ලදී. මෙය හරහා යාමට දෙරටු කැඩුවේ දෙකක් පමණි. ඒ වතුයායේ දකුණු කෙළවරේ හා බටහිර කෙළවරේ ය. ඒ දෙක අතලම මුර ගෙවල් දෙකක් ගොඩනැංවුණු අතර, දහවල් කාලයේදී හේවටු මුරකිරීමට සේවකයන් යොදවා තිබිණ. රාත්‍රී කාලයේදී මේ හේවටු යම්පූර්ණයෙන්ම වසා ඉබියතුරු දමා තබන ලදී.

වැටවල් හා හේවටු සම්කරන ලද්දේ පිටස්තරයක් වත්තේ ගැටසීම වැළැක්වීමටය. එය සේරුම්ගැනීමට අපහසු නැත. හේවටුවලින් ඇතුළට යාමට මට ද අවසර නොලැබිණ. එහෙත් අලුත් ආරංචි හා භාරතුරු හේවටුවලින් පිටතට ආ බව මා සඳහන් කළ යුතුය. මන්දිරය ඇතුළත රාජකාරී කළ සේවකයනට විවේකයක් නොලැබිණ. එහෙත් මන්දිරයෙන් පිටත සේවය කළ

අයට එය එසේ නොවිය. ඉස්කාලයේ හා උද්ගානයේ සේවය කළ අයට වරින්වර පිටතට ඒමේ අපහසුවක් නොවිය. සවස්කාලයේ මධ්‍යම කාලයේදී මධ්‍යම පැමිණියේ "සිංස් අර්ථ" නානායමේ කැබැරැම් වෙතය.

නානායමේ ලැබුම් ගෙන සිටි පුද්ගලයෙකු එම නිසා හැන්දෑයාමයේ හෙමින් සිටුවේ කැබැරැම්ට පිංගාකැනීම මට අපහසු කටයුත්තක් වූයේ නැත. සිර විදුරුවක් පාතය කරන බව හඟවමින් එම මධ්‍යමයේ කතාබහට නොදිත් සවන් යොමු කළෙමි. විවේක මධ්‍යම සමග හවුලේ වසින් පාතයට සහභාගිවීම. එමගින් ආත්ස්වර්ණ මැදුවේ ලොකු ලොකු කන්කන්ගේ හපන්කම් කිසුම කෙරුම්වලට සරිත් දුන්නෙමි. මධ්‍යමයෙන් සප්තයම් වූ සේවකයෝ තම භාමිපුතුන් නිර්ගයට විවේචනය කළහ.

මෙම සේවකයන් අතර සිටි එක්තරා කෙසෙසු පුද්ගලයෙකු නැත එම විශේෂයෙන් සැලකිලිමත් වීම. ඉස්කාලයේ වැඩට නාවකාලිකව ගෙන සිටි ඔහුට නිවුණේ මියෙකුගේ වැනි පෙනුමකි. සෙස්සන් මොහු හැඳින්වූයේ 'ලෙන්' යන නමිනි. වලව්වේ ස්ථිර සේවකයෝ ලෙන් කෙරෙහි එතරම් සැලකිල්ලක් නොදක්වූහ. ඒ නිසාදෝ ඔහු පහසුවෙන් කතාවට අල්ලා ගැනීමට මට හැකිවිය. මහෙන් නොමිලයේ ලැබුණු ඩීර පයින්වුවක් දෙකක් පාතය කරමින් මා සමග නිදනයේ කතාබහේ යෙදීමට ඔහු කැමැත්තක් දක්වයි.

"පරම්පරා ගණනකට සැහෙන්ත සල්ලි ගොඩගන්නගෙන ඉන්න මිනිස්සු" ලෙන් කීය. "එවිසේටම කවදාවක් අකක් පයක් හොලවල වැඩක් කරල කැතුව ඇති. වලව්වේ ඇතුළේ වැඩකරන මගේ යාච්චෙක් ඉන්නවා. මිනිහ කියනවා, හැන්දෑවට රදළ ගාත්තු කාමරවලින් එළියට බිහින්නෙ දියමන්ති, මුතුමැණික් ආතරණ පොරවාගෙනලු. මය එක දියමන්තියකින් පුළුවනි, දුප්පත් පවුලක් අවුරුදු සියක් ජීවත්කරවන්න"

මම අමතර ඩීර මිලයට ගෙන ඔහුට සංග්‍රහ කළෙමි. රටේ ධනය බෙදීමෙන් ඇත්තේ අසමාන අයුරින් බව ද, එය ඉතා අසාධාරණ බව ද ඔහු සඳහන් කළේය. මම ඔහු හා එකතුවියෙමි.

"මොකටද මය සල්ලිකාරයෝ කාලෙන් කාලට මෙසේට පහත්වෙන්නෙ?" ලෙන් ඇසුවේ කවත් සිර උතුරක් ගිල දමමිනි. "වෙඩි හියල මරන්නා කාටද? එයාලට කවදාවක් වරදක් නොකරපු

අභිංසන සතුන්. මේ මිනිස්සු හොඳයි පුද්ධ හමුදාවට යවන්න. හොඳයි නැද්ද? මහත්තයා. මහේ කැමතිද පුද්ධ හටයෙන් වෙන්න?"

"ලෙන් මහත්තයා" මම කීවෙමි. "මමත් බොහොම කාලෙකට ඉස්සර හමුදාවෙ හිටියා. හැබැයි ඒ වෙද්දාවරයෙන් කැටියට"

"මහත්තයා ඉස්සර කෙනෙක් නම් මෙහේ කැබැරුම්වල සිටි මොනවා කරනවද?"

මිත්‍ර විගසින් ප්‍රශ්න කළේය.

"ඒ විස්සර පස්සෙ කියන්නම්නො." මම කීවෙමි. "ඊට කලින් තව සිර විකක් සිල ඉදිමු"

එයින් සැහිමට පත්වූ ලෙන් තවදුරටත් ඒ පිළිබඳව මගෙන් විමසුවේ නැත. තවත් පැය භාගයක් තිස්සේ මිත්‍ර නොයෙක් දේ දෙඩව්වත් එහි ප්‍රයෝජනවත් යමක් නොවීය. ආපසු කාමරයට පැමිණි මම හෝමිස්ට යැවීමට වාර්තාවක් ලිවීමට කල්පනා කළෙමි. එතෙක් වාර්තාකර යැවීමට තරම් වැදගත් කරුණු මා සතුව තිබේද? එවැන්නක් නොමැති යයි මට සිතීමි. එහෙයින් ඒ කටයුත්ත කල් දමා මම නින්දාව ගියෙමි.

පසුවද උදෑසන මට යෙදීමට කිසිදු කටයුත්තක් නොවීය. උදේ ආහාරයෙන් පසු මම, තානායම ඉදිරිපිට උදෑසන බිංකුවේ හිඳගෙන සුරුවුවුවත් දල්වා ගනිමි.

ආත්ස්වර්ත් වලව්ව පැත්තේ සිට තානායම ඉදිරිපිටින් වැටී තිබූ පාර ගල් අල්ලා සකස්කළ එකකි. මේ පාරේ එන අත්වයෙකුගේ කුරහැටෙහි හඬ මට අසන්නට ලැබිණ. ඉතා වේගයෙන් දිව එන අත්වයෙකුගේ හඬ, මගේ හිතේ ඇතිකළේ කැලඹීමකි. මම වහාම අසුනෙන් නැගිට මඳක් ඉදිරියට ගියෙමි.

අත්වාරෝහකයා වේගයෙන් පැමිණියේ තානායම දෙසට බව දැක මම සුරුවුවුව ඉවතට විසිකොට අසියක් ඉදිරියට තැබිමි. මට එක්වරම කාරණා දෙකක් පෙනිගියේය. කුලප්පු වී සිටි අත්වයා දුටු ආවේ අත්වාරෝහකයාගේ පාලනයකින් පෙන්නවය. පුදුමයකි! අත්වාරෝහකයා වූයේ අවුරුදු එකොළහක් හෝ දෙළහක් වයස් වූ කුඩා ගැහැනු ළමයෙකි. කිසිවක් කරකියා ගැනීමට නොහැකිව ඇය ගිහියෙක් මුසසත්ව සිටී අයුරු මම පැහැදිලිව දුටුවෙමි.

අත්වයා මා සමීපයෙන් දුටදී මම එක්වරම ඉදිරියට පැන. එක අතකින් උගේ කටකලියාවෙන්ද, අනෙක් අතෙන් ගැහැනු ළමයාගේ උරහිසෙන් ද තරයේ අල්ලා ගනිමි. උඟ ඇතිවූ අවහිරය නිසා උඟ

කොරගසමින් පැත්තට කැරකුණේය. ඒ සමගම අත්වාරෝහන කෙල්ල බිම ඇදවැටුණේය. මා එක් අතකින් ඇය අල්ලාගෙන සිටියත් ඒ ශ්‍රතණය ද හිමිවී ගියේය. බිම පෙරළී ගිය ඇගේ හිස, තානායම් ඉදිරියේ වූ පුවරුවක වැදිණි. ඒ සමගම ඇගේ හිසෙන් නොනැවතී ලේ ගලන්නට පටන්ගත්තේය. දූරිය ක්ලාන්ත වූවාය. තානායමේ මිදුලේ සිටි සේවකයෙක් දුවාගත් අත්වියා මෙල්ලකරගෙන පිහුණේ පාලනයට ගත්තේය.

මම දූරිය සිසවාගෙන ගොස් සාලයේ සෝපාව මත තාත්සි කළෙමි. මගේ වෛද්‍ය උපකරණ හා සෞඛ්‍ය බැගය, මගේ කාමරයේ තිබීම වාසනාවක් විය. ඇයගේ තුවාලය පරීක්ෂා කිරීමේදී එය එතරම් බරපතල තුවාලයක් නොවූ බව දුටුවෙමි. තානායම්කරු හා පිහුණේ නිරිදගේ උදව්වෙන් මම තුවාලය පිරිසිදු කොට, බෙහෙත් දමා පවරම් පට්ටලින් වෙළීමි. දෙහෙන් විවෘත කළ දූරිය හිඳගැනීමට කැත්තළාය.

"මහොම් නාත්සිවෙලාම ඉන්න" තානායම්කරුගේ බිරිය කීවාය. "නැගිටින්න එයා, පියාගෙ තාත්තට එන්න කියලා මං පණිවුඩයක් යැව්වා. එයා ඉක්මනට ඒව්"

මොහොතක් ගතවෙද්දී අත්වකරන්නියක තව අතට මිදුල දෙසින් අසන්නට ලැබිණි. හිසකෙස් කැතින් කැන සුදු පැහැ ගැන්වුණු මගේ වයසේම පුද්ගලයෙක් තානායම් තුළට කඩාවැදුණේය. ඔහු සිටියේ අහියය හිසියට පත්වය. එහෙත් දියණියට බරපතල තුවාල සිදුවී නොමැති බව දුටු ඔහු සැනසුම් සුසුමක් හෙළුවේය.

"පුංචි කෙල්ලට මහොම්ම ඉන්න අරින්න පියර්ස් මහත්මිය" තානායම් හිමිකරු කීය. "එබ ස්තුතිකරන්න ඕන මට හෙමෙයි මෙන්න මේ මහත්තයට. ඔහු නොහිටින්න කෙල්ලට බරපතල තුවාල සිදුවෙන්න ඉඩ තිබුණා."

පියර්ස් මහතා පිහුණේ දෙහෙන් මා වෙත යොමුකළේ එවිටයි. මිළගට ඔහු මිනිස්කුටත් පමණ ඇසිපිය නොහෙළා මා දෙස බලාසිටියේ පුද්ගලයෙක් මෙනි. "දෙවියනේ!" ඔහු කීය. "මේ වොට්සන් දෙස්කර මහත්තයා නේද?"

ඔහු කවුරුන්දැයි හඳුනාගැනීමට මට කැපීවූයේ ද ඒ මොහොතේය.

"සාත්තට මරේ පියර්ස්!" මට කීවැණි. "මං කොච්චර කාලයක් තිස්සේ ඔබට හෙව්වද? මෙව්වර කාලයක් හිටියේ කොහේද?"

මා ඇගයීමටයන්නයේ යුද පෙරමුණේ කළ හමුදා සේවය ගැන මගේ පාඩකයනට මීට පෙර සඳහන් කර ඇත්තෙමි. එම යුද්ධයේදී, ජනරාල් බරෝස්ගේ හමුදා සමග මම සටන් කළෙමි. ඇගයීමටයන්නේ ජාතික පටාහිනු මිසිවාන්ඩිහිදී අප වෙත දරුණු ප්‍රහාරයක් එල්ල කළහ. ඔවුන්ගේ ජසායිල් කුටිල්කුටිකින් කැබු වෙඩිල්ලක් වැදී, මම බරපතල කුටාල ලැබුවෙමි. මගේ සහායකයා වූ සාජන්ට් මරේ සැම පියර්ස් මා සටන් පෙරමුණෙන් ඉවතට ගත්තේය. අනතුරුව මා අස්වයෙකු පිටේ තබාගෙන, කන්දහාර්හි අපේ කඳවුර වෙත ඔහු මා රැගෙන ආවේය. රාත්‍රිය පුරා කඳු හා බෑවුම් හරහා වැටුණු දුෂ්කර මාර්ගයක මා ගෙනවිත්, ඔහු මගේ ජීවිතය බේරාගත්තේය. සැහෙන කාලයක් මම රෝහලේ ගතකළෙමි. අනතුරුව ලන්ඩනයට පැමිණියෙමි. සැම පියර්ස් ගැන දිගින් දිගටම සොයා බැලුවත් කිසිදු ආරංචියක් නොවීය. පසුව මට දතගන්නට ලැබුණේ, හමුදා සේවයෙන් ඉවත්වූ ඔහු කැනඩාවට සංක්‍රමණය වූ බවය. ඔහුගේ ලිපිනයක් හෝ මා ළඟ නොතිබූ නිසා ඔහුට ස්තූතිකරමින් ලිපියක් ලිවීමටවත් මට අවස්ථාවක් නොලැබිණ.

"සැම කවදද කැනඩාවේ ඉඳල ආපහු ආවේ?" මම ඇසිමි. "මෙතේට වෙලා මොකද කරන්නේ?"

"තරුණයෙකුට තම කැනඩාව අපුරු රටක් මහත්මයා" පියර්ස් කීය. "මැදි වයසට ආවම එහේ ජීවිතය එසාපෙනවා. එහේ හරිම පාචයි. එහෙකොට තමයි අපට අපේ මව්වර මහත්වෙන්නේ වොටසන් මහත්තයා. ආන්ස්ටින් වලව්වේ මට හොඳ රස්සාවක් තියෙනවා. ඒ නිසා මට හොඳ ගෙයකුත් ලැබිල තියෙනවා."

"මොකක්ද ඔබේ රස්සාව?"

"මං තමයි ප්‍රධාන උදහන පාලකයා. මගේ යටතේ හයදෙනෙක් වැඩකරනවා. මගේ බිරිඳ ඔබ දකින්න හරි කැමැති වේවි. යළි අපේ ගෙදර"

මේ කතාබහ සිදුවෙන අතරේ දියණියගේ කුටාල ගැන ඔහුට අමතක වී තිබිණ. තමන්ට පාලනය කරගත නොහැකි අස්වයෙකු පිටට නැගීම ගැන, ඔහු තම දියණියට තදින් බැණවැටුණේය. මිළඟට අපි අස්වකරන්නෙයෙන් ඔහුගේ නිවස බලා පිටත්වූයෙමු.

අප ළඟාවූයේ ආන්ස්ටින් වතුයායේ දකුණු මායිමේ වූ තේට්ටුව වෙතය. තේට්ටුව කර මුරකරුට, පියර්ස් මා හඳුන්වා දුන්නේය.

"මේ මහත්තයාගේ මුහුණ හොඳට බලාගන්න" පියර්ස් කීය. "මේ මගේ පරණ මිත්‍රයෙක්. ඔහු මේ පැත්තට එන්න හැදුවොත් කොයිවෙලාවකවත් ඔහුට අවහිරකරන්න එපා. තේරුණොද?"

මට ආත්ස්වර්ත් වතුයායට හා වනෝද්‍යානයට ඇතුළුවීමට, අවසරදීමට මුරකරුවා එකඟ විය. මිනිත්තු දහයකට පසු අපි සෑම පියර්ස්ගේ නිවස වෙත ළඟාවූයෙමු.

මෙතෙක් මට වීහල බාධකයක් වූ ආරක්ෂක වළල්ල දැන් බිඳ වැටී ඇත.

මම වහාම නිරණයක් ගතිමි. පියර්ස්ට සියල්ල හෙළිකළ යුතුය. මා පෙනී සිටින්නේ කවුරුත් වෙනුවෙන්ද, කරන්නේ කුමක්ද ආදී සියල්ල මම ඔහුට පැවසීමි. ඔහුගේ සේවා ස්ථානයේ හිමිකරුගේ අවසර නොමැතිව මා එහි ගැවසීම ගැන පියර්ස් විරුද්ධවෙනුයි මම මුලදී සිතුවෙමි. එහෙත් එය එසේ නොවීය. මා ඔත්තුකරුවෙකු වීම ගැන ඔහු කිසිදු ප්‍රකාශයක් නොකෙළේය. එහෙත් යථි සිතීන් ඔහු එවැන්නකට කැමැති නොවන්නට ඇතැයි මට සිතියි. ඔහු හදින් ම කෝපයට පත්ව සිටියේ පොලිස් පරීක්ෂක ඩව්බ්බිගින්ගේ කටයුතු ගැනය.

"ඒ යනා මහ බුරුවෙක්" පියර්ස් කිවේ හෝමිස් කී දේ මට සිහිගන්වමිනි. "උච්ච පෙනෙන්නේ උගේ නතය කරමි දුරකට විතරයි. රුයිස්ලැන්ඩර් නෝනගේ ජනේලයට ඉඹිමහක් කියල තිබුණේ මිදි පඳුරු වනයක් කොටුකරපු කැනකින්. ඒ හින්ද මේ යනා කියනවා, මේ අපරාධයට, මිදි පඳුරුවලට සාක්ෂි කරන මගේ සේවකයා සම්බන්ධය. මං අවුරුදු ගණනාවක් මේ මිනිස්සු තයදෙනා එක්ක වැඩකරල තියෙනවා. උන් හැම දෙනෙක්ම මට හොඳටම විස්වාසය අය. මං ඒ බව ඩව්බ්බිගින්ට කිව්වා"

"ඔහු ඉතින් මොකක්ද ඒකට කිව්වේ?" මම ඇසීමි.

"අපි ඒ බව කිව්වටත් ඩව්බ්බිගින් කැමතිවුණේ නැහැ" පියර්ස් මහත්මිය පිළිතුරු දුන්නාය.

"රුයිස්ලැන්ඩර් මහත්මියගේ නිදනකාමරේ දොර අගුළෙ කැල්ලක් කල් ඇතුළු ගළවලා තිව්වනේ" පියර්ස් තවදුරටත් කීය. "එහෙම නම් මොකටද එළියෙන් ඉඹිමහක් කියල උඩට නගින්නේ? ගේ පිටිපස්සෙන් ඇතුළුවෙලා, කරපු පෙළ දිගේ කෙළින්ම උඩ තට්ටුවට නගින්න සිදුණෙත්. සැකයක් නැ. ඔය

ඉතිහාසය පොලිසිය නොමග යවන්න කියනු එකක්. එහෙම කළේ හොරෙන් පිටින් ඇවිත් මේ දේ කළා කියලා හඟවන්න. නමුත් මට නම් සැක. මැදුර ඇතුළේ සේවකයෝ. අන්න ඔවුන්ගෙනුයි ප්‍රශ්න කරන්න මින. විශේෂයෙන්ම ඊයෙ පෙරේද වැඩට ගනිනු අයුත් අය. ඔවුන් ගැන කිසිකෙතෙක් කිසිදෙයක් දන්න නෑ."

"ඒ වුණට අයුතෙන් රස්සාවට ගන්න කොට, කලින් වැඩකරනු කැනක සහතික බලනවා නේද?" පියර්ස් මහත්මිය විමසුවාය.

"බලනවා නම්" ඇගේ සැමියා පිළිතුරු දුන්නේය. "ඒත් කවුද දන්න ඒවල ඇත්ත බොරු? ඔය සහතික ඕනෙ තරම් හොරට හදගෙන එන්න පුළුවනි"

"අයුත් සේවකයන් ගැන හොඳ සොදිසියකින් ඉන්න කියලා පිටර්සන්ට නියමිතව නැද්ද?" මම ඇසිමි.

"කලින් හමුදාවේ රැකියාව කළ නිසා, පිටර්සන්ගේ හිතේ එයා මත ලොත්තෙක් කියලා" පියර්ස් කීය. "මිනිසා, සද්දෙට කතාකරන බොරු වෛද්‍යයන් විතරයි"

"සේවකයන් කවුරුත් එයාට කැමැති නැති බව ඇත්තයි" පියර්ස් මහත්මිය කීවාය. "විලව්වේ ප්‍රධාන සේවකාව බානාඩ් මහත්මිය ඒක මට කීපසුරයක්ම කීව්වා. ඇය මාත් එක්ක හට් ගිතවත්"

"වොට්සන් මහත්මිය, මරණ පරීක්ෂණයේදී එළියට නොආව කාරණයක් මං කියන්නද?" පියර්ස් ඇසීය. මම හිස කොලවා එයට කැමැත්ත පළ කළෙමි.

"පිටර්සන් ළඟ තියෙනවා විවේචනාත්මක" ඔහු කීවේ කෙදිරිලි හඬෙනි. "සුද්ධහමුදාවෙන් අස්වෙලා එද්දී හොරකම් කරගෙන එන්න ඇති"

"හැබැට?" මම ඇසිමි. "මොහොතින් මොහොත අප දන නොහිටි කාරණා එළිවෙනවා, එතකොට පියර්ස් ඔබ හිතන්නේ වෙරන්ස් කිලාන්ගේ උදව්කාරයා, ළඟදී මැදුරට කාවකාලිකව බදවාගත් සේවකයෙක් කියලද?"

"මේ ගැන මගේ අදහස මං කියන්නද?" පියර්ස් මහත්මිය විමසුවාය.

"මොකක්ද ඔබේ අදහස?" මම ඇසිමි.

"මං හිතන්නේ මේ සිද්ධියට වෙරන්ස්ගේ මොනම සම්බන්ධයක්වත් නෑ." ඇය කීවාය. "එයා මහත්මිය වෙලා වැඩ කළ

අවංක කරුණයෙන්. අර අතරණ මේරි මැක් ඇලිස්ටර් තවමත් අධ්‍යාපන ප්‍රධාන වෑලපෙන්නෙ ඒ තිසා."

"මේ අහන්න පියර්ස් මහත්මිය" මම කීවෙමි. "මම කීව්වා තේද ප්‍රධාන ගෘහ සේවිකාව - බානඩ් මහත්මිය මම එක්ක හිසවත් කියලා?"

"මව්. ඉතින්?"

"මං කැමතියි මේරි මැක් ඇලිස්ටර් එක්ක තවදුරටත් කටාකරන්න" මම කීවෙමි. "ඇයට මෙතේ ඇවිත් යන්න බානඩ් මහත්මියගෙන් අවසර ලැබෙනවා නම්.....?"

"හරි නරි..... ඒක ප්‍රශ්නයක් වෙන්නෙ නෑ මහත්මිය" පියර්ස්ගේ කීව්ද කීවාය. "හෙට තවක තේ පානයට මං මේරිට මෙතේට කැඳවන්නමි. දෙස්තර මහත්තයන් ඒ වෙලාවට එන්න"

සිටුන්ගෙන් සමුගෙන පිටවී යාමට මම සූදනම් වූයෙමි. ඊට පෙර ආන්ස්ටර්ස් උද්‍යානය පෙන්වීමට සෑම පියර්ස් මා කැඳවාගෙන ගියේය. ඉතා ක්‍රමානුකූලව ව්‍යාකර කිසි උද්‍යානය ගැන සිහි මහත්සේ ආධිමිර විය.

"අවුරුද්දේ මේ කාලෙට උද්‍යානයක ඒ තරම් බලන්න දෙයක් නෑ. මල් එව්වර පිපෙන්නෙ නෑ" පියර්ස් කීය. "ඒ වුණත් අවුරුද්ද පුරාම අපට මිදිව්‍යාකරන්න පුරවත්. ඒ සඳහා ශාකනිවාස තුනක් අපට තියෙනවා. මේවට අවශ්‍ය උණුසුම ලබාගන්න ක්‍රමයක් සකස්කළේ මම ම යි. අපි අර පැත්තෙන් යමු. එතකොට ඉස්තාලයට එනා පැත්තෙන් පාර ළඟට යාහැකි"

පියර්ස් මා කැඳවාගෙන එන අතරේ කතාබහක යෙදී සිටි ඉස්තාලයේ සේවකයන් දෙදෙනෙකු මම දුටුවෙමි. ඉන් එකෙක් මගේ සමාජවාදී මිත්‍රයා - ලෙන් බව මට හඳුනාගැනීමට අපහසු නොවීය. අනෙකා අධිතයක් පමණ උස, එතරම් හරසාරු නොවූ අයෙකි. දෙදෙනාම සිටියේ අපට පිටුපස හරවාගෙනය. ඉස්තාලයේ මිදුලේ සිට කිසිවෙකුට සිටුන් හඳුනාගැනීම අපහසු වන ලෙසින්, සිනාමතාම ඒ අයුරින් සිටි බව මම තේරුම් ගතිමි.

අපේ පා ගැටෙන හඬ ඇසී ලෙන් හැරී බැලුවෙය.

"ආ දෙස්තර මහත්තයා" සිහි කීය. "ලොකු ලොකුකන්ගේ ඉඩකඩම් කරගන්න ඇවිත් වගෙයි.....!"

"මං මේ උද්‍යානය බිලල යන්න ආවා"

මේ වනවිට ලෙන් සමග සනාථිත කරමින් සිටි අනෙකා දක්නට නොවීය. ඔහු අප දෙසවත් නොබලා හෙමිත් සැරේ ලිස්සා ගිය බව මම හේරුම් ගනිමි. පියරස් සමග මම කවදුරටත් ඉදිරියට ගියෙමි.

"අර අපට මුහුණ නොපෙන්නා මග ඇරල ගිය උස මිනිසා සෑම අදහනවද?" මම ඇසිමි. "ඔහුට ඉස්තාලයෙම ලැබුම් ගන්න නියම කරල තැනැ වගෙයි?"

"අර උස මිනිසා හේද?" සෑම ඇසිය. "මිනිසා මෙහේට අලුත් කෙතෙක් වෙන්න ඇති. එකම සැරයක් ඔහුට දුටුවා වගේ මට මතකයි. මෙහේට සේවකයන් එනවා යනවා. ඉතින් එව්වර මතක සිටින්නේ නෑ. දෙස්තර මතත්තය දන්නවද මය සුර සේවකයින් අතට හම්බවෙන සල්ලිවලින් කරන්නෙ මොනවද කියල?"

"නෑ?"

"එයාල කරන්නෙ මොන එකයි. රේස් ඔට්ටු අල්ලන එකයි. හම්බකරන කරමක් අස්වරේස් ඔට්ටු අල්ලලා නැති නාස්ති කරනවා. අර උස මිනිසා ලෙන්ට කියන්න ඇත්තේ ලඩ්ලෝවල අස්වරේස්වලට "විට්බල්" ඔට්ටුවක් දන්න කියලා වෙන්න ඇති"

"ඔව්. එතෙම වෙන්නැති" මම එකඟවුයෙමි.

එද රාත්‍රියේ හෝමස්ට මගේ පළමුවැනි වාර්තාව ලිවීම මම පටන්ගනිමි. අලුත් සොයාගැනීම් කිහිපයක් මා කර තිබූ නිසා වාර්තාව සැහෙන තරම් සාර්ථක ලෙස ලිවීමට හැකිවී යයි මම සිතුවෙමි.

පසුවද පුවත්පත්, උදේ අට වනවිට කෝඩි තරයට ලැබී තිබිණ. උදේ ආහාරයෙන් පසු මම පුවත්පත් කියවීමට කාලය ගතකළෙමි. ලඩ්ලෝහි පැවැති තුරුම තරුම ප්‍රතිඵල එක් පිටුවක් පුරා පළවී තිබිණ. ලෙන් සහ ඔහුගේ උස මිත්‍රයා මෙම තරඟවලට ඔට්ටු ඇල්ලූ බව මට සිහිවිය.

"ව්‍යාපාර හා මූල්‍ය කටයුතු" නමින් වූ පිටුවේ පළවූ විස්තරයක් මම දිගටම කියවූයෙමි. එහි නිමැණේ මෙහිපුස් බැංකුව මූල්‍ය අරමුදයකට ලක්වී ඇති බවයි. ඒ නිසා එහි ගනුදෙනුකරුවන් ළඟදීම අතරමැදීමට ඉඩ ඇති බවට ලියුම්කරුවෙකු අනාවැකියක් පළකොට තිබිණ. මූල්‍ය කෙතෙකුගේ වැදගත් තැනකට පැමිණ සිටි මෙහිපුස් බැංකුව වෙළඳුන් අතර කීර්ති නාමයක් දිනා සිටියේය.

මෙම අර්බුදයට මුල් වූ හේතුව දක්වා තිබුණත්, ඊට අදාළ පුද්ගලයන් කවුද යන්න සඳහන් කර නොතිබිණ. බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයේ ප්‍රධානීන් තිදෙනාගෙන් එක් අයෙක්, සෙස්සන්ගේ අනුමැතිය නොමැතිව විශාල ණයමුදලක් ලබාගෙන ඇත. බැංකුවේ තැන්පතුවලින් යෝධ කොටසක් වූ මෙය ඉක්මනින් නොගෙවීම් නිසා, බැංකුවේ කටයුතු සම්පූර්ණයෙන්ම ඇණහිටිත තත්ත්වයක් උද්ගත වී ඇත. මේ හැත එංගලන්ත මහබැංකුවට පැමිණිලි කර ඇත්තේ මේහිටුස් බැංකුවේ හිතූම් නිමියන් විසිනි. මේ නිසා වාණිජ කෞතුක කඩාවැටීමට පෙර, මහබැංකුව ව්‍යාතිරණයක් ගත යුතුයයි කර්තෘ වාක්‍යයෙන් ද ඉඟිපොට තිබිණ.

මේ කරුණ ගැන මගේ වැඩි අවධානයක් යොමුවූ එක් හේතුවක් වූයේ, කලකට පෙර මගේ විශ්‍රාම වැටුපේ කොටසක් ද මා මේහිටුස් බැංකුවේ තැන්පත් කිරීමට පුරුදුව සිටි නිසාය. අනෙක් හේතුව මගේ හිතමිත්‍ර ෂර්ලොක් හෝම්ස් පුවත්පත්වල පළවූ මූල්‍ය කටයුතු පිළිබඳ පුවත් කියවීම, කිසිවිටෙකත් අමතක නොකළ බැවිනි.

එදා සවස්වරුවේ හේ වේලාවට මම පියර්ස් නිවසට ළඟාවූයෙමි. පියර්ස් මහත්මිය මට වුණු පොරොන්දුව එලෙසම ඉටුකර ඇතිබව මට දකින්නට ලැබිණි. මා එහි යනවිටත් මේරි මැක් ඇලිස්ටර් එහි පැමිණ සිටියාය. මා සමග සුහද කතාබහක යෙදුණත් ඇය මට පැවසුවේ සාමාන්‍ය දේවල් පමණි. ආත්ස්වර්ත් චලව්වේ දිනපතා කාලය ගෙවුණු ආකාරය, ඇයට පැවරී තිබුණු වැඩකටයුතු මේරි විස්තර කළාය. ඛානඩ මහත්මියගේ කරුණික බව හා පිටරසන්ගේ කුරිරුබව ගැන උදහරණ සහිතව පොරතුරු සැපයීම ඇයට අපහසු වූයේ නැත. මිළඟට ඇය කරාකිරීමට පටන්ගත්තේ ඊළඟ සදා ඇරඹීමට නියමිතව තිබූ මහා පාත්ත දඩයමේ කටයුතු සැලසුම්කර ඇති ආකාරය පිළිබඳවය. මට දනගැනීමට උවමනාව තිබුණේ මෙවැනි දේ ගැන නොවේ. ඇය මේ මාතෘකාවන් ගැන පමණක් කරාකිරීමට හේතුව මට ඉවෙන් මෙන් වැටහිණ. සෑම පියර්ස් හා ඔහුගේ බිරිඳ එතැන සිටීම නිසා, මේරි ඇගේ පුද්ගලික කරුණු හෙළි නොකරන බව මම තේරුම් ගතිමි. ඔවුන් ද මේ කරුණ වටහා ගත්තා විය යුතුය. සංග්‍රහය අවසානයේ පියර්ස් යුවළ එතැනින් ඉවත්ව ගියේ මේරි මැක්ඇලිස්ටර් සමග මා කාමරයේ තනිකරමිනි.

"මං ඔබට කාරණාවක් කියන්නම් වොට්සන් මහත්මයා" මේරි මේරි පියර්ස් යුරිල පිටවී ගිය වහාම ය. "ඔබ ඒව අතල පුද්ගලවේ. ඔබ පොරොන්දුවෙන් කාවචන් කියන්නේ නෑ කියලා....."

"ඔරලොක් හෝමස් මහත්තයට නම් කියන්න වෙනවා. වෙන කාවචන් කියන්නෙ නෑ" මම කීවෙමි.

"හොඳයි" ඇය ඊට එකඟවුවාය. "නොකියාම බැරි නම් හෝමස් මහත්තයට කියන්න. මගේ නංගි ඇලිස් වැඩකරන්නෙත් ආත්ස්වර්ත් වලව්වේමයි. සේවිකාවන්ගේ අංගනයේ එක් කාමරයක් ලැබිල තියෙන්නේ ඔට්ටි මගේ නංගිටයි. ටේරන්ස්ගෙයි මගෙයි විවාහ මගුලට තිබුණෙ නව සති කීපයයි. අපට ඒ ගැන කතාබහ කරන්නෙ නවත් නූගත් දේවල් තිබුණා. ඒත් දවල් වෙලාවේ ඒකට කොහොමවත් ඉඩක් ලැබුණෙ නෑ. ඉතින් මං ඔහුට කිව්වා, හොඳම ය ට්‍රිණාට පස්සේ මේ දේවල් කතාකරන්න පුළුවනි. ඒකට අපේ කාමරයට එන්න කියලා. ය දානස්ම ඔහු අපේ කාමරයට ඇවිත්, මංගල උත්සවය පවත්වන්න ඕන පිළිවෙළ ගැන අපි එක්ක කතාබහ කළා. මුදල් අතින් අපි දෙන්නටම අගහිඟයි. නොකියාම බැරි යාළු මිත්‍රයන්ට විතරක් කියලා උත්සවයක් පවත්වන්නේ කොහොමද කියන එකයි අපි කතාපුණේ"

"කොයි වෙලාවේද ඔහු ආවේ? අනික කොහොමද ඔහුට ඒ පැත්තට එන්න පුළුවන් වුණේ?"

"කවුරුත් තම තමන්ගේ කාමරවලට යනතුරු ටේරන්ස්ට බලාගෙන ඉන්න සිදුවුණා" මේරි කීවාය. "ඒ කියන්නේ මැදියම් රැය පසුවෙන තුරුම ටේරන්ස්ට ඉන්න වුණා. ඔහුගේ කාමරය තිබුණේ බටහිර පැත්තේ අංගනයේ. අපේ කාමර තියෙන්නේ නැගෙනහිර පැත්තේ අංගනයේ. ඉතින් ඔහුට සිදුවුණා බටහිර පැත්තේ කරප්පු පෙළ බැහැලා තවත් කරප්පු පෙළක් නැගලා අමුත්තන්ගේ කාමර තියෙන බරාදය හරහා නැගෙනහිර පැත්තට එන්න. ඔහු අපේ කාමරයේ පැයක් විතර කතා කරකර ඉන්න ඇති. ඒ මොකද එයා පිටවෙලා යද්දී මට ඇහුණා, බිත්ති ඔරලෝසුවේ එක වදින හබ."

"ඔහු ආපසු යන්න හිතාගෙන ඉන්න ඇත්තේ ආපු පාරෙන්ම වෙන්න ඇති?"

“මේ මහත්මියය”

“මේ කාරණය මට කියන්න.” මම කීවෙමි. “මම වෙඩි යව්දයක් ඇහුණද?”

“නෑ මහත්මිය. මේක මහ පරණ ගොඩනැගිල්ලක්. සිත්ති හරි ගතකමයි. හැම පැත්තකටම සිත්ති හා දෙරවල්. ප්‍රධාන කොටසේ නැගෙන යව්ද කිසිවක් සේවක කාමර පැත්තට නම් ඇහෙන්නේ නෑ.”

මේ කාරණය පවසන්නේ ඇත්තක් බව තේරුම් ගැනීමට එම කාරණය ප්‍රමාණවත් විය. මයිකල් ගිලෙස්පී - නම් ලේඛකයා ලියූ “එංගලන්තයේ පෞරාණික වලව්” නම් පොතක් මගේ මිත්‍රයා සතුව තිබිණි. එහි ‘ආන්ද්වර්ත් මාලිගය’ නමින් ලියැවුණු ලිපිය කියවීම සඳහා හෝමිස් මට පොත ලබාදුන්නේ මෙහි පැමිණීමට පෙරය. මෙම මන්දිරයේ ප්‍රධාන කොටස කරගල් භාවිත කර තැනූ පෞරාණික එකක් බව එම පොතේ සඳහන්ව තිබිණි. එයට අනුබද්ධ වනසේ බටහිර හා නැගෙනහිර පැතිවලින් අංගන දෙකක් ගොඩනංවන ලද්දේ මෑතකදී බවත් එහි සඳහන් විය. මේ අනුව යව්දය සිත්ති දෙකක් විනිවිද යායුතුය. එයින් එකක් කරගලින් තැනුණු අඩි දෙකක් ගතකම් සිත්තියකි. එතෙයින් වෙඩිතබ ඇයට නොඇසී යාම පුද්ගලිකව කරුණක් නොවේ.

අනෙක් අතට ග්‍රීමන් රිස්සි පටියා ඇත්තේ වෙඩි තබා ඇසි සිත් අවදිවෙද්දී වෙලාව රාත්‍රි එක සපුරා, මිද වෙලාවක් ගතව තිබූ බවය. එය අතට 1.10 හෝ 1.15 ලෙස සැලකිය හැක. මෙම කටයුත්ත බලාත් විසින් කල්තබා සැලසුම් කර තිබූ එකක් යයි සිතුවොත්.....! මේරිගේ කාමරයෙන් රාත්‍රි එකට විවරී සිය ටෙරස්ස් බලාත්, තමාගේ සගයා හමුවී දියමන්ති සොරකමේ යෙදීමට මේ මිනිත්තු 10 හෝ 15 හොඳවම ප්‍රමාණවත්ය.

මැක්ඇලිස්ටර් මෙනෙවිය සිටියේ දඩ සිත්තැවුලකට පත්වය. මට වඩා යම්ක් කීමට ඇයට හැකියාවක් නොතිබිණි. ඒ නිසා මම පිටවී යාමට තීරණය කළෙමි. කර්ලොක් හෝමිස් වෙත යවන වාර්තාවට අමතර ඡේද කිහිපයක් එකතුකිරීමට දැන් මට හැකිවේ. මගේ ලියුම කෝසි කැපැල්හලෙන් කැපැල් කළ හැක. එහි දිනයේ අවසන් ලියුම් එකතුකිරීම රාත්‍රි හතවය. මා ආපසු තානායම් වෙත අත්වකරන්නයෙන් හෙතෙයාමට සෑම වියර්ස් කැමැත්ත පළකළේය. මම ඊට එකඟවීමි.

රාත්‍රී හතට පැය කාලක් තිබියදී මගේ වාර්තාව ලියා අවසන්කොට, එය කවරයකට දමා මුද්‍රා තැබීම්, මිළහට එය තැපැල් කිරීම සඳහා මහවිදියට යාමට පිටත්වූයෙමි. එය ඉතා ශීතල හිම වැටෙන රාත්‍රියක් විය.

තැපැල්තල වෙත ළඟාවීමට පාර වැටී තිබුණේ "භෞක්ස් ඇන්ඩ් හෙන්ස්" අවන්හල හා කානායම් ඉදිරියෙනි. එය තිසිසේත් සිත් ඇදගන්නා පෙනුමක් තිබුණු කැනක් නොවීය. වැදගත් මිනිසුන් මේ අවන්හලට ගොඩනොවූ බව ද, කවුදෝ කියනු මට අසන්නට ලැබී තිබිණ. එබැවින් මෙයට ඇතුළු වී අනුන්ගේ කතාබහට සවන් යොමු කිරීමට මගේ සිතේ වකිතයක් ඇතිවිය.

ඉදිරියට එමින් සිටි මා සිටියේ, මෙම කැබැරූමේ හේට්ටුවට යා පතනක් පමණ දුරකිනි. අඩ අඳුරේ හේට්ටුවෙන් එළියට හා පුද්ගලයෙක් තැරුණේ මා එමින් සිටී දෙසටය. මා ඉදිරියට එනු ඔහු දකින්නට ඇත. එක් නිමේසයකදී ආපසු හැරුණු ඔහු ඉක්මන් ගමනින් මගෙන් ඉවතට ගමන්කරන්නට විය. මට පිටුපස වෙගයෙන් ඉදිරියට ගිය තිසා ඔහුගේ මුහුණ මා නොදුටු බව කැබැරූ. කවුත් ඔහුගේ ගමන් විලාසය මම හඳුනාගනිමි. ඔහු ගමන් කළේ දැන් දෙපසට විසිතරමින් බව මම දුටුවෙමි. මේ කලින් දිනයේ ලෙන් සමග කතාබහ කරමින් සිටි උස පුද්ගලයා බැව් මට හඳුනාගත හැකි විය. මම ඔහුට පියවර අටක් දුගයක් පිටුපසින් ගියෙමි. ඔහුගේ දැන් පිටිපසට විසිවූයේ ඔහුගේම නිකබේ ස්පර්ශ වන අයුරෙනි. දන් ඔහුගේ හිස ද දෙපැත්තට පැද්දෙන්තට පටන්ගෙන ඇත. ඒ පැද්දුණු ආකාරය, මට යමක් සිහිකළේය.

"මැස්සා! හෙවත් ඒම!"

කලකට පෙර හෝමිස් සමග මා යෙදුණු පරීක්ෂණයකදී අල්ලාගත් මංකොල්ල කල්ලියක නායකයා දියමන්ති හා මැණික් මංකොල්ලකෑම් ගැන ප්‍රසිද්ධ කැමිඩින්ටවුන් කොල්ල කල්ලියේ ප්‍රධානියා මොහු නොවේද? හෝමිස් මේ කල්ලියේ හැම දෙනෙකුම අල්ලා පොලිසියට භාරදුන්නේය. නවු පැවරීමේදී පොලිසිය අතින් සිදුවූ යම් ප්‍රමාදදෝෂයක් නිසා, කල්ලියේ මොළකාරයා වූ 'මැස්සා' නමුවෙන් නිදහස් විය. අන් සියල්ලෝම දීර්ඝ සිර දඬුවම්වලට යටත්වූහ.

මේ කරුණු සිහිතරමින් මම ඔහු පිටිපසින්ම ගියෙමි. ඔහු පිටිපස මා හඹා එන බව විටහාගෙන දෝ ඔහු මොහොතකටවත් ආපසු

හැරි නොබැලුවේය. 'මැස්සා' නොතරම් වේගයෙන් ගමන් කළාද යත්, එම වේගයෙන්ම යෑමට වීමක මට දිවීමට සිදුවිය. මෙසේ හැකැත්ම තුන්කාලක් පමණ ඉදිරියට ගිය ඔහු, එක්වරම හැරිතුණේය. ඒ, ආත්ස්වර්ත් විකුණායේ එක් කෙළවරක වූ අඩිදෙළහක් උස තාප්පය අසලය. මොහුගේ මිළහ පියවර කුමක්දැයි නිරීක්ෂණය කිරීමට මම ද වහා හැරිතුණෙමි.

සීම ලී කොටයක්, ඉණිමහත් හෝ කිසිත් නොමැතිව ඔහු තාප්පයේ ඉහළට හැඟුණේය. ඔහුට 'මැස්සා' යන අත්වර්ජිත නාමය ලැබී තිබුණේ ද තාප්ප හා බිත්ති දිගේ ඉහළට හැරීමට ඔහුට තිබූ හැකියාව නිසයි. තාප්පයේ මුදුනටම හැරී ඔහු, එය මුදුනේ වාඩිවී උද්‍යානය ඇතුළට පැත්තේය. ඔහු ඒ පැත්තේ සීම පතිතවන තෙම මට ඇසිණ.

අඩි දෙළහක තාප්පයට ඔහු මේ තරම් පහසුවෙන් හැඟුණේ කෙසේද? මම එතැනට ළංවී බැලුවෙමි. කතුලේ ඉදිරිකොටස හැඩමට ප්‍රමාණවත් තරමේ ලොකු යකඩ කොකු තුනක්, තාප්පයේ ගවොල් තුළට කාවද්ද කිබිණි. එකක් දණහිසේ උසෙන්, තවෙකක් උරහිසේ මට්ටමෙන්, අනෙක සීම සිට අඩි අටක් පමණ ඉහළින් විය. මේවාට පාතබා හෝ මේවා අල්ලාගෙන තාප්පයේ ඉහළට හැරීම මට හම් පහසු කටයුත්තක් නොවේ. යකඩ කොකුවල ප්‍රමාණය හා ඒවා තිබූ උස අනුව මම එය වහාම හේරැම් ගනිමි. එහෙත් "මැස්සාට" හම්, එය විවෘතව තිබූ දෙරසින් ඇතුළුවීම තරම් පහසු කටයුත්තක් විය.

තල්පතාවක වෙළී මම ආපසු කානායම් දෙසට ගමන් කළෙමි. "ගොක්ස් ඇන්ඩ් හෙන්ස්" කැබැරැමේ තවත් හඳුනන පුද්ගලයෙකු සිටි බව මම අනම්බෙන් දුටුවෙමි. ඒ මගේ සමාජවාදී මිත්‍රයා - ලෙන් ය. 'මැස්සා' මෙහි පැමිණ ලෙන් හමුවන්නට ඇත. එහෙත් මේ වෙලාවේ හම් ලෙන් සාකච්ඡාවක යෙදී සිටියේ වෙනත් පුද්ගලයෙකු සමඟය. මධ්‍යම පූරෝවිසයයකුගේ රතු මුහුණක් තිබූ මේ තරඹාරු පුද්ගලයා, හැඳසිටියේ, ලන්ඩන් මෝස්තරයේ ඉහළපෙළේ ඇඳුමකි. එය මෙවැනි පහත් පෙළේ කැබැරැමක අසින්නට නොලැබෙන්නකි.

මෙහි සිදුවෙමින් තිබෙන්නේ ඉතා සංකීර්ණ සිදුවීම් මාලාවක් බවට, හෝඩුවාවක් මතුකිරීමට පටන්ගෙන ඇත. මගේ පළමු

වාර්තාව ඉක්මනින් හෝම්ස් වෙත තැපැල්කිරීම ගැන මගේ සිතේ
 උනන්දුවක් ඇතිවිය. දැන් මට මේ කරුණු අඩංගු කොට දෙවැනි
 වාර්තාවකින් ලිවීමට සිදුවේ.

තාත්කාලීන උග්‍රාඩුවට මගේ තමාට ලැබුණු ලියුමක් තාත්කාලීන
 නීතිකරු මට භාරදන්නේය. කවරයේ අත් අකුරු හෝම්ස්ගේ බව මම
 හඳුනාගනිමි. එහෙත් එහි මුද්දරයක් නොවිය. "අතින් / වතාව"
 යනුවෙන් කවරයේ වම් පෙළුවෙන් ලියා තිබිණ.

"කවුද මේ ලියුම අරඟන ආවේ?" මම තාත්කාලීන
 සේවකයාගෙන් ඇසිමි.

"පිරිමි ළමයෙක්"

"මොන වගේ ළමයෙක්ද? ඔහුගේ පෙනුම ඇඳ හිටි ඇඳුම්
 මොනවද?"

"කියන්න කරුණු එහෙම විශේෂයක් නැහැ මහත්මියය. සාමාන්‍ය
 ඇඳුමක් ඇඳලා තිටියේ. උසත් නැහැ; මහත්තම නැහැ"

ළමයා ගැන ඊට වැඩි විස්තරයක් කීමට සේවකයාට හැකියාවක්
 නොවීය. ඔහුට කවුරුත් පෙනුණේ එකම ආකාරයටය.

මම ලිපිය රඳවා මගේ කාමරයට ගොස් එය කියවා බැලිමි. එය
 ඉතා කෙටි ලිපියක් විය.

"විටර්සන්ගේ කන්පෙති දෙක අධ්‍යයනයට එබේ අවධානය
 යොමු කරන්න"

එස්. එම්."

හෝම්ස්ට කීමට සිටුණේ එපමණකි. එහෙත් ඔහු වෙත
 දුනුම්දීමට මා ළග කාරණා බොහොමයක් තිබිණි.

"මා කළ නිරීක්ෂණවලින් පහත සඳහන් නිගමනවලට
 පැමිණීමට මට හැකිවිය" මම වාර්තාවේ ලියුවෙමි. "පසුගිය මාසයේ
 ආන්ස්ටින් වලව්වේ සිදුවූයේ කුමක්ද යන්නත්, කුදුරු අනාගතයේ
 සිදුවීමට යන්නේ කුමක්ද යන්නත් ගැන, ස්ථිර නිගමනයකට එමට
 මට හැකිවී ඇත. මේ දෙකේම මුල්තැනක් හිමිවන්නේ ඉස්තාලයේ
 තාවකාලිකව වැඩට ගෙන ඇති ලෙන් නම් පුද්ගලයාටය. නවයෙකු
 වැනි පාවට පෙනුමක් ඇති ඔහු, අපරාධ කල්ලියක එකෙක් බව බැලූ
 බැල්මට පෙනේ. ඔහුගේ සත්‍ය නම් හෙළි වූ විට මේ බව
 තහවුරුවෙනු ඇත.

ඔවුන් කුරුමානම් ඇල්ලුවේ රුසියානුවන් මහත්මියගේ
 දියමන්තිවලටය. කළමු අවස්ථාවේ ඔහුගේ උදව්කාරයා වී ඇත්තේ

වෙරන්ස් බිලැක් බවට සැක නැත. මේවර ලෙන්ගේ උදව්කාරයා වී ඇත්තේ තවත් කාවකාලික සේවකයෙකි. ඉන්මනින් ක්‍රියාත්මක වෙන, කාප්ප ඉහළට බඩගැමට සමත් මොහු, අත්කිසිවෙකු නොව 'මැස්සා' හෙවත් ජිම් ය. එය ඔබට හුරුපුරුදු නමක් නොවේද?

මෙයට සම්බන්ධ තවත් තත්ත්වයකු යයි සිතිය හැකි පුද්ගලයෙකු. මම මීට ස්වල්ප වේලාවකට පෙර දුටුවෙමි. විදේශිකයෙකුගේ පෙනුමක් තිබූ ඔහු, ලෙන් සමග සාකච්ඡාවක යෙදී සිටියදී මම හසුවිය. දිගමන්කි සොරකම් කරයන් වහාම එවා රටින් පිටතර ගැනීමට මේ පුද්ගලයා සම්බන්ධ කරගෙන ඇතැයි සිතිය හැක.

විල්සාන්තයන් දඩයම් කිරීම අරඹන්නේ ළඟ එන සද්දටයි. පැමිණෙන අමුත්තන්ගෙන් පිරිමි සියලුදෙනාම, දඩයම් යෑමට නියමිතයි. ඔවුන් සැතපී සිටීමට යොදාගන්නා වන ලැහැබෙහි, තැනිතලා උස්බිමක් මත මේස පුටු සකස් කර, එළිමහන් හෝර්න සංග්‍රහයක් පැවැත්වේ. සිරිතක් වශයෙන් කාන්තාවන් සහභාගිවන්නේ මේ එළිමහන් හෝර්න සංග්‍රහයට පමණි. මේ කටයුත්ත සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා වලව්වේ සේවක මණ්ඩලය සම්පූර්ණයෙන්ම පාහේ යෙදවෙනු ඇත. මීට අමතරව ඉස්තාලයේ හා උද්‍යානයේ සේවකයාට ද නොයෙක් රාජකාරි පැවරී ඇති බැව් මට අසන්නට ලැබිණි.

මෙම රාජකාරි සමහරක් මෙසේය. විනෝදානන්දේ ඇත කෙළවරේ පදුරුවල, මඩ වතුර හා ළඳු කැලැවල ඇතුළතට වී සිටින පාත්තයන් හා කොරවකුන්, උද්‍යානය මැදට පැමිණෙන සේ එළවා දමීම. මීට අමතරව පදුරුවලට පොළවලින් පහරදෙමින් ඇතුළත ලැග සිටින පත්තීන් එළියට පැත්තීම, මේ කටයුතු දඩයක්කරුවන්ට පත්තීන්ට වෙඩිතැබීම පහසුවීම සඳහාය. මේ අනුව හෝර්න සංග්‍රහය පැවැත්වෙන අවස්ථාව වනවිට ආන්ස්වර්ත් මන්දිරය, එහි මිදුල හා ගෙදයන සම්පූර්ණයෙන්ම පාළුවට යනු ඇත. මැදුරට ළඟාවෙන 'ආගන්තුකයන්' සිළිගැනීමට කමිටුවක් සූදනම් කර ගැනීම අත්‍යවශ්‍යය. ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් පොලිසිය සමග එවෙ ඇති සබඳතා නිසා එය අපහසු නොවනු ඇත. මේ අවස්ථාවේ පදුරුවල සැතපී සිටිනා 'වළිකුකුළන්' පත්තාගෙන එන්නේ මම යි, උන් දඩයම් කරගැනීම ඔබට හා පොලිසියට භාරයි."

මේ වාර්තාව මට ආධම්බර විය හැකි එකක් බව පාඨක මම ද පිළිගනු නිසැකය. මෙය ප්‍රමාද නොකොට හෝමස් ගේ අතට පත්කළ යුතුය. පසුවද එනම් සිකුරාද, උදේම ලුවියාමි නගරයෙන් යන තැපැල් දුම්රියේ, තැපැල්මුද්‍රාවට වැටුණොත් එය සාර්ථක වේ. ඒ සඳහා කානායම් සේවකයෙකු විශේෂයෙන්ම ලුවියාමි වෙත යැවිය යුතුය. එවිට සිකුරාද හැන්දෑවේ මේ ලිපිය හෝමස් අතට පත්වෙනු නිසැකය. කළ යුතු දෑ සුදුනම් කරගැනීම සඳහා එවිට ඔහුට ප්‍රමාණවත් කරම් කාලය ලැබෙනු ඇත. සම්හරවිට මා වෙත යමක් ලියා දන්වීමට ද ඔහුට හැකිවෙනු ඇත. එය කලින් ලැබුණු කෙටි පණිවුඩයට වඩා ප්‍රසන්න එකක් වෙනු ඇතැයි මම විශ්වාස කළෙමි.

සති අන්තය නිහඬවම ගෙවී ගියේය. සඳුදා උදේ පාන්දරින්ම අවදි වී, මම හැදෑරුණු ගතීමි. ලියුම් බෙදන්නා ලිපි රැගෙන කානායම් වෙත පැමිණියත්, මා තමාට ලිපියක් නොවිය. ඔලොපොරොත්තු කඩවී මා ආපසු හැරුණේ මගේ කාමරය වෙත යාමටය. එවිටම මා ඉදිරියට පැමිණි කානායම් සේවකයාට මට කීමට යමක් තිබිණි.

“දෙස්තර මහත්මයා, මේ ලියුම් මඬට”

“කොහොමද ඒක ආවේ? තැපැලෙන් තෙමෙයිද?”

“හැහැ, අර කලින් ලියුම් ගෙනාව පිරිමි ළමයාම තමයි ගෙනැත් දුන්නේ”

යළිත් වරක් මම අතිශය පුදුමයට පත්වීමි. හෝමස් ලියා ඇති ලිපියේ සියල්ල පැහැදිලි කර ඇතැයි මම සිතුවෙමි. එහෙත් ලිපිය සියවූ විට කාරණා තව තවත් අවුල් විය.

“වොටසත්. මේ කරුණ ඉතාම වැදගත්. මම දන්නවා හේද ආන්ස්ටින් මන්දිරයේ මුළුතැන්ගෙය? එහි පැත්තකින් තිබෙනවා, කෙළින්ම එළියෙන් ඇතුළුවිය හැකි දොරටුවක්. මඬට එය දකින්නට ලැබී ඇතැයි සිතමි.

අද දහවල් එකහමාරට ඒ දොරටුව ළග ඉන්න. ඔබේ හිතමිත්‍ර සෑම් පියර්ස් ද, ඒ කටයුත්තට ඔබ සමග යාමට කැමැතිකරවාගන්න. දෙදෙනාම උණ්ඩ පිරවූ ආයුධවලින් සන්නද්ධව සිටිය යුතුයි. ඔබ ළඟ හමුදා විවෝල්ටරයක් ඇති බව මා දන්නවා. පියර්ස් ළඟ අවු ගණනේ සතුන් දඩයම් කරන රයිෆලයක් වත් ඇති. ආයුධ දෙකේම උණ්ඩ පුරවාගෙන වෙඩි තැබීමට සුදුනමෙන් ඉන්න.

අප කටයුතු කරන්නේ බොහෝම භයානක කිරීසනුන් සමගයි. ඔබ දෙර අසලට ආවිට, ඉදිරියට කළ යුතු දේ ගැන උපදෙස් ලැබෙනු ඇත.

එස්. එච්."

මේ ලිපිය කියනු විට මගේ මතක සම්පූර්ණයෙන් ම අවුල් වී තිබේය. දැන් මට ඉතිරිව ඇත්තේ ඔහු දී ඇති උපදෙස් අනුව ක්‍රියාකිරීම පමණි.

මම වහාම සෑම පියර්ස්ගේ නිවස වෙත ගියෙමි. ඔහු දහවල් ආහාරයට සුදනම් වෙමින් සිටියේය. හෝමස් එවූ ලිපිය මම සෑමට පෙන්වූයෙමි. ඔහු නිව් සැනසිල්ලේ එය කියවා බැලුවේය.

"මෙක ඔබේ මිත්‍රයා පර්ලොක් හෝමස් මහත්මයාගෙන් බව විශ්වාසද?"

"ඒ ගැන සැකයක් නෑ" මම කීවෙමි. "මාව රවටන්න පුළුවන් වීයිට, හෝමස්ගේ අත්අතුරු වංචනිකව අනුකරණය කරන්න පුළුවන් කෙනෙක් ඇති කියල මං හිතන්නේ නෑ"

"අපි කරන්න ඕන මොනවද කියල, ඔහු පැහැදිලිවම දකුම්දිල තියෙනවා" සෑම කීය. "ඒ දේවල් අත්‍යවශ්‍ය බවට හෝමස් මහත්මයා තේරුම් අරගෙන තියෙන හැඩයි. එහෙනම් අපි ඔහුගේ උපදෙස් අනුව වැඩකරමු. වොට්සන් මහත්මයා එන්න. ඉස්සරවෙලා අපි දහවල් කෑම කාල ඉදිමු. අපි යන්නේ ව්‍යාකූලීන් දඩයම් කරන්න නම් බඩගින්නෙන් යන්න හොඳ නෑ"

හෝමස් ගැන විශ්වාසය තමා ඒ අනුව කටයුතු කිරීමට සෑම පියර්ස් එකඟ වීම, මට ලොකු සැනසීමක් වියි. ඔහුගේ බිරිඳ පිළියෙල කළ චළිතුකුරු මස් ඉස්ට්ට්ස් සමග ප්‍රණීත හෝරනයකට සහභාගි වීමට මට අවස්ථාව සැලසිණි.

ඔහු ගෙන යන රයිෆලය ආවරණය කරගෙන යාහැකි ලිහිල් එහෙත් දිග කඩයක් සෑම තෝරාගත්තේය. දහවල් එකතමාරට මිනිත්තු කිහිපයකට පෙර, සෑම මා කැඳවාගෙන මිදුලට බැස්සේය. නියමිත වේලාවට, අපි මුළුතැන්ගෙයි පිටත දෙරටුව වෙත ළඟාවූයෙමු. මගේ සාක්කුවේ තිබූ රිවෝල්වරයට තට්ටු කර, එය ඇතිබවට සැක හැර ගනිමි. එය ගෙන ගියේ කාට වෙහිකැසීමට දැයි මේ දක්වාත් මා දනසිටියේ නැත.

එද උදේ වරුවේ සිටම විනෝදානන්‍ය දෙසින් පාත්තයින් වෙහිතමන හඬ අපට අසන්නට ලැබී තිබිණි. මේ වනවිට ඒ ගබ්ද

සියල්ලම නැවත ඇත. සියලුදෙනාම දන් එළිමහන් තෝරන සංග්‍රහය තුන්ති විදිමින් සිටිනු ඇතැයි මම අනුමාන කළෙමි. ආත්ස්වර්ත් මැදුරේ හෙවත්තේ කිසිවෙකු නොවීය. හේ ඇතුළත කිසිවෙකු සිටින බවට ද කිසිදු බවිදයක් නොවීය. මුරතැන්තෙයි දෙරට ලංවි මම එයට තව්වුකිරීමට සූදනම් වීමි. එවිටම දෙර විවෘතවූයේ අත-පුදුමයට පත්කරවිමිනි.

මා ඉමහත් පුදුමයට පත්වූයේ ඇතුළත සිටි පුද්ගලයා දුටු විටය. ඒ ඉස්තාලයේ තාවකාලික සේවකයා වූ ලෙන් යා නම උඩුතොල හරහට දබරැතිල්ල කැබු ඔහු බවිදයක් නොහඟන ලෙස අපට සංඥා කළේය.

මගේ සිතේ ඇතිවූයේ සිහැස්සිමකි. අප ඇවිත් ඉන්නේ හරි පාරේද? මේ කත්තකින් විසින් අප උගුලක හසුකර ගැනීමට දරන උත්සාහයක්වත්ද?

"මං හිතනවා මම දෙදෙනාම ආයුධ සන්නද්ධව ඇති කියල. එන්න මගේ පිටුපසින්" ඔහු කීවේ. කෙදිරිවිලි හඬවිනි.

මෙයින් පෙනේ යන්නේ හෝමිස් මට එව් ලියුමේ අඩංගු කරුණු ඔහු දනසිටි බවයි. මෙතැන යම්කිසි ප්‍රයෝගයක් ඇතිද? මට එක්වරම සිතූණේ ඔහුට කිසිතරු නොවීමයි. එහෙත් දන් අපට වෙනත් විකල්පයක් ද නැත. එන අසුරකට සුදුසු පරිදි මුහුණ දෙන්නෙමි යයි සිතා, කලබලයක් නොකොට ඔහු පසුපස ගමන්ගන්නෙමි.

සිම් මහලේ වූ දිගු බරාදයක් දිගේ අපි ඉදිරියට ගමන්කළෙමු. ඉන්පසු තර්ජන පේළි දෙකක් ඉහළට නැතුණෙමු. මිළඟට අප ඉදිරියේ කිසු දෙරකින්, පටු බරාදයකට පිවිසියෙමු. මේ ප්‍රධාන නිදනකාමර පිහිටි බරාදය වියයුතු යයි මම අනුමාන කළෙමි. එය දෙපස කාමර රැසකටම පිවිසෙන වසා දුසු දෙරවල් රැසක් දක්නට ලැබිණ. ටෙරන්ස් බලැක්ගේ මළසිරුර හමුවන්නට ඇත්තේ ද මෙවැනි දෙරක් ඉදිරිපස නිසි විය යුතුය. මුලින් අපට නිහඬව එන ලෙස දැනුම් දුන් නිසා, මම ලෙන්ගෙන් කිසිවක් නොවිමසිමි.

බරාදය කෙළවර වූ දෙරක් විවෘත කළ ලෙන්, එහි ඇතුළුවන මෙන් අපට සංඥා කළේය. එය පැහැදිලිවම මහත්මයෙකුගේ නිදන කාමරයක් බව මම වටහාගනිමි. අප ඇතුළු වූ පසු, ඔහු ද එහි ඇතුළුවී දෙරවසා අගුර දැමීමේය. මෙතෙක් වේලා කිසිවක් හේරුමි

ගැනීමට නොහැකිව, මා සිටියේ කෝපයට පත්ව ය, තවදුරටත් නිහඬව නොසිට කාරණා වීමසීමට මම තීරණය කළෙමි.

"ලෙන්, මොකක්ද මේ වැඩේ තේරුම?" මම ඇසිමි. "මොන අදහසකින්ද තමුසෙ අපට මෙහාට අරගෙන ආවේ?"

"දෙස්තර මහත්තයා" ලෙන් කීවේ මාදු හඬවිනි. "කරුණාකරල ගව්දයක් නොකර ඉවසා ඉන්න, මං ඔබට ආයාචනා කරනවා නිශ්ශබ්දව ඉන්න කියලා, මං සහතික වෙන්නමි. ඔබට වැඩිවෙලා එහෙම ඉන්න සිදුවෙන්නේ නෑ"

ඔහු එසේ කීවත් එයින් මගේ සිහි සැකසුමක් ඇති නොවීය. අප නිහඬව බලාසිටිය යුත්තේ ඔහුගේ සහවරයන් එතතුරු ද? හේමත්තේ ලිපියේ ලෙන් ගැන සඳහනක් නොවීය. මට ලැබුණේ හෝමස්ගේ අත්අතුරු වංචනික ලෙස යොදාගෙන ලියූ අපරාධකාරයින්ගේ ලිපියක්ද? ඔවුන් අප යම්කිසි අපරාධයකට පටිලැවීමකට දරන කැකක්ද මේ? දුන් ඉතින් ආපසු ආරිය නොහැක. එන ඕනෑම දේකට මුහුණදිය යුතුය.

මිනිස්තු දහයක් පමණ අපි නිහඬව බලාසිටියෙමු. ඒළඟට කාන්දේ පියගැටෙන හඬක් යන්නමින් ඇසිණ. මදවේලාවක් ගතවෙද්දී ඒ පැමිණියේ දෙදෙනෙකු බව මම තේරුම් ගනිමි. ඒ පා ගැටෙන තඬ ක්‍රමයෙන් වැඩි වී, අප සිටි කාමරය පසුකරගෙන බරාදයේ තවත් ඉදිරියට ගියේය. එය ක්‍රමයෙන් අඩුවී ගොස් යළිත් නිහඬතාවය පැතිරිණි.

ඒළඟට ලෙන් හඬක් නොහැගෙන සේ අපේ දෙර යන්නමින් වීචර කළේය. අතතුරුව ඔහු එම නිඩැසට ඇස ලංකොට බැලීය. ඔහු පිටුපසින් මම ද තෙත් යොමු කළෙමි.

රුසියානුවන්වර් මහත්මියගේ කාමරය යයි මා අනුමාන කළ කාමරය තුළ සිට පිටරිසන් එළියට ආවේය. ඔහු පිටිපස ආවේ ශ්‍රීමත් රිස්බ් ආන්ස්ටර්න්ගේ ඔහු අතේ කුඩා ලෝහ පෙට්ටියක් තිබිණ. බරාදයට පිවිසි පසු මදකට නැවතුණු ඔවුහු අප කැහවි සිටි කාමරය දෙස බැලූහ. අපේ කාමරයේ දෙර යන්නමින් වීචර වී තිබූ අසුරු ඔවුන් දුටුවාටත්ද?

අපි වඩාත් හොඳින් ඔවුන් දෙස බලාසිටියෙමු. ඔවුන්ගේ තෙත් යොමුව තිබුණේ අපේ කාමරය වෙත නොව බරාදයේ ඇත කෙළවර දෙසය. කිසිවෙකු ඒ දෙසින් ඉදිරියට ඇවිද එන බව අපි

තේරුම් ගනිමු. ඔහුගේ ඡායාව දුටු මම ඒ ලෙන්ගේ මිත්‍ර 'මැස්සා' බව මම හඳුනාගත්තෙමි. එහෙත් ඔහුගේ ඇඳුමේ මෙන්ම ගමනේද සිටුවෙන් වෙනසකි. ඔහු ඉතා සෙමින් පිය නැගුවේ ගෙහිමියා සහ පිරිවරසත් ළඟවය.

"සිමසන්!" ශ්‍රීමත් රිශ්බ් සේවකයා වෙත සර්ජනා කළේ කෝපාවිෂ්ඨ වූ හඬකිනි. එහි කෝපය මෙන්ම මව්තය ද නිසු බැව් මට වැටහිණි.

"මේ වෙලාවේ කළුසෙ මේකැනට ආවේ මොන යක්ෂ වැඩකද?"

"මං මේ සොදිසියෙන් ගිවිසේ රුසියානුවන්ගේ මහත්මියගේ දියමන්ති ගැන" සේවකයා කියද්දී ඒ කටහඬ මම හඳුනාගත්තෙමි. "ඒ දියමන්ති ඔක්කොම දත් තියෙන්නේ, ඔබතුමා අපේ තියෙන සෙට්ටියේ. එහෙම නේද ශ්‍රීමත් රිශ්බ්!"

ගෙහිමියා මෙන්ම පිරිවරසත් ද ගල්ගැසි බලාසිටියේ බලාපොරොත්තු නොවූ අයුරින් උතුලක අසුටු කොටියන් මෙන්, කෝපාවිෂ්ඨ වූ දෙනෙකිනි.

"මං විස්වාස කරනවා....." ඒ උච්ඡ තේජාත්විත ස්වරය යළිත් ඇසිණි. "ගිය සැරේ ඔබ දෙදෙනා සිය භොගන්ත කරන්න උත්සාහ කරද්දී ටෙරන්ස් බලාත්ට අහුවුණා. ඒ කියා ඔහුට නිශ්ඛිද් කිරීමට ඔහුට වෙඩි තියා මරා දමුවා. මට පෙනෙනවා ඔබ දෙදෙනා අපේම ආයුධ තිබෙන බව. මං හරියටම දන්නෙ නැත්තෙ අප අසරණයට වෙඩි තිව්වේ කළුසෙල දෙන්නගෙන් කොයි එක්කෙනාද කියන එකයි!"

"හං හං හං හා!" ශ්‍රීමත් රිශ්බ් සිනාසුණේ විශර්ග හඬකිනි. "ඒක දනගන්නා කියල උඹට වැඩක් තියෙනවද මිනිසෝ? බාගවෙලාවට උඹට ඒක අහගන්න පුළුවනි ටෙරන්ස් බලාත්ගෙන්. එද මේකැන සිද්ධවුණු දේ අදත් සිදුවෙන්නයි යන්නේ. උඹටත් අත්වෙන්නේ ටෙරන්ස් බලාත්....."

"අද ඒව හරියන්නෙ නෑ රිශ්බ්. මම සිමසන් නෙමෙයි. මම පෙලොස් හෝමස්. අද ඔහේලට එල්ලවෙලා තියෙන රයිෆල් පිස්තෝල සංඛ්‍යාව එක්ක සටන්කරලා ජයගන්න ඔහේලට බැ....."

ඔහු එසේ කියද්දීම අපි අපේ ආයුධ එල්ල කරගෙන එකැනට කඩා පැත්තෙමු. "..... පිළිගන්න මගේ මිත්‍රයා දෙස්කර වොටසන්.

අපේ රටකලයක් තිබෙන පුද්ගලයා ඔබ හඳුනානවා, ඒ ඔබේ උද්‍යාන පාලක. අනෙක් මහත්මයා හමයි ස්කොට්ලන්ඩයාට්හි අපරාධ පරීක්ෂක ලෙනාඩ් බ්ලන්ට්"

පිස්තෝලය එල්ල කරගෙනම ලෙන් තවත් පියවර කිහිපයක් ඉදිරියට තැබීය. "මං කොල්ලකෑම් ගැන මං ඔබ දෙදෙනා පිරිහාරයට ගන්නවා. ඊට අමතරව මිනීමැරීම ගැනත් චෝදනා එල්ල වෙයි"

පිටර්සන් මේ වනවිටත් තම පිස්තෝලය බිම දමා අවසන්ය. තම සහයා දෙස කෝපාච්ඡය බැල්මක් හෙළා ශ්‍රීමත් රිශ්බ් ආන්ස්වර්න් ඔහුගේ ආයුධය ද බිම දමමිනි.

හඬු විහාසය පැමැත්තේදී සියලු කාරුණ්‍ය හෙළිදරව් විය. ඔස්ටියෙකු ලෙස නම් දරා සිටියත්, පිටර්සන් කොන්දේසි සහිත බිහිවුණේ එල්ලි පැමිණිල්ල වෙනුවෙන් සාක්ෂි දුන්නේය. චෝරන්ගේ බලාත්මක වෙඩිතැබුවේ තම හාමිදුනා බව පිටර්සන් පැවසීය. බලාත්මක වැදී සිටිනු ලැබූ උණ්ඩ කෝමස්ගේ භාරයේ සිටු නිසා, ශ්‍රීමත් රිශ්බ්ගේ පිස්තෝලය හා එහි උණ්ඩ සමග සසඳා බලන ලදී. එහිදී හෙළිවූයේ පිටර්සන්ගේ සාක්ෂිය සහයක් බවය. පිටර්සන් බරපතල වැඩ ඇතිව අවුරුදු තුනකට බන්ධනාගාරයට නියම වූ අතර, ශ්‍රීමත් රිශ්බ් ආන්ස්වර්න්ට මරණ දඬුවම් ලැබිණ.

"මේක සින්ඇයන්හා පරීක්ෂණයක් වුණා වෙච්ඡන්" හෝමස් කීවේ හඬවිහාසය අවසන් වූ දිනයේ රාත්‍රී, ඩෙකර් විට්ගේ අපගේ නිවහනේදීය. "අපරාධකාරයා රිශ්බ් විමට ඉඩ තිබෙනවා කියන හැකිම මුල ඉදලම මගේ හිමත් නැවත නැවතත් මතුවෙමින් තිබුණා. ඊට අමතරව ඔබ දැන නොසිටී තවත් කාරණාවක් මට දැනගන්න ලැබුණා. ඒ මොකක්ද, මේහිටුස් බැංකුවේ විශාල මුදලක් අයරා ලෙස ලබාගෙන, අමාරුවේ වැටී සිටින බැංකු අධ්‍යක්ෂකවරයා ශ්‍රීමත් රිශ්බ් ආන්ස්වර්න් බව. එතකොට මට වැටහුණා ඔහු මුදල් ලබාගැනීම සඳහා මේ වගේ නින්දිත අපරාධයක් කිරීමට ඉඩ ඇති බව. ඊළඟට බැලුබැල්මට අපට නොපෙනුණාට, ඉතාම වැදගත් කාරණා රැසක් මං ඔබට කියවීමට දුන් පොතේ හා පුවත්තත් වාර්තාවල තිබුණා.

“එංගලන්තයේ පොරාණික චලව්” කියලා වටිනාල් පිලෙස්ට් ලියපු පොත මට හරි ප්‍රයෝජනවත් වුණා. ආන්ස්ටින් වලව්ව හැන ඉතාම හොඳ විස්තරයක් ඒකෙ කියෙනවා. මං ඒක නැවත නැවතත් කියෙව්වා.

මේක ඉස්සර කාලෙ හඳුන්වලා තියෙන්නෙ චලව්ව කියලා නෙමෙයි, ආන්ස්ටින් මාලිගාව කියලා. ඒ මොකද ඒ කාලෙ ඒක ඒ තරම් අඩවිහිමට, අලංකාර නිර්මාණයක්.

මේකෙ විස්තර කියවන කොට මට එක් වැදගත් කරුණක් අවබෝධ වුණා. මොකක්ද, එදා ය. එකට පමණ පෙරන්ක් බලාස්ට වැදුණු එකම වෙඩිපහරේ හඬ හොඳ අවදියෙන් හිරි මේරි මැක්ඇලිස්ටර්ට ඇහිලා තිබුණේ හැ. නමුත් නිදහෙන හිරි පීටර්සන්ට ඒ වෙඩිහඬ ඇහිලා තිත්දෙන් ඇහැරුණාලු. වෙඩිල්ල පත්තුවුණේ බටහිර අංශනයට හා නැගෙනහිර අංශනයට මැදින් පිහිටි පොරාණික කොටසේ ඇතුළේ. මේරි හා පීටර්සන් දෙදෙනාම හිරියේ සමාන දුරින් මේ දෙපැත්තේ තියෙන අංශනවල. අවදියෙන් හිරි මේරිට වෙඩිහඬ ඇහුණේවත් හැ. නිදහෙන හිරි පීටර්සන් වෙඩිහඬ ඇහිලා, තිත්දෙන් අවදිවෙලා, හරියටම නියම තැනට බොහොම ඉක්මනට ඇවිත්. ඒ කිරිටුව කාමරවල හිරි මහත්වරු එතැනට එනකොටත්, බොහොම ඇතක හිරි පීටර්සන් එක් තරස්සු පෙළක් බැහැලා, තවෙකක් නැගලා නියම තැනට ඇවිත් ඉවරයි. මතක තියාගන්න ඔහු මේ ඉක්මනින් ආවේ මහය. ඒක කියෙව් මොහොතෙම මට හිතුණා මේතැන සැක කටයුතු යමක් ඇතිබව, ඔහු දුටුව විහාම මගේ සැකය තහවුරුවුණා. ඔහුගේ කන්දෙකේ සුවිශේෂ හැඩයෙන් මං හඳුනාගත්තා, මේ හමා අපරාධ ගණනකට පැවරිණු, නම් දරා අපරාධකාරයා බුයන් ස්තෙලිං බව.

දෙවැනි කාරණය රුසියන්ලාන්ඩර් මහත්මියගේ දෙර අතුළේ පිත්තල කැබැල්ල ඉවත්කිරීම. නොකඩවා හමන්ගේ රාජකාරිවල යෙදෙන සුළු සේවකයෙකුට, නිදහසේ මෙහෙම දෙයක් කරන්න අවස්ථාවක් ලැබෙන්නේ නැ. ඒ මොකද ඔහුගේ වැඩකටයුතු හැන ප්‍රධාන ගෘහසේවකයා සොදිසියෙන් ඉන්නේ. නමුත් විස්බිට හා ඔහුගේ උදව්කාරයෙකුට ඒ කටයුත්ත පහසුවෙන් කරන්න පුළුවනි.

තුන්වැනි කාරණය මේකයි. රුසියන්ලාන්ඩර් මහත්මියට දුන් නිදිබෙහෙත් දමු කෝපි කෝප්පය. සුළු සේවකයින් තුන්දෙනෙක්

කෝපි කෝප්ප සහිත බන්දේසි අල්ලාගෙන හිටියා. අපි මොහොතකට හිතවූ, වෙරන්ස් බිලාක් කලින් සැලසුම් කරලා නිදිබෙහෙත් දුටු කෝපි කෝප්පයක් අරගෙන හිටියා සිංදු. නමුත් ඔහු කොහොමද සහතික වෙන්නේ, රුසියන්ලාත්තිර් මහත්මියට කෝපි අල්ලන්නේ තමන්මය සිංදු? කෝපි අරගෙන ආව සේවකයන් එක් එක් අමුත්තා ළඟට යවන්නේ ආත්ස්වර්ත් ආර්යාව. ඒ නිසා නිදිබෙහෙත් දුමිම් ආර්යාව කළ වැඩක් බවට සැක නැ. නමුත් අපට ඒක ඔප්පුකරන්න අමාරුයි. ඒ නිත්ද ඇය ඒ වෙරන්සාවෙන් හැලවුණා. මේක ඇය කළේ විශ්වී හා පිටර්සන් සමග කළ කුමන්ත්‍රණයේ කොටසක් හැටියට. ඒ හැන සැකයක් නැ.

"ඔබ කොහොමද නියම වෙලාවට ආත්ස්වර්ත් වලව්වේ රැකියාවක් ගත්තේ?" මම ඇසිමි. "ඔබ අර කාප්පයට බොහොම ඉක්මනින් නැගුණු ආකාරයට මම තමී හිතුවේ ඒ 'මැස්සා' ගමයි සිංදු. ඔහු ගමන් කළ විලාසය, ඔබ ඉතා අපූරුවට රඟපාලා"

"මගේ හිතවත් වොට්සන්. අන්දෙක පිට්පස්සට විසිකරමින් ඇවිදින එක 'මැස්සා' ගමණක් වියේස ඇවිදීමක් නොවෙයි. ඔබ බොහොම වණ්ඩන් ඇවිදින විලාසයක්. ඒ ආකාරයට ඇවිදීම පුහුණුවෙන්න මට හුණක් ඔහන්ඩිවෙන්න සිදුවුණා."

වලව්වේ රැකියාවක් ලබාගැනීම හැන සියනවා නමි; බිලන්ට් සහ මම දෙන්නාම ඉහළ කැන්ට්ලින් තොරු සේවා සහතික ඉදිරිපත් කළා - මහාධිකාරණ විනිශ්චයකාරකුමෙකු ගෙන් හා බිෂොප්වරයෙකුගෙන්. ඉතින් අප දෙන්නාම බෙරවාගත්තේ සාදරයෙන් දින කළ දැන්වලින්

"ඒ වුණත් ඇයි ඔබ දෙදෙනා සාකච්ඡා සවත්වන්න 'ෆොන්ස් ඇන්ඩ් තෙන්ස්' නානායමේ කැබැරුමට ගියේ? ඔබට ඒ කතාබහ වලව්වේ උද්ගතයේදීම කරගන්න සිදුවුණා නේද?"

"ඒක විකක් අවදනාම වැඩක් වුණු බව ඇත්තයි වොට්සන්" නෝමිස් කීය. "නමුත් අප දියමන්ති ජාවාරම් කරන විදේශිකයා - බර්න්ස්ටොෆ්. බිලන්ට්ට හඳුන්වාදෙන්න මට උවමනා වෙලා තිබුණා. බර්න්ස්ටොෆ් කියන්නේ හොරකම් කරන දියමන්ති මිලට ගැනීම හැන නමී දරාපු පුද්ගලයෙක්. මේ නවුබෙර්ග් ඔහුට විරුද්ධවත් වෙරන්සා ඊල්ලාකරන්න තිබුණා නමී හොඳයි. නමුත් ඊට ප්‍රමාණවත් තරම් සාක්ෂි තිබුණේ නැ."

මම ඇතිමට නිවුණේ තවත් එක් පුස්තකයකි. "ඇයි හෝමස් මිනිසා නිසාම තත්ත්වය මට කල්තියා දුනුම දුන්නේ නැත්තේ? මිනිසා විශ්වාසයට නොගත්ත එක හැන මට නව් පුදුමයි!"

"මගේ හිතවත් මිත්‍රයා" හෝමස් කීය. "මිනිසා විරූපය කල්පිත නිවුණේ මොකක්ද? මෙරන්ස් බ්ලැක්ගේ මිනිමැරුමට වගකිව දුන්නේ ඉස්තැලයේ සේවකයෙක් සහ මැදුරේ සුළු සේවකයෙක් බව. පියර්ස් හෙදර් ඇතිවුණු කතාබහෙන් මේ ආරංචිය ගියා බානායි මහත්මියගේ කතාව. ඇයගෙන් මේ ආරංචිය ගියා පිටර්සන්ට. ඔවුන් හිතුවා ඒ අතරාට වෙරදනාව රල්ල වෙලා තියෙන්නේ වෙනත් පැත්තකට බව. අන්න ඒකක් අපට සැලසුණු වාසිය අප්‍රමාණයි. ඒක වචනයෙන් කියා නිමකරන්න බැරි වාසියක්. එකකොට නියම අතරාටකාරයෝ මොකද කරන්නේ? ඔවුන් වඩාත් ආත්ම විශ්වාසයෙන්, ඔවුන්ගේ ඊළඟ පියවර කියන්නේ බොහොම නිර්තයව. ඔවුන් ඒ විධියට කළා. නමුත් ඔවුනට ලැබුණේ අවාසනාවන්ත ප්‍රතිඵල. ඒක හෙමෙයි. මිනිසා වර්තා දෙකම මං ආපනු සේකර් විවිධයට ආවට පස්සේ කියෙව්වා. ඒ දෙකම විශිෂ්ටයි"

"අයිසෝ මං ලෙන් ගැන ලියූ කාරණය, මිනිසා පරීක්ෂක ලෙසට බලන්නට කිව්වද?"

"එතෙම කියනවද? ඒව නැමදමත් අපි දෙන්නා අතර එතක් හැටියට කියාගන්න කාරණය වෙමාට්තත්"

. . .

ආත්ස්වර්ත් වලව්වේ අයිතිකරු ඔවුන්ගේ හැසිරුණුයෙකුට උරුම විය. පියර්ස් සුළු. මේරි මැක්ඇලිස්ටර් ඇතුළු ස්වර් සේවකයන් රැසක්ම, මැදුරේ සේවය සඳහා දිගටම කටයුත්තා ලදී. යුද්ධසේවය අවසන්වී ආපසු දෙමව්පියන් වෙත පැමිණි අවස්ථා පියර්ස් පැරැණියා, මේරි මැක්ඇලිස්ටර්ගේ සිත දිනාගැනීමට සමත්විය. 1886 දෙසැම්බර් මාසයේ දිනෙක ඔවුන්ගේ විවාහය සිදුවුණේ නැදූහිතමිතුරු රැසකගේ ආශීර්වාදය මැදය.

තරුණ අධිනීතිඥයා.

1887 - 88 කාලයේ මගේ නිතරම ශ්‍රී ලංකා නොමිස් මහතා විසින් කරන ලද පරීක්ෂණ අඩංගු ලිපියොනුව මම යළිත් වරක් පෙරලා බැලුවෙමි. ඒ සිට වෙන රසවත් කතාවක් ඉදිරිපත් කිරීමේ අරමුණෙනි. මේ පුතයේ නොමිස් සිත් ඇදහන්නා පරීක්ෂණ කිරීමකම යෙදී ඇති බැව් ලිපියොනුවේ සුළුය බැලීමේදී මට පෙනී ගියේය.

මෙයින් සමහරක් මම දනවමත් සිට වෙන ඉදිරිපත් කර ඇත්තෙමි. දෙවැනි ඇට පහේ කතාව, උගා දුපතේ දී ඉසිස් පැටර්සන්වරු මුහුණ දුන් අත්දැකීම ඒ අතර වේ. එහෙත් තවමත් මට ඉදිරිපත් කිරීමට නොහැකි වූ පරීක්ෂණ ගණනාවක් ද ඇත. පැරණියල් කුටියේ චිත්‍රමය, සොරි ඇන්ඩසන් නම් ක්‍රිකට් ක්‍රීඩකයා නැව අතුරුදන්වීමේ සිද්ධිය, ලොවර්ති ස්ටුවර් මහත්මියගේ හදිසි මරණය හා හැමර්ස්මිත්හි පඩිතා හල්ටන් නම් අධිනීතිඥයාගේ මරණය මේ අතර වේ. අන්තිමට සඳහන් කළ පරීක්ෂණය සිට වෙන ඉදිරිපත් කිරීමට කාලය පැමිණ ඇතැයි දන් මට සිතේ.

1887 වසරේ දෙසැම්බර් කාලය එංගලන්තයට ගිහල අධික වූ ගිහ සාකච්ඡාවක් විය. එහෙත් උන්ඩන් නගර වාසිනු තත්තල් උත්සවය හා අයුත් අවුරුද්ද අති උත්තරවෙත් අයුරින් පැවැත්වීමට කටයුතු පුදනම් කළහ. මගේ කිවිදු මේවි, මා සමග විවාහවීමට පෙර කුඩා දරියන් තාර කුරුපටියක ලෙස සත්වය කළේ, සිසිල් ගොරස්ටර් මහත්මියගේ නිවසේ සිට මා මීට පෙර සඳහන් කර ඇත. ගොරස්ටර් මහත්මිය මෙවර තත්තල් උත්සවය වෙනුවෙන් හත්තිගීත සංචාරයක් පුදනම් කළාය. ඒ සඳහා සහභාගි වන මෙන් ඇය මේවිට හා මට ඇරයුම් කර සිටියාය. මෙය දින කිහිපයක් රාත්‍රී කාලයේ එළිමහනේ ඇවිදීමට සිදුවන කටයුත්තකි. පිනැස් රෝගයෙන් පීඩා විඳිමින් සිටි මම මේ ඇරයුම පිළිගැනීමට කැමැති නොවිමි. මේවි ඒ සඳහා යවා, මම දෙසැම්බර් 26 වැනිදා නොමිස් සමග බේකර් විටියේ පැරණි නිවහනේ නවාතැන් ගැනීමට යාමට තීරණය කළෙමි.

"මේ දවස්වල පුට්ස්පත්වල අපරාධ වංචා තොරමැරකම් ගැන තොරතුරු මොකුත් නැතැ වොට්සන්" මගේ මිත්‍රයා සීටේ සවස තේ

පාතයෙන් පසු විසිත්ත කාමරයට පැමිණ, පෝතාවේ හිඳ ගතිමිනි. අපට ලැබී තිබුණු "ස්වාර්" හා "ග්ලෝඩ්" නම් කවිය පුවත්පත් දෙක ද ඔහු මේ වනවිට කියවා අවසන්ය. "මජ්ඣිමනිකායේ උපත සිහිකරල හොර තත්තවින් ඔවුන්ගේ භොරමැරකම් අපරාධ අත්හැර දමල වගෙයි. අවුරුද්දේ අනෙක් හැමදමත් ඊහෙම වෙනවා නම් කොයිතරම් හොඳද?" කී ඔහු පයිල්පයේ කෝට්ටි දුම්කොළ පිරවීමට පටන් ගත්තේය.

"ඊහෙම වුණොත් කාලය ගතකරගන්න බැරිවෙන්නේ ඔබටයි" මම කීවෙමි. "අපරාධ පටිත්තයෙන්ට විසදීමට හැටිලු නැතිවුණාම, ඔවුනට ඊවත්වෙන්න මුදලක් හොයාගන්නත් අමාරුවෙනවා"

මගේ විහිළුවට හෝමිස්ට සිනාපහළ විය. "අපට ඊවත්වෙන්න අමාරු වුණත් කමක් නෑ මිත්‍රයා" ඔහු කීවේ පයිල්පය දල්වාගෙන දුම් ගැළියක් පිටකරමිනි. "ලෝකය අපරාධවලින් හොරවෙනවා නම් කොයිතරම් දෙයක්ද? මේ රැකියාවේ නොයෙදුණාට මං වගේ අයට ඊවත්වෙන්න පිනකරම් කුමි කියෙනවා. මා බලාපොරොත්තු වෙන්නේ ඉක්මනට මේ රැකියාවෙන් විශ්‍රාමී අරගෙන, සකෙස්ස් පැත්තට වෙලා මී මැසි පාලනය පටන්ගන්න. මී පැණිවලට එංගලන්තයේ විශාල ඉල්ලුමක්....."

ඔහුගේ වාක්‍යය අවසන් කිරීමට පෙර තරප්පුව ඉහළට දිව ආ කිසිවෙකු අපේ දෙරට තට්ටුකරන නඩ ඇසිණ.

"හෝමිස් මහත්තයා! හෝමිස් මහත්තයා!" කියමින් කිහිපවරක් දෙරන් තට්ටු කළ ඇය දෙර විවෘත කරගෙන ඇතුළට ආවාය. "ඔබට විදුලිපුවතක්!" කවේ කිබු පයිල්පය අතට ගත් මගේ මිත්‍රයා තවසත් මහත්මිය දෙස ඇසිපිය නොහෙළා බලා සිටියේ පුදුමයට පත්විය. ඔහුගෙන් වෙනත් ප්‍රතිචාරයක් නොමැති බව දුටු ගෙහිමි කාන්තාව දෙර වසාගෙන පිටවී ගියාය.

"..... දෙසියයේ සාක්කි වොටසන්!" ඔහුට කියැවිණි. "අපරාධකාරයින් වැඩ කටයුතු නවත්නලා සියලු මං කීව විතරයි."

"ඔබ කොහොමද දන්නෙ ඕන අපරාධයක් කියලා?"

"ඊතෙ සැකයක් නෑ මිත්‍රයා" කී ඔහු පයිල්පය යළිත් මුළු රදවාගෙන විදුලි පුවත විවෘතකර බැලුවේය. මම අසුනෙන් නැගිට ගිහු අසලට ගොස් ඒ දෙස නෙත් යොමුකළෙමි.

"නැමර්ස්මිත්හි මරණය සැකසෙයි. බර්ඩ්මෝ උද්‍යානයේ අංක 73 නිවසට එන්න. ඔබ එතැනට බලා ඉදිමි.

ලෙස්ට්ට්"

"නැමර්ස්මිත්හි මරණය කියලා ඔහු කියන්නේ, අපි ඒක දන්න බවට උපකල්පනය කරමින්. ඔබ ඒක ගැන දන්නවද?" මම ඇසිමි.

"ම. ඒක ක්ලෝඩ් පුවත්පතේ දුටුවා" හෝමිස් කීවේ නැතහොත් ගනිමිනි. "නල්වන්" නම් අධිනීතිඥයෙක් මරණයට පත්වෙලා තියෙන්නේ. ඔහු අධිකාරි මත්පැන් පානය කළ හෙතෙක්, මරණයට හේතුව මත්පැන් විවේචන වියහැකි බවයි පුවත්පතේ සඳහන් වෙලා තිබුණේ. දන් බලන්නොට වෙනත් මොකක් හරි මතුවෙලා වගේ. මේ මරණය ගෙදරේ සිදුවුණු එකක්. පොලිසිය එතැන අවුල් කරන්න ඉස්සරවෙලා අපි ඉක්මනට ගිය හමුව තොරයි වොට්සන්"

ඉක්මනින් කුලීටියක නැගී අපි නැමර්ස්මිත්හි බර්ඩ්මෝ උද්‍යානය බලා පිටත්ව ගියෙමු. මගේ මිතුරා දිගින් දිගටම කථාකරමින් ගියේ මිනිස් සිරුරේ පටක සෑම එකක්ම මත්පැන් පානය කිරීම විනාශවෙන අන්දම ගැනයි. අධික ලෙස විස්කි හා වොඩ්කා වැනි සැර මත්පැන් පානය කරන්නන්ගේ ශරීරයේ ඉන්ද්‍රියයන් ඉක්මනින් විනාශවෙන ආකාරය ගැන ලියායන්, "ලැන්සට්" නම් වෛද්‍ය සඟරාවේ පළවී තිබිණ. ඒ ගැන මම හෝමිස්ට කීවමි.

බර්ඩ්මෝ උද්‍යානය පිහිටා තිබුණේ නැමර්ස්මිත් පාලම අසලින් දකුණට හැරී මඳ දුරක් ගියවිට හමුවන ක්ලෝන්කෝන් පාරට සමාන්තරවය. අංක 73 කොට්ටානිම අපට අපහසු නොවුණේ, පාර අසලින්ම සිටි පොලිස්තටයන් දෙදෙනා ඇතදීම දකුණට ලැබුණු නිසාය.

මහපාර අසලින්ම තිබුණේ උස් ගේට්ටුවකි. එක් ගේට්ටු තුරහන "බ්ලේස් ලොරි" යනුවෙන් ද අනෙකක් අංක 73 යනුවෙන්ද සඳහන් විශාල දිලිසෙන පිත්තල තහඩු දෙකක් සවිකර තිබිණ.

නිවස පිහිටියේ මහපාරට යාර අසූවක් පමණ ඇතුළතිනි. නිවස වෙත වැටුණු පාර මඳක් ඉදිරියෙන් දෙකට බෙදීගොස්, යළිත් පෝටිකෝට් යටේ එකට සම්මන්ත විය. අප ඇතුළු වූ නැතට දකුණු පැත්තෙන් සාරවත්ව කණකොළ වැටුණු මිදුලකි. එය ඉදිරියේ කාප්පයට මායිම්ව විශාල ඉස්සාලයක් පිහිටා තිබිණ.

"සාමුද්ධිමත් මහත්වරුනි" ලෙස්ට්ට්ටි අප පිළිගත්තේ අප සේව්වුවෙන් ඇතුළු වී ඉදිරියට පා නගද්දීය. "මේ මරණය හැක මට මුලින් තම සැකයක් ඇතිවුණේ නෑ. නමුත් මරණ පරීක්ෂණය පැවැත්වූ පොලිස් ගලා වෛද්‍යවරයා කීව්වා, මරණය හැක සහිතයි කියලා. ඔහු උදරයේ කොටස් අරගෙන ගියා වැඩිදුර පරීක්ෂාවට. ඒකයි මං ඔබට කැඳවුවේ? මේ පෙරකඳෝරුවක් සම්බන්ධ වැඩකටයුතුවලදී අපි හුඟක් පරීක්ෂම් විය යුතුයි. එහෙම හේද? නැත්නම් අවමගුල් කටයුතුක් ඉවරවුණාට පස්සේ, ප්‍රභූවරුන්ගේ මාර්ගයෙන් ඔවුන් ඒම මේම අවුස්සනවා"

අප නිවසේ ආලින්දයට පිවිසෙද්දී මඳකට එහි නවතින ලෙස ලෙස්ට්ට්ටි සංඥා කළේය. "මරණයට පත්වෙලා ඉන්නේ එඩ්මන්ඩ් හල්ටන් තම අධීනිතිඥවරයෙක්, ඒ බව ඔබ පුවත්පත්වලත් දකින්න ඇති. ඔහු ඒ තරම් හදු ලැබුණු වෘත්තියේ දක්ෂතම තිබුණු කෙනෙක් හෙමෙයිලු."

"ඔහුගේ වයස කීයද?"

"අවුරුදු තිස්එකයි"

මේ අවස්ථාවේ නිවස තුළින් සේවිකාවක් එළියට පැමිණියේ ලෙස්ට්ට්ටිගේ කථාවට මාධ්‍යකරමිනි.

"දන් ආව මහත්වරු හමුවෙන්නා හල්ටන් මහත්මිය සුදුනම්" ඇය කීවාය.

එබැවින් අපට මුලින්ම සවන්දීමට සිදුවූයේ ලෙස්ට්ට්ටිගේ කරුණු සමාලෝචනයකට නොව, මියගිය කැනැත්තාගේ බිරිඳගේ සාක්ෂියටය. අප කැඳවාගෙන යනු ලැබුවේ නිවසේ කන්තෝරු කාමරයටයි. බාහිර අමුත්තන් කිසිවෙකු එහි නොසිටී නිසා, නිදහසේ සකාබහ කිරීමට එතැන අවකාශ තිබිණ.

"මේ හල්ටන් මහත්මිය" ලෙස්ට්ට්ටි ඇය හඳුන්වා දුන්නේය. "මේ ඇවිත් ඉන්නේ අපරාධ පරීක්ෂණ විශේෂඥ පරිලාක් හෝමිස් මහත්මියයා සහ දෙස්තර වොට්සන්. සම්පූර්ණ කථාව මේ මහත්වරුන්ට කියන්න. මේ කටයුතු ඉක්මනින් අවසන් කිරීම එකකොට අපට පහසුවේවි."

හල්ටන් මහත්මිය වයස අවුරුදු තිහත් තිස්පහත් අතරේ සිටී රුමක් පෙනුමක් තිබූ, එහෙත් මඳක් කරබාරු සාත්තාවක් වූවාය. ඇගේ දුඹුරු පැහැති සොත්වැටිය හිස මුදුනට එන්නට ගැටහසා

සිටිමිනි. යම්කිසි රෝගයකින් පෙළෙන්නියක මෙන් මුහුණ සුදුමැලිවී තිබූ අතර නිල් පැහැති දෙතෙත්වල තිබුණේ මලානික බවකි.

ඇය අසලම තවත් කාන්තාවක් හිඳගෙන සිටියාය. අවුරුදු හතළිස් පහත් පමණ වයස් වූ ඇය අපි පහතට වඩා උස් නොවූ කෙසෙසු සිරුරක් තිබූ කාන්තාවකි. ඇගේ කෙටියට කැපු කථකෙස් නිසා මුහුණේ තිබූ සුදුමැලි බව වඩාත් කැපී පෙනිණ. ඇය පවුලේ තිට්ටු ගැතිවරියක්ද සේවිකාවක් ද යන්න සිතාගැනීම මට අපහසු විය. මා එසේ සිටේ පසුව කී කාන්තාව හල්වත් මහත්මිය අසලින්ම හිඳගෙන ඇගේ අකකින් අල්ලාගෙන සිටීම නිසාය.

අප එතැනට ළංවෙද්දී ලෙස්ට්‍රේඩ්ගේ සංගුව අනුව කෙටි කොණ්ඩයක් තිබූ කාන්තාව අසුනෙන් නැගිටියාය. එහෙත් ඉවතට නොගොස් ඇය කාමරයේ කෙළවරින් තිබූ පුටුවක හිඳගත්තාය.

"කොස්ටෙලෝ හෝනා" ලෙස්ට්‍රේඩ් කීවේ එම කාන්තාවටය. "මේ මහත්වරු වඩාත් කැමැති වේවි. හල්වත් මහත්මියගේ කතාවට නිදහසේ කන්දෙන්න. ඊක වෙලාවකට සිටිම එළියෙන් ඉන්න පුළුවන් නම් අපට ලොකු පහසුවක්. ඊට පස්සේ අපි මබවත් මෙහාම කැඳවනවා"

ලෙස්ට්‍රේඩ්ගේ එම ඉල්ලීමෙන් කොස්ටෙලෝ මහත්මිය නොයතුටට පත්වූ බැව් මම දැනගනිමි. යටිතොල ඉදිරියට දිගුකොට තම අප්‍රසාදය පළකළ ඇය, කාමරයෙන් පිටවී ගියේ දොර හසිදු නසා වසමිනි.

"හල්වත් මහත්මිය" හෝමිස් කීය. "මබ ගැනවත් මබ බැම්මා ගැනවත් අපි කිසිදෙයක් දන්නෙ නැහැ. මබ මුහුණ වඩාතවමේ ඉඳලම කරුණු අපට කිව්වොත් හුඟක්ම ප්‍රයෝජනයි. අපට මහ කරම් කාලය තියෙනවා. හැමදෙයක්ම කියන්න. මබ පවසන දේවල් රහසිගතව කියාගන්න අපි පොරොන්දු වෙන්නවා"

මිනිත්තුවක් පමණ ඉවත බලාගෙන කල්පනා කරමින් සිටි හල්වත් මහත්මිය අනතුරුව හෝමිස්ගේ මුහුණ දෙක එක එල්ලේ බැලූවාය. තත්පර කිහිපක් එලෙස සිටී ඇය කරාට ඇරඹුවාය.

"මං මබට හැමදෙයක්ම කියන්නම් මහත්වරුනි. කාරණා තිසිවත් හංගන්න මං උත්සාහ කරන්නේ නැහැ. එහෙම කරන්න මට උවමනාවක් නැහැ.

මියගිනිත් ඉන්න එඩ්මා හල්වත් මහත්මිය සමඟ මං විවාහවුණේ මීට අවුරුදු එකහමාරකට පමණ කලින්. මේ මගේ දෙවැනි විවාහය.

එං මුලින්ම විවාහ වූණේ කපිතාන් රයන් සිලේක් සමග. එතෙකටම මගේ වයස අවුරුදු විසිපහයි. ඔහු පරම්පරාවෙන් විශාල ධනයක් හිමිවී සිටි පුද්ගලයෙක්. මේ ගෙවල් ඇතුළු වතුසිටි විශාල ප්‍රමාණයක් සිලේක් පවුලේ දේපොළට ඇතුළත්. කපිතාන් රයන් සිලේක් පුද්ගලයෙකුට වසරකට වැඩි වයසක් තිබූ අතර, ඔහුට විශාල කීර්තියක් ලැබීය. ඒ වගේම ඔහු කඩවසම් පුද්ගලයෙක්. මේ නැමදෙයක්ම සලකලා මගේ දෙමව්පියන් මාව ඔහුට විවාහකරලා දුන්නා. නමුත් ඔහු ඒ වනවිටත් අධික ලෙස මත්පැන් පානයට ඇබ්බැහි වී සිටි කෙනෙක්. අප විවාහ වී අවුරුදු දෙකක් ගතවෙද්දී ඔහු මියගියා. එං තීරණය කර ගත්තේ ඊටපසු විවාහ නොවී සිටීමයි. මගේ මියගිය සැමියාගේ පුද්ගල සම්පත්තිය නඩු කිහිපයක් උසාවියේ තිබුණා. ඒ කාලෙදී තමයි මට මේ එඩ්ගා හල්වත් කියන අධිනිකායා හමුවුණේ.

ඔහු ඒ තරම් වත්පොහොසත් කම් තිබූ කෙනෙක්වත්, වෘත්තියෙන් දක්ෂ පුද්ගලයෙක්වත් නෙමෙයි. අප දන්නද්දහාගෙන මාස තුන හතරක් යද්දී ඔහු මට විවාහ කෙරෙන්නාවත් ඉදිරිපත් කළා. එං තීරණය කරගෙන තිබුණේ යළිත් විවාහ නොවීමට බව එං ඔබට කලින් කිව්වා. නමුත් එඩ්ගා මට දිගින් දිගටම කරදර කළා. මා තවමත් තරුණ වයසේ සිටි නිසා, විවාහය ගැන සිතාබැලීමේ වරදක් නැතිබවයි, මගේ යෙහෙළියත් මට කීව්වේ. එතෙක් එං අපේ ඉඩකඩමිවල කටයුතු පාලනය කරන්නේ කාගේවත් උදව්වක් නැතුව. මගේ හෙදර නැමදෙයක්ම කරගැනීමට, දන් ඔබ දුටු කොස්ටෙලෝ මහත්මියගෙන් උදව් ලැබුණා.

එඩ්ගා මා සමග විවාහවුණේ මා ගැන ඇතිවූ ආදරයකට නොවෙන බව එං ඉක්මනින් පෙන්වීම ගත්තා. ඔහුගේ ආදරයක් ඇතිවෙලා තිබුණේ මගේ දේපොළවලට. අධිනිකායෙකු වුණත් ඔහු සතුව අභිවිකරත්නයක්වත් ගෙයක්වත් තිබුණේ නැහැ. විවාහවෙලා සති දෙකක් ගතවෙද්දී මගේ දේපොළ නැමදෙයක්ම ඔහුගේ තමාට ලියන්න කියලා ඔහු මට කරදර කළා. ඔහු කීව්වේ දේපොළ කාන්තාවක් තමාට හිමිමෙන් නොගෙයකුත් ප්‍රශ්න ඇතිවෙන බවයි. ඔහු තිකායෙකු නිසා, මා වෙනුවෙන් ඒ සෑම දෙයක්ම විසඳාගැනීම පහසුවෙන බව කීව්වා. පවුලේ සමහර රැකගන්න උවමනා නිසා එං නැමදෙයක්ම ඔහුට ලියා දුන්නා. එයින් පස්සේ ඔහු මේ හෙදර පාලනය කළේ, පරම්පරාවෙන් විශාල ධනයක් හිමිවී තිබූ ඉඩම්හිමි වංශාධිපතියෙක් වගේ.

[illegible]

ප්‍රදේශවල තවත් හා වළකුකුළන් අඩසම් කිරීමේ ක්‍රියාවලයන් විශාල වශයෙන් මුදල් වැයකළා. ඩාබ්වල අස්වරේස් සඳහා ඔහු තාක්ෂි කළ මුදල් ප්‍රමාණය අප්‍රමාණයි. මෙතෙම කළත් ඔහු සමග සාම්ප්‍රදායිකයෙන් සිටිය යුතු නිසා මං කිසිවක් කීවේ නැහැ. අධීක්ෂිතයෙකු වුවත් මා සමග විවාහවීමෙන් පසු ඔහු පැත්තකට ආදායමක් හෙදරට ගෙනාවේ නැහැ.

මීට සකියකට පෙර, හරියටම කියනවා නම් දෙසැම්බර් 19 වැනිද, මං තදින් අසනීප වුණා. ඒ නිසා රෝහලේ නැවතී සැත්කම්කට මුහුණදෙන්න මට සිදුවුණා. මං ආපහු හෙදර ආවේ නත්තල් දිනයට පෙර දිනයේ. අසනීපගතිය නිසා මං එද රාත්‍රි දෙවර්ෂදුරට ගිණේවත් නැහැ. මගේ අසනීපය එඩිහාටු ප්‍රස්තයක් වුණේ නැහැ. මා රෝහලේ සිටි දින කිහිපයේම, සමාජ ශාලාවේ පැවැත්වුණු උත්සවවලට ඔහු සහභාගී වු බව මට අහන්න ලැබුණා.

ඊයේ - නත්තල් දවසේ රාත්‍රි ඔහු හෙදර ආවේ, පුරුදු පරිදි රැ එකොළහට විතර. ඒ ඇවිත් දිවෙම වසින් බොමින් හිටියා. ඔහුට රැ කැම මේකය උඩ පුදුනම් කරල තිබුණා. අසනීපගතිය තවමත් තිබුණු නිසා මං රැ එකොළහමාර වෙද්දි තිත්දට ගියා. ඒ මගේ කාමරයේ. මගේ අසනීපගතිය නිසා මෑතක සිට ඔහු නිදාගත්තේ වෙනත් කාමරයක.

රැ දෙකට පමණ මාව අවදිකළ මිටියම් කිව්වා එඩිහා අසනීප ගතියෙන් වමනය කළ බව. අධික වශයෙන් මත්පැන් බොනවිට වමනය යාම් සාමාන්‍ය දෙයක් නිසා, මං ඒක ඒ තරම් බරපතල වීඩියට භාරගත්තේ නැහැ. අද උදේ අපි තේ පානය කරන වෙලාවේ ඔහුගේ සෙවකයා දුටු ඇවිත් කිව්වා - එඩිහා මහත්මයා මියගිහිත් වගේ කියලා.

"කල්ටත් මහත්මිය" හෝමස් කීවේ තම සටහන් පොත අතට ගනිමිනි. "මේ මරණය හැක ඔබට සැකද? ඒ කියන්නේ මේ මරණයට කවුරුත් හෝ වගකිවයුතුයි කියල ඔබට හිතෙනවද? නැත්නම් ඔබ හිතන්නේ මේක ස්වාභාවික මරණයක් කියලද?"

"මේක ස්වාභාවික මරණයක් කියලයි මට තම හිතෙන්නේ" ඇය කීවාය. "මගේ කලින් සැමියා තරම් නොබිච්චත්, යාළුවන් අතරට වැටුණාම එඩිහාගේ සීමේ සීමාවක් නොතිබුණු බව මං දන්නවා"

"ඊයේ රැ හෙදර එද්දි ඔහුගේ තත්ත්වය කොතොමද?" ලෙස්ට්‍රිඩ් ඇසීය.

"උත්තර ජීවයන්තර සන්තානවේලා නිසා ඔහු බිල ඉන්න ඇති මට ඒ හැටි වෙනසක් පෙනුණේ නැහැ" ඇය කීවාය. "නමුත් ගෙදර ආව ගමන් බර්ගන්ඩ් පයින් බෝතල් කීපයක් විවෘත කරගෙන බොන්න පටන්ගත්තා. ඒක ඔහුගේ හැමදමක් සිටින"

"ඒ වන විට ගෙදර කවුරුත් කැමකාල අවසානද?"

"හව"

"කොස්ටෙලෝ මහත්මිය ඒ දෙකට පමණ ඔබ අවදිකළා කිව්වනේ?"

"හව"

"ඒ අවස්ථාව හැරෙන්න, කැමියා රාත්‍රියේ කළ කි කිසිවක් ඔබ දන්නෙ නැ?"

"නැහැ"

"හොඳයි හල්ටන් මහත්මිය" හෝමිස් කීය. "දැනට අපට ඔබෙන් දැනගන්න උවමනා පමණකි. පසුව යළිත් ඔබ සමග කතාකරන්නම්"

"හෝමිස් මහත්මිය" ලෙස්ට්‍රේඩ් කීවේ ගෙවිම් කාන්තාව ඒතැනින් ඉවත්ව ගිය පසුවය. "අප කොස්ටෙලෝ ගැනිගෙ කතාව මට නම් ඇල්ලුවෙමි නැහැ. ඔබම ඇය සමග කතාකරල බලන්නකෝ"

මිලනට ප්‍රධාන ගෘහපාලිකාව කාමරයට ඇමිණියාය.

"මගේ නම් මිටියම් කොස්ටෙලෝ. වසස අවුරුදු හතළිස්පහයි. මං උපන් රට බ්‍රසීලය. ඒ වුණත් මගේ දෙමව්පියන් ඉතාලි ජාතිකයන්. අප පදිංචිව සිටියේ මැනාසිස් නගරයේ. මගේ කැමියාත් උපතින් ඉතාලි ජාතිකයෙක්. ඔහු ඇමෙසන් ගඟේ නැව් පදවන්නෙකු ලෙස රැකියාව කළා. අවුරුදු හතරකට පෙර ඇමෙසන් ගඟේදී නැව් අනතුරට ලක්වීම් නිසා ඔහු මියගියා. මට ළමයි හතරදෙනෙක් ඉන්නවා. මගේ ශුභිත් නුගදෙනෙක් පනුගිය කාලයේ එංගලන්තයට පැමිණියා වුණා. ඒ අය සමග මාත් ළමයිනුත් ආවා. මම මේ ගෙදර සේවයට එද්දී ලෝරි මහත්මිය කපිකාන් බ්ලේන්ගේ බිරිඳ. ඔහුගේ මරණයෙන් පසුවත් මම දිගටම ප්‍රධාන ගෘහ පාලිකාව ලෙස කටයුතු කළා.

ඇය එවකා හල්ටන් මහත්මිය සමග විවෘත වූ පසුවත් ගෙදර වැඩ කටයුතු කැමදෙන්නම් සලකාත්තේ මිමයි. මගේ ළමයි හතරදෙනා ඉන්නේ මගේ නංගියේ නිවසේ. මගේ මේ රැකියාවෙන් ලැබෙන වැටුපෙන් කමා ඔවුන් ජීවත්වෙන්නේ.

කපිතාන් බිලේක් බෙබද්දෙකු වුණත් හමුදා නිලධාරියෙක්ව සිටියත්, ඔහු තමන්ගේ බිට්දටවත්, සේවකයන්ටවත් සැරපරුෂ වුණේ නැහැ. තමුත් හල්ටන් මහත්මියා එහෙම නොවෙයි. ඔහුට වියදමට හරියට මුදල් උටමනා වුණා. ඒ සඳහා ඔහු කළේ මේ හෙදර සේවකයන් අස්කර දමීම. කාලයක් තිස්සේ මේ හෙදර අස්වකරන්න වියදුරා වු මෝගන් අස්කර දමීමා. විය අනතුරකින් කරන්නයට අලාභතානි වීම නිසා ඔහු අස්කර දමන බවයි කිව්වේ. තමුත් ඒ අනතුරට වැරද්ද මෝගන්ගේ නොවෙන බව පොළිසියත් කිව්වා. ඒත් හල්ටන් මහත්මියා ඒක ගණන් ගත්තේ නැහැ. දන් ඉන්න වියදුරු පෙන්නියටත් අනෙක් සේවකයන්ටත් හල්ටන් මහත්මියාට කේන්සි සියව්ට පහරදුන්නා. දන් කාලේ රැකියාවත් භොයාගන්න තියෙන අමාරුව නිසා අපි මේගේ රැදී ඉන්නවා. හැත්තම අපි මෙහෙත් ශිෂිත් නුගත් කල්."

"හල්ටන් මහත්මියා මොකක් හරි හේතුවක් නිසා ශිෂි සමන අමනාපයෙන් තිට්ටද?" හෝමස් ඇසීය.

"මං රෝසි හල්ටන් මහත්මියට නුගත් තිබෙන්න. ඒ නිසා ඔහු මට කැමැත්තක් දක්වුයේ නැ." ඇය කීවාය. "ඔහු කිව්වේ, පවුලේ වැඩකටයුතුවලදී ඇය තීරණ ගත්තේ මගේ උපදෙස් වට කියලා. අවුරුදු තිහක් වයස්වුණත් ඇයට තවමත්, රටේ ලෝකේ දේවල් හේරෙන්නේ නැ. මං වයසින් මේරු පොතෙක් නිසා නුගත් දේවල් ඇයට කලින් මට හේරුම් යනවා. ඉතින් මං සමහර දේවල් ගැන ඇයට උපදෙස් දෙන බව ඇත්තයි. මේකට කේන්සියෙන් හල්ටන් මහත්මිය, මාව රැකියාවෙන් අස්කර දමන්න මාන බල බල තිට් බව මං දන්නවා"

"හොඳයි දන් අපට කියන්න" හෝමස් කීය. "වයේ රාත්‍රියේ සිදුවීම වඩාත් හොඳින් දුටුවේ ඔබගේ. වයේ රැ මොකද වුණේ?"

"හැමදම් මගේ ඔහු හෙදර එන්නේ රැ එකොළහට විතර. වයෙ රැත් එහෙමයි. ඒ වෙනකොට අපි හැමදෙනෙක්ම රැ කෑම කාල අවසන්"

"මොනවද රැ කෑමට තිබුණේ?" මගේ මිත්‍රයා විමසුවේ යළිත් සටහන් පොත අතට ගනිමිනි.

"රෝස්ට් කළ හරක්මස්, නත්තල් උත්සවයට සෑදූ කළුකුන් මස්, සැමත් මාර කලාදයක්. මිත්‍ර එළවළු වසායනකයක්, ඩික්කර් නා පාත්"

"ඒවා තවමත් ඉතිරිවෙලා තියෙනවද?"

"කිසිම යුතුයි" ඇය කීවාය. "හෙදර අතින් තැම්බෙනාම් කැමකාල ඉවරවුණාට තස්සේ, මේ කැම දීසිවලට බෙදල මේකෙ උඩ තිබුණා මං. හිතන්නේ එකැන දෙකුත් දෙනෙකුට සැකෙන කැම තියෙන්න ඇති. සිමහින් සිටි ඔහු එව්වර ගොඩක් කැම කියල හිතන්න අපොහොසි. කැම තරන් වෙලා සේවිකාව ඒවා ඉවතට විසිකළාද මංදන්නෙ නැ. එහෙම නොකළා නම් තවමත් කුස්සියේ ඇති"

හෝමස් එම කරුණු ඉතා උනන්දුවෙන් සටහන් කරගත් බැව් මම දුටුවෙමි.

"හල්වත් මහත්මිය, ඔබට කොයි වෙලාවක හරි තර්ජනය කළා ද ඒවා වෙත් අස්සරන බවට?" හෝමස් ඇසීය. "එහෙමත් නැත්නම් ඔබ හැකුණද මේ හෙදර රැකියාව ඔබට අයිමිවෙව් කියල"

"ඔහු එහෙම කිව් බව මට ආරංචිවුණා." කොස්ටෙලෝ මහත්මිය කීවාය. "ඔහුගේ කීමට රෝසි මහත්මිය කිවදෙනෙකුම මේ හෙදර සේවයෙන් ඉවත්කළ බව ඇත්තයි. ඒ වුණත් ඇය මාව නම් අස් නොකරන බව මට කිව්වා."

"හොඳයි දත් අතට රිසය රැසිද්මියේ ඉතිරි තරියන් කියන්න"

"රෝසි මහත්මිය සතියන් විතර අසතිපයෙන් සිටි නිසා තිදිමරන්නේ නැ" ඇය කීවාය. "ඇය එකොළහමාර විතර වෙද්දි තිදගන්න යියා. වික වෙලාවත් මං ඇයගේ කාමරයේ වාඩිවෙලා ඉදල එළියට ආවා. එකතොටත් හල්වත් මහත්මිය වසින් බෝහල් කුහක් ළඟ සියාගෙන වසින් බොනවා. ඔබට දකින්න ලැබෙව් ඒවා තවමත් කැම මේකය උඩ..... සේවිකාව ඒවා අස්නොකළ නම්, ඔහු රැ කැම කද්දි හරියටම කිය විතර වුණද කියල මට කියන්න බැහැ. මගේ කාමරය තියෙන්නේ රෝසි මහත්මියගේ කාමරයට යාබදව. සිරලෝසුවේ දෙදෙන වදිද්දිත් මං හිටියේ පොතක් කියවමින්. එතකොට මං තීන්දට යැමට තීරණය කළා. එතකොටත් කැමකන සාලයේ පහන් නිවලා තිබුණේ නැහැ."

මහ රැ ලෝරා නම් සේවිකාව දුටගෙන ඇවිත් මගේ කාමරේ දෙට ගහලා මාව ඇහැරෙව්වා. මං හිතන්නේ එතකොට රැ එකතම විතර වෙන්න ඇති. මහත්මිය වමනය කරන බවත්, එතුර ඉල්ලා කැගහන බවත් ඇය කිව්වා. මං නැගිටලා ලෝරා සමඟ ඔහුගේ කාමරයට යියා. මට දකින්න ලැබුණේ ඔහු ජනේලය ඇරගෙන එකැහින් එළියට වමනය කරන හැටි.

"මගේ උතුර දවිල්ලයි. මට එතුර ටිකක් දෙන්න" ඔහු කීවිවා. එතෙම කීවිවාම අපි එතුර දුන්නා. ඔහු එතුර උතුරු තුන තනරක් බොන්න ඇති. ලෝරා ගියා කවත් එතුර ගන්න. එතෙකට ඔහු කීවිවා "මට ජීවිතේ එතෙවලා ඉන්නෙ..... මං වහබිව්වා. මට හිලින්න බැහැ වගේ. මගේ බඩ පසුව දවිල්ලයි" එතෙම කියමින් ඔහු පුටුවක් මතට ඇදවැටුණා. ඊට පසු කවත් දෙතුන් සැරයක් වම්නය කළා.

රෝසි මහත්මිය අවදිකරලා, මං මේ ගැන ඇයට දකුම් දුන්නා. එතෙකට ඒ දෙක විතර වෙන්න ඇති. සැත්තමෙන් පස්සේ වේදනා නාගක නා නිදිබෙහෙත් ගන්න නිසා, රෝසි මහත්මිය හිටියේ තද නින්දේ. ඉක්මනටම වෛද්‍යවරයෙක් කැඳව්වා ඔහුව පෙත්වන්න කියා රෝසි මහත්මිය කීවිවා. නිදිබෙහෙත් බිල හිටි නිසාදෝ ඇයට ඔහුව උස්සාගෙන ඉන්න පුළුවන්කමක් තිබුණේ නැහැ. පස්සේ ඇයට නින්දට යන්න කියලා, මං ජෙහිංස් (වියැරුරා) යැව්වා වෛද්‍ය නොපැමිණිත් කැඳවාගෙන එන්න.

ඒ අතරේ හල්ටන් මහත්මිය කීවිවා උතුරකට වේලි ඇති බවත්, හුස්මගන්න අමාරු බවත්, අපි ඔහුට කවත් එතුර බොන්න දුන්නා. කොට්ටර එතුර බිට්ටත් බඩ පසුව දවිල්ල බව කමා දිගටම කීවේ. ජෙහිංස් ආපසු එනවිට ඒ තුනතමාර පමණ වෙන්න ඇති. නොපැමිණිත් දෙස්තර මහත්මිය හදිසි ලෙඩෙන් බලන්න ගිහිං. ඔහුව හමුවෙලා තිබුණේ නැ. ඒ නිසා ඔහු සදරටත් පාලේ ඉන්න එපරිසත් දෙස්තර මහත්මිය බලන්න ගියා. තත්හල් උත්සවය සදහා ගිහිං. ඔහුගේ හෙදරත් වසා තිබුණේ.

මේ වෙනකොට හල්ටන් මහත්මියගේ වම්නය නැවතී තිබුණා. ඒ නිසා ඔහුගේ සේවකයා ජෙත් හා ලෝරා එකතුවී මහත්මියව ඇදේ හාන්සි කළා. මට හිතුවේ වම්නය කිරීමෙන් පසු ඔහුට පුටියක් ලැබුණා කියලයි. ඊළඟට උදේ හතට පමණ ජෙත් දුටුගෙන ආවා.

"ඇහැරවන්න හැදුවත් මහත්මිය නැගිටින්නේ නැහැ ඔහු මියගියේ වගෙයි" කියලා ජෙත් කීවා.

මට පසු නිවසේ අත්වකරන්න වියැරුරු ජෙහිංස්, ගෘහස්ථියා ලෝරා සහ හල්ටන් මහත්මියගේ සේවකයා වූ ජෙත් ද සාක්ෂි සදහා කැඳවන ලදී. ඔවුන්ගෙන් අසන්නට ලැබුණේ ද කොස්ටෙලෝ මහත්මිය පැවසූ දේවල්මය. අමතර කරුණු කිහිපයක් ලෝරාගේ සාක්ෂියේදී කියැවිණි.

"දෙවැනි සැපේ වමනය කිරීම අවසන් කළාම මහත්තයාට ඇඳ තාත්සි කරන්න එන්න ගියේ ජෝන් සහ මිමි. දෙපැත්තෙන් අල්ලාගෙන. මහත්තයාගේ ඇඟ හොඳටම සීතල වෙලා, ධනදිය දමලා වගේ තෙත්ව තිබුණා. අපට හරිහැටි අල්ලාගන්න බැට්ටෙලා, එක සැරයක් පිහු ක්ලාන්ත ගතියෙන් වගේ බිම ඇදවැටෙන්න ගියා. ටලොට අපි පිහුට ඇඳට දුමමේ අමාරුවෙන්, මසවලා වගේ"

මෙම කරුණ ජෝන් නම් සේවකයා ද ස්ථිර කළේය.

"හල්ටත් මහත්තයා තමන් වසබිවිට බවක් කියනවා. ඔබට ඇහුණද?" හෝමිස් විමසුවේ ලෝරාගෙනි.

"නැහැ, මට නම් ඇහුණේ නෑ" ඇය කීවාය. මෙම ප්‍රශ්නය ජෝන්ගෙන් විමසන ලදුව, පිහු කීවේ පිහුට ද එවැන්නක් අයත්තව නොලැබුණු බවය.

යළිත් වරක් මිටියම් කොස්ටෙලෝ මහත්තිය අප ඉදිරියට කැඳවන ලදී.

"කොස්ටෙලෝ මහත්තිය, මේ කරුණ හොඳට මතක් කරලා තියන්න." හෝමිස් කීය. "මහත්තයා වසබිවිට බවක් ඔබට කිව්වු නේද? ඒ වෙලාවේ කවුද එකැන තිටියේ?"

"මට හරියටම කියන්න බෑ" ඇය කීවාය. "හිටියා නම් ලෝරා ඉන්න ඇති. නෑ නෑ ඇය හිටියෙන් නෑ. ඇය වතුර හේන්ත කුස්සියට දිව්වා"

"එස බිව්වේ මොකද, මොනවද බිව්වේ කියල ඔබ ඇහුවද?" ලෙස්ට්‍රෙඩ් විමසුවේය.

"ඔං ඇහුවා. ඒවත්වෙලා වැඩක් නෑ කියල පිහු කිව්වා. නමුත් බිව්වේ මොනවාද කියල පිහු කීව්වෙන් නෑ. ඔං ඇහුවෙන් නෑ."

"හොඳයි ඔබට ස්තූතියි" ලෙස්ට්‍රෙඩ් කීවේ තමන් විමසීමට යමක් නොමැති බව හෝමිස් ඇහවූ පසුය. ඇය අසුනෙන් නැගිට කාමරයෙන් පිටවී යාමට සූදනම් වූවාය.

"කොස්ටෙලෝ මහත්තිය" හෝමිස් කීය. "ඔබට පුළුවන් ද අපට උදව්වක් කරන්න? අපට බොහෝ වතුර බෝතලයක් ගෙනත් දෙන්න ඔබට හැකිද? එය ඔබම ගෙනත් දෙනවා නම් ඔං ස්තූතිවන්ත වෙතවා. ඒ මොකද බොදර පිරිසිදු කිරීමේ කටයුතු නිසා සේවක සේවිකාවන්ගේ අත් අපිරිසිදු ඇති"

හෝමිස්ගේ එම ඉල්ලීමට එකඟත්වය පළකළ ඇ වතුර බෝතලයක් රැගෙන එත් මේකය උඩ තබා පිටවී ගියාය.

මළසිරුර ඉවත්කරගෙන යාමට අවමංගල අධාක්ෂකවරුන් පැමිණ ඇති බව මේ වෙලාවේ අප වෙත දන්වන ලදී. මේ වනවිට පොලිස් ලොව අවදානමට පත්වී සිටින මාතෘකාවක් වී විදේශිකයෙකුට, එහි කොටස් කිහිපයක් ඉවත්කරගෙන ද අවසන්ය. තමා ඉදිරියේ දී එම කොටස් බෝකල්වල දමා මුදා හැරූ බව ලොස්ට්වෙඩ් කීය. මීට අමතරව එයා හල්වන් නිදසිටි ඇරේ රේදී සහ අපද්‍රව්‍ය කොටස් ද ගවුරේ කොටස් සමග ඉවත්කරගෙන තිබේ. ඒ සියල්ල රජයේ රසායනික විශ්ලේෂකයා වෙත අනුමාදව යැවූ බැව් ලොස්ට්වෙඩ් පැවසුවේය.

මේ වනවිටත් බොහෝදෙනෙක් මේ කාරණය තුළට පැමිණ කැමැත්තක්ම අවුස්සා තිබූ නිසා, හෝඩුවාවත් කිසිවක් දැකීමට නොහැකිව හෝමස් කිහිපයේ නොසතුටෙනි. මළසිරුර වසා තිබූ රේද ද පොලිස්භටයා විසින් ඉවත්කරන ලදී. එය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා හෝමස් ගතකළේ මිනිත්තු කිහිපයක් පමණි. අනතුරුව මළසිරුර ඉවත්කරගෙන යාමට ඔහු අවසර දුන්නේය.

අවලෝකන හෝමස් බලේස් මන්දිරය සොදිසි කිරීම ඇරඹුවේ එහි මුළුතැන්ගෙයින්. කලින් දින රාත්‍රියේ ආහාරය සඳහා පිසූ ආහාර ඒවා, වෙත් වෙහිව කුඩා බෝකල්වලට අනුරාගත් ඔහු, කැමි ඉවතලන පදනම තිබූ අපද්‍රව්‍ය ස්වල්පයක් ද තවත් බෝකලයකට දමා ගත්තේය. මීළඟට ඒ සියල්ලේම අංක දමා, විස්තර තම පොතේ සටහන් කරගත්තේය.

මුළුතැන්ගෙයින් ඔහු පැමිණියේ කැමිකන කාරණයටය. මේසයේ කළුවරක තිබූ වයින් බෝකල් තුන වෙත මුලින්ම ඔහුගේ අවධානය යොමුවිය. බර්ගන්ඩ් වයින් බෝකල් තුන වැඩිමට යොදා ගන්නා පොරොත්තු වෙත් කිරුල මුඩ්වලින්, තවමත් ඒ බෝකල් වසා තිබිණි. තම කාමය කාක්කුවෙන් එළියට ගත් ඔහු බෝකල් අතින් නොඅල්ලා ඒවා හොඳින් පරීක්ෂා කළේය.

"ලොස්ට්වෙඩ්" හෝමස් කීය. "වැඩිදුර පරීක්ෂා කිරීම සඳහා මට මේ බෝකල් තුන අවශ්‍ය වෙනවා. මං මේව ගෙනියන්නද? ඒකට ඔබේ මොතුන් විරුද්ධත්වයක් තිබෙනවද?"

"කිසිම විරුද්ධත්වයක් නැතැ හෝමස් මහත්මයා"

කාඩ්බෝඩ් පෙට්ටියක් ගෙන්වාගත් මගේ මිත්‍රයා රේදී කඩකින් අල්ලා එම බෝකල් තුන පෙට්ටියට අනුරා ගත්තේය. අනතුරුව ඔහු හල්වන් මහතාගේ පොද්ගලික සේවකයා වූ ජෝන් කැමිකන කාරණයට කැඳවුවේය.

"මේ වඩිත් බෝතල් මේතැනට ගෙනාවේ කවුද?"

"මමයි ගෙනාවේ"

"ඒ කියමන වන්නද? ඔබ ඒක අරගෙන ආවේ කොහෙන්ද?"

"මහත්තයා ගෙදර ආවේ රැ ඵකොළකට විතර. ඒ ඇවිත් ඇදුම් මාරු කරද්දී මට කිව්වා වඩිත් බෝතල් තුනක් අරගෙන එන්න කියලා. අන්න අර පුංචි මල්ලේ දමලා මං එය අරගෙන ආවා"

"ඒ කොහෙන්ද?"

"බිම් මතලේ වඩිත් ගබඩාකරන කාමරයෙන්"

"ඒක යතුර මහත්මයා ඔබ අතට දුන්නද? නැත්නම් ඔබ ළඟ යතුරක් තියෙනවාද?"

"මහත්තයා ළඟ යතුරක් තියෙනවා" සේවකයා කීය. "ඒ වුණත් හැමවිටකම ඔහු ඒක මගේ අතට දෙන්නේ නෑ. වඩිත් ගබඩා කාමරය තියෙන්නේ ඉස්තාලය පැත්තේ නේ. අස්වඩිත්ට දෙන්න ගෙනෙන කැම ගබඩා කරන්නෙත් ඒ ළඟම තියෙන කාමරයක. ඒ කාමර දෙසෙම අගුල් එකම සතුරෙන් අවින්න පුළුවනි. ඉතින් මහත්තයා මට යතුර පොදුන්නොත්, මං ගිහින් අතින් යතුර ගන්නවා"

"ඒ කොහෙන්ද?"

"ඉස්තාලයේ යතුරු කැරැල්ලක් එල්ලා තියෙනවා. ඒකෙන්"

"මහත්තයාට හැමදම ගෙහෙන්නෙ මේ වඩිත් වර්ගය විතරමද?"
"මගේ ජීව්‍යය විමසුවේය. "හැමදම රැව ගෙනෙන්නේ බෝතල් තුනද? මේ ගෙදර මේ වඩිත් බොන වෙන කවුරුවත් ඉන්නවද?"

"මහත්තයාට හැමදම රැව ගෙනෙන්නේ මේ වර්ගයේ බර්ගන්ට් වඩිත් විතරයි. හැමදම බෝතල් තුනයි." සේවකයා කීය. "හැබැයි ගෙදර හෝස්ත සංග්‍රහයක් හරි උත්සවයක් හරි කිවුණොත් ඒක වෙනස් වෙතවා. මේ ගෙදර වෙන කවුරුවත් මේ බර්ගන්ට් වඩිත් බොන්නේ නෑ."

"හොඳයි ජෝන්" හෝම්ස් කීය. "දුන් අපි යනු ඔබ කිව් අර කාරණය බලන්න ඉස්තාලයට පැත්තට."

ගේ ඇතුළෙන් ඒ පැත්තට යා හැකි බරාදයක් දිගේ ජෝන් අත කැඳවාගෙන ගියේය. එම බරාදය කෙළවර වූයේ ඉස්තාලයට ඉතා කුදුරෙහි.

ඉස්තාලයේ හල්වත් පවුලට අයත් අස්වකරන්නයක් නවතා තිබිණි. මඳක් ඇතින් අස්වයෝ තිදෙනෙක් උතට දමා කිසි ආහාර ගතීමක් සිටියහ.

"කෝ සබ කිව යතුරු කැරැල්ල?" හෝමස් ඇසුවේ අප එකතුව අංග වීමයි.

"ඒක නිකේතනේ මෙන්ම මෙතැනදී මහත්මිය" කී ජෝන් ඉස්කාල ගොඩනැගිල්ලේ අඩවත්ත තිබූ දෙරස් විවෘත කර අතට පෙන්වීය. බිත්තියේ සවිකළ ඇඟයක යතුරු කැරැල්ලක් එල්ලා තිබිණි. එය අතට ගත් ජෝන් එහි යතුරකින් වයින් ගබඩාකාරයෙක් දෙර විවෘත කළේය. අපි එහි ඇතුළුවීමු.

ගෙදර බිම්මතලේ කාමරයක් වූ මෙහි තිබුණේ පුස් ගෙදර, ලීපෙට්ටිවල ඇසිරූ නොයෙක් වර්ගවල වයින්, විස්කි, බිරන්ඩ් හා සීර බෝතල් එහි තිබිණි.

"ජෝන්, සබ අර වයින් බෝතල් ගෙනාවේ මොන පෙට්ටියෙන් ද? ඒක මට පෙන්වන්න" රහස්‍යවිකේතයා ඉල්ලා සිටියේය.

දෙරට නුදුරින්ම බිම් තිබූ ලැලිපට් ගැසු පෙට්ටියක් ජෝන් පෙන්වීය. එය බෝතල් කයක් අසුරන වර්ගයේ එකකි. බෝතල් ඉවතට ගැනීම සඳහා එහි උඩ ලැලි පට් ඉවත්කොට තිබිණි. පෙට්ටියේ ඉතිරිව තිබුණේ බෝතල් දෙකක් පමණි.

"මේකෙ තිබුණු බෝතල් තයෙන් හතරක් අඩුයි. තුනක් තිබුණා වේ ඇතුළු. කෝ ඉතිරි එක?" මගේ මිත්‍රයා විමසුවේය.

"මං දන්නෙ නෑ මහත්මිය..... මං හිතන්නේ මං ඒක කළින් දවසේ මහත්තයාට බොන්න ගෙනැවිත් දෙන්න ඇති."

මිත්‍රයාට හෝමස්ගේ පරීක්ෂාවට ලක්වූයේ එවක හල්ටන්ගේ නිදන කාමරයයි. එම කාමරයේ සෑම තැනක්ම ක්‍රමානුකූල පරීක්ෂණයකට ලක්කිරීමට ඔහුට පැයකට කිවිටු කාලයක් ගතවීය. කාමරයේ මේසය මත හැඳි තිබූ කුඩුබරගයක් ඔහු කඩදාසි කැබැල්ලකට එකතුකොට, නමා, කවරයකට දමාගත්තේය. ඒ හැරෙන්නට වෙනත් කිසිදු සැකකටයුතු දෙයක් සොයා ගැනීමට හෝමස්ට හැකිවූයේ නැත.

"හල්ටන්" මහත්මිය සාමාන්‍යයෙන් යන්නේ මොන සමාජශාලාවටද? ඔහු ළගින් ආශ්‍රය කරන මිත්‍රයින් කවුද?" හෝමස් විමසුවේ හල්ටන් මහත්මියගෙනි.

"ඔහු පුරුද්දක් හැටියට ගියේ හෝල්ඩින් ලයන් සමාජශාලාවට බව මං දන්නවා" ඇය කීවාය. "එම අමතරව කවත් ඒවට යන්න ඇති. ඔහුගේ මිතුරන් නම් රායිගස් ඉන්නවා. ඔහු සමග ගෙදර යන

එක නිකිණියෙක් ඉන්නවා ජේම්ස් උසස් කියලා. තවත් කෙනෙත් ඉන්නවා වොනල්ඩ් ජිප්මන් කියලා. ඒ අය තමා උහම් මිත්‍රයෝ."

"හොඳයි ඔබට සතුටිනි හල්ටන් මහත්මිය" හෝමස් කීවේ ඇය පැවසූ කරුණු සටහන් පොතේ ලියාගනිමිනි. "දැනට මෙතමණයි. අවශ්‍ය වුණොත් පසුව ඇවිත් සබ් හමුවෙන්නමි."

අප එම නිවසෙන් පිටත්ව එද්දී ලෙස්ට්‍රෙඩ් ද අප සමග පැමිණියේය.

"මරණයට හේතුව මොකක් කියලද ඔබට හිතෙන්නේ? මත්පැන් විෂවීමක්ද?" ලෙස්ට්‍රෙඩ් විමසුවේය.

"මත්පැන් විෂවීමක් කියල හිතන්න අමාරුයි" හෝමස් පිළිතුරු දුන්නේය. "බැලූ බැල්මට නම් කෙනෙකුට හිතෙන්නේ විෂක් ගර්භ ගතවීමක් කියලයි. ඒ සැකය තිසාම තමයි ඔබේ පොලිස් කලං චෙට්දාර්වරයා ශරීරයේ කොටස් සහ අභ්‍යවක රජයේ විශ්ලේෂකයා වෙත යවන්න නිර්දේශ කළේ."

"ඒ වුණත් හෝමස්" මම කීවෙමි. "හල්ටන් මහත්මිය තෑම ගත්තේ අත්තිමට, ඔහු තෑම කන්න කලින් කවුරුත් හෝ ඔහුගේ ආකාරයට යමක් එකතුකළා වෙන්න පුළුවනි."

"ඔව් වොට්සන්, ඔබේ ආකාර හරි" මගේ මිත්‍රයා ඒ අදහසට එකඟ විය. "ඒ නිසාම තමයි, මේසයෙන් ඉවත්කර තිබූ දිසිවලින් මොහොර සාම්පල ගත්තේ වැඩිදුර පරීක්ෂණයට. එහෙම වුණා කියලා මගේ සෝදිසිය ගැන සියයට පියස්ම සැහිමකට පත්වෙන්න බෑ. ඒ මොකද කුසයේ තිබුණේ ඊයෙ රැ ඔහු තෑම බෙදාගත්තු දිසිමද කියලා අපට සහතික වෙන්න බැරි නිසා."

"හල්ටන් මහත්මිය කිව්වාල තමන් වස බිට්වා කියලා. ඒ ගැන මොනවද ඔබට හිතෙන්නේ?" මම ඇසිමි.

"ඔව්, ඒකත් හරි" ලෙස්ට්‍රෙඩ් කීය. "තමුත් ඔහු වස බිට්වා කියන තනාට ඇතිල තියෙන්නේ, කොස්ටෙලෝ ගැනිට විතරයි. අනෙක් සේවක සේවිකාවන් දෙන්නටම ඇතිල නෑ. හෝමස් මහත්මිය, ඔබේ හිතේ ඒ ගැනි ගැන සැකයක් ඇතිවෙන්නෙ නැද්ද?"

"ඒ ඇයි ලෙස්ට්‍රෙඩ්?"

"තව වීක දවසක් ගියා නම් එඩ්ග් හල්ටන් ඒ ගැනිට රැකියාවෙන් අස්කරල දනවා" ලෙස්ට්‍රෙඩ් කීය. "ඇයට කිසි උගත්කමක් නෑ, මේ වසය නිසා වෙත කිසිම රැකියාවක් හොඳාගන්න අමාරුයි. දැවුන්

ආරෝපණයක් සම්බන්ධව එයාගේ කොන්දාසියෙන් පවුලක් නඩත්තු කරනවා ඇත්තේ මෙහෙත් ලැබෙන පඩියෙන්. රෝසි හල්ටන් මහත්මිය කොස්ටෙලෝ ගැනට විශාල වැටුපක් දෙනවා ඇති. ඒ ගැන කිසිම සැකයක් නැ."

"ලෙස්ට්වේඩ් කියන දේත් ඇත්තක් තියෙනවා" මගේ මිත්‍රයා එකඟවිය.

"ඔබට ඒ කරුණු පෙනුණු එක ලොකු දෙයක්" පොලිස් නිලධාරියා කීවේ සතුටෙනි. "එඩ්ගා හල්ටන්ගේ පිළිවෙළ නිසා ඒ ගෙදර නැමෝමි කරදර වෙලා තියෙනවා. ඔහුගේ මරණය නිසා කඳුලත් භලන එක කෙනෙක්වත්, ඒ ගෙදර ඉන්නවා කියලා මං හිතන්නේ නැ. රෝසි මහත්මියගේ කට්ත් හුඟක් දේවල් කියවුණා. නවු නැතිව වේලි වේලි ඉඳුපු තිහිඳුයා, ඇගේ ධනස්කන්ධය ගැන දනගත්තාම ඇයව බලෙන් කසාදු බැන්ද. ඊළඟට හිතමනාපෙට මුදල් විසදුම් කරන්න පටන්ගත්තා. ඔහුගේ ඒ ජීවිතයට බාධාවක් වෙන නැමෝමි ඔහු ගෙදරින් එළවා දමනවා. එඩ්ගා හල්ටන් ජීවත්ව තිටියා නම් ජීවියාම කොස්ටෙලෝටත් බොහොම ඉක්මනට ගෙදර යන්න වෙන බව සහතිකයි. ඊට කලින් ඇය ක්‍රියාත්මක වුණා. එහෙම හේද?"

"ලෙස්ට්වේඩ් මේ නිගමනයට පැමිණි ආකාරයේ යම් සාධාරණත්වයක් තියෙනවා" හෝමිස් කීය.

"එකට හේතුව මේකෙන් හෝමිස් මහත්මිය, මමත් දත් අනුගමනය කරන්නේ ඔබේ රහස් පරීක්ෂණ විධිමයි. මමත් ඔබ වගේ නිරීක්ෂණය කරනවා. ඒ මගින් නිගමනවලට එනවා. ඒකෙන් මැන ඉඳන් මං කාර්පක ප්‍රතිරෝධ ලබලා තියෙනවා. මේ ක්‍රමය නොයාගත්තව ඔබට රාජකීය උපන්දිනයේදී තයිට් නාමයක් ප්‍රදානය කළ යුතුයි. දෙයියම්මා!"

"තයිට් නාමයක් කොහොම වෙන්න බොහොම වෙලාවට, පාතාල ලෝකයේ අපරාධකාරයින්ගේ මැර ප්‍රහාර නම් මට ප්‍රදානය වෙනවා" මගේ මිත්‍රයා කීවේ සිනාමුසු මුහුණෙනි.

"කොස්ටෙලෝ ගැනිගේ හැටි බැලුවාම ඔබට හිතාගන්න පුළුවන් හේද ඇගේ ස්වභාවය" ලෙස්ට්වේඩ් යළිත් කථාව ඇරඹුවේය. "ඒ ගැනි කිව්වා ඇමෙසන් ගගේ වෙව්ව අනතුරකින් ඇගේ සැමියා මියගියාලු. කවුද දන්නෙ ඇය මොනව කළාද කියලා? මිනීමැරීමේ වෙරදනාවක් හෝ පොලිසියේ සැකය ඇය වෙත එල්ල වෙද්දී රටෙන් පැනල ආවද කියන එක දෙවියො තමා දන්නෙ. හෝමිස් මහත්මියට

වෙලා සියෙකවා නම් හොයලා බලන්නො ඒකත්. වොට්සන් දෙස්තර මහත්තයගෙ කොට්ටලට තවත් රජවත් එකත් එකතු වෙව්.

මේ කතාවක තිබෙන්න විට අපි බේනර් විටියට පැමිණ සිටියෙහු. "ලෙස්ට්විඩ්. ඔබට රජයේ විෂ විශ්ලේෂකයාගේ වාර්තාව ලැබුණාම ඒ විස්තර මටත් දන්නවා එවන්න." හෝමිස් කීවේ අත අස්වකරන්නෙයන් බයිද්දිය.

"ඒක මං නොවැරදීම කරන්නම් හෝමිස් මහත්තයා," පොලිස් නිලධරයා කීවේ අපෙත්ත සමුගනිමිනි.

රාත්‍රී ආහාරය ඉක්මනින් අවසන් වෙන්න එවක ලෙස හෝමිස්, තවකත් මහත්මියට දන්නිය. ඒ, වැඩකටයුතු අධික වීම නිසා බැව් මම තේරුම් ගනිමි. රාත්‍රී ආහාරය අවසන් කළ පිහු, කම රසායනික ද්‍රව්‍ය, හා ප්‍රතිකාරක අවංක රාක්ක, මේසය ඉහට ඇදගත්තේය. ඉන්පසු බත්කන් දහකය ද දල්වා ගත්තේය. මුලින්ම පිහුගේ පරීක්ෂාවට ලක්වූයේ හල්ටන් නිවසේ සිට ගෙන එන ලද කැමරාව හා අපද්‍රව්‍ය ඔට් මම දුටුවෙමි. ඒවායින් ස්වල්පය බැගින් පරීක්ෂණ කළවලට දමා ප්‍රතිකාරක එකතුකොට රත්කිරීම පටන් ගත්තේය. එයින් නිකුත්වූයේ දැඩි දුර්ගන්ධයකි. එය අපේ උවුමකල සිසාරා පැතිරගියේය. මෙම රසායනික විෂ-මූලය ආශ්වාස නොකොට, නිවසෙන් බැහැරයාම මැනවැයි මම සිතුවෙමි. නමුත් රාත්‍රිය එළඹ තිබුණු නිසා යාතැනි තැනක් ද නොවීය. අන්තිමේ දී මම මගේ නිදන කාමරයට වී දොර වසාගෙන සහරාවත් කියවූයෙමි. ඒ සමගම මට නින්දාත්තට ඇත.

පසුවද උදයේ මා අවදි වී රැවුල බැමට පටන්ගන්නා විටත් මගේ මිත්‍රයා නිදාගෙන සිටි අපුරු මම දුටුවෙමි. පිහු අවදිවූයේ උදාසන නවය පමණ වෙද්දිය.

"හෝමිස්. ඔබ වගේ නුගත් රැ වෙනකම් පරීක්ෂණවල යෙදිල වගේ?"

"ඔව් වොට්සන්. ඒම අවසන් වෙද්දී රැ දෙක පමණ වුණා. මේ පරීක්ෂණය යම් තරමකින් ඉදිරියට ගෙනයා හැකි වැදගත් කාරණා කිහිපයක් මං හොයාගත්තා"

"හැබැව්? මොනවද ඔබට හොයාගන්න හැකිවුණේ?"

"එයා හල්ටන්ගේ මරණයට හේතුව වීවේර්ගයක්" හෝමිස් කීය. "තමෙන් කියනවා නම් වාටා එමටින් කියන රසායන ද්‍රව්‍යය"

"මොනවා? දන් කාලෙ මගෙයක් විටියට වාටා එමටින් ප්‍රයෝජනයට ගන්නෙ නැතිතරමයි. එහෙම නේද?"

“ඒ වූණිත් ඔහුගේ කටයුතු ඇතුළුවලා තියෙන විෂ නම් ඒක බවට සැකයක් නෑ” හෝමිස් කීවේය. “රෙයිනල්ඩ් පරීක්ෂණයෙන් මට හැසිවුණා හල්ටන්ගේ අපරාධවල ඇන්ටිමනි මූලද්‍රව්‍යය හොයා ගන්න. බොහොමයක් ඒක ඔහුගේ ඇඟට ඇතුළුවෙන්න ඇත්තේ පොරොසියම් ඇන්ටිමොනයිල් වාටර්ට් විධියට. සහසුවෙන් මිලට ගන්න පුළුවන් නිසා මේක බියගන්වන්නේ ආප්‍රාධයක් බවට පත්වෙනවා. ඔබ දන්නවද මේකැන කියෙන අපරාධ කරුණ?”

“ඒ මොකක්ද?”

“මං ගෙනා ආහාර සාම්පල කිසිවක ඇන්ටිමනි විෂවර්ගය නැහැ. තුස්සියෙන් ඉවත දුමු, ටීයේ රාත්‍රි ඉතිරි වූ ආහාරවලත් නැහැ”

“ඒ හෙතෙම කොහොමද මේ විෂ ඔහුගේ ඇඟට ඇතුළුවුණේ?”

“ඔහුගේ ගෙදරින් මං අරගෙන ආ වයින් බෝතල් තුන මං පරීක්ෂා කළා. ඇන්ටිමනි විෂ තිබුණේ අන්න ඒවල”

“දෙයියෝ සාක්ෂි!” මට කියැවිණි. “කොහොමද ඒ බෝතල්වලට විෂ ඇතුළුවුණේ?”

“අන්න ඒක තමයි වොට්සන් අපි හොයාගත යුත්තේ. වයින් බෝතල් දෙකක් සම්පූර්ණයෙන්ම වගේ ඉවරවෙලා තිබුණා. ඒ බෝතල්වල අඩියේ වයින් මේස හැදි දෙකක් පමණ ඉතිරි වී තිබුණා. අනෙක් බෝතලයෙන් පානය කරල තිබුණේ නාගයක් පමණයි. ඔගේ විශ්ලේෂණ අනුව මට කියන්න පුළුවනි. මෙයින් එක බෝතලයක අඩුම ගණනේ ඇන්ටිමනි ශ්‍රේෂ්ඨ දෙකක් බැගින්වත් තියෙන්න ඇති”

ඒ මොහොතේ කිසිවෙකු නිවසේ පිහුටි නාදකරන බවදයත්, මිළඟට උඩුමහලට දිව එන බවදයත් අසන්නට ලැබිණි.

“ඇතුළට එන්න ලෙස්ට්‍රෙඩ්” මගේ මිත්‍රයා කීවේ දෙරට හවුටු කිරීමටත් පෙරය. “මං දැනගත්තා ඔබ එන බව”

“රජයේ විශ්ලේෂකගේ වාර්තාව නිකුත් වුණේ දැන්” ලෙස්ට්‍රෙඩ් කීවේ හතිදමමිනි.

“මං මේ ඒක අරගෙනයි දුවගෙන ආවේ. හෝමිස් මහත්තයා දන්නවද මරණයට හේතුව?”

“ඔව් ලෙස්ට්‍රෙඩ්, එඩ්ගා හල්ටන් මියගියේ ඇන්ටිමනි විෂ ගර්භයට ඇතුළුවීමෙන්. එය ඇතුළුවෙන්න ඇත්තේ වාටා එමටින් විධියට වියහැකියි”

"දෙයියන්ට ඔප්පු වෙවිවාටෝ" පොලිස් නිලධාරියාට කැනැස්සා
"ඔබතුමා කොහොමද ඒක දන්නෙත්?"

මේකය මත තිබූ රසායනික උපකරණ දෙයට හෝමස් අත දිගු
කළේය. "රෙයිනස් පරීක්ෂණයෙන් ඇන්ටිමනි විෂ හඳුනාගැනීම ඒ
තරම් අපහසු නෑ. මං අනුමාන කරනවා හල්වින්ගේ සිරුරේ විෂ
භ්‍රේන් හතරක්වත් තිබෙන්න ඇති කියලා"

"විෂ විශ්ලේෂක තෝමස් ස්ටීවන්ස් මහත්මයා මේහෙම කියනවා"
පොලිස් නිලධාරියා තම අතේ තිබූ වාර්තාව කියවීමට පටන් ගත්තේය.

"මියගිය කැනැස්සාගේ පිත්, රුධිරය, අක්මාව හා වකුගඩු ආදී
සෑම කැනකම ඇන්ටිමනි විෂ හමුවිය. ඒ අනුව ඔහුගේ සිරුරේ
අඩුම වශයෙන් විෂභ්‍රේන් 3ත් 4ත් අතර ප්‍රමාණයක් තිබෙන්නට
ඇතැයි සිතිය හැක"

වාර්තාව දෙකට තුනට තමා තමා සාක්ෂුවේ දමාගත් ලෙස්ට්‍රෙඩ්
හිනිඋදුන අසලම පුටුවක හිඳගත්තේය.

"හෝමස් මහත්තයා" ඔහු කීවේ මදවේලාවක් කල්පනා කිරීමෙන්
පසුවය.

"ඔබ හිතන්නේ අර කොස්ටෙලෝ ගැනි කිව් කතාව ඇත්ත
කියලද? ඒ ගැනි කිව්වේ සියදිව් නසාගන්න වස බිව් බවක් කිව්වා
කියල?"

"ඒ ගැන තම මව මොකුත් කියන්න අමාරුයි" හෝමස් කීවේ
හිනිඋදුන් පටිය මත තිබූ ඔහුගේ වෙරිවුඩ් පයිප්පය අතට ගනිමිනි.
"තමුත් ඔහුගේ භර්යාවට ඇන්ටිමනි ඇතුළුවෙලා තියෙන්නේ වාටා
එමට්ත් ලෙස කියලයි මං විශ්වාස කරන්නේ"

"වාටා එමට්ත්?" ලෙස්ට්‍රෙඩ් ඇසුවේ පුදුමයෙනි. "මං මග තම
අහල පුරුදුයි. තමුත් හරියටම විශ්වාස නැතැ මොකක්ද කියලා. ඔහු
බෙහෙතක්ද හෝමස් මහත්තයා?"

"මග පුශ්තය අතන්න මත මේ දෙය්තර මහත්තයගෙන්"

"බෙහෙතක් තම තමයි" මම කීවෙමි. "තමුත් කලකට පෙර
තමයි මේක බෙහෙතක් හැටියට නිතර ප්‍රයෝජනයට ගැනුණේ,
උදුවේ පෙම් පැටවුම් නිසා කහින්න අමාරු අයටත්, බඩ වේලෙන
අයටත් ඖෂධයක් හැටියට යොදාගන්නා බව ඇත්තයි. තමුත් ඒ
බොහොම සුර මාත්‍රාවකින්, ඒ කියන්නේ භ්‍රේන් එකකින් විසිකතරෙන්
සංඥාවක්, ඒ වගේ පතස්සුණයක් පාවිච්චි කළොත් මනුස්සයෙක්

මියයන එසේ පුද්ගලයන් නැ. කොහොම වුණත් මිය බෙහෙවින් මිය පොද්ගලිකව රෝගීන්ට නියම කරන්නේ නැ. මින භාවිතයෙන් ඉවත් කළ යුතු එකක් කියලයි මට නම් හිතෙන්නේ. දැන් ඒ අතනිටවලට වඩාත් හොඳ නවීන ඖෂධ තියෙනවා"

"වොට්සන්ගේ කතාව බොහොම නව්" මගේ මිත්‍රයා කීය. "මේ වගේ අවදානම් ඖෂධ, ඔපුතල්වලින් මිලට ගන්නා තිබීමත් අවදානම් දෙයක්. මේක ඔපුතල්වලින් ඉවත්කරන්න කියලා වෛද්‍ය කතාවට යෝජනා කළ යුතුයි. එහෙම හේතු වොට්සන්?"

"ඇත්තෙන්ම ඔව්" මම කීවෙමි.

"සැකයක් නැ. අර කොස්ටෙලෝ ගැනි තමා මින මිලට ගන්න ඇත්තේ" පොලිස් නිලධරයා කීය. "පෙන්නෙ නැද්ද ඇගේ මුහුණෙ තියෙන නපුරුකම. මුහුණෙ ලේ පොදක් නැ. මිය උෂ්ණ කලාපික රටවල මිනිස්සු පසුවේ කිසි තෙතමනයක් නැති දරුණු මිනිස්සු කියල කතාවක් තියෙනවා නේ. හෝමිස් මහත්තයා මොකද කියන්නේ?"

"මගේ පරීක්ෂණ කටයුතු තවමත් ඉවර නැ ලෙස්ට්‍රෙඩ්" හෝමිස් කීය. "ඒවා ඉවරවෙන තුරු කවුරු ගැනවත් සැක තිබලා ක්‍රියාකරන්න මට පුළුවන්කමක් නැ"

"ඔව් හොයල බලල නිරීක්ෂණ අවසන් කරන්න ඔබට කොට්ටර කාලයක් ගතවෙයිද?" ලෙස්ට්‍රෙඩ් ඇසුවේ පිටවී යාමට පුද්ගලික වෙමිනි.

"ඒක මට හරියටම කියන්න බැ." හෝමිස් කීවේ නැත්තත්ව කල්පනා කරමිනි. "කොහොමටත් තව දවස් දෙකක් තුනක්වත් යාට්"

"මම මිය දවස් දෙක තුන අවසන් වෙද්දී මිනීමරුවා මේ රටින් පිටවෙලා මුසිලයට ගිහිං හිටියොත් ඔබ මොකද කරන්නේ?" ලෙස්ට්‍රෙඩ් විමසුවේ උපහාසාත්මක සිතාවක් පාමිනි. "කවුද දන්නේ? ඇය මෙලහකටත් නැවත කෘමරයක් වෙන්නරගෙන අවසානද දන්නෙ නැ. මුසිලය කියන්නේ අපේ යටත්විජිතයක් නෙමෙයි. දකුණු ඇමරිකාව කියන්නේ කොහොමටත් අපරාධ නීතිය අපේ රටේ වගේ ක්‍රියාත්මක වෙන දේශයක් නෙමෙයි. මමගේ බැංකු කොල්ලකන එවුන්, මිනීමරුවන් පනින පරමක් පනින්නේ මුසිලයට නැත්නම් ආපත්තිනාවට. කොදැයි නැද්ද?"

"තල්වන්නේ මරණය සියදිවිතයා ගැනීමක් නොවෙන බවට මමත් එකතයි ලෙස්ට්‍රෙඩ්" හෝමිස් කීය. "නමුත් ඒ අපරාධය කළේ කවුද

කියන එකට අපට සැහැදිලි කාන්ති තවමත් ලැබිලි නැ. ඔබට කැමති හැටියකට රාත්තාරි කරන්න."

"දන්න බොහොම හොඳයි" සොළිස් නිලධරයා කීවේ සතුටෙනි. ඔහු තම හිස්වැස්ම අතට ගෙන අපට ආචාරකොට පිටවී ගියේය. මගේ මිත්‍රයා සිතුව භාදකොට අපේ සේවක දුමයා වූ බිලි කැඳවුවේය.

"බිලි, මං ඔබට ලියුම් කැල්ලක් දෙනවා. ඒක ගෙනගියත් දෙන්න ටික්කට වීලියේ විල්සන් පමණවුව සේවා ආයතනයට. එතැන මිනිස්සු පහක් රැඳිලා ඔවුන්ගේ පිළිතුරක් කියෙනවා නම් අරගෙන එන්න."

එසේ කියූ මගේ මිත්‍රයා කඩඳයි කැබැල්ලක යමක් ලියා බිලි අතට දුන්නේය. ඔහු එකාම පිටවී ගියේය.

සැහෙන වෙලාවක් යනතුරු අප අතර කිසිදු කතාබහක් ඇති නොවිණි. මගේ මිත්‍රයා භාන්සි පුටුවට වී කළල රැළි කරගෙන දිගින් දිගටම කල්පනා කළේය. එතෙක් මම ඔහුට සාධා නොකෙළෙමි. නිතරම ඔබට හේතු වූයේ එයයි.

"හැම දෙයක්ම කිහිපේ පිළිවෙළටම සිදුවෙනවා නම් නව වොට්සන්" ඔහු කීවේ අසුනෙන් නැගිටිමිනි. "එතෙම වෙලා නැත්තම් මේ හැටවුව ලිහන එක ඒ තරම් පහසුවෙන්ගෙන නැ."

"වැඩකටයුතු රාහියක් කියෙනවා වොට්සන්. හෙට උදේ වෙන්ක කලින් ඒවා ඉවර කරගන්න ඔන. මං ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් එකටත් ගිහිල්ලයි එන්නේ." කී මගේ මිත්‍රයා හැඳපාලදගෙන නිවසෙන් පිටවී ගියේය.

මුළු දවසම ගතකොට ඔහු ආපසු එද්දී රාත්‍රි නවය පමණ වී තිබිණි. අතිශය විඩාවට පත්වී සිටි බව ඔහුගේ මුහුණෙන්ම මම හේරුම් ගනිමි. ඔහු රාත්‍රි ආහාරයද නිතරම ගත්තේ මෙම පරීක්ෂණය හැන හැටවු මතුටි කිසි නිසා විය යුතුය. කැමෙන් පසු ඔහු මද වෙලාවක් භාන්සි පුටුවට වී කල්පනා කළේය. මීළඟට නොයෙකුත් විෂයයන් යටතේ සකස්වුණු කෝෂ ග්‍රන්ථ, අකාරාදී හා නාමාවලි තැන්පත් රාක්කය දුග මදවෙලාවක් ගතකළ හෝමස්, එතැනින් ගතකළ පොතක් හෝරාගත් බව මම දුටුවෙමි. ඒ ලන්ඩනයේ වෙරදූ, දන්න හා අක්ෂි ශල්‍යාගාර සමග ඖෂධ ශාලා නාමාවලියයි. එහි ඔහු හෝරාගත්තේ ඖෂධශාලාවල නම් හා ලිපිත අඩංගු කොටසය.

"මං මේ කරන්න හදන්නේ මොකක්ද? ඒ මොන අරමුණකින්ද කියලා ඔබට කියන්න පුළුවන්ද වොට්සන්?" ඔහු ඇසුවේ කෝච්චියෙන් කෝප්පයට කෝපි වත්කර ගනිමිනි.

"ඔබ සොයන්නේ මොකක් හරි ඔපුහලක තොරතුරු වෙන්න ඇති?"

"එක් ඔපුහලක් නෙමෙයි. ඔපුහල් රාශියක්"

"ඒ මොකටද?"

"චාචා එමට්ස් ඩාඩිය හල්ටන් නිවසේ කෙනෙකුට හිකුත් කළා නම්. ඒ කොයි බෙහෙත් වෙළෙන්ද ද, හිකුත් කළේ කාටද කියල දන්නන්න"

"ඔබ කොහොමද ඒක කරන්නේ?"

"විකත් වෙලා බලාගෙන ඉන්න මිත්‍රයා" කී හෝම්ස් ලාවඩ්ට හැර ලන්ඩන් නගරයේ සිතියමක් හා කවකවුටක් එළියට ගත්තේය. මීළඟට ඔහු බිෆ්ඩ්මෝ උද්‍යානයේ හල්ටන් නිවස පිහිටි තැන කේන්ද්‍ර වනසේ, කවකවුවෙන් සිතියම මැද කවයක් ඇත්තේය. ඉන්පසු කවකවුවේ අරය විශාල කොට තවත් ලොකු කවයක් ඇත්තේය. ඊටපසු ඔහු කළේ එක් පහෙකින් සිතියම තබාගෙන, අනෙක් අතින් ඔපුහල් නාමාවලිය පෙරලමින් යමක් සටහන් කරගැනීමය. ඉතා ඉක්මනින් එය කළත්, පැයක් ගතවුණු පසුත් හෝම්ස්ගේ වැඩකටයුතු අවසන්වුණු බවත් නොපෙනිණ. කතාබහෙන් ඔහුට බාධා සිදුවෙන නිසා, මම නින්දට යාමට තීරණය කළෙමි.

පසුවද උදයේ මා අවදිවුයේ කිසිවෙකු අපේ විසින් කාමරයේ දෙරට නොනවත්වා තට්ටුකරන හඬ ඇසීමෙනි. ධ්වල බාමන් සිටි මගේ මිත්‍රයා දුවහොස් දෙර විවෘත කළේය.

"සුභ උදෑසනක් හෝම්ස් මහත්මයා" කිසිවෙකු කියනු ඇතිණ.

"සුභ උදෑසනක් කාට්ටයිට්" හෝම්ස් පිළිතුරු දුන්නේය. "යහළුවෝ තුන්දෙනෙක් හොයාගන්න ඔබට හැකිවුණාද? බොහොම හොඳයි. ඇතුළට ඇවිත් මෙහෙන් වාඩිවෙන්න. මං මිනිත්තුවෙන් එන්නම්" කාමරයේ දෙර විවෘත කොට මම විසින් කාමරය දෙස බැලිමි. ලොම් කබා හැඳගත් තරුණයෝ සිටිදෙනෙක් එහි අසුන්ගෙන සිටියහ. ඉන් එක් අයෙකු මා දකුණු කාට්ටයිට් බව හඳුනාගනිමි.

මා විසින් කාමරයට එද්දී මගේ මිත්‍රයා තරුණයන්ට උපදෙස් දීමට පටන්ගත්තා පමණි.

"මේක හුඟක් අමාරු වැඩක් නෙමෙයි." හෙර්මිස් කීය. "මෙතැන තියෙනවා ස්කොට්ලන්ඩයාට් පොලිසියේ පරීක්ෂක ජී. ලෙස්ට්‍රේට්ගේ අත්සනින් ලිපි හතරක්. මුලින්ම ඔබ හතරදෙනා මේවා හාරගන්න. ඔබේ අත්සන තබා මං ඒවා සහතික කරන්නම්. මෙන්න තියෙනවා ලන්ඩනයේ සිටින පොලිසියේ හා නිව්ත දිග පිහිටි ඖෂධ ශාලාවල නාමලේඛනයන්. මේක කොටස් හතරකට බෙදලා තියෙන්නේ. ඒක ලේඛනයක අඩංගු වෙන්නේ ඔසුහල් 15යි. එකකොට පිස්තොල ඔසුහල් 60ක් මේ හතරේ සඳහන්. ඒවලෙ ලිපිතයකුත් සඳහන්. මං මේ ලේඛනය හැදෑවේ බැඩ්මින්ටන් උද්‍යානය කේන්ද්‍ර කරගෙන. හේරුණද?"

"ඔව් මහත්මිය"

"දන් මම කියන්නම් ඔබ කළයුතු රාජකාරිය මොකක්ද කියලා. මේ හැම ඔසුහලකටම හිමි. එහි කළමනාකාරවරයා හමුවෙන්න. ඔහුට මුලින්ම පෙන්වන්න පොලිසියෙන් දී ඇති අවසර ලිපිය. අපට දැනගන්න උවමනා කරලා තියෙනවා, ටාටා එමට්ස් නම් විෂ සහිත ඖෂධය, ඔවුන් පසුගිය මාස හය ඇතුළත නිකුත් කළේ කාටද කියන එක. මං කියන දේ පැහැදිලිද?"

"ඔව් මහත්මිය"

"සෑම ඖෂධ ශාලාවකම තියෙනවා 'විෂ ඖෂධ ලේඛනය' කියලා එකක්. ඒක තරමක් ලොකු පොතක්. සෑම විෂ සහිත ඖෂධයක් සඳහාම ඔවුන් ඒ පොතේ පිටු 2 බැගින් වෙන් කරලා තියෙනවා. විෂ සහිත ඖෂධයක් නිකුත් කළාම ඔවුන් ඒක පොතේ සටහන් කරගන්නවා. ඒක නිකුත් කළේ කාටද, කවදද, නිකුත් කළ ප්‍රමාණය, අයකළ මුදල හා බෙහෙත් සිටිටුම් ලියූ වෛද්‍යවරයාගේ නම හා ලිපිනය. මේ පසුව කියූ එක සමහර විට නොතිබෙන්නත් පුළුවන්. මිලට ගත් පුද්ගලයාගේ අත්සනත් එහි තිබේවි. නමුත් ඔබ ගෙනියන සටහන් පොතේ ලියාගත යුත්තේ මෙන්න මේ කරුණු පමණයි. ඔසුහලේ නම, දිනය, ටාටා එමට්ස් මිලදී ගත් පුද්ගලයන්ගේ නම, ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය හා ලිපිනය"

"මේකට ඔසුහල් කළමනාකරු අනුමැතිය දේවිද?" එක් තරුණයෙක් පුස්තක කළේය.

"ඔහු අනුමැතිය දිය යුතුමයි. එම තොරතුරු පොලිසියට හෙළිකරන්න ඔවුන් තිතියෙන් බැඳී සිටිනවා. හේරුණද?"

"මව් මහත්මිය"

"ඔබ ලබාගන්නා උවමනා, ජුනි 25 වැනිදා සිට දෙසැම්බර් 25 වැනිදා දක්වා මාස 6ක කාලයක් අර බෙහෙවින් ලබාගත් අයගේ නම් පමණයි. ඖෂධ ලේඛනයේ ඔබ හරවාගන්නා සිත "ටාටා එමට්ස්" නැගිනම් "පොටෑසියම් ඇන්ටිමොනයිල් ටාටරේට්" නිසල ලියු පිටුව පමණයි. ඒ නම් දෙකම පොතේ ලොකු අකුරෙන් ලියල තියෙව්. බොහොම වෙලාවට ඖෂධ ඖග්‍රාවි භාරකරුම ඒ පිටුව සිබට පෙරලා දෙව්. දැන් මොනවා හරි කොතේරෙන නැතත් තියෙනවද?"

"නැහැ මහත්මිය"

"හරි. ඔබට එහෙත්ම මේ මොනොතෙ ඉඳලම ඒ කට්ටුක්ක පටන්ගන්න පුළුවනි. ඉද හැක්දැවෙ හය වෙනකොට මේ නිවසටම ඇවිත් ඔබ එක් රැස්කරගත් තොරතුරු මට භාරදෙන්න. දනට මමෙ වියදම් සඳහා එක්කෙනාට පවුම් දෙක බැගින් මේතැන මුදල් තියෙනවා. එහෙත්ම ඔබට ඉහ දවසක්"

අපට ආචාර කළ තරුණයෝ පිටවී ගියහ.

"මේක කොයිතරම් දුරට සාර්ථක වෙව්ද නිසල මට කියන්න බෑ වොටසන්" මගේ මිත්‍රයා කීවේ හිනිඋදුන අසල අසුනේ හිදගනිමිනි. "එඩියා හල්ටන්ගේ වයිත්වලට දමන්න ටාටා එමට්ස් ගත් තැනැත්තා හෝ තැනැත්තිය, එය ඔවුන්ගේ නිවස අසලින්ම මිලට ගන්නද නිසල අපට සහතිකවෙන්න බැහැ. ඔහු පිටපළාතකින් මිලට ගන්නා වෙන්නා පුළුවනි. මාස හයකට කලින් මිලට ගන්නා වෙන්නන් පුළුවනි. ඔහුගේ නියම නම නොදී බොරු නමකින් එය කළාත් වියහැකියි. මේක බොහොම ඇත ඉඳන් ඊල්ල කුරන ටිකලයක්. හරියටම ඉලක්කයට වදින්න තියෙන්නේ සුළු ඉඩක්."

"උදේ කෑමෙන් පස්සේ මං යන්නයි හඳුන්නේ" මම කීවෙමි.

"ඒ කොතේ යන්නද?"

"ඇයි හෝමස් ඔබට අමතකද?" මම ඇසිමි. "මං මෙතේට ආවෙ දින කිහිපයකට තවාතැන් ගන්න විතරයි. මගේ සිරිදගේ තත්ත්ව හත්ති ගින ගායනා දුන් අවසන් වෙලා ඇති....."

"ඉතින්?"

"මං යන්න සිත ඇයට කැඳවාගෙන එන්න" මම කීවෙමි. "මං තවත් ප්‍රමාද වුණොත් ඇය තවත් ගායනා පටන්ගන්න ඉඩ තියෙනවා. ඒවා නම් මගේ කනට මිහිරි වෙන්නෙ නෑ"

"හැබැමයි" මගේ මිත්‍රයා කීවේ නළලට තවටුකරගනිමිනි. "මම ඒක සම්පූර්ණයෙන්ම අමතක වුණා. එතකොට අපේ මේ පරීක්ෂණයේ ඉතිරි කොටස බලන්න මම එන්නෙ නැද්ද?"

"මං උත්සාහ කරල බලන්නම්. නත්තල් නිවාඩුව ඉවරවෙලා දින කීපයක්ම ගතවුණු නිසා, දැන් මගේ රෝගී තුන් වික වික එන්න පටන් ගනිමි"

සිසිල් ගෞරව්වර් මහත්මියගේ නිවසට ගොස්, මගේ බිරිඳ ද කැඳවාගෙන, ආපසු අප නිවස වෙත යද්දී අතවල් වී තිබිණි. එතැන් සිට රෝගීන් ගණනාවකටම ප්‍රතිකාර කිරීමට මට සිදුවිය. අපේක්ෂා කළ ලෙස මගේ මිත්‍රයා දැකීමට බෙහෙවින් විරියට යාමට මට අවස්ථාවක් නොලැබිණ. අධික ශීතල හා තෙත් බව නිසා උස්සන්න වූ ඇඳුම හා පෙම් රෝගීන්ගෙන් මගේ චිකිත්සාකාරය පිරිහිණිය.

"එන්න අදට මං ලෙඩවූ බලල ඉවරයි" සැන්දෑවෙද්දී මා පැවසුවේ මගේ බිරිඳටය. "දැන් රැ කයහමාරයි. මං යනවා හෝමස් හමුවෙලා එන්න"

"එතකොට රැ කෑම?"

"කෑම කන්න හිටියොත් තවත් කවුරුහරි කඩා වැටෙව්." මම පිළිතුරු දුනිමි. "මගේ කෑම විය වහල නිසල මයා නිදගන්න. මං පයාට කිව් අර වසදීමේ සිද්ධිය පරීක්ෂණය, මෙලනකට මොනවා වෙලාද දන්නෙ නෑ. ඒකෙ කෙළවරත් දකින්න මං ඉන්නේ නොඉවසිල්ලෙන්"

"ඒ බව නම් මට පෙනෙනවා" බිරිඳ කීවාය.

මම ඇහෙත් හමුවෙන්න කුලීරියක් අල්ලාගෙන සෙසර්විටිය බලා පිටත් වී සිටෙමි. එය ඉතාම ශීතල රාත්‍රියක් විය. නිම වැටෙන්නට පටන්ගෙන තිබීම නිසා සුදු ඇතිවිල්ලක් එළු විලඟින් මතකොට වැසී යන අසුරු දක්නට ලැබිණ. රාත්‍රි ආහාරය නොගෙන පැමිණීමෙන් මා කණේ මෝඩකමක් යයි මතුවෙලාවක් යද්දී මට සිහිණ. ඒ කුමක් නිසා ද යත් මහත්සිය හා සීතල නිසා මේ වනවිටත් මට බඩගිනි දනෙන්නට පටන්ගෙන තිබූ බැවිනි.

මා එහි යද්දී හෝමස් රැ කෑම කා අවසන්කොට තම කාමරයේ සිටින බව හඬයක් මහත්සිය පැවසුවාය. දෙරට තවටුකරමින්, විසිත්ත කාමරයේ දෙර ඇරගෙන ඇතුළුවිමි. මගේ මිත්‍රයා නොපෙනෙන තරම් ඝන දුම් වලාවකින් කාමරය පිරී තිබිණි. මට දුනුගේ නුස්ම කැනීමට

ද අසහසු බවකි. මම වහාම විසිත්ත කාමරයේ ජනේලයක් විවෘත කළෙමි.

ඇතුළට හමා ආවේ සිතලත් මිදුමක් සහිත පිරිසිදු පුළුං දහරකි. දහනකට සමවැදී සිටි මගේ මිත්‍රයා එක්වරම සිත්තෙන් අසුනෙන් නැගිටිවේ දුන්නකින් ඉහළට විසිකළාක් මෙනි.

"ආ වොට්සන් මේ සිබද? මං හිතුවා පුළුං පාෂේ වෙහයට ජනේලය ඉවෙම ඇරුණා කියල. කාමරය හොඳට උණුසුම්ව තේ තිබුණේ. ඇයි ඔබ ජනේලය ඇවිණේ?"

"සයිප්පවල වීස දුමෙන් මේක පිරිලයි තිබුණේ" මම කිවෙමි. "ඒක ඔබට දැනෙන්න නැහැ. මේවැනි දුමක් ආශ්වාස කිරීම වේරයට කොහොමවත් හිතකර නැහැ. ඒක හෙමෙයි හෝමිස්. මොකක්ද අර කල්ටත්ලගෙ නැටලුවට වුණේ?"

"ඒ ඇත තමයි මම දැනුත් මේ කල්ටනා කර කර හිටියේ" සිත්ත කිය. "සම්පූර්ණ ඉදිරිමිතක් නම් කියෙනවා. කොහොම වුණත් මට කවමක් බැවිවුණා මේ අතිරික්ත ඇත සැහෙන සමත් නොයාගන්න. දන් පත්ස්වය මේකයි.

මං මුද්ලින්ම ගියා කල්ටත් නැවතුණු හෝල්ඩින් ලයන් සමාජශාලාවට. සිත්තේ මිත්‍රයින් වූ ලුකස් හා පිප්මන් මහත්වරුන් මට හමුවුණා. ඔවුන් තුන්දෙනා රඳ, ඒ කියන්නේ 25 වැනිද හැන්දැවරුවම් ගතකරලා තිබුණේ ඒ සමාජශාලාවේ එකට. දවල් කෑම කාල තිබුණේත් එහි ආරාම ශාලාවෙන්. මං හොඳල බැලුවා. ඒ බවට සාක්ෂි තියෙනවා. සිත්තට දිවිතසා නැතිමට තරම් හේතුවක් නැහැ කියලයි ඔවුන් කියන්නේ. සිත්තේ අපේ හොඳට මුදල් තිබුණාලු. පෙබරවාරි අන්තිමේදී විතර හිමිකිවා සඳහා ස්විට්සර්ලන්තයට යන්න කල්ටත්ට ලොකු උවමනාවක් තිබුණලු. සිත්තේ පෙරැත්තය නිසාම මේ දෙන්නන් ඒකට කැමැති වෙලා තියෙනවා.

මං බ්ලාටොරොක්තු වුණා හැන්දැ වෙනකොට අර ළමයි මං භාරදුන්නු වැඩේ සම්පූර්ණ කාරාට් කියල - අර ඔප්පත්වලට හිමිත් කරන කටයුත්ත. නමුත් කාර්ටයිට් දවල් ඇවිත් කියල ගියා. ඒ කටයුත්ත කවමක් සම්පූර්ණ නැහැ කියල. ඔවුන් එතෙතොට හුඟක් රැ වෙට් කියලයි මං හිතන්නේ"

"වෙන මොනවද ඔබට නොයාගන්න පුළුවන් වුණේ?"

"එයට පිළිතුරු වශයෙන් මගේ මිත්‍රයා හල්වත් කිවයෙන් ගෙන
ආ වයින්බෝතල් තුන මා ඉදිරියෙන් තැබුවේ, තම උත්තල කාවය
ද සමගිනි.

"ප්‍රබල ආලෝකයක් යටතේ පරීක්ෂා කළාම මොනවද වොට්සන්
සබ්බ මේ වයින් බෝතල්වල දැක්වෙන පුළුවන්?"

තුඩා දේ පරීක්ෂා කිරීමට හෝමස් යොදාගන්නා ප්‍රබල ආලෝකයක්
ලබාදුන් විදුලිපහන යටට වී මම එම බෝතල් පරීක්ෂා කර බැලුවෙමි.
ඒ ප්‍රංශයේ නිෂ්පාදනය කරන 'බර්ගන්ඩි' නමින් හැඳින්වෙන රතු
වයින් වර්ගයයි. එම බෝතල් සාදා තිබුණේ තද දුඹුරු පැහැති
විදුරුවලිනි. බෝතල් වැසීමට පාරිච්චි කළ පොරොත්ප මත හා
බෝතල්වල කටවල් වටා දුඹුරු පැහැති ද්‍රව්‍යයක් දක්නට ලැබිණි. ඒ
බෝතල්කට ප්‍රධාන කැබීමට යොදාගන්නා ලාකඩය. වැඩි ආරක්ෂාව
සඳහා පොරොත්පයට යොදා ඇති තුල් දෙපොටේ කැබිලි ද තවමත්
එම පොරොත්ප පමණ තිබිණි. ඒවායේ කැබිහිය අනෙක් කෙළවරවල්
බෝතලයේ බිඳ මත අනෙක් ලාකඩ ප්‍රධාන සමග විය. මම සෑම
පොරොත්පයක්ම ගලවා පරීක්ෂා කර බැලීමි. ඒවා මුල්වරට
කස්කරුපුටුවන් ගැලපීමේදී, පොරොත්පය තනන "කෝස්" නම්
මාදු ලී වර්ගයට, කස්කරුපුටුවන් හානි සිදුවේ. ඒවායේ කිසිදු
අමුත්තක් මම නුදුටුවෙමි.

"මේ වර්ගයේ වයින් හෝ ඒවා පුරවන බෝතල් හැන මම නම්
විශේෂඥයෙක් නොවෙමි." මම කීවෙමි, "කොහොම වුණත් ඒවල
කිව්වුතු තරම් අමුත්තක් මට පෙනෙන්නෙ නෑ."

එවිට මගේ මිත්‍රයා අල්මාටියෙන් ගත් විවෘත නොකළ අලුත්ම,
එම වර්ගයේම වයින් බෝතලයක් අනෙක් බෝතල් තුන අසලින්
තැබීය.

"බලන්න මේක එක්ක සංසන්දනය කරාම මොකක් හරි වෙනසක්
සබ්බ පෙනෙනවද කියල" ඔහු කීය.

සංසන්දනාත්මකව පරීක්ෂා කළත් බෝතල් ලේබලයේ අනුක්‍රමික
අංකයේ වෙනස හැර වෙනත් කිසිවක් මම නුදුටුවෙමි.

"ඒ අනුක්‍රමික අංකය නම් බෝතල් පෙට්ටියෙන් පෙට්ටියට
වෙනස්වෙනවා" ඔහු කීය. "ඒක ලේබලය මත අතින් ලියන්නේ
ඉන්දියානු නිත්තෙන්. මේ අලුත් වයින් බෝතලය මං මිලට ගත්තේ
හල්වත් පවුල ඔවුන්ගේ මද්‍යසාරය මිලට ගන්නා, ග්ලෙන්කෝල්
පාෂේ වික්ටෝරියා වයින් සමාගමෙන්. සබ්බ නුදුටු කාරණා කිහිපයක්
හැන මං ඔබේ අවධානය යොමුකරන්නම් වොට්සන්.

ඉතාම හොඳින් බැලුවොත් ඔබට පෙනේවි මේ කරුණ විවෘත කළ බෝතල් තුනේ කඩවල් වටේ ඇති ලාකඩවල වර්ණය, අලුත් බෝතලයේ කට වටා ඇති ලාකඩවල වර්ණයට වඩා යත්තමින් වෙනස්, දෙකේම තියෙන්නේ රතු මිශ්‍ර දුඹුරු පාට තමයි. නමුත් අලුත් බෝතලයේ ලාකඩවල රතුපාට වැඩියි. මේක හොඳින්ම පෙනෙන්නේ ඉර එළියට.....”

“තෝ බලන්න..... ඔව්. වීදුලි එළියෙනුත් ඔබ සිටි වෙනස යත්තමට පෙනෙනවා” මම කීවෙමි.

“හොඳයි. දැන් මම මේ පරණ බෝතලයක මතුවට ඇති ලාකඩ ඉවත් කරන්නමි” හෝමස් කීවේ දුටුවිහියක තලයෙන් එසේ කරමිනි. “හො තෝ! දැන් බලන්න. ඔන්න යටින් තියෙනවා රතුපාට වැඩි ලාකඩ. ඒකෙන් මොකක්ද ඔබට හිතාගන්න පුළුවන්?”

“මම මිනිත්තුවක් කල්පනා කළෙමි. “කවුරු හරි මේ බෝතල්වල මුඛ ගෙඩලා, යම්ක් බෝතලය ඇතුළට දමලා, අලුතෙන් ලාකඩ යොදා යළිත් මුද්‍රා තබලා”

“විශිෂ්ටයි වොට්සන්” හෝමස් කීවේය. “ඔබ කී දේ තමා කරල තියෙන්නේ. වයින් නිෂ්පාදන සමාගම භාවිත කරන ලාකඩ වර්ණය විවෘත වෙළඳපොළේ මිලට ගන්න බැහැ. ඒ වෙනුවට පොරොල්පය ගැළවූ පුද්ගලයා යොදාගෙන තිබෙන්නේ, වෙළඳපොළේ ගන්නට තියෙන මෙලැන් වැඩි ප්‍රමාණයක් මිශ්‍ර ලාකඩ. ඒ, බැංකුවල මුදල් මලු, තැපැල් පාර්සල් මුද්‍රා කැඩීමට යොදාගන්නා ලාකඩමයි” ඔහු කිසි කරුණ කිවුවදී ඔබ මට පෙනී ගියේය.

“අලුත් බෝතලේ බලද්දි ඔබට පෙනියාවි තවත් දෙයක්” ඔහු කීය. “මේ පොරොල්පයට සම්බන්ධ කර ඇති කහපැහැති සේද තුල් දෙපොටේ දෙකෙළවර, බෝතලයේ බිඳේ වීදුරුව එබී ගිය කැනකට තබා ලාකඩ මුද්‍රාව තබා තියෙනවා. හරිද?”

“ඔව්. ඒක හරි”

“ඒ තුල් දෙපොටට නොකඩා බෝතලය විවෘත කරන්න බැහැ. නමුත් කවුරු හරි මොකද කරල තියෙන්නේ? මුද්‍රාවට බොහොම ළගින් සේද තුල කපලා, බෝතලය විවෘත කරලා. ඊට පස්සෙ, ඒ කියන්නේ යළිත් බෝතලය වහලා, තුල කැපූ කැන් නොපෙනෙන්න යළිත් තමන්ගේ ලාකඩ යොදලා”

“හරි තමයි” මම එකඟවුයෙමි. “ඔබ කියන ඔය භාරණා හැම එකක්ම මට දැන් පැහැදිලිව පෙනෙනවා”

"හොඳයි වොට්සන්. මෙන්න මෙතන ගැන දන් සිහිටි මොනවද කියන්න පුළුවන්?" කී මගේ ඕනෑම ලාභිවූවක් හැර. කවත් මේ වර්ගයේම වසින් බෝතලයක් එළියට ගත්තේය.

මම ඒ බෝතලය අතට ගනිමි. එය වසින්වලින් පිරී තිබූ බැව් එහි බරෙන් මට වැටහිණි. ලේබලයේ අනුක්‍රමික අංකය ද හල්ටන් නිවසෙන් ගෙන ආ බෝතල් තුනේ අංකවලට සමානවිය. ලාකඩ මුද්‍රාව පසුව තැබූ එකකි.

"කොහෙන්ද හෝමස් මමට මේක හමුවුණේ?"

"ඒක විකක් දිග කතාවක්. මං අද උදේ ගියා එව්වා හල්ටන් නිවසට. මම මතකද මේ කාරුණි? එද අර ලී පෙට්ටියේ බෝතල් හයෙන් දෙකක් ඉතිරිව තිබුණා. තුනක් පාවිච්චි කර තිබුණා. "හෝමස් කීවේ මේකය දෙසට අතදිනු කරමිනි. "එකකොට එක බෝතලයක් අඩුයි. ඒකට මොකක්ද සිදුවුණේ? කලින් දවස්වල බිමට ගත්තු වසින් තිබූ හිස් බෝතල් ලී පෙට්ටිවලම දමලා කාමරයක ගොඩගහල තිබුණා. තවුත් මේ අනුක්‍රමික අංකය සඳහන් බෝතලයක් ඒ කොහනකවත් තිබුණේ නැහැ. මං යේ පුරාම සෙව්වා. තවුත් මට ඒක හමුවුණේ නැහැ. මේ ශාඛවූව පිසදීමට අවශ්‍ය වැදගත්ම කාක්ෂියක් කියෙන්නේ, ඒ සැලකූව වසින් බෝතලයේ. ඒ බව මට වැටහි තිබුණා. අත්තිමට මං හල්ටන් මහත්මයාගේ පොද්ගලික සේවකයා වූ ජෝන්ට පැහැදිලි කතාකළා.

මහු එද මට කීවේ මහු කලින් දවසක මහත්තයාට බොන්න ඒ වසින් බෝතලය ගෙනාත් දුන් බවයි.

"ජෝන්" මං කීව්වා. "මං හෙදර නැමතැනකම බැලුවා. තවුත් ඒ වසින් බෝතලය මට හමුවුණේ නැහැ. මට විස්වාසයි මේකැන නැති ඒ බෝතලය....."

"ඇත්තමයි..... මං දන්නෙ නෑ මහත්තයා" මහු මට පිළිතුරු දුන්නේ අහක බලාගෙන.

"..... නෑ ජෝන්. විවේක වෙලාවට, සතුව වෙලාවකට වසින් විකක් බොන්න අපි කවුරුත් කැමතියි. අනික මේ මහා මහා වසින් ගබඩාවකින් එක බෝතලයක් ගන්න කියලා, මේ ධනවතුන්ට පාවුවත් වෙන්නෙ නෑ. එහෙම නේද?"

සේවකයා නිරුක්තරව මං දිනා බලා හිටියේ පුදුමයට පත්වෙලා.

"ම..... මහත්තයා. මම කොතොමද දන්නෙහෝ?" මහු කීවා. "මමට කවුරුවත් කීව්වද? මට සමාවෙන්න මහත්මයා. මං ඒක ගත්තේ අලුත් අවුරුද්දට මගේ කාන්තාට හිහිත් දෙන්න"

මං මුදල් පසුම්බිත ව්‍යාපාරයේ ජෝන් අතට මුදල් නොවිටු කිහිපයක් දුන්නා. "ආදර්ශන ප්‍රකාශන අනුරූපයට පියා බලන්න යද්දී, වයින් බෝතලයක් ගෙනිහින් දුන්නට වරදක් නෑ" මං කීව්වා. "මේ මුදල්වලින් ඔබට පුළුවනි බෝතල් දෙකක්ම අරගෙන යන්න. දන් මට ගෙනෑත් දෙන්නකෝ ඔබ හංගාගත් බෝතලය"

රතු වූ මුහුණෙන් ඔහු එය මට ගෙනෑත් දුන්නේ කාටවත් නොකියන මෙන් මට ආයාචනා කරමින්. දන් ඔබට පෙනෙනවා ඇති ජෝන් නෑම මේ බෝතලයෙන්. තල්ටත් බිටු අනෙක් බෝතල්වල වගේම වීස අඩංගු විය යුතුයි. මුද්‍රාව කඩා යවුන් මුද්‍රා තැබූ එකෙන් ඒක ඔප්පුවෙනවා. එතම භේද වොට්සන්?"

"මව්, ඒත් ඔබ බෝතලය ව්‍යාපාරයේ ඒ බව පරීක්ෂා කරන්නෙ නැද්ද?" මම ඇසිමි.

"නැහැ, ඒක නවු විභාගයෙදී සාක්ෂියක් ලෙස ඉදිරිපත්කරන්න උවමනා වෙනවා." කී ජෝන් එය ලාවටුව තුළට දමමින.

"මං හිතන්නේ ඔබට හැකිවුණො මේ කොප්පානිම මගින්, ජෝන්ගේ පියාගේ ජීවිතය බේරාගන්න" මම කීවෙමි.

"සම්පූර්ණ ඇත්ත වොට්සන්. බාග්ටෙලාවට ජීවිත දෙන තුනක්"

"කොස්ටෙලෝ මහත්මිය නොවෙයි නම් හෙදර කිසිවක් වයින් බෝතල්වලට වස යෙදුවේ කවුද?"

"අන්න ඒක කමයි ප්‍රශ්න. තවමත් අපට ඒ ගැන පැහැදිලි සාක්ෂි නැහැ"

"තල්ටන්ලගේ නිවස පරීක්ෂා කිරීමෙන් මොනවද ඔබට අලුතෙන් කොප්පානිමට හැකිවුණේ?" මම ඇසුවෙමි.

"ඒකත් හොඳ ප්‍රශ්නයක්" මගේ මිත්‍රයා කීවේ තම අසුන හිතදායක ලෙසට තවත් ළාකරගනිමිනි. "මේ හෙදර මුරතැන්ගෙයි සේවිකාව භේෂ් වොඩ්ලි නම් අවුරුදු හැටපහක් පමණ වයස්ගත කාන්තාවක්. ඇය මේ හෙදර සේවය කරන්න පටන් අරගෙන අවුරුදු තිහකට වැඩිදි. මියගිය කවිතාත් සිලේක්ගේ මව් කමයි භේෂ් වොඩ්ලි මේ හෙදර රැකියාවට බඳවාගෙන තිබෙන්නෙ. මං ඇයගෙන් තොරතුරු අහද්දී මුලින් ඇය කළේ, සිලේක් පරම්පරාවේ අයගේ ගුණවර්ණනා කිරීම. රෝස් මහත්මිය සමගත් ඇගේ අමනාපයත් නැහැ. හමුත් එවක තල්ටත් ගැන ඇගේ කිසිවක් හරිම පිළිතුරක්."

"කපිතාන් රයන් මිත්තන් සිලා බෙබද්දෙන් වුණු බව ඇත්ත" වොඩ්ලි මහත්මිය කීව්වා. "ඒ වුණත් ඔහු කාරුණික මනුෂ්‍යයෙක්, හැමදමත් අපට හරි කරුණාවක් දක්වුවා. හැම තත්කලකටම, හැම උපන්දිනයකටම නොමසුරුව අපට තෑගි දුන්නා. කවදමත් සේවකයන්ගේ හිත වීදෙන්න වර්තනයත්වත් කතාකළේ නැහැ. ඒකටත් එක්ක මේ හල්වත් මහත්තයා, ඔහු එක දවසක් පෙති-ස්ව ගැහුවේ අත්විසිත්ට තළන කසයෙන්, ලෝරා හා පෙරින් ඔහුගෙන් අප්‍රමාණව ගුවිකාලා තියෙනවා, මේ අවුරුද්දට එකතුවෙරවා, හල්වත් මහත්තයා සුදුනම් වුණේ අපට ගෙවූ සබ්බ වැඩිසි කියලා එක අඩුකරන්න. රෝසි මහත්මිය මැදිහත්වෙලා තමයි යන්නම් ඒක නැවැත්තුවේ"

"ඒ වෙලාවේ කොස්ටෙලෝ මහත්මිය ඔබේ පැත්ත ගන්න ඇයි?" මං ඇහුවා.

"මොන පිස්සුද? එයා තමයි අනිත් එක්කෙනා"

"ඇයි එහෙම කියන්න?" මං ඇහුවා.

"රෝසි මහත්මියටත් ඉහළින් අපට පාලනය කරන්න හදන්නේ ඔය කොස්ටෙලෝ හෝනා තමයි." වොඩ්ලි මහත්මිය කීව්වා.

"මං මේ ගෙදර රජයාවට ඇවිත් අවුරුදු සිහසව වැඩිසි. නාමිපුතුන් හැමදමත් ඔට කරුණාවත්තව කැලකුවා. ටිප්ප් පෙරේද කොහේදෝ රටකින් කඩාවැට්ට්ට ඉතාලි ගැනියෙක් නේ. දත් මේකැන ලොස්තා වෙන්න හදන්නේ. දත් හැමදෙයක්ම අපට කරන්න සිදුවෙලා තියෙන්නේ ඇගේ රෙතුලාසිවලට යටත්ව"

"හල්වත් මහත්මියයා එක්ක ඇය මොකුත් පුත්ත ඇතිකරගත්තේ නැද්ද?" මං ඇහුවා.

"මොකද නැත්තේ?" වොඩ්ලි මහත්මිය කීව්වා. "මහත්තයාට ඕන වුණේ කොස්ටෙලෝ හෝනාව මෙහෙත් ඊළුවා දමන්න මයි. ඒක සිද්ධ වුණේ මෙහෙමයි.

මහත්තයා එයාගේ යාළුවන්ට මේ ගෙදර මහා උත්සවයක් සුදුනම් කළා. ඒකට මහා විශාල කෑම ප්‍රමාණයක් උයන්න තියමි කළා. ඒ තරම් වැඩිපොඩක් කරන්න දත් මේ ගෙදර සේවකයෝ නෑ. කෑම ලැයිස්තුවේ මස්මාංශ කිපයත්ම කොස්ටෙලෝ හෝනා කතාහැරියා. ඒක හල්වත් මහත්තයාට කල් ඇතුළු කිව්වේ නෑ. උත්සවය වෙලාවේ කෑම අඩුපාඩුව දක්කම් මහත්තයාට යන්නාවේද වුණා. ඔහු කොස්ටෙලෝ හෝනාව බැණවැදුණේ ඇය මරණ බවට කර්තය කරමින්"

"ඒ කොයි කාලෙද?"

"අපේ රෝසි තෝනා රෝහල් ගතවෙන්න දවස් හතරපහකට කලින්"

"ඔබ මේ ඇත්තද කියන්නේ?"

"දෙයියම්මා ඇත්ත මතත්තයා, මගේ මේ කන්දෙකටම ඇහුණු නිසයි කියන්නේ"

"මොකක් කියලද තර්ජනය කළේ?"

"කාලකණ්ණි හැකිවී උඹ වහාම මේ හෙදවින් පලයන්. එහෙම නොහියොත් මොකද දන්නවද වෙන්නේ? උඹට ඉක්මනටම යන්න වෙන්නේ හැමර්ස්මිත් කතාත්තට. ඒක මතක තියාගනිං" කීවවා.

"ඉතින් ඒකට කොස්ටෙලෝ තෝනා මොකද කීවෙව්?"

"හොඳයි බලමු. කියලා ඇය තවත් මොනවාදෝ කියන්න පුදුනම් වුණා. නමුත් මං ඉන්නවා උඩුවාම කතාව නැවැත්තුවා"

"ඉතින් වොට්සන්, ඔන්න ඔබ තමයි මට වොඩ්ලි මහත්මියගෙන් දනගන්න ලැබුණු තොරතුරු. මට හොඳටම විශ්වාසයි ඒ වයසක කාන්තාව කීවේ ඇත්ත කියල. එකකොට නං අපට මෙහෙම දෙයක් හිතෙනවා....."

"කොහොම දෙයක්ද?"

"මේ අපරාධයට වගකිව යුතු කොස්ටෙලෝ මහත්මිය ය කියලා ලෙස්ට්‍රේඩ් කිසි කතාවේ යම් ගතපුත්තක් ඇති බව, එහෙම හේද වොට්සන්?"

"ඒක නම් එහෙම නම්," මම කීවෙමි. "හල්ටන් මියගියේ කවුරුත් හෝ හිතාමතා වසදීමෙන් බව පැහැදිලියි. මේ කාන්තාව ගැන ඇරෙන්න වෙන කිසිම කෙතෙක් ගැන අපට සැකහිතන්න හේතුවක් නැ. ඇයි ඉතින් ඔබ තවත් ප්‍රශ්නවෙන්නේ? ඇය හිරහාරයට ගැහීමට ලෙස්ට්‍රේඩ්ට උවමනා සිතේ වචනය විතරයි"

"මගේ වචනයක් නොමැතිව ඔහු ඇයව හිරහාරයට ගන්න ඉඩ තියෙනවා" - හෝමස් කීය. "නමුත් මේ සිද්ධියේ යම් යම් නොහැළපෙන තැන් තියෙනවා. අන්න ඒ නිසයි මට තවමත් තීරණයකට එන්න බැව්වුණේ."

බලන්න, මං ඒ නිවස පුරාම හෙව්වා වාටා එමටින් ස්වල්පයක් සොයාගන්න හැකිවෙද කියල. නමුත් බැව්වුණා. රෝසි හල්ටන් මහත්මියගේ කාමරයේ ඖෂධ වර්ග ගණනාවක් තිබුණා. නමුත් අප

සෞඛ්‍ය මාසය එකතු කිරීමෙන් පසු, කොහොමත් ඒ විෂය ප්‍රයෝජනයට ගත් කෙතෙක්, මේ විෂය ප්‍රතිඵල ලැබුණිත් සත්‍යය, සෞඛ්‍යයේ ඉතිරි කොටස, තෙදර කියාගනිමි කියලා අපට බලාපොරොත්තුවන්න බැහැ."

පසුවද උදයේ මා අවුරුදු වීහස, කෝපි කෝප්පයක් බිමටත් පෙර රෝගියෙකුට ප්‍රතිකාර කිරීමට මට සිදුවිය. උදවන නව වසර වෙනුවෙන් රසිකයෙකු දුල්වීමට උත්සාහ කළ. නවතැව්විදි දරුවෙකුගේ අත්දෙකෙහි පිළිස්සුම් තුවාල තිබිණි. ඉන්පසු අලුත් අවුරුදු සාදයකදී ඇතිවූ බහිත්බව්වමත් දරුවා ගොස්, තුවාල සිදුකරගත් දෙදෙනෙකුට ප්‍රතිකාර කිරීමට මට සිදුවිය. මා උදාසන ආහාරය සඳහා මේසයට වාඩිවූයේ එම රෝගීන් තිදෙනාට ද ප්‍රතිකාර කොට යැවීමෙන් පසුවය. මගේ බිරිද, පාත්පෙතිවල බටර් කටර්දී, මම "මෝනි-කෙක්කානිකල්" පත්‍රය අතට ගත්තෙමි. මගේ අවධානය යොමු වූයේ මුල්පිටුවේම සහළුන් සඳහන්වී තිබූ පුවතක් වෙතය.

නැමර්ස්මිත්හි අධිනීතිඥ සාකච්ඡා සභාවේ අතිරේක සෙනෙට්මේන්
ප්‍රධාන ගෘහ සේවිකාව පොලිස් අත්අඩංගුවට

හැමර්ස්ටින්හි සිරිසිංහමාලි උද්‍යානයේ පදිංචිව සිටි එඩ්මන් හල්වින්
නම් අධිනීතිඥවරයාගේ හදිසි මරණය භාෂාතායක්දැයි පොලිසියට
සැකයක් ඇතිව තිබේ. සම පිළිබඳ වැඩිදුර පරීක්ෂණ සිදුකෙරුණේ

ස්කොට්ලන්ඩයාඩි පොලිසියේ අපරාධ පරීක්ෂක ජී. ලෙස්ට්‍රෙඩ් මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙනි.

මියගිය පුද්ගලයාගේ සිරුරේ කොටස් පරීක්ෂා කළ රජයේ විශ්ලේෂකයාට මරණයට හේතුව සොයාගත හැකිවිය. "වාටා එම්ටික්" නමින් පොදුවේ හැඳින්වෙන පොටුසියම් ඇන්ටිමොනයිල් වාරිමාවට නම් උග්‍ර විෂවර්ගය ආහාර මාර්ගයට ඇතුළුවීම නිසා මෙම මරණය සිදුවී ඇතැයි විශ්ලේෂක වාර්තාවේ සඳහන්වේ.

මේ අනුව වහාම ක්‍රියාත්මක වූ පරීක්ෂක ලෙස්ට්‍රෙඩ්, නිවසේ ප්‍රධාන ගෘහ පාලිකාව ලෙස කටයුතු කළ මිරියම් කොස්ටෙලෝ නම් විදේශික කාන්තාව පොලිස් අත්අඩංගුවට ගෙන ඇත.

මෙම කාන්තාව අතින් සිය රාජකාරී කිසි අයුරින් සිදුනොවීම, නැසීගිය එඩ්ගා හල්ටන් මහතාගේ නොසතුටට හේතුවී තිබිණ. ඔහු මේ පිළිබඳව ඇයට නදින් අවවාද කර ඇත. එහෙත් එයට සතුටුදයක ප්‍රතිචාරයක් නොලැබුණු නිසා මෙම සේවිකාව රැකියාවෙන් පහකරන ලෙස ඔහු තම බිරිඳට නියෝග කොට ඇත. එයට පළිගැනීමක් ලෙස මෙම අපරාධය සිදුකරන්නට ඇතැයි පොලිසියට සැකකරයි.

පසුගිය කාලයේ එංගලන්තයේ සිදුවූ අහිරහස් අපරාධ ගණනාවක් සාර්ථකව විසඳන ලද්දේ ලෙස්ට්‍රෙඩ් මහතා විසිනි. ඔහුගේ නික්මයන බුද්ධියෙන් කළ විශිෂ්ට සොයාගැනීම් නොවන්නට, මෙම සිදුවීම ද සියදිවි නසා ගැනීමක් හෝ ස්වාභාවික මරණයක් ලෙස හින්දු චින්තට ඉඩ තිබිණ.

"මේ අපරාධකාරිය පොලිස් අත්අඩංගුවට පත්වුණු බවක් හෝමස් දැනගිටියේ නෑ" මා කීවේ බිරිඳටය. "හෝමස් කොයිතරම් දේවල් කළත්, අන්තිමට ගෞරවය ලැබෙන්නේ ලෙස්ට්‍රෙඩ්ටයි. ස්කොට්ලන්ඩයාඩි පොලිසියටයි"

"මාත් ඔය විස්තරය කියෙව්වා" මමි කීවාය. "ඒ වාර්තාවේ හෝමස් මහත්තයාගේ නමවත් සඳහන් වෙලා නෑනෑ"

"නැමදමත් මතොම් තමයි. අහිරහස් පරීක්ෂණ විසඳන්නෙ මගේ ඕනෑයා. ඒත් ඒකෙ ගෞරවය ලැබෙන්නේ වෙනත් අයට" කී මම පුවත්පත ඉවතට දමා ඉක්මනින් උදේ ආහාරය ගත්තෙමි.

උදේ වරුවේම රෝගීහු වැළු නොකැඩී පැමිණියහ. එබැවින් දිවා ආහාරය අවසන් කොට බේකර් විවියට යාමට තීරණය කළෙමි. මා

එහි යඳිදි මගේ මිත්‍රයා සුදුනම් වෙමින් සිටියේ නිවසෙන් බැහැරයාමටයි.

"ඔබ ආව වෙලාව හොඳයි වොට්සන්" ඔහු කීය. "මං මේ පරීක්ෂණයේ ඉතිරි වැඩසටහනු සඳහා යන්නයි හදන්නේ. ඔබ කැමතිද මා සමඟ එන්න?"

"පැයක් දෙකක් ගතකරන්න හම් පුළුවනි" මම කීවෙමි "මං හවස වැඩ කරනවා"

"අවි වැඩ ඇතකට නොමෙයි යන්නේ. බිලේක් මන්දිරයට ගෙවත් හල්ටන් නිවසට. ඔබ කෑම කාල ආවේ නැත්නම්....."

"ඔබට ස්තූතියි. මං කෑම කාලයි ආවේ"

"එතෙතම් සමු පරත්තු නොවි" කී ඔහු පාරට බැස්සේය. වැඩ පමාවක් නොමැතිව කුලීටියක් තවත්වා හැකිමට අපට හැකිවිය. ඔහු කතාබහ ඇරඹුවේ ඉන්පසුවය.

"දක්කද පත්තරේ?" ලෙස්ට්‍රේඩ් අපට නොකියාම ඇයව සිරහාරයට අරගෙන"

"මං දක්කා. මේ සැරේ ඔහු ඔබට පරද්දල වගෙයි"

"මේ පරීක්ෂණය මුලදීම මා අතින් ලොකු අහපසුවීමක් වුණා වොට්සන්"

"ඒ මොකක්ද?"

"මේකෙදි අවසාම කාක්ෂි ලබාගතයුතු කෙතෙක් ඉන්නවා. ඒ තමයි අස්වකරන්න වියදුරු ජෙතියක්. මට බැරිවුණා හේ ඔහුගෙන් සාක්ෂි, හැමුරටම විමසන්න. මං ඒකටයි මේ විශේෂයෙන්ම යන්නේ"

"ජෙතියේ සාක්ෂි වැදගත් කියල ඔබට හිතුණේ ඇයි?" මම ඇසිමි.

"මේකෑන සියයනවා අර කුඩා ළමයින්ගේ ජීවයේ ප්‍රවේශිකාවක් වගේ. කැලි කැලි එකතුකරලා සකසන විත්‍රයක්" හෝමිස් කීය. "ජෙතියෙහි ඒ විත්‍රයේ කොටසක්. විත්‍රය සම්පූර්ණ කර නොගෙන අපට හැටලුව විසඳන්න බැහැ. මේක කියම ආකාරයෙන් විසඳන්න ජෙතියේ සාක්ෂි අතරතුරු අත්‍යවශ්‍යයි. ඒ හැන කිසිම සැකයක් නැ. ඔහුගෙන් කිසිම දෙයක් නොවිමසා මං මේතරම් දුරක් පරීක්ෂණය කරගෙන ගිය හැටි..... හරියට ආධුනිකයෙක් වගේ. මට ඒ හැන පුදුමත් හිතෙනවා"

"හොඳයි මට කියන්න, ඔහු මේකෑනදි වැදගත් වෙන්නෙ ඇයි කියල"

"ඔහු තමයි දන් මේ පවුලට ඉන්න එකම අත්වසරක් වියදුරා හල්වත් මහත්මයාගේ සහ මහත්මියගේ ගමන්බිමත් හැම එකකදීම විය පැදෙව්වේ ඔහු. එකතොට මේ ගෙදර අයගේ වර්ගාව ගැන ඔහුට හොඳ වැටහීමක් තියෙනවා....."

"මහත්මයා, බර්ඩ්මස් උද්‍යානාට ආවා" අප ආ කුලී රථයේ වියදුරා කීවේ අපේ කථාවට බාධා කරමිනි. "ඔබට යන්න උවමනා කොයි හරියටද?"

"ආ..... මේ හරියේ අපි බහින්නවා වියදුරු උන්නාගේ" කී හෝමස් කබා සාක්කුවෙන් කායි කිහිපයක් ගෙන වියදුරා අපේ කැබුළුවට. අපි අත්වසරක්කයෙන් බැස ඉදිවියට ඇවිදගෙන ගියෙමු.

"බ්ලේක් ලොස්" මැදුරේ බේට්ටුවෙන් ඇතුළු වී අප ගමන් කළේ නිවසට නොව ඉස්තාලය දෙසටය. අප එහි යනවිට සේදු අත්වසරක්කය අවටට ගෙන නැවත්වා තිබිණ. අත්වසින් නිදෙනාගෙන් දෙදෙනෙකුම, උනට දමා තිබූ බානා ආහාරයට ගනිමින් සිටියහ. ඊට මදක් ඇතිත්, එකම නිවස සම්පයට වන්නට අත්වසරක්ක වියදුරු ජෙකිංස් අත්වසෙකු නාවමින් සිටියේය. අඩි හතරක් පමණ උසට සිමෙන්තියෙන් බැඳ තිබූ වෑංකියක වතුර පුරවා තිබිණ. බාල්දියකින් වතුරගෙන අත්වසාගේ පිරුර මතට වත්කරමින් සිටි ඔහු, අප එත බව වත් දුටුවේ නැත. අත්වසින් නැවීමට යොදාගත් වතුර ගලායාම නිසා ඉස්තාලයේ සිට නිවස දක්වා වූ තණබිම් කඩ මඩගොනොරුවක් වී තිබිණි. තෙසේ වෙනත් මේතැනට වතුර හා පෝර හොඳින් ලැබීම නිසාදෝ තණකොළ සාරවත්ව වැවී තිබුණු බව ද අපි දුටුවෙමු.

"ආප්පොත්තේ ජෙකිංස්. ඔබ බර්ඩ්ම වැඩ වගෙයි" හෝමස් ආසිංසනය කළේ අපට පිටුවා සිටි වියදුරාටය.

ඔහු එක්වරම හිඟැස්සි ආපසු හැරී බැලුවේය.

"ආත්..... පේලොක් හෝමස් මහත්තයා. ඊයේ හරි වැඩෙතේ වුණේ. මහත්තයා ගියාට පස්සේ ලෙස්ට්‍රේඩ් මහත්තයා ඇවිත් කොස්ටෙලෝ නෝනාව පොලීසියට අල්ලාගෙන ගියා. ඒක අද උදේ පත්තරෙන් තිබුණා කියලා ග්වේස් කිව්වේ"

"ඔව් ජෙකිංස්, මාත් දක්ක ඒක පත්තරේ වැටිල තිබුණා. ඒක තෙමෙයි. ඔබ මේ විදියට අත්වසින් නාවන වැඩෙ හැමදම කරනවද?"

"ඔව් මහත්මයා" ජෙකිංස් කීය. "මං හරිම අකමැතියි මේ සතුන් අවිවිසිද්වට තියන්න. සහෙකුගෙන් වැඩ ගන්නවා නම් උනම නාවලා

හොඳට කන්න බොන්න දෙන්න ඕන, නැත්නම් උන් ලෙඩවෙන්නවා. ඒ කාලෙ මෙහෙ අස්වයෝ හයදෙනෙක් හිටියා. ඒත් මං උන් හයදෙනාම නාවනවා හැමදම."

"ඒක හරි අමාරු වැඩක් වෙන්න ඇති?"

"විකක් අමාරු වූණත් එහෙම කළොත් සතුන් නිරෝගිව තියාගන්න පුළුවනි. නැත්නම් පාරේ දුටිලිවලටයි, හිතදියටයි, මුංගෙ හමේ රෝග හැදෙනවා. කලින් හිටි මෝගන් මේ අස්වයන් නාවන වැඩට හරි කම්මැලියි. හම් පුරා කුණ්ටය හැදෙද්දී ඔහු කරන්නේ බෙහෙත් ගාන එක, ඊට වඩා කොච්චර ලේසිද සතුන්ට නාවලා නිරෝගිව තියාගැනීම" පෙනිංස් කීවේ සාධම්බරයෙනි.

"මාත් හරිම කැමැතියි අස්වයන්ට" හෝමිස් කීවේ සෝද අවසන් කළ අස්වයාගේ හෙලට කට්ටු කරමිනි. "මොවුන් නාවන්න හොඳ මේ වෙලාවටද? මං හිතාගෙන හිටියේ රැට නාවන එක හොඳයි කියලා?"

"වඩාත්ම හොඳ ක්‍රමය නම් ඒක කමයි මහත්මයා" පෙනිංස් පිළිතුරු දුන්නේය. "ඒත් හැන්දෑවට ඒම කරන්න ඉඩක් ලැබෙන්නේ නෑ. උදේ වරුවේ යන්න ඕන වතුපිටි ගැන බලන්න, රෝසි හෝනන් එක්ක. ආයෙමස් හවස හතරට යන්න ඕන එතුමියගෙ කාර්යාලයට. ඊළඟට ආපසු ඇවිත් හයවෙද්දී හල්ටන් මහත්තයා එක්කගෙන යන්න ඕන සමාජශාලාවට. ඒ ගමන් බිමන් නිසා කොහොමත් රැට කොළන වෙනකුරු හෙදර එන්න ලැබෙන්නේ නෑ. ඔටයි අස්වයන්ටයි පොඩි වීවේකයක් ලැබෙන්නේ මේ මද්දකනේ පිතරයි. මහත්තයාගේ මරණයෙන් පස්සේ දුන් නම් ගමන් බිමන් අඩුයි."

"ඒ කාලෙ මෙහෙ හොඳ අස්වකරන්න දෙකක්, හිමුණු හේද?" හෝමිස් ඇසීය.

"ඒකනේ මහත්තයා කියන්නේ" වියැදුරා කීවේ සෝද අවසන් කළ අස්වයා ද අනෙක් සතුන් ආහාර ගන්නා තැනට යවමිනි. "ඒ කාලෙ වැඩ කොච්චර ලේසිද, රෝසි හෝනා කොයිකරමක් කිව්වද? මාත් කිව්වා. ඒත් කවුරු කිව්වත් හල්ටන් මහත්තයා ගණන් ගත්තේ නෑ. ඒ මහත්තයා කොහොමටත් අනික් අයට කන්දෙන කෙනෙක් නෙමෙයි. මෝගන්ට අයින් කරලා, කරන්නෙයි අස්වයෝ තුන්දෙනෙකුයි විකුණලා දුම්මා. හරිම අපරාධයක්. උන් තුන්දෙනාම මේ අස්වයෝ තුන්දෙනාට වඩා තරුණයි. වේගෙන් යන්න පුළුවන්,

හඬ වැටෙන්නෙ නෑ. ඩාබ්වල අස්වරේස් කරන මිනිසෙකුට හෝ වස්තෙ."

ඉස්තාලය අසල සවිකර තිබූ ලෑලිපටි බංකුව මත වාඩිවෙමින් හෝමිස්, එතැනට එන මෙන් ජෙහිංස්ට් ද සංඥා කළේය. "බොහු සුරුවිටුවක්" කී හෝමිස් සුරුවිටු ඇතිරූ තොටුවක් සාක්ෂුවෙන් හත්තේය.

ජෙහිංස් තරුණයා ද ඒ අසලටම පැමිණ බංකුවේ වාඩිවිය.

"එලා මහත්තයා. මං දුම්බොන්නෙ නෑ" ඔහු කීය.

"මොනවා ඔබ සුරුවිටු බොන්නෙ නෑ?" හෝමිස් ඇසුවේ පුදුමයෙනි. "හරි පුදුමයි. තල්ටත් මහත්තයාගෙ සේවකයා ජෝන් සුරුවිටු බොන්නෙත් නෑද්ද?"

"ජෝන් ඉස්සර තමා බිව්වා" ජෙහිංස් කීය. "දත් මගේ කිමට තවත්වලා දුම්වැටි කවේ නියන්නේ නෑ. කිව්වට තරහ වෙන්න එලා. ඔය ජොරිල් බොනමකට ලෙඩ රෝග වැඩියි මහත්තයා. දත් දත් සමහර දෙස්සර මහත්තුරුත් කියනවා හෙ සීරෙට් සුරුවිටු බොන්න එලා කියල" කියූ ජෙහිංස් මා දෙස බැලීය.

"ඒක සම්පූර්ණ ඇත්ත" ඔබ කිව්වෙමි. "දත් තරුණයින් දුම්වැටි පාවිච්චි කරනවා බොහොම අඩුයි. ඒක කොයිතරම් හොඳ දෙයක්ද"

"අත්ත හරි මහත්තයා" ජෙහිංස් එය අනුමත කළේය. "මං කොට්ටර කිව්වද මෝහන්ට සුරුවිටු බොන එක තවත්වන්න කියල. කෝ තවත්තන්න බැරිවුණා. ඒකෙන් මිනිසට හැමදම කැස්ස කැස්ස. ඉවරයක් නෑ"

"මෝහන් කිව්වෙ කවුද? ඉස්සර ඉඳුරු රියදුරාද?"

"ඔව්." ජෙහිංස් කීය. "එයාට දවසට සුරුවිටු පහළොවක් විස්සක්වත් මින. එකක් ඉවරවෙනකොට එකක් පත්තු කරගන්නවා.

"එයා බොන්න ඇත්තෙ මේ ජාතියෙ දුඹුරු පාට හවානා සුරුවිටු නෙමෙයි" හෝමිස් කීවේ තම අතේ තිබූ සුරුවිටුව පෙන්වමිනි. "මං හිතන්නේ ඔහු බොන්න ඇත්තේ කළුපාට ඉන්දියන් සුරුවිටු. ඒකෙ දුම් සැර ගෙයි"

"නෑ මහත්තයා" ජෙහිංස් කීය. "එයා බිව්වේ හොඳ සුවඳ ගහන සුරුවිටු. ඔව්ට වඩා තද දුඹුරු පාටයි. ඔලන්ද සුරුවිටු ජාතියක් කියල එයා කිව්වෙ. දුම්මත් පැන්ස හතරයි. අපරාදේ පුට්ටු සල්ලි"

"ඔලන්ද පුරාවිද්‍යා?" හෝමස් ඇසුවේ පුද්ගලයෙකි. "මට ඒක විස්වාස කරන්නත් බෑ. ඒම හරිම ගණන් හෝ. සිය තරම මිල අධික වර්ගයක් එයා සිටිවා කියල මට විශ්වාස කරන්නත් අමාරුයි"

"මහොම ඉන්න මං ගෙනාත් පෙන්වනකම්" ජෙකිංස් ඉස්තාලයේ යාබද බරාදය දිගේ දිවගියේය. ඔහු මොහොතකින් ආපසු ආවේ, මැරුණු මියෙකු අල්ලන්නාක් මෙන් පුරාවිද්‍යාවක් ඇතිලි තුඩු දෙකකින් අල්ලාගෙනය.

"මේ බලන්නකො මං කිව්වේ බොරුද කියල" ඔහු කිය "ඒක දවසක් මෝගත් මේක කවේ ගහගෙන පත්තුකරන්න හදනකොට ඒක වැටුණේ අශ්ව ගොමි ගොඩක් අයිතට. මිනිහ කරහෙන් දුන්නා ඒකට පයින්පාරත්. ඒක රෝල් වෙලා ගියේ කරත්තයේ බඩු ගබඩා කරන රාක්කය යටට. ටියෙ පෙරේද දුක්ක හින්දයි මට ඒක මතක්වුණේ."

මහේ මිත්‍රයා එය කම අතට ගත්තේ අපමණ ආශාවෙනි. "විවිධ වර්ගවල දුම්වැටි එකතුකිරීම මහේ විනෝදයක් ජෙකිංස්. මේ වර්ගයේ පුරාවිද්‍යාවක් මා ළඟ ඇත්තෙමි නෑ. මං මේක ගත්තට කමක් නැද්ද?"

"අපේ කමක් නෑ. ඉන්න මම කඩදසි කැල්ලක පිකලා දෙන්නම්" කී ඔහු ඉස්තාලයේ සිත්තියට සම්බන්ධව කනන ලද රාක්කයකින් පුවත්පතක් හෙත එහි කැබැල්ලක් ඉරුවේය. ඒ "ග්ලෝබල් ගැසට්" පුවත්පත බව මම දුටුවෙමි.

"ග්ලෝබල් ගැසට් පත්තරය දක්කෙ බොහොම කාලෙකින්" හෝමස් කිය. "ජෙකිංස් කියවන්නෙ මේ පත්තරයද?"

"අපට දිනපතාම පත්තරයක් මිලට ගන්න වත්කමක් නෑ මහත්තයා," ජෙකිංස් කිය. "හල්ටත් මහත්තයා කියවන්නෙ මේ පත්තරේ විතරයි. ඒ මොකද රටපුරා අශ්වරේස් ප්‍රතිරිල විස්තර එක්ක වැටෙන්නේ මේ පත්තරේ විතරයි හෝ. ඔහු ඉන්දෙද්දි මේක මුල සිට අගටම බලනවා. මෝගත් ඉන්න කාලෙ ලෝරාට කියල තියෙන්නෙ, මහත්තයා පත්තරය බලල ඉවරවුණාට පස්කෙ, ඒක ඉස්තාලයට ගෙනාත් දන්න කියලයි. ඒ මොකද අශ්වයින්ගේ ජොකියන්ගේ පින්තූර බලන්න, එයාලගෙ පවුල්වල විස්තර කියවන්න අපිත් ආසයි. නැතුව අපට පත්තර කියව කියව ඉන්න ලොකු විවේකයක් ලැබෙන්නේ නෑ."

"මමත් කැමතියි අත්වැරින් ගැන විස්තර විකත් දැනගන්න" හෝමස් කීය. "අතන තියෙන පත්තරයක් දෙකක් මං ගත්තට කමක් නැද්ද?"

"මහත්තයට ඕන පත්තරයක් ගන්න"

එතැනට ගිය මගේ මිත්‍රයා පුවත්පත් අවුල්සමින් මිනිස්සු කිහිපයක් ගතකොට පිටු කිහිපයක් තෝරා ගත්තේය.

"පෙනිංස්ල කොතේට වෙලාද පත්තර කියවන්නේ? තාත්සිවෙන්නවත් කැනක් ඉස්තාලයේ නැහැනේ" හෝමස් ඇසුවේ වටපිට බලමිනි.

"ඇයි මහත්තය අපට නවතින්න කාමර දීල තියෙනවනෙ. අර කියෙන්නේ මගේ කාමරේ" ඔහු කීවේ කාමර පේළියකට අතදිගුකරමිනි. ඉන් දෙකක්, දින කිහිපයකට කලින් අප දුටු වයින් ගබඩාකාමරය සහ අත්වැරින්ගේ කෑම තබන කාමර බව හඳුනාගතිමි.

"ඔබේ කාමරය අරක වෙන්න ඇති?" හෝමස් ඇසුවේ කිත්තියේ පෙරදෙසවෙල් බැඳී අපිරිසිදු පෙනුමක් තිබූ කාමරයකට අතදිගු කරමිනි.

"නැහැ මහත්තයා, ඒක ඉස්සර ඉඳු පුරියාගේ මෝගත්ගේ කාමරේ. මගේ එක ඒ ළමාම තියෙන්නේ; අයුතෙන් සුදුසු භාල පිරිසිදු පාටට තියෙන්නෙ. ඔය පතේලවල තිත්ත ගැවේ මගේ වියදමෙන් තිත්ත ගෙනත්. කලින් කිවුණේ අර මෝගත්ගේ පතේලවල පාටට....."

"ඔව්, ඒක හරිම ලස්සනයි" කී හෝමස් සාක්කු ගිරලෝසුව එළියට ගෙන වෙලාව බැලීය. "අපට යන්න වෙලාව හරි තේද වොට්සන්? ඔබට සතුකියි පෙනිංස්. අපි හුඟක් වෙලා කතාකළා"

කුලියක් අල්ලාගෙන අපි ආපසු ඒමට පිටත්වුයෙමු. "අපි හිතුවාට වඩා කතාබහට හුඟක් කාලය ගතවුණා. එහෙම තේද වොට්සන්. පෙනිංස් ඉලන්දරියා කතාවට බොහොම දක්ෂයෙක්"

"ඒක ඇත්ත"

"අපේ පරීක්ෂණ කටයුතුවලදී මෙහෙම අය හරිම ප්‍රයෝජනවත්" හෝමස් කීය. "කොහොම වුණත් ඒකෙන් ඔබට ශල්‍යභාරයට යාමත් ප්‍රමාදවුණා තේද? අද යි අප විතර වෙද්දී ඔබට හැකිවෙවිද බේකර් වීරියට එන්න? අර ඔහුහල් සෙක්සියෙන් ගොයාගත් තොරතුරු ගැනත් අපට බැවිවුණා කතාබහ කරන්න"

සවස්වරුවේ රෝගීන් රාශියකට ප්‍රතිකාර කිරීමට සිදුවීම නිසා මම සැහෙන වෙහෙසකට පත්විමි. එතෙක් එය නොකතා මගේ

මිත්‍රයා දැක්මට යාමට මම සිතුවෙමි. සවස කළ ඔහුගේ කතාබහෙන් මට හැඟුණේ, ඔහු මේ පරීක්ෂණයේ යම් තරමක් ඉදිරියට එන්නට සමත්වී ඇති බවය. කොස්ටෙලෝ මහත්මිය දත් සිරභාරයට පත්වී ඇත. එහෙත් ඇයට එරෙහිව සාක්ෂි නොමැති බව ඔහු මට කලින් පැවසුවේය. දැන්වත් ඒ සාක්ෂි ඔහුට ලැබිලාද? එසේත් නැත්නම් මෙය සැලසුම් කරන ලද්දේ රෝසි හල්ටන් මහත්මිය විසින්ද? ඇයගේ කලින් සැමියා අකාලයේ මියගියේ ඇයට විශාල ධනස්කන්ධයක් ඉතිරි කර තබමිනි. ඔහු මත්පැනට ඇබ්බැහි වුවේකු නිසා, ඔහුගේ අකල් මරණය හැක කාලේවත් සිත්වල සැකයක් ඇතිනොවන්නට ඇත. ඔහු මියගියේ ඇත්තෙන්ම ඔවුව්නෙක්ද? නැත්නම් එයට එකතු වූ ව්‍යුහික්ද? එසේත් නොමැතිව මෙය මේ පවුලට සම්බන්ධවීමට සිතාසිටින, පිටස්තර පුද්ගලයෙකුගේ සැලසුමක්ද? ඉතාම ධනවත් තරුණ වැන්දඹු කාන්තාවක් සරණපාවා ගැනීමේ අභිලාෂයෙන්, කවුරුත් හෝ නොසිටිතැයි අප දන්නේ කෙසේද? මෙය සියදිව් තකාගැනීමක් නොවන බව පැහැදිලිය. එය මිනීමැරුමකි. එසේ නම් මිනීමැරුවා කවුද?

මා රාත්‍රි ආහාරය ගෙන අවසන් වෙද්දී, පොදු වැස්සක් කඩාහැලීමට පටන්ගත්තේය. ශීත සෘතුවේ වැස්ස ඉතාම කරදරකාරී එකක් බව අනුභවෙන් සිටිපුකු නොවේ. ඉතා ඉක්මනින් අයිස් බවට පත්වෙන වැහිබිඳු නිසා, පෘථිවි ගම්නාගමනය ද අඩාල වෙයි. සිතලෙන් ආරක්ෂාවීමට අමතර ලෝම ඇඳුමක් ද, ඊට පිටතින් වැහිතබායක් ද හැඳගෙන මම නිවසෙන් පිටත්වුණෙමි. මා ගිය කුලීරිය බේකර් විවියේ නිවහනට ප්‍රකාශවෙද්දී රාත්‍රි අවසි නිත පසුවී තිබිණ. මා විසෙන් බසිද්දීම තවත් කුලීරියක් එතැනට ප්‍රකාශිය. මම නිවසට ඇතුළුනොවී මොහොතක් බලා සිටියෙමි. ඒ විසෙන් බැස්සේ පොලිස්පරීක්ෂක ලෙස්ට්‍රෙඩ් බව දැක මම පුද්ගලයට පත්වීමි.

"පුත සැන්දූවක් වොට්සන් මහත්තයා" ඔහු සීවේ වැහි කඩායේ කොටසකින් නිස ද ආවරණය කරගනිමිනි. "ඉවසන්න බැරි සිතල මදිවට වැස්සක් පටන් අරගෙන"

"එක නම් ඇත්ත"

අපි උඩුමහලට නැඟුණෙමු. දෙවැනි තට්ටු කිරීමටත් පෙර හෝමස් එය විවෘත කළේ අප එතතුරු නොඉවසිල්ලෙන් බලාසිටි අයෙකු ලෙසිනි.

“ඔබ දකින්න ලැබීම ගැන සන්තෝෂය මහත්වරුනි” හෝමස් කීවේය. “කාලගුණය අයහපත්වුණාම, අපේ වැඩකටයුතුවලට බාධා වෙන්නෙ නොහිතන විධියට. කෙළින්ම මේ ගිනිඋදුන ඉහටම ඇවිත් වාඩිවෙන්න”

වැහිකබා ඉවත්කොට එල්ලා තබා, ගිනිඋදුන සමීපයට ගොස් අපි දැන් හා දෙපා උණුසුම් කර ගත්තෙමු. හඬසන් මහත්මිය දුම්දමන කෝපි පෝච්චියක් උඩුමතලට එව්වාය. මෙය, අප බලාපොරොත්තුවෙන් හෝමස් විසින් කල්තබා ඇණවුම් කරන ලද්දක් යයි මට සිතිණ.

“ලෙස්ට්‍රේඩ් ඔබ කොස්ටෙලෝ මහත්මිය තිරබාරයට ගත්බව අපි පුවත්පත්වල දුටුවා. දැන් ඒ පරීක්ෂණය ගැන මොනවද අලුත්ම තොරතුරු? ඔබට හැසිවුණාද අලුතෙන් මොනවා හරි හොයාගන්න?”

“කිසිම දෙයක් හොයාගන්න බැරිවුණා හෝමස් මහත්තයා,” ලෙස්ට්‍රේඩ් කීය. “පාපොච්චාරණයක් බලාපොරොත්තුවෙන්, මං අප කොස්ටෙලෝ ගැනි ගෙන් කොයි තරමක් පුත්ත කළාද? ඇය දිගින් දිගටම කියන්නේ ඇය නිර්දෝෂ බව, ඇය හා මියගිය එඩ්මන්ඩ් අතර අමනාපයක් තිබුණු බවට සාක්ෂි තියෙනවා. නමුත් මිනීමැරුවේ ඇය බව පිළිපු කරන්න එය කිසිසේත් ප්‍රමාණවත් නැහැ. මං ඒක දන්නවා. නවු පැවරුවොත් ඒක පොලිස් උසාවියේදීම අසාර්ථක වෙව්. මේ විධියට ඇයව විමාන්ධිතාරයේ දිගටම තියාගන්නත් බැහැ.....” පොලිස් නිලධාරියා කීවේ බලාපොරොත්තු කඩවූ ස්වරයෙනි.

“මේ අපරාධය ගැන ඔබට, අහන්න නොලැබුණු සාක්ෂි දිය හැකි සාක්ෂිකරුවෙකු ගැන මා දන්නවා” හෝමස් කීවේ කෝපයකට කෝපි වත්කරමිනි.

“මොනවා හෝමස් මහත්තයා?”

“ඔව්. ඔබට උවමනා තම් මට පුළුවනි ඔබ, ඔහු හමුවීම කැඳවාගෙන යන්න”

“අනේ කොයිතරම් දෙයක්ද හෝමස් මහත්තයා” ලෙස්ට්‍රේඩ් කීවේ අපමණ සතුටෙනි. “මීට කලින් කොයිතරමක් අහිරහස් ඔබ අපට විසඳා දීල තියෙනවාද. මට ඒව අමතක නැ. තවමත් මට මුණ නොගැහුණු සාක්ෂිකාරයෙක් ඔබ කොහොමද හොයාගත්තෙ? අපි මේ මොනොතෙම යමුද ඔහු හමුවෙන්න?”

"මම දෙදෙනා කෝපි බොන අතරේ එම සුදුනම් පෙන්නාමි" කී හෝමස් ජනේලය වෙත ගොස් එය විවෘත කර බැලීය. "වැස්සක් නැවතිලා. අපි යළි ප්‍රමාද නොවි"

අප යන්නේ කොකානටද, නමුත්තේත් කවුරුන්ද යන්න, මගේ මිත්‍රයා අපට කල්තබා පැවසුවේ නැත. අන්තිම මොහොතවන තුරු එවැනි දේ රහස්‍යත්ව කබා ගැනීම ඔහුගේ සාමාන්‍ය සිහිනය. මට පෙනිනිමේ එදින ද ඔහු එම සිහිනම් අනුගමනය කරන බවයි.

හෝමස් විසින් කල්තබා කරන ලද දැක්වීමක් අනුව රෝද හතරේ ලොකු කුලියක් රාත්‍රී නවය වෙද්දී අපේ නිවහන අසලට පැමිණියේය. යාපුතු තැන විශාලයට නොකිවත්, ඔහු විය පැදෙව්වේ යාපුතු තැන හොඳින් දැනසිටි පුද්ගලයෙකු වීලසිනි.

පැය භාගයක පමණ ගමනකින් පසු විය නවත්වන ලදී. වියෙන් එළියට ආ අපට දකින්නට ලැබුණේ හොලන්ඩ් උද්‍යානයේ ක්වින් මේරි මහාමෝරාගාලාවය. හොලන්ඩ් උද්‍යානයේ ශාන්ත පරිසරය නිසා අවට නිසුණේ දැඩි නිහඩ බවකි. තමා පසුපස එන ලෙස සංඥා කළ හෝමස් ඉදිරියට ගියේය.

රෝගීන් බැලීමට යන වේලාව පසුව තිබූ බැවින්, දෙරටුවේදී අප නවත්වනු ලැබීම, තම කබා සාක්කුවේ තිබූ ලිපියක් අතට ගත් හෝමස් එය ආරක්ෂක නිලධාරියාට පෙන්වීය. ඒ විභාමි අපට ඉදිරියට යාමට අවසර ලැබීම. වාර්ටුවල අංක සඳහන් නාමපුවරු වෙත තෙත් යොමු කරමින් ගමන් කළ හෝමස්, අප කැඳවාගෙන දිගු කරස්සු පෙළක් දිගේ ඉහළට ගමන් කළේය. තුන්වැනි තට්ටුවට ගිය පසු අපි පුවල් බරාදයකට පිවිසියෙමු. එහි තිබුණේ ගලා රෝගීන් සඳහා වෙන්වූණු පොද්ගලික කාමර බැව් නාම පුවරුවක සඳහන් විය. හොඳින් ආලෝකමත් වූ මේසයක් අසල, හෙදිගෝ ඇඳ ඉහතත්ටල සටහන් තබමින් සිටියහ. අවේලාවේ පැමිණි අප දකිමින් ඔවුන් ප්‍රමුඛයට පත්වූ බැව් පෙනිණ. හෝමස් යළිත් වරක් තම ලිපිය පෙන්වා සිටියේය.

"කාමර අංක 37" එක් හෙදියක පැවසුවේ, අප යාපුතු දිශාව පෙන්වමිනි. පියවර කිහිපයක් ඉදිරියට ගිය මගේ මිත්‍රයා එම කාමරයේ දෙරට තට්ටු කළේය.

මද පමාවකින් පසු අප ඇතුළට කැඳවනු ලැබීම. අප පිවිසියේ කාබොලික් අම්ලයේ සුවඳ හැමු, දීප්තිමත් ආලෝකයක් තිබූ

සාමරයකටය. එහි තිබූ තනි ඇඟේ වැහිර සිටියේ වයස්ගත රෝගියෙකු බව අපි දුටුවෙමු. කෙටිවූ උස සිරුරක් සතු වූ ඔහුට තිබුණේ සුදුමැලි මුහුණයි. ඉදිරිපස තට්ටය පැදී තිබුණත්, හිස පිටුපසට වත්තට තරමක් දිගට තිබූ කෙස්වැටිය පැසී තිබිණ. කම්මුල් ඇතුළට හැසිළියාම තිසා ඔහුගේ උතුසුහොටක් වැනි උල් තාඳය කැපී පෙනිණ. දෑස් ඇතුළට හිරිණු මොහු, තදබල රෝගයකින් පීඩා විදින්නෙකු බැව් දුටු වහාම මම තේරුම් ගතිමි. ඔහුගේ වයස වඩාත් 60 වත්තට ඇත්තේ 60 වඩා 70ට බැව් අපට සිතාගත නැතිවිය.

"සමාවෙන්න මහත්මිය මේ අවේලාවේ පැමිණීම ගැන....." හෝමස් කීවේ සමාව අයදින ස්වරයකිනි.

"පරිලාක් හෝමස් මහත්තයද?"

"ඔව්"

"මමෙ පියුම් ලැබුණා. මෙහෙත් වාඩ්වෙන්න." ඔහු තමා සමීපයේ වූ සෝපාවක් වෙත අත දිගු කළේය.

"මේ මහත්තයා දෙස්තර වොට්සන් - මගේ හිතවතෙක්. මේ ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් පොලිසියේ පරීක්ෂක ලෙස්ට්‍රෙඩ් මහත්මිය"

"ඒක හොඳයි" රෝගියා කීය.

"මේ තමයි සිඩ්නි මෝගන් මහත්මිය" හෝමස් කීවේ අපට රෝගියා හඳුන්වාදෙමිනි. බිලේක් ලොජ් හෙවත් තල්ටන් නිවසේ කලින් හිටි අක්වකරන්න වියැදුරා"

"ඔව් මහත්වරුනි. මං බිලේක් මන්දිරයේ වියැදුරා තමයි" මෝගන් කීය. "ඒ තනතුරේ මං අවුරුදු හතළිහක් රාජකාරි කළා..... මට ජීවත්වෙන්න තවත් වැඩි කාලයක් නෑ. මිබ්ට දනගන්න උවමනා වෙලා තිබුණු නැමදෙයක්ම මං මිබ්ට කියන්නමි.

මං ඒ ගෙදර රැකියාවට මුලින්ම ආවේ රෝසි හෝනගේ කලින් මහත්තයා - කපිතාන් රයන් බිලේක් ඉපදුණු දවස්වල. අපි කානේත් අවාසනාවට ඔහු මත්පැනට යොමුවෙලා අකාලයේ මියගියා. රෝසි හෝනා ආයෙමත් විවාහ වෙන එකට අපි කවුරුත් කැමැතිවුණා. ඒ මොකද, කරුණාවත්ත හදවතක් තිබූ ඇය වගේ කෙනෙක්, දරුවනුත් නැතුව අවිවාහකව ඉන්න එක මොන අපරාදයක්ද? නමුත් එක සැරයක් නෙමෙයි, දෙවැනි සැරේටත් අවාසනාව ඇය හොයාගෙන ආවා. ඇය විවාහවුණු එව්ගා තල්ටන් කියන්නේ මනුෂ්‍යයෙක් නෙමෙයි, කිව්සනෙත්.

රජයේ බලයේ මහත්කයාගේ මරණය සිදුවෙද්දී අන්තිම කැමැත්තක් ලියා තිබුණේ නැතැ. ඔහුගේ ඇති සහෝදරයෙකුත් මේ දේපොළවලට උරුමකම් කීවා. ඒ නිසා බුදුලය නිරවුල් කරගන්න නිතිඥ කාර්යාලවල කිහිපවාරයක්ම රජකියාදු වෙන්න රෝසි හෝතට සිදුවුණා. මේ පවුලේ වස්තු සම්භාරය ඇත එවිටා හල්වත් කියන අකෙරාටිකයා දනගත්තේ එකැනදී. යන එන මං කැකිව හිටි ඔහු, දේපොළවලට තණතාවෙන් රෝසි මහත්මිය රච්ටාගත්තා. ඒ කාරණාව ඇය තේරුම් ගන්න කොට හොඳම ප්‍රමාදවැඩියි.

ඔහු, ඇය විවාහ කරගෙන නැවැත්තුවේ නැතැ. දේපොළ
වික්කොම් තමන්ගේ නමට ලියවාගත්තා. බොහොම දරුණු විධියට
ඒවා පාලනය කරන්න පටන්ගත්තා. පවුලේ අත්වකරන්න දෙකෙන්
හොඳම අත්වකරන්නාය පැදෙව්වේ මම. අනෙක එළෙව්වේ ජෙකිංස්
තම ඉලන්දරියෙන්. අවුරුදු හතළිහක් පමණ රාජකාරි කළ නිසා
පෝසි හෝනා ඒ කාලය සලකලා මට හොඳ වැටුපක් ගෙව්වා. මං
ගැහැනු දරුවන් හය දෙනෙකුට කන්න දීලා ඉගැන්වුවේ ඒ වැටුපෙන්
මහත්මයා. අවුරුද්දක් පාසා සේවකයන්ගේ වැටුප් වැඩිකිරීම, රයන්
මහත්මයාගේ තාත්තා - සේන් ඩිලේක් මහත්මයාගේ කාලෙ ඉඳලමි
කිරිකක්. ඒ වැටුපට මං අවංකව සේවය කළා. රයන් දවාලක් කියා
හෝ නත්තල් පාස්කු කියා මං නිවාඩුවක් ගත්තේ නැ. මට මේ වගේ
වැටුපක් ලැබීම ගැන හල්ටන් මහත්මයා හරි ඊරිසියාවෙන් හිටියේ.
ඔහු කිව්වේ නිතිඥයෙකු නැටියටවත් සිහුට ඒ තරම් වැටුපක්
නොලැබුණු බවයි. ඒ හින්ද ඔහු බලාගෙන හිටියේ, කොයි
මොහොතක හෝ මාව රැකියාවෙන් අස්කර දමන්න.

මගේ අවාසනාවට එක දවසක් ක්වින්ස්බෙරි පාර හා බීර්ඩ්මේ
උද්‍යානය මංසන්ධියේදී, මං පැදවූ අක්වකරත්නය අනතුරකට භාජනය
වුණා. බිමතින් ආ වියදුරෙන් වේගයෙන් පදවපු ලොකු
අක්වකරත්නයක්, මගේ කරත්තයේ පැත්තේ වැටුණා. එයින් අපේ
වියට සුළු අලාභ හානි වුණා. තවුත් වැඩිපුර හානි සිදුවුණේ මට.
කරත්තයට යටවීම නිසා මගේ දකුණු කකුල දණහිස ඉහින් කැටුණා.
මාස දෙකක් රෝහලේ ඉඳලා එය සනීප කරගත්තත්, මගේ දකුණු
කකුල විතක් කෙටිවී තිබුණා. ඒ නිසා මට ඇවිදින්න සිදුවුණේ
කොරයහමිත්.

මම රැකියාව අහිමිකිරීමට රෝගී නොවන බැව් සිවුසේ තැනැ.
ආය කිව්වේ අත්විසරත්තය අලුත් වැඩියා කරගෙන මාව සේවයේ

යොදවා ගතයුතු බව. ඒකට හල්ටන් මහත්තයා විරුද්ධ වුණා. ඔහු කිව්වා ඒ හෙදට එක අශ්වකර්මයක් ප්‍රමාණවත් බව. අන්තිමට ඔහුගේ තීරණයට හිස නමන්න ඇයට සිදුවුණා.

දීර්ඝ කාලයක් අශ්වයින් බලාගත් නිසා මට අශ්වයින්ගේ ලෙඩරෝගවලට ප්‍රතිකාර කරන්න තරමක දැනීමක් තියෙනවා. බිලේක් පවුලේ යාච්චන්ගේ අශ්වයින්ට අසනීපවුණාම, සමහර වෙලාවට මාව තමා උන්ට ප්‍රතිකාර කරන්න එක්ක ගියේ. ඒ නිසා අශ්වයින් ගැන බලාගන්න මාව රැකියාවේ රඳවාගතයුතු බව රෝසි නෝනා කිව්වා. හල්ටන් මහත්තයා ඒකටත් විරුද්ධවුණා. එද හවස මං ඉස්කාලයේ ඉඳිද්දී ඔහු එතැනට කඩාවැදුණේ කෝපයෙන් වෙවිලමින්.

"උඹ මගේ අශ්වකර්මය හල්පලා පොඩි කළා" ඔහු කිව්වා. "දන් උඹ හදන්නේ වැඩකුත් නැතිව මෙහේට වෙලා පඩිගන්නද? කාලකණ්ණියා. මෙහෙත් පලයං යන්න!"

"මහත්මයා, ඔබට මාව එපානම් මං මෙහෙත් යන්නම්. එක දවසක්වත් නිකං ඉඳගෙන පඩිගන්න මට උවමනා නැහැ"

"මොකද නැත්තේ?" ඔහු කැනෑයුවේ අපේ නිබ්බ සැරයටිය මට පෙන්වා කර්පනය කරමින් "උඹ මගේ නෝනව රච්චාගෙන. නාකි තත්තඩියා. උඹ බලාපොරොත්තු වෙන්නෙ මෙහේට වෙලා නිකං ඉඳගෙන කන්න බොන්නද? උඹලට නිකං පඩි ගෙවනවාට වඩා, සල්ලිවලින් කරන්න මට වැඩ ඕන තරම් තියනවා. මෙහේට ඕන කරන්නෙ එක අශ්වකර්මයයි. අශ්වයෝ තුන්දෙනයි. උන් බලාගන්නයි කරන්නය දත්කන්නයි, එක මිනිහෙක් හිටියාම ඇති. වහාම පලයං යන්න"

"මහත්තයා මං යන්නම්. ඒ වුණත් මට මාස තුනකින් විතර පඩි ලැබුණෙ නෑ. ඒක දෙන්න. එතකොට මම යන්නම්"

"උඹ අශ්වකර්මය හල්පලා අපට කළ පාඩුවට මං ඒක කපාගන්නවා"

"මහත්තයා කර්මය හල්පුණේ මගේ වරදින් නොවෙයි. ඒ මිනිහා බිමතින් ඇවිත් හැල්පුවේ. මං තවත්වාගෙන හිටි කර්මයේ. ඒක ඔබට පොලීසියෙකුත් කිව්වා නේද? මගේ කතුල කැඩුණත්....."

"උඹ කතුල කඩාගත්ත එකටත් වන්දිගෙවන්න කියලද මට කියන්නේ? කාලකණ්ණියා. උඹට එක පැත්තක් දෙන්නෙ නෑ. පලයං! පලයං මගේ යකා අවුස්සන්නේ නැතුව!" මෙහෙම කියූ ඔහු

මගේ ඔටුවටත් බඩටත් නොතවත්වාම පහරදුන්නා. ඒ පාර කාලා මං කැනගෙන සිටි ඇදවැටුණා. පෙත්සිංස් දුටුගෙන ඇවිත් මාව බේරා නොගන්න, මාව එතැනම මියයනවා. මගේ හිසට එල්ල කළ පහරට කළල පැළි ලේ ගැලුවත් ඒක ඉක්මනින් සුවවුණා." සිව්නි මෝගත් ඔහුගේ කළලේ වූ තුවාලයක අහල් තුනක් පමණ දිග කැළලක් අපට පෙන්වුවේය.

"නමුත් බවේ පහළ කොටසට එල්ල වූ පාරට මොකක් හරි බරපතල දෙයක් සිදුවුණු බව මට පේරුණා. වෛද්‍යවරුන් කිරිවේ මගේ වකුගඩුවකට හා අක්මාවට තුවාල සිදුවී ඇති බවයි. මං කාලයත් හිස්සේ දියවැඩියා රෝගයෙන් පෙළුණු කෙනෙක්. ඒ නිසා වෙනත් ඇති රෝහලෙන් බෙහෙත් අරගෙන ගෙදර ගියත් මට හරිහැටි සුවයක් ලැබුණේ නැතැ."

"ඇයි ඔබ මේ ලොක පොලිසියට පැමිණිලි නොකළේ?" ලෙස්ට්‍රේඩ් ඇසීය.

"අපි එමේ දුප්පත් මිනිස්සු පොලිසියට පැමිණිලි කරාට ඇති වැඩේ මොකක්ද මහත්තයා? මං එමේ ලෙඩෙක් කොහොමද කටු කියන්නේ? මගේ ඉන්ද්‍රියවලට වුණු හානිය සුවකරන්න බැරි බව මං වෛද්‍යවරුන්ගෙන් දැනගත්තා"

"ඉතින් ඔබ මොකද කළේ?"

මා ඇසුවේ ඉමහත් සංවේගයෙනි.

"රෝහලට වෙලා කල්පතා කර කර ඉන්නකොට මා පත්වෙලා සියයන අවාසනාවන්ත තත්ත්වය මට පේරුම් ගියා. එඩ්නා හල්ටන් කියන නිව් සිරිසනා මට කළ පහරදීම අනෙක් අයටත් කරන බව සහතිකයි. ඔහු අසරණ රෝසි මහත්මියටත් පහරදේව්. අනෙක් සේවක සේවිකාවන්ටත් පහර දේව්. කාව් හරි මරාදමාව්. නමුත් ඔහු නීතියෙන් ගැළවෙනවා. ඉතින් මං තීරණයකට ආවා.

ඔහු නැමැදම් හවස හය වේද්දී සමාජශාලාවට යනවා.ගෙදර එන්නේ රැ එකොළහට විතර..... ඔහුට ඔහුට..... දියපුතු දඩුවම්....."

මේ අවස්ථාවේ වයස්ගත මෝගත් කිහිපවාරයක්ම කැස්සේය. හුස්ම හිරවූ පුද්ගලයෙකු මෙන් කිහිපවාරයක් තදින් ඉහළ පහළ හුස්ම ගත්තේය. ඔහුගේ දෙතෙත්වලින් කළු පිටවූ බැව් මම දුටුවෙමි. ඔහු යළිත් කපාකිරීමට තැත්කළත් උගුරෙන් හඩක් පිටකර ගැනීම අපහසු වූ බැව් අපි පේරුම් ගත්තෙමු.

"මොහන් මහත්මිය" හෝමස් කිය. "අසනිට තත්ත්වය නිසා ඔබට කාරාකාරගන්න අමාරු බවයි මට පෙනෙන්නේ. ඔබ වෙනුවෙන් මං කියන්නද ඉතිරි තරිය? මට වැරදුණොත් මාව නවත්වා නිවැරදි කරන්න....."

යළිත් වරක් කැස්සෙන් පිඩා විදි මොහන් මෙවර අතින් සංඥා කළේ හෝමස්ට එය කියන ලෙසටය.

"ඔබ දැනගෙන ගිවිසා ඔහු හැමදම රැට ගෙදර ඇවිත් කැමට පෙර වයින් බෝතල් තුනක් හිස්කරන බව, ඔහු මරාදැමීමට විෂ යෙදිය යුත්තේ වයින් බෝතල්වලට බව ඔබ තීරණය කළා" හෝමස් කිය. "තල්වත් මහත්මිය හවස 6ට සමාජශාලාවට ගියාම ඉස්තාලය පැත්තේ කිසිකෙනෙක් නෑ. ඉන්නේ අමතර අයවයා පමණයි.

ඇදිරි වැටුණු පසු ඔබ කාටවත් නොපෙනෙන්න වත්තට ඇතුළුවුණා. ඒ වෙනුවෙන් සදහා වන්නේ පිරිපස කෙළවරේ තිබෙන ගේට්ටුවෙන්. එකැනින් ඔබ ආවේ ඉස්තාලයට. ඒක දෙර පිරිපස්සේ යතුරු කැරැල්ලක් එල්ලා තියෙනවා. වයින් කාමරයේ දෙර ඇරිය හැකි යතුර ඒක තිබෙන බව ඔබ දනගිවියා. යතුරු කැරැල්ල අරගෙන ගිහින් ඔබ වයින්ගබඩා කාමරයේ දෙර ඇරියා. එහි උඩින්ම තිබු නොකැඩු බරගන්ඩි වයින් පෙට්ටිය ඔසවා ගෙන ඔබ ගියේ ඔබේ විවේක කාමරයට. ඒ යන අතරේ ඔබ පෙට්ටිය දෙවරක්ම බිම් තැබුවා. එහි බර නිසා බාහුවෙලාවට බෝතල් පෙට්ටිය එක හුස්මට ගෙනියන්න ඔබට අමාරුවෙන්න ඇති. එහෙම නේද?"

මොහන් හිස සොලවා එය ස්ථිර කළේය.

"වයින්බෝතල් පෙට්ටිය ඔබේ කාමරය ඇතුළේ තියලා, ඔබ යළිත් වරක් ඉස්තාලයට ගියා. ගිහින් පුවත්පත් දමන තැනින් පුවත්පතකුත්, බිත්තියට සවිකළ රාක්කයේ උඩම තට්ටුවකින් කුඩා බෝතලයකුත් ගත්තා. ඒක තමයි වාටා එමිට්ස් තිබුණේ. ඒවත් රැගෙන ඔබ යළිත් ඔබේ කාමරයට ආවා. වයින් බෝතල් මුද්‍රා කැබුලාකඩ ඉවත්කරලා, ඒවායේ පොරොල්ප පරෙස්සමෙන් ගැළව්වා. මිළඟට බෝතල් තුළට වාටා එමිට්ස් ස්වල්පය බැගින් දමලා යළිත් පොරොල්පවලින් බෝතල් වැහුවා. මිළඟට ඔබට උවමනායි ඒවල මුඩි වැහෙන්න ලාකඩ දමන්න. ඔබ ඒකට සුදුසුම වෙලයි ආවේ. ඉස්තාලයෙන් ගත්තු පුවත්පතක් පන්දමක් මෙන් සිටින්න රෝල් කරලා ඒක කෙළවරක් ගිනිකුරෙන් පත්තු කළා. ඔබ සුරුවිටු බොන කෙනෙක් නිසා කොයිවෙලෙන් ඔබේ සාක්කුවේ ගිනිපෙට්ටියක්

තම සතුරාගෙන් භයානක අයුරෙන් පළිගත් මෝගන්ට එරෙහිව කටයුතු කිරීමට, ලෙස්ට්‍රේඩ්ට අවස්ථාවක් නොලැබිණ. ලොකම් යට භාජනය වූ සිවිනි මෝගන් යළි සිහි නොලබාම මියගියේය.

"මිනිසුන් විවිධ ආකාරයෙන් මෙම ගැටලුව සඳහා ප්‍රතිපත්ති ගන්නා බව කෙනෙක් අසන්නේ නම්?" මා ඇසුවේ පසුවද සමස්ත හෝමන් දූෂණ නිවැරදි වැළැක්වීම සඳහා කරගත යුතු පියවර කීවාය.

“ඒක ඒ තරම් අපහසු වූණේ නැතැ වොච්ඡන්” ඔහු කීවේ සාක්කුවෙන් තම පිඟන්මැටි පයිප්පය ගෙන සුගන්ධවත් දුම්කොළ යොදා එය දල්වාගනිමිනි.

“මමට මහක ඇති මං මුලින්ම, අර වයින් බෝතල් තුන ගෙදර අරගෙන ආ බව, වයින් ගබඩාවේ තිබියදී ඒ බෝතල් වටා ගනකම් දුටිලි තට්ටුවක් බැඳී තිබුණා. මේසයට තබාදී ඒක පිසදමිය යුතු නමුත් ජෝන්ට කම්මැලිකම නිසා එහෙම පුරුද්දක් නැහැ. ඒක මගේ වාසියට හේතුවුණා. ඔහුගේ ඇඟිලි පාර වැදිලා තිබුණේ බෝතල්වල කටට කිට්ටුව පමණයි. නමුත් මේ බෝතල් තුනේම බෙද් දෙවිසියක අත්ල සටහන් මට දකින්න ලැබුණා. කෙටි මහත ඇඟිලි සහිත රළු තොටු අත්ලක සටහන් සහ, දිග ඇඟිලි සහිත රළු අත්ලක සටහන්, මෙයින් මුලින් කී ඒවා එඩ්ගා හල්ටන්ගේ අතේ සටහන්; ඔහුගේ ඇඟිලි කෙටිවී මහතයි අත්ල මැදයි. ඒ බව මං ඔළුසිරුර පරීක්ෂා කිරීමේදී දුටුවා. එතකොට අනෙක් සලකුණු කාගේ ඒවාද? බොහෝවිට වයින් බෝතලයට විෂ දැමූ පුද්ගලයාගේ වියහැකියි. ඒ මොකද කලින්ද රාත්‍රියේ සිට කෑම මේසය උඩින් බෝතල් ඉටත්කර නැහැ.

මධ්‍යම මහකඳු මං විතර පිපාස බව කියලා කොස්ටෙලේ මහත්මිය ලවා විතර බෝතලයක් ගෙන්වා ගත් බව? මා එසේ කළේ ඇගේ අත්ලේ සලකුණු බැලීමට. ඇගේ අත්ලක් මංගුයි. ඇතිලි කෙටි සිහින් ඒවා. එතකොට මට පැහැදිලි වුණා විෂ දුමු වයින් බෝතල් ඇය අල්ලා නොමැති බව. එතකොට ඒ වයින් බෝතල් ඇල්ලූ තත්වැනි පුර්වලයා කවුද?

කාට්ටසිටි ඇතුළු කරුණයන් ගෙනා, වාටා එමටින් මිලට ගත් අයගේ නම් ලැයිස්තු මං පරීක්ෂා කළා. ඒවායේ කාන්තාවන්ගේ

නම් නිවුණේ තුනක් පමණයි. කොස්ට්ලෝ කියා නමක් එහි නිවුණේ තැනැ. ඒත් ඇය බොරු නමකින් ඒවා මිලට ගන්නාද කියන්න බැරි නිසා, මං පොද්ගලිකවම ඒ ලිපිනයන්ට ගිහින් කොයා බැලුවා. එයින් දෙදෙනෙක් වෙඳපවිසත්. එක් තැනැත්තියක් හෙදියක්. එතකොට තවත් කවුරුන් ලවා හෝ කරවීමට කොස්ට්ලෝ මහත්මිය විෂ මිලට ගන්නාද යන සැකයක් ඉවත්වෙනවා.

විෂයට අර බෝතල්වල කටෙන් ලාකඩ ඉවත්කරලා, පොරොත්ප ගළවා විෂ මිශ්‍රකොට යළිත් ලාකඩ දැමීම, එහි අරමුණ වුණේ එවතා හල්ටන් මරාදැමීම බව තැනැදිලියි. මේක බොහොම පරෙස්සමෙන් හටිහැටි කරන්න, සැහෙන චෙලාවක් ගතවෙන වැඩක්. මේක කළේ කොහේදීද? පිටතදී විෂ මිශ්‍ර කළ වයින් බෝතල් පෙට්ටියක් රහස් ගෙනැවිත් මේ හෙදර වයින් නබඩාවට දමන්න පුළුවනි. නමුත් ඒක ඉතාම අවදනම් අපහසු වැඩක්. එතෙතම් මේක කරන්න ඇත්තේ වත්තේ හතරමාසිම කුළු. ඔබ එතෙම දෙයක් කරනවා නම් හෝරහත්තේ කොහේද? කවුරුවත් නිතරම හොයන වයින් නබඩාවට කිට්ටුම කාමරයක්.

පාවිච්චියට හොඟෙන වසා දමා ඇති කාමර කිහිපයක්ම මේ හෙදර තියෙනවා. මුලින් මං සොදිසි කර බැලූ කාමර තුන හතරේම වැදගත් යමක් දුටුවේ තැනැ. මං හිත හතරවැනි කාමරය අපිරිසිදු එකක්. මේක නිතරම අඳුරු දමා තිබුණු එකක්. ඒක ඇතුළේ තිබීමට හමුවුණා ඔලන්දයේ පොට්ටෝමිහි ඔහන පුරවිටු දෙකක කොට. තවත් තිබුණා කඩදාසි පිළිස්සු කැබලි. ඒ සමගම තිබුණා අඩක් පිළිස්සුණු '87 දෙසැම්බර් 21 වැනිදා ග්ලෝබල් ගැසට් පුවත්පතේ පිටු. තවත් තිබුණා ලාකඩ කුරු දෙකක් ප්‍රයෝජනයට ගෙන, අන්තිමට ඉතිරිවෙන තෙට් කැබලි. බිම තිබුණා ලාකඩ බිත්ද. ඒකෙන්ම කියවෙනවා හේද කතාව?

එතෙතොට කවුද මේක කළේ? ඒ කාමරයට ඕන කෙනෙකුට පහසුවෙන් ඇතුළුවිය හැකියි. ඒ මොකද එහි යතුර තියෙනවා. ඉස්කාලයේ යතුරු කැරැල්ලේ. පේනිංස් දිනපතාම අත්වයින් නැවීම නිසා, තෙත් පොළොව අත්වයින්ගේ කුරවලට හැරී එය මධ්‍යොහෝරුවක්ව පවතින බව ඔබ එද දුටුවා. ඒ මධ්‍ය නැවීම නිසා ඇතිවුණු පාවහන්සලකුණු මට තැන් දෙකක දකින්න ලැබුණා. ඒ මං කලින් සඳහන් කළ කාමරයේ, ඉස්කාලයේ තැන් තැන්වල සහ

ලාලි බංකුවක් උඩ. මේවා තරුණ ජෙනිංස්ගේ, ඉදිරි කෙළවා හතරැස් අලුත් මෝස්තරයේ පාවහන්වල සලකුණු තෙමෙයි. මේ පැරණි මෝස්තරයේ පාවහන්, කට්ට රවාව මාරි කොරපොතු රවාව, අනෙක ඒ පා සවහන්වල වම් කකුල හොදින් වගේමි කෙළින් අතට වැදී තිබුණා. නමුත් දකුණු කකුලේ සටහන වැදී තිබුණේ, පැහැදිලි බව අඩුවෙන් යන්නමින් ඇල වෙලා. මේකෙන් අපට පහසුවෙන් නිගමනය කළ හැකියි, ඒ නැතැත්තාගේ දකුණු කකුලේ සුරු ආශාධයක් ඇති බව. ඔහු මිලෙන් වැඩි ඕලන්ද සුරුවිටුවක් උරන පුද්ගලයෙක්. ඔහු කවුරු වුණත් දෙසැම්බර් 21 වැනිදාට පසු දවසක හය නැතුව බිලෙන් වත්තට ඇතුළුවෙලා, ඉස්තාලය අසල කෘමිරයකට වෙලා මේ කටපුත්තේ යෙදිලි හිසෙනවා.

මිලුතට මම යළිත් වරක් අර පිසුහල්වලින් වාටා එමටින් මිලට ගත් පුද්ගලයින්ගේ ලේඛනය කියවා බැලුවා. මාස හතරකට කලින් වින්ට්ගේට් පටුමගේ අංක 186 B දරණ තැන එස්. මෝගන් මහතා යන නමට මගේ අවධානය යොමුවුණේ එතනොටයි. මේ නම හා ලිපිනය මට තුනුරු එකක් නිසයි කලින් මහතැරුණේ. වාටා එමටින් කියන්නේ අස්වයින්ට වෙදකම් කිරීමේදීන් යොදාගන්නා මාසෙයක්. මෝගන් මේක මාස හතරකට කලින් මිලට ගන්න ඇත්තේ හොඳ අරමුණකින්, එනම් බිලෙන් මන්දිරයේ අස්වයින්ට ප්‍රතිකාර කරන්න. නමුත් ඔහු ඒක අවසන් වශයෙන් යොදා ගත්තේ අස්වයෙකු තරම් වත් කාරුණික හදවතක් නොතිබුණු මනුෂ්‍යයෙකුට දෙන්න.

මං හිතන්නේ ඔබට නොපැහැදිලි කැමි කැතක්ම මං පැහැදිලි කර දුන්නා. ඒක තෙමෙයි වොට්සන්. අද හැන්දෑවේ කොවෙන්ට් උද්‍යානයේ ෆ්ලෝරල් ගාලාවේ බිංතෝවත් සංචිත සංගීත ප්‍රසංගයක් පැවැත්වෙනවා. අද එන්නේ ලුඩ්විග් ස්ට්‍රොස් මහත්මිය සහ ඔහුගේ වෘද්ධ මංගල්ලය. අපට බොහෝම කාලයකින් බැට්ටුණා. මේවැනි ප්‍රසංගයක් කරන්න. ඔබේ බිරිඳ කැමැති නම් ඇය සමග එන්න, කැත්තම් අපි දෙන්නා යමු"

හරිම භයානක මිනිහෙක්

"ටයිමස්" පුවත්පත කියවමින් සිටි ඔර්ලොක් හෝමස් එක්වරම නම් අසුනෙන් නැගිට පුවත්පත ඉවතට දැමීමය. මිළහට සිහු හිමේ කාමරය කෙළවර තිබූ රාක්කය වෙතය. පුවත්පත් වලින් කපා ගත් පුවත් අලවා සෑදූ "ස්ක්‍රැප්" පොත් ගබඩා කර තිබුණේ එම රාක්ක වලය. එම පුවත් පළවූ වර්ෂය අනුව, රාක්කවල පොත් අසුරා තිබිණ. උච්ඡිතා පොත සොයාගන්නට සිහුට හතවුමේ මිනිත්තු තුන හතරකි. සිහු මිළහට මා සිටින්නට පැමිණියේ, දකුණු සිනාවක් ද සමගය.

"වොට්සන්. මං මේ හෙවෙයි මොකක්ද දන්නවද?" කාලෙකට පෙර වුණු සිද්ධිමත් කෑන පුවත්පත් වල පළවුණු වාර්තාවක්. හෝමස් කීවේ "ස්ක්‍රැප්" පොත මගේ උතුල උඩ දිගහැර, සිහුමේ පයිප්පය දල්වා ගනිමිනි.

"මේක සිදුවුණේ මං අපරාධ පරීක්ෂණ වෘත්තිය පවත් ගත්ත කාලෙදීමයි. මට මතක තැටියට ග්ලෝරියා ස්කොට් අධිරහසට (මරු කෑවු ලියුම්) ට මං මුහුණ දුන්නු අයුතු. ඉස්සර වෙලා ඕනෙ සඳහන් මොනවද කියල කියවල බලන්න"

මම ස්ක්‍රැප් පොතේ අදහ පුවත වෙත තෙත් යොමු කළෙමි. ඒ. "සවුත් වොට්ස්සෝ ඇඩ්මිට්ස්" නම් පුවත්පත බවත්, දිනය 1875 අගෝස්තු 27 වැනි සිකුරාද බවත් හෝමස් සිය අත් අකුටින් සටහන් කර තිබිණි.

ව්‍යාපාරිකයකු අදහන ලෙස අතුරුදන් වෙයි.

වෛ ලෙමිංගන් ප්‍රදේශයේ සිදුවූ එක්තරා සිද්ධිමත් නගරවාසීහු මව්තයට පත්වී සිටිති. ලෙමිංගන්හි ව්‍යාපාරිකයකු වූ ජේම්ස් ෆිලිමෝ මහතා, සිය කරුණ බිට්ද සමග වෛ උදේ 10ට පමණ මහා වීදියේ "යුනියන් කෙම්ස්ට්ස්" ඖෂධ ශාලාවට ගියේය. ඒ වෛද්‍යවරයකු විසින් නියම කරන ලද බෙහෙතක් මිලදී ගැනීම සඳහාය. එහිදී සිහුට අහම්බෙන් පෝර් මිල්හවුස් නම් පරණ

මිතුරෙකු හමුවී ඇත. ඔහුට මිලදීගෙන අවසන් වූ පසු තිදෙනාම මහාචාර්ය දිගේ පැමිණ බිහිකැනන් වීදියට පිවිසියහ. එය දිගේ මිත්‍රයා හා බීරිද සමග කම තිබිය ද පසුකරගෙන, ෆිලිමෝ මහතා ඉදිරියට ඇවිදගෙන ආවේ, නගරයට යන බලාපොරොත්තුවෙනි.

ජේම්ස් ෆිලිමෝ මහතා සහ මහත්මිය පදිංචිව සිටියේ බිහිකැනන් වීදියේ අංක 28 දරන නිවසේය. ආහාර ද්‍රව්‍ය මිලට ගැනීම සඳහා තමා වෙළඳ පොළට යායුතු බව ෆිලිමෝ මහත්මිය අතරමගදී පවසා සිටියාය. ඇගේ සැමියා සහ පෝර් මිල්හවුස් දෙදෙනා බලාපොරොත්තුව සිටියේ මූල්‍යමය කටයුත්තක් සඳහා බැංකුවට යාමටයි. තිවස සමීපයට එද්දී අහස දෙස බැලූ ෆිලිමෝ මහතා, අහස කළු වලාකුළුන් බරවී ඇති බැවින්, කොයි මොහොතේ හෝ වැස්සක් කඩා වැටීමට ඉඩ ඇති බැව් පවසා ඇත. එතැන් සිට සිදුවූ දේ අපේ වාර්තාකරුවාට අසන්නට ලැබී ඇත්තේ මෙලෙසය. විනිශ්චය ෆිලිමෝ මහත්මිය මෙසේ පැවසුවාය.

"වැස්සක් එන්න ඉඩ තියෙන හින්දා ජේම්ස් සිලිං හයක් මගේ අතට දීලා මට කිව්වා, ඉක්මනට ගිහිං එළවළු පලතුරු රැගෙන එන්න කියලා. ඔහු මිල්හවුස් මහත්තයා එක්ක නගරයට ගිහිං, ව්‍යාපාරික කටයුතු ඉවර කරගෙන, අවුල් කෑම් වෙලාවට ආපසු එන්නම් කීවා. අපේ එළවළු වෙළෙඳ ඉන්නේ ස්ට්‍රික්ටන් පවුමගේ. ඒ වුණත් කනිෂ්ඨයන් යන්නේ නැතුව, ජේම්ස් එක්කම යන්නයි මං බලාගෙන තිටියේ. ඔහු කිව්වා ගේ ඇතුළට ගිහිං කුඩා අරගෙන එන්නම් කියලා. ඔහු ගේ ඇතුළට ගියා ගියාමයි, ආපසු ආවේ නැහැ" ඇය හඬමින් පැවසුවාය.

පෝර් මිල්හවුස් මහතා පැවසුවේ ද එවැනිම විස්තරයකි. "ඔහුගලේ ඉඳලා එද්දී අපි දෙන්න කතාකරගත්තේ බැංකුවට යන්න. ඔහුගේ ගේ ළඟදී ඔහු නැවතීලා කිව්වා. "මග වැස්සක් එන්නයි හදන්නේ. ඒ හින්දා මං කුඩා අරගෙන එන්නම්" කියලා. ෆිලිමෝ මහත්මියත් මා සමග ගේ දෙරකඩ බලාගෙන තිටියා. නමුත් ඔහු ආපසු ආවේ නැහැ. පැය කාලක් විතර බලාගෙන ඉඳලා, ඔහු ආවේ නැති නිසා, සැමියාට මොකද වුණේ බලන්න ඇය ගේ ඇතුළට ගියා. ඇය හඬමින් එළියට ආවේ සැමියා ගේ ඇතුළෙ නැති බව කියමින්. මමත් ඉක්මනටම ඔවුන්ගේ ගෙට ගිහින් සොදිසිකර බැලුවා. හැමතැනකම හෙව්වත් අපට ඔහුට නොයාගන්න බැරිවුණා. ඊට පස්සේ තමයි අපි පොලීසියට දන්වුවේ."

මුළු නිවසම පරීක්ෂා කළත් අතුරුදන්වූ ජේම්ස් ෆිලිමෝ මහතා ගැන කිසිදු හෝඬවාවක් සොයාගැනීමට නොහැකි වූ බව පොලීසිය පවසයි.

"නවීම් අරුමපුදුම සිදුවීමක්, එහෙම හේතු වොට්සන්?" මහේ මිත්‍රයා ඇසුවේ මා පොත පසෙකින් කබැඳීම.

"ඔව්, අරුමපුදුම නම් තමා" මම කීවෙමි. "මම මිටි කලින් එක් වතාවක් හෝ දෙකක් මේ සිද්ධිය ගැන සඳහන් කළා මට මතකයි. නමුත් ඒ පිළිබඳ විස්තරයන් නම් මට කිව්වේ නැහැ. මොකද හෝම්ස් පත්තරය බලාදී අද හදිසියේ ජේම්ස් ෆිලිමෝ ගැන මතක්වුණේ?"

"ඔව්, ඒ ගැනත් මං කියන්නම්," හෝම්ස් කීය. "නමුත් ඊට කලින් මං එද සිදුවීම ගැන ඔබට කියන්නම්."

මං ඔබට කලින් කිව්වා වගේ, ඒ මං අපරාධ පරීක්ෂණ වෘත්තීය පටන්ගත් අවදිය. මේක ගැන පරීක්ෂණයක් කරන්න කියලා මට පොලීසියෙන් ආරාධනයක් ලැබුණේ නැහැ. පුවත්පතේ පළවී තිබුණු පුවත දකලා මං වහාම ගියා ලෙමිංටන් වෙත. නිවසේ මුරට පොලිස් නවයන් දෙදෙනෙක් යොදවල හිටියා. ඔවුන් මට ගෙට ඇතුළුවෙන්න කියා, දොරටුවට ළංවෙන්න වත් ඉඩදුන්නේ නැහැ.

පැය භාගයක් පමණ එකැන රස්කියාද වෙමින් මං කාලය ගතකළා. සින්න එතෙකොට ආවා පොලීසියේ උස පරීක්ෂකවරයෙක් හා සාප්ප්ටි වරයෙක්. මං පොද්ගලික අපරාධ පරීක්ෂකයෙක් කියලා කිව්වා නම් ඔවුන් මාව එකැනින් එළවා දමනවා. මං කිව්වා මම "ඩෙලි ටෙලිග්‍රෆ්" පත්‍රයේ වාර්තාකාරයෙක් බව. පොලීසියට අපහාසයක් අපකීර්තියක් නොවෙන විධියට පුවත්පළකිරීම් ගැන අපේ පුවත්පත නම් දුරු එකක් කිවමි ඔවුන් මාව පිළිගත්තා. ඔවුන් ෆිලිමෝලගෙ නිවස වැඩිදුර පරීක්ෂා කරදී ඇතුළට යාමටත්, එහි නිදහසේ ගැවසීමටත් මට අවසර ලැබුණා.

ඒ නිවස අවුරුදු හැට නැත්නැවත් පැරැණි, අඛලන්වුණු නිවසක්. අඛලන් බව නිසාම නිවසේ කොටසක් අයිතිකරුවන් විසින් සම්පූර්ණයෙන්ම වසා දමා තිබුණා. ෆිලිමෝල මේ ගෙදර කුලියට අරගෙනයි තිබුණේ. ඒ ඔවුන්ගේ විවාහයට ටික කලකට පෙර. ලෙමිංටන් පොලීසියේ නිලධරයන් දෙදෙනාම මේවැනි අපරාධ

පරීක්ෂණ කටයුතු හැඟ කළපුරුද්දක් තිබූ අය නොමැති. ඇත්තම සියනවා නම්, එද මගේ තත්ත්වයත් ඊට බොහොම දුරට සමානයි.

අපි කාමරයෙන් කාමරය ඉතා උනන්දුවෙන් සොදිසිකර බැලූවා. නමුත් ජේම්ස් පිලිමෝට් හැංගිලා ඉන්න පුළුවන් තැනක් ඒ දොර බොහෝවත් තිබුණේ නැහැ. නමුත් ඔහු දොරටු රළියට ගිහිනුත් නැහැ. මේ දොරටු ඇතුළුවෙන දොරටුව නැත කිව්වාම, ඡෝ පිටුපස පිටුවෙන දොරටුව නැතත් ඔබ අතත්ත පුළුවනි. නමුත් ඒ දොර, දොර ලැලි දිරාගොස් හොඳටම අඛණ්ඩ තිබුණා. ඒ නිසා ආරක්ෂාවට එම දොරටුවත් හරහා ලැලි පටි තබා ඇණහසා තිබුණා. මැස්සෙකුට යාමට ඉඩක්වත් එතැන තිබුණේ නැහැ.

නිවසෙන් පිටතට විවෘත වෙන ජනේල තුනක් තිබුණත්, ඒ හැම එකක්ම සිරස් අතට පොලු සවිකළ ඒවා. කුඩා සතෙකුට මග මිනුනොයෙකුට ඒ අතරින් විංගා යෑමට හැකියාවක් තිබුණේ නැහැ. මං ඒ හැම ජනේලයක්ම හොඳින් සොදිසි කළා. මේ නිවස බොහොම පැරැණි එකක් බව මං ඔබට කිව්වා. ඒ නිසා ලැලි සොල්දරයකුත් තිබුණා, ඒකට පාමට තරප්පු පෙළ තිබුණේ නිදන කාමරයකින්. නමුත් එහි ලැලි කෑම සතුන් විසින් කෘ දමා විනාශ කර තිබුණා. උච්ඡෝ හෙවිලි කළ වහළ වැස්සෙන් තෙමෙද්දී ලැලි සොල්දරය දිරාගොස් තිබෙනවා. ඒ නිසා එම සොල්දරයට අඩියක්වත් සිගන්ත බැරි විධියට අනතුරුදායකවල තිබුණේ. ඒ නිසා තරප්පුවට ඇතුළු වන කැනම ගෙය අයිතිකරුවන් ලී පටි ගසා අවහිර කර තිබුණේ කිසිවෙකුට උඩට යෑම අපහසු වන ලෙස.

"ඔබ තරප්පු පෙළේ උඩට ගිහින සොල්දරය දිනා බැලුවේ නැද්ද හෝමස්?" මම ඇසිමි.

"ඒ සිහිවිල්ල විශිෂ්ටයි වොට්සන්" ඔහු කීය. "ගෙට ඇතුළුවුණු වහාම මගේ හිතටත් ඇතුළුවුණේ ඒ කරුණ හමයි. කොයිතරම් අවදානම් වූණත් මම තරප්පු පෙළ ඉහළට නැග සොදිසි කර බැලූවා. සැකකටයුතු යමක් මට දකින්න ලැබුණේ නැහැ. තරප්පුව මුදුනේ සොල්දරයට ඇතුළුවෙන දොර යතුරු දමා වහලයි තිබුණේ. ඒක නිවස අයිතිකරුවන් විසින් කුලියට දෙද්දීම කර තිබුණු බවයි ෆිලිමෝ මතක්මය කිව්වේ. ඒතෙ පුද්ගලයන් නැහැ කියලා මට හිතුණා. ඒ මොකද සොල්දරය අවදානම් ලෙස දිරාගිය එකක් බව පහළටත් පෙනුණා. ඒ වගේමයි තරප්පුවත්."

"චේම්ස් ෆිලිමෝ ගැන ඊට පස්සේ කිසිම දවසක ආරංචියක් ලැබුණේ නැද්ද?" මම ඇසිමි.

"කිසිම ආරංචියක් ලැබුණේ නැහැ. පොලීසියෙන් පුවත්පත්වල දත්විම් පළකළා. ස්ක්රිප්ට් පොත බලන්න. අර පුවතට යටින් මං අලවා ඇති ඒ දත්විමක්"

පවුම් පහක තරාගයක්.

ලෙමිංටන්හි බිසුකැනන් විදියේ අංක 28 දරන නිවසේ පදිංචිව සිටි චේම්ස් ෆිලිමෝ මහතා පසුගිය අගෝස්තු 26 වැනිද (බ්‍රික්ස්ටන්ද) සිට ආගිය දහත් නොමැත. වයස අවුරුදු 23යි. උස 6යි පහයි අඟල් දහයක් පමණ. සිහින් සිරුරක් ඇත. කළු පැහැති කාණ්ඩය මැදින් බෙදා දෙපසට පිරා ඇත. හිස මුදුනේ මදක් නට්ටය පැදී ඇත. මුහුණේ රැවුල සම්පූර්ණයෙන්ම මුදුකොට ඇත. එහෙත් කම්මුල්වල කරමක් ලොකු "වෙත් වොස්" මෝස්තරයට පැතිරැවුල් වටා ඇත. අන්තිම වරට දකිනවිට හැඳ සිටියේ.....

"එකැහිත් එහාට මොනවද ඔබට කරන්න තැකිවුණේ?" මා ඇසුවේ පොත වසා එය මේසය උඩින් තැබීමෙන් පසුවය.

"මං ඔහු ගැන විස්තර හොයා බැලුවා. නමුත් දනහන්නා ලැබුණේ තොරතුරු ස්වල්පයයි" හෝම්ස් කීය. "විනිඳිවා ෆිලිමෝ මහත්මිය වෘත්තියෙන් ළදරු පාසල් තුරුවරියක්. ඈය සෙන්ටිංටන් ප්‍රදේශයේ පාසලක සේවය කරල තිබුණා. මිට මාස තුනකට ඉහතදී තමයි ඇයට චේම්ස් ෆිලිමෝ හමුවෙලා තියෙන්නේ. දැන හැඳිනගෙන සිටියෙකුත් සිටුන් විවාහ වුණාලු. විවාහ වීමට පෙර ඉඳලම සිහු සදිංචි වෙලා ඉඳල තියෙන්නේ මේ ගෙදරමයි. සිහුගේ දෙමව්පියන්, නැගැහිනවතුන් ගැන කිසිම තොරතුරක් කිරිද දනහිටියේ නැ. ඔහු වසාපාටියකගේ සිට නිසා, මං ඒ වසාපාර ගැන තොරතුරු ඇහුවා. නමුත් ඒ ගැන කිසි තොරතුරක් ඈය දනහිටියේ නැ."

"මනුෂ්‍යයෙක් කොහොමද වහසු ගෙයක් ඇතුළු අතුරුදන් වෙන්නේ?" මම ඇසිමි. "ඒක මේ කාලයේ විශ්වාස කරන්න පුළුවන් දෙයක්ද?" මට නම් හිතෙන්නේ මොනවා නව් ප්‍රශ්නයක් නිසා..... ඔහුගේලාවට මුදල් අගතිකමක් නිසා ඔහු කිරිද අත්හැර දමලා පැනගියා වෙන්න ඇති."

"මුලදී මටත් හිතුවේ එහෙමයි වොට්සන්" මගේ මිත්‍රයා කීය. "නමුත් ඔහුට මුදල් අගතිශයමත් තිබුණු බවත් පෙනෙන්නේ නෑ. විවාහ වෙද්දී ඔහු බිරිඳට වටිනා රන් අඬුරු හා ඔරලෝසු කැපී දිලි තිබුණා. ඇගේ හිණුමේ කැන්පත් කරගන්නා වරින්වර ඇයට ඔහු මුදල් දිලි තිබුණා. ගෙවල් අයිතිකරුවන්ගෙන් මට දනගන්න ලැබුණේ ෆිලිමෝ මහත්තයා තවත් මාස 4 ක් ඉදිරියට ගෙවල් කුලී ගෙවා ඇති බව. ඔහුගේ මිත්‍රයා ය කිව් හේම මිල්හවුස් වත්. ෆිලිමෝ ගැන තොරතුරක් දනව්වේ නෑ."

"වැඩිදුර හිතාබැලුවාම මේ ජේම්ස් ෆිලිමෝ ගැන සෑහෙන තොරතුරු ඇතිවෙන්නෙ නැද්ද හෝමස්?" මම ඇසිමි. "ඔහු තරුණයෙක් වුණත් දෙමව්පියන් නැදැහිතවතුන් කිසිකෙනෙක් නෑ. ඔහු ලන්ඩන් නගරයට ආවේ කොහෙන්ද, රැකියාව මොකක්ද, ආශ්‍රය කරන්නෙ කවුද කියල කිසි කෙනෙක් දන්නෙ නෑ. මේක පුදුමයක් නොවෙයිද?"

"මගේ හිතවත් වොට්සන්" මගේ මිත්‍රයා කීවේ මා අසලින්ම හිඳගනිමිනි. "අපි හිතමු ඔබ ආ ගිය අතක් නෑ කියල. මම පත්තරේ දැන්වීමක් පළ කරනවා. එතෙකාට ඔබ පත්වෙන්නෙත් ජේම්ස් ෆිලිමෝගෙ තත්ත්වයට - නැදැ හිතවතුන් කවුරුවත් නෑ. කොහෙන් ලන්ඩන් නගරයට ආවද, මාව හැරුණාම ආශ්‍රය කරන්නෙ කවුද කියල කිසි කෙනෙක් දන්නෙ නෑ. එහෙම නේද?"

"හෝමස්, ඔබට ලොකු අමතකවීමක් වුණා" මම කීවෙමි. "මගෙන් ප්‍රතිකාර ගත් රෝගීන් සැහෙන ගණනක් මේ ලන්ඩන් නගරයේ ඉන්නවා."

"ඒක හරි" මගේ මිත්‍රයා කීය. "නමුත් ඔබ වෛද්‍ය වෘත්තියෙන් ඉවත්වෙලා දුන් අවුරුදු ගණනාවක් වෙනවා....."

"... හරි හරි හෝමස්. මං ඔබ කරමි සුප්‍රසිද්ධ පුද්ගලයෙක් නොවන බව ඇත්තයි." මා කීවේ තරමක් කලකිරුණු සිතෙන් හා කෝපයෙනි.

"මට සමාවෙන්න මගේ හිතවත් වොට්සන්" හෝමස් කීයේ ආයාචනාත්මක ස්වරයෙනි. "මං ඔබට, ඔබේ කීර්තිනාමය අඩු තත්ත්වයට ලක් කළා නෙමෙයි. අපි ඒ කතාව අමතක කරමු කොහොමද අපි මේ මාතෘකාවට ආවේ?" ඔහු කල්පනා කරන්නට පටන්ගත්තේ, පයිප්පයේ කෝවේ තිබූ දැවිගිය දුම්කොළ රොඩු උදුනට හලමිනි.

"හරි මව මතක්වුණා" ඔහු කීවේ යළිත් "වසීමක්" පත්‍රය අතට ගනිමිනි.

"ඒක මව මතක්වුණේ අද 'වසීමක්' පත්තරේ තිබෙන අර්තට සමාන සිදුවීමක් හැන ප්‍රවාන්තියක් දකලා. දැන් මේකත් කියවල බලන්න වොට්සන්"

බර්මිංහැම්හි අසාමාන්‍ය සිදුවීමක්

බර්මිංහැම්හි ව්‍යාපාරිකයෙකු වූ වික්ටර් ලැන්කැස්ටර් මහතා, ඊයේ ෭මදා පුද්ගලිකව ලෙස අතුරුදන්වී ඇත. ඔහු සිය බිරිඳ සමඟ නිවසෙන් එළියට බැස ඇත්තේ වෙළඳපොළට යාම සඳහාය. අධි දශයක්වත් ඉදිරියට යාමට පෙර ඔහුට අනම්යෙන් ආතර් ගේබ්‍රියල් නම් මහතෙකු හමුවී ඇත. ඉන්පසු දෙදෙනාම ටිකවේලාවක් කතාකරමින් සිටි ඇති බැව් පැවසේ. මේ කතාවක කුමක් දැයි ලැන්කැස්ටර් මහත්මියට අසන්නට ලැබී නැත. ඊට හේතුව ඇය ද ඒ වේලාවේ ඇයට හමුවූ අසල්වැසි කාන්තාවක සමඟ සතුටු සාම්ප්‍රදායික නිරත වී සිටියි.

කොයි වෙලේ හෝ වැස්සක් ඇදහැලීමට ඉඩ ඇතැයි ලැන්කැස්ටර් මහතා පවසා ඇත්තේ අහස දෙස ද බලමිනි. ඒ බව තම බිරිඳට ද කී ඔහු, තම කුඩය ගෙන ඒමට ආපසු තම නිවස බලාගොස් ඇත. මිනිත්තු විස්සක් පමණ බලා සිටියත් ඔහු ආපසු නොපැමිණියේය. එබැවින් ලැන්කැස්ටර් මහත්මිය සිය සැමියා සොයා ආපසු ඔවුන්ගේ නිවස වෙත ගියාය. ඔද වේලාවකින් ඇය ආපසු ආවේ තම සැමියා නිවස තුළ නොමැති බව කියමිනි. මේ අවස්ථාවේ ගේබ්‍රියල් මහතා ද එම නිවස තුළට ගොස් පරීක්ෂා කර ඇත. එහෙත් වික්ටර් ලැන්කැස්ටර් මහතා තම නිවස තුළ නොවීය. ගේබ්‍රියල් මහතා මේ පිළිබඳව සකොට්ලන්ඩයාඩ් රහස් පොලීසියට දැනුම් දී ඇත. පොලීසිය මේ පිළිබඳව වැඩිදුර පරීක්ෂණ පවත්වයි.

ලෙම්.ටන් චල වුණු සිදුවීමෙන් බර්මිංහැම් චල වුණු සිදුවීමෙන් තරමක් දුරට සමානකම් තිබෙනවා" මම කීවෙමි.

"මොනවද ඒ සමානකම්?"

"අවස්ථා දෙකේදීම ඔවුන් අතුරුදන්වුණේ කුඩය ගන්න ගිහින් මම කීවෙමි.

"හිමට පෙනෙන්නේ එපමණද වොට්සන්?"

"ඔව්, ඇයි හිමට වෙන මොනවද කියන්න පුළුවන්?"

"මේ දෙන්නාම ගෙදරින් එළියට බැහැල මද දුරක් ආවට පස්සෙ කමා කුඩය ගන්න මතක් වුණේ" හෝමස් කීය. "අනික එහෙම මතක් වුණේත්, තීරේද සමග මෙනත් යන්න හිතිය යාරවෙන් මගේ හමුදුණු වටක. එහෙම හේද?"

"ඔව්" මම ඒ අදහසට එකඟවෙන්නවා. ඒක බොහොම සිදුම් කරුණක්

"සිදුම් වුණත් වැදගත් කරුණක්" ඔහු කීය. "අපි තවමත් මේ අතුරුදන්වුණු ලැන්කෑස්ටර් ගැන කිසිම තොරතුරක් දන්නෙ නෑ. ඒ නිසා නිතමනකට එන්න අමාරුයි. ප්‍රමාණවත් කරම් දත්ත නොමැතිව..."

ඔහුගේ කරාවට බාධාකරමින් කිසිවෙකු අපේ කරප්පු පෙළ නැග, උඩුමහලට එන හඩ අසන්නට ලැබිණි. හෝමස් කරාව තවත්වා මගේ මුහුණ බැලුවේ, කිසිවක් සිතාගැනීමට අසහසු වූ අයුරෙනි.

"ඇතුළට එන්න" මගේ මිත්‍රයා කීවේ දෙරට තව්වුකරන හඩ ඇසෙද්දීමය. දෙරට විවෘත කරගෙන ඇතුළට පිවිසියේ වයස අවුරුදු හතළිස්පහක් පමණ වූ තරබාරු පුද්ගලයෙකි. හතිදමමින් ඉතා අසහසුවෙන් සිටී ඔහු වටපිට බැලුවේ, අප දෙදෙනාගෙන් කවුරු ඇමතිය යුතු දැයි සිතාගැනීමට අසහසු වූ අයුරෙනි.

"පර්ලොක් හෝමස් මහත්මයා කියන්නේ ඔබ දෙදෙනාගෙන්...."

"මම පර්ලොක් හෝමස්... මේ මගේ සහායකයා දොස්තර වොට්සන්. ඔය ළගම සියෙහි සැපපහසු පුටුවෙන් වාට්ටෙන් මහත්මයා. ඔබ යම්කිසි ගැටලුවකට මුහුණ දී ඇති බව මට පෙනෙනවා.... හෝමස් මෙසේ කියන අතරම අපේ අමුත්තා සුළුමැලි වී ක්ලාන්තවීමට යන අයුරු මම දුටුවෙමි.

හෝමස් ඉදිරියට පැන අමුත්තා ඔසවා සෝපානයේ නාන්සි කළේය.

"වොට්සන්!..... ඉක්මනට තීරන්න! ඉක්මන් කරන්න!"

මම වහාම තීරන්නට විකැන්ටරය හෝමස් අතට දුන්නෙමි. අමුත්තාගේ සුළුමැලි මුහුණත්, ඩහදිය වැගිරෙන සිරුරත් දුටු මගේ සිතේ හයක් ඇතිවිය. හෘදයාබාධයකට ලක්වෙන රෝගියකු ද

බොහෝවිට මුලදී පෙන්නුම් කරන්නේ මෙවැනි ලක්ෂණය. මෙම වයසේ තරමාරු පුද්ගලයන් භාද්‍යාබාධ වලට ලක්වීම, ලක්විනයේ ඒ කරමි දුර්ලභ සිද්ධිමත් නොවේ.

භෝමස් අමුත්තාගේ හිස මදක් ඔසවා බිඳින්නට පොවන අතර මෙම ඔහුගේ නාථි වැටීම පරීක්ෂා කර බැලුවේ. එය මට දකුණේ යන්නමිනි. භාද්‍ය ස්වභාවයේ නිසි අනුමාන බවෙන් මට කිසිවක් සිතාගැනීමට අපහසු විය. බිඳින්නට උතුරක් දෙකක් පානය කළ ඔහු සෝපාවේ වැටීර සිටියේ, සිහිමුර්ජා වූ පුද්ගලයෙකු ලෙසිනි.

මම ඔහුගේ පාවහන් ගෙවා දමා වයිපටිය ලිහිල් කළෙමි. ළඟම නිසි පුවත්පත අතටගත් භෝමස්, එයින් අමුත්තාට පවත් කැලීමට පටන් ගත්තේය. මිනිස්සු දහයක් පමණ ගතවෙද්දී අමුත්තා යථා තත්ත්වයට පත්විය. වතුර වීදුරුවක් ඉල්ලාගෙන පානය කළ ඔහු, යළිත් අසුනේ නිදාගත්තේ ලැජ්ජාවට පත් මුහුණෙනි.

"මට සමාවෙන්න මහත්වරුනි" අමුත්තා කීය. "ඔබට කරදර කිරීම ගැන මට සමාවෙන්න. මං හරි අවාසනාවත්ත පුද්ගලයෙක්"

"මහත්මයා, ඔබේ පැමිණීම අපට කරදරයක් නොවෙයි" භෝමස් කීවේ අමුත්තාගේ දකුණු අත මිත්‍ර ලීලාවෙන් සොලවා, ඔහුගේ පිටති තවදුරු කරමිනි. "මුලින්ම අපට කියන්න ඔබ කවුද කියලා. ඊළඟට අපට කියන්න ඔබ මුහුණදීල තියෙන ගැටලුව මොකක්ද කියලා"

"මගේ නම... මගේ නම හෙබර් ජෝන්ස්" අමුත්තා කීවේ භෝමස්ගේ මුහුණ මෙන්ම මගේ මුහුණද බලමිනි. "මං බෝල්ටන් හි ව්‍යාපාරිකයෙක්. මගේ මිත්‍රයෙක් වියේ හදිසියේම ඔහුගේ හෙදරිත් අතුරුදන්වුණ... ඔහුට භෝයල දෙන්න ඔබට පුරවත් වේවිද මහත්මයා? ඔබ ඒකට අයකරන ගාස්තුව කීයද?"

ඒලොත් භෝමස් වචනයක් හෝ නොකියා අමුත්තා දෙස බලා සිටියේය. ඊළඟට භෝමස් බිම බලාගෙන තළල රළුකරගෙන කල්පනා කළේය. ඔහු සිතුවේ අමුත්තාට දිය යුතු පිළිතුරක්ද කැඩිනම් වෙනත් කරුණක් ද යන්න සිතාගැනීම මට අපහසු විය.

"කවිද ඔබේ අතුරුදන්වුණු මිත්‍රයා? වික්ටර් ලැන්කැස්ටර්ද?" භෝමස් ඇසුවේය.

"ඔව් ඔව්, ඔහු තමා, ඔබ පුවත්පස් වල ඒ ගැන දකින්න ඇති. මට භෝයාගන්න උවමනා කරන්නේ ඔහු තමා" අමුත්තා පැවසුවේ අතිශයින්ම කලබලයට පත් අසුරෙනි.

"මහත්මිය... ඔබේ ඇත්ත නම හෙත්ට් ජෝන්ස්ද? ආහර් හේඩ්ස්ල්ද? නැත්නම් වෙන එකක්ද?" මෙවර හෝමස් ඇසුවේ කරමක් උස් නෙයිනි. "සම්පූර්ණ ඇත්ත කථාව මට හෙළිකරන්න මහත්මිය. එතෙතොට මට පුළුවනි ඔබට පිහිට වෙන්ත. එතෙම නැතුව ඔබ කරුණු තංගාගෙන, මට ඇත්ත කතාව නොකිව්වොත්...? එතෙම වුණොත් මං කැමති නෑ. තේරුමක් නැති වැඩකට කාලය නාස්නි කරන්න!"

අපේ අනුග්‍රාහකයා දීර්ඝ සුසුම්ස් හෙළුවේ, තමාට වෙනත් විකල්පයක් නොමැති බැව් වැටහුණු අයුරෙනි. මිනිස්තු කිහිපයක් ඔහු නිතරම කල්පනා කළේය. කථාව පටන්ගත යුත්තේ කොතැනින් දැයි ඔහු සිතා බලන්නට ඇත. ඔහුට සෑහෙන තරම් කාලය ලබාදී, මගේ ඡිත්‍රයා නිතරම සිටියේය, වෙලා ගතවෙද්දී අමුත්තාගේ සුදුමැළි මුහුණ ක්‍රමයෙන් සරා තත්ත්වයට පැමිණි බව මම දැවෙමි. සබ්දනා උතුර පාද, ඔහු කථාව පටන්ගත්තේය.

"ඔබට මුලින් බොරුකීම හැක මට සමාවෙන්න හෝමස් මහත්මිය. මගේ ඇත්ත නම හෙත්ට් සින්ක්ලෙයා. පොලිසියට දුන් ආහර් හේඩ්ස්ල් කියන නමක්, ජෝන්ස් කියන නමක් බොරු. මට එතෙම කියන්න සිදුවුණේ, මගේ නම කියනකොටම සම්හරව්ට ඔබ."

"මව්. මං ඒ හැන දන්නවා." හෝමස් කීය, "දනට ඒ තොරතුරු උවමනා නැහැ. ඔබ කලින් කීමට සුදනම් වූ කථාවම මට කියන්න."

"සින්ක්ලෙයා සහ විටෝරි, කෘෂිකාර්මික යන්ත්‍ර නිෂ්පාදන සමාගම බැන ඔබ අහල ඇති" අපේ අමුත්තා කීය. "ඒකෙ එක් හවුල්කරුවෙක් මම. මගේ ආත්තා ආහර් සින්ක්ලෙයා තමයි යාන්ත්‍රික තතුල් හා කොළ මඩිත යන්ත්‍ර නිෂ්පාදනය කරලා මේ සමාගම ඇරඹුවේ. 90 අවුරුද්ද වෙනතුරුම අපි ඉතා සාර්ථක අයුරින් ඒ ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන ගියා. අපේ කර්මාන්ත ශාලාවේ සිටි සේවක සංඛ්‍යාව සියයකට වැඩියි. නමුත් 90 අවුරුද්ද උදවෙන කොටම අවාසනාව අප හොයා එන්න පටන්ගත්තා. බිණිස් තෙලෙන් වැඩකරන යන්ත්‍ර සුහු වෙළඳපොළට රැද්දි කාටත් උවමනා වුණේ ඒවා. අපේ වාණිජ බලයෙන් වැඩකරන යන්ත්‍ර වලට ඇති ඉල්ලුම අඩුවෙන්න පටන්ගත්තා. අපේ යන්ත්‍ර හුතක්ම අපනයනය කළේ දකුණු අප්‍රිකාවට හා කැනඩාවට. කර්මාන්තය

පුරුල් කිරීමේ අදහසින් අපි බැංකුවලින් මුදල් ණයට අරගෙන ලත්වනායේ විශාල කම්හලකුත් ආරම්භ කළා. ඒ අවුරුදු දෙකකට කලින්.

තමුත් බණිප් කෙලෙන් වැඩකරන යන්ත්‍රය ජනප්‍රිය වූණේ අපි නොහිතු අයුරින්. අපේ සමාගමට ආ විදේශ ඇණවුම් සම්පූර්ණයෙන්ම වගේ කැටිතුණා. අපේ ව්‍යාපාරය කඩාවැටීම ඇරඹුණේ එතැනින්. ඉතින් බැංකු ණය සහ පොලිය වෙවා හැනීම විශාල ප්‍රශ්නයක් වුණා. මේ නිසාම මගේ ව්‍යාපාරයේ සහකරු වූ තෙවිල් විටෙට්ටි හාදායාබාධයක් හැදිලි වියහියා. මගේ ගවිර පොඩ්සයත් අයහපත් අතට හැරුණා. මේ සියල්ල වික දවසකට අමතක කර දමන්න කියලා වෛද්‍යවරු මට නියම කළා. මවුත් කීවේ ඇත පළාතකට ගිහින් නිවාඩුවක් ගතකරන්න කියලයි.

ස්විට්සර්ලන්තයට යන්න මුදල් නොතිබුණු නිසා, මං තීරණය කළේ අයර්ලන්තයේ ඩබ්ලින් නුවරට යන්නයි. එහේ කිං ජෝර් භෝට්ලයේ කවාතැන් අරගත් මම, කැම්දෙයක්ම අමතක කරලා, බොහොම සැකසිල්ලේ දින දෙක තුනක් ගතකළා. තුන්වැනි දිනයේ භෝට්ලයටම වෙලා ඉන්න කම්මැලියි. මං ගියා නගරයේ ටිකක් ඇවිදින්න. පාරක් අයිතේ තිබුණා පැරණි භාණ්ඩ වෙන්දේසියක්, සෙතන නදවෙට් ඒක බලාගෙන ගිටියා, සම්භරු මිලට ගත්තා. තමුත් කිසිවක් මිලට ගන්න මට උවමනාවක් තිබුණේ නැහැ. මං ආපහු භෝට්ලයට එන්න පිටත්වුණා.

මිද දුරක් එද්දී මට තේරුණේ. මගේ කලිසම් සාක්කුවේ තිබුණු මුදල් පසුම්බිය වැටිලා මට ඉතින් කනිත් ඩනදිය දමමා. ඇතට දුනුණු ස්ලාන්ත ගතිය නිසා මං වහාම පාර අයිතේ බිම නිදගත්තා. මේ ගමනට එද්දී මා ගෙන ආ මුළු මුදලම වගේ තිබුණේ මගේ මුදල් පසුම්බියේ. ඊට අමතරව වැදගත් සටහන්පත් හා ලිපින වගයකුත් ඒකෙ තිබුණා. මං වහාම ආපහු ගියේ වෙන්දේසිය පැවැත්වුණු තැනට. ඒ යද්දී පාරදිගේත් හොඳට බලමින් ගියා. ඒත් තැනිවුණු දෙය හමුවුණේ නැහැ. ජනාකීර්ණ නගරයක, පාරේ මුදල් පසුම්බියක් වැටුණොත්, ඒක එක මිනිත්තුවක් බිම යද්දී තියෙව් කියල බලාපොරොත්තුවෙන්න අමාරුයි. ඒ වගේම එය අහුලා ගත් කෙනෙක් අයිතිකාරයා හොය හොය යාව් කියල කොහොම හිතන්නද? කොයි එකටත් මං පොලිසියට පැමිණිල්ලක් කළා.

එදා ආරාධනා හෝටලයට එද්දී මගේ හිතේ ඇතිවුණු හැගීම් මට වචනයෙන් විස්තර කරන්න අමාරුයි. කාමරයේ තිබූ ඇඳුම් බෑගයේ මා තබා තිබුණේ ඉතාම පුරු පුරුල්ලක් විය. ඒක හෝටලයේ බිල ගෙවීමටත් ප්‍රමාණවත් වුණේ නැහැ. කළ යුත්තේ මොකක්ද කියලා හිතාගන්නටත් බැරිව. මං මුරු හවස්වරුවම හෝටල් කාමරයට වී ගතකළා. අත්තිමට මං රැ කෑමට ගියේ, කෑම කන්න වත් හිතේ පුටක් ඇතිව නොවෙයි.

හෝටලයේ ලැබුම් ගෙන සිටී අමුත්තන් බොහොම දෙනෙක් ඒ වන විට කෑම ගෙන අවසන්වී තිබුණා. මං තනිවම මේසයකට වෙලා වාඩිවෙලා කෑමගත්තේ හිතේ අප්‍රමාණ කලකිරීමකින්. ඒ විදියට මිනිස්සු පහක් පමණ ගතවෙන්න ඇති. අමුත්තෙක් මගේ මේසයේ මා ඉදිරිපස අසුන දුටා ආවා.

"මං මෙතෙක් වාඩිවුණාට කමක් නැද්ද?" ඔහු ඇසුවා.

"කමක් නැ වාඩිවෙන්න" මං කීව්වා.

මේ පුද්ගලයා හෝටලයේ කෑම ශාලාවේ හා ආලික්කයේ හිටි හැටි මං මීට පෙර දැක තිබුණා. අවුරුදු හතළිස්පහක් පමණ වයසැති ඔහු, මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ උස මතක තිබූ කඩවසම් පුද්ගලයෙක්. ඉතා වටිනා දුඹුරු පැහැති ඇඳුම් වලින් සැරසී සිටි ඔහුට තිබුණේ වංශවතෙකුගේ පෙනුමක්. ඔහු ප්‍රංශයේ සිට පැමිණි ප්‍රභූවරයෙකු බව වෙටර් කෙනෙකු කවත් අයෙකු සමග කියනවා මට අනන්ත ලැබී තිබුණා. ඔහුගේ අත්වල තිබූ දිගමන්ති හා මැණික් ඇල්ලූ මුද්‍රා වලින්, මේ පුද්ගලයාගේ කරාතිරම් වටහා හැනීම මට අපහසු වුණේ නැහැ.

"මමත් මේ හෝටලයේම ලැබුම් ගෙන ඉන්නා කෙනෙක්" ඔහු කීව්වා. "අද උදේ ඉඳලම මං ඔබ ගැන හොයමින් තිබියේ. මං මේ කතාකරන්නේ හෙත්ටි සිත්තලෙයා මතක්මයාට හේද?"

"ඔව්" මං පිළිතුරු දුන්නේ තරමක් පුදුමයෙන්. "ඇයි ඔබ මාව හෙවිවේ?"

"මතක්මයා, ඔබට අයිති මොනවා හරි නැතිවුණාද?" ඔහු ඇසුවේ කෙළින්ම මගේ මුහුණ බලමින්.

"ඔව්! මගේ මුදල් පසුපිටිය නැතිවුණා. ඔබ කොහොමද ඒක දනගන්නේ? ඇයි පොලිසියෙන් ඒක ගැන මොකුත් පරික්ෂාකරන්න වත් එවලද?"

නිසිවක් නොසිතා කතාකරන්නාවූ අත දුටු ඔහු මේකය උඩ, මා ඉදිරිපිටින් ගමන් කළුවා, මහත්මිය, ඔබට විශ්වාස කරන්නා පුරවන්නද? ඒ මගේ නැතිවුණු මුදල්පසුම්බියා මගේ හිමේ ඇතිවුණු සතුට මෙමමණකැයි කියන්නා බැහැ.

"සිත්තලෙයා මහත්මිය" ඔහු කිව්වේ මා අතටගත් පසුම්බියට අත දිගු කරමින්. "කරුණාකරලා සිත ඇරලා බලන්න, සිතෙ මොනට හරි අඩුද කියල"

මං ඔහු ඉදිරිපිට දිම පසුම්බිය විවෘත කරලා එය සෝදිසි කරලා බැලුවා. ඒකෙ කිසි මුදල් හා සටහන්පත් ඒ හැටියටම තිබුණා.

"එක පැත්තකත් අඩු නැ" මං කිව්වා. "මහත්මිය ඔබට කොහොම සතුටි කරන්නද කියලා මට තේරෙන්නේ නැහැ. කොහේ තිබ්ලද මේක හමුවුණේ? දන් කාලේ මෙතෙම දෙයත් ලැබුණොත් ඒකෙ අයිතිකාරයා හොයලා ගෙනැත් දිම කවුරුවත් කරන්නේ නැ. මට මේක අදහාගන්නත් බැ. ඔබතුමා කවුද කියලා මට කියන්න"

"මේක කොහොම සුළු දෙයක් සිත්තලෙයා මහත්මිය" ඔහු කිව්වා. "නමුත් ඔබට එය කරමි සත්තෝස නම් අපි ඒ වෙනුවෙන් ඉස්කරමිම වසින් වලින් සවිදිය පුරවු. හැබැයි විශදම් කරන්නේ මම"

එවේලේම වේටර්වරයෙකු කැඳ වූ ඔහු, හොඳම වර්ගයේ වසින් බෝතල් දෙකක් ඇණවුම් කළා. ඉතින් ධීවර පැය දෙක ගෙවී යද්දී අපි දෙන්නා ඉතාම සිටිටු මිත්‍රයක් බවට පත්වුණා. වසින් වලට පමණක් නොවෙයි, ඔහු ඇණවුම් කළ ආහාර වලටත් මුදල් ගෙව්වේ ඔහු. මං ඔහුගේ විස්තර විමසද්දී ඔහු ඒවා හෙළිකළේ සාධම්බරයෙන් නොමෙයි, හරි නිතභමානී අයුරෙන්.

"මගේ නම පියරේ ද මිතරෝ" ඔහු කිව්වේ විශ්දය උච්චාරණයක් ද ඇතිව. "මගේ උපන්වරට ප්‍රංශය, නමුත් මං කාලය ගතකරන්නේ ලෝකය පුරා සංචාරය කරමින්, මගේ බිරිඳ සහ ළමයින් ඉන්නේ පැරිස් නුවර, ළමයින්ගේ ඉගෙනීමේ කටයුතු නිසා ඔවුනට නිතර මේ සංචාර වල යෙදෙන්නා විධියක් කැ. ඉතින් මං මෙතේ ගමන් සිමන් කරන්නෙත් කතියම. මගේ දෙමව්පියන් සිටු පරපුරක අය සිට ඇත්තයි. නමුත් දන් ප්‍රංශයේ ඒ සිටු කතාතුරු ඇත්තේ නමට පමණයි. අපේ ජීවත්වීම සඳහා මුදල් අපිම භොයාගන්න මත"

මේ අන්දමට පියවේ ද මිනිසෝ, මහතා ඔහු ගැන විස්තර කියලා, මගේ විස්තරත් ඇහුවා, මගේ මුදල් පසුම්බිය ඔහුට හමුවෙලා තියෙන්නේ පාලේ තිබිලි, වෙනත් බොහොමයක් අය කරන විධියට මුදල් වික මංගාගෙන ඉන්න පුළුවන්කම තිබියදී, එසේ නොකර ඒක ආපහු මට භාරදීම මං අහස කළා.

"ඒ විධියට අනුත්තේ මුදල් වංචාකරන්න මට උවමනාවක් නෑ මහත්මයා" ඔහු කීවා. "මට ඕනෙ තරම් මුදල් හදල් තියෙනවා"

"ඔබ මොන විදියේ ව්‍යාපාරයකද යෙදෙන්නේ?" මං ඇහුවා. "මං කළ ව්‍යාපාර අසාර්ථක වෙලා, මං ඉන්නේ ලොකු අමාරුවක වැටීලා. මේකෙන් ගොඩඉන්න මාත් මොකක් හට් කරන්න ඕන"

"මටත් ඔහොම කාලයක් තිබුණා" ඔහු කීවා. "දෙමව්පියන්ගෙන් මට උරුම වුණු ඉඩම, කර්මාන්තශාලා කැම දෙයක්ම මට අහිමිවුණා. නමුත් බොහොම මහත්කියෙන්, ස්වොත්සාහයෙන්, මං ඒ කරදරවලින් ගොඩඉන්න මාර්ගයක් සොයාගත්තා"

"මිනිසෝ, මහත්මයා" මං කීවා, "මටත් කියන්න, මොකක් ද ඔබ සොයාගත් ඒ මාර්ගය?"

"තරහ වෙන්න එපා" ඔහු කීවේ කටහඬේ බෙදිය අඩුකරමින්. "ඒක ඔබට කියා කාටවත් හෙළිකළ හැකි ක්‍රමයක් නෙමෙයි. මේ රැකියාවෙන් මං සැපෙන් ජීවත්වෙන්න මුදල් හොයාගන්නවා. ඒත් ඒකට හුණක් මහත්සි වෙන්න උවමනා නැහැ"

ඒ ක්‍රමය කුමක්ද කියා හෙළිකරන්න කියලා මං ඔහුගෙන් නැවත නැවතත් ඉල්ලා තිටියා. අත්හිමේදී ඔහු මෙහෙම කීවා.

"සිත්තලෙයා මහත්මයා, මං කොහොමද දන්නේ? ඔහුවෙලාවට මගේ මේ පොද්ගලික ව්‍යාපාර රහත් දැනගෙන, ඔබ මාව අමාරුවේ දමන්නත් පුළුවනි. මං ඔබට අභ්‍යාගත්තෙ අද, මං දවසක් දෙකක් කල්පනා කරල බලල තීරණයක් ගන්නම්"

ඊට පසුවදත් මුළු දවස පුරාම, මං කාලය ගතකළේ ඔහු සමඟ. මේ පහසුවෙන් මුදල් ඉපයීමේ මාර්ගය මටත් කියල දෙන්න කියලා, මං ඔහුගෙන් නැවත නැවතත් ඉල්ලා සිටියා. ඔහුට බැහැරත්ව ආයාචනය කළා, තුන්වැනි දවසෙ උදේ මං යළිත් වරක් ඒ ගැන මතක්කරද්දී, ඔහු මෙහෙම කීවා.

"සිත්තලෙයා මහත්මයා, ඔබ විශාල ණයක් අරගෙන ඒක පොළිය ගෙවාගන්න බැරුව ඉන්නවා කිව තිසා, ඔබට අනුකම්පා

කරන්න මං හිතුවා, නමුත් මේක රහස්‍ය, කාටවත් හෙළිකරන්න එපා. මං මුදල් හොයන්නේ මේතෙමයි.

මා ළග තියෙනවා යන්නෙය්. මේක නිෂ්පාදනය කළේ ප්‍රංශයේ ඉංජිනේරුවෙක්. මං ඒක ඔහුගෙන් මිලට ගත්තේ ඉතාම විශාල මුදලකට. මේකෙන් කෙරෙන්නේ නොහිත හා රසායනික විද්‍යාත්මක ක්‍රම ඔහින්, ඉතාම පුක්ෂම ලෙස මුදල් නෝට්ටු මුද්‍රණය කිරීම. යන්නෙය් එක්වැන්නකට මං දමනවා පවුම් සියේ නෝට්ටුවක්. අනෙක් පැත්තට දමනවා එම ප්‍රමාණයේම කඩදාසි කැබැල්ලක්. ඊළඟට තියෙන්නේ යන්නෙය් නියමිත සුවිච්ඡිකාත්මක කිරීම. පැය හයක් ගතවෙද්දී අප මුදල් නෝට්ටුව සම්පූර්ණයෙන්ම හිත් කඩදාසියේ මුද්‍රණය වෙනවා.

"ඔබ මා එක්ක විහිළ කරනවා" මං කිව්වා. "එතෙම යන්නෙය් ගැන මං ජීවිතේට අහල නෑ"

"මහත්මයා, ඔබ අහලා නැතුවා වෙනත පුළුවනි. නමුත් ඒ යන්නෙය් මේ මොනොතේත් එතේ කාමරයේ තියෙනවා. මේක නිර්මාණය කළේ එමිල් ඩුමුස් නම් විද්‍යාඥයා. ඔබ අහල තියෙනවාද ඔහු ගැන? අහල නෑ? වංචනික කටයුතු සඳහා විද්‍යාව යොදා ගැනීම ගැන ඔහුට ප්‍රංශයේ තිබුණා සුවිසල් සිරිති නාමයක්. ඒක අපකීර්ති නාමයක් කියලා මං කිව්වොත් එයාත් නිවැරදියි. ඔබට අනන්ත ලැබිල තියෙනවාද ආලෝකයේ තිබෙන පාරජම්බුල හා අධෝරක්ත සිරණ ගැන?"

"නෑහැ" මං කිව්වා.

"මේ සිරණ දෙවර්ගයම අපේ ඇහැට පෙනෙන්නේ නෑහැ. යන්නෙය් අපි යොදලා තියෙනවා රසායනික වයි වර්ග - එනම් නොමයක් වර්ණවල හීන්ක වර්ග කිහිපයක්. මං අප කිව් පාරජම්බුල හා අධෝරක්ත සිරණ නිෂ්පාදනයක් මේ යන්නෙය් ඇතුළේ සිදුවෙනවා. ඒම මොකද කරන්නේ? අප හොඳ මුදල් නෝට්ටුව විනිවිද ගිහින් එහි පුක්ෂම ඡායාරූපයක් සුදු කඩදාසි කැබැල්ල මතට ප්‍රක්ෂේපණය කරනවා. එතෙකට අප යොදලා තියෙන හීන්ක කඩදාසියේ ස්වයංක්‍රීයව ආලේපවෙලා මුදල් නෝට්ටුවක් මුද්‍රණය වෙනවා. මේකෙන් මුද්‍රණය කරන්න පුළුවන් පවුම් නෝට්ටු විකරක් නොවෙන ඔබ දත් ඔබට වැටෙනවා ඇහී. වොලර් දහේ නෝට්ටුවක් යොදා ගත්තොත්, අපට පුළුවනි තවත් වොලර් දහේ

තෝට්ටුවක් පිටපත් කරගන්න. පවුම් සියළු තෝට්ටුවකින් තවත් පවුම් සියක්. මේ ක්‍රමයට මුදල් සම්භාරයක් මුද්‍රණය කරන්න පුළුවනි. උවමනා කරන්නේ ඉවසීම හා කාලය පමණයි."

"මට නම් මේක විශ්වාස කරන්න බෑ" මං කිව්වා. "ඔහොම යන්න මේ ලෝකෙ බිහිවෙන්න ගත්තොත්, ඒක මහා ප්‍රශ්නයක් වෙනවා නෙ"

"සිත්තලෙයා මහත්මයා" ඔහු කිව්වා "එවැනි යන්න මේ ලෝකෙට බිහිවුණේ එකයි. ඒක නිෂ්පාදනය කළ ඉංජිනේරුවා දත් මියගියින්"

"මට නම් ඔක විශ්වාස කරන්න අමාරුයි. ඔබට පුළුවන්ද ඒ යන්න ක්‍රියාකරවා මට දෙන්න?" මං ඇහුවා.

"ඔව්. මං ඔබට පෙන්වන්නම්" ඔහු කිව්වා. "ඒත් මේක රහස්ස් හැටියට කියාගන්න. දත් යමු මගේ කාමරයට"

එහෙම කියූ ඔහු, ඔහුගේ කාමරයට මා කැඳවාගෙන ගියා. ඇදුම් අල්මාරිය තුළින් ඔහු අමුතූම ආකාරයේ ලෝහ පෙට්ටියක් එළියට ගත්තා. ඒකෙ එක් පැත්තක සිබුණා, හුවිච වැනි කරකැවිය හැකි කුඩා රෝද. තව සිබුණා, කටු රහා මෙහා යන මීටර වල මුහුණත්. ඒකෙ අයින් වල එළියට ඇදිය හැකි කුඩා ලාවිටු දෙකක් සිබුණා. එය නව්නතම් විද්‍යාත්මක උපකරණයක් බව බැලූබැල්මට පෙනුණා. එහි සිබුණේ කෙනෙකුගේ සිත ආකර්ෂණය කරවන පෙනුමක්.

මිකරෝ. මහත්මයා ඔහුගේ මුදල් පසුම්බියෙන් ඩොලර් දහසේ තෝට්ටුවක් අරගෙන, එය පරීක්ෂා කර බැලීමට මගේ අතට දුන්නා. මා එය පරීක්ෂා කර බලලා ඔහුටම ආපසු දුන්නා. ඔහු එවිට එය යන්නෙක් එක් ලාවිටුවක තැන්පත්කර එය වැසුවා. මීළඟට ඩොලර් දහේ තෝට්ටුවේ ප්‍රමාණයට කැපු සුදු කඩදසි කැබැල්ලක් අතික් ලාවිටුවට දමා වැසුවා. මීළඟට ඔහු යන්නෙක් සිබු ලෝහ බොක්කම කිහිපයක් ඉතාම පරෙස්සමෙන් කරකැව්වා.

"මේක ක්‍රියාකරන්නේ බැටරියකින් සපයන වීදුලියෙන්." ඔහු කිව්වා. "වීදුලි බලය නියම ප්‍රමාණයට නිසිය යුතුයි. එතකොටම මුදල් තෝට්ටුවේ භයාව කඩදසි කැබැල්ලට හරිතැව් පුක්ෂේපණය වන්නේ. රසායනික තීන්ත වලින් කඩදසිය මුද්‍රණය වෙන්නේ එතකොටයි. හැබැයි මේකට පැය හයක කාලයක් ගතවෙනවා"

යන්ත්‍රය ක්‍රියාත්මක කර තියලා, අපි කාමරයෙන් එළියට ගියා. නගරයේ ඇවිදලා කාලය ගතකළ අපි පැය හයකින් ආපත්‍ර ආවා. ඔහු මාව කාමරය ඇතුළට අරගෙන දෙර යතුරු දමමා. ඊළඟට ඔහු අර යන්ත්‍රයේ ලිවරයක් පහතට දමමා. ඒ සමගම ලාවටු දෙකක් එළියට ආවා. ඒ දෙකේ පිටුපසේ තෙත්, වොලට් දහයේ නෝට්ටු දෙකක්.

"සින්ක්ලෙයා මහත්මයා, ඔබ දන්වත් විශ්වාස කරනවද?" ඔහු ඇහුවා.

"ඔබේ යන්ත්‍රය තමි ඉතාම විශිෂ්ට එකක්" මං කිව්වා. "ඒ වුණත් මේක හොර නෝට්ටුවක් කියලා පොලිසියෙන් මාව අල්ලා ගනිවි"

"මොක පිස්සුද?" ඔහු කිවේ උස් හඬින් සිනාසෙමින්. "දත් ඔබ මේ නෝට්ටු දෙකම අරගෙන යන්න. හෙට උදේ නෝට්ටු දෙක වෙත වෙතම බැංකු දෙකකට ඉදිරිපත් කරන්න. අහන්න ඔවුන්ගෙන් නෝට්ටුවේ මොකක් වරදක් කියෙනවා කියලා"

ඔහුගේ කීමට මං ඊළඟ දවසේ නෝට්ටු දෙක නගරයේ බැංකු දෙකකට ඉදිරිපත් කළා. ඒවා සත්‍ය නෝට්ටු බව ඔවුන් සහතික කළා.

"මිනරෝ මහත්මයා" මං කිව්වා. "ඔබට බැරිද මේ යන්ත්‍රය මට විකුණන්න?"

"විකුණන්න? කියනවද?" ඔහු ඇහුවේ හිනාවෙමින්.

"මං ඔබට දෙන්නම් පවුම් දෙදහක්?"

"සින්ක්ලෙයා මහත්මයා" ඔහු කිව්වා. "ඒ මුදල මට මේ යන්ත්‍රයෙන් පහසුවෙන් හදගන්න පුළුවනි. මට උවමනා කරන්නේ බැංකුවෙන්, සිත්ත, කඩදසි කැබලි සහ කාලය පමණයි."

"මං ඔබෙන් ඉල්ලා හිටින්නේ, මට කරන උපකාරයක් හැටියට මේක මට විකුණන්න කියලයි." මං කිව්වා. "ඔබ මේ යන්ත්‍රය හදන ක්‍රමය දන්නවා. ඒ නිසා ඔබට පුළුවනි වෙනත් එකක් හදගන්න. මං ඔබට ආයාචනය කර හිටිනවා. මට මේක විකුණන්න"

"මේක හදන්න වටිනා ලෝහ කීපයක්ම යොදන්න මට සිදුවුණා මේකෙ සමහර දුනු ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ මැණික් ගල් මත. මේකට සවිකරන මීටර නිෂ්පාදනය කරන්නේ පරිමිතියේ විද්‍යාඥයින් පමණයි. අඩු ගණනේ පවුම් 20,000 ක් වත් දියහැකි නම්..... ඔබට කරන උදව්වක් හැටියට මං මේක විකුණන්නම්."

"දවස් පහක් ඇතුළත මං ඒ මුදල හොයාගෙන මේ හෝටලයටම එනවා" මං කීවා, "එතෙක් ඔබ කොහේවත් නොගිහිං මේ හෝටලයේම ඉන්න."

එතෙම කියලා මං එදම ඩබ්ලිව් තහරයෙන් පිටත්වෙලා ලන්ඩනයට ආවා. මගේ පියාගෙන් මට උරුමවී තිබුණු ගෙයක් සහිත විශාල ඉඩම් කැබැල්ලක් වහාම විකුණා දමලා, මං ඒ මුදල හොයාගත්තා. ඊළඟට මම ඩබ්ලිව් තහරයට ගියේ පියරේ ද මිතරෝ, මහත්මිය හොයාගෙන, ඔහුට මුදල් ගෙවල යන්ත්‍රය අරගෙන මං ආපසු ගෙදර ආවා.

ඔබට කියන්න මහත්වරුනි. එදා සිට සතියාණනාවක් මං ඒකට කඩදසි කැබලි හා කීපයක් දමමින්, අර බොත්තම් කරකවමින් සුවිච්ඡා දමමින් සෑම දෙයක්ම කළා. නමුත් එයින් කිසිම පලක් ලැබුණේ නැහැ. ඒ යන්ත්‍රයට මුදල් හෝටලවත් තමා මුද්දරයක් පිටපත් කරන්නවත් නැතිවෙත් තිබුණේ නැහැ.

මං මහා විශාල වංචාවකට රැවටී ඇති බව මං පේරුම් ගත්තා. මං ආපසු ඩබ්ලිව් වල හෝටලයට ගිහිං හොයලා බැලුවා. නමුත් පියරේ ද මිතරෝ ගැන මමුත් කිසිදෙයක් දැනගිටියේ නැහැ. ඔහු හෝටලයට දී තිබුණු පෑරිසියේ ලිපිනය හොයාගෙන මං ගියා. එතෙකට මට දැනගන්න ලැබුණේ ඒක වගේ ලිපිනයක් බව.

සිත්තලෙයා මහතා කරාව මදකට නැවැත්වූයේ අපේ විසිත්ත කාරයේ දෙරට තට්ටු කළ හඬ සමඟය. දෙර විවෘත කරගෙන ඇතුළට පැමිණියේ කෝපි පෝච්චියක් හා බන්දේසියක් රැගත් හඬකින් මහත්මියයි.

ඇය පිටවී ගිය පසු හෝමස් අපේ අමුත්තා වෙත කෝපි කෝප්පයක් පිළිගැන්නුවේය.

"ඔබේ කරාව බොහොම සිත්ඇදගන්නා එකක්" හෝමස් කීවේ සුරූට්ටු බඳුන අමුත්තා දෙසට මොකමිනි. "ඔබට මහත්සියක් නැත්නම්, කෝපි බී ඉවර වෙලා කරාවේ ඉතිරි හරියක් කියන්න"

"උං හොමමර එතේ වංචාකාර තත්කඩයෙක් බව මං පේරුම් ගත්තා" සිත්තලෙයා මහතා කීවේ සුරූට්ටුවක් ද දල්වාගෙන කරාව අරඹමිනි. "නමුත් එතෙම හේරෙන කොට මං විනාශවෙලා ඉවරයි. මගේ ණය හා පොලී ගෙවලා ඉවරයක් කරන්න මගේ කර්මාන්ත ශාලාව විකුණා දමන්න මට සිදුවුණා. මට ජීවත්වෙන්න විධියක්

හැසි නිසා, මං "ඩෙලි ටෙලිග්‍රෆ්" පත්‍රයේ මුද්‍රණ අංශයේ සේවකයෙකු ලෙස බැඳුණා.

මට ලැබුණු හැම නිවාඩුවක්ම මං ගත කළේ අර තක්කඩියා හොයමින්. රටේ විවිධ සළාත්වලට ගිහිං මං හෝටල් වල හොයා බැලුවා. පියරේ ද මිනරෝ නමින් මා රැවටූ පුද්ගලයා හොයාගැනීම, ජීවිත කාලයක්ම කළත් හටිනොයන වැඩක් වේද කියලයි මට හිතුවේ. ඒ මොකද ඔහු යුරෝපයට හරි ඇමරිකාවට හරි පැන ගියා නම් හොයාගන්න කිසිම ක්‍රමයක් නෑ. නමුත් කියමනක් තියෙනවා කොයන්නාට සම්බවේ කියලා, සෙවීමේ පටන් අරගෙන මාස එකොළහකට පස්සේ මට ඔහු ගැන ආරංචියක් ලැබුණා. මේ කාලයේ කෙනෙකු මුයිටන්. තහරයේ හෝටලයක නවාතැන් ගෙන ඉන්නා බවටයි ආරංචිය.

මං රැකියාවෙන් නිවාඩුවක් ගත්තා. මගේ පෙනුම වෙනස් වෙන්න ක්‍රිත්‍රණපුරා බොරු රැවුලක් දමාගත්තා. ඔහුගේ විදුලි බලයෙන් මුදල් නෝට්ටු පිටපත් කරන යන්ත්‍රයක්, ටේට්ල්වරයකුත් අරගෙන මං මුයිටන් බලා පිටත්වී ගියා.

මට ආරංචිය දුන්නේ හෝටලයේ වේටර් කෙනෙක්. සැකකටුකු පුද්ගලයා හිසකෙස් වල පාට වෙනස්කරගෙන, උපැස් යුගලක් පැළඳගෙන හෝටලයේ රැඳී සිටියා. නමුත් ඔහු හඳුනාගැනීම මට අපහසු වුණේ නැහැ. ඔහු බලාපොරොත්තු නොවූ මොහොතක, එක් දවසක් උදේ මං ඔහුගේ කාමරයේ දොරටු තට්ටු කළා.

"කවුද?" ඔහු ඇසුවා.

"මහත්මිය ඔබට විදුලිපුවකක්"

කටහඬ වෙනස් කර මං කිව්වේ වේටර්වරයෙකු එසේ කරා කරමින්

"දෙර යටින් කාමරය ඇතුළට දන්න" ඔහු කිව්වා.

මේක ඔබට භාරදීම අත්සන ගන්න කියලා, හෝටලයේ කළමනාකරු මට කිව්වා

ඔහු දෙර විවෘත කළේ බැණවදිමින්. මං කෙළින්ම කාමරය ඇතුළට ගිහිත් දෙර වැහුවේ එක් අතකින් ටේට්ල්වරය අරගෙන ඔහුගේ හිසට එල්ල කරමින්.

"පියරේ ද මිනරෝ! කවුගේ මාව අඳුනනවද?" මං ඇහුවේ මගේ බොරු රැවුල ගලවමින්.

"ආත්ම" කී ඔහුගේ මුහුණ සුදුසැලි වුණේ අවතාරයක් දුටු විලසින්. මා දෙස ඇසිපිය නොහෙළා බලා හිටී ඔහු, නොතහසමින් යමක් කියන්න තැත්කළා.

"සි... සිත්ක්ලෙයා මහත්මිය... මේ ... මේ මොකද?"

"මොකද? තමුසෙ පොඩි බබෙක් වගේ, කිසි දෙයක් තේරුම් ගන්න බැහැ වගෙයි. එතෙම තේරේ?" මං ඇහුවා. මගේ කවර දමාගෙන හිටී ගමන් මල්ලේ කිවුණා, ඔහුගේ මුදල් දෙයුණ කරන යන්ත්‍රය. පිස්තෝලය ඔහුව එල්ල කරගෙනම, ඒක අරගෙන මං ඔහුගේ මේකය උඩින් කැබුලා. "මට වංචාකරලා තමුසෙට වෙරෙන්න පුළුවන් කියලද හිතුවේ?" මං ඇහුවා. "දත් ඉතින් දෙවියන් සිහිකරගන්නවා. මං අවුරුද්දකට කිට්ටු කාලයක් මුළු එංගලන්තය පුරාම තමුසෙට හෙව්වා. මෙව්වර කල් කළ වංචා අදින් ඉවරයි." මං විවේච්චරය ඔහුගේ හිසට ළංකළා.

"සිත්ක්ලෙයා මහත්මිය. මොහොතක් ඉවසන්න" ඔහු කිව්වේ බියෙන් වෙවුලමින්. යන්ත්‍රය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ඔබ අතින් මොනවා හරි වැරද්දක් සිදුවෙන්න ඇති. පුළුව ඔක්කොම කරකවල මේ ලිවරය ඔබ පහතට දමම මැද්ද? බැටරියේ වීදුලි ධාරා මට්ටම කොහොමද කියල ඔබ මේ මීටරයේ පරීක්ෂා කරල බැලුවද? නැ? කමක් නැ. කමක් නැ. මං ඔක ආපහු ගන්නමි. ඒ වෙනුවට මං ඔබෙන් ලබාගත්තු මුදල් ඔක්කොම ආපහු දෙන්නමි. එතකොට හරි තේරේ?"

"එතෙතම ඒ මුදල් වහාම දෙන්නවා" මං කිව්වා. මේ පිස්තෝලයේ කාණු හයේම උණ්ඩ පුරවලයි තියෙන්නේ. ප්‍රයෝග කරන්න හෙම ලැස්තී වෙන්න එරා, තමුසෙ ආයුධයක් ගන්න හරි සිතුව තාද කරන්න හරි සුදනම් වුණෙක්, මං කෙළින්ම වෙඩිතියනවා!

"නැහැ නැහැ" ඔහු කිව්වේ හයෙන් ගැහෙමින්. "මෙන්න ඔබේ මුදල්"

ඔහුගේ ඇඳයට තිබුණු ට්‍රන්ක පෙට්ටිය එළියට ගත්තු ඔහු පවුම්සියේ තෝට්ටු මිටී ගණනක් මේකය උඩට දමමා. "බලන්න හරිද කියලා" ඔහු කිව්වේ මා දිහාවක් නොබලමින්.

යන්නම් පරීක්ෂා කර බැලුවාම එතැන පවුම් විසිපත්දහස් පමණ ඇති බව මට පෙනුණා. මං ඒක වහාම මගේ කවර එල්ලාගෙන හිටී මල්ලට දමාගත්තා.

"මාට පොලීසියට අල්ලා දෙන්න නිතරම රජා" මං කිව්වේ කාමරයෙන් පිටවෙන්න සුදනම්වෙමින් "එතෙම වුණෙත් කළුපෙට්ස් බේල්ලු ලගින්ම අල්ලා දෙනවා"

හෝටලයෙන් පිටවුණු වහාම මං ලන්ඩනය බලා ආවා. පසුවද උදෙසාම මං ඒ මුදල් අරගෙන ගියේ බැංකුවක තැන්පත් කරන්න. එතෙකාටයි මට දනගන්න ලැබුණේ අර තත්ත්වයා මට දීල තිබුණු පවුම් විසිපන්දහම හොරහෝටලු බව.

නොකළ වරදකට මං පොලිස් අත්අඩංගුවට පත්වුණා. මං කිසි එක විවතයක්වත් පොලීසිය විස්වාස කළේ නැහැ. නමුත් ඔවුන් බ්‍රිටිෂ් නගරයේ හෝටලය වටලා බැලුවා. ඔහු ඒ වන විටත් එකැතින් පැන ගිහිත්. හෝටලයේ බිල ගෙවීමට ඔහු දී තිබුණු මුදල්. මට ලැබී තිබුණු හොරහෝටලු වලට සමාන බව තහවුරු වුණා. ඒ වුණත් මගේ නිර්දෝෂ බව ඔප්පුකරන්න හැකියාවක් තිබුණේ නැහැ. එකෙන් මාට අවුරුදු දෙකකට හිරිව නියමවුණා.

"සිත්කලෙයා මහත්මයා" මෙතෙක් නිහඩව සිටි හෝමස් කීවේ අමුත්තාට මද විවේකයක් ලබාදෙමිනි. "ඔය හොරහෝටලු පිද්ධිය ගැන විස්තර පුවත්පත් වලින් මං කියෙව්වා. නමුත් අපි හිතුවේ ඔබ ඔහුගේ උදව්කරයා කියලයි"

"මුළු එංගලන්තයම හිතුවේ එතෙමයි මහත්මයා" අපේ අනුමානකයා කීය. "මගේ සිව්ද හා දරුවන් පවා මා අත්හැරල ගියා. ඔවුන් සිත්කලෙයා කියන වාසනම පවා දත් පාවිච්චි කරන්නේ නැහැ."

"හොඳයි ඔබේ කතාව දිනටම කියන්න"

"රාජකීය උපන්දිනය වෙනුවෙන් අවුරුද්දකට පසු මට සමාව ලැබුණා. හිරෙන් නිදහස් වෙලා ඇවිත් මං ජීවත්වුණේ හරි අමාරුවෙන්" ඔහු කීය. "මගේ දේපොළ හැමදෙයක්ම මට අහිමි වෙලා, ලෝක පැස්පුම් වැඩ ගැන මට දැනීමක් තිබුණා. ඒ මගින් මට හැකිවුණා බර්මිංහැම්හි බයිසිකල් කර්මාන්ත ශාලාවක පැස්පුම්කරුවෙකු ලෙස රැකියාවක් හොයාගන්න.

රැකියාවට යාම සඳහා මට සිදුවුණා බර්මිංහැම් නගරය හරහා හැකැස්ම තුනක දුරක් දිනපතාම පයින් යන්න. දසදහස් ගණනක් මිනිසුන් අතරේ, මගේ ජීවිතය විනාශ කළ අර තත්ත්වයා දකින්න ලැබෙව් කියල. මං හිතෙකින් වත් හිතුවේ නැහැ. නමුත් ඒ දේ

වුණා. බර්මිංහම් දුම්රිය පොළෙන් පිටවී යන සෙතන අතරේ එක දවසක් අහම්බෙන් මට ඔහු දකින්න ලැබුණා. තවුත් ඔහු මාව දුටුවේ නෑ. මං තවමත් හිරගෙදර කියලා හිතලා වෙන්න ඇති, ඔහු වෙස්මාරු කරගන්න උත්සාහයක් යොදලා කිවුණේ නෑනෑ. ඒ වෙලාවේ මගේ හිතට හොඳ අදහසක් ආවා. මං ඔහුට නොපෙනෙන්න සෙතන අතරින් ඔහු පිටුපස ගියා. ඔහු ගියේ ආදිපාද විදියේ නිවසකට.

ඊට පස්සේ දින කිහිපයක්ම මං ඒ නිවස ගැන සොදිසියෙන් හිටියා. ඒ ගෙදර ජීවත්වෙන්නේ ඔහුත් මැදිවියේ කාන්තාවකුත් පමණක් බව මට අසල්වැසියෙකුගෙන් දනගන්න ලැබුණා. ඔහු ගෙදරින් තනියම පිටවෙලා යන වෙලාවක් මට දකින්න ලැබුණේ නෑනෑ. මගෙන් වගේම තවත් අහිංසකයන්ගෙන් ඔහු මේ විදියට විශාල වශයෙන් මුදල් එංචා කරල ඇති. කිසිම රැකියාවක් නොකර ඔහු බොහොම සැපෙන් ජීවත්වෙනවා. නීතියෙන් ඔහුට කිසිම දඬුවමක් නෑනෑ. මාව විනාශ කළා වගේ මේ යක්ෂයා ඉදිරියට තවත් අහිංසක මිනිසුන් කොයිතරමක් අමාරුවේ දමාවිද. ඔහු ගැන මගේ හිතේ කිවුණේ නොසංසිදෙන වෙරයක්, මං හිතුවේ ඔහු එළියට බැහැලා යන වෙලාවක, ඔහු පිටුපසින්ම ගිහිං, පොළිස්තටයන් ඉන්න තැනකදී ඔහුට බදුගෙන කෑගහන්නයි.

කම්හලෙන් අසනිට නිවාඩුවක් අරගෙන ඊයේ උදේ මං ඔහුගේ ගෙදර පිහිටි ආදිපාද විදියට ආවා. ඒ උදේ වෙලාවකවත් ඔහු ගෙදරින් එළියට බිහිද කියල බලන්නයි. මං නැංගිලා බලාගෙන හිටියා. මං හිතු විධියටම ඔහු බිරිද සමග ගෙයින් එළියට බැස්සා. ඔවුනට අඩි හත අටක් ඉදිරියෙන් යන්න ඇරලා, මං පිටිපසින් ගියා. මගේ අඩිබිදියට ඔහු එක්වරම ආපසු හැරිල බැලුවා.

ඒ ආපසු හැරී බැලූ එක බැල්මෙන්ම ඔහු මාව හඳුනාගත්තා. ඔහු එක්වරම අතස දෙස බලලා බිරිදට මෙහෙම කීවා.

"ලොකු වැස්සක් වහින්න එන ලකුණුයි හියෙන්නේ. ඔයා ඔතන ඔහොමම ඉන්න. මං ගෙට දුවලා කෑටි අරගෙන එන්නම්" එහෙම කියූ ඔහු මා ළඟට ඇවිත් මෙහෙම කීවා.

"සිත්තලෙයා මහත්මිය. ඔබට මගෙන් සිදුවුණු වැරද්දට සමාවෙන්න. මං ඔබේ මුදල පොළියක් සමග ඔබට ආපසු ගෙවන්නම්. මං අද ඔබට දෙන්නේ හොර නෝට්ටු තෙමෙයි, හොඳ

මුදල් නෝට්ටු, එන්න මගේ ගෙදර ලබා. ඇතුළට එන්න හය නම්
 ඔහොම දෙර ලගින් ඉන්න. මං මේ ඇතුළෙන් මුදල් අරගෙන
 එන්නම්. මගේ කිරිදත් අතන බලාගෙන ඉන්නවා.”

ඔහුට දීමට පිළිතුරක් මා ලක කිවුණේ නැහැ. ඔහු ගෙට ඇතුළුවී
 දෙර අඩවල් කරන හැටි මං බලාගෙන හිටියා. ඔහු එළියට ආවේ
 නැහැ. කතාවේ ඉසිරි හරිය පුවත්පත් වල පළවී තිබුණු අයුරුමයි.

මුලින් මං හිතුවේ පොලිසියට සම්පූර්ණ විස්තරයම කියන්නයි.
 නමුත් එහෙම වුණොත් මගේ සත්‍ය අනන්‍යතාවය හෙළිවෙනවා.
 මට ආයෙමත් මේ කම්හලේ නියා කොහේවත් රැකියාවක්
 නොයාගන්න ලැබෙන එකක් නැහැ. හෝමස් මහත්මිය. මං අහල
 තිබෙනවා ඔබ ගැන. අමාරුවේ වැටුණු අයට ඔබ සානුකම්පිතව
 කන්දෙත් බව මං අහල තියෙනවා. ඒ නිසයි මං ඔබ නොයාගෙන
 ආවේ.”

හාත්සිපුවුවේ සිටි මගේ මිත්‍රයා දිගටම දෙනෙත් පියාගෙන
 හිතවට සිටියේය. ඔහුගේ පයිප්පයෙන් නොකඩවා දුම් රැළී
 නැගිණි. මිනිත්තු කිහිපයකට පසු ඔහු කතාබහකට පුදුනම් වෙමින්
 පයිප්පය අතට ගත්තේය.

“සිත්කලෙයා මහත්මිය” හෝමස් කීය. “ඔබට මුහුණදෙන්න
 වුණ ඉරණම ගැන මං ඇත්තෙන්ම කණගාටු වෙනවා.”

ඔබට අමාරුවේ දුමු මේ පුද්ගලයා ගැන අපට මුලින්ම අනන්ත
 ලැබුණේ 1875 දී පමණ. තමන්ගේ නිවසේදී මේ විදියටම
 අතුරුදන්වුණු ජේම්ස් පිලිමෝ ගැන මං මගේ හිතමිත්‍ර දෙස්කර
 වොට්සන්ට කියමින් හිටියේ. 78 දී ඔහු හොරනෝට්ටු මුද්‍රණය
 කරලා අහුවුණා. නමුත් පැනගියා, නමුත් වැඩිකල් යන්න කලින් ඔහු
 අහුවුණේ පොලිස්තට්ටයෙකුට වෙඩිහියත්ත උත්සාහ කරද්දී.
 එතෙකාට ඔහු ප්‍රසිද්ධ හිටියේ වික්ටර් ලිත්ට් යන නමින්. එදා ඔහු
 අවුරුදු දහයකට හිරගෙට නියමවුණා. වැඩි ආරක්ෂාවට ඔහුව රඳවා
 තැබුවේ වෙඩොන්හි පින්ස්ටවුන් බන්ධනාගාරයේ. නමුත් මාස
 තුනක් ගතවෙන්න කලින්, හිරගෙදර කාප්පයට යටින් උමගත්
 හාරාගෙන හිරෙන් පැනගන්න ඔහු සමත්වුණා. සැහෙන කාලයකින්
 ඔහු ගැන අනන්ත නොලැබුණු නිසා අපි හිතානිවසේ ඔහු කොහේ
 හෝ ඇත රටකට පැන ගිහිත් කියලයි. නමුත් ඒ අදහස වැරදි බව
 දත් තේරෙනවා”

"හෝමස් මහත්මයා" සිත්තලෙයා කීවේය. "ඔහු මොනතරමක් මිනිස්සු මේ ප්‍රයෝගයෙන් අමාරුවේ දමලද කියල අපි කොහොමද දන්නෙ? පාඩුව කොපිතරම් විකාල වුණත්, මිනිස්සු අලාභය වීදගෙන නිහඩවෙනවා. හොරසල්ලි මුද්‍රණ යන්ත්‍රයක් මිලට ගන්න ගිහිත් රැවටුණු බව පොලීසියට කොහොම කියන්නද? මං ඔබෙන් ඉල්ලා තිටින්නේ මෙයයි. ඔහු තව තවත් ජීවිත විනාශ කිරීමට පෙර ඔහුව අල්ලාගන්න"

"මගේ නිතවත් මහත්මයා" හෝමස් කීවේ කාරුණික ස්වරයෙනි. "ඔබ ඒ ඉල්ලීම නොකළත් අපි ඒ දේ කරනවා. පොලීසියෙන් යම් යම් ප්‍රමාද සිදුවෙන්න පිළිවත්. නමුත් නීතිගරුක පුරවැසියන් හැටියට අප ඒ දේ කළ යුතුයි. ඔබ මෙහි ඇවිත් හැම තොරතුරක්ම විස්තර කර කීම ගැන මං ඔබට කාතෘද වෙනවා. අපට මෙතෙක් කාලයක් ලොකු අඩුපාඩුවක් වුණේ, ඔහුට විරුද්ධව පැමිණිලි කළ අය නොතිටිම. අවශ්‍ය වුණු විටෙක ඔබ කැඳවීමට සිදුවුණාත්?"

"මහත්මයා. මං කම්හලට දී ඇති නම් හෙන්රි ගේබ්‍රියල්" සිත්තලෙයා මහතා කීය. "මං පදිංචි තැන අංක 97 වූඩ්බැක් පාර, මං සේවය කරන්නේ පෙහාසක් බයිසිකල් කර්මාන්ත ශාලාවේ පැස්පුම් අංශයේ. කරුණාකර මගේ ඇත්ත නම් ගම් හෙළිකොටන්න ලෙස මං ඔබෙන් ඉල්ලා තිටිනවා"

"මං ඒ ගැන ඔබට සහතික වෙන්නම්" හෝමස් කීවේ අමුත්තාගේ ලිපිත සටහන් පොතේ ලියාගනිමිනි. අපේ අනුග්‍රාහකයා අප දෙදෙනාට ආචාරකොට පිටවී ගියේය.

අමුත්තා පිටවී ගිය වහාම මගේ මිත්‍රයා හැඳපුළඳ ගත්තේය. ඔහුට ද ගමනක් යෙදී ඇති බව මම තේරුම් ගත්තෙමි.

"ඔබ බැහැරක යන්න වගෙයි හෝමස්?"

"ඔව් වොට්සන්" ඔහු කීය. "මං හිතුවේ අපි මේ පරීක්ෂණය ප්‍රමාද කරන එක හොඳ නැ. මේ තත්කාලීන කොපි මොහොතේ රටෙන් පනිවිද දන්නෙ නැ. දනටමත් ඔහු පැනල ගිහිත්ද කියන්නත් බෑ. වහාම ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් එකට ගිහිං ඔහු ගැන දනුවත් කරන්න ඕන. සෑම වර්ගයකම ඔහු ගැන අවධානයෙන් සිටීමට රහස් පොලිස් නිලධාරියෙක් රැඳවිය යුතුයි. ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් එකේ ඔහු ගැන සිංබන ලිපිගොනුවේ විස්තර හා ඡායාරූප හැකි තරමක් එකතුකරගන්න ඕන. මට නම් හොඳටම විශ්වාසයි, ජේම්ස් පිලිමෝස්

පියරේ ද මිනරෝ- වික්ටර් ලැන්කාස්ටර් සියන නම් වලින් පෙනී ගිවිසේ, අපි වික්ටර් ලින්ච් නමින් හඳුන්වන පුද්ගලයා බව. ඔහු මේ තරම් කාලයක් ලෝකයට බිහි නොවුණු ආකාරයේ දෙකරාවකයෙක්. වැඩ කරන්නේ බොහෝම තිත්තණ නුවණකින්" හැඳ පැළඳ ගෙන අවසන් වුණු වහාම කුලීටියක් ගෙන්වාගත් මගේ මිත්තයා පිටවී ගියේය.

මම හනිවම කල්පනා කරන්නට පටන්ගත්තෙමි. මෙවැනි තත්ත්වයක අල්ලා ගැනීම ඉතාම දුෂ්කර කටයුත්තක් වෙනු නොඅනුමානය. නිවස හා බිවිද අත්හැර දමා ගිය ඔහු, වෙස්මාරු කරගෙන වෙනත් නමකින් කොහේ හෝ ඇත පළාතක සැඟවී සිටින බවට සැක හැක. නැතිනම් හෝමස් සිතන ලෙසින් රටින් පැනගියා වන්නද? අසරණ මෝඩ මිනිසුන් රටවා මුදල් වංචාකිරීමට ඔහු යළි යළිත් කටයුතු කරාමි. පොලීසියට පැමිණිලි ලැබුණත් ඒ වනවිටත් ඔහු එතැනින් පැනගොස්, ඒ ගැන සැකයක් නැත.

මගේ මිත්‍රයා ආපසු රිද්දි සවස දෙකට ඉංග්‍රීසි නිකේණ. පසු දිව
වෙහෙසකට පත්වී සිටී. ඔහු මග දැමුවේ.

“මම මේ පරීක්ෂණයට ප්‍රශස්ත සහතික ලබා දෙනවා වගෙයි හෝමස්”
මා සිටිමි සිත්තු පුත්තුණකට පොදුගෙන දැනුවල් ආකාරයට සුදුනම්
වෙද්දීය.

“මොන තරමක් මහත්සි වුණත් ඔහුට අල්ලාගන්න ලැබෙවිද කියන එක ඇන නම් මගේ චින්තනයක් නෑ” හෝමස් කීය. “ඒ මොකද ඔහු ඒ තරමටම සෛයාරාටිකයෙක්. වොට්සන් අපි කැමි කන ගමන් කතාකරමු. අද හටස හතර වෙද්දි අපි බර්මිංහැම් බලා පිටත් වෙන්න මින. දවස් තුන හතරක් නවීනීන්න බලාගෙන සිටි අයුම් පැළඳුම් හුදනම් කරගන්න”

“අපි බර්මිංහැම්වලට යද්දි ඒ වේලි, කොහේද අපි නවකීන්හෝ?”
මම ඇසිමි.

“මං ඒක සුදුසුම කටයුතු ආවෙමි” ඔහු කීය. “එහෙත් ප්‍රධාන පොලිස් චරිත්තයා අපි හඳුනාන කෙනෙක්. ඔබ දන්නවා නේද ස්කොට්ලන්ඩ්වාඩ් පොලිසියේ චරිත්තය බිඳවැට්ට්ටි?”

“ඔව්, ඔහු දැන් ස්වමංගැමිවලද?”

“නැහැ, ඔහුගේ මස්සිනාත් පොලිස් උවිත්තෙවරයෙක්. ඔහුගේ නම තිලෝති වයිව්, ඔහු ලන්ඩනයේ සේවය කරන තාලෙ

කිහිපවාරයක්ම අපට මුණගැහිල තියෙනවා. ඔබට මතකද මං දන්නෙ නෑ... රතු හිසකෙස් තියෙන කෙටිවු තරුණයෙක්? මතක නෑ? මං ඔහුට දුරකතනයෙන් කතාකළා. ඔහු අපට කාමර දෙකක් වෙන්කර තබන්නම් කිව්වා "කෝච්චි ඇත් හෝසක්" තානායමේ?"

"අර තත්කඩයා ගැන වෙන මොනවද ඔබට දනගන්න ලැබුණේ?" මම ඇසිමි.

"මං හිතුවා හරි වොට්සන්. ඔහු වික්ටර් ලින්ච් නමින් අපට වාර්තාවී තිබුණු පුද්ගලයාම තමා. ස්කොට්ලන්තයාඩ්හි අපරාධකාරයින්ගේ ඡායාරූප ගැලරියේ ඔහුගේ ඡායාරූප දෙකක් තිබුණා. ඒ දෙකේම පිටපත් මට ලැබුණා. මං ඒවා ඔබට පසුව පෙන්වන්නම්."

හෝමස් කිවේ දහවල් ආහාරය අවසන් කොට අතුරුපස බදුන කමා වෙතට ළංකරගනිමිනි.

"මේ තත්කඩයා එංගලන්තයේ මුලින්ම වාර්තාවෙන්නේ ජේම්ස් පිලිමෝ විදියට. වික්ටර් ලින්ච්, ජෝන් අස්ටන්, වික්ටර් ලස්ටන් සාමි, ඩැනියෙල් බ්ලුන්, ෆ්ලොරිස් මෙල්ඩර්, පියරේ ද මිතරෝ සහ තවත් නම් ගණනාවකින් ඔහු පෙනී ඉඳල තියෙන බවයි පෙනෙන්නේ. ඒ මොකද මේ ආදී නම් එලිත් රට පුරා මිනිසුන් රැවු ඔහු කර්මයෙන්ම එකම විධියේ වංචා. හිසකෙස් හොයෙත් පාට කරගත්තත්, උඩු රැවුල් යටි රැවුල් තිබුණත් නැතත් ගර්මයේ ප්‍රමාණය එකම විධියයි. මේ නිසා ඔහු එකම පුද්ගලයා විශ්වාස කළෙමි පොලීසිය සැකකරන්නේ."

ඔහු උපතින් ප්‍රංශ ජාතිකයෙක්. වයස අවුරුදු විස්සෙදී හොර අත්සන් යෙදීමක් සම්බන්ධ කෝලාහලයකදී පොලීස් අත්අඩංගුවට පත්වෙලා තියෙනවා. සිරකුඩුවෙන් ඔහු පලාගිහින් තියෙන්නේ පොලීස්තරයෙකුට පිහියෙන් ඇණ මරාදමලා. මේ නිසා වික්ටර් ලින්ච්, ප්‍රංශයේ "සුරෙට්" පොලීසියට අතදමන තානාත අපරාධකාරයෙක්. ඊට අමතරව ඔහු ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයෙදී කොයෙකුත් වංචනික කටයුතු කරල තියෙනවා. ඒ හින්දා එහේ පොලීසි වලටත් ඕනෑ කරන පෙනෙන්න. එක්සත් ජනපදයෙදී ඔහු පෙනී ඉඳල තියෙන්නේ කවුන්ට් ෆ්ලොරිස් මෙල්ඩර් යන නමින්. හොර වෙලාව කෝට්ටු මුද්‍රණය පිළිබඳව මොහු විශේෂඥයෙක්ල. නිව්යෝක්, පිලඩෙල්ෆියා, මොස්කොව් හා විනාසෝ යන තැන්

හතරේම පොලිසි වලට මොහු අත්‍යවශ්‍ය පුද්ගලයෙක්. විකාශෝවල රාත්‍රි සමාජශාලාවක කළමනාකරුවෙකුට වෙඩිතබා මරාදමීම, ෆිලඩෙල්ෆියා නගරයේ කැබැරුමක සිදුවූ දවිත්ව සාකච්ඡාවක්, මොහුට විරුද්ධව තීරණය අතීත් වෙයිදැනා, එක්සත් ජනපදයේත්, ප්‍රංශයේත් පොලිසි සිහු ගැන හොඳ සෙවිල්ලෙන් ඉන්න බව විස්තර ලින්නි දන්නවලු. ඒ නිසාමයි සිහු එංගලන්තයේ හා අයර්ලන්තයේ කැරකි කැරකි ඉන්නේ"

"මොහු කවදවත්ම ඇමරිකාවේ අත්අඩංගුවට පත්වෙලා නැද්ද?" මම ඇසිමි.

"මොකද නැත්තේ? අව ව්‍යාචක්ෂම පොලිස් අත්අඩංගුවට පත්වෙලා තියෙනවා. හය ව්‍යාචක්ෂම පැන ගිහින් තියෙන්නේ පොලිසිය භාරයේ ඉදිද්දි. එක් වරක් බන්ධනාගාරයෙන්. තවත් වරක් නවු ඇසීමට උසාවි ගෙනියන අතරේ, අපේ මං වු හිබියදී ගමන්කළ දුම්රියෙන් බිමට පැනලා දුවලා."

"එහෙම නම් හරි හයානක මිනිසෙක්. එහෙම හේද?"

"හරියට හරි වෙච්ඡන්. හරිම හයානක මිනිසෙක්" හෝමස් කීය. "ඒ හයානක කම වැඩවෙන කාරණා කීපයක් තියෙනවා. ඔහුට පුළුවනි බොහොම වැදගත් ප්‍රභූවරයෙක් වගේ පෙනී ඉන්න. මිනිසුන්ගේ සිත් වහිවෙන විධියට කතාකරන්න ඔහු හරි දක්වයි. ප්‍රංශ, ඉංග්‍රීසි, ජර්මන්, ඉතාලි දැදි භාෂා ගණනාවකින් කතාකරන්න පුළුවනි. ප්‍රංශ පොලිසියෙන් එවා තිබූ වාර්තාවක් මං කියවලා ඔහුටා වොට්සන්, ඔහු ඇත්තෙන්ම සිස්ට්‍රො - හංගේරියානු සිටු පරපුරකින් පැවත එන්නෙක්දු"

"එහෙම නම් මේ වෙනකොට ඔහු ආපසු ඔහුගේ මව්බිමට පැනලා ගිහින් වෙන්නත් ඉඩ තියෙනවා." මම කීවෙමි.

"ඔව්. එහෙම වෙන්න පුළුවනි. ඒ වුණත් අපේ සම්පූර්ණ උත්සාහය යෙදිය යුතුයි. කොහොම වුණත් මට නම් හිතෙන්නේ ඔහු එංගලන්තයේ හැංගිලා ඉදිවී තියලයි."

"ඒ ඇයි?"

"මං ඔබට කලිනුත් කීව්වා වගේ අනෙක් රටවල් ප්‍රංශ හා ඇමරිකාව ඔහු ගැන අවදියෙන් ඉන්නේ. මිනිසා කොයිවෙලෙත් උණ්ඩ පිරවූ ගිනි අවි ළඟ තියාගන්නා බවට ආරංචියි. ඒ වගේම ඒවා පාවිච්චි කරන්න පසුබට වෙන්නෙත් නැහැලු. ඒ නිසා ඔබ කීව්වා වගේ හරිම හයානක මිනිසෙක් බවට සැක නැ"

එදා සවස 3.30 ට අපි නිවහනෙන් පිටවූයෙමු. දුම්රියෙන් ගමන්ගන්නා අතරේ මගේ මිත්‍රයා කිසිදු කතාබහක් නොකළේය. අප දෙදෙනාටම වෙන්වූ මැදිරියක ගමන් කළත් ඔහු වචනයක් හෝ කථා නොකොට කළල රැළි කරගෙන කල්පනා කළේය. වරක් හෝ දෙවරක් මම ඔහු වෙත ප්‍රශ්න ඉදිරිපත් කළෙමි. ඔහු ඒවාට පිළිතුරු දුන්නේ ද කැමැත්තෙන් නොවේ. ඉන්පසු මම කථාව නවත්වා දුම්රියපොළෙන් මිලට ගත් සවස ප්‍රවිෂ්ටත කියවීමට පටන්ගත්තෙමි.

බර්මිංහැම්හි ප්‍රධාන දුම්රිය පොළේදී අපි දුම්රියෙන් බැස්සෙමු. එවිට ඇදිරිවැටීමට පටන්ගෙන තිබිණ. පොලිස් පරීක්ෂකවරයෙක් අප හමුවීමට එහි පැමිණ සිටියේය. රතු හිසකෙස් හා කෙසෙසු සිරුරක් තිබූ මොහු මීට පෙර හමුවී ඇති බැව් මට සිහිවූයේ එවිටය.

"ආයුබෝවන් මහත්වරුනි" වයිට් කීය. "ඔබේ පැමිණීම මට විශාල සෙබරියයක්. ඔබට මං භාෂායමේ කාමර වෙන්කළා. එපමණක් නොවෙයි; ඔබේ උපදෙස් පරිදි අදල පුද්ගලයාගේ නිවසට පොලිස්මුර යෙදුවා."

"බොහොම සතුසිසි වයිට්" හෝමස් කීය. "මං කළ ඉල්ලීම ඔබ ඒ අයුරින්ම ඉටුකළ බව අහන්න ලැබීමත් සතුටක්."

දුම්රියපොළේ සේවකයෙක් අපේ ගමන්මලු ඔසවාගෙන ගොස් රෝද තතරේ ලොකු අශ්වකර්ත්තයකට පැටව්වේය.

"මහත්වරුනි, ඔබ කෙළින්ම තානායමටද යන්නේ?" පොලිස් නිලධරයා විමසුවේ අශ්වකර්ත්තයට නගිමිනි. "ඒ මොකද මං ඇහැවුවේ - අර්ගේ සෝදිසි කරන්න උවමනා බව ඔබ කිව්ව නේ. අඳුරු වැටුණට පස්සේ ඒක සකුටුදයක වීඩියට කරන්න අමාරුයි නේද?"

"ඒක සම්පූර්ණ ඇත්ත" හෝමස් ඊට එකඟ විය. "අපි ඒ වැඩේ හෙට උදේ වෙනතුරු කල් තියමු. නමුත් අද හැන්දෑවෙම අපට කළ හැකි වැඩක් තියෙනවා. අපි යමු ලැන්කෑස්ටර් මහත්මිය හමුවෙන්න"

"ඒකත් හොඳයි" කී පොලිස් නිලධරයා අප යා යුතු තැන පිළිබඳව අශ්වකර්ත්තයේ ටියැලරාට උපදෙස් දුන්නේය. දුම්රිය පොළෙන් පිටවූ කර්ත්තය ගල් අතුරා සකස් කළ පුළුල් මාවතකට පිවිසුණේය. සැහෙන තරම් ඇදිරි වැටී තිබූ බැවින්, පාරේ ගමන් කළ සියලුම වාහන වල පහන් දල්වා තිබිණි.

"විසිටි මහත්තයා" හෝමස් කපාකළේ මද නිහඬතාවයකට පසුවය. "වික්ටර් ලැන්කාස්ටර් අතුරුදන්වීමේ සිද්ධියට එබූ මුහුණ දුන්නේ කොතොමද? මං හැමිනිසි එබූ කටයුතු කළ හැටි සවිස්තරව දනගන්න"

"මං ඊයේ දුරකතනයෙන් ඔබට කිව්ව ඒවට වැඩි යම්ත් කියන්න ඇති කියලා මං හිතන්නේ නෑ මහත්තයා" විසිටි කිය. "ඒ වුණත් මං ඒ හැමියෙකුත්ම ඔබට නැවත කියන්නම්."

ඊයෙ මේ පළාතට හොඳට ආයුධ දවසක්. තනර ශාලාවේ දේශපාලන රැස්වීමක් පවත් ගන්න නියමිතව තිබුණා උදේ දහයට. ලිබරල් පක්ෂයේ ජන්දයෙන් සහයත් රැස්වී රටේ විවිධ පළාත්වලින් එන්න නියමිතව තිබුණා. ඒ නිසා අමතර පොලිස් ආරක්ෂාවක් ලබාදෙන්න කියලා, මට ලන්ඩන්වලින් විශේෂ නියෝගයක් ලැබුණා. ඉතින් මං මෙහෙම තීරණයක් ගත්තා. සාමාන්‍යයෙන් තනරය තුළ මුර සංචාරයේ යෙදී ඉන්නා පොලිස්තරයන් හැම කෙනෙක්ම, තනරශාලා තුළම සේවයට යවන්න. උදේ දහයට ඒ රැස්වීම පවත්ගන්න වෙලාවෙන් මං කිට්ටේ එන්න. මං ආපසු පොලිස් ස්ථානයට එද්දී උදේ දහයයි කාල වෙන්ත ඇති.

සිද්ධිය වුණු තැන - ඒ කියන්නේ වික්ටර් ලැන්කාස්ටර්ලගේ ගෙදර, ආදිපාද වීදියේ අංක 131. ඒක කියෙන්නේ අපේ පොලිස් ස්ථානයට හැතැක්ම කාලක් පමණ දුරින්. මං පොලිසියට ඇවිත් මිනිස්සු පහක් ගතවුණේ නෑ. මෙන්න මේ කාන්තාව දුටුගෙන ආවා. ඇය කතාව කියන්න ගත්තේ තමා වැළපෙමින්.

"අපේ මහත්තයා, මගේ සැමියාට වුණු දෙයක් නෑ. වහාම පොලිසියෙන් එවන්න, ඔහු අතුරුදන්වෙලා"

"අතුරුදන්වෙලා? කොතෙද්ද? කවදද?" මං ඇහුවා.

"කවම වැය බාගයක් ගතවුණේ නෑ මහත්තයා" ඇය කීවා. "ආදිපාද වීදියේ අපේ ගේ ඇතුළට එයා ගියා, තුළුම අරගෙන එන්න. ඒ ගියා ගියාමයි එළියට ආවේ නෑ"

මට එක්වරම හිතුවේ මේ පිස්සු හැතැන්නියක් කියලයි. මං ඇයට නැහැහුවා.

"මේ යනව යනව අපට කරදර නොකර" මං කීවා. "ගේ ඇතුළෙ අතුරුදන්වෙත මිනිස්සු කොයනවාට වඩා කරන්න වැඩ අප්පාණව කියෙනවා පොලිසියට. බිහිත් බලනවා පුරුසයා නානකාමරේ ලිස්සලා වැටිලද කියලා එහෙමත් තැන්නම්"

පිටිපස්සෙ දෙර ඇරගෙන ගිහිත් කුකුළන්ට කෑම දැනවද කියලා එහෙමත් කැත්තම් අල්ලපු වත්තේ ඇටල් හොරෙන් කඩනවද බලනවා”

මං එහෙම කිව්වත් ඇගේ අදෝනාව නැවැත්තුවේ නෑ.

“මං ඒ හැමකැනකම හෙව්වා මහත්තය” ඇය කීව්වා. “එයා කොහේවත් නෑ. මේ ඉන්නේ මහත්තයා අඳුනන කෙනෙක්. එයත් එක්කත් වචනයක් දෙකක් කතාකරලා කමිටි ගේ ඇතුළට ගියේ. ටික වෙලාවක් බලාගෙන ඉඳලා ආවේ නැති නිසා, මං ගේ ඇතුළට ගිහිත් බැලුවා. මට නම් ගිතෙන්නේ මේක දේව සාපයක් වෙන්න ඇති. අපි කාටවත් අකපාන්නෙ නැතිව ජීවත්වෙන එකට, ඉවිසියා කාරයො කළ වැඩක් වෙන්න ඇති”

මේ විධියට අර හැනි දෙව්වත්ත පවත්ගන්නා, ඇයත් සමග ඇවිත් ගිවි පුද්ගලයාත් ඒ කතාව සහතික කළා. මේ කාරණය පොලිසියට පැමිණිලි කරන්නා ඔහුට ඒ හැටි උනන්දුවක් තිබුණේ නෑ.

“ඉතින් ඊළඟට ඔබ මොකද කළේ?”

“මං වහාම ආයුධ රැගත් පොලිස්හවයෙකු හා ලැන්කැස්ටර් මහත්මිය සමග ඇගේ නිවසට ගියා.”

“ඔබ ගියේ කුලීරියකින්ද?”

මේ ප්‍රශ්නය නොවැදගත් එකක් යයි පොලිස් නිලධාරියාට සිතෙන්නට ඇත. ඔහු නොසතුටට පත්වූ බව මම දුටුවෙමි.

“නෑ හෝමස් මහත්මිය” ඔහු කීය. “ඒ වෙලාවේ තෙතෙන හරියක කුලීරියක් තිබුණේ නෑ, අතික ඉතින් ඒ තරම් දුරකුත් නැහැනේ.”

“අර අතින් ඔහුස්සයා - ගේට්ටියල් මොකද කළේ?”

“මං සිතන්නෙ ඔහු යන්න ගියා” වසිට කීය. “මං ඇගේ හෙදර දෙර ඉග නැවසිලා ඇයට කීව්වා නැතිවුණු ස්වාමියා ගේ ඇතුළෙ ඉන්නවාද කියලා දත් බලන්න කියලා.”

“ඇය මිනිත්තුවකින් දෙකකින් ඇවිත් කීව්වා ඔහු නොමැති බව, ඊළඟට පොලිස් හටයා ඉස්සරහ දෙර ඉග රඳවලා, ඇයටත් එළියෙන් ඉන්න කියලා, මං ගියා ගේ ඇතුළට, ඔහු සිටියේ නැහැ.”

“ඔහු ගෙයි පස්සා දෙරෙන් හෝ පහේලයකින් පිටවුණේ නැහැ කියලා ඔබට විශ්වාසද?” හෝමස් විමසුවේය.

"මම මහත්මිය" වැඩිම පිළිතුරු දුන්නේය.

"මේක හොඳම අඛණ්ඩ ගෙයක්. පිටිපස්සෙ දෙර දිරලා, ඒක අරින්න බැරි වීඩියෝ කරනට ලී පටි කියලා ඇණ ගහල තියෙන්නේ. හෙට උදේ එහෙයට ගියාම මේ හැමදෙයක්ම ඔබට පැහැදිලිව පෙනෙයි."

"ඊළඟට ඔබ මොකද කළේ?"

"මං යළිත් ඇයව පොලිස් ස්ථානයට කැඳවාගෙන ගියා." වැඩිම කීය. "ඒ මොකද ඇය වාරිකව කියූ පළියට අපට ක්‍රියාත්මක වෙන්න බැහැනේ. නිසි පිළිවෙළට පැමිණිල්ලක් කරල ඒක පැමිණිලි පොතේ සටහන් කළ යුතුයි නේ. ඇය ඒක අස්සත් කළාට පස්සේ මං ඇහුවා, ලැන්කැස්ටර් නෝනා දත් මොකද කරන්නේ කියල."

"මම ආපහු ඒ ගෙදර ගිහින් ඉන්න හයයි මහත්මිය" ඇය කීවා. "මේ වගේ දේකට මං සිටියේට මුහුණදීල නැ."

"ඔබගේ ශුභින් කවුරු හට් ගෙන්නවා ගන්න" මං කීව්වා. "එතෙක් ඔබේ තනියට ඉන්න මං පොලිස් කාර්තාවක් දෙන්නම්. නිවස මුරකරන්න ගේ ඉදිරිපිට මං පොලිස්හටයෙකුත් රඳවන්නම්."

ඒ වුණත් ගෙදර රැඳෙන්න ඇය කැමතිවුණේ නැහැ. ඇයගේ වයස්ගත නැන්දකියක් ඉන්නවා නගරයේ අනෙක් සෙල්ලවේ. මේ පුත්තය විසඳෙන තුරු දින කිහිපයකට එහි නවතින්න ලැන්කැස්ටර් මහත්මිය තීරණය කළා. දත් අපි මේ යන්නේ එන්නට"

මේ වන විට අප ගමන්කළ අශ්වකර්මය ප්‍රධාන පාරෙන් ඉවත් වී, අතුරු පාරකට හරවා තිබිණි. එය ගල් අතුරා නොතිබු, කඩපොලු වූ පාරක් බව කර්මය ගමන් කළ ආකාරයෙන් පේරුම් ගත හැකි විය. පාර දෙපස පිහිටියේ අඩු ආදායම් ඇති අයගේ, කුඩා, එක ළඟ ළඟ පිහිටි නිවාස බැව් අපි දුටුවෙමු. රාත්‍රිය ළඟාවෙත්ම තම රැකියා වලින් ගෙදර පැමිණි පිරිස් පාරට වී උස්ගවෙත් කතාබහ කරමින් සිටියහ. ඔස්පැනින් පදම් වී සිටි කමහරු කම අඹුදරුවනට උස් හඬින් බැණ වැදුණහ. අනෙක් අය කෑකෝ ගසන, ගී ගයන හා උස් හඬින් සිනාවෙන හඬ නිරතුරුවම අසන්නට ලැබිණි.

"මේ හට්ගේ කමයි බර්මිංහැම් කර්මාන්ත ශාලාවල කම්කරුවන් පදිංචි වෙලා ඉන්නේ" වැඩිම මහතා පැවසුවේ, පාර දෙපසවූ අසාමාන්‍ය කලබල ගතියට හේතුව පහදාදෙමිනි. "කර්මාන්ත

කාලාවල වැඩ ඉවරවුණාම සමහරු ගෙදර යන්න කටයොත්තක් බිහිවේ.

අප ගමන් කළ විය, මංසන්ධියකදී අතුරුපාරකට හරවන ලදී. එහි මද දුරක් ගමන් කළ පසු විය නවත්වන ලදී. ඒ අවට ද නිවාස රැසක් ඇති බැව් අපි දැනුවෙමු.

පොලිස් නිලධාරියා විසින් බසිද්දී පාරේ රැස්වී සිටි පිරිස ඒ මේ අතට විසිරී ගිය බව දකින්නට ලැබිණි. වසිටි මහතා අප කැඳවාගෙන ගියේ ඔව් වහලක් තිබූ කුඩා නිවසකටය. එහි භූමිකෙළේ පහතක් දල්වා තිබිණි. නිවස ඇතුළත සිටි දෙකුත් දෙකෙක් අක්වකරත්තයේ හඬ අසා එළියට පැමිණියහ. එයින් ඉදිරියෙන්ම පැමිණි තැනැත්තිය ලැන්කැස්ටර් මහත්මිය විය යුතුයයි මම සිතුවෙමි.

"අපේ මහත්මිය" ඇය කීවාය. "මොනවද ආරංචි? ඔබට හැකිවුණාද ඔහුට හොඳාගන්න? එහෙමත් තැත්තම් ඔහු ගැන" හෝමස් හා මා දුටු වහාම කාන්තාව කථාව නැවැත්වුවාය.

"හෝතා" වසිටි කිවේ ආලින්දයේ පුටුවක හිඳගනිමිනි. "අපට ඔබේ මහත්මිය ගැන කවිමත් කිසිම ආරංචියක් නැත. අපි අපේ පරීක්ෂණ දිනටම කරගෙන යනවා. මේ විශේෂඥ රහස් පරීක්ෂකවරු දෙන්නෙක්. මේ මහත්වරු දෙන්නා ආවේ ලන්ඩන් නගරයේ ඉඳල. ඒ ඔබේ සැමියා අසායාගන්න වැඩවලට මට උදව් වෙන්න. මේ මහත්වරුන්ට උවමනා ප්‍රතිචාර කාරණා කිහිපයක් දැනගන්න"

"අපේ ඕනම දෙයක් අහන්න" ඇය කීවාය. "මං ඔබ අහන ඕන ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු දෙන්නම්. ඔබ මගේ මහත්තය හොඳල දෙන්න. උවමනා නම් ඒ වෙනුවෙන් මුදලක් හරි විදහම් කරන්න මම සූදනම්. මගේ මහත්තයට මොකක් වුණාද කියල මට හිතාගන්න බැහැ මහත්මිය" කාන්තාව යළිත් හැඩිමට පටන් ගත්තාය.

මේ නිවස නිමියන් දුප්පතුන් වූ බැව් පෙනිණ. හදිසියේ ලැන්කැස්ටර් මහත්මියට නවාතැන්දීමට සිදුවීම පවා ඔවුනට ප්‍රශ්නයක් වී ඇතුටා නොඅනුමානය. අපගේ කතාබහට මිදුලේ සිටි කිහිපදෙනෙකු ද සවන් දෙන බැව් හෝමස් දකින්නට ඇත. ඔහු පොලිස් නිලධාරියාගේ කතාව යමක් තෙදුරු වේය.

"අපට කියෙනවා ලැන්කැස්ටර් මහත්මියගෙන් කාරණා කිහිපයක් දැනගන්න. ඒක මේ ගෙදර සාලෙදී කරන්න පුළුවන්ද?"

වසිටි විමසුවේ ගෙහිමියා ලෙස පෙනුණු වැඩිමහල් කැනැත්තෙකුගෙනි.

"එන්න මහත්තයා ගේ ඇතුළට" ඔහු කීය. "මං හොඳට එළිය කියෙන ලාම්පුවකුත් ගෙන්වලා දෙන්නමි"

එය කුඩා, එහෙත් පිරිසිදුවට තබාගත් විසිත්ත කාමරයක් විය. අසල්වැසි නිවසකින් ගෙන එන ලද දිප්තිමත් එළියක් විහිදුවන 'ඇලඩින්' ලාම්පුවක් මෙසය මත තබන ලදී. කිමෝති වසිටි, හෝමස් සහ මම මෙසය අසල අසුන්ගත්තෙමු. ලැන්කැස්ටර් මහත්මිය ද ඒ සම්පයට පැමිණ තිබුණේය. කම් සටහන් පොත දිගහැරගත් මගේ මිත්‍රයා කරුණු සටහන් කරගැනීමට සූදනම් විය.

"මෙබ් තම?"

"මාත්‍රට ලැන්කැස්ටර්"

"කැමියාගේ තම?"

"වික්ටර් ලැන්කැස්ටර්"

"එහුගේ වයස?"

"අවුරුදු පහස්පහයි"

"ඔහුගේ රැකියාව?"

"ව්‍යාපාරිකයෙක්"

"මොන වගේ ව්‍යාපාර වලද ඔහු යෙදුණේ?"

"ඔහු රක්ෂණ නියෝජිතයෙක් බව කිව්වා මම මතකයි. ඊට අමතරව නිවාස හා ඉඩම් විකිණීම පිළිබඳව ඩ්‍රෝකර් වැඩ කළා"

"ඔහු සම්බන්ධ වෙලා හිටි රක්ෂණ සමාගමක හෝ දේපොළ වෙළඳ සමාගමක නමක් මබ්ට කියන්න පුළුවන්ද?"

පිළිතුරක් නොදී ඇය මඳ වෙලාවක් නිහඩව කල්පනා කළාය. "ඔහු සම්බන්ධව එහෙම සමාගමක නමක් මං දන්නෙ නෑ. ඒ මොකද මහත්මිය, ඔහුගේ ව්‍යාපාර ගැන කවදවත් මාත් එක්ක තරා කළේ නෑ"

"මබ් දත් විවෘත වෙලා කොපමණ කලක්ද?"

"අවුරුදු දෙකක් විතර"

"මබ්ට ඔහු හමුවුණේ කොහොමද කියලා අට්ට කියන්න පුළුවන්ද?" හෝමස් විමසුවේය.

"මහත්මිය, මං කලින් විවාහවෙලා හිටි කෙනෙක්" ඇය කීවාය. "මං ශාන්ත මයිකල් රෝහලේ උපස්ථායිකාවක් ලෙස සේවය කළා. මගේ කලින් කැමියා අධික ලෙස මත්වැන් පානය කළ බේබ්ද්දෙක්.

ඔහු මීට අවුරුදු හයකට කලින් මත්පැන් නිසාම මියගියා. ඊට පස්සේ තමයි මට ලැන්කැස්ටර් මහත්මිය හමුවුණේ."

"ඒ කොහේදීද?"

"ඔහු සන්ධිප්‍රදානයෙන් - ආතරයින්ස් රෝගයෙන් පෙළෙන කෙනෙක්. ඒකට ප්‍රතිකාර ගන්න සාත්ත මයිකල් රෝහලට ඇතුළුවෙලා ඉදිද්දියි මට හමුවුණේ. ඔහු කලින් විවාහ වී සිටි බිරිඳ තරුණ කාලෙමි මියගියා. ඒ නිසා තනිකඩ වී සිටි කෙනෙක්. ඉතින් ඔහු විවාහ යෝජනාවක් ගෙනාවම මං ඒකට කැමැතිවුණා."

"ලැන්කැස්ටර් මහත්මිය ඔහුගේ රක්ෂණ හෝ බ්‍රෝකර් වැඩ සඳහා නිතරම ගෙදරින් පිටවී යනවාද?" හෝමිස් ඇසුවේය.

"නැහැ මහත්මිය" ඇය කීවාය. "දණහිස් හා වළලුකර අමාරු නිසා ඔහුට ඇවිදීම හුඟක් අමාරුයි. ඒ නිසා ගෙදරින් එළියට බැස්සේ ඉඳහිට තමයි. ඒත් පුවත්පතක් ගන්න හෝ සමහර වෙලාවට මා වෙළඳපොළට යද්දී මං සමග ආවා"

"ඒ කියන්නේ ඔහුගේ ව්‍යාපාර කටයුතු සඳහා ගෙදරින් ඉවතට නොගිය තරමයි?"

"ඔව්" ඇය පිළිතුරු දුන්නාය. "ඒත් මාස සහකට හයකට සැරයක් ඔහු යනවා ඔහුගේ ඉඩකඩම් බලන්න ප්‍රංශයට. ඔහුගේ මව ප්‍රංශ ජාතික කාන්තාවක්. ඇයට අයත් ඉඩකඩම් තවමත් ප්‍රංශයේ තිබෙනවා. ඒවායේ ආදායම් අරගෙන එන්න ගියාම සති දෙකක් තුනක් එහි නැවතී ඉඳලයි එන්නේ"

"එතෙතම් ඔබත් ඔහු සමග ප්‍රංශයට ගිහින් ඇති?" හෝමිස් ඇසීය.

"නැහැ මහත්මිය. මට ඒකට අවස්ථාවක් ලැබුණේ නැ. ළගදීම දවසක එක්කරගෙන යන බවයි ඔහු කීවේ"

"ඔබ සමග ඔහු සේවු සරුවල් ඇති කරගත්තද?"

"කිසි දවසක නැ මහත්මිය. කිසි දවසක නැ. ඔහු ඉතාම හොඳ ස්වාමිපුරුෂයෙක්. කවදත් මට එක වචනයකින් බැණවැදිලා නැහැ. මට හරි ආදරයෙන් හිටියා. මමත් කරමින් හිටි රැකියාවෙන් ඉවත්වෙලා, මගේ මුළු කාලයම කැපකළේ ඔහු වෙනුවෙන්"

"ඔබ දෙදෙනාට දරුවන් නැහැ?"

"නැහැ"

"ඔබ දෙදෙනා සතුටෙන් සිටි නිසා එංගලන්තයේ සුන්දර කැන් නැරඹීමට එකට යන්න ඇති?" මගේ මිත්‍රයා විමසුවේය.

“නැහැ” ඇය කීවාය. “මං ඔබට කළින් කීවා වගේ, ඔහුගේ දෙය වල රෝගී තත්ත්වය නිසා, එහේ මෙහේ යන්න කැමැතිවුණේ නැහැ. අපේ දෙව්මැදුරේ මගේ හිතමිතුරියත් එකතු වී සංගමයක් හදාගෙන තියෙනවා. ඊට අමතරව වික්ටෝරියා කාන්තා සමිතිය තියෙනවා. මං ඒවල කාමාච්ඡාවක්, ඒවායින් යෙදෙන විනෝද වාට්ටුවල යෙදෙන්න ඔහු මට හැම අනුබලයක්ම දුන්නා. උවමනාවටත් වඩා මුදල් දුන්නා”

“ඒකෙන් මට හිතාගන්න පුරවත් වෙන්නේ ඔහු ඔබ ගැන දඩ ආදරයකින් ඉඳ ඇති බව” හෝමස් කීය. “ඔහු ඔබට අත්හැර දමා ගියා කියලා කොහොමටත් හිතන්න බැහැ?”

“බැහැ හේත්තම් මහත්මයා” ඇය කීවේ කදුළු වගුරුවමිනි. “කළින් මං විවාහ වෙලා හිටී පුද්ගලයා මනුස්සයෙක් නෙමෙයි අමනුස්සයෙක්. ඒ නිසා මං දන්නවා වික්ටර් මහත්මයා මොන තරම් උතුම් ශතියක් ඇති කෙනෙක්ද කියලා”

“ඔබට සතුනිසි ලැන්කාස්ටර් මහත්මයා” හෝමස් කීවේ අසුනෙන් නැගිටිමිනි. “ඔබේ සැමියා ඉක්මනින් හොඳල දෙන්න අපි හැම උත්සාහයක්ම දරනවා. බාහ වෙලාවට ඔබට මේ හෙදර ජීවත්වීම අපහසුත් ඇති?”

“අනේ ඔව් මහත්මයා” ඇය කීවාය. “මගේ නැන්ද මට මේ වෙලාවේ පිහිටවුණා. තමුත් ඔවුනට අතපය දිගහැරල ජීවත්වෙන්න වත් මේ හෙදර ඉඩකඩ මිදී. මේ අයට තවත් කරදර නොකර, පුරවත් ඉක්මනින් මං මෙහෙත් යා යුතුයි. කාලයක් තිස්සේ තහරය මැද්දේ ජීවත්වෙලා, තහරයෙන් පිටත ජීවත්වීම මටත් අමාරුයි. සැම සතියකම අපේ කාන්තා සමිතියේ රැස්වීමක් තියනවා. ඒකට හැමදෙයක්ම සැලසුම් කරගන්නේ දුරකතනයෙන්. මෙහේ ඒ පහසුකම් නැහැ. අපේ වැඩකටයුතුවලට යන්න කුලීරියක් අල්ලා ගැනීම පවා මෙහේ ඉන්නකොට අමාරුයි. මං අමාරුවේ වැටුණු වෙලාවේ මාව දකින්න, මගේ පිහිටට එන්න කැමති. මිතුරියත් ගොඩක් ඉන්නවා. ඔවුනට මෙහේ එන එක කරදරයි. ඉතින් ඔබතුමන්ලා මගේ සැමියා ඉක්මනට සොයාදන්නොත්, ඒකෙන් මට ලැබෙන සහනය කියා නිමකරන්න බැහැ”

අත්විකල්පයෙන් ආපසු එන අතරේ වයිව් නොයෙක් අදහස් ඉදිරිපත් කළේය. එහෙත් මගේ ඕහයා අසුනේ පිටිපසට හේත්තු වී

නළල රැළිකරගෙන ගැඹුරු කල්පනාවකට වැටී සිටියේය. ඔහු දහනෙන් අවදිවූයේ කරන්නිය තානායමට ළඟාවූණු පසුය.

"තෝව් ඇත්ති හෝසක්" තානායම ඉතා පිරිසිදු අලංකාර තැනක් විය. එය වටේට වූ උයනේ නොයෙකුත් වර්ග වල මල් පදුරු රැසක් විය. රාත්‍රිය එළඹී තිබුණත් උද්‍යාන සේවකයා මල්පදුරු වලට වතුර දමමින් සිටියේය. අපෙන් සමුගත් පොලිස් පරීක්ෂක වසිට් අස්වකරන්නයෙන් පිටත්වී ගියේ පසුවද උදාසනීත්ම පැමිණෙන බවට ප්‍රතිඥා දෙමිනි.

"පරීක්ෂකයේ ඉදිරි ගමන ගැන ඔබට මොනවද හිතෙන්නෙ හෝමස්?" ඒ ඇසුවේ රාත්‍රි ආහාරය අවසන්වී, අප දුමයොමින් කතාබහකට වැටී සිටියදීය.

"දන් මට මෙතෙම දෙයක් කියන්න පුළුවනි" ඔහු කීය. "ලැන්කැස්ටර් මහත්මිය ඒ තරම්ම බුද්ධිමත් කාන්තාවක් කියල මං හිතන්නේ නෑ. ඒක ඔබටත් පැහැදිලිව පෙනෙනවා ඇති. සැමියාගේ රැකියාව, ව්‍යාපාර මොනවාද කියන එක ගැන. ඇයට කිසිම වැටහීමක් නැහැ."

"ඒවත්විමට ප්‍රමාණවත් තරම් මුදල් ලැබෙනවා නම්, ඔහු කරුණාවන්ත කෙනෙක් නම්, සැමියාගේ ව්‍යාපාර මොනවාද කියා හොයන්න ඇයට උවමනා වෙන්නෙ නැහැ" මම කීවෙමි.

"ඔව්. ඔබේ කතාව ඇත්ත" හෝමස් කීය. "මේ වගේ කාන්තාවක් අද දවසේ එංගලන්තයේ ඕන තරම් ඇති. කලින් විවාහයේ සැමියා බේබ්ද්දෙක් වීම නිසා ඇය දුක්ඛිත ජීවිතයක් ගතකළා. මේ සැමියාගෙන් කරදර හිරිහැර නැති නිසා ඇයට ඒකෙ වෙනස සෙයෙන්නවා. මට හිතෙනවා ලැන්කැස්ටර් හෙවත් වික්ටර් ලින්ච් සැහෙන ගණනක් අයට වංචාකරල ඇති?"

"ඔබ කියන්නේ අර අරුම පුදුම මුදල් අවටුගෙන යන්නුය විකුණලා ඇති කියලද?" මම ඇසිමි.

"ඒක විකුණලත් ඇති. ඊට අමතරව මේ කෙතරාවකයා මොන මොන ප්‍රයෝගවල යෙදුණද කියා අපට හිතාගන්නත් අමාරුවි. ඇගේ කථාවෙන් අපට පැහැදිලිවම පෙනුණා. ඔහු සමාජය මහහරින බව. ඒ ඔහුට සැහවී සිටින්න උවමනා නිසා"

"හෝමස්, ඔහු අර සිත්කලෙයාට අනුනොවී ගෙයින් පැනගත්තේ කොහොම කියලද ඔබ හිතන්නේ?"

"ඒ ගැන නම් මට දන්න මොකක් කියන්න බැහැ මිත්‍රයා" හෝමිස් කීය. "හෙට උදේ අපි එතැනට ගිහින් ඒ නිවස පරීක්ෂා කර බලන තුරු මොකක්ම කියන්න බැහැ. ඉරපායද්දී වාෂ්පවෙලා යන මිදුමක් වගේ, වාෂ්පවෙලා සුළඟට එකතුවුණේ නැති බව නම් මට හොඳටම විශ්වාසයි!"

පසුවද උදෑසන අප සුදුනම් වෙද්දීම පොලිස් පරීක්ෂක වයිට් අශ්වකරත්තයකින් තානායම් වෙත පැමිණියේය.

"හෝමිස් මහත්මයා" ඔහු කීය. "ඔබේ ඉල්ලීම ගැන මං හොයල බැලුවා. ඇයට නවාතැන් සැපයීමට හැකි තැනක් තියෙනවා. ඒ ක්‍රිස්තියානි කාන්තා සමිතියේ තේවායිකාගාරයේ. ඒක රැකියාවලට යන කාන්තාවන්ට තේවායික පහසුකම් සලසන තැනක්. මං එහි පාලකවරියගෙන් විමසා බැලුවා. ලැන්කාස්ටර් මහත්මියට කෙටි කාලයකට නවාතැන් දෙන්න ඇය එකඟවුණා."

"බොහෝම හොඳයි වයිට්" හෝමිස් කීය. "ඔබ අප්‍රමා දව මේ ගැන කටයුතු කිරීම අපේ ප්‍රශ්නය විසදීමටත් ලොකු පහසුවක්. කොහොමද ඇයට වෙනම කාමරයක් ලැබෙනවද? ගැස් පහන්? යාබද නානකාමර, දුරකතන පහසුකම් එහෙම තියෙනවද?"

"ඔව්. ඒ සෑම එකක්ම එහි තියෙනවා. මැකකදි ඉදිකළ එකක් නේ. ඇය කැමැති නම් අද හෙටම වුණත් එහි නවසින්න පුළුවනි. නමුත් ඉදිරි මාසය සඳහා සම්පූර්ණ ගාස්තුව ඇය වහාම ගෙවිය යුතුයු"

"මං හිතන්නේ නෑ ඒක ප්‍රශ්නයක් වෙව් කියලා" හෝමිස් කීය. "මං හිතන්නේ ඇයට මිලමුදල් වලින් නම් අඩුපාඩුවක් නැහැ. ඇයට හදිසියට මුදල් නැත්නම්, පසුව ආපහු දෙනකම් අපට වුණත් පුළුවනි ඇයට පිහිටවෙන්න. එහෙම තේද වොට්සන්? නිරීක්ෂණ වාරිකාවට අපි සුදුනම් වයිට් මහත්තයා. එහෙනම් අපි යමුද?"

ලැන්කාස්ටර් යුවළ ආදිපාද වීරියේ පදිංචිව සිටි නිවස බොහෝ පැරැණි එකක් විය. එය ඔවුන් සතු නිවසක් නොවීය. දේපොළ වෙළඳ සමාගමක් මාර්ගයෙන් ගෙවල් හිමියෙකුගෙන් කුලියට ගන්නා ලද්දකි. හෙදර මුරට සිටි පොලිස්තටයා අප ළංවෙද්දී සිරුවෙත් සිට අපට ආචාර කළේය.

"කොහොමද? ඊයෙ ය ඔබේ රාජකාරියට කාගෙන්වත් හිරිහැරයක් බාධාවක් තිබුණද?" හෝමස් විමසුවේය.

"නැතූ මහත්මිය" පොලිස් භටයා පිළිතුරු දුන්නේය.

තම සටහන් පොත අතට ගත් මගේ මිත්‍රයා ගෙට ඇතුළුවෙද්දීම කරුණු සටහන් කර ගැනීම ඇරඹුවේය. පාර අසලින් වූයේ ලීපට් ගසා තිබූ වැටකි. එහි හේට්ටුවෙන් අප පිවිසියේ නිවසේ ඉස්තෝප්පුවටය මීලන්ද මෝස්තරයේ නිවසක් වූ එහි ඉදිරිපිට විශාල කුළුණු දෙකක් විය. ඉස්තෝප්පුවෙන් අප පිවිසුණේ තරමක් විශාල විසින්ත කාමරයකටය. එයට වම්පසින් පිහිටියේ තරමක් දිගු නිදන කාමරයකි. දකුණු පස මුල්ලේ දෙරටුවක් විය. එය කන්තෝරු කාමරයට පිවිසෙන දෙරටුවයි.

කන්තෝරු කාමරයේ මේසයක් හා රාක්කයක පොත්පත් ද ලිපියොනු ද දක්නට ලැබිණ. ඒවා මෙන්ම වාඩිවීමට තිබූ පුටු ද දුපිලි වලින් වැසී තිබිණ. මෙම කාමරයේ වම් පසින් බිත්තියට හේක්කු වන්නට පිහිටියේ ලැලි කරප්පු පෙළකි. එය අවසන් වන තැන වසා තිබූ දෙරකි. කරප්පු පෙළේ හරස් ලැලි සියල්ලක්ම දිරා කෑම් සතුන් කා විනාශ කර තිබිණි. කරප්පු පෙළියේ අප ඉහළට නැගීමට තැත්කළත් එය අවදනාම් කටයුත්තක් බැව් පෙනුණු නිසා ඒ අදහස අත්හැර දැමුවෙමු.

විසින්ත කාමරයේ දකුණු පස කෙළවර තවත් කාමරයකි. එයට ඇතුළු වන දෙර ද නිවසෙන් පිටවීමට තිබූ දෙර ද, දිරාගොස් ඇති නිසා, හරහට ලැලි පොයු තබා ඇණගසා ඇති බැව් අපි දුටුවෙමු. අවුරුදු අසූවකට වඩා පැරණි යයි සිතිය හැකි මහුණ වාසයට තුසුදුසු නිවසක්, ලැන්කාස්ටර් මහතා පදිංචියට යොදාගත්තේ ඇයිද යන්න සිතාගත නොහැකි විය. මෙය තහරය මධ්‍යයේ පිහිටීම නිසා ආහාර ද්‍රව්‍ය මීලට ගැනීමට ඇති පහසුවත්, අඩු කුලියත්, එයට හේතුවන්නට ඇතැයි මට පසුව සිතීමි.

හෝමස් තම කාවය අතට ගත්තේ හැකිතරම් දෙරවල් හා ජනෙල් හැරදමන මෙන් පොලිස් නිලධාරියාට උපදෙස් දෙමිනි.

හෝමස් පළමුවෙන්ම පොළොව සෝදිසි කළේය. ඉන්පසු කාමරයෙන් කාමරයට යමින් බිත්ති, දෙර අගල් හා ජනෙල් ද පරීක්ෂා කළේය. ඒ අතරේ මම නිවස තුළ තිබූ බඩුබාහිරාදිය වෙත තෙත් යොමුකළෙමි.

වික්ටර් ලැස්කැස්ටර්ගේ නිවසේ දළ කැමැස්ම

ඉහළ (සාමුද්‍රික) තට්ටුව

නිවස අඔලන් පැරණි එකක් වුවත්, එහි නවීන ගෘහ උපකරණ සෑම එකක්ම පෘෂ්ඨ කිසිණ. කාන්තාවන්ගේ අතින් ක්‍රියාකරවන මහන මැමිමක්, ගුණිමයෙන් කැට්ටාදන යන්ත්‍රයක්, දුරකතන පහසුකම්, කුස්සියේ ඉවුම්පිහුම් සඳහා ගැස් සම්බන්ධතාවයද විය. ඊට අමතරව කැටයම් විදුරු පිහන් හා කඩම්, ටිෂි පිහන් කෝප්ප හා කේ පෝට්ටි, පින්තල අරුමෝකම් බඩු, බිත්ති වල එල්ලා තිබූ විශාල තෙල් සායම් විත්‍ර ද විය. නිදන කාමරයේ අල්මාරි වල වටිනා කාන්තා ඇඳුම් පැළඳුම් හා ලෝම කබා දත්තට ලැබිණ. මීට අමතරව දහහත් වැනි හා දහඅට වැනි ශතවර්ෂ වල කැටයම් ලිඛිත ගණනාවක්ද විය.

"වයිට් මහත්මයා, ඔබ මේ ගෙදර හැමතැනක්ම සෝදිසි කරල තියෙනවා. එහෙම හේද?" හෝමිස් ඇසීය.

"මනුෂ්‍යයෙකුට යන්න පුළුවන් හැම තැනකම ගිහින් සෝදිසි කර බැලුවා" වයිට් කීය.

"ඇයි ඔබ එහෙම කීව්වේ?"

"අරිත්ත බැට් විධියට ලී පටි ශාසා අවහිර කළ පිටුපස දොර හා දෙවැනි නිදන කාමරයේ දොර මා ඇරියේ නෑ. කරපු පෙළේ මද දුරක් ඉහළට ගියත් ඒක "කිට් කිට්" ගාන්න පටන් ගත්තේ, කොයි මොහොතේ හරි කඩා වැටෙන විධියට. කරපු පෙළෙන් ගියත් යන්න තියෙන්නෙ ලෑලි සොල්දරෙට්තේ. බිම් ඉදන් බැලුවාම අපට පෙනෙනවා සොල්දරෙට් ලෑලි දිරා ඇති හැටි. ඉතින් මං ඒකට ගියේ නෑ"

"ඔබ ඒකට නොගිය තිසා මං ඒකට ගිහිං බලන්නම්" හෝමිස් කීවේ තම කබාය ගලවා මා අතට දෙමිනි.

"දිරාගිය කරපු පෙළ හරි, සොල්දරයේ ලෑල්ලක් හරි කැඩීගියොත් මට තුවාල සිදුවෙන්න ඉඩතියෙනවා. බොහොම දුරට අස්ටියක් බිඳී යාමක්. එහෙම හේද වොට්තන්?" මගේ මිත්‍රයා කීවේ උස්හඩින් සිනාසෙමිනි. "මං උන්ඩන් ඉඳල ආවේ ඒවටත් සුදනමෙන් වයිට්, මං එක්කරගෙන ආවා හමුදාවේ සේවය කළ ශල්‍ය වෛද්‍යවරයෙක්. ඔහුම හදිසි අනතුරකට, බරපතල තුවාල වලට ප්‍රතිකාර කරන්න ඔහුට හොඳ දනුමක් තියෙනවා"

"හෝමිස්" ඔහු කරපු පෙළ තිබූ කාමරයට පිවිසෙද්දී මම කැහැසිමි. "ඔබේ අස්ටියක් දෙකක් කැටුණත් මට ප්‍රතිකාර කරන්න

පුළුවන් බව ඇත්තයි. ඒත් ඔබට විකල්පයක් නැ. අනිවාර්යයෙන් මාස තුනක් හතරක් රෝහලේ ලගින්න වෙයි. කොඳු ඇටය කැටුණෙන් පිටින කාලයම කැමදටම ඇදේ නමයි ඉන්න වෙන්නේ. හිස් කබල පුපුරා මොළේට ලේ හැලුවොත් නම් ඔබට විකල්පයක් නියෙන්නවා”

“ඒ මොකක්ද වොට්සන්?” ඔහු ඇසුවේ මදකට නවතිමිනි.

“මොළේට ලේ ගැලීමක් වුණොත් ඇවොන්සයිඩ් සුසානතුමියේ අඩි හයක් පොළොව යට, සාමදනගේ සැතපෙන්න පුළුවනි. ඒක කැමති නැත්නම් බර්ලිංටන් ආදහනාගාරයෙන් වෙලාවක් වෙන්කරගන්නත් පුළුවනි.”

“ඒ දෙපලෙන් මාව කොහොට යැව්වත් ඔගේ අමනාපයක් නැ මිත්‍රයා” කී හෝමිස්, මුලින්ම කරපු පෙළේ අත්වාරුව සොලවා බැලුවේය. වේයන් වැනි කෘෂිකයන් විසින් කා දමා ලැලි විනාශ කර තිබීම නිසා සිහින් වැලි වැනි කුඩු බිමට ඇද හැළිණි. අපේ විරුද්ධත්වය නොතකා හෝමිස් කැබු මුල් පියවරෙන්ම ලැල්ලක් දෙකට කැඩී බිම වැටුණේ මහ හඩක් නංවමිනි. එහෙත් හෝමිස් අඩියෙන් අඩිය කරපුපුවේ ඉහළ නගින්නට පටන්ගත්තේය. පොළොවෙන් අඩිහයක් පමණ ඉහළ නැඟුණු පසු කරපු පෙළේ සිසිදු බබ්දයක් නොවීය.

“හො හෝ” ඔහු කීවේ පයග්‍රාහී හඬෙනි. “මේක මං හිතුව විධියමයි.” මිළඟට ඔහු අඩියට දෙකට කරපු පෙළ මුදුනේ වූ දෙර වෙත ළඟාවූ හැටි අපි හිතියට පත්ව බලා සිටියෙමු. අනතුරුව ඔහු දෙර විවෘත කිරීමට කැත්කළේය. එහෙත් එය අසාර්ථක වූ විට හෝමිස් දෙරට පා පහරක් එල්ල කළේය. දෙර විවෘතවිණි. ඒ සමගම ඔහු සොල්දරයට පිවිසියේ මොහොතක් හෝ පමා නොවෙමිනි.

මිනිත්තු පහක් පමණ ගතවෙන තුරු අපේ මිත්‍රයාගෙන් සිසිදු බබ්දයක් නොඇසිණි, මිළඟට ඔහු ආපසු කරපු පෙළ මුදුනේ වූ දෙර අසලට පැමිණියේය.

“මහත්වරුනි” හෝමිස් කැහැසුවේය. “එන්න උඩට. බලන්න වටින දේ තිබෙන්නේ මෙතේ. මං ආව විදියට කරපුපුවේ අත්වැල ළඟට අඩිය තියල පරෙස්සමෙන් එන්න”

වරකට එකා බැගින් අපි ඉහළට නැඟුණෙමු. බිමින් අඩි හයක් පමණ ඉහළ සිට අපුත් ලැලි යොදා කරපුපුව ගත්තිමත් වනගේ

අපුත්වැඩියා කොට තිබිණි. එහෙත් ඒ පහළට නොපෙනෙන අයුරෙනි.

තරස්පුව මුදුනේ දොරෙන් අප පිවිසියේ සොල්දරයටයි. එය අප සිතු ආකාරයේ අඳුරු තැනක් නොවීය. බිත්තියේ යේබල් වල තිබූ විදුරු කවුළු වලින් සොල්දරයට හොඳ ආලෝකයක් ලැබිණි. එහෙත් එතැන නිතර ප්‍රයෝජනයට ගත් බවක් නොපෙනිණි.

හෝමස් අප කැඳවාගෙන ගියේ සොල්දරයේ එක් කෙළවරක් වෙතය. එතැන සිට පහළට බැසිය හැකි වන සේ ලෑලි වලින් තැනු ඉණිමකක් විය. උඩ සිට බැලූ විට අපට දක්නට ලැබුණේ මෙතෙක් අප නුදුටු කාමරයකි. එය ඇඳ පුටු මේසවලින් සමන්විත වූ බැව් අපි දුටුවෙමු.

"මේ කාමරේ තමා අංක දෙකේ නිදන කාමරය" මගේ මිත්‍රයා කීය. "විසිත්ත කාමරයෙන් මෙකට ඇතුළුවෙන්න බැරිවෙන විධියට දෙටට ලී පටි තියලා ඇණහලා තිබුණේ. දැන් අපි මේ ලී ඉණිමක දිගේ පහළට බැහැලා බලමු"

ලී ඉණිමක ඇණවලින් බිත්තියට සවිකොට තිබූ නිසා එය පෙරළී යාටි යයි අවදානමක් නොවීය. මේ කාමරයේ ජනේල සියල්ලේම විදුරුවල කළු කඩදාසි අලවා තිබිණි. ඒ නිසා කාමරයේ තිබුණේ අඳුරු බවකි. හෝමස් එක් ජනේලයක් විවෘත කළේය. හිරු එළිය වැටෙද්දී කාමරයේ තියමි ස්වභාවය අපට දකගත හැකි විය.

එය සුවපහසු ලෙස සකස් කළ, එහෙත් නිතර ප්‍රයෝජනයට නොගත් කාමරයක් බව අපි දුටුවෙමු. මේසයක් හා එයට පුටුවක්, හාන්සි පුටුවක්, ලෝකු අල්මාරියක් හා කණ්ණාඩි මේසයක් එහි විය. අල්මාරියේ එක් පැත්තක තවදුරු කිහිපයක් වින්කැමුවලින් පිරී තිබිණි. වින්කළ විස්කෝකු, පලතුරු මස් මාළු ආදී ආහාර වර්ග ද මත්පැන් බෝතල් ද ඒ අතර විය. කාමරයේම කොටසක් යාබද තානාකාමරයක් වන සේ සාද තිබූ අතර, කාමරය ඇතුළේ සිටම ජලය ලබාගත හැකිවන සේ ජලකාරාමයක් ද එහි තිබිණි.

"ලැන්කැස්ටර් මහත්මියගේ අපුරු මොළයක් කිබෙන කෙනෙක් කියලා මං කිව්ව නේද?" හෝමස් කීවේ යළිත් වරක් තම උත්තල කාවය අතට ගෙන කාමරයේ සෑම තැනක්ම පරීක්ෂා කිරීම අරඹමිනි.

"ඔහුට කාගේවත් අවධානයට ලක් නොවී සති දෙකක් බොහොම පහසුවෙන් මේකෙ නවතින්න පුළුවනි. මං හිතන්නේ

රියේ රාත්‍රිය ඔහු ගතකරන්නා ඇත්තේ මේ කාමරයේ. අද උදේ පාන්දර කමා මේකෙන් පැනල යන්න ඇත්තේ. මේ බලන්න ජනෙල් පඩියේ දුටිලි මත තිබෙන පා සටහන්

"දෙයියෝ කාක්කි" වයිවිට කැහැසිණි. "අපි කැ කෝ ගහමින් ගේ සෝදිසි කරද්දි, ඔහු මියෙක් වගේ මේකට වැදිලා හැංගිලා ඉඳල ඵහෙනම්?" වයිවිගේ කටහඬේ කෝපය මෙන්ම ලැජ්ජාව ද ගැබ්ව තිබුණේ යයි මට සිතිණි.

ආහාර දුටා තිබූ අල්මාරියේ, පහළ තට්ටුවල ඇඳුම් අසුරා තිබිණි. ඊහි නොයෙක් වර්ණ වල කමිස, කලිසම්, කබා, ලෝම ස්ටෙටර, පිරිමි හා කාන්තා හිස්වැසුම්, කාන්තාවන්ගේ හැට්ට හා ගවොම් ආදී විවිධ ඇඳුම් වර්ග විය.

"මිනිසා හොඳ තරුවෙන් බවට නිසිම සැකයක් නෑ" ඡෙලොක් හෝමස් කීවේ ලාවටුවක් විවෘත කොට ඊහි තිබූ දෑ එළියට අදිමිනි. ඊහි, කර හා දුඹුරු පැහැති බොරු කොණ්ඩ දෙකක්, මුහුණේ අලවා ගතහැකි බොරු රැවුල්, සහ රාමුව සහිත උපැස් යුගළ දෙකක් ද විය. මේකයක් යට ඇඳුම් ගෙන යන මලු දෙකක් සැරයටියක් හා කුඩා දෙකක් ද විය.

"හොර තක්කඩියා" වයිවි කැහැසුණේය. "වෙස්මාරු කරගන්නා මත දේවල් ඔක්කොම ලැහැස්ති කරල තියලා. මට තේරුම් ගන්න අමාරු ඔහු මොන අරමුණකින්ද මේ කරමක් දේවල් සුදනම් කරල තිව්වේ කියල."

"ඒක තේරුම් ගැනීම ඒ කරමම අමාරුයි කියල මං හිතන්නේ නෑ" හෝමස් කීය. "ඒක හෙමෙයි වයිවි, වික්ටර් ලැන්කාස්ටර්ගේ නැවතුරුකම් කියලා ඔබ පුවත්පත් වල දැන්වීමක් පළකළානේ. ඒක තවදුරටත් නිවැරදියි කියල හිතන්න අමාරුයි නේද?"

හෝමස් කීවේ ඇඳේ විට්ටම මත දමා තිබූ කර කබාය, දිග අතට නිල් ඉරි සහිත කර කලිසම, හා කොළපාට ජර්සිය දෙසට අතදිගු කරමිනි.

"ඔහු කාමරයෙන් එළියට පැනලා තියෙන්නේ මේ ජනේලය ඇරගෙන බව පැහැදිලියි. ඒ හින්ද අපි ඒ පාරෙන් ගිහින් බලමු. එළියට බැස්සට පස්සේ ජනේලය හෙමින් වහන ඒක අමාරු නෑ. නියමිත සිදුරු වලට ළංවුණාම සොයිබය ඉහෙට්ටම් වැටෙනවා."

අප තිදෙනාම එළියට පිවිසු පසු හෝමස් ජනේලය තිබූ අසුරින්ම වසා දැමීමේය. මිළඟට නිවසෙන් පිටතට තිබූ අඩිසටඟන්,

ගේ පිටුපස තාප්පය දක්වා තෙත් පොළොවේ වැදී තිබූ ආකාරය, ඔහු පොළිස් නිලධාරියාට පෙන්වා දුන්නේය.

"මේයා ගිණේ මොන පැත්තටද කියල දුන් අපි හොයා බැලීමෙන් වැඩක් නෑ" හෝමිස් කීය. "ඔහු යන්න ඇත්තේ දුම්රියපොළට. එතැනින් දුම්රියක නැගිලා ලෝකෙ කොතැනට ගියාද කියල හොයාගැනීම ලේසි වෙන්නෙ නෑ"

"ඉතින් අපි දුන් මොකක් කළ යුතුයි කියලද ඔබ හිතන්නේ?" වයිට් විමසුවේය.

"වයිට් මහත්මිය" හෝමිස් කීවේ කවේ ඔබදය අඩුකරමිනි. "අපේ මේ හොයා ගැනීම ගැන ඔබ කාටවත්ම කියන්න එපා. ඔබේ යටතේ ඉන්න පොලිස්තරයන්ට වත්, ඔබේ ඉහළ නිලධාරීන්ට වත් කාටවත් කියන්න එපා. මං කියන තුරු මේ ගැන එක වචනයක් වත් පුවත්පත් වලට දෙන්න එපා. රහස්ස් හැටියට තියාගන්න"

"නමුත් හෝමිස් මහත්මිය, යන්නර වාර්තාකාරයින්ගෙන් කමයි බේරෙන්නම් බැරි. ඔවුන් ප්‍රශ්න කරද්දී මං මොනවද කියන්නේ?"

"හොඳයි මෙහෙම කියන්න" මගේ මිත්‍රයා කීය. "ලන්ඩන් වල සුප්‍රසිද්ධ පර්ලොක් හෝමිස් හා දෙස්තර වොට්සන් යන මහත්වරුන් ඇවිත් පරීක්ෂණ පැවැත්තුවා. ඒත් කිසිම වැඩක් වුණේ නෑහැ. ඒ නිසද ඔවුන් විනාම ලන්ඩනය බලා පිටත්වී ගියා. බර්මිංහැම් පොලිසිය අතුරුදන්වූ සුද්ගලයා ගැන සෙවීම අත්හැරදමීමා කියන්න. තේරුණාද?"

"ඔව්"

"දවල් කෑම වෙලාවත් ළංවුණා. එහෙනම් අපි ආපහු යමු" හෝමිස් කීය.

අශ්වකරත්තයෙන් ආපසු එන අතරේ පොලිස් නිලධාරියා ප්‍රශ්න කිහිපයක්ම ඇසුවේය. ඔහු විමසුවේ වික්ටර් ලැන්කාස්ටර්ගේ මේ අදහස හැසිරීමට හේතුව හා හෝමිස් මිත්‍රයාට ගැනීමට බලාපොරොත්තුවන පියවර පිළිබඳවය. මගේ මිත්‍රයා ඊට කෙටියෙන් පිළිතුරු දුන්නේ ඔහුගේ සුපුරුදු ගුප්ත බව තවදුරටත් ආරක්ෂා කරමිනි.

"වයිට්. මං ඔබට ඇරයුම් කරනවා අප සමග දහවල් ආහාරය ගන්න එන්න කියා" හෝමිස් කීය. "තවම ඒ කරම් දවල් වුණේ නෑහැ. ඉතාලි කෑම වෙලක් ගන්න. හොඳ ඉතාලි අවන්හලක් තැරද බර්මිංහැම්වලද?"

"මමට උවමනා ඉතාලි අවන්හලකින් කැමගන්නද? මවුන්ට ජලෙසන්ටි කඳු මුදුනේ කියෙනවා 'ගලොරන්සි' නම් ඉතාලි හෝටලයක්..."

"යමු යමු" මගේ මිත්‍රයා කීවේ අතිශය සතුටෙනි. "හුඟක් කලකින් බැරිවුණා වසින් විදුරුවක් බිල, ලසැදැසු පිණානක රස බලන්න. එහෙම හේද වොට්සන්?"

ගලොරන්සි අවහන්හල පිහිටියේ මවුන්ට ජලෙසන්ටි කඳු මුදුනේ ඉතාම දර්ශනීය තැනකය. හෝටලයේ සඳර්වලයට පිවිසි විට, මුළු බර්මිංහැම් නගරයම ඉතා අලංකාර අයුරෙන් දිස්විය. ඇතිත් පිහිටි කර්මාන්තශාලාවලින් නැඟුණු කළු පැහැති දුම අහස් තුළට විහිද ගිය අයුරු අපට දක්නට ලැබිණ. ඒ අතරින් විහිදුණු මාවත් හා කැනින් කැන පිහිටි නිවාස, පාසල්, දෙව්මැදුරු හා කටකාස්ත්‍ර වික්‍ර මිල්පියෙකුගේ සිතුවමක් පරිද්දෙන් දිස්විය.

ඉතාලි වසින් විදුරු කිහිපයක් තොල ගාමින් අප කතාබහේ යෙදුණේ, සඳර්වලයේ තිබූ අප වෙනුවෙන්ම වෙන්කළ කොටසකය. එහෙත් හෝමස්, පොලිස් නිලධාරියා සමග කතාබහ කළේ රහස්‍ය කියන්නාක් වැනි අඩු හඬකිනි.

"මේ පරීක්ෂණය බොහොම සිත් ඇදගන්නාසුදු එකක්" හෝමස් කීය. "මං හිතන්නේ හුඟක් කාලෙකින් මේ වගේ පරීක්ෂණයක් මට ලැබුණේ නැ. කව් ටිකකින් මට යන්න උවමනායි විදුලි සංදේශ ඉංජිනේරු කාර්යාලයට. ඔබ ඒකට මට මග පෙන්වලා විතරක් මදි. එහි ඉංජිනේරු මහත්මියට මාව හඳුන්වලා දෙන්නත් මත"

"ඒක බෙහොම සුළු වැඩක්" වයිට් කීය. "ඒ ඉංජිනේරු මහත්තයා එනවා අප සමග වෙනිස් ක්‍රීඩා කරන්න, පොලිස් ක්‍රීඩා සමාජයට. ඒ වුණත් මොකටද ඔබට ඉංජිනේරුවරයා හමුවෙන්න උවමනා කරන්නේ?"

"මට ලන්ඩනයට දිය යුතු දුරකතන පණිවුඩ කිහිපයක්ම කියෙනවා. ඒවට පිළිතුරුත් ලබාගත යුතුයි."

"ඉතින් ඒකට මොකටද ඉංජිනේරු වරයා හමුවෙන්නේ? පොලිස් ස්ථානයට ආවම ගන්න බැරිය"

"නැහැ වයිට්" හෝමස් පිළිතුරු දුන්නේය. "මේක මගේ පොද්ගලික කතාබහක්. ඒකට ඔබේ රාජකාරි දුරකතනය මං පාවිච්චි කළොත්, කාගෙන් හරි දෙය් අහන්න වෙන්නෙ ඔබටයි.

තැපැල් කන්තෝරු දුරකතන කුටියෙන් කතාකරන්නන් මං කැමති නෑ. එතැන ඉන්න ළමයි මගේ කතාබහ හැම එකකටම කන්දෙනවා නොවැ?"

"හොඳයි හොඳයි ඔබේ කැමැත්තක්" වයිව් කීය. මං ඔබට ඉංජිනේරු මහත්තයට මුණගස්සවන්නම්. ඒක නෙමෙයි හෝමස් මහත්තයා. අර ගැනු මනුස්සයගේ - ලැන්කැස්ටර් නෝතගේ නවාතැන ගැන මොකක්ද අප කළ යුත්තේ?"

"තව දවසක් හට් දෙකක්, ඇය ඔහොමම ඉදපුවාවේ" හෝමස් කීය. "ඇය තම් බොහොම කැමැතිවෙව්, ඔබ කිව් අර ක්‍රිස්තියානි කාන්තා සංගමයේ නවාතැනට යන්න. නමුත් ඇය දැන්ම එතැනට ගියොත් ඒක අපේ පරීක්ෂණයට බාධාවක්."

එය පරීක්ෂණයට බාධාවක් වන්නේ කෙලෙසදැයි අසන්නාත් මෙන් තිමෝති වයිව් පුදුමයෙන් බලාසිටියේය. එහෙත් ඔහුගේ මුළුමනින් වචනයක් හෝ පිටතොවිණි. හෝමස් ඇණවුම් කළ දිව්‍යභෝජනය ඔදවේලාවකින් අප වෙත ගෙන එනු ලැබිණ.

තෙමිපරාදු කළ හරක්මස් හා රෝස් කළ කුකුළුමස් මිශ්‍ර කළ ලසන්දැකූ අප දෙදෙනාම ප්‍රියකළ ආහාරයකි. මේ රසවත් ඉතාලි ආහාරය තමන් මීට පෙර කිසිදිනෙක රසවිඳ නොතිබූ බැව් වයිව් සඳහන් කළේය. එය හදුන්වාදීම ගැන හෝමස්ට සතුහි කිරීමට ද වයිව් අමතක නොකෙළේය. සවස තුන පමණ වෙද්දි අපි අවන්තලෙන් පිටව් ගියෙමු.

ප්‍රණීත බොදුන්වලින් කුස පුරවාගත් සෑම විටකම ඇඳේ වැහිරී විවේකයක් ගැනීමට මම පුරුදුවී සිටියෙමි. ඒ බව දන්නා මගේ මිත්‍රයා, මා "කෝට් ඇන්ඩ් හෝස්ස්" භාෂායමට ඇරලවා වයිව් සමග දිගටම අත්වකරන්නෙයන් ගියේය. මම මගේ කාමරයට ගොස් ඇඳේ වැහිරී, එදින පුවත්පත කියවීමට පටන්ගත්තෙමි. ඉන්පසු මට දෙපැයක් පමණ නින්ද යන්නට ඇත.

මගේ මිත්‍රයා ආපසු එන විට සවස හය පමණ වී තිබිණි. ගිය කටයුතු සාර්ථක වූණු නිසාදෝ ඔහුගේ මුහුණේ සතුටක සලකුණු මම දුටුවෙමි.

"මං දන්නවා හෝමස්, ඔබ යන්න ඇත්තේ ස්කොට්ලන්ඩයාට එකට කරාකරන්න." මම කීවෙමි. "ඇයි ඉතින් පොලීසියෙන් කරාකරන්නේ නැතුව ඒක රහසිගතව කරන්න හිතුවේ?"

"ඔබට මේ කාරණය අවුතු වෙත් කියන්න දෙයක් නැහැ වොට්සන්" ඔහු කීය. "ලන්ඩන් වගේ නෙමෙයි පිට පළාත්වල. මෙතේ සේවය කරන හුණක්දෙනා, මේ නගරයේ හෝ ගමේ ගැහිත් ඇති අය. ඉතින් අපි රහසින් කළ යුතුයි කියල කතාකරන දෙයක් අනෙක් අයගෙ කන්වලට වැටුණොම, ඒකෙ රහසිගත බව නැතිවෙනවා."

ඔබට කිවයුතු තවත් කාරණයක් කියෙනවා වොට්සන්. වික්ටර් ලින්ච් හෙවත් වික්ටර් ලැන්කැස්ටර් කියන තත්කඩයා කොහේට පැනලද කියල අපි දන්නෙ නැති බව ඇත්තයි. නමුත් මගේ හිත කියනවා ඔහු එංගලන්තයෙන් නම් පැනලා ගිහින් නැහැ කියලා"

"ඔබට මොකද එහෙම කිනෙන්නේ?"

"ඔහුගේ පැත්තෙන් හිතලා බැලුවම මේක ඔහුට සුළු සිද්ධියක් පමණයි. පසුගිය අවුරුදු විස්සක විසිපහක කාලයක් ඔහු කොයිතරම් වාර ගණනක් මේ විධියට පැනල ගිහින් ඇත්ද? අපට වාර්තා වෙලා කියෙන්නේ අතුරුදන්වීම් දෙකක් පමණයි. නමුත් ඒ වගේම හතරපස් ගුණයක් හෝ ඊටත් වැඩිය ඔහු මේ දේ කරල ඇති. ඒ වගේම සතුරන්ගෙන් ගැළවිලාත් ඇති. බලන්න ඔහු පදිංචිවෙලා ඉන්න නිවස, ඔබට මතක ඇති ටේම්ස් ගිලිමෝ ගැන මං කියූ විස්තරයෙන් කිව්වා, ඔහු පදිංචිය සඳහා තෝරාගෙන තිබුණේ මේ ආකාරයේම අබලන් පැරැණි නිවසක් බව, වෙස්ට්මිනිස්ටර් ඔහුට කියන්නේ ලොකු දක්ෂ්ණාචයක් හා පළපුරුද්දක්. ඒ අනුව ඔහු මේ බර්මිංහැම් වලම ගැටපුණක්, කිසිකෙනෙක් ඔහුව හඳුනාගන්න එකක් නැහැ. ඔබේ හෙදර ගබඩා කරල කියෙන කැමරාවා හොරෙන් කතා, ඔබේ ගේ ඇතුළෙම හැංගිලා ඉන්න මියෙත්ව ඔබට අතමිබෙන් දකින්න ලැබිල ඇති. ඔබ උංට කොත්තම්ටකින් ගැහුවා කියල හිතන්න. උං මොකද කරන්නේ? උං ආයෙමක් ඒ කාමරේ ඇතුළෙම කොහේ හරි හැංගෙනවා. අපි එතැන හොයාගන්නෙත්, උං එතැනින් තවත් තැනකට දුවල ගේ ඇතුළෙම හැංගෙනවා. ගෙයින් පිටවෙලා නම් යන්නෙ නැ. අනුත්තේ දේවල් වංචාවෙන් කඩා වඩාගෙන ඊවත්වෙන තත්කඩයන්ගේ පිළිවෙළක් ඒකමයි. ඒ හින්දා මං සිලාපොරොත්තු වෙනවා....."

හෝම්ස්ට් ඒ වෘත්තය අවසන් කිරීමට ඉඩක් නොලැබිණ. කිසිවක් අපේ කාමරයේ දෙරට තවදු කළේය.

"ඇතුළට එන්න" මම කීවෙමි. පැමිණ සිටියේ භාණ්ඩාගාර පාලකවරයාය.

"පේලොක් හෝමස් මහත්මයා හෙව්වා නේ පණිවුඩයක් යවන්න ඉමියෙක්ව? අන්න ඔහු ඇවිත් ඉන්නවා."

"ඔබට ස්තූතියි මහත්මයා." හෝමස් කීය. "මට උවමනායි ඔහු අපේ ලියුම් කැල්ලක් යවන්න. කරුණාකරල ඔහුට මේ කාමරේටම එන්න කියන්න"

භාත්සිවුටුවෙන් නැගිට මේසයට හිඳගත් හෝමස්, කඩදසි කැබැල්ලක් ගෙන යමක් ලියන අයුරු මම දුටුවෙමි.

"හිතවත් වයිව්,

ඔබ කියූ කාන්තා සංගම් නේවාසිකාගාරයේ පාලකවරිය හමුවීමට මා ගියා. ලැන්කැස්ටර් මහත්මියට පළමුවැනි පංතියේ සුවපහසු කාමරයක් ලබාදීමට පාලකවරිය එකඟවුණා. හෙට උදේ 9.30 වනවිට කාමරය සුදනම් බව ඇය කීවා. අතරමගදී කිසිවෙකුට ලැන්කැස්ටර් මහත්මිය හමුවෙන්න ඉඩනොතබන්න. පොද්ගලිකව ඔබම මැදිහත්වී ඇය අභිවෘත්තියෙන් කැඳවාගෙන විත් නේවාසිකාගාරයට භාරදෙන්න.

මෙයට

පේලොක් හෝමස්."

ඔහු ලියුම් කවරයකට දමා මුද්‍රා තබා එය කරුණයා අතට දුන්නේ, සිලිමක කාසියක් ද සමගිනි.

"මේක පොලිස් පරීක්ෂක තිමෝති වයිව් මහත්මයාගේ අතටම දෙන්න" හෝමස් කීය. "ඔහු එකැන නොහිටියොත් ඔබ පැයක් හෝ ඊට වැඩි කාලයක් පොලිසියේ රැඳී ඉඳලා වයිව් මහත්මයා අතටම දෙන්න. ඔහු ආපසු එම ප්‍රමාද නම් ලියුම් කාටවත් නොදී ආපසු අරගෙන එන්න."

"හොඳමයි මහත්මයා" කී කරුණයා ලිපිය රැගෙන පිටවී ගියේය.

"වොට්සන්. මේ සිද්ධිය ගැන හොඳම වාර්තාව තිබුණේ 'ඩේලි එක්ස්ප්‍රස්' පුවත්පතේ. එහෙම නේද?" මගේ මිත්‍රයා විමසුවේ කාමරයේ දොර වසාදමමිනි.

"ඔව්. මට මතක නැටියට එහෙමයි."

"ඩේලි එක්ස්ප්‍රස් එසේ බර්මිංහැම් වාර්තාකාරයා හමුවෙන්න මං අද දෙවරක්ම ගියා" හෝමස් කීය. "ඒ මොකද සිද්ධිය වුණු

වෙලාවට ලැන්කැස්ටර් මහත්මියගේ ස්වභාවය, තැත්තම් ඒ ගැන ඇගේ ආකල්පය හරියටම මොකක්ද කියන එක, ඔහුට වැටහෙන්න ඇති. ඇය හඬා වැලපුණ බවයි පුවත්පත්වල පළවුණේ. නමුත් ඒක ඇය ඇත්තටම ශෝකය නිසා කළ එකක්ද, තැත්තම් බොරුවට කළ රහස්‍යමක්ද කියන එක අපි හරියට දන්නෙ නෑ?”

“ගැහු අඩන්න ගත්තාම ඒක ඇත්තටම කරන එකක්ද බොරු රහස්‍යමක්ද කියන එක, පිරිමි අපට කොහොමටත් හොයන්න බෑ.” මම කීවෙමි. “විවාහවෙලා ඉඳපු කෙනෙක් නිසා ඒ කාරණය ඔබට වඩා හොඳට මට අත්පත්තවා හෝමිස්.”

“ඔබ එහෙම කියනවා නම් ඒ මතය නිවැරදි බවට මගේ කිසිම සැකයක් නෑ මිත්‍රයා” ඔහු කීය. “මෙහෙම තත්ත්වයක් හදිසියේ උද්ගතවෙන්න පුළුවන් කියලා ලැන්කැස්ටර් ඔහුගේ බිරිඳට දනුම්දිලා තිබුණද දන්නෙ නෑ. එහෙම වුණා නම් ඇය කලබලයකට පත්වෙන්නෙත් නෑ. කවද කොහෙද්ද හමුවෙන්නේ කියන එක ගැනත් කල් ඇතුළුව සැලසුම් යොදවෙන තියෙන්න ඇති. එහෙම නම් සැමියා කරන රැකියාව මොකක්ද කියන එකත් ඇය දන්නවා ඇති. ඇයත් මේ අපරාධවලට හවුල්ද කියන එකට අපට සාක්ෂි නම් මොකක්වත් නැහැ...”

“ඉතින් මොකක්ද දන් ඔබ කරන්න හිතාගෙන ඉන්නේ?”

“මං දන් යනවා ‘ඩේලි එක්ස්ප්‍රස්’ පුවත්පතේ වාර්තාකාරයා හමුවෙන්න” හෝමිස් කීය. “පොලීසිය නුදුටු සමහර දේවල් ඔහු නිරීක්ෂණය කරන්න ඇති කියලයි මං හිතන්නේ. කොහොම වුණත් ඔහුට අල්ලා ගන්න හැකිවෙද් කියන එකත් මට සැකයි. ඔබ කැමැති ද මිත්‍රයා මා එක්ක එන්න?”

පුවත්පත් වාර්තාකරුවකු යනු අයුත් ආරංචි පොයමින් ගම් තහර පුරා ඇවිදින්නෙකි. එවැන්නකු හමුවීම එතරම් පහසු කටයුත්තක් නොවන බව මම දනසිටියෙමි. භාෂායමේ සුවපහසු උණුසුම් කාමරයට වී පොතක් පතක් කියවීම ඊට වඩා මනෝඥ බැව් මට හැගිණ. එහෙයින් කම රාජකාරිය සඳහා හෝමිස් පිටත්ව ගියේ තනිවමය.

“කොහොමද, ඔබ ඊයෙ රැ ගිය වැඩේ හරිගියාද?” පසුවද උදෑසන ගේ මේසයේදී මගේ මිත්‍රයා දකින්නට ලැබුණු විට මම ඇසිමි.

"විකස් රක්ෂිතයා වෙලා ඒ මිනිසාට නම් අල්ලගන්නා." ඔහු කීය. "ඒ වුණත් ඔහුටත් වැදගත් යමක් දකින්න ලැබිල තිබුණේ නෑ. අද ඩෙලි එක්ස්ප්‍රස් පුවත්පතේ ආරංචි මොනවද කියල බලන්න වොට්සන්"

පුවත්පතේ මුල් පිටුවේම පහළ කෙළවරේ වැදගත් සිද්ධියක් ලෙස මෙම ප්‍රධානතිය පළවී තිබිණි.

බර්මිංහැම්හි මහත්මයෙක් අතුරුදන්වීමේ සිද්ධිය

ඔහුගේ බිරිඳ කාන්තා නේවාසිකාගාරයක පදිංචියට යයි.

දින දෙකකට පෙර බර්මිංහැම් නගර මධ්‍යයේ නිවසක් තුළ වික්ටර් ලැන්කාස්ටර් නම් මහත්මයෙකු අතුරුදන්වූ සිද්ධිය අපේ පාඨකයින්ට තවමත් මතක ඇතුළුවා තිබූකය. තම සැමියාගේ හදිසි අතුරුදන්වීම නිසා හිතියටත් කම්පනයටත් පත් ලැන්කාස්ටර් මහත්මිය, තනිවම සිය නිවසේ පදිංචිව සිටීම ප්‍රතික්ෂේප කළාය. එබැවින් නගරයේම වෙනත් කොටසක පදිංචි ඇගේ නැන්දණියගේ නිවසේ නවාතැන් ගැනීමට ඇයට සිදුවිය. කෙසේ වෙතත් එයින් තම ශතවර්ෂයට හිරිහැරයක් වෙතැයි සලකා එම නිවසෙන් ඉවත්ව යාමට, ලැන්කාස්ටර් මහත්මිය කීර්ණය කර ඇත. අද උදෑසන සිට ඇය ක්‍රිස්තියානි කාන්තා සංගමයේ නේවාසිකාගාරයේ පදිංචියට යයි.

මාග්‍රට් ලැන්කාස්ටර් මහත්මිය බර්මිංහැම් නගරයේ කාන්තා සමිතියේ, සහ රෝහල පිරික්සුම් කමිටුවේ ක්‍රියාශීලී සාමාජිකාවකි. එමෙන්ම කාන්තා ජෝන් ප්‍රථමාධාර සේවයේ උපදේශිකාවකි. එබැවින් දුරකතන පහසුකම් සහිත මෙම නේවාසිකාගාරයේ කාමරයක් ලැබීම, ඇගේ හිතවතුන්ගේ නොමඳ සතුටට හේතුවනු ඇත.

මේ අතර අතුරුදන්ව සිටින වික්ටර් ලැන්කාස්ටර් මහතා ගැන කිසිදු හෝඛුවාවක් නොමැත. එබැවින් ඔහු සෙවීමේ කටයුතු අත්හැර දමූ බව පොලිස් ප්‍රකාශකයෙක් ඩෙලි එක්ස්ප්‍රස් පුවත්පතට පැවසුවේය.

"මොනවද වොට්සන් ඔබ අද දවසේ කරන්න බලාපොරොත්තු වෙන්නේ?" හෝමස් ඇසුවේ මා පුවත්පත තතුළා ඉවතින් සබ්ත අයුරු දුටුවිටය.

"එහෙම කළ යුතු විශේෂ වැඩක් නම් නැහැ. ඇයි ඔබ එහෙම ඇහුවේ?"

"ඔබ කැමැතිද අද හැන්දෑවට කාඩ්ක්‍රීඩාවට සහභාගි වෙන්න?"

"මගේ අකමැත්තක් නැ. කොහේදීද ඒක පැවැත්වෙන්නේ? කවුද සහභාගිවෙන්නේ?" මම ඇසිමි.

"මට ඊයෙ අර විදුලි සංදේශ ඉංජිනේරු ඉයන් ස්මිත් මහත්මියා හමුවුණා නේ" හෝමිස් කීය. "ඔහු බොහොම ප්‍රසන්න පුද්ගලයෙක්. මට ආරාධනා කළා විස්ට් රවුම්ස් දෙකක් ක්‍රීඩාකරන්න. ඒත් ඔහුගේ හෙදරදී නොමෙයි"

"හෙදරදී නොමෙයි? එහෙනම් කොහේදීද?"

"ස්මිත්ගේ බිට්දට බොහොම පුංචි, මාස ගණනක බිළිදු දරුවෙක් ඉන්නවා. ඉතින් ඇයට හෝ දරුවාට හිරිහැරයක් වෙන විධියට ක්‍රීඩාව හෙදර පවත්වන්න ඔහු කැමති නැ. ඔහු මගෙන් ඇහුවා කාඩ් ක්‍රීඩාව ඔහුගේ කාර්යාලයේදී පවත්වමුද කියලා"

"ඒ වුණත් ඒ තැන් රාත්‍රියට වහල දමනවා නේද?"

"තැපැල් කන්තෝරුවත් එක්ක ඔහුගේ කාර්යාලය වහල දමන බව ඇත්තයි." හෝමිස් කීය. "නමුත් ඒ ගොඩනැගිල්ලේ උඩුමහලේ තිබෙන දුරකතන හුවමාරුව වහල දමන්නේ නැ. දුරකතන පණිවුඩ සම්බන්ධ කළ යුතු නිසා සේවකයන් දෙදෙනෙක් රාත්‍රිය පුරා ඒකෙ රාජකාරි කරනවා. ඔවුනට අපෙන් බාධාවක් නැ. ඒකට අල්ලපු කාමරේ තිබෙනවා ලොකු වීඩියෝගාරයක්. කෑම බීම මත්කොම මගේ ගණනේ. අපේ අතින් හවුල් කාරයා තිමෝති වයිට්. මං මේ "කාඩ්පාට්" ගැන අදහස ඔහුට කිවවා. මිනිසා ඒකට බොහොම කැමැතිවුණා. ඔබ එතවා නම් හතරදෙනා සම්පූර්ණයි. මොකද කියන්නේ?"

මගේ මිත්‍ර ෂර්ලොක් හෝමිස් නිතර "විස්ට්" වැනි කාඩ්ක්‍රීඩාවල යෙදෙන්නෙකු නොවේ. පුටුවක වාඩිවී කරන ක්‍රීඩා වලට වඩා ඔහු ප්‍රිය කළේ, බොක්සිං, කඩුසරගි, මල්ලව පොර සහ තනියජිටියේ ජපන් සටන් ක්‍රීඩාවලටය. එහෙත් විශ්වවිද්‍යාලයේ උගත් අවදියේ හෝමිස් දක්ෂ විස්ට් ක්‍රීඩකයකුව සිටි බැව් මට අසන්නට ලැබී තිබිණ. එහෙයින් එද සැන්දෑවේ කාඩ් ක්‍රීඩාවට සහභාගි වීමට මම කැමැත්ත පළකළෙමි.

රාත්‍රී හත පමණ වෙද්දී පොලිස් පරීක්ෂක වයිට් රැගත් රෝද හතරේ අශ්වකරත්තයක් තානායමට ළඟාවිය. අප ආපසු

පැමිණෙද්දී රැ බෝවිය හැකි බව හෝමස් තානායම්කරුවා දන්වා සිටියේය. අප කරන්නයට තැනුණු වහාම එය පිටත්විණි. රාත්‍රි සාදයකට ගැළපෙන ඇඳුමකින් සැරසී සිටි පොලිස් නිලධාරී වැඩිවිය. කාඩ් ක්‍රීඩාව සඳහා නොඉවසිල්ලෙන් සිටි බව මම වටහාගතිමි. ඔහු මග දිගටම විස්තර කළේ, බර්මිංහැම් නගරයේ පැවැත්වුණු විස්ව් ගුරුකවලදී කමාගේ මිත්‍රයකු සහ කමා, සෙස්සන් පරදවා ජයග්‍රහණය කළ ආකාරයයි. මගේ මිත්‍රයා මේවාට නිතරම සවන් දුන්නා මිස කිසිවක් පැවසුවේ නැත.

ප්‍රධාන පාරෙන් හරස්පාරකට හරවනු ලැබූ අක්වකරත්නය, හොඳින් ආලෝකමත් කර තිබූ දෙමහල් මන්දිරයක් වෙත ළඟාවිය. "රාජකීය තැපැල් සේවය" යනුවෙන් සඳහන් ලොකු නාමපුවරුවක් ඒ අසලම තිබෙනු මම දුටුවෙමි. පහළ තට්ටුවේ ඇතුළත කිසිදු ආලෝකයක් නොදැල්විණි. එහෙත් රාත්‍රි මුරසේවය සඳහා පැමිණි පොලිස්භටයන් දෙදෙනෙකු ලත්තැරුම් අතැතිව සේට්ටුව අසල සිටිනු මම දුටුවෙමි. ගොඩනැගිල්ලේ ඉහළ මාලය හොඳින් ආලෝකමත් කර තිබූ අයුරු, ජනෙල් විදුරුවලින් දැකිය හැකි විය.

පියඟාට පෙළ අසලටම පැමිණ අප පිළිගත් උස මහත පුද්ගලයා ඉංජිනේරුවරයා විය යුතු යයි මම අනුමාන කළෙමි.

"සුභ සන්ධ්‍යාවක් මහත්වරුනි" ඔහු කීය. "මෙබ් පැමිණීම ගැන මට සන්තෝසයි හෝමස් මහත්මයා වැඩිවි මහත්මයා. මේ ඉන්නේ දොස්තර වොට්සන් මහත්මයා වෙන්න ඇති?" කී ඔහු මා දෙසට සුරත දිගු කළේය.

"මේ ඉයන් ස්මිත්, විදුලි සංදේශ ඉංජිනේරු මහත්මයා" හෝමස් හඳුන්වා දුන්නේය.

"විස්ව් ක්‍රීඩාවට සියල්ල සුදුසුම් මහත්වරුනි. අපි යමු උඩ තට්ටුවට"

ස්මිත් මහතා කාඩ් ක්‍රීඩාව සඳහා යොදාගෙන තිබුණේ දුරකතන හුවමාරුව සඳහා වෙන්කර තිබූ කොටසට යාබදව තිබූ කාමරයකි. එහි තිබූ අල්මාට් හා ලිපිගොනු, රාක්ක, පසෙකට තල්ලුකොට, මැදින් රවුම් මේසයක් හා පුටු තබා තිබිණ. ඩික්සිය අයිනෝ වූ තවත් මේසයක් මත වසින් හා වෙනත් මත්පැන් බෝතල් කිහිපයක්, කට ගැස්ම සඳහා ආහාර, හා දුම්වැටි ඇසිරූ පෙට්ටි ද විය. දුරකතන හුවමාරුව තුළ දුරකතන ක්‍රියාකරවන්නන් දෙදෙනෙකු යුනුසුරුව රාජකාරියේ යෙදෙන අයුරු මම විදුරුව තුළින් දුටුවෙමි.

රජයේ ගොඩනැගිල්ලක් කොටසක් සන්ධ්‍යා සාදන සඳහා මෙසේ යොදනුගනීම් මීට පෙර මා දැක නොතිබිණි. රාත්‍රිය පුරා රාජකාරී කෙරෙන මෙවැනි කැන්, මත්පැන් ද යොදන කෙරෙන සාදනට උචිත වන්නේ කෙසේද? අප ක්‍රීඩාව පටන්ගත් පසු උස් හඬින් කෙරෙන සකාඛයේ හා සිනාවේ අඩුවක් නොවනු ඇත. මෙය රජයේ නීතිරීති වලට මෙන්ම ආචාරධර්මවලටද පටනැති බව අමුතුවෙන් කිවයුතු නොවේ. ඉංජිනේරුවරයා මෙවැන්නකට ඇරඹූ කළත්, හෝමස් විසින් එය ප්‍රතික්ෂේප කළයුතුව තිබිණි. මෙතැනට පැමිණීම ගැන මගේ සිතේ ඇතිවූයේ ඉතා විරෝධයයි.

"අර්නස්ට්! කිංග්ස්ටන්!" ඉංජිනේරුවරයා හඬනුවේ දුරකතන හුවමාරු කාමරයට ඇසෙන පරිද්දෙනි. "මොහොතකට මෙහෙයව ඇති මේ මහත්වරු දෙන්නා හමුවෙලා යන්න"

තම කටයුතු නැවැත්වූ තරුණ දුරකතන ක්‍රියාකරුවෝ වහා අප ඉදිරියට ඈත. තරුණ වයසේ සිටි ඔවුන් වෙතින් දිස්වූයේ කාර්යමාර මෙන්ම ආචාරශීලී බවකි.

"මේ තමයි ඔයාල අදහනන්න බොහොම කැමැත්තෙන් හිටී රේලෝස් හෝමස් මහත්මිය" සමීක් මහතා කීය. "මේ තමයි දෙස්තර වොට්සන්. වයිට් මහත්මිය තම ඔයාල දෙන්නාට මීට කලින් හමුවී තියෙනවාන."

මේ කිංග්ස්ටන්, මෙයා අර්නස්ට්. මේ දෙන්නා හරි කැමැතිව වොට්සන් මහත්මිය ලියන කතන්දර කියවන්න. මෙයාල හිත හිතා හිටියේ දවසක රේලෝස් හෝමස් මහත්මියව දකින්න බෙහෙවින් වීරියට යන්නයි. ඔන්න දැන් ඒ මහත්මිය පණවිටින්න ඇති ඉන්නවා. හොඳට බලාගන්න." සමීක් මහතා කීවේ උස් හඬින් සිනාසෙමිනි.

තරුණයෝ ඉතාම තොරව සම්ප්‍රසක්තව අපට අතට අතදී ආචාර කළහ.

"හොඳයි. දැන් ඔයාලට යන්න පුළුවනි. හිඟින් ආපසු රාජකාරී පටන්ගන්න." සමීක් මහතා ඔවුනට යෑමට අවසර දුන්නේය.

මගේ මිත්‍රයා කාඩ් ක්‍රීඩා රාශියක් දකසිටියත්, ඔහු කිසිවිටෙක මුදල් මට්ටුවට ක්‍රීඩා නොපෙනෙයි. වෙස් හා විස්ට් වැනි ක්‍රීඩා වල ශූරයෙකු වීමට නම්, සියුණු කර්තව්‍ය ඇතැයි කිසිම අතාවයකට.

මහේ මිත්‍රයා දිරස කාලයක් තිස්සේ පුරුදු පුහුණු කළේ ද හස්තානුකූලව නිගමනයන්ට එළැඹීමය.

මා සහ හෝමස් එක් පැත්තකට ද ස්මිත් හා වයිට් අනෙක් පැත්තට ද වනයේ බෙදී තරඟය ඇරඹුවෙහි. පැයක් පමණ ගතවිය. දෙසක්කොටම ජයග්‍රහණ හිමිවූ බැවින් ලකුණු අතින් දෙපිලම සිටියේ කරටකරය.

රාත්‍රී දහයට කාලක් පමණ තිබියදී අපි වැඩි ලකුණු ලබා ඉදිරියට පැමිණියෙහි. ඒ මොහොතේ දුරකතන ක්‍රියාකරු අර්නස්ට් අපේ අවධානය බිඳහෙළමින් කාමරයට දිව ආවේය.

"මහත්මයා! මහත්මයා!" ඔහු කීවේ අතිශයින්ම කලබලවූ ආකාරයෙනි. "හෝමස් මහත්මයා කීවී අර දුරකතන අංකයට පණිවුඩයක් එනවා"

හෝමස්, ස්මිත් දෙදෙනා වහාම දුරකතන හුවමාරු කාමරයට දිවගියහ. වයිට් හා මා මුහුණට මුහුණ බලාගත්තේ මේ කිසිවක් තේරුම් ගැනීමට නොහැකිවිය.

"මහත්තරු දෙන්නටක් ඉක්මනට එන්නලු" අප වෙත දුටු ආ අර්නස්ට් කීය.

මේ වනවිට හෝමස් හා ස්මිත් දෙදෙනාම, දුරකතන ක්‍රියාකරුවන්ගේ මෙන්, දෙකතටම ඉයර්ලෝන් සවි කළ උපකරණ තිස්වල පැළඳ සිටියහ. අප දෙදෙනාට ද එවැනිම උපකරණ ලබාදෙන ලද්දේ ගබ්ද නොකාගත ලෙස සංඥා කරමිනි. මේවා වයර් මගින් දුරකතන හුවමාරුවේ උපාංගවලට සවිකර තිබූ බව මම දැනුවෙමි. දන් මේ කෙරෙන්නේ කාගේ හෝ දුරකතන සංවාදයකට හොරෙන් සවන්දීමක් බැව් මම තේරුම් ගතිමි. සම්පූර්ණයෙන්ම නිහඩව සවන් දීමෙන් ඉන්නා මෙන් හෝමස් අපට සංඥා කළේය. මිනිත්තුවකට පමණ පසු අසන්නට ලැබුණු දෑ මම ඒ පිළිවෙළින් මෙහි සටහන් කරමි. මෙහිදී අසන්නට ලැබුණේ පිරිමියෙකු හා ගැහැනියක අතර සංවාදයකි.

පිරිමියා: මාග්‍රට ලැන්කෑස්ටර් නෝනට කතාකරන්න පුළුවන්ද?

ගැහැනිය: ඔව් ඔව්. මාග්‍රට ලැන්කෑස්ටර් කමයි කතාකරන්නේ. කවුද ඔය?

පි: ඔයාට මගේ කටහඬ අඳුනන්න බැරිද මාග්‍රට? මං විස්ටර්!

ගැ: මොනවා? විස්ටර්! දෙවියනේ ...! විස්ටර් ඇත්තම මියාද? මියා... ජීවතුන් අතර ඉන්නවද? අනේ... විස්ටර් මියාට මොකද වුණේ? ... මියා ගෙදර ආවද?"

පි: කලබල වෙන්න එපා මාගුටි, හෙමින් කතාකරන්න. මියා මය කතාකරන කිට්ටුව වෙත කවුරුත් ඉන්නවද?

ගැ: නැහැ. කවුරුත් නැ. මට විශ්වාස කරන්නත් අමාරුයි. මේ මියාමද විස්ටර්?

පි: ඔව් මාගුටි ඔව්.... මං මියාට කිව්ව හේ කලබල වෙන්න එපා කියල. මං හැම දෙයක්ම මියාට විස්තර කරල කියන්නම් පස්සෙ. ඒක දිග කතාවක්. මං මෙහෙම කතාකළ බවක් කිසිම කෙනෙකුට කියන්න එපා. හේරුණාද?

ගැ: හේරුණා.

පි: මං ජීවතුන් අතර ඉන්න බවක් කිසිම කෙනෙකුට අනවන්නත් එපා. මං ඉන්න බව පොලීසියෙන් දනගත්තොත් ඔවුන් මාව හිරේ දමාවි.

ගැ: ඒ මොන වැරද්දකවද?

පි: වැරද්දකට නෙමෙයි. පොලීසිය නොමග යැව්වා කියල. මාගුටි, අපි මේ කලබල සංසිදෙන තුරු මේ පළාතෙන් පිටවෙලා ඉදිමු. හේරුණාද?

ගැ: ඔව්.

පි: මියා මං කියන හැටියට කරන්න. අද රැ දෙළහ වෙද්දි දුම්පිය පොළට එන්න.

ගැ: මේ මහ රැ? මං කොහොමද එන්නේ? තනියම?

පි: ඔව්. මියා කාටවත්ම නොකියා ඇඳුම් ටිකක් විතරක් පුංචි බෑස් එකකට දමාගෙන හේට්ටුවෙන් එළියට එන්න.

ගැ: හේට්ටුව ඉහ මුරකාරයෙක් ඉන්නවා. එයාට මොකක්ද කියන්නේ?

පි: ඇඳුම් වගයක් අමතකවුණා. ඒව හේන්න නැන්දලාගෙ ගෙදර යනව කියන්න. හේරුණාද?

ගැ: ඔව්.

පි: මියාලගේ තේරාසිකාගාරයේ හේට්ටුව ඉතම මං කුලීපියක් එවනවා. රැ එකොළහයි පනහට, ඒ කියන්නේ දෙළහට මිනිත්තු දහයක් කිබෙද්දී. ඇහුණද?

ගැ: ඔව්. ඔයත් එතව තේද?

පි: මං එන්නෙ නෑ මාගුව. මං එන එක අවදනම්. කුලීරිය මියාලගෙ ගේවිටුව පත්තකරගෙන යාර 20 ක් විතර ගිහින්, අර ලොකු ඔක් ගහ ළඟ හෙවණැල්ල යට තට්ටුවාපි. ඔයා දන්නව තේද ලොකු ඔක් ගහ?

ගැ: ඔව්.

පි: කුලීරියේ රියදුරා රියෙන් බැහැලා සුරුවටුවක් පත්තකර ගනිව්. එයා අහව් මේ නිව්ටත් පෝත් පෝතද කියලා. ඔයා ඔව් කියන්න. ඒක තමයි සංඥාව. තේරුණද?

ගැ: ඔව්.

පි: ඒ දෙළහයි විස්තට තියෙනවා එඩිංවුත් බලායන සිසුනාමි දුම්පියක්. අපි ඒකෙන් යවු. ඔයා අරගෙන එන්න ඔන ඇදුම් කිහිපයක් දමාගත්තු ගමන් මල්ලක් විතරයි. හරිද?

ගැ: ඔව්.

පි: දුම්පියපොළට ඇතුළුවුණු කැනම් දකුණු පැත්තේ කැපැල්මිටු හොඩගහලා තියෙනවා. ඒ ළඟම රතුපාට ගාපු ලියුම් කැපැල් කරන කණු දෙකක් තියෙනවා. මං ඉන්නෙ ඒ දෙක ළඟ. ඔයාට එකපාරටම මාව අඳුනගන්න බැරිවෙව්. ඒ හින්දා කලබල වෙන්න එපා. තේරුණද?

ගැ: ඔව් තේරුණ.

පි: ඔයා ඒට කෑම කාලද ඉන්නෙ?

ගැ: ඔව්.

පි: එහෙනම් වහාම සුදනම් වෙන්න පටන්ගන්න. මහකනේ. එකොළහයි පනහට කුලීරිය එනවා. කල් ඇතුළු ගේවිටුව ළඟට යන්න. හමුටුණාම විස්තර කියන්නම්.

..... දුරකතනය විසන්ධි විය.....

"හිමෝති වයිටි මහත්මයා" හෝමස් කීවේ ජයග්‍රාහි හටෙහි. "මන්න ඉන්නවා අතුරුදන් වු විස්ටර් ලැන්කැස්ටර්. මොකද කියන්නේ? ඔබට උචිතතාද ඔවුන් අත්අඩංගුවට ගන්න?"

"උචිතතා තේන්නම්" වයිටි කීවේ කෝපයට පත් හටෙහි. "උං මහා කන්නඩියෙක්. අතුරුදන්වුණා කියලා අපිව ලොකු අමාරුවක දම්මා. මිනිහා මේ විධියට හැංගිලා ඉන්නේ මොකක් හරි ලොකු අපරාධයක් කරලා වෙන්න ඇති?"

"ඔහු කරල කියෙන වංචා, අපරාධවල කෙළවරක් නෑ" හෝමිස කීවේ අප හුවමාරු කුටියෙන් පිටවී යාබද කාමරයේ අසුන්ගනිද්දීය. "ඒ විස්තර හැමරිකන් මං පහුවෙලා කියන්නම්. මේ මිනිසා අල්ලගත්තොත් ඒක මගේ රැකියාවේ සැලකිය යුතු හපන්කමක් ලෙස උසස් තීරයකින් සලකාවි"

"හෝමිස් මහත්මයා" වයිට් කීවේ ආයාචනාත්මක ස්වරයකිනි. "ඔබ කියන ඕනෙම දෙයක් කරන්නම්. මට මේ වැඩට උදව්කරන්න."

කාඩ් ක්‍රීඩාව ඵතැනින්ම අවසන් විය. හෝමිස් විස්ට් ක්‍රීඩාවක් යොදා ගත්තේ ඇයිද යන්න මට වැටහුණේ එවිටය. ඉයන් සමත් මහතාට සතුති කොට අපි වහාම ඵතැනින් පිටත්වී ගියෙමු.

"වයිට්, ඔබ හොඳින් මතක තබාගත යුතු කරුණක් තියෙනවා" හෝමිස් කීවේ අප ආපසු නගරය දෙසට එන අතරේදීය. "මේ මිනිසා කොයි වෙලෙන් හයානන ආයුධ ළඟ තියාගන්නා කෙනෙක්. ඒවා ඕනෑම මොහොතක පාවිච්චි කරන්න ඔහු පසුබට වෙන්නේ නෑ. ඒ වගේම ඔහු මිනා කෙරාටිකයෙක්. ඒ නිසා මං යෝජනා කරනවා, ශිව්ල් ඇදුමෙන් සැරසුණු ආයුධ රැගත් පොලිස් භටයන් දහදෙනෙක්වත්, ඔබ මේ කටයුත්තට යොදා ගතයුතුයි කියලා. ඔය මිනිසා මොහොම වෙලාවට එකොළහමාරටත් කලින් ඉදගෙන, දුම්වියපොළ ළඟ හැංගිලා බලාගෙන ඉඳිවි. ඒ නින්දා මගේ පොලිස් කණ්ඩායම රැ එකොළහයි දහය වෙද්දීවත් දුම්වියපොළ ඇතුළතත්, පිටත් රඳවන්න. අපට කව වැඩිවෙලාවක් නෑ." හෝමිස් කථාව අවසන් කළේ සාක්කුවෙන් මරලෝසුව ගෙන වෙලාව පරීක්ෂා කර බලමිනි. "හම්, එකොළහට පහයි!"

පොලිස් ස්ථානය අසලදී වයිට් අස්වකරන්නයෙන් බැස්සේය. "හෝමිස් මහත්තයල තානායමට ගිහින්ද එන්නේ?" වයිට් විමසුවේය.

"නෑ, ඒකට වෙලා මිදි" මගේ මිත්‍රයා පිළිතුරු දුන්නේය. "වොට්සත් ඔබේ විවේච්චරය අරගෙනද ආවේ?"

"නැහැ" මම කීවෙමි. "ඔබ ඒක ගන්න කියලා මට මතක් කළේ නැහැනෙ. අපි ආවෙ කාඩ් ක්‍රීඩාවකට මිසක් අපරාධකාරයෙක් පසුපස එළවන්න නෙමෙයි නේ."

"ඔව්, ඔබ කිව් දේක් හරි" හෝමිස් කීය. "දැන් අපට තානායමට ගිහින් එන්න වෙලාවක් නෑ. ආයුධයක් අපේ නැතිව විස්ටර්

ලින්ඩට් කිව්වුවෙන එකක් හරි අවදනම් වැඩක්. කමක් නෑ. අපි දුම්රියපොළට යමු. පොලීසිය අපේ ආයුධ තියෙනවා නේ.”

දුම්රියපොළට යාර සියයක් කිසියදී අප බිමට බස්සවා ආපසු යන මෙන් හෝම්ස් පොලිස් ටියායුරාට උපදෙස් දුන්නේය. අපි පාර අයිනේ වූ දෙවිමැදුරක, අඳුරු සෙවණැල්ලකටවී මහ බලාසිටියෙමු.

රාත්‍රී එකොළහයි කාලට පමණ දුම්රියකට නැගීම සඳහා හතරපස් දෙනෙකු පයින්ම එන අයුරු අපි ඇතදීම දුටුවෙමු. දුරගමනකට සුදනමෙන් මෙන් ගමන්මලු හා සුවිසේස් ඔවුන්ගේ දැක්වල විය.

“අපිත් හෙමින්ම මේ මිනිසුන්ට එකතුවෙලා දුම්රියපොළට යමු” මගේ මිත්‍රයා කීවේ කෙදිරිලි හඬෙනි. “එකකොට අපි ගැන කාටවත් සැක තිබෙන්නේ නෑ”

වෙනත් පාරකින් ද දුම්රියපොළ දෙසට සෙතග පැමිණෙන බැව් එහි ළංවෙද්දී අපි දුටුවෙමු. මේ ඔවුන් යන්නේ රාත්‍රී 11.30 ට ලන්ඩන් බලායන දුම්රිය අල්ලාගැනීමට බැව් ඔවුන්ගේ කතාබහෙන් තේරුම් ගත හැකිවිය. අනෙක් මගින් මෙන් ඉක්මන් ගමනින් ගියත් දුම්රියපොළට ළංවෙද්දී හෝම්ස්ගේ සුපරික්ෂාකාරී දෙනෙත් සෑම අතටකටම යොමු වූ අයුරු මම දුටුවෙමි.

තැපැල්මලු රඳවා තබන තැන වූ තැපැල්කණු දෙක ද අපි දුටුවෙමු. එතැන කිසිවෙකු නොවීය. හෝම්ස් මගේ අතින් ඇදගෙන ඉක්මන් ගමනින් ගියේ ප්‍රවේශ පත්‍ර තිකුත් කරන කවුන්ටරයටයි. වේදිකා පිවිසුම් පත් දෙකක් මිලට ගෙන වේදිකාවට පැමිණ අපි මදවේලාවක් රැඳී සිටියෙමු.

“වොට්සන්” මගේ මිත්‍රයා කීවේ කෙදිරිලි හඬෙනි. “අපි මෙතන ඉඳල වැඩක් නෑ. තැපැල්මලු තබන තැන, පෙනෙන තැනකට යන්න ඕන..... හරි..... අපි මේ පියගැට පෙළ දිගේ උඩට නගිමු. ගුවන් පාලම් මුද්‍රනටම යන්න උවමනාවක් නෑ.”

රේල් පාරෙන් අනෙක් පැත්තේ වූ වේදිකාවට යාමට තිබූ ගුවන් පාලම් අඳුරු තැනක් විය. අපි එහි කරපු හඟඅටක් ඉහළට නැගුණෙමු. “මිය ඇති වොට්සන්. අපි මෙතැන නවසිමු. හදිසියකට ඒ හරියට ද්‍රවන්න පුළුවන් දුරක ඉන්න ඕන” හෝම්ස් කීය. “මෙතන අඳුරුයි. අපට උවමනා හරිය ඔක්කොම් පෙනෙනවා. අපට නව පැය ඕනෙක් විතර තියෙනවා.”

ඇතින් දුම්රියක් පැමිණෙන තැන තව ඇසිණ. ඒ ලන්ඩන් බලායන දුම්රිය බව අපි දුටුවෙමු. වේදිකාවේ කලබලකාරී බව වැඩිවිය. මිනිස්සු කිහිපයක් ගතවෙද්දී වේදිකාවේ සිටි සෙනග ද පටවාගෙන එය පිටත්වී ගියේය. දුම්රියපොළේ යළිත් ඇතිවූයේ පාර්ශ්විකි.

"පොලීසියේ කවුරුවත් ඉන්න බවක් පෙනෙන්න නැහැ" මම කීවෙමි.

මා කී දෙයට කිසිදු පිළිතුරක් නොදුන් මගේ මිත්‍රයා සාක්කුවෙන් පයිරපය ගෙන කවේ ගසාගත්තේය. එතෙක් එය නොදල්වා ඔහු තළල රැළිකරගෙන කල්පනා කළේය. සාක්කු සිරලෝසුව අතට ගත් ඔහු දෙනෙත් එයට යොමුකරගෙනම කල්පනා කළේය.

ගතවූයේ කවත් මිනිස්සු කිහිපයක් වුවත් එය දීර්ඝ කාලයක් සේ අතට දැනිණ.

"දන් වෙලාව දෙළහට පහයි" භෝමිස් කීවේ නොදල්වූ පයිරපය සාක්කුවට දමාගනිමිනි. "මේ වෙනකොට වයිට් හා ඩිහුගේ පිරිස ඇවිත් ඉදිරි කියලයි මං හිතුවේ. තක්කඩියා මේ වෙලාවේ පැනල ගියොත්, ආයෙ එයා අල්ලාගැනීම නම් පහසුවෙන්නෙ නෑ"

ඒ මොහොතේ කැපැල් අශ්වකර්තෘයක් දුම්රියපොළට ළඟාවිය. එය තුළ සිටි කැපැල් සේවකයා හැඳසිටියේ රතුපැහැති රාජකීය කැපැල් සේවා නිල ඇඳුමය. ඔහු කැපැල්මලු කිහිපයක් බිමට බෑවේය. අශ්වකර්තෘය පිටවී ගිය පසු, ඔහු කැපැල්මලු බිම දිගේ ඇදගෙන එක් කැපැල් කණු අසල ගොඩ ගැසුවේය. අනතුරුව සාක්කුවෙන් යතුරු කැරැල්ලක් ගෙන කැපැල් කණු විවෘතකොට ඒවායේ නිවු ලිපි ද රැගෙන තවත් මල්ලක් තුළට දමා ගැටගැසුවේය. අනතුරුව බිම වැටී ඔහු, කැපැල්මල්ලකට හිස තබාගෙන නිදන්නට පටන්ගත්තේය.

"ඔබ දත්තද වොටසන් අර වැඩේ?" භෝමිස් කීය. "අපට හුඟක් වැඩකට්ටුතු කියන කැන වැට්ලා, ඒ මිනිසා නිදියන්නයි ලැස්තිය. අපරාධකාරයාගේ හිතේ සැකයක් ඇතිවෙලා මිනිසා පැනල යයිද දන්නෙ නෑ"

"මේ මිනිසා තමන්ගේ රාජකාරියට ආව සෙකෙනෙක් නේ" මම කීවෙමි. "කැපැල්මලු කෝවිටියට පටවන තුරු ඒව මුරකිරීම ඔහුට බාරවුණු වගකීමක් වෙන්න ඇති. අපි ගිහිත් කිව්වත් ඔහු රහුනින්

නැගිටින එකක් නැ. මුහුණ වැනෙන්න සොප්පිය දමාගෙන මිනිසා සැතැල්ලුවෙන් නිදහස්නේ. වැල්ලට වෙලා අවට තපින සංචාරකයෙක් වගේ”

මිනිස්තු කිහිපයක් ගතවෙද්දී තවත් අත්වහරත්තයක් එන තඩ ඇසිණ. එය හෙමින් හෙමින් දුම්චියපොළට පෙන්ද විය. එයින් බිමට බැස්සේ කාන්තාවක පමණක් බැව් අපි දුටුවෙමු.

හෝමස් හුස්මක් ඉහළට ඇඳ මගේ අතක් තදින් අල්ලා ගත්තේය. “හරි. මෙයා තමයි ගැනි. සැකයක් නැ” ඔහු කීය.

බිමට බට කාන්තාව හම්බලින් නැතූ ගමන්මල්ල අතට ගත්තාය. හැඳසිටි ඇඳුම් ආවරණය වනගේ ගමන්කඩායක් නැඳ, ඇය ස්කාන් ලේන්සුවකින් හිස වසා ගැටගසාගෙන සිටියාය. කුලීරිය පිටත්වී ගිය පසු, ඇය අඩියෙන් අඩිය ඉදිරියට කැබුවේ වටපිට බලමිනි.

“ගමු වොටසන් යමු” යයි කෙදිරු මගේ මිත්‍රයා මගේ අතින් අල්ලා ඇද්දේ පියතැට පෙළ අඩිතේ වූ ලෑලි වැටේ ආවරණය තුළ අප පහළට බැසිය යුතු බව හඟවමිනි.

තැපැල්මලු ගොඩගසා තිබූ තැන දුටු කාන්තාව හෙමින් හෙමින් එතැනට ළංවූවාය. ඒ අතර ඇය කිහිපවිටක්ම වටපිට බැලූවාය. දුම්චියපොළේ ගැස්පහනක් යටට පැමිණි ඇය, සාක්කුවකින් මරලෝසුවක් ගෙන, වෙලාව පරීක්ෂා කර බැලූවාය. මිළඟට ඇය සෙමින් පිය නැගුවේ තැපැල්මලු තිබුණු තැන වෙතයි. අපි ද අඩියෙන් අඩිය ඒ දෙසට ළංවූයෙමු.

එක්වරම දුම්චියපොළ පිටුපස පදුරු අතවින් මතුවූයේ මිනිස්ථවකි. කළුපැහැති ඇඳුමකින් සැරසී සිටි ඔහු කාන්තාව දෙසට ළංවෙත අසුරු අපි දුටුවෙමු. සංඥාවක් ලෙස මගේ පිටට තට්ටුකළ හෝමස් එතැන නැවතී මඳක් පහත්වුණේය. මම ද ඔහු අනුගමනය කළෙමි.

කාන්තාව වෙත තෙත් යොමුකරගෙනම වැහිකඩායක් හැඳගත් එම පුද්ගලයා පැමිණෙන අසුරු මම දුටුවෙමි. මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ උසක් තිබූ ඔහුගේ සිරුර හැඩදැඩි එකක් බව මට සිතාගත හැකි විය. පියවර තඩ නොනැගෙන සේ කාන්තාව අසලට ආ ඔහු, ඇගේ කනට ළංවී කෙදිරිලි හඬින් යමක් කීවේය. එයින් ඇය එක්වරම සිගැස්සුණු බැව් අපි දුටුවෙමු. තම කවෙත් ගසිදයක් පිටවීම වැළැක්වීමට ඇය වහාම තම වම් අතින් කට වසාගත්තාය. මිළඟට ඔහු ඇසු ප්‍රශ්නයකට ඇය හිස සොලවා පිළිතුරු දුන්නාය.

මුළු දුම්රිය පොළේම තිබුණේ දැඩි නිශ්ශබ්දතාවයකි. ඉදහිට හෝ එය බිඳුණේ, දුම්රිය ස්ථානාධිපතිගේ කාර්යාලයට සංඥා ලැබුණු සංඥා යන්ත්‍රයේ සිනු තබමින් පමණි. මේ සිටින්නේ අපට උච්ඡතා පුද්ගලයා බවට සැක නැත. ඔහු දිගින් දිගටම කාන්තාවට කෙදිවිලි හඬින් යම් යම් දේ කීය. ඇය ඊට දිගින් දිගටම හිස සොලවමින් සිටියේ සියල්ල හේරුම් ගත් බව හඟවමිනි. කාලය ඉක්මනින් ගෙවී ගියේය. එහෙත් වයිට් හෝ ඔහුගේ පොලිස්තොටයන් පෙනෙන තෙක් මාතෘකා වත් නැත.

"දුම්රියට තව මිනිත්තු පහයි" හෝමස් කෙදිරුවේ දුම්රියපොළේ විශාල ඔරලෝසුව දෙස බලමිනි. "කෝ මේ මිනිස්සු? වයිට්ට වෙලාව වැරදුණා වත්ද? මේ තරම් මහත්සිවෙලා මේ යක්ෂයා අල්ල ගන්න සුදුසාමි කළා..."

කාන්තාව හා පිරිමියා ප්‍රවේශපත්‍ර කවුළුව දෙසට ළංවූ අයුරු මම දුටුවෙමි. තමා අත තිබූ ලොකු ගමන්මල්ල කරේ එල්ලාගත් ඔහු මුදල් පසුම්බිය එළියට ඇද්දේ ප්‍රවේශපත්‍ර මිලදී ගැනීමට සුදුසාමිනි.

මේ අතර රාත්‍රි සේවයේ යෙදී සිටි සහකාර දුම්රිය ස්ථානාධිපති හා ඔහුගේ සේවකයෝ එඩ්-මෝර් බ්ලායන දුම්රිය පිළිගැනීමට සුදුසාමි වූහ. දුම්රිය එතැනට ළඟාවීමට තිබුණේ තවත් මිනිත්තු තුනක කාලයක් පමණි.

මෙපමණ වෙලා කැපැල්මුළු මත නිද සිටි සේවකයා සිටි තැනින් නැගිට ප්‍රවේශ පත්‍ර කවුළුව දෙසට වේගයෙන් දුව එන අයුරු අපි දුටුවෙමු. ප්‍රවේශපත්‍ර සම්ම මුදල් පසුම්බිය සාක්ෂුවේ දමාගත් වික්ටර් ලැන්කැස්ටර් ආපසු හැරුණා පමණි. කැපැල් සේවකයා සාක්ෂුවෙන් විවේල්වරයක් ඇඳ ලැන්කැස්ටර් දෙසට එල්ල කළේ ඔහු බලාපොරොත්තු නොවූ මොහොතකය. සිදුවූයේ කුමක්දැයි හේරුම් ගැනීමට නොහැකිව මෙන් ඔහු කුණිතිමත්ව බලාසිටියේය. තමාට දත් පැනයාමට ඉඩක් නොමැති බව ලැන්කැස්ටර්ට වැටහෙන්නට ඇත. ඔහු නිශ්චලව සිතා බලන්නට ඇත්තේ මිළඟට හතපුතු පියවර විය යුතුය.

ඒ මොහොතේ ක්ෂණිකව ක්‍රියාත්මක වූයේ කාන්තාවය. ඇගේ අතේ තිබූ කුඩා ගමන් මල්ලෙන් ඇය, තමාට පිටුවා සිටි කැපැල් සේවකයාගේ දකුණු අතට වේගවත් පහරක් එල්ල කළාය. ඒ

පහරින් විවේච්චරය ඉවතට විසිවු අතර ඔහු ද පිරිපයට විසිවි
හොස් බිම ඇද වැටුණේය. තැපැල් සේවකයෙකු ලෙස හැදෑරුණු
සිව් ඔහු නිමෝති වසිව් බව මම ඒ මොහොතේ හඳුනාගනිමි.

තත්පර කිහිපයක් ගතවෙද්දී වේදිකාව දෙසින් මහනඩක් නැගිණ.
ඒ එඩිංබ්‍රෝ බලායන දුම්රියයි. දුම්රිය වේදිකාවට ළඟාවෙනවාත්
සමගම ස්වෘත්තව බිමට පහත්වුණු ලැන්කැස්ටර්, බිමවැටුණු
විවේච්චරය අනුලාගෙන එය පොලිස් නිලධරයා දෙසට එල්ල
කරගෙන, අනෙක් අතෙන් තම බිරිඳ අල්ලාගත්තේය. මිළඟට ඔහු
වේදිකාව දෙසට පස්සෙන් පස්සට ගියේ ගිනිඅවිය තම සතුරා
දෙසටම එල්ලකරගෙනය. මිනිස්කුවක් ගතවෙද්දී දුම්රිය පිටවී
යාමට නළාහඩක් තහනු අපට ඇසිණ.

ලැන්කැස්ටර් එක්වරම බිම වැටී සිටි පොලිස් නිලධරයා දෙසට
වෙඩිපහර දෙකක් එල්ල කළේය. වෙඩි හඬෙන් බියට පත්
වේදිකාවේ සිටි කිහිපදෙනා සහ දුම්රියපොළේ සේවකයෝ
නිසියෙන් ගල් ගැසුණහ. වහාම තම බිරිඳ දුම්රියට නැවු
අපරාධකාරයා, බිම වැටුණු සතුරා දෙසත්, වටපිටත් තත්පර
කිහිපයක් විමසිල්ලෙන් බලාසිටියේය. ඒ දුම්රිය පිටත්වීමට පෙර
තවත් කවුරුත් හෝ කමා ලුහුබැඳ එන්නේදැයි සැකහැර
දනහැනීමටයි. දුම්රිය ගමන් අරඹා ඉදිරියට ඇදෙද්දී ඔහු ඊට
ගොඩවෙනු නොඅනුමානය.

මගේ මිත්‍ර පේලොක් හෝමස් විදුලි වේගයෙන් ක්‍රියාත්මක වූයේ
ඒ මොහොතේදීය. වේගවත් පිම් කිහිපයකින් එතැනට පිහු හෝමස්
මීට මෙළවු අතින් ලැන්කැස්ටර්ගේ මුහුණට වේගවත් පහරක් එල්ල
කළේය. ඒ සමගම හෝමස්ගේ දකුණු දණහිසෙන් එල්ල වූ පහර
වැදුණේ ලැන්කැස්ටර්ගේ උදරයටයි. ඒ මරු පහරින් ඔහු කපා
හෙරු ගසක් මෙන් බිම ඇද වැටෙද්දී විවේච්චරය බිමට විසිවී
වැටිණි. මම එය අනුලාගෙන වහාම ඔහු දෙසටම එල්ල කරගෙන
සිටියෙමි. සැතවී සිටි පොලිස්තටයන් ඉදිරියට දිව ආවේ ඒ
මොහොතේදීය.

නළා හඩ නිකුත් කළත් දුම්රිය ගමන් ඇරඹුවේ තැන.
දෙදෙනෙක් කාන්තාව අල්ලා ගත් අතර, සෙසු පොලිස්තටයෝ බිම
වැටී සිටි අපරාධකාරයා දැව්ව ග්‍රහණය කරගත්හ. නිමෝති වසිව්ට
සිදුවූයේ කුමක්දැයි බැලීමට අපි වහා දිව ගියෙමු. කාන්තාව ගමන්

මල්ලෙන් එල්ල කළ පහරට ඔහුගේ අතේ පැත්තක් කැපී ගොස් ලේ ගලායමින් තිබිණි. ඊට අමතරව එක් වෙඩිපහරකින් වයිට්ගේ වම් කකුලට තුවාල සිදුවී තිබුණත් ඒවා එතරම් බරපතල තුවාල නොවූ බව මම හේරුම් ගනිමි.

"ඔබ තම පුද්ගලික ඔහුස්සයෙන් වයිට්" හෝමස් කීවේ පසුවද රෝහල් ගතකර සිටි පොලීස් නිලධාරියා දැනීමට ගිය විටදීය. "ඔබේ දෙපා ළඟටම මිනිසා ඇවිත් ඉදිදි මොකක් කළේ නැහැ. ඇයි ඔහු ඉවතට යනකං හිටියේ, හිනිඳවිය එල්ල කරලා අහියෝග කරන්න?"

"හෝමස් මහත්මයා" වයිට් කිය. "මං හිටියේ ඔහු බලාපොරොත්තු නොවෙන මොහොතක් එතතුරු. මේ ගැනි මට පහරදෙව් කියලා මං සොහොමටවත් හිතුවේ නැ. අනෙක මං හිතුවේ මගේ පොලීස් හටයෝ වහාම එතැනට කඩාවැදිව් කියලා. හෝමස් මහත්මයා නොහිටින්න තව ටිකෙන් අපට ලැබෙන්නේ අත්ත පරාජයක්"

"ඒත් කමක් නැ. ඔබේ ජීවිතේ බේරුණු එක ලොකු දෙයක්. දෙවියෝ බැලුවා වගේ ඔහුගේ වෙඩිපහර වැරදුණා"

නිමෝති වයිට්ට ආප්පෙන්නක් කී අපි එදා දහවල් ලත්වත් බලා එන දුම්රියෙන් පිටත්වූයෙමු.

"ඔබට මතකද වොටයන් මුලින්ම සිත්ක්ලෙයා අපට කිව්වා ඔහුගේ මුදල් පසුම්බිය නැතිවෙලා, මිනරෝ නමින් මේ තක්කඩියා එය හොයා දුන් බව?"

"ඔව් මට මතකයි"

"ඔය වගේම සිදුවීම් 79 දී ප්‍රංශයේ බෙසැන්සන් වලදීත්, 82 පමණ ස්පාඤ්ඤයේ බාසිලෝනා වලදී සහ 83 දී කෝන්ටෝල් ප්‍රාන්තයේ ජලිමත්හින් සිදුවී තිබුණා." හෝමස් කිය. "හොර නෝට්ටු සහිතව පොලීසියට කොටු වූ හැමෝටම කියන්න තිබුණේ එකම කතාවක් - තමන්ගේ නැතිවුණු මුදල් පසුම්බිය හොයාදීමට තරම් අවංකවුණු ප්‍රංශ පුහුටරයෙක් මේ නෝට්ටු දුන් බව. මේ "පුහුටරයා" එංගලන්තයේදී පාවිච්චි කළ එක් තමක් වික්ටර් ලිත්ච්. ඒත් ඔහු අල්ලාගැනීමට එදා මට බැරිවුණා."

"ඔහුට කොහොමද ව්‍යාපාරිකයන්ගේ මුදල් පසුම්බි පාලන කිරීමට හමුවන්නේ?"

"වික්ටර් ලින්ඩ් හෙවත් ලැන්කාස්ටර් හරි දක්වෙන්නේ" හෝම්ස් කීය. "ඔහුට ඉන්නවා අතිදක්ව වෘත්තීය ගැටළුපත්තන්. එහෙම කෙනෙක් දලා ව්‍යාපාරිකයෙකුගේ මුදල් පසුම්බිය භාරකම් කරන්නවා. ඒක අයිතිකාරයාට ආපසු භාරදෙන්නේ එක පැත්තකින් අඩු නැතිව. ඒකෙන් තමයි ඔහුගේ විශ්වාසය දිනාගන්නේ. තවමත් ඔබට නොපැහැදිලි තැන් තියෙනවද වොට්සන්?"

"ඔහු කොහොමද අර අරුමපුදුම යන්ත්‍රයකින් මුදල් නෝට්ටු පිටපත් කරලා පෙන්වුවේ?" මම ඇසිමි.

"එක ළඟ එක අනුක්‍රමික අංක තියෙන මුදල් නෝට්ටු දෙකක් ගන්නාම, ඒවායේ අංක සමාන කරන්න පහසුයි. ඔහුට කරන්න තියෙන්නේ එක ඉලක්කමක පොඩ් වෙතක් කමක් පමණයි. ඊළඟට එක නෝට්ටුවක් කල් ඇතුළු යන්ත්‍රයේ ලාවිවුරක තැන්පත් කරල තියෙනවා. අනික තියෙනවා තමන්ගේ මුදල් පසුම්බියේ. පසුව ඒ නෝට්ටුව අමුත්තා ඉදිරියේ එළියට අරගෙන යන්ත්‍රයේ ලාවිවුරකට දමනවා. පැය 6කට පස්සේ ලාවිවු අවිනවා, මුදල් නෝට්ටු දෙක හමුවෙන විටියට"

"හෝම්ස් ඔබ කොහොමද දැනගත්තෙ වික්ටර් ලැන්කාස්ටර් බර්මිංහැම්වලම 14෦෦ ඉන්නා බව?"

"ඔහුගේ බිරිඳ සමග අපි එදා කතාබහ කළාමේ වොට්සන්" හෝම්ස් කීය. "ඒකෙන් මං තේරුම් ගත්තා ඔහු බිරිඳ සමග ආදරයෙන් හා සමගියෙන් කල්ගෙවූ බව. සමාජයෙන් හැංගිලා ඉන්න කෙනෙකුට, වැඩිදුර ප්‍රශ්න නොඅසන, විශ්වාසවන්ත සහකාරියක් අත්‍යවශ්‍යයි. ඒ මොකද තිහර ගෙදරින් එළියට බැසීම ඔහුට අවදනම් නිසා. ලැන්කාස්ටර් මහත්මිය ඔහුට සුදුසුම තාලේ කෙනෙක්. ඒ නිසා ඔහු ඇය අත්කැර දමා මේ නගරයෙන් නොයන බව මං උපකල්පනය කළා. ඔහුට තිබුණු එකම ප්‍රශ්නය ඇය සමග ඒ ගැන කැලසුම් කර ගැනීම. ඒකට හොඳම ක්‍රමය ඔවුනට හුරුපුරුදු දුරකතනයෙන් කතා කිරීම. තවුත් ඇගේ දුර්වල නැන්දකියගේ ගෙදර දුරකතන පහසුකම් නැ."

ඒ හින්දා තමයි අපි දුරකතන පහසුකම් තියෙන බෝඩිමක් ඇයට නොයල දීලා, ඒ බව ප්‍රවික්ෂයෙන් පළකළෙත්. ඔහු ඒ ඇම ගිලින බව

මං දැනගිටියා. ඒ නිසා තමයි, ඒ තේවැසිකාගාරයේ ලැන්කැස්ටර් මහත්මියට එන ඇමතුම්වලට හොරෙන් ඇහුම්කන් දෙන්නා පුළුවන් විධියට, දුරකතන හුවමාරුවේ යන්ත්‍රවලට හොරෙන් කම්බි සම්බන්ධ කළේ. විදුලි සංදේශ ඉංජිනේරුවරයා සමඟ එකතුවෙලා විස්ට් ක්‍රීඩාවක් සංවිධානය කළේ. කොයි මොහොතක හෝ එන දුරකතන පණිවුඩයට සවන්දීමේ අරමුණෙන්, අපේ ඒ කටයුත්ත සාර්ථක වුණා.

වික්ටර් ලීන්ච් හෙවත් ලැන්කැස්ටර් භාවිත කළ, වසර නම් පුවත්පත් මගින් ප්‍රසිද්ධ කරමින්, ඔහුගේ ගොදුරු බවට පත්වූ පුද්ගලයන් සෙවීමට පොලීසිය අපමණ වෙහෙසක් දැරුවේය. එය තරමක් දුරට සාර්ථක විය. ඔහු අවුරුදු ගණනාවක් තිස්සේ කළ වංචනික ක්‍රියා සමහරක් එළිවිණි. මේ අතර ඔහු කළ මිනීමැරුම් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමට මෙම අපරාධකාරයා තමන්ගේ රටවලට භාරදෙන මෙන් ප්‍රංශ හා එක්සත් ජනපදයේ පොලීසි ඉල්ලා සිටියහ. මේ නිසා එංගලන්තයේ නඩු විභාග අවසන් කොට ඔහු එම රටවලට භාරදීමට රජයේ නඩු අධ්‍යක්ෂකවරයා තීරණය කළේය. මේ කාරාන්තරය ලියන මොහොත වනවිටත් එම නඩු විභාගය අවසන් වී නොමැත.

මානුර් ලැන්කැස්ටර් මහත්මියට විරුද්ධව වෙනම නඩුවිභාගයක් පැවැත්විණි. පොලිස් පරීක්ෂකයෙකුට පහර දී තුවාල සිදුකිරීම, ඔහුගේ රාජකාරියට බාධාකිරීම, අපරාධකරුවෙකුට ආධාර හා අනුබල දීම මත ආයට දෙඅවුරුදු සිරදඬුවමක් නියමවිය.

සමාජ සේවක

හයානක මිනිසා

සහ තවත් ෂර්ලොක් හෝම්ස් කථා

THE MOST DANGEROUS MAN

- ◆ හයානක මිනිසා
- ◆ ආත්ස්වර්ත් මාලිගයේ මිනීමැරුම
- ◆ තරුණ අධිනිතිඥයා
- ◆ ඇලිසියා නම් රුවල් නැව
- ◆ ඇඬතෙට් පවුලේ අවුල
- ◆ තර්ම හයානක මිනිසෙක්

ISBN 978-965-97776-6-8

9 189559 717687

මිල රු. 295/-

චන්දන වෙළඳිස් ප්‍රකාශන